

อย่าลืมนะว่า ลูกหลานที่รัก พระพุทธเจ้าที่เห็นอาจจะเป็น พุทธนิมิต ถ้าใครเขาบอกว่า พระพุทธเจ้าองค์เดียวจะไปช่วยคนทุกคนได้อย่างไร เป็นอุปาทานพระพุทธเจ้าหนีพพานไปแล้ว ลูกรักทุกคนก็จงจำคำนี้ไว้ว่า องค์สมเด็จพระจอมไตรเมื่อวันจะนิพพาน พระอานนท์มีความเสียใจว่า ท่านเองเป็นแค่พระโสดาบันยังไม่เป็นพระอรหันต์ ถ้าพระพุทธเจ้าหนีพพานเวลานี้ ต่อไปก็ไม่มีครูสอน องค์สมเด็จพระชินศรี จึงได้ตรัสว่า

อานันท์นะ ดูรอรานนท์ เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้ว พระธรรมวินัยที่ตถาคตตรัสไว้จะเป็นครูสอนเธอ โดยเฉพาะความจริงคำว่า พระพุทธเจ้าไม่ใช่ร่างกาย ร่างกายเป็นแค่เพียงเรือนร่างที่อาศัยเท่านั้น พระพุทธเจ้าคือ กายทิพย์ หรือที่เรียกว่า อภิสสมาณกาย

เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน อภิสสมาณกายที่มีความสะอาด ตัดกิเลสได้ส่องใสเป็นกายทิพย์ ความเป็นทิพย์ลูกหลานทุกคนไม่มีการสลายตัว การจะเห็นพระพุทธเจ้าถือว่าเห็นความคิดของท่าน ถ้าถามว่าทำไมไม่เห็นตัวก็ต้องตอบว่า ในสมัยที่พระพุทธเจ้ามีชีวิตอยู่ เวลานั้น ถ้าใครนึกถึงองค์สมเด็จพระบรมครู หรือว่าตั้งใจปฏิบัติความดีเพื่อมรรคผล องค์สมเด็จพระทศพลอยู่ไกลแสนไกล ก็เปล่งฉัพพรรณรังสี คือรัศมีของพระองค์ ให้ไปถึงหน้าคนนั้น ก็ปรากฏเป็นพระรูปพระโคมของพระองค์ นั่งข้างหน้า แล้วก็เทศน์สอนเหมือนกับพระองค์นั่งอยู่ที่นั่นเอง

ก็รวมความว่า คนนั้นก็ฟังเทศน์จากพระองค์เองก็แล้วกัน อันนี้เหมือนกับลูกหลานทุกคนที่กำลังฟังอยู่ว่า เห็นภาพพระพุทธเจ้า ก็ถือว่าเห็นฉัพพรรณรังสีก็เหมือนเห็นพระองค์นั่นเอง จะพูดอะไรกันก็ได้ จะสอนอะไรก็ได้ จะนำใครไปไหนก็ได้เหมือนพระองค์นำไปเอง ฉะนั้นถ้าเห็นภาพให้เห็นกว่านั้นคือพระพุทธเจ้าตรงไม่มีอะไรผิด

เวลานั้นลูกรัก ตามภาวะของภาพที่ปรากฏ เห็นองค์สมเด็จพระพิชิตมารมีกระแสจิตสว่างไสวเป็นประกายพริ้วเหมือนกับดวงอาทิตย์สัณห์ดวง มีพระฉวีวรรณเปล่งปลั่งเพราะความสดชื่นในจิต

บรรดาเทวดาและพรหม ต่างองค์ก็ต่างมานมัสการองค์สมเด็จพระธรรมสามิสร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหัมบดีพรหม ว่า

สิทธิ์ตะท่านเอ๋ย เวลานี้ก็กิจที่ท่านต้องการคือ พระสัมมาสัมโพธิญาณชื่อว่าอรหันต์องค์แรกในโลก บรรลุแล้วแก่ท่าน

เป็นอันว่า ท่านสหัมบดีพรหม ยืนย่น และพรหมทั้งหมดก็ยืนย่น เทวดาทั้งหมดก็ยืนย่น ต่างคนต่างก็นำเครื่องบูชาสักการวรามิส มีดอกไม้ เป็นต้น ของสวรรค์ของหอมต่างๆ มานูชาองค์สมเด็จพระภควันต์ ในฐานะที่ได้บรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณ

และต่างคนต่างก็มายืนรายรอบกันอยู่รอบองค์สมเด็จพระบรมครู พนมมือแสดงสักการะ อันให้เป็นเหตุให้องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงธรรมปีติขึ้นมากมีความอิมเอบ มีความสดชื่น

ตอนนี้ตาม ปฐมสมโพธิ กล่าวว่า พระยามาราธิราช หรือที่เรียกว่า ท้าวมาลัย เข้ามาเพื่อจะทำลายพิธี ตามภาพรู้สึกว่ามีมาคุดันมาก แต่ความจริงดูไม่ได้หรอก เพราะว่า พระยามาราธิราช หรือ ท้าวมาลัย เป็นเทวดาที่อยู่ในอาณาเขตของ พระอินทร์ นี่ประการหนึ่ง

และประการที่สอง เทวดามีอำนาจไม่เกินพรหม ที่เขาบอกว่า พระยามาราธิราชแปลงฤทธิ์ เทวดาและพรหมที่แวดล้อมอยู่หนีหมด อันนี้ไม่จริง

เมื่อตามภาพนั้นปรากฏว่าไม่จริง คือว่ามีเทวดาหรือพรหมถอยออกไปยืนถวายเป็นสักการะในที่อันสมควร ไม่ได้ยื่นติดพระองค์ ก็มี พระยามาราธิราช มาสะกดว่าท่านจะไปหลงใหลใฝ่ฝันอะไรกับพระโพธิญาณ มันความฝันลมๆ แล้งๆ ท่านจงนึกถึงตำแหน่งพระเจ้าจักรพรรดิที่จะช่วยคนให้เป็นสุขทั้งโลกมันไม่ดีกว่าหรือ

ทีนี้อีกประการหนึ่ง พระพิมพาธาเทวี ก็มีพระรูปพระโคมงดงาม และลูกชายคนเล็กก็เพิ่งเกิดใหม่ นอกจากนั้นสมมนารีก็มากมาย ทำไมไม่คำนึงถึงบ้างปล่อยให้เข้าทั้งหมดมีความทุกข์ เพราะท่านหาความสุขแต่ผู้เดียว

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า ปาปิมาะ คุณมารผู้มีบาป เราทราบแล้วว่าเรากับท่าน เป็นเพื่อนกันมาในอดีต โดยอาศัยบุพเพนิวาสานุสสติญาณ อาศัยที่เราเคยถวายหญ้ากับพระปัจเจกพระพุทธเจ้า ไม่ได้เอาของท่านไปถวาย ท่านจึงมีความเข้าใจว่า เราต้องการจะบรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณแต่ผู้เดียว ท่านก็ปรารถนาเช่นเดียวกัน การทำอย่างนี้มันมีบาป

เราตั้งนโมปนิธานมาฉันใด เราก็ปฏิบัติฉันนั้น แม้แต่ตัวท่านเอง ถ้าทำไปไม่ซำก็บรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณ จะมาทำจิตใจมันบาปเพื่อประโยชน์อะไรเพียงเท่านั้นพระยามารก็ถอยหลังไป

ลูกรักต้องคิดดู เวลา 6 ปีที่องค์สมเด็จพระชินศรีเสวยหาภิเนษกรรมนั้นมันเป็นความสุขหรือความทุกข์ลูกรัก ต้องนอนกลางวัน ต้องกินกลางทรายต้องอดทนทุกอย่างด้วยประการทั้งปวง

เป็นอันว่าท่านมีทุกข์เพราะพวกเรา ฉะนั้นพวกเราทุกคน จงอย่าให้องค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องผิดหวัง

คำว่าต้องผิดหวัง ก็หมายความว่า กลายเป็นคนเมาในลาภ ยศ สรรเสริญ สุขอันนี้ พระพุทธเจ้าผิดหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นพระ

พระทุกองค์จงอย่าเมาในลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และก็จงอย่าเมาในไภลานและอย่าเมาในตำรา จงใช้กำลังใจของทุกท่าน เอากำลังใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเป็นแบบฉบับ และก็ปรับกำลังใจของเราให้เท่า หรือคล้ายคลึงกับกำลังใจของพระองค์ ที่มีพระพุทธประสงค์มาสอนเรา

จงจำไว้ว่า คนที่มีความคล่องในฉันทาก็ไม่ต้องภาวนา เพียงแค่นี้ก็จะต้องการไปไหน และทราบอะไรก็ตาม จิตจะรวบรวมกำลังใจทันที ตัดนิวรณ์เองโดยอัตโนมัติจิตสะอาดแล้วก็จะถึงภาพนั้นทันที อย่างของลูกนี้ยังเข้าไป แต่ความจริงก็ยิ่งเร็วกว่าหลายๆ คน แต่ถึงกระนั้นก็ดียังเข้าไป จง

พยายามรวบรวมกำลังใจให้เป็นสมาธิ ให้จิตสะอาดอยู่เสมอ นั่นคือไม่สนใจกับอารมณ์อื่น นอกจาก จัปภาพพระหรือคำภาวนา

ผมเคยถามพระที่มีความสำคัญท่านบอกว่า เขาให้เรามาแล้วอย่าให้ได้บุญอย่างเดียว ให้เป็นส่วนตัวให้เขาได้เป็น สังฆทาน วิหารทาน ธรรมทาน ด้วย สังฆทานเขาจะไม่อดตาย เขาจะมีความคล่องในชีวิต วิหารทานมีกำลังสูงสุดในด้านอามิสทาน ธรรมทานเป็นปัจจัยให้เกิดปัญญา ตัดกิเลสได้เร็ว

ผมถามท่านว่า “เขาให้ผมมาเป็นส่วนตัวแล้วผมไปทำอย่างนั้นเขาจะได้หรือครับ”

ท่านย้อนถามมาคำเดียวว่า “เงินของใคร”

นี่เท่านั้นเองผมเลยปลื้มใจ ผมก็ล่อแบบนั้นแหละ โยมท่านจะรู้หรือไม่รู้ก็ช่างเถอะ เป็นอันว่าท่านตายแล้วท่านจะพบของท่านเอง

ถามว่าทำอย่างนี้ไม่กลัวอดตายหรือ ปัทโชก็ญาติโยมให้กินอยู่แล้วที่อยู่ญาติโยมก็สร้างให้ ผ้าผ่อนท่อนสไบญาติโยมก็ให้ ยารักษาโรคญาติโยมก็ให้แล้วปัจจัยส่วนนั้นถ้าเรามีฐานะเป็นไปไหนก็ยังสามารถใช้ก็ได้ ก็ใช้แต่พอควรพอคิบบอกคืออย่าให้มันเกินไป เหลือจากนั้นก็ไปช่วยท่าน

อย่างเวลานี้คิดจะทำบุญประจำปีเดือนมีนาคม ทุกปี คิดไว้เลยว่าวัดไหนที่มีการก่อสร้าง ถ้าญาติโยมช่วยเข้ามา จะช่วยท่านไป และกำลังจะไปช่วยสร้างโบสถ์ที่ วัดโพธิ์ศรีเจริญ

วัดนี้รู้สึกดีพอใช้ แต่ให้เป็นวัตถุ ถ้าให้เป็นจำนวนเงินเดียวพระกับฆราวาสทะเลาะกันให้ปูน ให้เหล็ก ให้หิน ให้ทราย ให้แบบนี้ แล้วก็นอกจากนั้นให้ท่านหากันเอาเอง อย่างนี้ที่ชื่นใจผมก็ปลื้มใจ นี่จะทำแบบนี้ทุกปี

แต่วัดไหนมาขอไม่แน่ว่าจะให้ ผมต้องดูก่อนว่าผมไว้วางใจผมจึงให้เพราะผมเคยช่วยแล้ว ถูกเขิดเงินไปหลายรายแล้ว

แต่ว่าผมไม่ได้เอาเงินส่วนกลางของญาติโยมไปให้หรอก ไม่ช่วยนะ ผมก็จะเอาเงินที่ผมมีอยู่สมัยเป็นฆราวาสเอามาช่วย เงินจำนวนนั้นมันก็มีอยู่บ้าง ไม่มาก ไม่มายรัก มีนิดๆ หน่อยๆ ก็พอจะช่วยกันได้เล็กๆ น้อยๆ

คนในวัดของเราทั้งหมดนี้ ผมว่าถ้าสนใจจริงๆ ตั้งใจจริงๆ เรื่องสมบัติ 8 นี้มันเล็กเหลือเกินสำหรับอภิญญา... ก็ยังหนักใจนิด เพราะว่าใช้ความพยายามมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังโยชน์ 3 สังโยชน์ 5 สังโยชน์ 10 เป็นของไม่ยากเพราะพูดกันไปพูดกันมาอยู่ตลอดเวลา

เว้นไว้แต่พวกท่านทั้งหลายจะไม่สนใจในความคิดเท่านั้นที่จะไม่ได้ฟังจะเห็นได้ว่าเวลาเขาเปิดโทรทัศน์ ก็ไปนั่งอยู่ที่หน้าโทรทัศน์บ้าง เวลาที่เขามีคนที่ร้านค้าก็ไปนั่งชุมนุมกันที่นั่นบ้าง เวลาจะพูดจาปราศรัยเรื่องอะไรก็ไม่ได้ดูละ ไม่ได้ดูหน้าหลังไม่ดูกาลเวลา ไม่ได้ดูบุคคล อันนี้แสดงว่าบุคคลประเภทนั้นไม่ได้มีความเข้าใจหรือไม่ได้สนใจในสมณวิสัย ซึ่งได้ดีไม่ได้ ไม่มีทางใดที่จะได้ดีเพราะขาดการระมัดระวัง ถ้ามีการสำรวจอยู่ ปฏิบัติตนอยู่ในจรณะ 15 แล้วสมบัติ 8

เป็นของเล็ก เพราะขณะ 15 นี้จบสมบัติ 4 แล้ว ถ้าได้สมบัติ 4 แล้ว เจริญสมบัติ 8 ในรูปมาน ไม่เกินครึ่งเดือนได้หมด นี่เป็นของง่าย ๆ

ถ้าให้คืนะ พิจารณาตัวเองด้วย **อัตตนา โภจยัตตานัง** จงเตือนตนเองแต่ว่าการเจริญสมบัติ 8 นี้ ยากกว่าการตัดสังโยชน์ 3 เพราะสังโยชน์ 3 นี้ตัดง่ายเว้นไว้แต่ว่า เราจะไม่สนใจกันเท่านั้น คุณพวกเราเองนะ ชอบไปออกันที่ร้านค้าใหม่ชอบไปชุมนุมกันที่นั่นใหม่ ชอบพูดจากปราศรัยในการที่ไม่สมควรใหม่ ชอบคูทรทัศน์ใหม่ถ้าชอบแบบนี้ไม่มีทาง เพราะไม่ใช่สมณวิสัยที่จะทำแบบนี้

บรรดาพวกบัณฑิตสมัยใหม่หรือนักปราชญ์สมัยใหม่ อ่านชาคกัถี อ่านพระสูตรกัถี บางทีท่านก็ตำหนิว่า แหม เรื่องนี้ตำเกินกว่าสมองของท่านสำหรับสมองของท่านต้องเรียนเฉพาะธรรมชั้นสูง ที่เรียกกันว่า **อภิธรรม** คำว่าอภิธรรมนี้เป็นธรรมยิ่งยวดที่สูงสุด ในคำสอนของพระพุทธศาสนา

การฟังพระสูตรกัถี ฟังชาคกัถี ตำเกินไป แต่ว่าถ้ารู้จักใช้ละก็พระสูตรกัถี ชาคกัถีไม่ตำไม่ตำเพราะอะไร เพราะคนฟังเพลินดี ได้เรื่องราวไปด้วยได้ข้อวัตรปฏิบัติในนั้น ไปเสร็จ ถ้ามีความฉลาด การฟังพระสูตรกัถีไปนิพพานได้

ทั้งนี้เพราะว่าจิตใจของเราสูงพอ ที่จะไปนิพพานแล้วหรือยัง ถ้ามีกำลังใจยังไม่เข้มแข็งก็ฟังท่องเรื่องไป แล้วก็ฟังข้อวัตรปฏิบัติไป อย่างเรื่อง **วิธูรบัณฑิต** นี้ มีข้อวัตรปฏิบัติเพื่อความสุขในชาตินี้ อยู่เยอะ และก็มีข้อวัตรปฏิบัติเพื่อความสุขในชาติหน้าอยู่มาก

ผู้ใดถ้าเป็นผู้รู้ บุคคลผู้นั้นก็ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ทำความชั่ว ขึ้นชื่อว่าความชั่วทั้งหมดผู้รู้ไม่ทำ คนที่ยังทำความชั่วอยู่ คนประเภทนี้ชื่อว่ายังไม่รู้ หรือว่ารู้ไม่ครบคือว่ารู้ดีบ้าง รู้ชั่วบ้าง ถ้ารู้ชั่วบ้างก็ถือว่าไม่รู้ เพราะความชั่วต่างๆ เป็นปัจจัยของความทุกข์เมื่อทำแล้วเกิดความแระร้อน

โลกใดถ้ามีสัตว์เดรัจฉาน โลกนั้นยังไม่รู้จริง นั่นก็หมายความว่า ผู้ที่เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉานนั้นเป็นคนที่ไม่รู้ไม่จริง ความรู้น้อยมากเกินไป ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าสัตว์เดรัจฉานทุกตัวมาจากคน คนที่ทำความชั่วบาปอกุศลอย่าง

1. ฆ่าสัตว์
2. ลักทรัพย์
3. ประพฤติผิดในกาม
4. พุคฺมุสาวาท
5. พุคฺคําหยาบ
6. พุคฺสอเสียด ยุยงให้เขาแตกกัน
7. พุคฺจาเหลวไหลไร้ประโยชน์
8. คิดอยากได้ทรัพย์สมบัติของคนอื่นโดยไม่ชอบธรรม
9. คิดประทุษร้ายชาวบ้าน เช่น จองล้างจองผลาญจองเวรจองกรรม แล้วก็
10. มีความเห็นไม่ตรงตามความเป็นจริง มีความอกตัญญูไม่รู้คุณคน

คนใดที่ไม่รู้จักคนนั้น แทนที่จะยอมรับนับถือ กลับออกศัตรูสนองเขาด้วยความชั่วชื่อนี้ว่ามีความเห็นผิด คนประเภทนี้ถ้าตายจากความเป็นคน ก็ต้องไปเกิดในอบราชภูมิ มีนรกเป็นต้น แล้วก็มาเป็นเปรต เป็นอสุรกายแล้วก็มาเป็นสัตว์เดรัจฉานฉะนั้นสัตว์เดรัจฉานทุกตัวก็มาจากคน ไม่ถือกำเนิดมาในโลกเป็นสัตว์ที่เดียว เกิดเป็นคนก่อนแต่เป็นคนที่มีความชั่ว

ให้ทรงความดีไว้ เหมือนเกลือรักษาความเค็ม

อันดับแรก หนึ่ง **มีความกตัญญูรู้คุณ** เพราะคนที่มีความกตัญญูรู้คุณ ใครเขาสงเคราะห์ให้การพลคนนั้น ปฏิบัติตามคนนั้น ตามคำแนะนำของเขา ทุกคนจะมีเสน่ห์ เป็นที่รักของคนทั้งหมด ไปไหนไม่อดตาย ไปทางไหนก็มีคนรัก จะพบแต่ความยิ้มแย้ม แจ่มใส

ประการที่ 2 ให้เคารพพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า สำหรับคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่ปฏิบัติครั้งแรกก็คือ **กรรมบถ 10**

1. มีเมตตาไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ทรมาณสัตว์ หรือคน
2. ไม่ลัก ไม่ขโมยของใคร
3. ไม่แย่งความรักของคนอื่น (นี้ทางกาย)

ทางวาจามี 4 คือ

ไม่พูดปด ไม่พูดคำไม่จริง, ไม่พูดวาจาหยาบ, ไม่ยุยงให้เขาแตกร้างกัน, ไม่พูดวาจาที่ไร้ประโยชน์

ทางด้านจิตใจ

ไม่คิดอยากได้ทรัพย์สมบัติคนอื่นโดยไม่ชอบธรรม แล้วก็ไม่ได้ไปขโมยร้านใคร สร้างความเห็นถูกตามคำแนะนำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แล้วเวลาที่ต้องการจะให้จิตเป็นทิพย์ ต้องการจะไปไหน โลกอื่นก็ตาม ให้พยายามระงับอารมณ์ชั่ว 5 ประการ

1. ความสวดยสดงามของโลกถือว่ามันไม่ใช่ของจริง
2. อารมณ์ไม่พอใจโกรธในคนอื่น
3. ความง่วง
4. อารมณ์ฟุ้งเกินไป จับภาพพระไม่มั่นคง ไม่แจ่มใส
5. สงสัยอารมณ์ที่เกิดขึ้น

เพียงเท่านี้ ถ้าเธอปฏิบัติได้อย่างนี้เป็นปกติ เธอสามารถจะไปไหนก็ได้ ถ้าไม่แน่ใจจะไปไหนได้ก็นึกถึงฉัน ฉันจะช่วยทันที

การเจริญความดีในพระพุทธศาสนา ต้องทรงอารมณ์เป็นผู้ชนะไว้เสมอไม่ทำตนเป็นบุคคลผู้แพ้ เราต้องมี **สัจจะ** คือความจริง มี **วิริยะ** คือความเพียร มี **สติ** การทรงระลึกรู้จักขึ้นไว้ได้ มี **ปัญญา** เป็นเครื่องพิจารณาว่าอะไรมันดี อะไรมันชั่วอะไรมันควร อะไรมันไม่ควร มี **ขันติ** ความอดทนเป็น

เครื่องประจําใจ มี **อธิษฐาน** ทรงเจตนาเอาไว้ว่าเราจะทำความดี สิ่งทั้งหลายเหล่านี้เราทำไม่ได้ จะต้องทำไว้ประจําตัว

ทีนี้การที่พวกเราทำหลายปฏิบัติเพื่อความดี อันดับแรกต้องทรงจิตให้เป็นสมาธิสมาธิที่มีความสำคัญมาก มีกำลังใหญ่ สมาธิอันดับแรกที่บอกให้รับฟังนั่นก็คือการกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก ตัวนี้เป็นตัวสำคัญมาก ธรรมเนียมของที่นี่เป็นธรรมเนียมของใหญ่ จะแนะนำต่อไปว่า เวลาหายใจเข้านี่กว่า พุท เวลาหายใจออกนี่กว่า โธ นี่ก็มีความสำคัญ คำว่า พุท โธ เป็นพระนามความดีของพระพุทธเจ้า ก็เชื่อว่าเราเกาะพระพุทธเจ้า ด้วยการทรงสติสัมปชัญญะไว้พร้อมกัน นี่เป็นความดีใหญ่

ที่เราจะเอาชนะความชั่วของใจได้เพราะอะไร ข้อสำคัญที่สุดก็คือ **อารมณ์ฟุ้งซ่านของจิต** อารมณ์ฟุ้งซ่านของจิตนี้ ถ้าเรามีความเข้าใจ ก็ไม่เห็นว่ามีอะไรจะหนักถ้าจิตมันฟุ้งซ่าน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้จับ **อาหาปานุสสติกรรมฐาน** อย่างเดียว คือลมหายใจเข้าออก กำหนดรู้ยู่ว่านี่เราหายใจเข้า นี่เราหายใจออก รู้ยู่เสมอบังคับถ้ามันจะซ่านจริงๆ มันคุมมันไม่ได้ก็บังคับจิตไว้ว่า ชั่วเวลา 5 นาที หรือ 10 นาที เราจะไมยอมให้อารมณ์จิตของเราไปสู่อารมณ์อื่น เราจะรู้เฉพาะลมหายใจเข้าออก หรือว่าคำภาวนา เวลาหายใจเข้านี่กว่า พุท เวลาหายใจออกนี่กว่า โธ จับมันยู่จุดนี้ชั่วระยะเวลาสั้นๆ เมื่อถึง 5 นาที 10 นาที เราก็เลิก เพราะตามธรรมดาจิตมันมีสภาพท่องเที่ยวยู่ย่นนานแล้ว เป็นหลายแสนกัป ยู่ๆ เราจะมายังคับให้อยู่ในอำนาจนี้ๆ นานๆ ย่อมเป็นไปไม่ได้

พอเริ่มมีอารมณ์ใจสบาย มีความปลอดโปร่งเราก็เริ่มทำใหม่ การปฏิบัติแบบนี้จะเป็นกลางวัน จะเป็นกลางคืน เวลาใหม่มันก็ได้ทั้งนั้น จะนั่งขัดสมาธิ จะนั่งพับเพียบจะนั่งห้อยขา จะไปนอนตะแคงซ้าย ตะแคงขวา นอนหงาย นั่งเก้าอี้ เดินไปเดินมาก็ทำได้ทุกอย่าง คือไม่จำเป็นเพราะว่า จะต้องมานั่งสมาธิรวมกัน

ถ้าเราคิดว่าเราจะให้อารมณ์ของเราคุมสติสัมปชัญญะ การกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก คำภาวนาเฉพาะเวลานี้เวลาเดียวต่อ 1 วัน นั่นแสดงว่าเรายังห่างจากความดีอยู่มาก **“จงอย่าเป็นผู้แพ้ต่ออารมณ์ของความชั่วเราเองเป็นผู้ชนะ”** ถ้าวันหนึ่งเราชนะตลอดวันไม่ได้ ก็ชนะเป็นพัก ๆ ไม่ช้านานเท่าไร จิตก็จะเกิดความเคยชิน

คำสมาทานทั้งหมด ขอบรรดาท่านพุทธบริษัท ถือเป็นหัวใจของการปฏิบัติเราสมาทานศีล จงตั้งใจรักษาศีลให้บริสุทธิ์ อย่าเป็นแต่เพียงสักแต่ว่าสมาทาน และการรักษาศีลให้บริสุทธิ์นี้ ก็ไม่ใช่เพียงเฉพาะเวลานี้ ถือว่าการสมาทานศีลครั้งแรกในชีวิตเราก็ต้องรักษาไปตลอดจนกว่าจะถึงวันตาย อย่างนี้จึงจะชื่อว่าใช้ได้ รวมทั้งพระทั้งเณรก็เหมือนกัน

การเป็นผู้ทรงศีลบริสุทธิ์ย่อมเป็นปัจจัยตัดความเดือดร้อน เรามีศีลบริสุทธิ์นี้ถึงศีลเป็นปกติ พระพุทธเจ้าตรัสว่าเป็นผู้เจริญ **ศีลानุสสติกรรมฐาน** นี่เป็นความดีอันหนึ่ง ที่จะทำให้เราเข้าถึง

อย่าง लेकरก็มาจรรยาบรรณ หรือมีจะนั้นก็เป็นการหมิ่นเกียรติจริงๆ เราก็ไปพระนิพพานได้ เพราะมีความเข้าใจในศีล

ในตอนต้นอย่าลืม **อานาปานุสสติกรรมฐาน** กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกนี่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการระงับความฟุ้งซ่านของจิต ต่อไปก็ใช้คำภาวนาตามใจชอบ สำหรับญาติโยมพุทธบริษัทที่ไม่เคยฝึกมาก่อน ให้ใช้คำภาวนาว่า พุทโธ หายใจเข้านี้คิดว่า พุท หายใจออกนี้คิดว่า โธ ขณะใดยังรู้ลมหายใจเข้าออกอยู่รู้คำภาวนาอยู่ขณะนั้นชื่อว่าจิตเป็นสมาธิ

สำหรับบรรดาท่านพุทธบริษัทที่มีความชำนาญแล้ว หวังพระนิพพานให้จับ กายคตานุสสติ เป็นสำคัญ เห็นว่าร่างกายไม่เป็นแท่งทึบ เป็นชิ้นเป็นอัน แล้วก็มีความสกปรกเป็นพื้นฐาน ในที่สุดมันก็พัง ขึ้นชื่อว่าร่างกายเลวๆ อย่างนี้เป็นเทวดาก็ดี เป็นพรหมก็ดี ไม่มีสำหรับเรา เราต้องการนิพพาน

หลังจากนั้นก็จับพระนิพพานเป็นอารมณ์ เขาเรียกว่า **อุปสมานุสสติกรรมฐาน** ถ้าจับพระนิพพานแล้วจะภาวนาว่าอย่างไรก็ได้ หรือว่าต้องการภาวนาตรง ให้ภาวนาว่านิพพานสุขัง ใช้คำว่า **นิพพานสุขัง** ถ้าจิตทรงอารมณ์แบบนี้เป็นฉาน เวลาใกล้จะตายจริงๆ คำภาวนาแบบนี้ทรงใจขึ้นมาคิดว่าพระนิพพานเป็นสุขจริงๆ เราต้องการพระนิพพานเพียงเท่านั้นบรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้าตายคราวนั้นถึงนิพพานทันที

สำหรับผู้ใหม่ที่ก็ดี ผู้เก่าก็ดี ถ้าเราจะเป็นผู้ทรงฉานตามปกติทุกวันแต่ละวันเราจะเป็นผู้ไม่ขาดจากฉานอย่างไรๆ ก็จะทรงฉานให้ได้ ใช้เวลาหัวค่ำและเช้ามีคัมภีร์หมายถึงว่าถ้าเวลามันน้อย เวลาหัวค่ำ ทำใจให้สบาย สวดมนต์สวดพรสมათานพระกรรมฐาน ทำกรรมฐานร่วมกับเพื่อนแล้ว กลับไปถึงสถานที่อยู่ ที่นอน เวลานอนจิตก็จับอารมณ์ถึงพระเข้าไว้ และตั้งใจคิดไว้ว่าเราต้องการพระนิพพาน อารมณ์นี้จงอย่าทิ้งคิดไว้เสมอว่า เราต้องการพระนิพพาน จำไว้ให้ดี

ถ้าเราต้องการพระนิพพาน เราทำอย่างไร เราจะต้องเกาะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไว้ นั่นคือคำภาวนาว่า พุทโธ เพราะว่าท่านอยู่พระนิพพานนี้ถ้าหากว่าเราต้องการจะไปนิพพาน เราก็ต้องนั่งนึกถึงความดีของพระพุทธรูปเจ้าเมื่อจิตมันเกาะพระพุทธรูปอยู่ มันจะไปไหน ตายมันก็จะไปตามพระพุทธรูปเจ้าเวลานอนลงไป ก็ภาวนาจับลมหายใจเข้าออก ภาวนาว่า พุทโธ ภาวนาไปจนกว่าจะหลับถ้าใหม่ๆ มันไม่หลับ มันเกิดความรำคาญ ก็เลิกเสียก็ได้ นอนให้หลับต่อไปถ้าอารมณ์จิตมันชิน ไม่ซ้าก็หลับ หรือบางทีมีอาการคล่องเข้า พอ พุท ไม่ทันจะ โธ มันจะหลับ ปล่อยเลยอย่าห้าม เพราะนี่เราต้องการจะหลับ และจงมีความเข้าใจว่าถ้าจิตเราไม่เข้าถึงปฐมฉาน มันจะหลับไม่ได้ มันจะเกิดความรำคาญ

ไอ้สิ่งที่เราคิดว่าสวยนะ มันสวยจริงไหม สิ่งที่เราคิดว่าดี มันดีจริงไหมสิ่งที่เป็นวัตถุหรือสิ่งที่มีชีวิต เป็นของมีชีวิตอย่างคนและสัตว์ก็ดี วัตถุของใช้ก็ตามบ้านเรือนที่อยู่เป็นที่อาศัยก็ตามที่ เราว่าสวย เราว่าดี มันทรนสภาพหรือเปล่า มีความเสื่อม มีความทรุดโทรม มีการอันตรายกันไปโน่นระหว่างหรือเปล่า

นี่ใครครวญลงไปให้ตี คุณคนอื่นเขาตาย มองตัวไม่เห็นก็มองคนอื่นก่อนเมื่อมองคนอื่นแล้วก็มามองดูตัวว่า ตัวเรานี้จะมีสภาพเหมือนเขา หรือว่าพิเศษกว่าเขาเขากินข้าวเรากินอะไร เขาเดินได้เราหะหรืออย่างไร เรียกว่าเขาหิวเราหิวเป็นใหม่ เขาหนาวเราร้อน เขาป่วยไข้ไม่สบาย อาการอย่างนี้ปรากฏแก่เราหรือเปล่าเขาเป็นเด็กมาแล้ว ถึงความเป็นหนุ่มสาวอย่างเขาหรือเปล่า ถ้าเรามีอาการต่างๆ ในตอนต้นเหมือนเขา ไร้ตอนท้ายมันก็เหมือนกัน มันก็ต้องตายเหมือนกัน

นี่ขณะนั้นไม่ได้คิดอะไร คิดเท่านั้น คิดว่าเมื่อเราจะตายแล้วอะไรละที่มันเป็นของเรา คนอื่นเขาตายใครนำอะไรไปได้บ้าง ในเมื่อเขานำไปไม่ได้แล้วเราเองจะนำอะไรไปได้บ้าง เขานำไปไม่ได้เราก็เป็นผู้นำไปไม่ได้เหมือนกัน

ถ้าเราไม่มีความเมาในร่างกายเบื้องต้น คิดว่าเราต้องตายอยู่เสมอ จงคิดไว้ตามแบบของพระคิดว่าตื่นขึ้นมาเวลาเช้านี้ เราจะได้กินข้าวหรือเปล่าก็ไม่ทราบกินข้าวเช้าแล้ว เราจะได้กินข้าวกลางวันหรือเปล่าก็ไม่แน่ อาจตายก่อนก็ได้ กินข้าวกลางวันแล้ว อาจจะได้กินข้าวเย็นแล้วก็ไม่แน่ว่าเราจะเห็นพระอาทิตย์ในวันรุ่งขึ้น คนที่นึกถึงความตายคืออยู่แบบนี้

และเราก็ต้องเลือกปฏิบัติว่า เวลาที่เราจะตาย เราจะไปไหน จะไปนรกหรือเป็นเปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน ถ้าจะไปเกิดเป็นคนจะเป็นคนชั้นดีหรือชั้นเลวหรือว่าจะเกิดเป็นเทวดา จะเกิดเป็นพรหม จะไปพระนิพพานหมดทุกขันธ์นี้เราเลือกกันเอาได้

ถ้าเราต้องการเกิดเป็นสัตว์นรก เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์เดรัจฉานเราก็ไม่ต้องเคารพในศีล 5 หรือศีล 8 เราทำลายมันเสียให้หมดทุกอย่างเราก็ไปนรกได้แบบสลาย นี้เลือกเอา

ถ้าเราต้องการเกิดเป็นคนชั้นดี เราก็ต้องมีศีลบริสุทธิ เมื่อมีศีลบริสุทธิแล้วเราก็ให้ทานการบริจาค เจริญภาวนาไว้เป็นปกติ เกิดขึ้นมาแล้วก็มีรูปร่างกายตานสวยมีทรัพย์สิน ไม่ถูกโจรภัย อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย มีคนในบังคับบัญชา มีสามี ภรรยา บุตรธิดา คนรับใช้ ก็เป็นคนว่านอนสอนง่าย อยู่ในโอวาท จะกล่าววาจากับใครก็เป็นวาจาสุกดีสิทธิ์ มีคนยอมรับฟังชอบฟัง แล้วก็เป็นคนไม่ไร้สติสัมปชัญญะจะมีทรัพย์สินบริบูรณ์ สมบูรณ์ด้วยประการทั้งปวง

หากว่าเราเห็นว่าความเป็นมนุษย์มันก็ไม่พ้นความแก่ ความเจ็บ ไม่พ้นความตาย ไปพักความดีหนีความทุกข์อยู่แค่เทวดาก็ได้ การพักความทุกข์อยู่แค่เทวดาก็มีว่า ถ้าศีลของเราบริสุทธิ การบริจาทานของเราเป็นปกติ เจริญภาวนาได้เสมอการเจริญภาวนานี้เป็นตัวดึงจิตใจให้ขึ้นสูงกันลิ้มความดี ทำจิตของเราให้เข้าสู่ **ขณิกสมาธิ** หรือ **อุปจารสมาธิ** เราก็ไปเป็นเทวดาได้

ถ้าจะปฏิบัติแบบธรรมดาเราก็มี **หิริ** และ **โอตตปปะ** คือ อายความชั่วเกรงกลัวความชั่ว ขึ้นชื่อว่าความชั่วเราไม่ทำ ทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง อารมณ์ใดที่เป็นไปเพื่อความโลภ ความโกรธ ความหลง จะไม่มีเกิดขึ้นมาในใจ เพราะอารมณ์เหล่านี้เป็นอารมณ์ของความชั่ว ขึ้นชื่อว่าเป็นความชั่วเกิดขึ้นในที่ลับ คนอื่นเห็นไม่ได้ แต่เราเห็นเมื่อเราระงับอารมณ์อย่างนี้ไว้ได้เป็นปกติ เวลาตายเราก็เกิดเป็นเทวดา

ถ้าเราต้องการเกิดเป็นพรหม เราก็เจริญสมาธิให้ได้ถึงฌานสมาบัติอย่างนี้เราก็เกิดเป็นพรหม ถ้าเราต้องการไปนิพพาน เราก็วางขันธ 5 คือร่างกายเห็นว่าร่างกายนี้มันไม่ใช่เรา มันไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเราจนกระทั่งเราไม่ยึดในร่างกายและทรัพย์สินสมบัติภายนอก ว่ามันเป็นเรา เป็นของเราทุกสิ่งทุกอย่างถือว่ามันเป็นกฏธรรมดา โลกทั้งโลกเห็นว่าเต็มไปด้วยความทุกข์เราไม่ปรารถนาการเกิดอีก มีใจชุ่มชื่น มีอารมณ์เบิกบาน มีจิตจับเฉพาะพระนิพพาน เป็นอารมณ์อย่างนี้เราก็ถึงพระนิพพาน

เราสมาทานพระกรรมฐานว่า อิมายัง ภควา อุตถาวัง ตุมหากัง ปริจฉามิ ซึ่งแปลเป็นใจความว่า ข้าพเจ้าขอมองกายถวายชีวิต แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คำนี้เป็นถ้อยคำที่สำคัญที่สุด เราจึงเป็นผู้ไม่ลืมหืม ถ้าเราไม่ลืมหืมคำนี้แล้วก็ตั้งใจปฏิบัติตามนี้ ก็เชื่อว่าเป็นผู้เอาความดีได้โดยไม่ยาก แล้วก็คำวามอบกายถวายชีวิต แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็หมายความว่าเราจะปฏิบัติตามที่พระองค์ทรงสั่งสอนทุกอย่าง นี้พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนเราอย่างไร

อันดับแรกพระพุทธเจ้าบอกว่า พยายามละความชั่ว ประพฤติความดี ทำจิตให้ผ่องใส
การละความชั่ว คือ ไม่ละเมิดในศีล 5 หรือ ศีล 8

ประพฤติความดี คือ ประพฤติตามในศีลที่กล่าวมาแล้ว ไม่ละเมิดและก็ปฏิบัติตามศีล

ทำจิตให้ผ่องใส ก็ได้แก่ ทำจิตให้ระงับความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง

ทำไมพระพุทธเจ้าจึงสอนเราอย่างนั้น ก็เพราะว่าพระองค์ทราบดีว่า อัฐภาพร่างกายนี้มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา ร่างกายเป็นแต่เพียงธาตุ 4 คือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ประกอบเข้าเป็นเรือนร่างชั่วคราว และเมื่อเกิดขึ้นในเบื้องต้น ก็มีความเสื่อมโทรมลงไปทุกขณะและก็มีการสลายในที่สุดเราเรียกว่า ตาย

ความตายมันไม่มีนิมิต มันไม่มีเครื่องหมาย มันไม่มีเวลาแน่นอนไม่ใช่ที่เราเกิดมาแล้วจะต้องครบอายุ 75 ปี หรือ 100 ปีจึงจะตาย มันก็ไม่ใช่อย่างนั้นมันตายเมื่อไรก็ได้ คนเกิดทีหลังเราตายให้เราเห็นก็เยอะ คนเกิดพร้อมๆ กันกับเราเขาตายให้เราเห็นก็มีมาก คนที่เขาเกิดก่อนแล้วเขาตายก็มี ขึ้นชื่อว่าความตายเป็นของเที่ยง ชีวิตเป็นของไม่เที่ยง

ฉะนั้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย จงอย่าเมาในชีวิต จงอย่าเมาในร่างกายเรา มาปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอน เราต้องการเอาดีกัน จงนึกไว้เสมอว่า เราต้องตายแน่

คิดไว้แล้วก็อย่าไปหลงในความสวยงาม อย่าไปหลงในความอ่อนพิชของร่างกาย อย่าไปหลงในความผ่องใสของผิวพรรณ จงคิดเห็นตามความเป็นจริงว่าร่างกายของเรานี้มันเต็มไปด้วยความสกปรก มันมีอุจจาระ ปัสสาวะ น้ำเลือด น้ำหนอง น้ำเหลืองอยู่ในร่างกาย สิ่งที่ปิดตาเราไว้ก็คือ หนังกำพร้าชนิดเดียวเท่านั้นถ้าคนเราถูกน้ำร้อนลวกหรือไฟลวก หนังกำพร้าลอกปอกเป็ดไป เราจะไม่เห็นความสวยงามของบุคคลนั้นเลย

การทรงอยู่ของร่างกายมันก็ไม่แน่ มันแก่งไปทุกวัน มันโทรมลงไปทุกวันแล้วในที่สุดมันก็ต้องตาย เราจะไปหวังอะไรกับมัน ความโง่เท่านั้นที่มันยังหลงว่าร่างกายยังทรงตัวอยู่ มันจะไม่ตาย การเมากายนี้เป็นเหตุให้เกิด เป็นเหตุนำมาซึ่งความทุกข์

ถ้าเราคิดว่าจะเป็นมนุษย์ต่อไปข้างหน้า ก็พยายามรักษา **กรรมบถ 10** ถ้าต้องการความร่ำรวย ก็บริจาคทานเป็นการกุศล ให้เลือกเอาแบบไหนก็ตามใจที่นี้การมีอายุยืนนานก็มีใน **กรรมบถ 10**

ปาลมาติบาท เว้นได้ จะเป็นคนที่ไม่มีโรคภัย มีอายุยืนนาน มีรูปร่างสวย
อทินนาทาน เว้นได้ ทรัพย์สมบัติไม่ถูกโจรปล้น ไม่ถูกไฟไหม้ ไม่ถูกน้ำท่วม ไม่ถูกลมพัดให้พัง

กามสุมิจฉาจาร เว้นได้ คนในปกครองว่าง่ายสอนง่าย ไม่คือด้าน นี้ทางกาย

ทางวาจา

ไม่พูดปด

ไม่พูดคำหยาบ

ไม่พูดส่อเสียดให้เขาแตกกัน

ไม่พูดเพื่อเจ้อเหลวไหล

เกิดไปใหม่จะมีวาจาเป็นทิพย์ นั่นหมายความว่าพูดอะไรก็ตาม คนชอบฟังอยากฟังคำพูดเรียกว่า **คำพูดมีค่า**

ต่อไปถ้าจิตใจสะอาดก็หมายความว่า

เราจะเว้นจากการอยากได้ทรัพย์สมบัติของใคร

ไม่คิดประทุษร้ายใคร

มีความเห็นตรง อย่างนี้จิตสะอาดบริสุทธิ์

รวมความว่ามี **กรรมบถ 10** กับมีทานการบริจากรบถ้วนบริบูรณ์ เกิดเป็นมนุษย์ใหม่มีความสุขมาก

ถ้าเห็นว่าเกิดเป็นมนุษย์ไม่ดี ดีไม่พอ เราต้องการเป็นเทวดา ถ้าต้องการเป็นเทวดา คุณธรรมของบุคคลที่เป็นเทวดามี 2 อย่าง เรียกว่า **เทวธรรม** นั่นคือ **หิริ** และ **โอตตปปะ** คือตั้งใจจะเป็นเทวดา และเป็นนางฟ้า ก็มีคุณธรรม 2 อย่าง

หิริ อายความชั่ว

โอตตปปะ เกรงกลัวผลของความชั่ว ไม่ทำความชั่วทั้งที่ลับและที่แจ้ง

ถ้าต้องการเป็นพรหม ก็ใช้กรรมฐานกองใดกองหนึ่งเป็นอารมณ์เป็นฌานอย่าง **พุทธานุสสติกรรมฐาน** ที่เราชอบ ให้ตั้งใจจับพระรูปพระโลมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ดี หรือนึกถึงพระพุทธรูปเมื่อไร นึกเห็นเอาจิตเห็นจิตทรงตัวได้ 2 นาทีบ้าง 3 นาทีบ้าง 5 นาทีบ้าง เวลานั้นจิต

ไม่มีกังวล ไม่วอกแวกสามารถจับภาพ ได้จะช้าหรือเร็วก็ตามถือว่าจิตเป็นฉนวนก่อนที่จะตายจิตทรง ฉนวนแบบนี้ จิตนึกถึงภาพพระพุทธรูปก็ตาม พระสงฆ์ก็ตาม หรืออย่างใดอย่างหนึ่งก็ตามใน ธรรมเนียม 40 จิตทรงตัวในกรรมฐานนั้นถือว่าทรงฉนวน ตายคราวนั้นไปเป็นพรหม

คำว่า **มรณานุสสติ** มรณะนี้แปลว่า **ตาย** ใครๆ ก็ทราบ **อนุสสติ** แปลว่า **ตามนึกถึง** ให้นึกถึง ความตายไว้เป็นอารมณ์ นี่ถ้าจะแย่งกรรมัง เดียวงอมืองอเท้าไม่ทำงานทากร ดีเลย ตายเร็วพระชอบ เพราะพระมีอาชีพบังสุกุล

การนึกถึงความตายไม่ใช่งอมือ งอเท้า ให้อธิบายความจริงคนและสัตว์ก็ดีเกิดมาแล้วมันต้อง ตาย ถ้านึกถึงความตายไว้เป็นอารมณ์ คนผู้นั้นจำไม่สะดุ้งเมื่อความตายเข้ามาถึง เพราะถือว่าเป็น อารมณ์ปกติ และประการที่ 2 จะทำให้เกิดความไม่ประมาท ต่อไปนึกถึงความจริงที่พระพุทธเจ้า ทรงสอนว่าคนเราตายแล้วมีสภาพไม่สูญ ร่างกายสลายตัวจริงแต่จิตใจไม่สลายตัวไปด้วยจิตใจ ท่องเที่ยวไปในภพต่างๆ ตามกฎของกรรม

ถ้าเวลาจะตายจิตใจคบความชั่ว คือ กรรมที่เป็นอกุศลคือความชั่วทางที่จิตจะปลงคือ อบายภูมิ

1. เกิดเป็นสัตว์นรก
2. เป็นเปรต
3. เป็นอสุรกาย
4. เป็นสัตว์เดรัจฉาน

ถ้าเวลาก่อนจะตายจิตคบอารมณ์เป็นกุศล อย่างใดอย่างหนึ่งจุดที่จะพึงปอย่างต่ำก็ไปเกิด เป็นคน ชั้นที่ 2 ก็ไปเกิดเป็นเทวดาหรือนางฟ้า ชั้นที่ 3 ไปเกิดเป็นพรหม ชั้นที่ 4 ชั้นสุดท้าย ถ้าจิต สะอาดก็ไปพระนิพพาน

การเกิดมานี้มันเป็นทุกข์ทุกข์เพราะตัณหาคือความอยากคืออยากที่ไม่ถูกต้องในทำนอง คลองธรรมการอยากมีสามีภรรยามันเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่มีตัณหาที่จริงแท้แต่ว่าการอยาก ประเภทนี้มันเป็นปัจจัยของความทุกข์เกิดมาเป็นคนวันเดียวก็หาความสุขไม่ได้ในชีวิตมีชีวิตอยู่ 50 ปี 60 ปี 100 ปี 100 ปีเศษมันไม่มีอะไรเป็นสุข มีแต่ทุกข์ หิวทุกวัน ร้อนทุกวัน หนาวทุกวัน มีการ ปวดอุจจาระ ปวดปัสสาวะทุกวัน มีอารมณ์ขุ่นทุกวัน มีการงานทุกวัน แกล้งไปทุกวัน ป่วยมีเสมอ ในที่สุดก็ต้องตายการกระทบกระทั่งกับอารมณ์ที่ไม่ชอบก็มีอยู่เสมอ นี่เป็นอาการของความทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร

ทุกข์เพราะเราคิดว่าเป็นมนุษย์มีร่างกายมันดี แต่ว่าองค์สมเด็จพระชินศรีตรัสว่ามีร่างกาย มันไม่ดี ไม่ดีเพราะอะไร เพราะว่ามันเป็นทุกข์ ถ้าเราจะตัดทุกข์ เราต้องตัดตัณหาคือความอยาก

การตัดตัณหา ตัดตรงไหน

ตัดด้วยกำลังของศีล ของ สมาธิ ของ ปัญญา นี่เป็นอริยสัจที่เรียกว่า อริยมรรค ย่นลงมาเป็น สาม

อันดับแรก ทำศีลให้บริสุทธิ์ ทำสมาธิให้ทรงตัว จิตตั้งอยู่ในอารมณ์ของกุศลมั่นคง แล้วใช้ปัญญาพิจารณาตามความเป็นจริงว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกไม่มีอะไรทรงตัวมีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น แล้วก็มีความเปลี่ยนแปลงไปในท่ามกลาง มีการแตกสลายไปในที่สุด การเกิดเป็นมนุษย์ก็ดี เทวดาก็ดี พรหมก็ดี มิใช่มีความสุขจริงจะนั้นถ้าต้องการความสุขละก็ “ต้องการพระนิพพาน”

การไปพระนิพพานอย่างไร

ก็ทำอย่างนั้นแหละ คือตัดโลภะ ความโลภด้วยการให้ทาน

ตัดโทสะด้วยการรักษาศีล เพราะมีเมตตากรุณา

ตัดความหลงด้วยใช้ปัญญาพิจารณาตามความเป็นจริงว่า อะไรมันเป็นสุขอะไรมันเป็นทุกข์ ในที่สุดจิตใจก็ไม่ติดอยู่ในร่างกายตน ไม่ติดอยู่ในร่างกายของบุคคลอื่น ไม่ติดอยู่ในวัตถุใดๆ

ในเมื่อร่างกายอยู่ก็บริหารตามหน้าที่ ไม่อย่างนั้นจะถูกทรมาณ แต่ใจนั้นนั้นไม่มีการผูกพัน คิดไว้ว่า ตายเมื่อไรก็เลิกกันเมื่อนั้น

สิ่งที่ต้องการคือ พระนิพพาน

ต้องการเป็นพระโสดาบันให้พิจารณาขั้น 5 คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ คือ ร่างกาย ก็พิจารณาตามความเป็นจริงว่า ร่างกายนี้มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา ร่างกายเป็นแต่เพียงเรือนร่างที่อาศัยชั่วคราว ไม่ช้ำมันก็พัง ไม่ช้ำมันก็ตาย ถ้าจิตใจของเอสละได้นิดหน่อย ปล่อยได้นิดไม่มากนักพวกเราก็เข้าถึงพระโสดาบัน นั่นก็หมายความว่ามามีอารมณ์มั่นคง คือ

1. เห็นว่าร่างกายมันจะต้องตาย
2. มีความเชื่อในพระไตรสรณคมน์ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์
3. มีศีลบริสุทธิ์
4. จิตหวังนิพพาน คือ เห็นว่าร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราอยู่กับมันไม่ได้เราก็ก้าวไปนิพพานดีกว่า

บรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้าต้องการไปนิพพาน ให้จับร่างกายเป็นสำคัญ เห็นตามความเป็นจริงของร่างกายว่า กายคตานุสสติ เห็นว่าร่างกายไม่ใช่แห่งที่บ มีอาการ 32 มีผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เป็นต้น บวกกับ อสุภกรรมฐาน ว่าร่างกายเต็มไปด้วยความสกปรกโสโครก อย่างนี้เป็นอารมณ์ของ พระอนาคามี

ต่อไปก็มีความรู้สึกตามความเป็นจริงว่า ร่างกายสกปรกก็จริงแหละแต่ที่ว่าต่อไปมันก็ต้องพัง ร่างกายอย่างนี้ถ้ามีต่อไปก็ต้องมีความทุกข์อย่างนี้เราไม่ต้องการร่างกายอย่างนี้อีก จนกระทั่งจิตใจวางเฉยในร่างกาย มันจะแก่ก็เฉยแก่มันจะป่วยก็เฉยป่วย การป่วยมีทุกข์เวทนาต้องรักษา แต่เวลารักษาจิตใจก็คิดว่าถ้าถึงวาระจะตายจริงๆ ก็ช่างมัน พังเมื่อไรขอไปนิพพานเมื่อนั้น จิตใจวางเฉยในร่างกาย

รวมความว่าไม่หวั่นไหวในการป่วยไข้ไม่สบาย ไม่หวั่นไหวในความตาย แต่ว่าเห็นร่างกาย ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา มันแก่ก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา มันป่วยก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา มันจะตายก็ ธรรมดาของมัน จิตใจคิดว่าถ้าตายเมื่อไรขอไปนิพพานเมื่อนั้น จิตก็มีความสุขอย่างนี้เป็นอารมณ์ ของ พระอนาคามี

อารมณ์ที่จะให้ถึงพระนิพพาน เขาตัดตัวเดียวคือ **สักกายทิฏฐิ** ให้มีอารมณ์ชัดเห็นชัดว่า ร่างกายนี้มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเราทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่า

ถ้าร่างกายเป็นเรา เป็นของเราจริง คำว่า ตาย มันก็ต้องไม่มี เพราะเราไม่อยากจะให้มันตาย คำว่า แก่ก็ต้องไม่มี เพราะเราไม่อยากจะให้มันแก่ การป่วยไข้ไม่สบายมันก็ต้องไม่มี เพราะเราไม่ต้องการ ป่วยไข้ไม่สบาย การทรุดโทรมของร่างกายมันก็ต้องไม่มีเพราะเราไม่ต้องการทรุดโทรมมันต้องเป็น หนุ่มเป็นสาวอยู่เสมอ

แต่เราบังคับมันไม่ได้ การบังคับไม่ได้ แสดงว่าเขาไม่ได้ตกอยู่ใต้อำนาจของเรา เรา เท่านั้นที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของเขา ฉะนั้นเราก็ไม่ต้องการเจ้านายที่มีความโหดแบบนี้ ที่หาความดี อะไรไม่ได้เลย ทำกำลังใจตั้งไว้โดยเฉพาะคือไม่ปรารถนาอะไรทั้งหมด จิตงดความอยากเกิดเป็น มนุษย์ อยากการเกิดเป็นเทวดาหรือพรหม มีอารมณ์เข้าไปตัด กามฉันทะ โลภะ พยาบาท และ อวิชชา ในที่สุดถ้ามีบารมีแก่กล้าทำกำลังใจเต็ม เราก็ไปนิพพานได้

ความจริง อภิธรรมทั้งหลายมารวมอยู่ที่อริยสัจ

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท ฉะนั้นธรรมใดที่องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส จะเป็นพระสูตรก็ดี พระวินัยก็ดี อภิธรรมก็ดีสมเด็จพระชินศรี มุ่งให้บรรดา ท่านพุทธบริษัทฟังแล้วไปนิพพาน ถึงพระนิพพานเหมือนกัน

คนที่จะเข้าถึงนิพพานได้นั้น ต้องเห็นโลกเป็นทุกข์ทุกมุมหมายความว่าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งหมด สิ่งที่มีในโลก จะเป็นสิ่งที่มีชีวิตก็ดี วัตถุก็ดีหรือแม้อารมณ์ก็ตาม สิ่งทั้งหลายเหล่านี้เป็น พื้นฐานของความทุกข์ทั้งนั้น ไม่มีสภาวะใดๆ แน่นอนไม่มีสภาวะใดๆ ตกอยู่ในความมั่นคง นี้ หมายความว่าเราเองเห็นว่าสิ่งที่มีชีวิตก็ดีหรือสิ่งที่ไม่มีชีวิตก็ดี หรืออารมณ์ต่างๆ ของชาวโลกก็ตาม เป็นเหตุแห่งความทุกข์เป็นผู้นำซึ่งความทุกข์ ทำความเร่าร้อนให้ปรากฏ นี่หมายความว่าร่างกาย ทั้งหมดนั้นสิ่งที่มีชีวิตเกิดไปด้วยความทุกข์ อาศัยความทุกข์เป็นปัจจัยคือ

การที่จะทรงตัวอยู่ได้ ก็เพราะอาศัยความทุกข์เป็นเหตุ เพราะว่ากิจการงานต่างๆ ในโลก ที่ จะสำเร็จผลเป็นเงินเป็นทองเป็นของใช้เป็นมา ก็อาศัยความทุกข์เป็นปัจจัยทั้งสิ้นถ้าไม่มีความทุกข์ เป็นเครื่องประกอบ ไม่มีความทุกข์เป็นบรรทัดฐานจริงสิ่งเหล่านี้เขาจะหาไม่ได้ เกิดขึ้นมาแล้วมี การเปลี่ยนแปลงไปในท่ามกลางและแตกสลายไปในที่สุด รวมความว่าเราไม่ต้องการร่างกายอย่างนี้ อีกต่อไปตัวนี้เป็น **สักกายทิฏฐิ** เป็นวิปัสสนาญาณตัวสำคัญ จะบรรลุมรรคผลได้หรือไม่ก็ตัวนี้

ถ้ามีความเข้าใจตามความเป็นจริงว่า ร่างกายนี้ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเราเราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา อย่างนี้ **สักกายทิฏฐิ** ตัด **สักกายทิฏฐิ** นะถ้าเห็นว่าร่างกายมีสภาพไม่เที่ยง มีทุกข์

เป็นอนัตตา ตรงนี้เป็น ไตรลักษณ์ญาณ เห็นว่าร่างกายมีอยู่ เป็นปัจจัยให้เกิดความทุกข์ ความหิวที่เกิดขึ้นมาได้เพราะอาศัยร่างกายเป็นเหตุ ความหนาว ความร้อนก็ตามที่มีขึ้นมาได้ก็อาศัยร่างกายเป็นเหตุ การป่วยไข้ไม่สบายที่เกิดขึ้นมาได้เพราะอาศัยร่างกายเป็นเหตุทุกข์ทั้งหลายแหล่งที่เกิดขึ้นได้เพราะอาศัยมีร่างกาย ตัวนี้เป็นอริยสังขัตต้น ทุกข์ อริยสังข นะ

ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัทเห็นว่าเป็นเทวดาก็ดี เป็นพรหมก็ดี ยังมีทุกข์ต่อไปในวันหน้า ต้องการนิพพาน อันนี้ต้องใช้ กายคตานุสสติกรรมฐาน ควบกับ มรณานุสสติกรรมฐาน มรณานุสสติกรรมฐาน คิดว่าร่างกายจะตาย ถ้าเป็นสมถภาวนาคิดว่าร่างกายจะตาย ถ้าเป็นวิปัสสนาคิดว่าร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา ถ้าร่างกายเป็นเราจริง เป็นของเราจริง มันต้องไม่แก่ เพราะเราไม่ต้องการให้แก่ เราไม่ต้องการให้มันป่วย มันก็ต้องไม่ป่วย เราไม่ต้องการ ให้มันตายมันก็ต้องไม่ตาย ถ้าเป็นของเรา เราก็ยังคับได้ ถึงวาระร่างกายมันต้องแก่ เราบงคับไม่ได้มันต้องแก่ตามสภาพของมัน ถึงวาระที่เราจะป่วย เราห้ามป่วยไม่ได้ มันเริ่มป่วยตามสภาพของมัน ถึงเวลาที่จะตายเราก็ห้ามไม่ได้ มันต้องตายตามสภาพ ของมัน

แสดงว่าร่างกายนี้ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่ของเราจริง มันมีอิสระสำหรับมันในเมื่อเราบังคับไม่ได้ เราต้องยอมรับนับถือตามความเป็นจริงว่า ร่างกายไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา เราก็ไม่ใช่ร่างกาย ร่างกายไม่ใช่เรา เราคืออภิสมาณกาย คือจิตที่สิงสถิตอยู่ภายใน ร่างกายเป็นแค่เปลือก เพียงแค่อาศัยชั่วคราวเท่านั้นนี้เป็น กายคตานุสสติ นะ เป็นวิปัสสนาญาณอันนี้เป็นสัkkายทิฏฐิ

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 221

วันเสาร์ที่ 13 สิงหาคม 2520

สำหรับวันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายด้วยกันพากันสมาทานศีลพากันสมาทานพระกรรมฐานแล้ว ต่อนี้ไปก็โปรดตั้งใจสวดวิธีการเจริญพระกรรมฐาน การเจริญพระกรรมฐานของบรรดาท่านพุทธบริษัท ความสำคัญก็อยู่ที่สมาธิจิต และอีกประการหนึ่งก็คือ อันนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญมากเพราะว่าของ 3 ประการต้องควบคู่กันไป ได้แก่

1. ศีล
2. สมาธิ
3. ภาวนา

คือเราจะแยกกันไม่ออก ถ้าขึ้นแยกอย่างใดอย่างหนึ่งออก ก็แสดงว่าผลที่เราปฏิบัติไม่มีผลตามความมุ่งหมายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำหรับการเจริญสมาธิวันนี้ ก็ยังสืบเนื่องมาจากวันที่ 12 เพราะว่าตามจดหมายของ อาจารย์ ภาวส บุญนาค รองราชเลขาฯ แจ้งมาว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระกรุณาธิคุณขอให้สำนักของเราเจริญสมาธิจิตแผ่เมตตาไปถึงสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่พระองค์อย่างหนึ่ง และก็ให้มุ่งถวายกุศลพระบรมกษัตริย์นับตั้งแต่สมัยเชียงแสนมาเป็นต้น ทุกๆ พระองค์อย่างหนึ่ง ความจริงพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี้ ท่านต้องการให้เราทำอย่างนั้น การที่เราทำนี้ เราก็คือว่าเราเป็นผู้มีกำไร ทั้งนี้เพราะว่าเหมือนกับคนที่มั่งวันเกิดของใครบ้าง ขอบิถามารดา แล้วก็มั่งวันเกิดของคนนั้นบ้าง วันตายของคนนั้นบ้าง แล้วก็ทำบุญกุศลเนื้อแท้ของบุญของกุศลจริงๆ ก็คือเราได้แต่ผู้เดียว เราเป็นผู้ได้แน่ที่นี้การที่เราได้บุญได้กุศลแล้วเราก็นั่นแล้วพรรณนาผลส่งไปให้ท่านผลนั้นๆ เพราะว่าท่านได้รับเราก็มียผลด้วยอำนาจเมตตาจิตเพิ่มขึ้น เป็นผลกำไรไม่ใช่ว่าผลขาดทุน

นี่การที่บรรดาท่านทั้งหลายพากันตั้งใจทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บูรพชาติที่ตายไปก็ดี หรือทำบุญวันเกิดของบุคคลใดบุคคลหนึ่งก็ดี นั่นคือสร้างความคิดของเราเป็นปัจจัยให้เราไม่กำลังใจทำความดี มิฉะนั้นเราจะไม่มีโอกาสได้ทำความดี มาในตอนนี้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปรารภให้คณะของเราเจริญสมาธิจิตเป็นพิเศษ เพื่อยังความสวัสดิต่อองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ อันนี้ก็ขอพูดปรารภไว้สักนิดหนึ่ง ก็เหมือนกัน.. คือ พระราชินีกับเราขอมมีสภาพเหมือนกัน เพราะมีทั้งความสุขความทุกข์เหมือนกัน มีความเกิดแก่ เจ็บ ตายเหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราจะเห็นท่านเสด็จออกขุนนางบ้าง ไปสู่สถานที่ต่างๆบ้าง สมเด็จพระบรมราชินีจึงมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใสทรงโปรยยิ้มให้แก่บุคคลทั้งหลายทั่วไป มีสภาพเหมือนว่าท่านมีแต่ความสุขแต่ฝ่ายเดียว เราจะไม่เห็นว่าคุณมีทุกข์เลย นี่สำหรับบุคคลภายนอกที่เห็นแต่สำหรับอาตมาเองนะ เห็นยิ่งไปกว่านั้น ทราบว่าสมเด็จพระบรมราชินีนาถนี้มีโรคภัยประจำอยู่อย่างหนึ่ง นั่นก็คือทรง

บรรทมไม่หลับ บางคืนบรรทมไม่หลับทั้งคืนก็มี บางคืนจะบรรทมหลับเพียงชั่วโงมหนึ่ง สองชั่วโงมก็มี และก็ทุกคืนก็ต้องเสวยนอนหลับวันละหลายๆ เม็ด นี่เป็นเรื่องความจริงของชั้น 5 นี้ในเมื่อพระองค์ไม่มีเวลาพักผ่อนนอนกลางคืน แต่ว่าเวลาตื่นขึ้นเช้า ก็ต้องมีพระราชภารกิจต่างๆ เช่น ออกขุนนางรับแขกและมีงานต่างๆ เกือบจะไม่มีเวลาหยุด

ตอนนี้เข้าใจว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคงจะทรงเป็นห่วงสมเด็จพระบรมราชินีในเรื่องนี้ ในเมื่อท่านเป็นห่วง ก็อยากจะให้พระราชินีทรงมีความสุขดีตามสภาวะที่พระองค์เป็นพุทธศาสนาและที่ทั้งสองพระองค์ก็มีอารมณ์เป็นกุศลเสมอกันคือตั้งใจทำงานเป็นส่วนสาธารณประโยชน์ ในการสงเคราะห์ เป็นอันว่าจิตของพระราชินีก็ดี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี มีความมุ่งหมายเสมอกันคือมีแต่ความหวังดี นี่เรามองกันภายนอกก็เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี ทรงมีความสุขในฐานะที่เป็นคนเหนือคนที่เราเรียกว่าใครๆ เขาไปไหนใครๆ เขาก็ไหว้ ไปไหนใครๆ ก็เคารพ แต่เนื้อแท้จริงๆ เท่าที่อาตมาทราบที่ท่านมีภาระหนักเกินไป เมื่ออาการที่จะจัดการกับพระองค์เองนะ จะรักษาพยาบาลก็ดี จะพักผ่อนก็ดี มีเวลาน้อยใจมีอารมณ์อย่างเดียวปรารถนาให้ประชาชนทั้งประเทศมีความสุขเพราะว่า ชั้น 5 มันก็เต็มไปด้วยความทุกข์ มีโรคภัยเบียดเบียน ทั้งสมเด็จพระบรมราชินีและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้นก็ยังมีโรคภัยสำคัญอยู่โรคหนึ่ง ซึ่งหมอไม่กล้าถวายกราบพูลให้ทรงทราบ จัดว่ามีความสำคัญ

ทีนี้เราก็มานั่ง มานั่งคิดดูตามอริยสัจ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำสั่งสอนองค์สมเด็จพระชินวรทรงตรัสว่า คนและสัตว์ทั้งหมดเกิดมา มีความทุกข์ จัดว่าเป็นทุกข์อริยสัจ มันจะทุกข์จากความหิว ทุกข์จากความกระหาย ทุกข์จากความร้อน ทุกข์จากความป่วยไข้ไมสบายหรือทุกข์จากการพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ทุกข์จากความปรารถนาไม่สมหวัง ไม่ว่าจะไรทั้งหมดที่เราไม่ต้องการแล้วมันปรากฏ มันฝืนอารมณ์ใจของเรามันเป็นความทุกข์ เราก็เลยมองไปดูคนทุกชั้นตั้งแต่ขอทานไปถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความทุกข์อย่างเดียวกัน คือ ชั้น 5 เป็นทุกข์ไม่มีอะไรเป็นสุข ในเมื่อมันเป็นทุกข์ ทุกข์เพราะอะไรเป็นเหตุ องค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐก็ทรงตรัสว่าทุกข์เพราะความเกิดเป็นเหตุ แต่ว่าในอริยสัจท่านบอกว่าทุกข์เพราะอำนาจของตัณหา เพราะเรามีตัณหาเราจึงเกิด ถ้าเราไม่มีตัณหาเราก็ไม่เกิด ความตัณหาได้แก่การทะยานอยาก มีความอยากเกิดเป็นสำคัญ ตัวอยากเกิดนี้ได้แก่อะไร ก็ได้แก่

1. เรามีความโลภเป็นปัจจัย
2. มีความรักในระหว่างเพศเป็นปัจจัย
3. มีความโกรธความพยาบาทเป็นปัจจัย
4. มีความหลงคิดว่าร่างกายของเราจะไม่ตาย ทรัพย์สินทั้งหลายทั้งหมด คิดว่าเราจะอยู่กับมันตลอดกาลตลอดสมัย

อาการทั้ง 4 ประการนี้ จัดว่าเป็นปัจจัยให้เราเกิด ถ้าเราเกิดมาเป็นคนเป็นขอทานเราก็มีทุกข์ ในฐานะที่เราจะไม่มีอะไรจะกิน ตกอยู่ในสภาพของคนเขาเหยียดหยาม ถ้าเราเกิดมาเป็นคนในสภาพ สภาวะปานกลางคือเป็นราษฎรจนบ้าง รวยบ้าง แต่ก็ยังมีอาชีพเป็นส่วนตัว หากินได้ เลี้ยงตัวได้เอง เป็นอิสระภาพ แต่เราก็หลีกเลี่ยงจากความป่วยไข้ไม่สบาย หลีกเลี่ยงจากความเปลี่ยนแปลงของ ร่างกาย หลีกเลี่ยงจากการกระทบกระทั่งจิตใจหลีกเลี่ยงจากความตายไม่ได้เหมือนกัน

ที่นี้เราลองไปดูพระมหากษัตริย์ทุกท่าน ตั้งแต่เราเกิดมาแต่นี้เราได้ยินชื่อพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่ต้นวงศ์ของไทยจนกระทั่งถึงองค์ปัจจุบันกษัตริย์องค์ก่อนๆ ท่านก็มีการป่วยไข้ไม่สบาย ท่านก็มีการแก่ ท่านก็มีการกระทบกระทั่งกับอารมณ์ที่ไม่พึงปรารถนา ท่านมีอาการป่วยไข้ไม่สบายแล้ว ก็มีความตายไปในที่สุดเหมือนกัน แม้แต่พระมหากษัตริย์ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถในปัจจุบัน เราเห็นท่านไปไหนเราก็ชื่นใจ มีแต่ความเคารพนับถือ มีแต่คนเขาเคารพนับถือ รู้สึกว่าเป็นผู้มี ศักดิ์ศรีใหญ่แต่เมื่อมองไปดูพระราชจริยาวัตรของพระองค์ พระองค์กลับไม่ได้ทะนงตนว่าพระองค์ เป็นใหญ่ จะเข้าไปหาใครก็แสดงอาการอ่อนน้อม และแสดงความเป็นกันเองเสมอๆ แสดงถึงความ เมตตาปราณี

แต่ว่าพระองค์นี้ก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงกฎของธรรมดาไปได้มีความเกิดขึ้นในเบื้องต้นก็ ต้องมีความแก่ เวลานี้พระองค์ก็มีอายุ 40-50 เศษ ไปแล้ว และแถมความป่วยไข้ไม่สบายเข้ามา เบียดเบียน โลกธรรมต่างๆ มันก็เบียดเบียนพระองค์ ทั้งๆ ที่พระองค์ไม่ทรงจะถือเนื้อถือตัวว่าเป็น พระมหากษัตริย์และเป็นพระบรมราชินี จะไปหาใครที่ไหน ใครจะพบทานเมื่อไหร่ก็แสดงความ เป็นกันเองเป็นปกติ อย่างที่พระองค์ทรงเสด็จมาวัดของเรา เราจะเห็นว่าพระองค์นั่งแต่งตัวสวยจริง พระมหากษัตริย์แต่งตัวเป็นทหารแต่งตัวจอมทัพ แล้วก็พระบรมราชินีนาถก็แต่งตัวรู้สึกว่าเป็นเกณฑ์ ดี แต่ทว่าแต่งตัวประเภทนี้ชาวบ้านเราก็แต่งได้ มีคนเขาแต่งได้แล้วพระราชจริยาวัตรของ พระองค์ ก็อุตสาหกรรมเข้าคลุกคลีดีไม่งกับบรรดาประชาชนทั้งหลาย รับเงินโดยเสด็จพระราชกุศลโดย พระหัตถ์ของพระองค์เองแม้แต่ราคาหนึ่งบาทหรือสองสลึงพระองค์ก็ทรงรับ

นี่เป็นอันว่าน้ำพระทัยของพระองค์ทำทุกอย่างเพื่อความสุขสมบุญของปวงชนชาวไทย แต่ทว่าก็หลีกเลี่ยงเพราะกฎของธรรมดาไปไม่ได้ นั่นก็คือความทุกข์ทางขั้น 5 เราก็ต้องมาวัดตัว เรารู้ว่า ถ้าเราจะเกิดอย่างนี้อีกจะเกิดเป็นขอทานก็ดี จะเกิดเป็นคนจนก็ดี จะเกิดเป็นคนรวยก็ดี จะเกิด เป็นคนมีวาสนาบารมีใหญ่อย่างพระมหากษัตริย์ก็ดี แต่การเกิดอย่างนี้ยังมีอยู่เพียงใด เราก็ไม่พ้น ความทุกข์ นี้ถ้าหากว่าเราจะพาทำตนให้พ้นจากความทุกข์เราก็หลบค้นหา คือค้นหาใหญ่

1. พิจารณาเห็นว่าร่างกายของคนและสัตว์ มีสภาพเป็นของโสโครก สกปรก มีน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง เสดล น้ำลายเสมหะ อุจจาระปัสสาวะสิ่งทั้งหลายเหล่านี้มันไม่ใช่เป็นของน่ารัก มันเป็นของน่าเกลียด อย่างนี้ต้องใช้ปัญญาถุกันนิดหน่อย

แล้วประการที่ 2 ความโลภโมโทสันในทรัพย์สิน คิดว่าทรัพย์สินอย่างนั้นเป็นเรา เป็นของ เรา อย่างนั้นเป็นกูเป็นของกู โดยไม่ได้มีความคิดว่าทรัพย์สินทั้งหลายเหล่านี้ บรรดาต้นตระกูลของ

เราก็เคยปกครองมาก่อนแต่ท่านทั้งหลายเหล่านั้นจะมีทรัพย์สินมากเพียงใดก็ตามที จะมีบุญวาสนาอย่างไรก็ตามที แต่ว่าเวลานี้ทุกท่านตายหนีทรัพย์สินไปหมดแล้ว ไม่มีใครทรงตัวจะสามารถจะทรงทรัพย์สินให้อยู่ได้ตามปกติ เป็นอันว่าถ้าเรายังเกาะทรัพย์สินอยู่เรายังเกาะชีวิต คือมีความรู้สึกพอใจรูปเวทนา ในรูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัสว่ามันเป็นของดี มันเป็นของน่ารัก ก็ชื่อว่าเรายังอยากเกิด เรายังคิดฝันอยู่ในทรัพย์สินทั้งหลายที่เป็นสมบัติ ยังถือว่าเรากับมันจะไม่จากกันในที่สุดเราก็ต้องตายจากมันไป

ถ้าอารมณ์อย่างนี้ยังทรงใจอยู่เราก็ต้องเกิด ถ้าอารมณ์ความโลภ ความโกรธ ความหลง ยังมีอยู่ในจิตของเรา อารมณ์อิจฉาริษยายังมีอยู่ในจิตของเรา เรายังไม่ได้สามารถเปลี่ยนมันได้ เราก็ต้องเกิด อารมณ์ที่เราไม่มีความรู้สึกนึกคิดว่าร่างกายนี้มันจะต้องตาย ยังมีความผูกพันอยู่กับร่างกายยังมีความห่วงใจ เวลามันป่วยไข้ไม่สบายก็คิดว่าเรายังไม่ตาย และแก่ก็แสนที่จะแก่ก็ยังมีความรู้สึกว่าเรายังจะไม่ตาย ในที่สุดมันก็ตาย ใหม่ๆ ที่จิตใจยังผูกพันร่างกายอย่างนี้เราก็ต้องเกิด เราก็ต้องเกิดมาหาความทุกข์เป็นอันว่าเรายังไม่พ้นทุกข์ ไม่พ้นทุกข์เพราะตัวความอยากเป็นสำคัญ

องค์สมเด็จพระทรงธรรมบรมศาสดาบำเพ็ญบารมีมาถึง 4 อสงไขยกำไรแสนกัป แล้วก็ที่มาเทศน์โปรดพวกเรา ก็มีความประสงค์อย่างเดียวการบำเพ็ญบารมีเป็นพระพุทธเจ้านี้ยากแสนยาก หักแสนหนัก บางชาติก็ถูกข้าศึกกลั่นแกล้ง อย่าง เทวทัต เป็นพระราชชา ทานเป็นฤๅษี ตอนนั้นถือ ขันติบารมี เป็นสำคัญ ในเมื่อพระราชชาจับฤๅษีมาได้ เห็นฤๅษีเจริญตบะอยู่ในป่า ถามว่าเจริญตบะเพื่อประโยชน์อะไร ท่านบอกว่าทรงขันติคือความอดทน ความอดกลั้น ไม่โกรธไม่เกลียดใคร พระเทวทัต ก็แกล้งเอาอาวุธฟันแขนซ้ายขาด ถามว่าโกรธไหม ท่านก็ไม่เกลียดใคร พระเทวทัต ก็แกล้งเอาอาวุธฟันแขนซ้ายขาด ถามว่าโกรธไหม ท่านก็บอกว่าไม่โกรธ ฟันแขนขวาขาดถามว่าโกรธไหม ท่านก็บอกว่าไม่โกรธ ฟันขาดซ้ายขาดถามว่าโกรธไหม ท่านก็บอกว่าไม่โกรธ ฟันขาดขวาขาดถามว่าโกรธไหม ท่านก็ไม่โกรธ ในที่สุดก็ตาย

นี่เป็นอันว่าองค์สมเด็จพระจอมตลบรมศาสดาบำเพ็ญบารมีมาเพื่อความเป็นพระพุทธเจ้า ต้องทนทุกข์ทรมานมาถึง 4 อสงไขยกำไรแสนกัปไม่ใช่เพื่อประโยชน์ส่วนตน แสดงว่าองค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดามีเมตตาเป็นสำคัญ พระองค์จะลำบากเพียงใดก็ตามที มีความปรารถนาอย่างเดียวคือต้องการให้เราพ้นทุกข์ ได้แก่ การเข้าถึงพระนิพพาน ครั้นเมื่อองค์สมเด็จพระพิชิตมารทรงบรรลุอุภยฆัตตสัมมาสัมโพธิญาณแล้วถ้าองค์สมเด็จพระประทีปแก้วไม่เมตตาพวกเรา จะไม่สอนพวกเรา ก็เห็นจะไม่เป็นไร เพราะไม่มีเงื่อนไขอะไรกับพวกเรา แต่ทว่าเพราะอาศัยพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ มีความประสงค์จะให้พวกเราพ้นทุกข์ คือการเข้าสู่พระนิพพานองค์สมเด็จพระชินศรี แนะนำเราแบบสั้นๆ ก็มีอยู่ 3 อย่าง

1. สัพพปาปัสสะ อกรรมัง เรามีอารมณ์จิตละความชั่วทั้งหมด
2. กุสลัสสูปสัมปทา ทรงอารมณ์อยู่ในด้านของความดี ความดีนี้ต้องมีขอบเขต อยู่ใน

กำลังขอบเขตของศีล อยู่ในขอบเขตของธรรมะอยู่ในขอบเขตของประเพณี อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย

3. ทำอารมณ์จิตใจให้สงบ

ทั้งนี้ความต้องการขององค์สมเด็จพระจอมไตรบอกว่า ถ้าเราทำกิจทั้ง 3 ประการนี้ได้ครบถ้วน เราก็จะเป็นคนพ้นทุกข์ คือไม่ต้องเกิดต่อไป จุดที่จะไปที่ได้แก่พระนิพพาน

ฉะนั้น ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน การเจริญพระกรรมฐานถ้ามุ่งหน้าแต่การทำสมาธิอย่างเดียวโดยไม่ใช้ปัญญา เราทำไปที่แสนกับเราก็ไม่มีโอกาสจะได้พ้นจากความทุกข์ นี้เราก็ต้องใช้หมดทั้ง 3 อย่างคือ อานาจา

1. สัพพปาปัสสะ อกรรมัง เราจะไม่ทำความชั่วทั้งหมด ได้แก่ เป็นคนมีศีลบริสุทธิ์
2. กุสลัสสูปสัมปทา เราจะทำความดี คือควบคุมกำลังความดีให้ทรงอยู่ในธรรมและศีล ก็ได้แก่ สมาธิ
3. สจิตตปรโยทณัง อารมณ์จิตของเราจะสงบได้ ก็เพราะอาศัยปัญญาเป็นสำคัญ

เวลานี้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านสมทานศีลแล้ว และก็กำลังตั้งใจควบคุมกำลังใจอยู่ในอารมณ์ของความดีที่เรียกว่าสมาธิ ต่อไปใช้ปัญญาให้เข้าจุด ปัญญาที่จะเข้าจุดจริงๆ นี่เป็นของไม่ยาก คำที่ว่าไม่ยากเกินปัญญาที่เข้าถึงจุดสำคัญก็ได้แก่ พระนิพพาน

ความจริงเรื่องพระนิพพานนี้ไม่ใช่ของหนัก เป็นของธรรมดา ของง่าย ๆ ก็ได้แก่พิจารณาร่างกายของเราตามความเป็นจริง ดูชื่อว่าร่างกายของเรานี้มันเป็นที่มันเป็นของเรา เรามีในร่างกาย ร่างกายมีในเราหรือไม่ร่างกายมันอยู่ในอำนาจของเราไหม ถ้าร่างกายอยู่ในอำนาจของเรา ร่างกายมันก็ไม่แก่ เพราะเราไม่ยอมแก่ ถ้ามันอยู่ในอำนาจของเราจริง มันก็ต้องไม่ตายเพราะเราไม่ยอมตาย

เราทุกคนนี้มั่นใจไหมว่าร่างกายมันยังอยู่ในอำนาจของเราจงพยายามทบทวนดูว่าตั้งแต่เกิดมานี้ ร่างกายมันเคยเบียดเบียนจิตใจเราบ้างไหม ที่มันมีทุกขเวทนาจากการป่วยไข้ไม่สบาย หนาวเกินไป ร้อนเกินไป หิวเกินไป เจ็บปวดเกินไป มันมีบ้างไหมหรือเปล่า ถ้าตอบว่ามี ก็อยากจะถามว่าอาการอย่างนั้นท่านต้องการหรือเปล่า ท่านต้องการให้มันเป็นอย่างนั้นก็แสดงว่าร่างกายเป็นไปตามอำนาจที่เราสั่ง ถ้าหากว่ามันเป็น เราไม่ต้องการอย่างนั้นแต่มันเป็น ก็แสดงว่ามันมีอำนาจเหนือเรา มันไม่ได้ฟังเรามันเป็นไปตามสภาวะของมัน

แล้วก็ถ้าเราจะลองถามคนที่ตายไปแล้วทุกคน บังเอิญที่เราจะมีการรู้จักว่าเวลาที่เขาจะตายนี้เขาบอกเราหรือเปล่า เขาป่วยลงไปใหม่ๆ เขาบอกคราวนี้เขาต้องการตาย นี้เราก็จะหาไม่ได้ ถ้าเราไปพบพระอรหันต์พระอรหันต์ท่านก็ไม่บอก เพราะพระอรหันต์นั้นท่านไม่ได้ ถ้าเราไปพบพระอรหันต์พระอรหันต์ท่านก็ไม่บอก เพราะพระอรหันต์นั้นท่านไม่มีความตายสำคัญถือเป็นเรื่องธรรมดา แต่ว่าท่านก็ไม่บอกว่าคุณจะตาย แต่ว่าสำหรับคนทั้งหลายที่กำลังจะตายอยู่ทุกคนส่วนใหญ่เขาจะไม่คิดว่าตัวจะตาย นี้อารมณ์อย่างนี้ละมันเป็นอารมณ์เกาะ ก็แสดงว่าเมื่อเราไม่

ต้องการจะตายมันก็จะตาย เราไม่ต้องการจะแก่ มันก็จะแก่ เราไม่ต้องการจะป่วย มันก็จะป่วยเราไม่ต้องการมีการเปลี่ยนแปลง มันก็มีการเปลี่ยนแปลง แสดงว่าร่างกายไม่ได้อยู่ในอำนาจของเรา

ถ้าร่างกายไม่ใช่เรา เราคือใคร เราก็คือจิต จิตที่มาอาศัยอยู่ในร่างกาย คราวนี้เมื่อเรารู้แล้วว่าร่างกายนี้เป็นแค่เพียงบ้านเช่าชั่วคราวที่กิเลสตัณหาสร้างขึ้น เราก็มานั่งมองหาความจริงว่า ตั้งแต่เกิดมาจนถึงวันนี้เรามีความสุขวันไหนบ้าง ที่มีความสุขจริงๆ ไม่มีหนาวเกินไป ไม่มีร้อนเกินไป ไม่มี ความหิวกระหาย ไม่มีอาการปวดอูจาระปัสสาวะ ไม่มีอาการเมื่อยขบตามร่างกาย ที่ร่างกายมี ความสุขจริงๆมันมีไหมสักวันหนึ่งในชีวิต ถ้ามีก็ไม่ต้องห่วงแสดงว่าเรามีอาภรณ์ในร่างกาย ถ้าไม่มี ก็แสดงว่าร่างกายนี้ไม่ใช่เราไม่ใช่ของเราแน่

ในเมื่อเราเห็นว่าร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเราแล้ว เราก็จึงไม่ยึดถือร่างกายต่อไป ทำใจไว้ โดยเฉพาะ คิดว่าขั้น 5 นี้เป็นปัจจัยของความทุกข์ไม่ใช่ปัจจัยของความสุข ในเมื่อมันเป็นทุกข์ อย่างนี้แล้ว ถ้าเรายังพอใจมันอยู่เราต้องการเกิดมีขั้น 5 อยู่ ต่อไปเราก็ต้องทุกข์อย่างนี้ ถ้าเราจะไม่ทุกข์เราจะทำอย่างไร เราก็จับอารมณ์มันสำคัญว่า

1. สัพพปาปัสสะ อกรรมัง เราจะไม่ทำความชั่วทั้งหมด จะทรงความดีคือมีศีลบริสุทธิ์
2. จะยอมรับนับถือพระพุทธเจ้า จะยอมรับนับถือพระธรรม จะยอมรับนับถือพระสงฆ์ ด้วยปัญญา ไม่ใช่สักแต่ว่านับถือ

ถ้าอารมณ์ทรงเพียงเท่านี้ก็แสดงว่าเราเป็นพระโสดาบัน อย่างนี้เราก็จำกัดความตายได้ ถ้าอย่างเลวเราก็จะต้องตายอีก 7 ครั้ง จะไม่ไปอบายภูมิกำลังใจเข้มข้นปานกลางเราก็จะต้องตายอีก 3 ครั้ง หรือกำลังใจเข้มข้นจริงเราก็ตายอีกครั้งเดียว

แต่ถึงแม้ว่าจะขยับย่อความตายลงมา มันยังต้องทุกข์อีก 7ชาติ อีก 7 ครั้ง 3 ครั้ง 1 ครั้ง เราไม่เอา เราก็ทำ กุศลตถุสสัมปทา ทำกำลัง จิตให้เข้มข้นด้วยอำนาจของสมาธิ ตัดความพอใจในร่างกาย คือ รูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัสเสีย ตัดความโกรธความพยาบาทเสีย ด้วยอำนาจสมถภาวนาคว วิปัสสนาภาวนา เห็นว่ารูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัส ไม่ได้สร้างให้เราดีขึ้นความโกรธพยาบาท ไม่ได้สร้างให้เราดีขึ้น

สำหรับรูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัส ตัดด้วย กายคตานุสสติและอสุภกรรมฐาน พร้อมกับ เห็นว่าร่างกายไม่ใช่เราไม่ใช่ของเรา ความโกรธความพยาบาทตัดด้วยอำนาจ พรหมวิหาร พร้อมกับ เห็นว่าร่างกายของเราของเขา ไม่ใช่เราไม่ใช่เขา กำลังใจตอนนี้ก็จะเป็น พระอนาคามี คราวนี้การ เกิดเป็นมนุษย์ไม่มีแล้ว อย่างเลวที่สุดก็เกิดเป็นเทวดาหรือพรหมแล้วเราก็นิพพานบนนั้น ก็ชื่อว่ามี ความสุขพอควร

แต่ถ้ายังเกิดเป็นเทวดาหรือพรหม ก็ถือว่ายังมีภาระที่ต้องปฏิบัติเรามุ่งรับคำสอนขององค์ สมเด็จพระทรงสวัสดิ์ด้วยความจริงใจ ตัดต่อไปมีอารมณ์ตัดขั้นสุดท้ายคือ ตัดฉันทะ กับ ราคะ เห็น ว่าโลกนี้ก็ดี เทวโลกก็ดี พรหมโลกก็ดี ไม่เป็นที่พอใจสำหรับเรา ไม่เป็นที่รักสำหรับเรา เราไม่ ต้องการเราต้องการอย่างเดียวคือ อารมณ์พระนิพพาน และก็วางเฉยถึงความพอใจในร่างกายของเรา

เสีย วางเฉยถึงความพอใจในร่างกายของบุคคลอื่นเสีย วางเฉยในความพอใจในทรัพย์สินสมบัติ
ทั้งหลายในโลกทั้งหมดเสีย อารมณ์โปร่งมีความสบายใจว่าเป็น **อภัยากฤต** เป็นอารมณ์กลางๆ เป็น
อารมณ์ของพระนิพพาน

เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน กาลเวลาที่จะแนะนำก็รู้สีกว่านานเกินไป แต่ว่าวันนี้
เป็นวันสำคัญ เนื่องในวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงขอรับรองมา แต่ความจริงท่านขอรับรองมา
นี้เป็นกำไรของเราวันนี้เราก็ตั้งใจตรงความคิดเป็นกรณีพิเศษ ยอมรับนับถือพระธรรมคำสั่งสอนของ
องค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ ปลดอำนาจความรัก ปลดอำนาจความพอใจในลาภ ปลดอำนาจความ
โกรธ ปลดอำนาจความหลง ทำจิตตรงเฉพาะพระนิพพาน โดยยึดเอาบารมีขององค์สมเด็จพระ
พิชิตมารเป็นสำคัญ และต่อจากนี้ไปขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน ตั้งกายให้ตรงดำรงจิตให้มั่น
กำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอชยาศัยจนกว่าจะได้ยินสัญญาณ
บอกหมดเวลา

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 222

วันศุกร์ที่ 29 มิถุนายน 2522

กรรมฐานรู้สึกว่าจะหมดเรื่องพูดแล้วนะ หรืออย่างไร สำคัญพอหมดเรื่องพูดคนฟังก็เลยหมดไปด้วย ลืมหมดใช่ไหม วันนี้ก็ขอทบทวนความรู้เดิมแต่ว่าทั้งนี้ก็เพื่อว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทที่อาจจะมาใหม่บ้าง หรือว่าบางทีมาไม่ใหม่แต่ว่าความเข้าใจใหม่ ทั้งนี้เพราะลืมนะ แต่ว่าวันนี้มีหลายคนได้ไปไกลมากก็เป็นอันว่าลืมนะเก่า จึงขอทบทวนใหม่ว่า

การเจริญพระกรรมฐานในพระพุทธศาสนา จุดมุ่งหมายของพระพุทธเจ้าก็คือหวังพระนิพพานเป็นสำคัญ ถ้าจะถามว่าพระนิพพานนี่ไปง่ายหรือยาก อาตมาก็ต้องตอบว่า พระนิพพานนี้ไปง่าย ทั้งนี้ก็เว้นไว้แต่ท่านทั้งหลายไม่ยอมไป ก็คงจะไปยาก หรืออย่างไร หา ที่ว่าไปง่ายเพราะอะไร เพราะว่าท่านไปนิพพานไม่ต้องลงทุนมาก เป็นแต่เพียงว่าใช้กำลังใจเล็กน้อยเราก็ไปพระนิพพานได้ นั่งมองหน้ากำลังใจเล็กน้อยทำอะไร คือว่า

1. พระพุทธเจ้าทรงกล่าวว่า **สัพพปาปัสสะ อกรรมัง** ท่านทั้งหลายจงงดความชั่วเสียให้หมด

2. **กุสลัสสูปสัมปทา** ท่านทั้งหลายจงทำแต่ความความดี

3. **สจิตตปริโยทปนัง** ท่านทั้งหลายจงทำอารมณ์ใจให้ผ่องใส

เอตัง พุทธศาสนัง ท่านบอกว่าพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ตรัสอย่างนี้เหมือนกันหมด

นี่ก็เป็นอันว่าการไปพระนิพพานสิ่งที่เราจะทำก็มี 3 อย่างคือ

1. พยายามละความชั่วเสียทุกอย่าง

2. สร้างแต่ความดี

3. ทำจิตใจให้ผ่องใส คือหมดกังวล

แต่ว่าอันนี้ถ้าพูดจริงๆ ถ้าพูดนะรู้สึกมันง่ายนะสิ ใช่ไหมคุณแต่เวลาทำเข้าจริงๆ ก็รู้สึกว่ามันก็จะง่ายอีกนั่นแหละ คือมันง่ายไม่ค่อยเอาหนนะอาตมาก็ทำมาก่อนนี่ก็เหมือนกัน ท่านก่อนๆ ท่านบอกว่า การเจริญสมาธิเป็นของไม่ยาก เพียงแต่กำหนดรู้ลมหายใจเข้าลมหายใจออก กับใช้คำภาวนาว่า “พุทโธ” นี่ก็ไม่เห็นยากอะไรเลย ใ้อบอกก็ไม่ยาก ทำก็ไม่ยาก แต่มันไม่ค่อยเอาด้วยรู้ลมเข้ารู้ลมออก ประเดี๋ยวก็รู้แต่ออก ไม่รู้เข้าเสียแล้ว ใ้อนี้มันเรื่องจริงๆ นะทำมาเองนะ เดี่ยวหนักเข้าลมเข้าลมออกก็ไม่รู้ เหลือแต่ภาวนาว่าพุทโธแต่ประเดี๋ยวเดียวไม่รู้ไปเข้าบ้านใครเสียแล้ว เปิดไปไหนไม่รู้ เผลอไปนี่มันเรื่องจริงๆ นี่แค่เราจะพูดกันเฉยๆ ก็รู้สึกว่ามันไม่ยาก แต่ความจริงมันก็ยากแต่ที่ยากเพราะอะไร เพราะว่าจิตของเรายังมีกังวล

ฉะนั้น ใน **วิสุทธิมรรค** ท่านจึงบอกไว้ว่า ก่อนที่จะเจริญสมาธิขอให้ตัดกังวลเสียให้หมดก่อน คือว่าความกังวลห่วงใยใดๆ ทุกอย่างนะ วางเสียก่อน ใ้อเรื่องวางกังวลนี้ มันก็วางยาก เราก็คิดว่าจะไม่คิดถึงเรื่องอะไร นอกจากคำภาวนาเราก็จะภาวนาเฉยๆ หรือว่าพิจารณาที่จะพิจารณาเฉยๆ แต่ว่ามันก็อดไม่ได้

มาสมัยเริ่มทำการก่อสร้าง แทน หลวงพ่อปาน ที่ตอนกลางวันก็ขณอิฐ ขนทราย ขนปูน ขนเหล็ก ทำแบบทำอะไรว่าตามเรื่องตามราว พอตกกลางคืนหลับตาคิดว่าจะภาวนาว่าพุทโธ ไ้กองอิฐ กองทรายมันมาลอยแทนพุทโธนะซึ่พุตตามความเป็นจริงนะ ที่พระพุทธรเจ้าทรงบอกว่าตัดกังวล เสียก่อนก็รู้สึกว่าหนักในการตัดกังวล แต่ว่ามารู้ทีหลัง มารู้ทีหลังว่าเราไม่รู้วิธีการของท่านวิธีการของพระพุทธรเจ้าณะท่านใช้วิธีการยึดหยุ่น เพิ่งไปค้นคว้า อ่านหนังสือไปอ่านหนังสือมา แล้วก็คิดว่าทุกอย่างที่หลวงพ่อสอนก็พยายามทำหมคนี่ทำไปทำไปมันก็หมดเสียจริงๆ มันไม่เหลือ ใช่มั้ใหม่ที่หมดเพราะอะไร คุณอารมณ์ไม่อยู่ เพราะอะไรเพราะว่าตั้งเวลาไว้มากเกินไป

นี่จุดนี้เป็นเรื่องใหญ่นะ เราก็คิดว่าพวกเรานี้เขาชอบคุยเมื่อคืนนี้เขาทำ 3 ชั่วโมง บางองค์ทำวันละ 4 ชั่วโมง บางองค์ 2 ชั่วโมง บางองค์นั่ง 1 ชั่วโมงเดินอีก 1 ชั่วโมงและก็นั่ง 1 ชั่วโมงเอนกายอีก 1 ชั่วโมง เอ๊ะ...เขาว่าเป็นชั่วโมงๆ กันนี้ เราก็จะล่อชั่วโมงบ้าง มันก็กลายเป็น ชั่วโมงพลา้น **ไม่ใช่** ชั่วโมงทรงใช้ใหม่ ชั่วโมงเหมือนกันแต่จิตมันไม่ทรงตัว

ทีนี้ทำอะไร ไม่เปิด **วิสุทธิมรรค** คุณก็ปรากฏว่าใน **อานาปานุสสติ** ท่านบอกไว้ชัดว่า การคุมอารมณ์ที่จะต้องมื่อการยึดหยุ่น ให้รู้จักว่าจิตนี้มันคบนิวรรณ์มาหลายแสนองสไขยกั้ป ใช้ใหม่ คำว่าหลายแสนองสไขยกั้ป นี้เราก็ไม่ทราบว่าจะเกิดมาแล้วเท่าไร ทีนี้ในช่วงที่เราเกิดในตอนนั้น เรามีเวลาคุมอารมณ์จิตบ้างหรือเปล่า เราก็ไม่ทราบ ทีนี้มาซาตินี้ กว่าจะเริ่มคุมอารมณ์จิตให้มันทรงตัว ให้มันอยู่กับที่ เราก็ใช้เวลาอย่างน้อยในสมัยนั้นถึง 20 ปีเศษนะ ในตอนต้นเราปล่อยมันเป็นอิสระทั้งหมด อ่านไปอ่านมาท่านบอกว่าถ้าจิตของเราคุมอารมณ์ไม่อยู่ ถ้าขณะทำไปแล้วคุมไม่อยู่จริงๆ ก็ให้เลิกเสียให้ลุ่ไปเสีย ปล่อยจิตสบาย มันอยากจะคิดอะไรก็เชิญให้มันคิดตามอรรถยาศัย อย่างนี้อย่างหนึ่ง

นี่อีกประการหนึ่งท่านบอกว่า เมื่อจิตมันพุ่งชานจริงๆเราไม่เลิก แต่ก็ปล่อยให้มันคิด แล้วก็ใช้สติเข้าคุมไว้ ถ้ามันเลิกคิดเมื่อไรเราก็เริ่มภาวนาและพิจารณาเมื่อนั้น วิธีเลือกก็เลือกเอาวิธีที่ 2 นี้ก่อน ใ้วิธีมันพุ่งนะมันเลิกเลยมันเป็นของไม่ยาก เพราะเราอยากเลิกอยู่แล้วใช้ใหม่ อันนี้ถ้าพูดกันตรงไปตรงมานะ ทีนี้มีวิธีที่ 2 ท่านบอกให้คุมอารมณ์ไว้มันอยากจะคิดอะไรก็เชิญคิดไปตามอรรถยาศัย แต่ว่าเอสติสัมปชัญญะคุมไว้ถ้ามันเลิกคิดเมื่อใด ก็จับเข้ามาภาวนาและพิจารณาตามเดิม ท่านตั้งอุปมาไว้เหมือนกับเราฝึกม้า ฝึกม้าพยศ ตามธรรมดาม้าพยศมันไม่ตามใจเราแต่ทว่าเวลาที่ฝึกมันไม่ไหว มันอยากจะวิ่งออกนอกทางก็ปล่อยให้มันวิ่งไปแต่ทว่ากอดคอมาไว้ ถ้ามันวิ่งไปจนเหนื่อยสุดกำลัง เราจะบังคับอย่างไรเราก็ยังบังคับได้ วิธีนี้ก็เลยลองดูก็จริงของท่าน พอภาวนาไปประเดี๋ยเดียวมันก็บังคับได้ วิธีนี้ก็เลยลองดูก็จริงของท่าน พอภาวนาไปประเดี๋ยเดียวมันก็ไปแล้วเพ่นพ่านๆ ไปตามเรื่อง ก็เลยปล่อยให้มันอยากจะคิดก็เชิญคิดคิดไป ความจริงตั้งเวลาไว้ มันไม่เกิน 20 นาที เป็นอย่างมาก แล้วมันก็หยุดคิดพอหยุดคิดเริ่มจับลมหายใจเข้าออก จับคำภาวนา ปรากฏว่าจิตเป็นสมาธิดีดังดีมาก วิธีนะ เราอย่าไปฝืนมัน เพราะถ้าเราฝืนมันจะเป็นประสาทจะเกิดอาการกลุ่ม

เป็นอันว่าวิธีนี้ดี พอมันเลิกคิดมาจับแล้วอารมณ์มันสบาย อารมณ์มันสบายทรงตัวดี ครั้ง ชั่วโมงยังไม่ไปไหนเลย อันนี้เป็นวิธีอันหนึ่งและอีกวิธีหนึ่งที่ลองใช้ ลองใช้เองด้วยและให้คนอื่น ใช้ด้วย นั่นก็คือในระลอกหน้าเราจะใช้เวลาไม่ยาก เวลาตอนหัวค่ำนี้ใช้การภาวนาคือกำหนดรู้ ลมหายใจเข้าออกและภาวนาคือ เพียงแค่ 10 ครั้ง หายใจเข้าหายใจออกนับเป็น 1 หายใจเข้านึก ว่า “พุท” หายใจออกนึกว่า “โธ” อันนี้นับเป็น 1 ใช้นับนิ้วมือก็ได้ทำอย่างนี้ 10 ครั้ง และคิดว่า ภายใน 10 วาระนี้เราจะไมยอมให้จิตของเราคิดเรื่องอื่นเป็นอันขาด จะให้อยู่แค่รู้ลมหายใจเข้าออก กับคำภาวนา แต่ถ้าบังเอิญยังไม่ครบ 10 ครั้งมันคิดอะไรขึ้นมาก่อน มันแทรกขึ้นมาเราก็จะเริ่มต้น ใหม่ให้มันเซ็ดว่า ถ้า 10 วาระใช้เวลา 2-3 นาทีมันคุมไม่อยู่ เราก็จะไม่ยอมแพ้ มันอยากตายก็เชิญ ตายเพียงแค่นี้ 10 วาระถ้าเห็นท่านมันเต็มกลั่นเต็มทีก็เลิก แต่ต้องถึง 10 ถ้าหากว่าถ้าถึง 10 แล้วจิต ยังสบายอยู่ ก็เริ่มต้นต่อไปอีก 10 ใดๆ ก็ต้องเอาให้ลง 10 ให้ได้

นี่ก็นั่งพิจารณา พอตื่นนอนใหม่ๆ ตื่นนอนใหม่ๆ ไม่ลุกจากที่นอนเพราะว่าถ้าลุกจากที่ นอนบางทีการเปลี่ยนอิริยาบถมันทำให้จิตเคลื่อนนอนอย่างนั้นจับอีก 10 ถ้า 10 ยังสบายอยู่ที่ต่ออีก 10 และต่อไปอีก 10 แล้วก็เลิก ทำแค่นี้แหละ ทำอย่างนี้จริงๆ เพียงใช้เวลาเพียงเดือนเดียวรู้สึกว่าการ จิตนี้ทรงสมาธิง่าย เริ่มจับ... อารมณ์มันก็ทรงตัว บางทีอยู่ถึงครึ่งชั่วโมงมันยังไม่ไปไหนเลย

อันนี้เป็นวิธีฝึกจิตนะ จะต้องทราบว่าการจิตของเราเนี่ยมันคบกับวิจรณ์คือความฟุ้งซ่านมา มาก ทั้งนี้การที่จะไปบังคับครั้งแรก วาระแรกจะต้องบังคับว่าให้มันอยู่เท่านั้นเท่านั้น ไม่สำคัญ อีก ประการหนึ่งขอบรรดาท่านพุทธบริษัทให้ถือว่า เวลาที่จะเจริญสมาธิจิต ให้ถือคุณภาพของจิตเป็น สำคัญ อย่าถือปริมาณของเวลา ถ้าจิตของเราสามารถจะระงับจากนิวจรณ์จะว่างจากกิเลสได้จริงๆ มี อารมณ์โปร่ง่องใสได้จริงๆ สัก 2-3 นาทีหรือ 5 นาที ต่อจากนั้นไปจิตมันเริ่มฟุ้งซ่านจนคุมไม่อยู่ เราก็เลิกเสียถ้าหากว่ามันฟุ้งซ่านไปคุมมันมากเกินไป ฟุ้งไป ประเดี๋ยวจิตมันจะกลุ้มจะกลายเป็น โรคประสาท จะรักษาไม่หาย

นี่เป็นอันว่าเป็นวิธีปฏิบัติเพื่อการฝึกสมาธิจิต คือว่าให้ถือว่าใช้เวลาน้อยๆ แต่ว่าให้จิตมัน ทรงตัว บางทีพอเริ่มต้นที่แรกมันก็ไล่กันไปเหมือนกันแต่ไล่ถึง มันไม่อยู่ มันคุมกันไปมันคุมกันมา ไม่อยู่ก็ลองไล่จับอย่างนั้นตามธรรมดา จิตเราใช้เวลาชั่วขณะหนึ่ง หมายความว่าใช้เวลาอีก 5 นาที หรือ 10 นาที จะให้จิตมันอยู่เป็นสมาธิโดยไม่คิดอะไรเลยภายนอกตลอดเวลาเนี่ยเป็นไปได้ เว้น ไว้แต่ว่าจะเป็นผู้ทรงฌาน ฉะนั้นในช่วงเวลาที่เรากำหนดไว้ อย่าให้มันมากนักเริ่มต้นตั้งใจอย่าใช้ เวลาให้มากเกินไป แต่ทว่าถ้าครบกำหนดเวลาที่เรากำหนดว่าจะพอแต่มันยังสบายอยู่เราจะต่อไปอีกก็ได้ ทั้งนี้จะได้ไม่ลำบากใจมากเกินไปสมมุติว่าเราตั้งเวลาไว้ 10 นาที ในช่วงเวลา 10 นาทีนี้ ถ้าจิตใช้ เวลาสักจริงๆ 2-3 นาทีก็น่าจะพอใจ จิตคิดว่าเราได้เวลาจิตสบายจริงๆ 2-3 นาทีต่อ 1 วาระ ถ้าวัน หนึ่ง ถ้าบังเอิญเราทำสัก 2 วาระ ตอนก่อนหลับแล้วก็เมื่อตื่นใหม่ๆ มาได้อีก 2-3 นาที ก็อามายวก กัน ว่า 2 วาระนี้จิตของเราว่างจากกิเลสก็เท่าที่ถ้าเราทำได้อย่างนี้เสมอๆ ไม่ช้าเวลา มันจะก้าวยาวขึ้น คือกำหนดจิตที่คุณอยู่แต่ทว่าอารมณ์จิตนี้แต่ละวันมันไม่เสมอกัน บางวันเรารู้สึกว่าวันนี้ทั้งหมด

มาด้วยร้อนด้วย ร่างกายก็เปลี้ยด้วย บางทีจะทำไม่ไหว ก็คิดตัดสินใจว่าอย่างไรๆ เราก็ฝึกแล้ว เราก็ทำแล้ว เราทำเพื่อพระนิพพาน มันไม่ได้มากก็ทำแค่เพื่อรักษากำลังใจให้ทรงตัวสักเล็กน้อย แต่ว่าวันนั้นกลับทำได้ดีมาก พอรุ่งขึ้นงายน้อยลง เตรียมตัวไว้ว่าวันนี้เราจะทำให้ดี หมาที่สุด ถาจิตคิดแบบนี้ละวันนั้นทั้งวันทั้งวัน ถ้าตั้งใจเกินไปนะ ตั้งใจเกินไปมันไปตรงกับนิเวศที่ว่า **อุทัจจกุกุจะ**

นี่เป็นอันว่ามาชักซ้อมถึงความเข้าใจว่า จิตเราทำไมการทรงสมาธิมันจึงไม่ดี ก็หนึ่ง ถ้าร่างกายไม่สบาย ประสาทภายในเคลื่อนไหวชนิดหน้อยวันนั้นสมาธิก็ไม่ดี นี่การเจริญสมาธิ พระพุทธเจ้าทรงสอนถึง 2 แบบ แบบที่ 1 การทรงอารมณ์ให้ทรงตัวนั้น ก็หมายถึงว่าทำจิตให้สงบ สักจากอารมณ์อื่นรู้คำภาวนากันรู้ลมหายใจเข้าออก และแบบที่ 2 องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำให้ใช้ปัญญาเป็นเครื่องคิด อย่างใน **มหาสติปัฏฐานสูตร** ทั้งหมด มีจิตใช้อารมณ์ทรงตัวอยู่นั้นเดียวคือ **อานาปานุสสติกรรมฐาน** นอกจากนั้นใช้อารมณ์คิดทั้งหมด เพราะว่าใน **มหาสติปัฏฐานสูตร** เป็นหลักสูตรของ **สุขวิปัสสโก** สำหรับใน **กรรมฐาน 40** พระพุทธเจ้าทรง แนะนำวิธีจิตทรงตัวไว้ 11 อย่าง คือ

1. อานาปานุสสติกรรมฐาน กับ

2. กสิณ 10 อย่าง

รวมเป็น 11 อย่าง นอกจากนั้นอีก 29 อย่างเป็นอารมณ์คิดทั้งหมดแต่ว่าเป็นอารมณ์คิดที่อยู่ในขอบเขตในด้านของความดี คือในด้านปกติเสถียรว่ากันถึงการทรงตัว ท่านที่ทำเก่าแล้วคงจะรำคาญนะ สำหรับท่านที่มาใหม่อาจจะไม่รำคาญและประการที่ 2 นั่งคุยกันตอนกลางวัน ก็มีหลายท่านปรารถนากายบ้าง ปรารถนานิमित्तบ้าง ความจริงนิमित्तที่เกิดขึ้นในขณะที่ตั้งจิตทรงสมาธิ มันเป็นภาพแสงสี บางทีเป็นดาวแพรวพราว ลอยไปลอยมานี่อันนี้ขอบรรดาท่านพุทธบริษัทจงอย่าสนใจ เพราะนั่นเป็นแต่เพียงแสดงอาการว่าจิตของท่านทั้งหลายเข้าถึงอุปปจารสมาธิ เมื่อจิตเข้าถึงอุปปจารสมาธิอารมณ์จิตก็เริ่มเป็นทิพย์ เมื่ออารมณ์เริ่มเป็นทิพย์ก็สามารถจะเห็นภาพที่เป็นทิพย์ได้จะได้ยินเสียงที่เป็นทิพย์ได้ แต่ก็แวบเดียวเท่านั้น เห็นภาพที่เหมือนกับแสงฟ้าแลบ และภาพนั้นก็หายไป แต่ความจริงภาพมันไม่หาย ใจเราเคลื่อนจากสมาธิตกลงมา

ฉะนั้นในขณะที่ท่านเจริญสมาธิอยู่ ภาพหรือแสงสีต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นจะเป็นประเภทใดก็ตามอย่าสนใจ ให้สนใจอยู่อย่างเดียว คือการกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกกับคำภาวนาหรือการพิจารณา

นี่อีกประการหนึ่ง ตอนกลางวันมีคนสงสัยอาการทางกายว่ามันโยกไปบ้าง มันหมุนไปบ้าง อันนี้ก็ขอให้ทราบว่ามันเป็นอาการของ **ปีติ** คือว่าเราจะต้องคุมอารมณ์ไว้ว่า **สมถภาวนา** เป็นอุบายเครื่องสงบใจ คือทำจิตให้สุขอย่างเดียว สำหรับทางกายนะมันจะเป็นอย่างไร ปล่อยมันอย่าไปสนใจ คือว่าอาการของ **ปีติ** เกิดขึ้น มันจะมีอาการ 5 อย่าง แต่ว่าทุกคนเกิดไม่ครบ 5 อย่างนะ แต่ทุกคนก็จะหนักไปอย่างใดอย่างหนึ่งคือ

ประการที่ 1 ขนพองสยองเกล้า หมายความว่าเวลานั่งๆ จิตมันเริ่มสบายจนก็ลุกซู่ซ่า แต่จิตเป็นสุข ปิติ นี้เพราะเราอิมใจ เริ่มเข้าสู่อุปจารสมาธิ

ประการที่ 2 การขนลุกขนพองไม่มี หรือว่ามีผ่านไป ถ้าผ่านไปแล้วอาการที่ 2 ก็น้ำตาไหล น้ำตามันไหลมาเองแต่ว่าใจสบาย ก็ปล่อยมัน

ประการที่ 3 ร่างกายโยกโคลงมันก็โยกหน้าโยกหลัง โยกข้างๆ โยกไปโยกมาแต่จิตสบาย นี่ก็เป็นอาการของ ปิติ มันจะโยกก็เชิญมันโยกไป ถ้าหากว่าจิตมีกำลังสูงขึ้นหรือตกลงจากนี้มันก็หาย

ประการที่ 4 จูมมีอาการเหมือนปลุกพระ เต็มดั่งๆ หรือไม่อย่างนั้นก็อาจตัวเลยขึ้นจากพื้น อันนี้เป็นอาการของ อุพเพงคาปิติ ก็ปล่อยไปและ

ประการที่ 5 จะมีอาการซาบซ่า อาการซู่ซ่า เหมือนกับหน้าใหญ่ตัวโตขึ้นและมีอาการเบา โปร่งคล้ายๆ ตัวเกือบจะไม่มีอะไร อันนี้เป็นอาการของปิติอันดับหนึ่ง

ฉะนั้น เรื่องอาการของทางกายทั้งหมดที่มันจะเป็นอะไรขึ้นก็ตามขอบรรดาท่านพุทธบริษัท อย่าสนใจมันเลย มันอยากจะโยกก็เชิญ โยกมันอยากจะหมุนก็เชิญหมุน มันอยากจะสั่นก็เชิญสั่น มันอยากจะลอยก็เชิญลอย น้ำตามันอยากจะไหลก็เชิญมัน ไหลลงไป ร่างกายจะขนจะพองสยองเกล้า ยังไงก็ช่างให้ถือว่าเราต้องการคุ้มครองจิตให้สบายอย่างเดียว แต่เมื่ออาการอย่างนี้ที่มันทรงขึ้นนี้ จิตไม่เคลื่อน จิตจะสบาย มีอารมณ์โปร่ง คุณได้ดี อันนี้ท่านเรียกว่า ปิติ คือความอิมใจ แต่อาการทั้งหมดทั้งกลายนี้ ถ้าจิตเข้าถึงฌานสมาบัติมันก็เลิกมันก็หายไป นี่มาพูดย้ำด้นก็เกรงว่าเดินไปไกล แล้วจะลืมข้างหลัง ลืมหรือยังมันเปลอหน้อยๆ ไซ้ไหม ยังไม่ลืม แต่เปลอนิดๆนะ

เป็นอันว่าย้ำตอนต้น ฉะนั้น ขอบรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้าบังเอิญท่านจะมาใหม่จริงๆ ก็โปรดทราบไว้ด้วยว่า วิธีปฏิบัติสมาธิจิตเบื้องต้น ถ้าจะให้ดีจงอย่าใช้เวลาให้มากเกินไป คือว่าอย่าตั้งเวลาให้นาน แต่ว่าถ้าเราทำไปแล้วมันนาน มันยังคืออยู่ เรายังยังไม่เลิกได้ แต่หากว่ามันไม่ดีจริงๆ บางวัน ขึ้นชื่อว่าการสร้างสรรค์ประเทศชาติให้มีความสุข อย่าไปรอแต่ทางราชการเพราะ ทางราชการนั้นจะทำอะไรขึ้นมาทั้งที พิธีกรรมมันก็มาก กว่าตัวจะสูงงาก็ไม่ดีไม่ดีเงินทองที่ส่งไปก็ระเหยไปเสียหมด เสียหายไปมาก ยิ่งเอาศาสนาเข้าไปคุ้มครองหน่วยราชการด้วยก็ไปกันใหญ่ แล้วหน่วยราชการบางหน่วยก็แสนจะน่าเอือมระอาไม่สนใจกับคุณค่าของเงินที่ชาวบ้านเขาให้ เฉพาะบางคนในหน่วยแล้วก็บางทีเกือบจะเต็มหน่วย ช่วยกันสร้างความบวรลึยให้กับประเทศชาติ แต่อาการอย่างนี้มันเป็นกฎของกรรมของคน ที่สัตว์ในอบายภูมิขึ้นมาเกิดมาก เราเอาสัตว์ในอบายภูมิเข้าไปบังคับเรา เราก็ต้องตกอยู่ในอำนาจของเขาด้วยความเดือดร้อน ซึ่งต่างจากบางคนที่มาจากพรหมหรือเทวดา แล้วก็คนประเภทนี้มุ่งหน้าให้ประเทศชาติเจริญ ทำเพื่อความดีทุกอย่าง แต่ว่ามีกำลังน้อยกว่าสัตว์ใหญ่ในอบายภูมิ เขากลับบริหารอะไรไม่ได้

ลัทธิการปกครองของชาติ ถ้าคนฉลาดแล้วเขาไม่ลอกชาวต่างชาติมาทั้งหมดเขาจะต้องมา กำหนดดูสถานการณ์ของบ้านเมือง คนที่เห็นแก่ตัว หวังกอบโกยผลประโยชน์ของชาติ สูดเลือดสูบ

เมื่อประชาชน มักจะปล่อยเสียงอะอะโวยวายมาว่าอย่างนั้นไม่ดี อย่างนี้ไม่ดี แต่ว่าตัวเขาเองเขาไม่ได้มองดูตัว เขาทำอะไรไม่ดีไว้บ้าง เขาไม่รู้ แต่สิ่งที่มันไม่ดีเขาว่าดี ถ้าคนผู้นี้ขึ้นมาเมื่อไร ประเทศชาติก็จะย่อยยับเมื่อนั้นยังดีไม่ได้ ทรัพยากรต่างๆ จะสมบูรณ์แบบไม่ได้ เป็นอันว่ากาลเวลาใกล้เข้ามานับแต่เนี่ต้อไป โชคชัยของประเทศไทยจะมีมากขึ้นมาทีละน้อยทีละน้อย ค่อยๆ มีคนดีจะมีความรู้สึกตัวว่าจำเป็นต้องต่อสู้กับคนชั่ว คนชั่วก็จะรู้สึกตัวว่าความย่อยยับมันจะเข้ามาถึงตัว ในช่วงระหว่าง 2-3 ปีนี้ จะต้องต่อสู้กันระหว่างคนดีกับคนชั่ว แล้วในที่สุดคนชั่วก็ต้องสลายตัวไป เลือดที่มันหลังไหลออกมาจากร่างกายของคนชั่ว ก็ไม่ต้องวิตกกังวล ในเมื่อเขาชั่ว เลือดชั่วไหล ความดีมันจะได้ปรากฏ

มีญาติโยมหลายท่าน มาปรารภ เรื่องอาคารของวัดจันทาราม (ท่าซุง) ท่านปรารภ เหมือนกันว่าอยากจะให้ตั้งเป็นวิทยาลัยสงฆ์ เพราะมีสถานที่กว้างขวาง ห้องพักก็มีเกิน 300 ห้อง

จึงขอบอกให้ทราบว่า สถานที่นี้อาจเป็นวิทยาลัยสงฆ์ไม่ได้ เพราะเจ้าของห้องส่วนใหญ่เกิน 80 เปอร์เซ็นต์ ท่านสร้างเพื่อคณะของท่านจะมาพักปฏิบัติกรรมฐานห้องส่วนของพระจริงๆ มีประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์

นักบวชที่พอจะเข้าใจพระพุทธศาสนาเล็กๆ น้อยๆ อย่างอาตมา คิดว่าไม่ควรทำลายศรัทธา คือ ทำลายความดีของผู้ต้องการปฏิบัติเพื่อหวังผล คือ ความดีการที่ท่านพุทธศาสนิกชนอุทิศส่ำที่ เสียสละเงินทองของที่ทำไต่ยาก ท่านผู้บริจาคสร้างไม่ใช่ว่าจะมีเงินเป็นกอบเป็นกำทุกคน ส่วนใหญ่ท่านสร้างแบบผ่อนส่ง ต้องใช้เวลาแรมปีจึงหาเงินค่าห้องของท่านได้ครบ และก็สร้างเพื่อปฏิบัติในศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อการพ้นทุกข์ เมื่อท่านสร้างเสร็จแล้ว ท่านจะมาพักปฏิบัติเองบ้าง ให้พวกพ้อง ญาติพี่น้องและเพื่อนผลัดกันมาพักปฏิบัติตามกาลเวลาของท่าน แล้วทำไม้นักบวชที่เรียกกันว่า พระจะมาทำตนเป็นคนใจทราม ห้ามไม่ให้เจ้าของท่านอาศัยเพื่อปฏิบัติใน ศีล สมาธิ ปัญญา จะมาเอาสถานที่เป็นที่เรียนเป็นที่ศึกษา จะไม่ยอมให้ฆราวาสซึ่งมีโอกาสน้อยได้ปฏิบัติเพื่อ ศีล สมาธิ ปัญญา กันบ้างหรือ

การลอยกระทงนี้เป็นการบูชารอยพระบาทขององค์สมเด็จพระบรมโลกนาถที่ทรงแสดง รอยพระบาทให้ปรากฏ คือทรงอธิษฐานไว้ที่ แม่น้ำนันทมทานที ตามพระบาลีกล่าวไว้ว่าอย่างนั้น แต่จริงๆ แล้วไม่ใช่ในแม่น้ำ ถ้าในแม่น้ำพญานาคมาหาก แต่ความจริงมันเป็น ปากน้ำนันทมทานที เป็นจุดหนึ่งของทะเลหรืออยู่ในห้วงของทะเลที่องค์สมเด็จพระชินศรีทรงแสดงรอยพระบาทไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้เป็นไปตามอรรถาธิบายของพญานาคและสัตว์น้ำทั้งหลาย

แต่การลอยกระทงนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ถ้าเราจะปรารภแต่รอยพระพุทธรูปอย่างเดียว ก็เห็นว่าไม่สมเหตุสมผล ความจริงแล้วขอให้บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนตั้งใจบูชาพระรัตนตรัย นั่นก็คือ บูชาพระพุทธเจ้า บูชาพระธรรม คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระชินวร แล้วก็ บูชาพระอริยสงฆ์ทั้งหลาย อย่างนี้เราจะมีบุญใหญ่ ได้รัตนะถึง 3 ประการ หรือว่าอนุสสติทั้ง 3 ประการ

ท้าวเวสสุวรรณ คือ พระเจ้าพิมพิสาร เรารู้แล้ว ถาม ท่านชรรฐ ว่าอดีตของท่านเคยเป็นอะไร มาตอนเป็นมนุษย์ ท่านบอกว่า อดีตผลเป็น พระราชาเมืองพาราณสี ครับ ก็เลยถามท่าน เวลานั้นไม่มีพระพุทธศาสนาเป็นเทวดาได้อย่างไร บอกเทวดาหรือพรหมไม่จำเป็นต้องนับถือพระพุทธศาสนา เสมอไป พรหมณ์ก็เป็นเทวดาเป็นพรหมได้ 'ไอ้เราก็งง'ไปถามท่าน เวลานั้นท่านเป็น พระอนาคามี พระอริยเจ้าเบื้องสูง ท่านเป็นกันหมดแล้วนี่ ก็หันไปถาม ท่านวิรูปักษ์ ถาม ท่านวิรูปักษ์ ว่าอดีตท่านเป็นอะไร อดีตผลอยู่ปักษ์ใต้ ประเทศไทยนี่เอง คนไทยนะ เป็นผู้ชายสูงมาก สมัย รัชกาลที่ 5 ได้ ฌานสมาบัติ แต่เวลาตายไม่ได้เข้าฌานตาย ตายแล้วเป็น อินทกะ เลย แล้วก็ ท่านวิรูปักษ์ องค์กร่าขึ้นไปเป็นพรหม องค์กรี่เป็นแทนเก่งมาก พอหันไปหา ท่านวิรูปุหก ท่านวิรูปุหก บอกว่า ผมเป็น คนกรุงเทพฯ ครับ ไม่ต้องถาม หมดเรื่องหมดราวเลย

ก่อนหน้านั้นหลายปีมา ก็มีบรรดาผีทั้งหลายมาขออานิสงส์ในการถวายสังฆทานแก่ขอ เหมือนกันหมด ว่าขออาหารหน้อยหนึ่งและขอผ้า ขอพระพุทธรูป หนักๆ เข้าก็เลยถามแกว่าไอ้การขอแบบนี้ ทำไมหมั้นคนก็ขอเหมือนกันหมด แยกก็เลยบอกว่าถ้าอาหารชนิดหนึ่งเป็นปัจจัยให้ผมได้ ร่างกายเป็นทิพย์ครับ สำหรับผ้าไตร จะได้เครื่องแต่งตัวเป็นทิพย์ และก็สำหรับพระพุทธรูป ทำให้เป็นเทวดาหรือนางฟ้ามีแสงสว่างมากเพราะเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดี เขาถือว่าถ้าใครมีแสงสว่างมาก คนนั้นมีอานิสงส์มาก มีบุญมาก คนไหนมีร่างกายหรือแสงสว่างน้อย คนนั้นมีบุญน้อย ต่อมา อาตมาก็เลยจัดให้ครบตามที่ฝิขอ และสำหรับผ้าไตรถ้ามีสตาลค์ไม่ครบไตรเป็นผ้า ผืนใดผืนหนึ่งก็ได้

ที่แรกก็จัดเป็นชุดใหญ่ ต่อมาเมื่อ 2 ปีผ่านมา เวลาเป่า ยันต์เกราะเพชร พอลงไปเป่า ยันต์เกราะเพชร สมเด็จฯ ท่านก็ชี้ไปที่ถวายสังฆทาน ท่านถามว่าสังฆทานชุดละเท่าไร ก็บอกท่านว่าเขาทำบุญ 500 บาททว่าไอ้เงิน 500 บาทมันมากสำหรับผู้มีสตาลค์น้อย ขอให้จัดชุดละ 100 บาท สำหรับคนที่ มีสตาลค์น้อย 5 คน 100 บาทยังได้ 'ไม่ใช่ว่าเฉพาะคนเดียวนะ

คนที่ตายตามอายุขัย ตายจะต้องตามกำลังบุญ แต่กำลังบาปถ้าเวลานั้นคนบาป ไปตามบาปทันที ถ้าคนบุญ ไปตามบุญทันที ที่นี้คนที่ตายก่อนอายุขัย ยังไม่มีสิทธิ์ไปตามบุญและบาป จะไปนรกก็ไม่ได้ ไปสวรรค์ก็ไม่ได้ ที่เขาเรียกว่า สัมภเวสี สัมภเวสี นี้ถ้าหากว่าญาติฉลาด ทำบุญจะถวายสังฆทานหรืออะไรก็ตาม เจะจงให้แต่ผู้เดียว อย่าใ้คนอื่น อย่างนี้จะได้รับทันที เป็นผีที่มีความสุข แล้วก็คนนั้น ถ้าถึงวาระอายุขัยจะไม่ไปนรกแล้ว ไปสวรรค์ก่อนตามกำลังของบุญ

เมื่อ พ.ศ. 2508 ตอนนั้นเริ่มสอน มโนมยทธิ ลุงพุฒิ ท่านก็มา ท่านบอกว่าคุณอย่าคิดว่าคนที่มาเจริญพระกรรมฐานจะได้ดีทุกคนเวลาตาย อาจจะผลออกไปก็ได้ถ้าผลออกไปสำนักของผม ก็ต้องว่ากันตามเหตุตามผล ใครนึกถึงบุญได้ ก็ไปสวรรค์ใครนึกไม่ได้ก็ไปนรก มันสุดแล้วแต่คนนี่กะนะ ท่านก็บอกว่าเอาอย่างนี้ก็ได้แล้วกันลูกหลานท่านก็คือลูกหลานผม ท่านเคยเป็นพี่มาหลายแสนชาติ ทีนี้เวลาเจริญพระกรรมฐานอย่าคิดว่าเวลาตายอารมณ์ใจเสมอกัน เพราะถ้ามีฉานโลกีย์ มีอารมณ์ไม่แน่

อาจจะเปลืองได้ ทีนี้ขอให้ทุกคน เวลาอุทิศส่วนกุศล อ้างผมเป็นพยานไว้ถ้าเขาถามเรื่องบุญกุศล ถ้าบังเอิญเขานึกไม่ออก ผมจะเป็นพยานอ้างเองว่าทำอย่างนั้นๆ ไว้ แล้วก็ไปสวรรค์เป็นอย่างดี

ตามธรรมดาคนเรานี้ถ้าก่อนที่จะตายไปเป็นสัตว์นรกก็ดี ไปเป็นเปรตก็ดีเป็นอสุรกายก็ดี เป็นสัตว์เดรัจฉานก็ดี เป็นเทวดาก็ดี เป็นพรหมก็ดี หรือจะไปนิพพานก็ดี อารมณ์ส่วนนี้ทั้งหมดมันจะต้องมีอยู่ในตัวก่อน แล้วคนที่จะไปเป็นเทวดา ก่อนตายต้องเป็นเทวดาก่อน เมื่อตายแล้วจึงไปอยู่ดินแดนของเทวดาได้คนที่ตายแล้วจะไปเป็นพรหม ก็ต้องเป็นพรหมไปตั้งแต่ก่อนตาย ถ้าตายแล้วจะไปนิพพาน ก็ต้องมีอารมณ์เฉพาะนิพพานประจำตัวก่อน

จงอย่าลืมว่าท่านเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ต้องมีจิตใจเรียบร้อยตามพระธรรมคำสั่งสอนและพระธรรมวินัย นี้ บุคคลที่จะห่วงใยเรื่องศีลก็มีอยู่ชวราวาสเท่านั้น แต่ว่าถ้าพระเนตรบกพร่องในศีล ก็ถือว่าเลวมากเกินไป ไม่น่าสงสาร ขอให้ท่านทั้งหลายรู้ตัวของท่านไว้ และศึกษาในพระธรรมวินัยให้มันครบถ้วน โดยเฉพาะพระวินัย อย่าเมามันในโลกธรรมเป็นพระเป็นเณร ต้องตัดโลกธรรมให้พ้นไป ต้องรู้ว่าเวลานี้เราไม่ใช่ชาวโลกเมื่อเวลาที่เรายังไม่บวช เราต้องไหว้พ่อแม่ไหว้ญาติผู้ใหญ่ เราบวชเข้ามาในนาที่แรกพ่อแม่ไหว้เรา ต้องถือว่าเราไม่ใช่ชาวโลก อย่าเมามาในลาภยศ สรรเสริญ สุขถ้ามีความพอใจในลาภยศ สรรเสริญ สุขก็แสดงว่าท่านลงนรกแบบสบายไม่ต้องห่วงใยว่าจะเกิดเป็นมนุษย์อีก อีกนานหนักหนากว่าจะโผล่มาเป็นมนุษย์

จงจำไว้ให้ดี รู้ตัวเข้าไว้ จำพระบาลีว่า **อัตตนา โจทยัตตานัง** จงเตือนตนตัวตนเอง เตือนเข้าไว้ว่าเวลานี้เราไม่ใช่ชาวโลก เราพ้นจากความเป็นชาวโลกแล้วบ้านไม่ต้องเช่า ข้าวไม่ต้องซื้อ ใครเขามาปรักมิหารหรือ จะได้ลากสักการะได้รับความอุปการะจากบรรดาท่านพุทธบริษัท ต้องทำตนให้สมควรกับเป็นบุคคลผู้มีคุณ เอาความดีสนองคุณชาวบ้านเขา ที่เขาเลี้ยงเราให้มีความสุข มีชีวิตอยู่ได้ ชาวบ้านเขาลงทุนเป็นแสนเป็นล้าน มาสร้างสถานที่อยู่ให้ เสื้อผ้า ยารักษาโรค อาหารการบริโภค เราได้จากชาวบ้านทั้งหมด

ขอทุกท่านของอย่าทรยศในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่าเอาเครื่องหมายคือผ้ากาสาวพัศตร์ไปหลอกชาวบ้านเขา จงอย่าคิดในลาภในยศ ในสรรเสริญในสุข ลาภเกิดขึ้นรับได้ ยศมีขึ้นรับได้ แต่ว่าจงอย่าเมามาในลาภในยศ ทำลาภให้มีประโยชน์แก่สาธารณชน เงินทองข้าวของที่ชาวบ้านบำเพ็ญกุศล จงอย่าคิดว่าเป็นของเราแต่เพียงผู้เดียว เมื่อเหลือจากใช้ในฐานะ สมควรแก่สมณส่วนของสาธารณประโยชน์ให้หมด อย่าให้เป็นสมบัติติดตัว เท่านั้นพอประคองตัวได้

สรรเสริญนิทานใดๆ อย่าไปสนใจ สนใจอย่างเดียวคือปฏิบัติปฏิบัติชอบต้องมีศีลบริสุทธิ มีสมาธิตั้งมั่นอยู่ตลอดเวลา มีวิปัสสนาญาณ คือรู้ตามกฎของความเป็นจริงไว้เสมอ ถ้าทำอย่างนี้ไม่ได้ ควรระลึก ออกไปจากนอกเขตของพระพุทธศาสนา อย่ามาอยู่ถ่วงทำลายความดีของพระพุทธเจ้า ทำลายความดีของบรรดาท่านพุทธบริษัท

สำหรับท่านพุทธบริษัทหรือพระโยคาวจรที่เป็นชวราวาส ว่ากันว่า **เมตตา** กับ **กรุณา** ทั้ง 2 ประการก็สามารถทรงศีลไว้ได้ นี้คำว่าศีล นี้คำว่าศีล แปลว่าปกติจำไว้ให้คินะว่า **เมตตา**กับ**กรุณา** ทั้ง 2

ประการนี้ต้องมีประจำใจอยู่ตลอดเวลาวันทั้งวันที่เรายังลืมตาอยู่ มีความรู้สึกให้นึกไว้เสมอว่า เราจะเป็นคนมีเมตตา เราจะมีกรุณา เมตตาคือความรัก เราจะรักคนและสัตว์อื่นเสมอด้วยตัวของเราเราจะสงสารบุคคลและสัตว์อื่นเสมอด้วยตัวของเรา แต่ทว่าพวกมันตามความจริงแล้ว พระอริยเจ้ามีสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประธาน ท่านรักคนอื่นและสัตว์อื่น ยิ่งกว่าตัวของท่าน

และก่อนที่เราจะรักคนอื่นสัตว์อื่น เราต้องรักตัวของเราก่อน ก่อนที่เราจะช่วยใคร เราช่วยตัวของเราก่อน เพราะเราไม่มีกำลังเราก็ไม่สามารถจะอุ้มใครได้ข้อนี้อุปมาฉันใด เราเอง พระกัณเฑียรกัณเฑียรก็ดี ฆราวาสก็ตามช่วยตัวเองเสียก่อนให้เป็นผู้มีความดีพอสมควร อันดับแรกช่วยตัวเองให้เป็นคนมีศีลบริสุทธิ์ ถ้าเรามีศีลบริสุทธิ์ ก็ชื่อว่าเราเป็นคนมีความเคารพในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มั่นคง

ในตอนต้นญาติโยมพุทธบริษัททุกคน ก่อนที่จะภาวนาทั้งหมด หรือพิจารณาก็ตาม ให้นึกถึงไตรลักษณ์ก่อน คือ อนิจจัง ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเป็นของไม่เที่ยง ร่างกายเราก็ไม่เที่ยง ร่างกายคนอื่นก็ไม่เที่ยง ร่างกายสัตว์ก็ไม่เที่ยงวัตถุธาตุต่างๆ ก็ไม่เที่ยง มันมีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น ทรุดโทรมในท่ามกลางแตกสลายในที่สุด ถ้าเรามีความรู้สึกว่ามันเที่ยง ในเมื่อมันทรุดโทรมขึ้นมาเราก็เป็นทุกข์ ในที่สุดมันก็พัง

ที่นี้การตัดไปนิพพานทำยังไง ก็ต้องคู่สังโยชน์ 10 ประการคือ

1. **สักกายทิฏฐิ** มีความรู้สึกว่าร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเราแต่ถ้าคิดอย่างนี้ เป็นอารมณ์ของพระอรหันต์ไป อันดับแรก ก็คิดแต่เพียงว่า ร่างกายนี้มันต้องตาย อันนี้เป็นอารมณ์ของพระโสดาบัน กับพระสกิทาคามี

ประการที่ 2 เราไม่สงสัยในความดีของพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์

ประการที่ 3 ทรงศีล 5 บริสุทธิ์

ประการที่ 4 มุ่งพระนิพพานเป็นที่ไป

แค่นี้พอแล้วเอาแค่ 3 ข้อนี้ออกแล้ว

สำหรับการเจริญพระกรรมฐานในเบื้องต้น ขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทก่อนที่จะภาวนา ให้กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกก่อน หายใจเข้ารู้ที่อยู่ว่าหายใจเข้าหายใจออกรู้ว่าหายใจออก เราก็คิดตามว่า หนึ่ง เราต้องตาย ประการที่สองถ้าตายแล้วจะไปสวรรค์ก็ได้ ไปนรกก็ได้ มีสองทาง ฉะนั้นเราเลือกไปสวรรค์เป็นอย่างน้อย หรือไปนิพพาน คือยอมรับนับถือพระพุทธเจ้า พระธรรมพระอริยสงฆ์ด้วยความจริงใจ ตั้งใจนึกถึงท่าน และประการที่สาม ตั้งใจทรงศีล 5 ให้บริสุทธิ์ ศีล 5 ค่อยๆ ละข้อไหนมันบกพร่องมาก ค่อยๆ เตือนใจมัน วันนี้ทำผิดก็คิดว่าพรุ่งนี้จะไม่ยอมทำผิด พรุ่งนี้ยังผิดอีก มะรืนนี้จะไม่ยอมอีก เตือนมันอย่างนี้เสมอๆ อย่างนี้ไม่ช้าก็ทรงตัว และจิตหวังนิพพานไว้เป็นอารมณ์ ทุกวันก่อนจะหลับ นึกถึงพระนิพพาน คั้นใหม่ๆ นึกถึงนิพพานก่อน เมื่อนึกถึงนิพพานเป็นอารมณ์อย่างนี้ ท่านเรียกว่าเป็นदानในอุปสมานุสสติกรรมฐาน มีพระนิพพานเป็นอารมณ์ ที่นี้พอจะตายจริงๆ ใ้เวลาที่เรตาย ร่างกายมันตายจะไปนิพพาน จะไปนรก จะไปเป็นเปรต อสุรกายก็ตาม

ใจมันไป ที่เรียกว่า อทิสถมานกาย ในเมื่อจิตใจเรารักพระนิพพานเป็นอารมณ์ มันก็ไปเฉพาะพระนิพพานโดยตรง นี่มีเยอะนะเอาแค่นี้ละ

ทำใจไว้เสมอว่า ชีวิตนี้ของเราคือ

หนึ่ง ทาน การให้ สงเคราะห์กันด้วยวัตถุ เป็นปัจจัย สร้างความรัก เราจะทำเสมอ

ประการที่สอง การพูดดีมีประโยชน์ พูดไพเราะน่าฟัง เรียกว่าวาจาเป็นที่รักเราจะพูดเฉพาะวาจานั้นและ

ประการที่สาม กิจการงานของเพื่อนที่อยู่ร่วมกัน อะไรก็ตาม ถ้าเกินวิสัยที่เขาจะทำได้แต่เพียงผู้เดียว เราจะช่วยเขาทำตามกำลังที่เราจะช่วยให้ 3 อย่างนี้เป็นปัจจัยของความรัก แล้วก็

ประการที่สี่ เราจะไม่ถือตัวถือตน เราจะมิตนเสมอ มีใจเสมอกับเพื่อนเสมอไม่ถือว่าเขาเลวกว่าเรา เขาดีกว่าเรา เขาเสมอเรา ไม่ถือทั้งหมด ถือว่าเขากับเราเป็นเพื่อนที่รักร่วมกัน

ถ้าปฏิบัติได้อย่างนี้ ทั้งผู้ที่เป็นพระก็ดี ที่เป็นฆราวาสก็ดี ทุกท่านจะมีแต่ความสุขกาย สุขใจ

พระพุทธเจ้าให้พิจารณาว่า ชีวิตของเราคือร่างกาย มันมีความเกิดและความดับเป็นปกติ และในที่สุดมันก็จะดับสลายไปเลย นี่พูดถึงร่างกายที่ท่านกล่าวว่า ร่างกายนี้มันไม่ใช่ของเรา มันไม่ใช่ของเรา เราไม่มีความประสงค์เป็นอย่างนั้นแต่มันก็เป็นของมัน ท่านทั้งหลายก็ลองคิดดูว่า เราควรจะมีตัวเราในร่างกายบ้างหรือไม่แต่มันก็เป็นของมัน ท่านทั้งหลายก็ลองคิดดูว่า เราควรจะมีตัวเราในร่างกายบ้างหรือไม่

หากว่าบพนี้ ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมองไม่เห็น ก็ดูสภาวะของคนตายเป็นสิ่งสำคัญ ตอนนี้เป็นวิปัสสนาญาณตอนหนึ่ง เป็นตัวหายๆ เราก็ต้องมองดูว่า

คนที่เกิดแล้วมีความตายเป็นที่สุด จริงไหม

สัตว์ที่เกิดมาแล้วมีความตายเป็นที่สุด จริงไหม

วัตถุต่างๆ ที่ปรากฏแล้วมีการสลายตัวไปในที่สุด จริงไหม

อันนี้ขอบรรดาท่านพุทธบริษัทพิจารณาเอาเอง

ก่อนที่บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายจะภาวนา อย่างไรก็ตาม โบราณจารย์ท่านสอนให้ใช้วิปัสสนาญาณเบื้องต้นก่อนคือ ไตรลักษณ์ญาณ ได้แก่ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ให้มีความรู้ลึกว่า โลกทั้งโลกไม่มีอะไรเที่ยง คนก็ไม่เที่ยง สัตว์ก็ไม่เที่ยง วัตถุธาตุก็ไม่เที่ยง โดยเฉพาะอย่างข่องร่างกายเราไม่เที่ยง ชาวบ้านเป็นอย่างไรก็ช่างเถอะนะ ดัดที่ตัวเรา คือสักกายทิฏฐิ เรามีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น และแก่ไปทุกวัน และมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างกลาง มีการป่วยไข้ไม่สบาย มีความปรารถนาไม่ค่อยจะสมหวัง มีการพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ทั้งหมดนี้ไม่เที่ยงมันก็เกิดอาการเป็นทุกข์ เราคิดว่ามันเที่ยง ในเมื่อมันไม่เที่ยง มันก็เป็นทุกข์ในที่สุดร่างกายเราก็เป็นอนัตตา คือตายในที่สุด คิดอย่างนี้ก่อนนะ เอาแบบเบาๆ กัน และก็คิดว่า ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์ก็มีความทุกข์อย่างนี้ เป็นเทวดาหรือพรหมมีความสุขก็จริงแท้ แต่ทว่าอยู่ไม่นาน เมื่อหมดบุญวาสนาบารมี ก็

กลับมาเกิดเป็นทุกข์ใหม่ เราไม่ต้องการ ไม่ต้องการเป็นมนุษย์ ไม่ต้องการเป็นเทวดาหรือพรหม เราต้องการนิพพาน หลังจากนั้นก็ภาวนาตามอรรถาชัย

มีญาติโยมหลายคนเคยไปบ่นว่า จิตมสามารถจะทรงตัวได้ ภาวนาไปๆ เดียวก็ท่องเที่ยวไปที่อื่น ใ้มนี่มันเป็นของธรรมดา เพราะจิตเราคบนิเวรณ คือความฟุ้งซ่านมาหลายองงไขยกัป เราจะมาบังคับมันชั่วขณะเดียว ใ้มันอยู่ตามใจเราชอบนั้น มันไม่ได้ ในเมื่อภาวนาไม่อยู่ มันคิดเรื่องอื่นก็คิดไป พอรู้สึกตัวขึ้นมา ก็เริ่มลมหายใจเข้าออกใหม่ ภาวนากันใหม่ การบังคับจิตมี 2 แบบที่พระพุทธเจ้าทรงตรัส เราบังคับจิตใ้ทรงตัว ถ้าบังเอิญมันทรงตัวไม่ได้ จิตของเรามันมีสภาพอยู่ 2 อย่าง บางวันต้องการหยุด ต้องการทรงตัวนี้ บางวันมันต้องการคิด วันไหนมันต้องการคิด อันนี้บังคับไม่ได้แล้ว ถ้าขึ้นบังคับมันก็กลุ่ม ทีนี้พระพุทธเจ้าบอกว่าใ้ทำจิตเหมือนฝึกม้าตัวพยศ ถ้าเรายังบังคับมันไม่อยู่ ก็ปล่อยมันคิดไปเลย มันอยากจะทำอะไรก็คิดไป เอาสติเข้าคุมไว้ จะใช้เวลาอย่างนานไม่เกิน 15 นาที มันจะหยุด ถ้าหยุดทีหลังจับลมหายใจเข้าออกภาวนา ทีนี้อารมณ์จะตั้งเป็นฌานทันที

ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน อย่าประมาทในชีวิต จงอย่าคิดว่า ถ้าเราตายแล้ว เขาจะอุทิศส่วนกุศลไปใ้นี้ไม่ควร เราคิดว่าเราไม่ต้องการ คือตายเมื่อไรก็ช่าง เราจะไปนิพพานเมื่อนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิमितก่อนตายที่จะเกิดมา เขาเห็นทุกคน เราถามเขาได้ จาใ้เห็นนะ ถ้าก่อนจะตายถามว่า เวลานี้เห็นอะไร เขาบอกว่าเห็นไฟนะ จะเป็นกองไฟหรือว่าเป็นดวงไฟก็ตาม ลงนรกแน่นอน ถ้าเห็นป่าเป็นสัตว์เดรัจฉาน ถ้าเห็นก้อนเนื้อเป็นมนุษย์ ถ้าเห็นสิ่งที่เป็นบุญกุศลอย่างใดอย่างหนึ่ง อย่างนี้ไปสวรรค์หรือพรหมโลก นี้ถามเขาได้นะ นี้เวลาที่คนป่วยแต่ว่าคนบางคนมันบอกไม่ได้ กรรมมันปิดปาก ถ้าบังเอิญเขาบอกว่าเห็นไฟใ้เขานึกถึงพระทันที โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็คือว่าใ้เขาชำระหนี้สงฆ์และนึกถึงพระ ถามว่าสวดคัมมีใหม่ ถ้ามีบาทสองบาทก็ตามเถอะ บอกว่าตั้งใจชำระหนี้สงฆ์นะเอาของจากวัดไม่ปรากฏเป็นสภาพก็ดี จากที่ใดก็ตาม ขอชำระหนี้สงฆ์ด้วยเงินเท่านี้ แค่นี้ละพัน และถามใ้ใหม่เถอะ คราวนี้เห็นพระ ไฟหายแล้ว นี่มันทดลองมาหลายคนแล้วนะ

อันดับแรกยึดเอาคุณธรรม 3 ประการ ความดี 3 ประการ คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระอรยสงฆ์ไว้ในใจเสียก่อน เมื่อยึดเอาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ไว้ในใจเรียกว่าเราถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ หรือจะว่ากันในด้านกรรมฐานก็เรียกว่าถึง พุทธานุสสติกรรมฐาน ัมมานุสสติกรรมฐาน สังฆานุสสติกรรมฐาน ว่าทั้ง 3 ประการสบายใจ เมื่อเรายึดคุณธรรม 3 ประการนี้ได้แล้วมีหวังเต็มที ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายยึดใ้ได้จริงๆ ท่านไม่ต้องตกนรกแน่แต่ทว่าจะต้องมาเกิดเป็นมนุษย์ใหม่ หรือเป็นเทวดาก็ได้ เป็นพรหมก็ได้ ตอนนีเรากั้ทำกำลังใจสูงขึ้นไปอีกนิดหนึ่ง ก้าวเข้าหาจุดความดี คือเอาความจริงแน่นอน ปิดอบายภูมิ ไม่ต้องกายลงต่ำอย่างเวลาที่สุดก็มาค้ำอยู่แค่มนุษย์เมื่อค้ำก็มีเวลาขอบเขตที่จะอยู่ ตามนัยที่องค์สมเด็จพระบรมครูกล่าววว่า ถ้าเอต้องการใ้เราเป็นที่พึ่งของเอ อย่างที่เรากล่าวว่า พุทธัง สรณัง คัจฉามิ ขอถึง

พระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง รัชมัง สรณัง คัจฉามิ ข้าพเจ้าขอถึงพระธรรมเป็นที่พึ่ง สัมมัง สรณัง คัจฉามิ
ขอถึงพระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ท่านบอกว่าถ้าเธอต้องการให้เราเป็นที่พึ่งเธอจงปฏิบัติตามนี้

ปาณาติปาตา เวรมณี ฯลฯ หมายความว่าจงอย่าฆ่าสัตว์ จงอย่าลักทรัพย์จงอย่าประพฤติดิฉิน
ในกาม จงอย่าโกหกมดเท็จ อย่าดื่มสุราเมรัย เพราะมันเป็นปัจจัยของความทุกข์ เราก็ยอมเชื่อ
พระพุทธเจ้า

เป็นอันว่าถ้าเราจะไม่เกิด เราก็ต้องรักษาศีลให้บริสุทธิ์ แล้วก็พยายามทรงอารมณ์ให้เป็น
สมาธิจิตให้ทรงตัว อย่างที่พระโหราณาจารย์สอน บอกว่าพยายามหายใจเข้า หายใจออก เวลาหายใจ
เข้านึกว่าพุท หายใจออกนึกว่าโฮ ถ้าอาการทรงอยู่ได้อย่างนี้ครั้งละ 2-3 นาที 5 นาที 10 นาที ก็พอใจ
เวลาที่อารมณ์จิตกระสับกระส่ายทรงตัวไม่อยู่ เราก็เลิก แล้วเวลาที่จิตมีความกระวนกระวายน้อยลง
ไป เราก็เริ่มจับอารมณ์ใหม่ เวลาหายใจเข้านึกว่าพุท เวลาหายใจออกนึกว่าโฮ ทรงอย่างนี้เรื่อยไป
จนกระทั่งจิตมีอารมณ์สบาย ไม่รำคาญเสียงภายนอก อย่างนี้ชื่อว่าจิตเป็นสมาธิถึงระดับฌาน

ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกคน **หาทางป้องกันอบายภูมิก่อน** อันนี้ก็พูดทุกครึ่งนะ พูด
บ่อยๆ ให้มันง่ายเข้า

วิธีป้องกันอบายภูมิก็คือ **นึกว่าชีวิตนี้ต้องตาย** และก็รู้ตามความเป็นจริงว่าการตายนี้ไม่ใช่
สูญ ถ้าเรายังไม่หมดกิเลสเพียงใด ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารต่อไปถ้าก่อนจะตาย จิตเศร้า
หมองลงอบายภูมิ ถ้าก่อนจะตายจิตผ่องใส เป็นกุศลจิตไปสู่สุคติมีสวรรค์เป็นต้น

ก็เป็นอันว่า ขอบรรดาท่านพุทธบริษัท ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่า

1. จงอย่าลืมหันความตาย เป็นมรรณานุสติกรรมฐาน
2. ยอมรับนับถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
3. ทรงศีล 5 ให้ครบ และก็
4. หวังนิพพาน

แค่นี้พอจบ จบแล้ว ไซ้ใหม่ ถ้าถึงนิพพานก็จบ

ทุกคนที่เกิดมาแล้วทุกคนนี้ ทำบาปทั้งหมด เคยทำไหมถ้าแก่ ถ้าไม่เคยก็ช่วย ใครไม่เคยทำ
บาปบ้าง ยกมือขึ้น มีไหม ถ้าไปถามพระอรหันต์ทุกองค์ ที่เขานิพพาน ถามว่าหมดบาปไหม ต้อง
ตอบว่าทุกองค์ยังไม่หมดบาป การบำเพ็ญกุศลเป็นการหนีบาป ไม่ใช่ทำลายบาป ถ้าถึงพระโสดาบัน
บาปไม่สามารถจะถึงลงอบายภูมิได้ ลงไม่ได้ พระโสดาบันนะ เพราะว่าถ้าลงไปขุมใหม่ ขุมนั้น
ไฟดับเขาเลยกันท่า ที่พระท่านเคยเล่าให้ฟัง ท่านบอกว่า.....(น่าจะจะเป็นพระอรหันต์) ท่าน
เคยไปเที่ยวแดนนรก แล้วก็มีเทวดาชั้นจาตุมหาราชคอยกันท่าท่านไว้ก็กันไม่ให้เข้าข้างๆ ขุมนรก
ใกล้ขุมนะ คือว่าเขาเดินแซงอยู่ พระท่านเลยถามว่าทำไมล่ะ ฉันจะดูใกล้ๆ ลักหน่อยหนึ่ง เขา
บอกว่ากลัวท่านเปลว ถามว่าผลอย่างไรถ้าท่านเอาเท้าเหยียบไปในขุมนรกไฟจะดับ

วิปัสสนาญาณเบื้องต้นที่องค์สมเด็จพระทศพลสอน ให้บรรดาท่านพุทธบริษัทมีความ
เข้าใจว่า ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเกิดขึ้น มันยอมเป็นไปตามกฎของธรรมดา คือเมื่อเกิดขึ้นแล้วมันไม่

มีการทรงตัว ที่เราเรียกกันว่าไม่เที่ยงสิ่งที่มีมันไม่เที่ยง ถ้าเราไปยึดถือว่ามันเที่ยง ใจมันก็เป็นทุกข์ และในที่สุดไอ้อาการไม่ทรงตัวนี้มันเข้าถึงที่สุด คือสลายตัวเอง ทีนี้เมื่อเวลาที่มีมันจะสลายตัวเราก็ไปดึงไม่ให้มันสลายตัว อารมณ์จิตก็เป็นทุกข์ ทุกข์มันเกิดจากอารมณ์จิตฝืนกฎธรรมดา

ทีนี้การเจริญวิปัสสนาญาณ นี่ว่าวิปัสสนาญาณ เฉพาะวิปัสสนาญาณนะพระพุทธเจ้าสอน ให้เรายอมรับนับถือกฎของความจริง หรือกฎของกรรมธรรมดานั่นเอง ไม่มีอะไรยาก พระอรหันต์ทั้งหมดไม่ได้ปฏิบัติอะไรมากเลย ที่เป็นอรหันต์ท่านทำจิตของท่านยอมรับนับถือกฎของธรรมดา ว่ามันเป็นอย่างไร ปล่อยมันตามนั้นอารมณ์ไม่ฝืน แล้วก็มิจิตเป็นปกติ

อีกจุดหนึ่งที่มีความสำคัญ คือเตือนใจมันไว้ว่า ก่อนจะหลับ นึกถึง พระนิพพานก่อน ตัดสินใจว่า ถ้าข้าพเจ้าตายคราวนี้ ขอไปนิพพานจุดเดียว พอตื่นขึ้นมาใหม่ นึกถึงนิพพานก่อน หรือหลังจากนั้น ภาวนาไปบ้าง เผลอบ้าง ก็ไม่เป็นไร ทำได้เล็ก ๆ น้อยๆ อย่างนี้ ทำทุกวันไม่ต้องมากนะ มันทำทั้งวันไม่ได้เพราะว่าจะรู้ตัวจริงๆ เมื่อขณะที่เราจะตาย เมื่อเวลาที่มีมันป่วยไข้ไม่สบาย ใกล้เคียงตายจริงๆ อารมณ์ที่เป็นกุศลทั้งหมดมันจะรวมตัว การรวมตัวหมายความว่า มันเข้าถึงสังขารูปกขา ญาณ อารมณ์มันจะวางเฉยทุกอย่าง มันไม่ห่วงทรัพย์สมบัติ ไม่ห่วงคน ไม่ห่วงสัตว์ ไม่ห่วงแม่แต่ร่างกาย จิตมันเฉยๆ นะ ไม่แสดงอาการรังเกียจแล้วก็ไม่คืนรน ทั้งหมดมันเฉยๆ ทุกอย่าง มีความรู้สึกว่ามีร่างกายก็ยังคงตายเราจะสนใจอะไรมันเรื่องอื่น จิตมันเป็นสุข มันสว่างมาก มันมีความสบายมาก รู้สึกว่าถ้าร่างกายตายเมื่อไร เราก็ไปนิพพานเมื่อนั้น

บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททุกคน การภาวนาเฉยๆ รู้ลมหายใจเข้าออกเฉยๆ **ไม่ตัดสังโยชน์ 3 ประการ** เราก็ขาดทุน ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่า ถ้าเราตัดสังโยชน์ 3 ประการ คือ

1. **สักกายทิฏฐิ** ที่มีความรู้สึกว่าจะต้องตาย
2. **วิจิกิจฉา** ตัดความสงสัยในพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
3. **สีลัพพตปรามาส** ไม่ลุ่มหลงในศีล รักษาโดยเคร่งครัด และก็ไม่
4. **จิตต้องการพระนิพพานเป็นอารมณ์**

ทำไว้อย่างนี้เรื่อยๆ การเจริญกรรมฐาน ของบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทจะมีผล มีผลทั้งในชาตินี้และชาติหน้า โดยเฉพาะถ้าเราบังเอิญไปเกิดบนสวรรค์อาศัยที่จิตเต็มรักพระนิพพานเป็นอารมณ์ ก็ไม่มีโอกาสได้กลับมาอีก ทั้งนี้เพราะอะไรเพราะไม่ฆ่า **พระศรียา**รีย ก็มา หรือรออีกล้านปี เศษๆ ทนไหวไหม ใครอย่าเพิ่งตายนะถ้าไม่เชื่อนั่นอย่าตาย อีกล้านปีกว่าๆ ท่านมา กว่าอีกกี่ล้านปีไม่รู้ แต่ตามหนังสือเขาบอกประมาณ 3 ล้านปีเศษๆ ไปถามท่านจริงๆ ท่านบอกอีกล้านปีเศษๆ จะลงไปใกล้เขตพม่า ได้ฟังท่านเทศน์จบเดี๋ยวก็เป็นพระอรหันต์

การที่ต้องการให้จิตไม่ทุกข์ ก็คือว่ายอมรับนับถือ **กฎของธรรมดา** เสีย นี่พระอรหันต์เจ้าอันดับสูงสุดท่านยอมรับนับถือกฎธรรมดา อารมณ์จึงสบาย มีใจชุ่มชื่นอยู่ตลอดเวลา นึกคิดไว้เสมอว่า ความตายเป็นเรื่องของเราแน่ เรียกกันว่า **มรณานุสติกรรมฐาน** ในสมถภาวนา พอนึกถึงความตายแล้ว ก็ไอ้ร่างกายมันตายนี้เราควรจะเสียคายมันไหม เราก็หันไปจับวิปัสสนาญาณในด้าน **สักกายทิฏฐิ** ว่า

ร่างกายที่มันต้องตายนี้เพราะว่ามันไม่ใช่เรา มันไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าร่างกายเป็นแต่เพียงธาตุ 4 คือ ธาตุน้ำ ธาตุดิน ธาตุลม ธาตุไฟ ตัวนี้เป็นสมณะ เมื่อมันเข้ามาประคองตัวเป็นตัวแล้ว ผลที่สุดมันก็ค่อยสลายตัวไป มันก็พังไปในที่สุด ตัวนี้เป็นวิปัสสนา

อย่าลืมนึกว่าร่างกายมันต้องตาย ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกที่เกิดมาในโลกทั้งหมดมันต้องพังที่สุดมันมีอยู่จุดนั้น และจิตใจของเราที่ยอมรับนับถือ คิดถึงอยู่ตลอดเวลาว่าเราสักวันหนึ่งข้างหน้าอาจจะไม่ใช่เวลาที่ไกลนัก เราจะต้องตายในเมื่อเราจะต้องตายแล้ว เราควรไหมว่าเราจะเกิดมาใหม่ เพราะการเกิดมาใหม่นั้นมันเกิดมาหาความทุกข์ ไม่ได้เกิดมาหาความสุข อาตมามีความเข้าใจว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทที่ตั้งใจมาเจริญสมณธรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานนั้นก็แสนจะลำบาก ต้องเบียดเสียดกัน เวลาจะกลับบ้านก็ต้องรีบ เกรงว่าจะไม่ทันเวลา แต่ที่มานี้มาด้วยศรัทธาแท้ เพราะไม่ปรารถนาความทุกข์ต่อไป คือไม่ปรารถนาความเกิด ที่นี้การไม่ปรารถนาความเกิดของบรรดาท่านพุทธบริษัท จะสมหวังไหมเราก็มานั่งพิจารณาใจของตัวเอง ว่าพื้นฐานแห่งการจะมาเกิด มันเป็นไปตามลำดับ

ในอันดับแรก เรามาพิจารณาว่าร่างกายจะต้องตาย เป็นสมถภาวนา แล้วก็มานั่งพิจารณาว่าทำไมมันจึงตาย ก็เพราะว่ามันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา นี่เป็นวิปัสสนา ร่างกายมันเป็นเพียงธาตุ 4 เข้ามารวมกัน ประชุมกันชั่วคราว ไม่ซำมันก็พัง นี่เป็นสมณะ เพราะอะไรจึงพังเพราะกฎธรรมดามีอยู่ว่า ไม่ซำมันก็พัง นี่เป็นสมณะ เพราะอะไรจึงพังเพราะกฎธรรมดามีอยู่ว่า มีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น มีความเสื่อมไปในท่ามกลางมีการสลายตัวไปในที่สุด เป็นวิปัสสนา อาการมันเป็นอย่างนี้ เราก็ไม่ควรจะยึดถือมันต่อไปไม่ต้องการเกิดเป็นสรวงอีก เพราะการเกิดมาเป็นทุกข์ แล้วก็มีสลายตัว

วิธีที่เราจะละจากร่างกาย เราก็ต้องดูก่อนว่าไอ้ร่างกายที่มันเกิดมา เพราะอาศัยอะไรเป็นปัจจัยให้เกิด ปัจจัยที่ทำให้เกิดนั้นก็คือ กิเลส ตัณหา อุปาทาน อกุศลกรรม นี่ถ้าเราจะพูดถึง กิเลส ตัณหา อุปาทาน และ อกุศลกรรม ความมันก็ยาว ทีนี้เราก็สาวต่อไปว่า กิเลส ตัณหา อุปาทาน อกุศลกรรม มันเกิดขึ้นมาได้เพราะอะไร เราก็จะทราบว่ไอ้ กิเลส ตัณหา อุปาทาน อกุศลกรรม นี้มันจะเกิดขึ้นมาได้ ก็เพราะ อาศัยตัณหา คือความอยาก อยากเกิด อยากทรงอยู่ไม่ยอมตาย

เป็นอันว่าความอยากมีความสำคัญ มีปัจจัยต้องการความเกิดอยู่ ถ้ายังอยากเกิดเพียงใด เราก็ไม่มีทางสิ้นทุกข์ ทีนี้สำหรับตัณหาตัวนี้ มันเป็นปัจจัยให้เกิด ความทุกข์ คือเป็นปัจจัยให้เกิด ทีนี้ถ้าเราจะตัดตัณหา เราตัดตรงไหน เราก็มาตัด ตรงมรรค 8 มรรค 8 นี่ถ้าพิจารณากันไปมันก็ยาว นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เจ้าทรงชนมมรรค 8 ลงมาให้สั้นเหลือ 3 คือ สิล สมาธิ ปัญญา

เมื่อมีศีลห้าครบถ้วน ถึงสรณคมน์ทั้ง 3 ประการ อย่างนี้องค์สมเด็จพระพิชิตมารกล่าวว่า เป็นเนยบุคคล คือเป็นบุคคลผู้เข้าถึงสรณคมน์ เป็นที่พึ่งของตัวได้ไม่ต้องตกนรก แต่ยังไม่แน่มันมีการผลได้ที่เหมือนกัน ฉะนั้นองค์สมเด็จพระภควันต์จึงทรงแนะนำว่าจงพิจารณาด้วยอำนาจ

ของปัญญา ว่าอรรถภาพร่างกายนี้มันไม่ใช่เรา มันไม่ใช่ของเรา เราไม่มีในร่างกาย ร่างกายไม่มีในเรา ถ้าขึ้นเกิดอย่างนี้ต่อไปมันก็มีแต่ความทุกข์ หากความสุขไม่ได้ ดินแดนที่มีความสุขได้จริงๆ คือพระนิพพาน เราตั้งใจไว้เลยว่าร่างกายอย่างนี้เราไม่ต้องการ สิ่งที่เราต้องการคือพระนิพพาน ยึดถือพระนิพพานเป็นอารมณ์ จิตใจยอมรับนับถือกฎของธรรมดาแต่ทว่าก็ยังมียึดถืออารมณ์หวั่นไหว อย่างนี้องค์สมเด็จพระจอมไตรกล่าวว่าเป็นพระโศคานั่งง่ายๆ พยายามทำให้ได้

ก่อนเจริญกรรมฐาน ต้องทำจิตให้เป็นสุข คือหนึ่งเมตตา ความรัก เราคิดว่าเราจะรักคนทั้งโลก รักสัตว์ทั้งโลกให้มีความรักเสมือนกับตัวเรา เราจะมีเมตตา หวังการเกื้อกูลคนและสัตว์ทั้งโลก เหมือนเกื้อกูลตัวเรา เราจะไม่มีอิจฉาริษยาใคร ถ้าใครเพียงพลาเพราะกฎของกรรม อกุศลกรรมชั่วเติมเรา เราจะไม่ชั่วเติม เราจะวางเฉย จิตคิดตามนี่นะ เมื่อคิดตามนี้แล้วก็ต่อไปใช้วิปัสสนาญาณขึ้นต้นก่อน

หลังจากนี้ก็ใช้วิปัสสนาญาณ ถ้าเอาอย่างอ่อนก็ใช้ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ถ้าพระเราหรือทุกๆ คนก็ควรจะใช้ อริยสัจดีที่ว่า อริยสัจก็คิดตามความเป็นจริงว่า คนทุกคน สัตว์ทุกประเภทที่เกิดมานี้มีแต่ความทุกข์ ไม่มีใครมีความสุข คิดให้ดี ดิ้นขึ้นมาเข้า ถ้าไม่ได้ล้างหน้า มันรำคาญหน้า ไอ้การรำคาญนี่คือตัวทุกข์ คำว่าทุกข์หมายถึงการไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ความหิวเกิดขึ้นเป็นทุกข์ การปวดอุจจาระปัสสาวะเป็นทุกข์ นี่เรียกว่า นิพัทธทุกข์ ความป่วยไข้ไม่สบายเกิดขึ้นเป็นทุกข์ ความแก่เข้ามาถึงเป็นทุกข์ ความตายเข้ามาถึงเป็นทุกข์ และที่ทุกข์ทั้งหมด นี้เราหลบได้ไหม เราไม่สามารถจะหลบหลีกเลี่ยงได้มันมีกับเราเป็นประจำ ในที่สุดเราก็ตาย

อารมณ์ที่ดีจริงๆ ที่พระพุทธเจ้าต้องการ พระพุทธเจ้าต้องการให้เรายอมรับนับถือกฎของธรรมดาว่า ทุกข์ทั้งหมดนี้มันเป็นธรรมดาของร่างกายของสังขาร อะไรมันจะเกิดขึ้นถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของมัน อันนี้อารมณ์อรหัตตอรหัตตนี้ไม่มีอะไรมา มียอมรับนับถือธรรมดาเท่านั้นเอง จิตเป็นสุข ความหิวเกิดขึ้น ก็มีความเข้าใจว่าธรรมดาของร่างกายมันต้องหิว ถ้ามีอาหาร ก็กินไม่มีอาหารก็แล้วไป ความปวดอุจจาระปัสสาวะเกิดขึ้น ก็ถือเป็นเรื่องธรรมดาของมันต้องไปถ่าย ความป่วยไข้ไม่สบายเกิดขึ้นถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาจะต้องรักษาโรคเพื่อเป็นการระงับทุกข์เวทนา มันจะหายหรือมันจะตายไม่ใช่ของแปลกเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าความตายจะเข้ามาถึงก็คิดว่านี่เป็นเรื่องธรรมดาของร่างกายที่สุดของร่างกายมีเพียงเท่านี้ แต่ในเมื่อร่างกายมันไม่ใช่ออย่างนี้เราไม่ต้องการมันอีกส่วนที่เราต้องการคือสิ่งที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง นั่นคือนิพพาน เข้าใจตามนี่นะ

ต่อจากนั้น ไปก็มาพิจารณาว่าร่างกาย สภาพร่างกายนี้มันเป็นแต่เพียงธาตุ 4 คือ ธาตุน้ำ ธาตุดิน ธาตุลม ธาตุไฟ เข้ามารวมกัน จัดว่าเป็นร่างกาย ทรงสภาวะอยู่ชั่วขณะหนึ่ง มีอากาศธาตุ และมีวิญญาณธาตุเป็นเครื่องรับรู้ มันมีความเกิดขึ้นในเบื้องต้นแล้วมีความเสื่อมโทรมไปในท่ามกลาง มีการสลายตัวไปในที่สุด ถ้าเราจะยังยึดถือว่าเป็นมัน มันเป็นเรา เป็นของเรา ก็ชื่อว่าเรายึดถือ ทั้งนี้เพราะอะไรก็เพราะว่าสภาวะจิตกับร่างกายมันมีคนละส่วน ร่างกายเมื่อเกิดขึ้นแล้วมันก็ดับแต่จิตนั้นไม่มีสภาพแห่งการดับ มันมีการทรงตัว หากว่าจิตยังยึดถือร่างกายอยู่ก็ต้องถือชาติถือภพต่อไป ถ้า

เราวางภาระคือร่างกาย เสียได้แล้ว ถือว่าชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายในการเกิด เราไม่มีความปรารถนา การเกิดอย่างนี้อีก ขึ้นชื่อว่าขั้น 5 จะไม่มีสำหรับเรา แล้วก็การเกิดเป็นเทวดา หรือการเกิดเป็น พรหมไม่มีความหมายสำหรับเรา สิ่งที่เราต้องการคือพระนิพพาน

การจะช่วยจะเมตตากรุณา ก็ต้องใช้ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณาด้วยว่าควรไม่ควรอย่างไร อย่าง อุปกาชีวก ไม่เลื่อมใสไม่เชื่อในพระพุทธเจ้าพระพุทธเจ้าจอมมีพรหมวิหาร 4 ดิเลศว่าเรา ถึง กระนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงหลีก อุปกาชีวก ไป ทั้งนี้เพราะอะไร พุทธเจ้าไม่เชื่อถ้า ไม่เชื่อเราก็ไม่พูด พูดแล้วมันเหนื่อยไม่เกิดผล เขาไม่เชื่อขึ้นไปพูดอาการกลุ่มของเราก็จะเกิด ไป ช่วยให้เขาซึ้งมากขึ้น อาการกลุ่มเกิดมากขึ้น เขาก็จะต่อว่าต่อขาน พุทธย้อนมาด้วยคำหยาบวาจาที่ไม่ ดี เราก็จะเกิดโทสะ กลายเป็นโทษด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย

ฉะนั้น บุคคลผู้ใดที่เราไม่สามารถจะสงเคราะห์ได้ ก็ไม่จำเป็นที่จะสงเคราะห์ไม่ไหวว่า เมตตากรุณาทั้ง 2 ประการนี้ต้องวิ่งไปช่วยเขาเสมอไป นี่ไอ้การจะช่วยเหลือก็ต้องดูกัน ดูกันว่ามัน สมควรหรือไม่ควร พระพุทธเจ้าไม่ได้เทศน์โปรดคนทุกคน องค์สมเด็จพระทรงธรรม์ทรงเลือกแล้ว ด้วยอำนาจพระพุทธานุญาตว่า คนนี้สงเคราะห์ได้ส่วนคนนี้ สงเคราะห์ไม่ได้ ไม่ช่วย ถ้าช่วยมันไม่เกิด ประโยชน์

การรู้ทุกข์นี้ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัท ใจต้องไม่่วนวาย ไข้ไหม เห็นทุกข์ไม่ไข้ใจเศร้า เห็นว่าทุกข์มันมีในโลกจริง ทุกคนเขาก็ทุกข์ เราก็ทุกข์ ทุกข์เหมือนกัน แต่ว่าเราไม่ยอมจะมาทุกข์ ไข้ใหม่ ต่อไปเบื้องหน้า ถ้าตายแล้วจะไม่กลับมาทุกข์อีก นั่นคือเราต้องการ นิพพาน ถ้าหากว่าความ ทุกข์เกิดขึ้น ก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของชาวโลกทั้งหมด ให้อยอมรับนับถือว่า ทุกสิ่งทุกอย่างมันเกิด กับเรามันเป็นธรรมดา ไม่ใช่กับเราคนเดียว คนอื่นเขาก็เป็น อย่างพวกที่ทำงานนี้ เคยถูกพวกอิจจา ริษยาใหม่ เรียบร้อยไหม ไอ้ที่ไหนที่ไม่มีการอิจจาริชยากันไม่มี อันนี้มันเป็นธรรมดาของชาวโลก ในเมื่อทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นธรรมดา ถือว่าเรื่องธรรมดามันเป็นอย่างนี้ เพราะเราอยากโง่ อยากมา เกิด ก็ขอโง่ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายชาติต่อไปไม่โง่อีกแล้ว ไม่มาอีกแล้วไข้ไหม ตั้งใจไปนิพพาน

กรรมฐานที่เราควรจะใช้ในด้านสมถภาวนา ควบคู่กับวิปัสสนาญาณข้อนี้ก็คือ **มรณานุสติ กรรมฐาน** ใช้มรณานุสติกรรมฐานควบคู่กันไป

แต่ก่อนที่จะคำนึงถึงวิปัสสนาญาณ ก็ควรจะทำใจให้มีความสุข ด้วยอำนาจของสมาธิจิต ก่อน เมื่อจิตมันมีสมาธิที่ดีแล้ว ก็ใช้ปัญญาพิจารณาให้ปรากฏ เมื่อพิจารณาไปแล้ว ถ้ายังเห็นไม่พอ เพราะจิตมันจะชาน ก็ดับความรู้สึกในการพิจารณาเสียกลับมาภาวนา และทรงจิตให้หยุดในอารมณ์ เดิมก่อน ให้จิตสบายเป็นสมาธิ ทำสลับกันไปสลับกันมา

ถ้าเรามานั่งนึกอยู่ว่า ถ้าความเกิดมี แล้วมีความตายเป็นที่สุด แล้วคนที่ตายแล้วเขาแบกอะไร ไปได้บ้าง เมียแบกหัว หัวแบกเมีย พ่อแม่แบกลูก ลูกแบกพ่อแม่แบกแม่หรือคนทั้งหลายที่มีทรัพย์ สมบัติ แบกทรัพย์สมบัติไปเมืองฝักันได้ไหม ถ้ามันแบกไปไม่ได้ เราจะติดอะไรอยู่กับบรรดาท่าน พุทธบริษัท

การบำเพ็ญของบรรดาท่านพุทธบริษัท ให้ยึดอารมณ์พระนิพพานเป็นสำคัญนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเราตัดศีล 5 มีหตุ รักษาไม่ได้หมด ก็อย่าทิ้งอารมณ์พระนิพพาน ถ้าอยู่บ้าน ควรบูชาพระทุกวัน ดีไหม บูชาพระทุกวัน นะ อย่าลืมนะถ้าตั้งใจบูชาพระ ถ้าถึงเวลาแล้วต้องบูชา ไม่บูชาแล้วรำคาญใจ ทนไม่ไหวอย่างนั้นถือว่าเป็นฉนวนในพุทธานุสสิ ธัมมานุสสติ สังฆานุสสติ คืออนุสสตินี้เป็นอารมณ์ที่นึกถึง อนุสสติ เขาแปลว่า ตามนึกถึง นึกถึงพระพุทธเจ้า เวลานี้เราเคยบูชาท่าน นึกถึงพระธรรม เวลานี้เราสวดมนต์ นึกถึงพระสงฆ์ เวลานี้เราเคยนึกถึงท่าน นั่นแหละเป็นฉนวน ถ้าเป็นอย่างนั้น ก่อนจะตายทุกคนจะเห็นพระพุทธเจ้า เห็นพระธรรม เห็นพระอริยสงฆ์ พระธรรมเห็นได้ไหม เห็นไม่ได้ช่างเป็นไร ใจสบาย ใจสบายนั่นคือพระธรรมนะ ถ้าเห็นพระองค์ใดองค์หนึ่งแล้วไม่ลงนรกอย่างเร็วก็ไปสวรรค์ เอาอย่างเวลานะ อย่างกลางไปพรหม อย่างดีไปนิพพาน

การทำจิตให้เข้าถึงอรหัตต์ทำอย่างไร เมื่อจิตทรงสังโยชน์ ตัดสังโยชน์ 3 ได้ แล้วก็จับอวิชชาเลย อวิชชาแยกเป็น 2 ศัพท์ คือ **ฉันทะ** กับ **ราคะ** คือตัด **ฉันทะ** ซึ่งมีความพอใจในมนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก คือว่าดินแดนทั้ง 3 ดินแดนนี้ ไม่ดันจากความทุกข์จริง ใช่ไหม เราไม่เอา **ราคะ** ที่มีความเห็นว่ามีมนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก สวยสดงดงาม เราไม่ต้องการ เราต้องการนิพพาน ถ้าอารมณ์พระนิพพานเกิดขึ้น อารมณ์สังขารูปกษายาณจะปรากฏ จิตจะมีความสว่าง อารมณ์จะมีความเฉย ไม่สนใจทั้งราคะ โทสะ โมหะ ทั้งหมด

ถ้านิพพานสูญ จะ เอาความสุขจากนิพพานมาจากไหน ตามพระบาลีมีอยู่ว่า **นิพพานังปรมมัง สุขัง** นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง คำว่า **สุข** ต้องมี**อารมณ์รับสัมผัส** ต้องมีการสัมผัส ถ้าไม่สัมผัส จะไม่มีความสุข หรือเป็นทุกข์ อย่างคนนอนหลับ เราจะเรียกว่าสุขก็ไม่ได้ จะเรียกว่าทุกข์ก็ไม่ได้ เพราะมันไม่รู้เรื่องเหมือนกับเขาที่พูดว่า นิพพานสูญ แต่ความจริงนิพพานที่พูด ไม่ใช่นิพพานตัวนั้นเป็นนิพพานตัวแม่ที่มีความสุข นั่นก็หมายความว่า **นิพพานยังมีสภาพเป็นทิพย์** ทิพย์ยิ่งกว่าพรหม ความเป็นทิพย์อันดับแรกก็คือศีล เทวดา หรือนางฟ้า ทิพย์ที่ 2 ก็คือพรหม ทิพย์ที่ 3 ก็คือ **นิพพาน ทิพย์สูงสุด**

ในโลกนี้ไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึด ในเมื่อเราจะตายเสียอย่างเดียว เราจะไปมัวนั่งนึกถึงคำว่า ไร้อะไร โลก ความโกรธ หรือความรัก ที่ว่าจะมีอะไรเป็นเราเป็นของเรา มันจะมีที่ไหน

คำสาปแช่ง การประชดประชันทั้งหลายที่เขาตำรา ที่จริงใช้คำว่าเรานี้ไม่ถูก ความจริงเขาคำชั้น 5 คือ ร่างกาย ร่างกายมันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราจะไปยุ่งอะไรกับมัน มันจะถูกตำราไป เพราะร่างกายมีสภาพลับปลับ เราก็ไม่คบมันอยู่แล้วนี่ร่างกาย เมื่อใครเขาจะสาปแช่ง เขาจะคำก็ช่างเขาเป็นไร

วัตถุทั้งหลายที่เป็นที่รักที่ชอบใจของเรา บรรดาท่านพุทธบริษัท มันเกิดแล้วมันก็พัง มันต้องสลายตัว ถ้าบังเอิญมันจะต้องสลายไปเพราะเหตุใดเหตุหนึ่งที่เราไม่สามารถจะยับยั้งไว้ได้ จะยึดไว้สร้างความสำเร็จไปเพื่อประโยชน์อะไร

คำสอนก่อนพระกรรมฐาน 1

บุพกรรมโลกันตนรก

บรรดาญาติโยมพุทธบริษัท ความจริงวันนี้ก็ยังไม่ดีมาก ถ้าการพูดละกันไปมากหรือเสียงไม่ชัดก็ต้องขอภัยด้วย วันนี้รู้สึกว่ายากไปหน่อย วันนี้ตอนกลางวันก็ต้องนอนเกือบวัน แต่ทว่าเมื่อถึงเวลาแนะนำกัน ก็พร้อมที่จะแนะนำ เพราะว่าถือว่าขั้น 5 ไม่มีความสำคัญ วันนี้จะได้นำเอานรกพิเศษ ซึ่งไม่นับเนื่องไปด้วยนรก 8 ชุม หรือว่านรกบริวารหรือ **ยมโลกียนรก** นรกพิเศษ ชุมนี้มีนามว่า **โลกันตนรก** คำว่า **โลกันตนรก** แปลว่าอยู่ที่สุดของโลก จัดเป็นนรกชุมพิเศษ และท่านกล่าวว่า เป็นนรกชุมใหญ่ ลักษณะของนรกชุมนี้ มีอาการแปลก ประหลาดกว่านรกชุมอื่นๆ เพราะว่านรกชุมอื่นๆ มีการลงโทษด้วยความร้อน แต่ทว่านรกชุมนี้มีการลงโทษด้วยความเย็น มันต่างกันตรงนี้ และสถานที่ตั้งก็ไม่ได้อยู่เรียงราย กับบรรดานรกทั้งหลายที่กล่าวมาแล้ว ท่านบอกว่าอยู่นอกจักรวาล

คำว่าจักรวาล ก็คงจะเป็นจักรวาลของนรก คือสถานที่ตั้งของนรกชุมนี้อยู่ในระหว่างโลกทั้งสาม ท่านกล่าวว่าถ้าจะเปรียบเทียบก็เหมือนกับว่าดอก ปทุมชาติ 3 ดอก คือ ดอกบัว ภาษาบาลีท่านเรียกดอกปทุมชาติ ผมก็ไม่ค่อยชอบพูดไม่ค่อยรู้เรื่องเหมือนกัน แต่ทว่าจะไปค้นท่านก็ไม่ได้เราก็อำนาจของเราแบบไทยๆ คือท่านบอกว่าเหมือนกับดอกบัว 3 ดอก เอามาตั้งติดกันเข้า ก็จะเกิดมีช่องว่างในระหว่างกลาง จักรวาลต่างๆ ก็ตั้งชิดกันเช่นเดียวกับดอกบัว ฉะนั้น ที่ตรงช่องว่างนั้นแหละเป็นที่ตั้งของ **โลกันตนรก** แปลว่านรกอันอยู่ที่สุดของโลกจักรวาล เลยไม่ต้องรู้เรื่องกันรู้เรื่องใหม่ ถ้ารู้ก็รู้ ไม่รู้ก็จะบอกให้ สำหรับ **โลกันตนรก** นี้ผมจะอธิบายอีกหน่อยหนึ่ง ถ้าเราจะมาเปรียบเทียบกันคือท่านบอกว่ามันอยู่ที่สุดของโลก มันอยู่ที่สุดของโลก 3 โลก คือ

1. เทวโลก
2. มนุษยโลก
3. นรก หรือยมโลกียโลก หรือยมโลก

เป็นอันว่าโลก 3 โลกเมื่อตั้งกันแล้ว จุดช่องว่างมันก็มีอยู่ระหว่างที่จะชนกัน ตรงนั้นแหละเป็นที่ตั้งของ **โลกันตนรก** แล้วก็ **โลกันตนรก** นี้ไม่ใช่เป็นเรื่องเข้าในนรกอะไรทั้งหมด เป็นนรกชุมพิเศษที่ลงโทษเป็นพิเศษ บรรดาสัตว์ทั้งหลายที่ถูกลงโทษจาก **โลกันตนรก** แล้ว ก็จะเข้าไปเสวยทุกข์เวทนาต่อไปใน **อเวจี** **มหานรก** เราก็คิดว่าโทษของเขาเป็นอย่างไร มาว่ากันตามภาษาที่บาลีท่านกล่าวไว้เสียก่อน ท่านกล่าวว่าใน **โลกันตนรก** นั้นมีความมืด ท่านล่อท่ายเป็นที่ยิ่งที่ผมไม่ยิ่งกับท่านละ เอากันมืดคือ ไม่มีแสงสว่างจากเดือนดาว จากแสงพระอาทิตย์เป็นสถานที่ที่มีมดจริงๆ เออ.. ท่านเล่นล่อศัพท์ทั้ๆ กันแบบนี้ผมก็รำคาญ ไม่อ่านก็ไม่ได้ สามารถห้ามเสียซึ่งความบังเกิดขึ้นแห่งจักขุวิญญาณ เลยไม่ต้องรู้เรื่องกัน เป็นอันว่ามองอะไรไม่เห็นทั้งหมด ง่ายๆ ดึกว่า ไม่มีดาว ไม่มีเดือน ไม่มีแสง พระอาทิตย์ แต่แสงที่จะปรากฏในโลกนี้ได้ ก็คือแสงของพระพุทธเจ้า

ในขณะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบรรลุอภิhekสัมมาสัมโพธิญาณวันไหนวันนั้นจะปรากฏว่า แสงขององค์สมเด็จพระจอมไตร ลอดเข้าไปสู่ในโลกนี้ดินหนึ่งแบริบหนึ่ง เหมือนกับสายฟ้าแลบ นี่เป็นอันว่าโลกนี้จะมีแสงเพียงแค่ชั่วขณะหนึ่งเท่านั้น

ท่านกล่าวต่อไปว่า บรรดาสัตว์ที่จะเกิดในโลกนั้ตนรกนี้ มีร่างกายใหญ่โตชอบลงทำร้ายยิ่งนักผมไม่นักกับท่านละ แล้วก็มื้เล็บมือเล็บเท้ายาว นื้ลงทำร้ายนักหนาอีกด้วย ผมไม่เอาขอตัดออก แล้วก็ต้องมีเล็บมือเล็บเท้าเกาะอยู่ คือใช้เล็บมือเล็บเท้าเกาะอยู่ตามเชิงเขา เป็นอันว่า โลกนั้ตนรกนี้ขอธิบายให้ฟังว่ามันเป็นเขาลูกใหญ่จริงๆ แล้วก็อยู่ที่สุดของโลก

ถ้าหากว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้มโนมยิทธิ เวลาที่จะไปดูโลกนี้สำหรับ โลกนั้ตนรก นื้จะบอกให้ ตั้งศูนย์จุดไว้ว่าเราจะไปทางด้านทิศตะวันตก เมื่อเดินไปตามทางทิศตะวันออกจะไปพบทาง 4 แพร่ง คือจากที่เราเดินไปสายหนึ่ง แล้วมีทางขึ้นทางซ้าย เป็นทางเดินค่อๆ ลาดขึ้นไปสายหนึ่ง อีกสายทางขวาเป็นทางชันจากนั้นปลายทางจะสู่ลงต่ำค่อๆลงต่ำ ถ้าถึงที่สุดทางนั้จะเลี้ยวซ้ายนื้ดินหนึ่ง เป็นช่องว่างเชื่อมระหว่างโลกมนุษย์ เทวโลกและยมโลก เลี้ยวซ้ายนื้ดินหนึ่งที่เราเรียกว่าตะวันออกเฉียงเหนือก็ไม่ผิด

ในจุดนั้นเราจะเห็นเป็นภูเขาใหญ่ ภายในเป็นถ้ำที่ใหญโตมโหฬารมากมองเข้าไปภายในจะมีแต่ความมืด หาแสงสว่างไม่ได้เลย แต่ทว่าเราอาศัยอภิสสมานกายที่เป็นทิพย์ มีอารมณ์ทั้งหมดเป็นทิพย์ เราก็สามารถจะเห็นทุกสิ่งทุกอย่างในถ้ำใหญ่นั้ได้ คือ โลกนั้ตนรก และในนั้ที่นั้หนักแหละ เราจะได้มองเห็นว่าบรรดาสัตว์ทั้งหลาย มีร่างกายใหญ่โต มีเล็บมือเล็บเท้ายาว ใช้เล็บมือเล็บเท้าเกาะเชิงเขาคือข้างถ้ำ ใต้ไปใต้มา เขาทั้งหลายไม่มองเห็นกัน ในระหว่างถ้ำนั้นมีความเย็นสูงมากผมไม่สามารถจะเอาอะไร มาเปรียบเทียบกับความเย็นในโลกมนุษย์นั้ได้ เครื่องทำความเย็นทั้งหลาย ที่ว่าเย็นหรือว่าตู้เย็น ที่เราทำน้าเป็นน้าแข็งได้ ถ้าเราจะเอาแสนมาคูณ ก็ยังมีความเย็นไม่เท่ากับ ความเย็นใน โลกนั้ตนรก นื้มันเย็นจริงๆ

ที่มันเย็นอย่างนั้ ก็เพราะว่าบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่ไปตกนรกในโลกนี้ ก็เป็นสัตว์ที่มีความเย็นของใจ เธอมีอารมณ์ใจที่เย็นที่สุดในสมัยที่เป็นมนุษย์ สำหรับความเย็นของบรรดาสัตว์ทั้งหลาย นื้เก็บไว้ก่อน เพราะว่าจะพุดถึงลักษณะของสัตว์ในถ้ำนั้นอกจากจะมีถ้ำใหญโตแล้ว มอกลงไปส่วนลึก เราก็จะเห็นน้าใส เต็มไปด้วยความเย็น น้านั้เย็นมาก แต่ความเย็นของน้าเป็นอันตรายกับร่างกายคือไม่ใช่ว่าตกลงไปแล้วเป็นก้อนน้าแข็ง ไม่ใช่อย่างนั้ ร่างกายเราจะแข็งไปด้วย เหมือนกับเอาขอบงมาใส่ในตู้เย็น ไม่ใช่อย่างนั้ แต่น้าเย็นนั้มันเป็นน้ากรดที่มีความคมจัด ลองคิดดูเย็นจัด หนาวจัด มีความคมจัด สามารถจะละลายสัตว์ทั้งหลาย ร่างกายของสัตว์ทั้งหลายที่ตกลงไปในน้ามัน ใ้ละลายหายไปนั้พริบตาเดียว บรรดาสัตว์ทั้งหลายจะมีทั้งความเจ็บ ทั้งความแสบ ทั้งความเย็นเข้ามาทับถม จะเกิดทุกขเวทนาอย่างสาหัส

ที่นั้มาพุดถึงอาการของสัตว์นรกทั้งหลายเหล่านี้ ที่ตกนรกขุมนี้ ก็รู้สึคว่ามีปริมาณมาก มีปริมาณไม่น้อย ถ้าเราจะเทียบกันกับ “โรรุนรก” หรือ “มหาโรรุนรก” นรกทั้งสองนั้ยังมี

ปริมาณของสัตว์นรกน้อยกว่า โลกันตนรก ถ้าเราจะไปเทียบกับ “อเวจีมหานรก” ผมก็เห็นว่าจะใกล้เคียงกัน ถ้าจะถามว่า เราจะเห็นได้อย่างไรก็บอกว่าการไปมีสภาพเป็นทิพย์ นี่ผมพูดนี้แนะนำให้ท่าน ที่ได้มโนมยิทธิ รู้จักใช้อารมณ์ของคนให้ถูกต้อง ที่กล่าวนี้กล่าวตามพระบาลี พระบาลีนี้ท่านพูดไว้ไม่ผิดถ้าบังเอิญจะมีอะไรผิดขึ้นนั่นคือเราเป็นผู้ผิด เพราะว่าเรามีอารมณ์ไม่ละเอียดเท่ากับท่านผู้บัญญัติศัพท์ หรือกล่าวเรื่องราวนี้มาคือ พระพุทธเจ้า

บรรดาสัตว์นรกทั้งหลายเหล่านั้นเต็มไปด้วยความหิว เพราะว่าไม่มีอะไรจะบริโภค ต่างคนต่างไต่ไปตามข้างๆ ขอบของอะไรละ ขอบของถ้ำใหญ่ บรรดาแ่งหินทั้งหลายที่เต็มไปด้วยหมด มันมีแ่งหิน แ่งหินที่ปรากฏออกมาก็เป็นแ่งหินที่เต็มไปด้วยความคม เชือดเนื้อร่างกายของสัตว์ทั้งหลายที่ผ่านไปให้เป็นแผลทั้งตัวหวอะหวะ เลือดไหลโตรมอยู่ตลอดเวลา เธอทั้งหลายเหล่านั้น ถูกความเย็นเผาผลาญไม่ใช่ความร้อน ถูกความเย็นเผาผลาญเกือบจะไม่มีแรงเคลื่อนตัวไปไหนอยู่แล้วแต่ก็ต้องไป ไปเพราะอะไร ไปเพราะว่าแ่งหินทั้งหลายที่กระทบตัวอยู่นั้นมันบาดเป็นแผลหวอะหวะ... เจ็บ ก็ต้องการจะไต่ไปเพื่อหนีให้พ้นจากความคมของแ่งหิน แต่ว่าจะไปทางไหนก็ตาม ไปเกาะหินอันไหนก็ตาม มันก็คมบาดตนอยู่นั้นเธอทั้งหลายก็กระเสือกกระสนเพื่อจะหนีความคมของหินเป็นอันว่าไต่กันไต่อย่างนั้นเลือดโตรมกาย ความหนาวเหน็บเจ็บทรวงก็ปรากฏ ต่างคนต่างก็ร้องครวญครางเรียกว่าหาความสุขหาการเจิบเสียงไม่ได้ และการไต่ไปของเธอทั้งหลายเหล่านั้นมองไม่เห็นแม้แต่มือและเท้าของตน ต่างคนต่างกระเสือกกระสนไป เพื่อจะให้พ้นจากความหนาวเย็นและความคมของหินที่บาดตน บรรดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้มีทุกขเวทนาอย่างสาหัส

ครั้นปรากฏว่าสัตว์บางคนไปกระทบกันเข้า เมื่อกระทบร่างกายซึ่งกันและกัน ร่างกายของสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นมีลักษณะไม่เหมือนหิน มันมีความนุ่มนวลดีกว่า บรรดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นที่มีความหิวอยู่แล้ว ก็เข้าใจว่า ของทั้งหลายเหล่านั้นที่เรากระทบเป็นอาหาร ต่างคนต่างเอาเล็บจิกเนื้อซึ่งกันและกัน เมื่อได้เนื้อมาแล้วก็เอาใส่ปากของตัว ต่างคนต่างปล้ำกัน ต่างคนต่างจิก เนื้อซึ่งกันและกันก็เห็นว่าจะไม่ทันจะได้กิน เห็นทีไรไม่ทันได้กินสักที ไข้มือ และเท้ามันก็ปล่อยจากการเกาะหิน ปล้ำกันแบบนั้นก็หล่นลงในน้ำ เมื่อหล่นลงไปในน้ำ เราเห็นกระแสน้ำที่เต็มไปด้วยความใสและความเย็น มีควันพุ่งขึ้นมา ปรากฏว่าเป็นน้ำกรด ค่อยๆ ละลายเนื้อและหนังของสัตว์ไปที่ละน้อยๆ แต่ว่าเร็วมาก มองไปชั่วเวลา 2-3 นาทีจะเห็นว่าร่างกายของสัตว์ทั้งหมด ไม่มีเนื้อไม่มีหนังเหลือแต่กระดูก กระดูกก็คืดคืดไปคืดมา ถึงแม้ว่าเหลือแต่กระดูกสัตว์ตัวนี้มันก็ไม่ตาย มีการสับหนักขึ้นในไม่ช้าถูกทรมานพอสมควร ร่างกายมีเนื้อเต็มขึ้นมาใหม่ เมื่อมีเนื้อเต็มขึ้นมาใหม่ตอนนี้ น้ำกรดไม่ทำอันตราย แต่ความเย็นและความสับสนยังปรากฏ บรรดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นก็ว้ายกระเสือกกระสนเข้าหาฝั่ง แต่ความจริงเธอก็ไปแบบเดาบางตัวก็ว้ายไปหากกลางโนน กลางถ้ำ กว่าจะไปหาผนังถ้ำได้ก็แสนจะลำบาก ตอนนั้นถ้าเจ ก้นเข้าก็จิกเนื้อกันกินน้ำอีก ปล้ำกันไปปล้ำกันมาต่างคนต่างจะจิกกินซึ่งกันและกัน ตอนนี้น้ำกรดก็ผลงฤทธิ์ใหม่ ค่อยๆ ทำลายเนื้อและหนังของสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นที่กำลังจะกินกัน ออกไปที่ละน้อยๆ จนกระทั่งหมดตัวเหลือแต่กระดูก

ล่อนจ้อน กระจุกก็ตื่นเร่าๆ ดิ้น... ไม่รู้จะอธิบายอย่างไร มันตื่นสุดฤทธิ์ สักครู่หนึ่งก็ปรากฏว่ามี
เนื้อหนังขึ้นมา ค่อยๆ เกิดเป็นร่างกายขึ้นมาใหม่คราวนี้ว่ายมาว่ายไป ไปเกาะฝั่งได้ก็ไต่ขึ้นไปข้าง
เขาก็ถูกความคมของบรรดาหินทั้งหลายเหล่านั้นบาดเอาเลือดไหลโทม

นี่เป็นลักษณะของสัตว์นรกใน โลกนัตนรก ผมก็ขอพูดย่อๆ ย่อๆ พอได้ความ ทั้งนี้ก็เพื่อ
เป็นแนวทางของบรรดาท่านทั้งหลายที่ได้มโนมยิทธิ จะได้หาทางไปสู่ที่ๆ นั้น หาทางพิสูจน์คำสั่ง
และคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทีนี้เราก็มาว่ากันถึงว่า อำนาจความดีหรือความชั่ว ที่บรรดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ที่มีโอกาส
ไปตก โลกนัตนรก นรกนี้เป็นนรกขุมเย็น ผมบอกท่านแล้วว่าบรรดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านี้ที่จะไปตก
นรกก็เพราะ.. ตกเพราะความเย็น เย็นตรงไหนล่ะ กรรมของเขามันกรรมเย็น ไอ้กรรมก็คือกรรม
อกัตตัญญู ไม่รู้คุณคน แล้วก็มองไม่เห็นโทษของคน ท่านบอกว่าสัตว์ทั้งหลายที่ก่อกรรมทำเข็ญไว้ ที่
จะต้องต้อนรกขุมนี้ก็คือ เคยประกอบกรรมที่ร้ายกาจหยาบช้ำมาก ได้แก่การประทุษร้ายบิดามารดา
หรือการทรมาณบิดามารดา โดยการปราศจากความกตัญญูรู้คุณ ความจริงคุณของบิดามารดา
เหลือสิ้น ถ้าเราไม่มีบิดามารดา เราลองคิดซิว่า เราจะมีร่างกายขึ้นมาได้ใหม่ ไม่เหมือนกับคนจัญไร
ที่คิดว่าบิดามารดาไม่ได้ตั้งใจให้เราเกิด ความจริงหากว่าท่านไม่ตั้งใจให้เราเกิด แล้วเราเลือกเกิดมา
ทำไม เมื่อเราเกิดมาแล้ว ถ้าหากว่าท่านไม่รักไม่เมตตาเรา ท่านปล่อยเราๆ ก็ตาย คลอดมาแล้วท่าน
ไม่สนใจเราก็ตาย แต่ว่าท่านผู้มีคุณ เมื่อเราเกิดมาแล้ว ท่านจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตามที่ ปรากฏว่า
ลูกน้อยนี้เกิดขึ้นในครรภ์ของมารดา มารดาก็ประคับประคอง บิดาก็พยายามทะนุถนอมไม่ให้
มารดาทำงานหนัก เกรงว่าลูกน้อยในครรภ์จะตาย นี่เจตนาของบิดามารดาดีขนาดนี้จะมานั่งพูดถึง
คุณอีก 3 ปีก็ไม่จบ ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะผมเป็นคนชอบบูชาคุณบิดามารดา นี่ไม่ใช่वादหรือบูชา
คุณบุคคลผู้มีคุณ แม้แต่ให้ข้าว ให้น้ำกิน เพียงแค่ข้าวต้มสักกระบาย ข้าวสวยสักทัพพี น้ำสักหยด
หนึ่ง นี่เราก็ต้องถือว่าเป็นผู้มีคุณ

แต่บรรดาสัตว์ทั้งหลายที่มาตกนรกนี้ไม่ได้มองเห็นคุณงามความดีของบิดามารดา ผมจึง
บอกว่าเขาเย็นมาก ใจเขาเย็นจนกระทั่งไม่มีความรู้สึกว่ามีบิดามารดา มีคุณ สามารถจะทรมาณท่านได้
กลั่นแกล้งท่านได้ มีความอกตัญญูเห็นว่าบิดามารดาเลวกว่าตนได้ และท่านบอกว่าเหมือนกับคนมี
ตามืดมองไม่เห็นคุณนี่ประการหนึ่งแล้วอีกประการหนึ่งท่านก็กล่าวว่า เป็นคนที่หาคุณไม่ได้ ได้แก่
การคิดประทุษร้ายกับบุคคลที่มีคุณ คือมีครูบาอาจารย์เป็นต้น ครูบาอาจารย์ที่สอนตนให้มีความรู้

คำว่า “ครู” นี้ไม่ได้หมายถึงว่าต้องอยู่ในโรงเรียน คนที่แนะนำสั่งสอนให้เรา รู้จักดี รู้จักชั่ว
จะเป็นคนสูงสุดตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ลงมาถึงคนยากจนเข็ญใจของท่านก็ตามที่ อันนี้องค์สมเด็จพระ
ชินศรีกรกล่าวว่า เป็นผู้ที่มีคุณ คนที่ให้ความรู้เรา คือเขาทั้งหลายเหล่านั้น ไม่ใช่เรานะ คำว่า
“เรา” เดี่ยวจะหาว่า เถนที่ว่าบรรดาพวกท่านทั้งหลายเป็นสัตว์ใน โลกนัตนรก ละก็ช่วยจัด หรือว่า
พวกเราใครบ้างที่มีความรู้สึกอย่างนี้ มีขึ้นจะไปก็ตามใจเถอะนะ แต่ผมไม่ยอมให้ท่านไป ถ้าไปๆ
ชมละก็ไป อย่าไปอยู่นะ พยายามพิจารณาใจของเราให้ดี

รวมความว่าสัตว์นรกที่มาตกในนรกขุมนี้ ก็เป็นสัตว์ที่ประกอบไปด้วยความอกตัญญู ไม่รู้คุณ คือไม่รู้คุณความดีของบิดามารดาประการหนึ่ง ไม่รู้คุณงามความดีของครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์นี้อย่าลืมนะ ผมไม่ได้หมายความว่า จะต้องเป็นครูในโรงเรียน แม้แต่เพียงเด็กเล็กๆ ถ้าชี้หนทางที่เราหลง บอกความไม่เข้าใจที่เราไม่เข้าใจอยู่ ให้เราเกิดความเข้าใจ แม้แต่คำเดียว คนประเภทนี้ท่านกล่าวว่าเป็นครูแล้วก็ครูนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกล่าวว่า มีคุณอย่างยิ่ง เราจะเห็นว่าในสมัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงเสวยพระชาติเป็น “พระเจ้าสุตโสม” เวลานั้นมีคนจะมาสอนอรรถธรรมแก่พระองค์ แต่ว่าเขาเป็นคนจน เมื่อเวลาเข้าไปศึกษาธรรม เพียงแค่ธรรมะคำสอนเพียงแค่ 4 บาท เป็นภากาบาทหนึ่งเท่านั้น องค์สมเด็จพระภควันต์ซึ่งเป็นกษัตริย์ ก็ทรงให้ครูนั่งบนพระแท่นที่พระองค์เคยประทับ แล้วพระองค์ก็เสด็จมานั่งกับพื้นข้างล่าง เป็นการบูชาครู นี้องค์สมเด็จพระบรมครู ทรงมีความกตัญญูรู้คุณถึงเพียงนี้

แต่ทว่าบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่เกิดใน โลกนัตนรก นี้ ไม่มีการรู้สึกในคุณของบุคคลที่มีคุณ คือได้แก่ครูบาอาจารย์ สามารถจะทำลายครูบาอาจารย์ได้ทุกอย่างหรือทำลายบิดามารดาได้ทุกอย่าง พ่อแม่ที่เลี้ยงมาก็ลืมคุณของท่าน ทรมานท่านได้ นินทาว่าร้ายท่านได้ อิจฉาริษยาท่านได้ ครูบาอาจารย์ที่สั่งสอนวิทยากรต่างๆ ก็เช่นเดียวกัน มองไม่ได้เห็นความดีของครูบาอาจารย์ เป็นคนจอมอกตัญญูไม่รู้คุณคนสามารถจะทำลายความดีของครูบาอาจารย์ให้พินาศไป ตามเจตนากรรมของตน เช่น พระเทวทัต แต่ว่า พระเทวทัต นั้นยังมีความดีกว่าพวกนี้อยู่ เพราะก่อนที่จะตายนึกถึงความดีขององค์สมเด็จพระบรมครู จึงเล็งไม่ต้องตกนรกขุมนี้ ไปลง อเวจีมหานรก เพราะตอนนั้นมีความรู้สึกตนว่าผิด มีการขอมาโทษต่อพระบรมครู

นี่เป็นอันว่านรกขุมนี้เป็นที่อยู่ของคนอกตัญญูไม่รู้คุณคน คือไม่รู้จักสภาวะของคนสามารถทำลายสร้างจิตใจ คือทำลายความดีของบุคคลผู้มีคุณ บิดา มารดาเป็นต้น ได้คนประเภทนี้ ไม่มีความรู้สึกดี ไม่มีความรู้สึกชั่ว ผมจึงกล่าวว่าเขามีโทษในความเขินคือใจเขาเขินเกินไป จนกระทั่งไม่มีความรู้สึกอะไร ว่าโทษอันใดที่มันจะเกิดกับเราเพราะอาศัยการอกตัญญูไม่รู้คุณคนนี้ ไม่มีสำหรับเขา ผมจึงเรียกว่าเขาเขินไม่มีความร้อน

เอาละบรรดาเพื่อนพุทธบริษัททั้งหลาย ตามที่องค์สมเด็จพระชินวร ทรงแนะนำมาอย่างนี้ รับฟังแล้วก็ฟังกันไว้ก่อน เพื่อเป็นการเปลื้องความสงสัย ในการแนะนำขององค์สมเด็จพระชินวร จงใช้มโนมยทิชิตตามคำแนะนำ ขององค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าไปดู จะได้ทราบชัดว่า คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระบรมครูจริงหรือไม่จริงเพียงใด จะว่ากันไป

เวลานั้นก็หมดแล้วในวันนี้ ก็ขอความสุขสวัสดิ์จงมีแก่ท่านผู้รับฟังทั้งหลาย

คำสอนอบรมกรรมฐาน 2

เวมานิกเปรต

บรรดาท่านพระโยคาวจรทั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็เห็นจะต้องพูดกันระยะเริ่มต้นเพราะว่า ไม่ได้ด้วยกันเสียนาน สำหรับการเจริญพระกรรมฐาน โดยเฉพาะผู้ใหญ่หรือว่าท่านที่ปฏิบัติมาเก่าแต่ไม่ได้เรื่อง คำว่าไม่ได้เรื่องก็เพราะว่า

1. ไม่มีความเคารพในพระธรรมวินัย
2. ไม่เคารพต่อระเบียบ
3. ก้าว่ายในกิจการงานของบุคคลอื่น
4. ไม่มองจริยาของตัวเอง
5. ปราศจากความรู้สึกผิดชอบ

อย่างนี้เรียกจะใหม่หรือเก่าก็ตาม ไม่ได้เรื่องด้วยกันทั้งนั้น ผู้ที่จะได้เรื่องจริงๆ หรือเป็นคนดีได้จริงๆ ตามคติของพระพุทธศาสนา พระบาลีบทหนึ่งที่เราพูดกันฟังแล้วปีหลายหน นั่นก็คือ **อัตตนา โจทยัตตानัง** จงเตือนตนด้วยตนเองอยู่เสมอคำว่าเตือนตนด้วยตนเอง ก็ฟังทราบว่าเรามีหน้าที่อะไร เวลานี้เรามีสถานะเป็นอย่างไรเราเป็นพระ เราเป็นเณร เราเป็นอุบาสก อุบาสิกา และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเราอยู่ในขอบเขตของพระพุทธศาสนา สำนักนี้เป็นสำนักปฏิบัติสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน เป็นสำนักที่ตั้งอยู่ในความเมตตาปรานี หวังความปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

จรรยา 15 ฟังกันอยู่เสมอ **พระวินัย** ฟังกันอยู่เสมอ **อิทธิบาลี พรหมวิหารสี่** อย่างนี้เป็นต้น เราฟังกันอยู่เป็นปกติ แต่ทว่าเวลาที่เราจะพูด เวลาที่เราจะทำอะไรจิตของเรามีความรู้สึกเป็นอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ติรัจฉานคทา** จริยาที่ไม่ประกอบไปด้วยธรรมก็ดี อันนี้มาจากจิต เรายังมีอยู่หรือประการใด เขาห้ามการมั่วสุมซึ่งกันและกันที่สำนักนี้เขาห้ามบุคคลอื่นเข้าไปสู่ห้องของบุคคลอื่น และก็มิระเบียบก็เพราะว่าถ้าคนคิดที่ตั้งอยู่ในศีลและกัธธรรมวินัย ที่จำจะต้องมีระเบียบก็เพราะว่าคนไม่ดีคนไม่มีอยู่ในขอบเขตนี้ จึงจำจะต้องปฏิบัติคือสร้างระเบียบซ้อนพระวินัยขึ้นมา

ฉะนั้นขอได้โปรดทราบที่ท่านที่ใหม่ก็ดี หรือว่ามาอาศัยอยู่ชั่วคราวก็ดี ถ้ามีจิตนี้ก็อยู่เสมอว่าเราเป็นผู้อยู่ในขอบเขตของพระพุทธศาสนา จะต้องฟังปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย ถ้ามีความรู้สึกอยู่อย่างนี้ก็ไม่มีการหนักใจหรือยุ่งยากใดๆ เกิดขึ้นภายในสำนัก

หากว่าจะถามว่าเรื่องสอนพระกรรมฐานหรือ ก็มีความรู้สึกว่าการมนานะเขาเรียนกันแบบนี้ **อัตตนา โจทยัตตानัง** จงเตือนใจของตนเองไว้เสมอว่าเราดีเพียงใดเราเลวเพียงใด ถ้าหากว่าเรามีความรู้สึกว่าเรายังเลวอยู่ ไม่เหมาะสมกับขอบเขตของพระพุทธศาสนา นั่นก็แสดงว่าเราจัดว่าเป็นโมฆบุรุษ โมฆสตรี ซึ่งไม่มีประโยชน์จะอยู่ในขอบเขตของพระพุทธศาสนาต่อไป ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าเราเป็นคนหาประโยชน์มิได้ เป็นผู้ทำลายตนเองเป็นสำคัญ ในเมื่อเราทำลายตัวเองได้ ก็ชื่อว่าเราทำลายหมู่คณะด้วย แล้วก็จะอย่าคิดว่าวาจาที่ดี จริยาที่ดี อารมณ์ที่ดี ที่มีความรู้สึกนึกคิดนี้

มันจะเป็นความลับ พระพุทธเจ้าตรัสว่า นัตถิโลเต อนินทิตโต ขึ้นชื่อว่าความลับไม่มีในโลก คนชั่วย่อมมีความเดือดร้อนในที่ทุกสถาน คนดีย่อมมีความสุข จะอยู่ที่ไหนมันก็เป็นสุข ถ้าเราดี

เป็นอันว่าเขตของพระพุทธศาสนาต้องการให้คนเป็นคนดี เมื่อไม่ดีพระพุทธเจ้าไม่ทรงเล็ง และก็สาวกทั้งหมดก็ไม่เล็งคนเลวเช่นเดียวกัน จงอย่าคิดว่าเรามีความสำคัญ นี้ความรู้สึกอย่างนี้เป็นอกคิในพระพุทธศาสนา ฉะนั้นขอทุกท่านที่ได้นามว่า พระโยคาวจร ซึ่งแปลว่าเป็นผู้ที่มีความประกอบในความเพียร หรือมีความประพฤติประกอบในความดี จงรักษากำลังใจของเราไว้ในขอบเขต ปฏิบัติตามคำแนะนำขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระวินัย ละไม่ได้ถ้ามีพระวินัยดี พระพุทธเจ้าก็ยังไม่วิเศษว่าพระ ยังเรียกว่าสมมติสงฆ์ จงเป็นผู้มีจิตเป็นสมาธิดี คือเป็น สัมมาสมาธิ คิดถูก ทรงอารมณ์ถูก ทรงอารมณ์ดีคิดถูกพระพุทธเจ้าก็ยังไม่วิเศษว่าพระ เรียกว่าสมมติสงฆ์ แต่ว่าเป็นกัลยาณชนมีวินัยครบถ้วนเป็นสาวกชน พระองค์สมเด็จพระพุทธเจ้าจะทรงเรียกว่าพระก็ต่อเมื่อถึงพระโศคานัน

ความจริงอารมณ์พระโศคานันถึงอรหัตต์ สำนักของเราพูดจนน่าเบื่อแต่ก็เป็นนี่น่าเสียใจที่กำลังใจของบุคคลบางคน พระบางรูป ยังหยาบมาก ไม่มีความละเอียดในความชั่ว ยังประพฤติตัวนอกรีตนอกรอย ไอ้ที่พูดนี้ไม่มีใครเขาฟ้องก็ผมบอกแล้วว่าขึ้นชื่อว่าความลับไม่มีในโลก ฉะนั้นขอทุกท่านจงตั้งตนไว้ในความดีให้ครบถ้วน มิฉะนั้นความเดือดร้อนจะถึงท่าน นั่นก็คือความไม่ปรารถนา ไม่คบค้าสมาคมจะมีขึ้น แล้วเราจะไปไหน ไปที่ไหนเราก็ชั่วที่นั่น ความชั่วมันอยู่ที่ไหน ความชั่วมันมาจาก

1. โลกะ ความโลภ พระเขาบวชเพื่อตัดความโลภ แต่ว่าเรายังประกอบอาชีพไม่ใช่งานส่วนรวม เป็นงานส่วนตัว ทำมาค้าขายโดยปราศจากความละเอียดระมัดระวังสัน อย่างเป็นตัวดังไปสู่อบายภูมิ

2. ความชั่วจุดหนึ่งซึ่งเป็นรากเหง้าของความชั่วเหมือนกัน นั่นคือ โทสะ และ พยาบาท มีความระแวงสงสัยอยู่เสมอ คนนั้นเกลียดเรา คนนั้นไม่ชอบใจเราคนนั้นคิดประทุษร้ายต่อเรา คนนี้จินตนาการร้ายต่อเรา อย่างนี้ก็เป็นอารมณ์ของความชั่วจะต้องพยายามระงับและตัดให้มันขาดไป

3. ความชั่วกำลังใจอันหนึ่งที่เป็นรากเหง้าความชั่วเช่นเดียวกัน ก็คือความหลงหลงว่าเราดี หลงว่าเราประเสริฐ หลงว่าเราเป็นผู้เลิศดีกว่าใครๆ ทั้งหมด แต่ความหลงประเภทนี้มีขึ้นก็ดูตัวอย่าง พระเทวทัต แต่ว่าสันดานคนชั่ว ย่อมไม่รู้ตัวเสมอขอทุกท่านจงอย่าทำใจเป็นอิลชชี ไม่มี ความอายต่อความชั่ว เราจงพากันมี หิริ ความอายต่อความชั่ว โอตตัปปะ เกรงกลัวผลของความชั่วที่จะทำให้เราเดือดร้อนความเดือดร้อนต้องมีแน่สำหรับคนชั่ว มันหนีไปไม่พ้น นี้เราก็มานั่งพิจารณาว่าใจของเรามันชั่วไหมละ

สำหรับพระก็ขอแยกรากเหง้าของความชั่วไว้เป็น 4 อย่าง

1. ราคะ ความรักในรูปสวय เสียงเพราะ กลิ่นหอม รสอร่อย สัมผัสระหว่างเพศ อารมณ์อย่างนี้ยังมีอยู่ในจุดใดจุดหนึ่ง รูปสวयไม่ใช่หมายความว่ารูปคนอย่างเดียว รูปสัตว์ รูปวัตถุใดๆ ก็ตาม

เสียงเพราะ จะเป็นเสียงคนหรือเสียงดนตรีก็ตาม พระที่คิดเสียงเพลงเขาไม่เรียกว่าพระ ไม่เรียกว่าพระเมื่อห่มผ้ากาสาวพัสตร์เขาเรียกว่าสัตว์นรก กลิ่นหอม ไม่ว่าจะหอมอะไรทั้งหมด ถ้าเราคิด จิตเราก็จักรอาหารซึ่งมีรสอร่อย มันเป็นความเลว ที่พระพุทธเจ้าสอนให้เวลาจะกินข้าวให้พิจารณาเป็น **อาหารปฏิภูลัตถุญา** เห็นว่าอาหารมาจากธาตุของความสกปรก เราไม่กินเพื่อความอ้วนพี เราไม่กินเพื่อความผ่องใส เราไม่กินเพื่อยังกิเลสให้เกิดขึ้นในใจกินเพื่อยังอัตภาพให้ทรงอยู่เพื่อปฏิบัติความดี

การสัมผัสระหว่างเพศ เป็นเหตุแห่งความทุกข์ ถ้าจิตเราไปจับมันก็ชั่วจะนั่นพระที่มีการเกลือกกลั้วกับกามารมณ์ทั้ง 5 ประการ จึงจัดว่าเป็นอารมณ์จิตชั่วอย่างยิ่ง ฉะนั้นหากว่าพระของเราถ้ามีอารมณ์อย่างนี้ จงรู้ว่าท่านคือคนชั่ว

ประการที่ 2 ความโลภ อยากจะได้ทรัพย์ได้สินเข้ามาเพื่อจะสร้างตนให้มีฐานะความโลภ ย่อมฆ่าคนชั่ว การประกอบอาชีพที่ไม่ตรงกับเพศที่เราทรงอยู่นี้เป็นอาการของความชั่ว **มิจฉา วิณิชา** การค้าเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเป็นความชั่วอย่างยิ่ง จัดว่าเป็นลักษณะของความโลภ ขาดความสันโดษ เป็นคนชั่ว ถ้าเป็นพระก็พระชั่วเป็นเนรทนต์คนชั่ว ชั่วอย่างนี้ไปไหน เป็นสัตว์ในอบายภูมิ คือเป็นสัตว์เดรัจฉาน เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน เป็นต้น ความโกรธความพยาบาท ความระแวงสงสัยในบุคคลอื่นว่าจะเป็นศัตรูของเรานี้เป็นอารมณ์ของความชั่ว เพราะตัวไม่ดี ถ้าเราดีแล้วเราจะวิตกกังวลอะไรกับบุคคลอื่นที่จะมาว่าเราชั่วต้องพยายามคิดว่าเราปฏิบัติตามพระธรรมวินัยหรือเปล่า เราปฏิบัติตามระเบียบหรือเปล่า เราฝ่าฝืนอะไรบ้าง ถ้าเราฝ่าฝืนก็แสดงว่าเราเลว จะโทษคนอื่นเขาได้อย่างไรถ้าเราดีเสียอย่างเดียว มีพระธรรมวินัยครบถ้วน อยู่ในระเบียบ มีจิตทรงสมาธิเป็นฌานสมาบัติ มีวิปัสสนาญาณแจ่มใส ใจมั่นชั่วตรงไหน ในเมื่อใจของเรามันไม่ชั่ว วาจา มันก็ไม่ชั่ว กายมันก็ไม่ชั่ว ความสำคัญในตัวเราอยู่ที่ใจอย่างเดียว

ที่พูดให้ฟังอย่างนี้ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อยู่ที่วัด ก็มีโอกาจะทราบจริยาของท่านที่อยู่ที่วัด หากว่าท่านผู้ใดชั่วตามนี้ จงรีบพิจารณาตัวเองว่าควรจะอยู่หรือว่าควรจะไปเพราะอะไร เพราะว่าลักษณะของความชั่ว อาการของความชั่ว นี้เราพูดกันมานานแล้วว่าไม่มีใครต้องการ ถ้าโอกาสนั้นมาถึงท่านเมื่อใด ขอได้โปรดทราบที่ท่านชั่วจนเกินกว่าที่เราจะต้องการไถ่ภายในสำนัก อย่าไปหาอำนาจภายนอกเข้ามา ไม่มีใครเขาขอมรับอำนาจใดๆ ทั้งหมด ที่พูดนี้ไม่ได้ค่าใคร ไม่ได้ว่าใครแนะนำให้ตามที่พระพุทธเจ้าทรงสอน อย่าง **พระวัคคิ** เมื่อตอนอยู่กับพระพุทธเจ้าไม่สนใจในธรรมปฏิบัติ **องค์สมเด็จพระสวัศดิโสภากย์ก็ทรงขับ พระฉันนะ** ซึ่งเป็นสหชาติกับพระพุทธเจ้า หัวแข็งไม่ปฏิบัติตามระเบียบพระวินัย **องค์สมเด็จพระจอมไตรก็ทรงให้พระเลิกคบค้าสมาคมเพื่อลงพรหมทัณฑ์**

สำหรับสำนักของเราไม่อนุญาตให้มีการมั่วสุมซึ่งกันและกัน ไม่ให้เข้าห้องบุคคลอื่น อันนี้เรามีอยู่แล้ว ถ้าหากว่ามีพระท่านใดจะมีพระบางองค์หรือส่วนใหญ่เขาไม่คุยด้วย เขาไม่คบค้าสมาคมด้วย ต่างองค์เขาต่างอยู่เฉพาะในกิจของเขาอย่างนี้อย่าเพิ่งถือว่าเขาเป็นผู้ประทุษร้าย เพราะว่าเขาปฏิบัติตามระเบียบพระวินัยและกฎข้อบังคับ สำนักปฏิบัติพระกรรมฐานไม่ใช่สำนักคุย

กัน ไม่ใช่สำนักมั่วสุมซึ่งกันและกัน คนที่ชอบคุย คนที่ชอบมั่วสุม คนที่ชอบพูดปรารภบุคคลอื่น เป็นคนเลวที่สุด ซึ่งไม่มีใครต้องการ ผมเองผมก็ไม่ต้องการ

เป็นอันว่าอารมณ์จืดอย่างนี้ขอทุกท่าน ที่เป็นท่านใหม่ก็ดี ที่เป็นเก่าก็ดีจงอย่าทำเพราะมันเป็นความชั่ว พระเก่าถ้าชั่วก็พาพระใหม่ชั่วไปด้วย ฉะนั้นขอพระเก่าก็ดี พระใหม่ก็ดี จงอย่าคลุกคลีกับความชั่ว ถ้าใครเขาทำตัวผิดจากระเบียบวินัย พระธรรมวินัยก็ดี ระเบียบข้อบังคับก็ดี จงพยายามเอาตัวออกห่างเสีย มิฉะนั้นท่านจะชั่วและเดือดร้อนด้วย เพราะอะไร ถ้าถูกจับเขาจับท่านด้วยถ้าถูกลงโทษเขาก็ลงโทษท่านด้วย ถ้าถูกปราบปราม เขาปราบปรามท่านด้วย ถ้าถูกจับกุมก็จับกุมท่านด้วย เพราะอะไร เพราะว่าเวลานี้วัดเราอยู่ในเขตแห่งการเพ่งเล็งของเจ้าหน้าที่ โดยที่เจ้าหน้าที่คิดว่าบุคคลที่คิดจะทำลายชาติ ศาสนาพระมหากษัตริย์และปวงชนชาวไทย มีอยู่ในขอบเขตของเรา นี้ผมได้ยื่นข่าวนามาเสมอ

ตอนนี้ไปถ้าจิตใจของเราจะทรงความดีเราจะทำอย่างไร เลี้ยวเข้ามาหาพระกรรมฐานที่เราเรียนกันแล้วเรียนกันอีกที่ประพฤติปฏิบัติไม่ได้ก็เพราะว่ามีสังกานไม่จำ เป็นความเลวของสังกาน นั่นก็คือบทรต้นที่สุดที่เราสอนกัน ว่าจงทรงอารมณ์อยู่ใน อานาปานสูตติกรรมฐาน พยายามกำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจออกถ้าใช้คำภาวนาก็ใช้คำภาวนาว่า พุทโธ ทรงอารมณ์ไว้เพียงเท่านี้ ถ้าเป็นพระเก่ามีกำลังใจ ถ้ามีความเข้มแข็งก็สามารถจะได้ **ทิพจักขุญาณ** ถ้าหากว่าวิสัยของ **ทิพจักขุญาณ** ไม่มีถ้าเราทรงอารมณ์อย่างนี้เป็นปกติ เพียงแค่อย่างเลวเดือนเดียวหรือว่าอย่างเลวสุดสามเดือนจิตเราก็ทรงฌาน คนที่มีจิตทรงฌานนะเขามีอารมณ์สงบไม่มีความฟุ้งซ่าน ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่มีความรักในระหว่างเพศ ไม่มีความโลภในทรัพย์สิน ไม่มีการอิจฉาริษยา ไม่มีระแวงบุคคลอื่นใดว่าจะป็นศัตรูกับเรา ไม่มีความมัวเมาในลาภยศสรรเสริญ สุข

นี่ก็เพียงเท่านี้ ขอท่านจงพยายามทำให้ได้ มันทำก็ไม่ยากนัก ดูตัวอย่างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความจริงพวกเรานี้ น่าจะให้พระเจ้าอยู่หัวท่านมาเอาอย่างเรา แต่ว่าขอเดือนท่านว่าขอให้ทุกท่านจงเอาอย่างพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชภารกิจมาก ยากแก่การปฏิบัติให้มีการทรงตัวในด้านสมาธิ แต่ทว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทำสมาธิได้ดี สามารถเข้าฌานออกฌานได้ทุกองศา ครั้งที่แล้วพระองค์ทรงให้ผมบันทึกเสียงถวายไป ผมนั่งอยู่ชายทะเล ผมก็ใช้คลื่นทะเลเป็นกรรมฐานเมื่อพระองค์ได้รับทรงสดับแล้ว เมื่อวันที่ 14 เมษายนก็ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระองค์ครั้งที่ผมชอบเหลือเกิน เพราะเรื่องคลื่นทะเลนี้ผมใช้เป็นกรรมฐานมาตลอดเวลา ที่รู้จักคลื่นทะเลเป็นกรรมฐานก็เพราะว่าเล่นเรือใบ นี่เป็นจุดหนึ่งถึงความเข้าถึงความดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทั้งนี้ก็จะขอพูดให้ฟัง เวลาเหลือ 5 นาที ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญสมาธิจิตมีอารมณ์ทรงได้ดีเพราะท่านทำอย่างไร ท่านทำแบบนี้ เวลาที่ท่านจะภาวนา ท่านก็เอาจริงเอาจัง เอาจิตทรงตัว และเวลาจิตฟุ้งซ่านท่านก็ดูรูปพระพุทธรูป ลืมตา ดู คิดว่าพระพุทธรูปนี้เขาทำด้วยอะไร

ลืออะไร เอาใจไปอยู่ที่พระพุทธรูปเป็น พุทธานุสสติ นี่พูดตรงนี้ ก็เพราะว่าพระองค์ตรัสกับ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เมื่อปีที่แล้วผมกำลังเฝ้าท่านอยู่ ทรงตรัสตามนี้

และประการที่สอง พระองค์ตรัสว่าเวลาที่ผมเดินเล่น ถ้าผมต้องการเดิน 1 ชั่วโมง นี่ผมสะพายเทปไปด้วย ผมก็เดินแล้วก็ตั้งใจฟังเสียงจากเทป เอาจิตจับเฉพาะเสียงเทป เสียงอื่นผมไม่สนใจ ต้องการเดิน 1 ชั่วโมง ก็ฟัง 2 หน้าต้องการเดิน 2 ชั่วโมง ก็ฟัง 4 หน้า จิตจับอยู่เฉพาะในเทป เมื่อยามว่างจากกิจการงานอื่นก็เปิดเทปในห้อง ฟังเสียงเทปแล้วก็คิดตามเวลาที่ทรงบรรทมก็ฟังเทปจนหลับไป แต่บางครั้งฟังแล้วบังคับไม่ให้หลับมันก็ไม่หลับ บางทีฟังไปแล้วต้องการให้หลับไม่ทันถึงเทปมันก็หลับ แสดงว่าพระองค์สามารถควบคุมกำลังใจได้ดี

จริยาแบบนี้ผมขอแนะนำให้ท่านทั้งหลาย จะเป็นพระใหม่หรือพระเก่าก็ตามคนใหม่หรือคนเก่าก็ตาม จงสนใจและปฏิบัติตามเสียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยามว่างต้องการสวด จับลมหายใจเข้าออก เวลาหายใจเข้านี้คิดว่า พุทเวลาหายใจออกนี้คิดว่า โธ เพียงเท่านี้ ถ้าจิตจับอารมณ์สมาธิไม่อยู่ที่ฟังเสียงเทปชอบเทปอะไรก็ฟังอย่างนั้น ฟังมา ฟังไป ฟังซ้ำๆ ให้จิตใจ หรือว่าใช้ปัญญาพิจารณาตามไปด้วย อย่างนี้จะช่วยให้เราเป็นคนอยู่ในขอบเขตพระวินัย อยู่ในขอบเขตของระเบียบมีจิตทรงอารมณ์เป็นกุศลอยู่ตลอดเวลา ถ้าอารมณ์จิตทรงกุศลอยู่ตลอดเวลา ก็ชื่อว่าเราเป็นคนดี เราเป็นณเฑาะดี เราเป็นพระดี ความจู้จี้จ้านไปห้องคนอื่นมันก็ไม่มีความอยากคืออยากเด่น อยากประเสริฐ มันก็ไม่มีถ้าหากว่าจิตของเราทำได้อย่างนี้

จงจำไว้ว่าอันนี้เราจะลองฟังดู เวลานอนไป เทป 1 หน้าเราไม่ยอมให้หลับแล้วก็ไม่หลับ จิตจับอยู่เฉพาะเสียง เวลาฟังเสียงเทปจงเอาจิตจับอยู่เสียงทุกคำพูดอย่าให้ทุกคำพูดในเสียงนั้นคลาดจากหู และความรู้จากจิต จิตจับไว้อยู่เสมอต่อมาเมื่อเสียงนั้นชิน ฟังจนจำได้ ฟังหลายๆหน ก็ใช้ปัญญาพิจารณาตามไปในด้านของวิปัสสนาญาณ เพียงเท่านี้แหละพระโยคาวจรทุกท่าน อารมณ์ของท่านจะทรงคืออยู่ภายใน 1 เดือนเท่านั้น หลังจากนั้นอารมณ์ฉานจะปรากฏประกอบไปด้วยปัญญา และความชั่วของท่านมันก็จะไม่มี ที่เรายังมีความชั่วติดอยู่ในใจ ทั้งนี้ไม่ใช่อะไร เพราะว่าสันดานเรามันแล้ว ฟังแล้วได้ยินก็ทำเหมือนไม่ได้ยิน เห็นแล้วทำเหมือนไม่เห็น ไม่รู้จักสักสภาวะของตัวว่าตัวมีสภาพเช่นใด

เอาละ วันนี้ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ต่อจากนี้ไปขอพระโยคาวจรทุกท่านจงพากันตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้า หายใจออกสำหรับพระใหม่ และเวลาหายใจเข้านี้คิดว่าพุท เวลาหายใจออกนี้คิดว่า โธ จนกว่าจะถึงเวลาที่ท่านเห็นสมควรว่าจะเลิก

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 182

วันอังคารที่ 2 เมษายน 2523

ท่านพระโยคาวจรทั้งหลาย บัดนี้ท่านทั้งหลายได้พากันสมาทานศีล สมาทานพระกรรมฐานแล้ว ต่อแต่นี้ไปขอทุกท่านตั้งใจสงบจิต มีความสำรวมใจ คิดไว้ว่าสำหรับวันนี้ หรือเวลานี้ เราตั้งใจจะประกอบความดีเพื่อความพ้นทุกข์ ทั้งนี้ ขรา ปี ทุกขา ความแก่เป็นทุกข์ มรณัม ทุกขัง ความตายเป็นทุกข์ โสกปริเทวทุกขโทมนัสสุปายาส เป็นต้น ความเศร้าโศกเสียใจเป็นทุกข์ ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจเป็นทุกข์

เป็นอันว่าสภาพที่เราเกิดขึ้นมานี้ไม่มีอะไรดี มันมีแต่ความทุกข์ ทุกข์เพราะอะไรทุกข์เพราะความเกิดเป็นเบื้องต้น ขณะที่เกิดมามันก็มีทุกข์ อยู่ในครรภ์มารดาก็มีทุกข์การที่อยู่ในครรภ์ของมารดาก็มีทุกข์ ก็ลองคิดดูเราต้องไปนอนคุดคู้ อยู่ในครรภ์มารดาเต็มไปด้วยความไม่สะดวกไม่สบาย ด้วยประการทั้งปวง เรานั่งกอดเขาคุดคู้ อยู่ในครรภ์ของมารดาสิ้นระยะเวลา 10 เดือน ลองนั่งคิดดู ฟังไปแล้วก็ใคร่ครวญไปด้วยว่าอาการอย่างนี้มันเป็นอาการของความสุขหรือว่าความทุกข์ ถ้าไม่แน่ใจก็ลองนั่งกอดเขาล่นไถ่ๆ เพียงใช้เวลาไม่มาก สัก 3 ชั่วโมงโดยที่ไม่มีการขยับเขยื้อนไปไหน จะมีความรู้สึกอย่างไร สำหรับการนั้นใช้เวลาเพียง 3 ชั่วโมง แต่ถ้าหากว่าเราต้องใช้เวลาทรมาณกายอย่างนี้ถึง 10 เดือน จะมีความรู้สึกอย่างไร มันจะสุขเพียงใดหรือว่ามันจะทุกข์เพียงใด ข้อนี้ท่านทั้งหลายขอให้ท่านทั้งหลายพิจารณาเอาเอง

เป็นอันว่าการอยู่ในครรภ์ของมารดาก็เป็นทุกข์ ขณะที่อยู่ในครรภ์ของมารดานั่งหลับตานึกถึงสภาพในท้องของคน มันมีอะไรบ้าง มีน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง สิ่งเข้ามาทำความโสโครก แปรเปื้อนสกปรกร่างกาย รวมความว่าทุกสิ่งทุกอย่างในครรภ์ของมารดาเต็มไปด้วยความสกปรก อาหารจะพียงมีขึ้นมาได้ก็เพราะอาศัยมารดาเป็นเหตุ ถ้ามารดาบริโภคของร้อนเกินไป เผ็ดเกินไป เปรี้ยวเกินไป เติมเกินไป ร่างกายของเราก็มีทุกข์ รวมความว่าเราทุกข์มาตั้งแต่วันเกิด แล้วก็ทุกข์อย่างสาหัส ต้องทรมาณอยู่ในที่แคบๆ จะเหยียดมือเหยียดเท้าก็ไม่ได้

ถ้าจะถามว่าเด็กที่อยู่ในครรภ์ของมารดาใหญ่โตขนาดไหน เด็กที่คลอดมาในวันเดียวโตขนาดไหน ไปเทียบเคียงกับครรภ์ของมารดาแล้วก็จะเห็นว่ามันทนไม่ได้มันทนไม่ได้ก็เรียกว่าจำใจอยู่ จำใจต้องทน จำใจจำจะต้องนั่งอยู่อย่างนั้นเป็นอันว่าจำจะต้องทุกข์ ทั้งๆที่เราไม่ปรารถนาจะทุกข์มันก็ต้องทุกข์ เมื่อออกจากครรภ์มารดาใหม่ๆ อยู่ในร่างกายของมารดามีแต่ความอบอุ่น ไม่เคยกระทบกระทั่งกับความร้อนจัด หนาวจัด หรืออากาศปกติ เพราะว่าอุณหภูมิในครรภ์ของมารดามีสภาพปกติ อบอุ่นสม่ำเสมอ ออกมาข้างนอกกระทบความร้อนที่มีความร้ายแรงยิ่งกว่า กระทบกับความเย็นที่มีความร้ายแรงยิ่งกว่า กายทั้งกายก็แสบ เมื่อออกจากครรภ์มารดาต่อความแสบกายไม่ไหวจึงร้องเป็นอันว่าออกจากครรภ์มารดาใหม่ๆ เราก็ทุกข์

ต่อมาก็ความทุกข์มันเกิดขึ้นอีก อยู่ในครรภ์ชอบมารดาทุกข์ด้วยการคุดคู้แต่ออกจากครรภ์มารดา เหยียดแขน เหยียดขา เหยียดเท้า เหยียดมือได้ตามอัธยาศัย แต่ทว่าร่างกายของเรายังไม่มี

กำลัง แม้ว่าพลังช้ายพลังความมันก็ยังมี ยังไม่สามารถจะทำได้ ความไม่สบายกายไม่สบายใจ มันก็เกิดเกิดตรงไหน เกิดตรงที่เราไม่สามารถจะเปลี่ยนอิริยาบถได้ การที่ต้องนอนอยู่ในสภาพเดิม อย่างนั้น ได้แต่ชักมือ ชักแขน ชักขาเล็กๆ น้อยๆ ตะแคงซ้ายตะแคงขวาไม่ได้ มันเป็นทุกข์ ถ้าไม่แน่ใจว่ามันจะเป็นทุกข์ก็ลองนอนนอนอยู่อย่างนี้นั้นสัก 3 วัน ไม่ต้องเอามาก ไม่ขยับเขยื้อนไปไหนที่เราคิดว่านอนสบายลองนอนดู ก็จะพึงรู้การนอนอย่างนั้นมันเป็นทุกข์ ในเมื่อเราทราบสภาวะของความทุกข์มันเป็นอย่างนั้น เบื่อหรือยัง เบื่อการเกิดหรือยัง

มันยังไม่ทุกข์แต่เพียงเท่านี้ อาหารที่เราจะต้องการบริโภค อาหารที่เราต้องไปบำรุงร่างกาย เรายังพูดไม่ได้ เรายังบอกไม่ได้ ยังไม่ได้ศึกษาในวาจาหรือไม่ศึกษาในสำเนียง ก็เป็นอันว่าเวลาหวัมรดาไม่รู้ที่เราหิว เวลาปวดอุจจาระหรือปัสสาวะ มารดาหรือพี่เลี้ยงไม่รู้ ไม่รู้ทำอะไร หิวต้องร้องเขาถึงจะรู้หิวจัดมีสภาพเป็นอย่างไร เป็นความสุขหรือความทุกข์ ท่านฟังแล้วก็โปรดพิจารณาตามไปด้วย จงอย่าใช้แต่เพียงสัญญา คำว่าสัญญาก็คือความจำ จำไว้เฉยๆ ไม่มีประโยชน์ จำแล้วก็ต้องคิด คิดแล้วก็หาทางหนีความทุกข์ การที่เรามีความหิวว่ามารดาหรือพี่เลี้ยงจะนำอาหารมาให้ มันก็ทุกข์ และการปวดอุจจาระปัสสาวะ มันทุกข์ขนาดไหน ในเมื่อมันทนไม่ไหวก็ต้องปล่อยให้ อุจจาระปัสสาวะปัสสาวะมันหลังไหลออกมา

ตอนนี้จะนึกถึงสภาพความเป็นจริง จงอย่าคิดว่าเวลานั้นเราไม่มีจิตใจมีสภาพเหมือนหัวหลักหัวตอ มันไม่ใช่อย่างนั้น ความรู้สึกมันมีแล้วการที่ต้องการความสกปรกโสภมอย่างนั้นไม่มี สำหรับเรา แต่เราทำไมจะต้องทำอย่างนั้นก็เพราะว่ามีความเข้าใจ เป็นเหตุสุดวิสัยที่เราสามารถจะเปลี่ยนตัวได้มันเป็นอาการของความสุขหรือความทุกข์ ขอท่านทั้งหลายได้โปรดพิจารณาด้วย ปัญญาของท่าน นอกจากนั้นเมื่อเดินได้ พูดได้ แต่ก็ต้องอาศัยมารดาและพี่เลี้ยงทุกสิ่งทุกอย่างไม่เป็นตามปรารถนา ต้องการร้อนอาจจะได้เย็น ต้องการเย็นอาจจะได้ร้อน เพราะเขาจะให้เฉพาะอาหารที่เขาพอใจ ถ้าสิ่งใดไม่เป็นความปรารถนาของเขา เขาก็ไม่ให้ เขาไม่เคยถามเราเลยว่าเราต้องการอะไรยามป่วยไข้ไม่สบายกว่าจะแสดงออกเรายังบอกไม่ได้ เขาต้องอาศัยอาการแสดงออกทางกาย รวมความเป็นการวินิจฉัยของหมอ หรือว่าพี่เลี้ยง หรือมารดาแต่การวินิจฉัยอาการอย่างนั้น มันจะต้องต่อความประสงค์ของเราหรือไม่ มันก็ไม่แน่ ก็เป็นอันว่าเราต้องนั่งทนทุกข์ทรมานไป

เมื่อเติบโตถึงความป็นหนุ่มเป็นสาว ความปรารถนามากยิ่งกว่านั้น ต้องทุกข์เรื่องการประกอบกิจการงานทุกอย่างเพื่อการทรงตัว เพื่อเป็นไปตามคำบังคับบัญชาความปรารถนาของผู้ใหญ่ บางทีสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเป็นที่ไม่เต็มใจสำหรับเรา แต่ทว่าเป็นความพอใจของผู้ใหญ่ เราก็จำเป็นจะต้องประพฤติปฏิบัติตาม การกระทำด้วยความไม่เต็มใจ เป็นอาการของความสุขหรือความทุกข์ ท่านลองนั่งนึกดูเพราะว่าเราไม่มีอิสระ ทั้งนี้เราก็อำไปโทษผู้ใหญ่ เพราะว่าเวลานั้นปัญญาแห่งความรู้สึกรับผิดชอบของเรามีน้อย ที่เราเห็นว่าดี แต่ทว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้จะเป็นปัจจัยของความทุกข์ ในเมื่อมันเป็นปัจจัยของความทุกข์ความเดือดร้อน ผู้ใหญ่จะปล่อยให้เราทำอย่างนั้น

ไม่ได้ เพราะว่าผู้ใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบแต่ผู้เดียว เด็กทำชั่วเขาก็ว่าผู้ใหญ่ไม่ดี แต่ทว่าอารมณ์ของเราเนี่ยปรารถนาจะทำอย่างนั้น ก็เรามาตั้งนึกความฝืนใจที่เราไม่ปรารถนาจะทำอย่างนั้น เรามีความต้องการอย่างหนึ่ง แต่ทว่าผู้ใหญ่ต้องการอย่างหนึ่ง เมื่อความปรารถนาไม่สมหวังนี้มันเกิดมา มันก็เป็นทุกข์

นอกจากนั้นยังเป็นทุกข์จากการศึกษาวิทยาการต่างๆ การเรียนหนังสือเพื่อความรู้นั้นก็เป็นทุกข์ การประกอบกิจการทุกอย่างที่หาจุดจบไม่ได้ในชีวิต รวมความว่างานประกอบอาชีพนี้ไม่มีจุดจบ จนกว่าจะสิ้นชีพตักษัยลงไปเมื่อไรนั้นจึงจะมีการหมดงานการทำงานแต่ละอย่าง คำขายก็ดี รับราชการก็ดี รับจ้างก็ดี ทำไรไถนาก็ดีใช้วิชาเวทย์มนต์คาถาก็ดี แต่ละอย่างต้องใช้ความเพียร ความพยายาม ต้องอดทนต่อความเหนื่อย ความร้อน ความหิว ความกระหาย เราจะนอนให้สบายๆ มันก็นอนไม่ได้ ทั้งนี้เพราะอะไร ถ้าไปนอนเข้านอนไม่มีกิน บางรายเกิดในกองเงิน กองทอง แต่ว่ายังไม่พอ หากความพอไม่ได้ ยังตะเกียกตะกายด้วยประการทั้งปวงอาการอย่างนี้มันก็เป็นอาการของความทุกข์ รวมความว่าทุกสิ่งทุกอย่างมาจากความทุกข์

เมื่อถึงคราวที่แต่งงาน อยู่คนเดียวคิดว่ามันไม่มีสุข แต่ความรักเกิดขึ้นในระหว่างเพศ สิ่งได้ถ้าเรารัก สิ่งนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกล่าวว่ามันเป็นปัจจัยของความทุกข์ ตามพระบาลีว่า ปิโต ชายเต โสโก ปิโยโต ชายเต ภยง ซึ่งแปลเป็นใจความว่าความเศร้าโศกเสียใจมาจากความรัก ภยันอันตรายทั้งหลายจะพึงเกิดมีแก่เราก็อาศัยความรักเป็นปัจจัย ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะสิ่งใดถ้าเราไม่รักเราก็ปราศจากการห่วงแหน ใครผู้ใดที่โหดมีความปรารถนาอะไร นั้นเราก็คิดว่าจงทำตามนั้น ตามความปรารถนาของเธอ สิ่งใดที่เขาชอบใจจงเอาไป นั่นสิ่งที่เราไม่รัก วัตถุก็ดี บุคคลก็ดี ถ้าเป็นสิ่งที่เรารัก ใครมาขี้แย่งเราโกรธ เพียงแค่ต้องการ เราโกรธ ถ้าเขามาขี้แย่งอาจจะต้องประหัดประหารกัน เป็นอันว่าความรักเป็นปัจจัยของความทุกข์ ความรักเป็นปัจจัยให้เกิดอันตรายต่างๆ

ต่อมาความป่วยไข้ไม่สบายเกิดขึ้นกับเรา มันเป็นสุขหรือเป็นทุกข์ อาการเสียดแทงต่างๆ โรคจะแปลว่า โรค แปลว่าการเสียดแทง โรคเกิดขึ้นในจุดใดจุดหนึ่งมันก็หาความสบายกายสบายใจไม่ได้ เราต้องตะเกียกตะกายหาหมอรักษา สำหรับหมอก็แน่ใจไหมว่าหมอจะมีความเข้าใจในทุกขเวทนาของเราทุกอย่าง ความจริงสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นเราโทษหมอไม่ได้ หมอก็ทำตามความสามารถเท่าที่หมอมืออยู่ แต่ทว่าเรายังเสวยทุกขเวทนา กว่าอาการเสียดแทงทั้งหลายเหล่านั้นมันจะหายไป ปัจจุบันหรือว่าโบราณ ถ้าโบราณก็ต้องกินยาขม กินยาฝื่อน กินยาขื่น ทุกข์จากร่างกายไม่ดีมืออยู่แล้ว ก็ต้องมาทุกข์เพราะรสของยาขมหรือยาฝื่อน เป็นต้น ในสมัยปัจจุบันเราถูกแทงด้วยเข็มมันก็เจ็บถ้าเป็นยาฉิบ เป็นอันว่าเราต้องเสวยทุกขเวทนาอย่างสาหัสเมื่อเรามีโรคร้ายไข้เจ็บเกิดขึ้นกับร่างกาย

ต่อมาความแก่เกิดขึ้น ความแก่นี้ทุกข์ผ้าตากี่ฟาง กำลั้งก็ไม่ดี ความจำก็เลอะเลือน ทุกสิ่งทุกอย่างช่วยตัวเองได้ยาก เพราะความทวิพสภาพของร่างกายเมื่อความปรารถนาสิ่งใด สมัยความเป็น

หนุ่มเป็นสาว เราจะต้องทำอะไรก็ได้ตามใจนึก เพราะว่ากำลังวังชาติ แต่ทว่าพอแก่เข้าแล้วนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างมันไม่ตามใจเรา มือและเท้ามันอ่อนเพลีย เราอยากจะเดินให้มันไว มันก็ไวไม่ไหว เพราะกำลังมันตก อยากจะทำอะไรทุกอย่างตามที่สมัยเป็นหนุ่มเป็นสาวเราก็ทำไม่ได้ กำลังไม่ดี หูที่จะฟังสิ่งต่างๆ มันก็ฟังไม่ค่อยถนัด ตาก็ฝ้าฟางมองไม่ถนัดอาการอย่างนี้เป็นปัจจัยของความทุกข์หรือความทุกข์ ถ้าเราจะตอบกันอย่างสามัญชนธรรมดาที่ชื่อว่าความทุกข์

ต่อมาถ้าสิ่งที่เรารัก เราพลัดพรากจากกัน เมื่อทุกอย่างทุกอย่างต้องจากเราไปทุกอย่างที่เรายังมี ความรักความอาลัยปรารถนาในสิ่งนั้นยังมีอยู่ องค์สมเด็จพระบรมครูตรัสว่านี่มันก็เป็นปัจจัยของความทุกข์

ต่อมาภัยใหญ่จะมาถึงแก่เรา คือร่างกายมันจะตาย ถ้าจิตใจของเรายังเกาะร่างกายถือว่าเรา เป็นของเรา มีอารมณ์ฝืนกฎธรรมดา เกิดเป็นเด็กอยากจะเป็นหนุ่มเป็นสาว อันนี้ตามธรรมดา พอถึง ความเป็นหนุ่มเป็นสาวเราไม่ยากแก่ฝืนธรรมดาแล้ว เมื่อร่างกายเราเกิดมาไม่ต้องการจะมีโรคภัย ไข้เจ็บนี่ก็เป็นอารมณ์ฝืนธรรมดา ในที่สุดความตายมันเข้ามา เราก็ไม่อยากจะตาย บนบานศาลกล่าวปู่ เจ้าทั้งหลายว่าขอข้าพเจ้าจงอย่าตาย จงอย่าป่วยไข้ไม่สบาย แล้วจะมีผู้ใดมีอำนาจเกินกว่า พระยา มัจจุราช พระยามัจจุราช จะห้าห้าไม่ว่าใครทั้งหมด ไม่ว่าคนหรือสัตว์เล็กหรือใหญ่ ย่อมไม่ให้อภัย กับใคร สามารถจะบดขยี้ชีวิตคนและสัตว์ทั้งหลายให้พินาศไปด้วยอำนาจกำลังของตน องค์สมเด็จพระพุทธตรัสไว้ใน **ธรรมนิยาม** ว่าเหมือนกับภูเขาใหญ่เหล็กใหญ่ที่ลูกจันแดงโชนกลิ้งมาทั้ง 4 ทิศ บดขยี้บุคคลที่มีจิตและร่างกายแม้แต่สัตว์ให้ละเอียดพินาศไปฉนั้นใด **มรณภัย** คือความตายก็มี สภาพเช่นนั้น ไม่เคยให้อภัยกับใคร จะเป็นใครอยู่ในฐานะอะไรก็ตามต้องตายด้วยกันทั้งหมด เมื่อถึงเวลาจะตาย

นี่แหละบรรดาท่านพระโยคาวจรทั้งหลาย ที่พูดมานี้เพื่อให้ท่านทั้งหลายเข้าใจว่าความเกิด มันเป็นทุกข์ ความแก่เป็นทุกข์ โรคภัยไข้ที่เกิดแก่ร่างกายมันเป็นทุกข์ความพลัดพรากจากของรัก ของชอบใจเป็นทุกข์ ความตายเป็นทุกข์ ทุกข์เพราะเราไม่อยากจะตาย ในเมื่อเราเกิดมาเพื่อตายอย่าง นี้ เพื่อแสวงหาทุกข์อย่างนี้ เราจะเกิดชาติไหน หรือว่าเกิดชาตินี้จะมีฐานะอะไรก็ตามที่ มัน หลีกเลียงไม่ได้ ในเมื่อมันหลีกเลียงไม่ได้ เรายังจะคิดตั้งใจอยากจะทำต่อไปหรืออย่างไร ถ้าเราจะ เกิดต่อไปเราก็ไม่พ้นความทุกข์

ก็มานั่งนึกคิดถึง **พระโมคคัลลาน์** และ **พระสารีบุตร** เป็นลูกมหาเศรษฐีมั่งมีทรัพย์มาก แต่ ทว่าท่านได้พิจารณาเห็นแล้วว่าคนทุกคนที่มาดูมหรสพตายหมดผู้แสดงมหรสพไม่ช้าก็ตาย แม้แต่ ท่านทั้งสองก็ต้องตายเหมือนกัน จึงได้คิดว่า **ธรรมใดที่จะทำให้คนตายมีอยู่ ก็ต้องมีธรรมที่ทำให้ คนไม่ตายมีอยู่เหมือนกัน** เพราะในโลกนี้มีแต่ของคู่กัน ของเดียวไม่มี มีความสุขแล้วก็ต้องมี ความทุกข์มีสว่างแล้วมันก็มีมืด เป็นอันว่ามันต้องมีคู่กันอยู่อย่างนี้ จึงได้แสวงหาความดีคือ **โมกข ธรรม** ได้แก่ธรรมเป็นเครื่องพ้น ที่นี้สำหรับเราทั้งหลายที่อยู่ร่วมกัน มีใครบ้างไหมที่ยังมองไม่เห็น ทุกข์ คนที่มองไม่เห็นทุกข์ก็คือคนที่แสวงหาความโลกเป็นปัจจัย ยึดถือความโกรธ ความพยาบาท

จงล้างจงผลาญ สงสัยบุคคลทั้งหลายบุคคลอื่นว่าคนนั้นเป็นศัตรูกับเรา นี่ยังมีความหลงอยู่มาก และหลงใหลใฝ่ฝันยึดว่าขั้น 5 และทรัพย์สินหลายจะทรงอยู่ตลอดกาลตลอดสมัย รวมความว่ามีใจติดอยู่ในโลกธรรมทั้ง 8 ประการ

1. อยากได้ลาภ ได้ลาภมาแล้วดีใจ ไม่ได้คิดว่าลาภกับเราจะอยู่ด้วยกันนานขนาดไหน เมื่อลาภหมดไปก็เสียใจ

2. อยากได้ยศถาบรรดาศักดิ์ ได้ยศถาบรรดาศักดิ์มาก็ดีใจ ไม่ได้คิดว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ยศเขาให้เราได้ มันก็สลายตัวได้

3. นี้ก็อยากจะปรารถนาความสุข สุขที่อิงไว้ด้วยอามิส คือสิ่งของเมื่อความสุขมันมีมา ก็ไม่ปรารถนาความทุกข์ แต่มันของกลุ่มกัน สุขมีที่ไหนทุกข์มีที่นั่น เป็นอันว่าเราก็ไม่พ้นความทุกข์

4. แล้วก็ต้องการนิทานและสรรเสริญ ใครเขานิทานไม่ชอบใจ สรรเสริญดีใจอาการอย่างนี้เป็นอาการความหลงของคนที่ได้เพิ่มไปด้วยความโง่ อาการอย่างนี้ทั้งหมดเราจะหาทางเลี่ยงด้วยอาการอย่างไร รวมความว่ามันจะมีเหตุอย่างนี้ได้ก็เพราะอาศัยความเกิดเป็นปัจจัย

อันดับต้นขอบรรดาท่านทั้งหลายรวบรวมกำลังใจของตน ไม่ใช่เฉพาะเวลานี้ผมถือว่าต้องใช้อาการอย่างนี้ตลอดชีวิตนี้ชั่ว โมง นั่นก็คือสำรวมใจอยู่ในขอบเขตของความคิด อันดับแรกกำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจออก เวลาหายใจเข้ารู้ที่อยู่ว่าหายใจเข้า เวลาหายใจออกรู้ที่อยู่ว่าหายใจออก หายใจเข้ายาวหรือสั้น หายใจออกยาวหรือสั้นก็รู้อยู่ เป็นการคุมสติสัมปชัญญะ ถ้าจะใช้คำภาวนา เวลาหายใจเข้าภาวนาว่าพุท เวลาหายใจออกภาวนาว่า โธ ไม่ต้องออกเสียง นึกในใจ รวบรวมกำลังใจของเราอยู่ในขอบเขตเพียงนี้

นี่เป็นอันดับต้นของการเจริญพระกรรมฐาน แต่ผมว่าไม่ต้นสำหรับท่านทุกคนเพราะบางท่านเจริญพระกรรมฐานมานานนับเป็นปีๆ ก็ยังมีอารมณ์ฟุ้ง มีอารมณ์ชานมีอารมณ์ทะเยอทะยาน แสดงว่าไม่ได้ลดอะไรลงไปเลย การไม่ลดของการบวชก็แสดงว่าการเพิ่มโทษจากกิเลสมันมากขึ้น หากว่าท่านทั้งหลายพยายามฝืนใจเพียงเท่านี้

วิธีฝึกใจ ขอท่านทุกคนจงลงพรหมทัณฑ์ตัวเอง หมายความว่าถ้าไม่จำเป็นใดๆ เราจะไม่พูดกับใครทั้งหมด กำหนดจิตไว้แบบนี้ เพราะว่าเราจะถืออารมณ์คุมอารมณ์ และทรงอารมณ์ไว้ในด้านความคิด คือจิตไม่ยอมรับสภาวะของกิเลสไม่ยอมเคารพอารมณ์ของกิเลส ถ้าไม่จำเป็นจงอย่าพูดกับใคร ถ้าพูดกับใครก็จงพูดโดยธรรม ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ และก็ไม่ก้าวก่ายพาดพิงไปถึงอำนาจของความรัก อำนาจของความโลภ อำนาจของความโกรธ อำนาจของความหลงเจรจาโดยธรรมก็คือว่าเจรจกันว่าเหตุที่ทำอะไรเราจะพ้นทุกข์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้อย่างไร อันนี้เป็นของไม่ยาก

ถ้าคิดอย่างนั้นมันไม่สบายใจ มีคาสเซท มีเครื่องบันทึกเสียง เอาคาสเซทไปฟังตามอรรถาธิบายให้ใจมันอยู่ที่ธรรม เมื่อใจมันอยู่ที่ธรรม หูมันอยู่ที่ธรรมอย่างนี้จิตใจเราก็สงบ ความฟุ้งชาน ความ

เดือร้อนมันก็ไม่มี อารมณ์ระยำอัปรีหัยได้แก่ความชั่วคือ ความรัก ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันจะเบาบางไปที่ละน้อยๆ เพราะอาศัยใจของเราไม่คบกับมัน

นี่แหละบรรดาท่านพระโยคาวจรทุกท่าน การแก้กรรมจะมาเป็นเหตุ เป็นปัจจัยของความทุกข์ แก่แบบนี้ ค่อยๆ กระทบไปทุกทีๆ นานเข้ากรรมจะชินในที่สุดจิตเราก็จะมีแต่ความสงบ สามารถจะบังคับให้อารมณ์เป็นอกุศลไม่สามารถจะมาอยู่กับจิตของคนได้เราก็อสบาย จุดนี้ถือว่าเป็นจุดปัจจัยอันหนึ่งที่จะเป็นเหตุให้เราพ้นทุกข์

เอาละ สำหรับท่านทั้งหลาย สำหรับวันนี้พูดมาก็ครบ 29 นาทีแล้ว ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ต่อแต่นี้ไป ขอทุกท่านทั้งหลายพยายามตั้งต่ายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจ ออกใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอธยาศัยจนกว่าท่านทั้งหลายจะเห็นว่าสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเวลานี้ผมไม่ตั้งไว้ให้แล้วก็จะไม่เดือนเวลาสำหรับเลิก เพราะว่าบางที บางท่าน พอได้เวลา อย่างนั้นพอได้ยินเสียงการกรวดน้ำก็ตกใจ แต่ความจริงยังสบายอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้ท่านทั้งหลายทำไปตามความสะดวก ตามความประสงค์ของตน จึงจะไม่เร่งรัดให้บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนอยากจะทำนานเท่าไรก็ได้ นั่งไม่สบายก็นอน นอนไม่สบายก็ยืนยืนไม่สบายก็เดิน จะนั่งอิริยาบถใดก็ได้ ถ้าเราอยู่คนเดียว

เอาละ ต่อนี้ไปขอทุกท่าน จงตั้งต่ายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจ ออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอธยาศัย จนกว่าท่านทั้งหลายจะเห็นว่าสมควร สวัสดิ์

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 183

วันพุธที่ 3 เมษายน 2523

บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้พากันสมาทานศีล สมาทานพระกรรมฐานแล้วต่อไปก็ฟังคำแนะนำกันสักเล็กน้อย เพราะว่าพวกเราทั้งหมดเป็นนักปฏิบัติเก่าไม่ใช่ปฏิบัติใหม่ ย่อมมีความเข้าใจในการปฏิบัติเบื้องต้นกันได้ดี สำหรับผลแห่งการปฏิบัติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำต้องการให้พวกเราพันทุกข์ทุกข์ที่จะพึงมีกับเราก็คือทุกข์จากความเกิด ความแก่ ความเจ็บ ความตาย การพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ทั้งนี้ก็เพราะว่าถ้าเราเอาใจเข้าไปจับยึดถือว่ามันเป็นเรา เป็นของเรา และยึดถือร่างกายของเราก็คือ ยึดถือร่างกายของบุคคลอื่นก็ดี ยึดถือวัตถุธาตุทั้งหลายก็ดี ว่ามันเป็นเราเป็นของเรา ถ้าอารมณ์อย่างนี้มีแก่เราบรรดาเหล่าพุทธบริษัท ก็ชื่อว่าเราบูชาทุกข์ เราไม่ต้องการจะพ้นทุกข์เพราะเราอยากจะทำให้ทุกข์มันมีแก่เราตลอดไป เราจึงสนใจกับร่างกายของเรา สนใจกับร่างกายของบุคคลอื่น สนใจกับวัตถุธาตุทั้งหมดเป็นทุกข์ ก็เพราะว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้มันไม่มีการทรงตัว เมื่อมีการเกิดขึ้นในเบื้องต้นมันก็ทรุดโทรมลงไปทุกวันที่เวลาเคลื่อนไป แล้วในที่สุดมันก็สลายตัวไป หออะไรทรงตัวจริงจึงไม่ได้สิ่งที่เป็นอย่างนี้เป็นกฎธรรมดาของมัน ไม่มีใครสามารถจะฝืน ไม่มีใครสามารถจะห้ามปรามได้ เรื่องที่เราจะเป็นทุกข์ก็เพราะว่าเราฝืนความรู้สึกฝืนภาวะของมันซึ่งไม่มีวิสัยใดๆ จะฝืนได้

อารมณ์ที่เกิดความฝืนขึ้นมามีความโง่งเป็นสำคัญ ที่พระพุทธรเจ้าเรียกว่า อวิชชา อวิชชา ไม่ใช่แปลว่าไม่รู้ทั้งหมด อวิชชา ยังมีความรู้ แต่ไม่รู้แบบโง่งๆ อาศัยที่มีความโง่งประจําใจ ขาดความฉลาด จึงไปยึดถือสิ่งที่มันจะพัง คิดว่ามันไม่พังสิ่งที่มันจะสลายตัวคิดว่ามันจะไม่สลายตัว ถ้าอาการอย่างนั้นมันปรากฏเกิดขึ้นซึ่งเราไม่เคยคิดเอาไว้ก่อนว่ามันจะสลายหรือหอรกลงไป จะทรุดโทรมลงไป จะพังไปในที่สุด มันจะพังที่สุดเราไม่เคยคิด คิดว่ามันกับเราจะทรงอยู่ตลอดกาลตลอดสมัยการคิดอย่างนั้นเป็นความคิดของคนโง่ง ที่ปราศจากแววความคิดแม้สักชนิดหนึ่งความจริงตาเนื้อของเรามีก็ใช้ได้ หูของเรามีเราก็ใช้ได้ แต่ว่าใจมันเลวตามันเห็นคนก็ดี สัตว์ก็ดี วัตถุธาตุก็ดี เมื่อเกิดขึ้นมาเล็กๆ ต่อไปก็โตขึ้นทีละน้อยๆ ถึงความเป็นหนุ่มเป็นสาว ความแก่มันก็คลานเข้ามา แล้วในที่สุดก็ถึงความตาย วัตถุธาตุก็ถึงอาการพัง ตาเห็นอยู่ทุกวัน หูได้ยินทุกวัน แต่ใจมันเลว มันไม่จำ ใจก็คอยคิดว่าใครเขาจะแก่ก็ช่าง ใครเขาจะป่วยก็ช่าง ใครเขาจะตายก็ช่าง ทรัพย์สินของชาวบ้านจะสลายตัวไปก็ช่าง แต่ก็คิดว่าร่างกายของเรามันจะต้องไม่แก่ ร่างกายของเรามันจะต้องไม่ป่วย ร่างกายของเรามันจะต้องไม่ตายทรัพย์สินของเราที่หามาได้จะทรงตัวอยู่ตลอดกาลตลอดสมัย อารมณ์อย่างนี้เป็นอารมณ์ของความชั่วของจิต จิตมีความทะนงไม่เชื่อตาไม่เชื่อหู ตาเห็นความเกิดความแก่ความป่วย ความตายของคนและสัตว์เป็นปกติ หูได้ยินข่าวนี่เป็นปกติ แต่ใจมันเลว

ฉะนั้นพระพุทธรองค์จึงให้ปรับปรุงใจ ถ้าใจดีเสียอย่างเดียว ประสาททั้งร่างกายมันก็ดีหมด ให้ปรับปรุงใจตรงไหน ให้ยอมรับนับถือความเป็นจริงเสียให้ความรู้สึกว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกที่มันเกิดขึ้นมันเป็น อนิจจัง หากความแข็งไม่ได้ไม่มีการทรงตัว ทุกข์ ถ้ายังคิดว่ามันจะทรงอยู่ตาม

สภาพเดิม ถ้าความเคลื่อนไหวของร่างกายของคนและสัตว์และวัตถุ มันเป็นความรู้สึกฝึกร่างกาย
ความรู้สึกนึกคิดเดิมของเราๆ ก็เป็นทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร ทุกข์เพราะคิดว่าไม่ควรจะแก้ไม่ควรจะ
ป่วย ไม่ควรจะพลัดพรากจากกันไม่ควรจะตาย

ทีนี้คนที่มีความทุกข์ด้วยความรู้สึกอย่างนี้ ช่วยกันคิดสิว่าเป็นอารมณ์ของคนดีหรือคนบ้า
สมมุติว่าพระอาทิตย์ขึ้นตอนเช้าเป็นปกติ ถึงเวลาตอนเย็นก็ลับเหลี่ยมหายไป มีสภาพอย่างนี้ทุกวัน
ไม่ได้ขาด ตลอดกาลตลอดสมัย แต่ทว่าจะมีใครสักคนหนึ่งที่มีความรู้สึกว่าพระอาทิตย์เวลาเที่ยง
สว่างมาก เราต้องการให้พระอาทิตย์ทรงอยู่อย่างนี้ และก็ขอมอบรับนับถือวาจาของบุคคลใดที่เคย
บอก ไม่เชื่อตาที่มองเห็น ไม่เชื่อหูที่เคยได้ยิน ที่เขาบอกว่าพระอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้าแล้วก็ลับ
หายไปในตอนเย็น มีความรู้สึกนึกอยู่เสมอว่าพระอาทิตย์จะทรงอยู่อย่างในตอนเที่ยงตลอดกาล
ตลอดสมัย ในเมื่อพระอาทิตย์คล้อยไป อารมณ์ใจก็เริ่มไม่สบาย พอสิ้นแสงอาทิตย์เมื่อใดก็เกิดความ
ไม่สบายใจว่ามันจะมีหมดไป ไม่สามารถจะเห็นอะไรความจริงพระอาทิตย์ขึ้นแล้วลงเป็นปกติ แต่
ว่าใจของบุคคลนั้นไม่เป็นปกติ อย่างนี้เขาเรียกว่าคนบ้า บ้าอะไร บ้าอุปาทาน บ้าค้นหา ฉะนั้นถ้าเรา
จะเปลื้องความทุกข์ออกจากจิต เราจะเปลื้องอาการของความทุกข์ที่เรื่องอริยสัจ ทุกข์ตัวนี้ถ้าเปลื้อง
ได้มันก็เปลื้องหมด เปลื้องไม่เหลือ ขณะที่มีชีวิตอยู่ จิตก็เป็นสุข ตายไปแล้วก็มีสุขที่สุดคือพระ
นิพพาน

ทีนี้เราจะเปลื้องทุกข์ได้แบบไหน ต้องขอมอบรับนับถือ คิดไว้เสมอทุกขณะจิตว่าร่างกายของ
เราก็คือ ร่างกายของบุคคลอื่นก็ดี วัตถุธาตุทั้งหลายก็ดี ไม่เที่ยงเห็นคนใหม่ต้องมีความรู้สึกเสมอว่ามัน
จะเก่า เก่าแล้วในที่สุดก็ทรุดโทรมแล้วก็พังมีความรู้สึกว่าร่างกายของเรา ร่างกายของเขาทั้งหมด
เป็นร่างกายที่ไม่มีอะไรทรงตัวความป่วยไข้ไม่สบายไม่สบายเป็นของธรรมดา ความแก่เฒ่าเป็นของ
ธรรมดา ผมหงอกฟันหักตาฝ้าหูฟางเป็นธรรมดา ความตายที่จะเข้ามาถึงเราเมื่อไรเป็นของธรรมดา
ถ้าจิตขอมอบรับนับถือธรรมดา มันก็หมดทุกข์ ชื่อว่าเป็นจิตของคนที่มีความฉลาดไม่ฝืนกฎธรรมชาติ
ไม่ฝืนกฎธรรมดา นี่การที่พระพุทธเจ้าทรงสอนเรา ต้องการเท่านี้ ต้องการให้จิตเรามีความรู้สึกนึก
คิดว่ามันเป็นธรรมดาอย่างนี้ เมื่อสภาวะความรู้สึกว่าเป็นธรรมดาเกิดขึ้น เราก็อไม่สะเทือนใจที่
เรียกว่า **สังขารูปเพกขาญาณ** แปลว่าญาณเป็นเครื่องรู้ รู้ตามความเป็นจริงแล้วก็วางเฉย เมื่ออาการ
อย่างนั้นปรากฏอารมณ์จิตไม่ทุกข์ มีอารมณ์จิตเป็นสุข สุขเพราะอะไร เพราะรู้แล้วมันจะแก่แก่ก็
แก่ รุ้มานานแล้ว ถ้ามันจะป่วยไข้ไม่สบายเรารู้แล้ว มันจะตายเรารู้แล้วคนอื่นที่เกี่ยวกับเราจะตาย
พลัดพรากจากกันเรารู้แล้ว วัตถุธาตุทั้งหลายมันจะสลายตัวเรารู้แล้ว ขันธ์ห้าของเราจะพังเรารู้
แล้ว เมื่อรู้อย่างนี้แล้วก็เตรียมตัวเตรียมใจแสวงหาดินแดนที่เราจะไป คือกำลังของจิตให้มันเข้าไป
สถิตในดินแดนที่มีความสุขนั่นก็คือนิพพาน ความจริงเรื่องนี้ไม่ยาก

ทีนี้ก่อนที่เราจะไปพระนิพพาน ต้องปรับปรุงอะไรบ้าง

หนึ่ง อย่าสนใจใน **กามฉันทะ** คือรูปสวย มันจะสวยได้สักกี่วันมันก็เต็มไปด้วยความทรุด
โทรม รูปสวยแต่ภายในรูปสาปรกเหมือนกับดุงอุจจาระปัสสาวะเดินได้ มันจะดีตรงไหน รูปจะสวย

แต่ในรูปนั้นล่ะเต็มไปด้วยความทุกข์มีทุกข์ปรกติ คือความหนาว ความร้อน ความหิว ความกระหาย ความต้องการ ตะเกียกตะตายไม่มีที่สิ้นสุด

เสียงเพราะ มั่นเพราะตลอดกาลตลอดสมัยหรือ ฟังแล้วก็หายไป แล้วก็เสียงเดียวกันนั้น แผละ บางคราวก็ฟังเพราะ บางคราวฟังแล้วอยากจะสลบตายเพราะอะไร กลายเป็นเสียงสำราญ เนื่องด้วยเสียงนั้นเป็นเสียงของกิเลส ไม่ใช่เสียงที่บริสุทธิ์ ถึงแม้ว่าเสียงที่บริสุทธิ์ พุคแล้วเสียงก็หายไป มันไม่มีการทรงตัว

กลิ่นหอม มีอะไรหอมจริงบ้าง กลิ่นทุกกลิ่นเหม็นทุกกลิ่น สิ่งที่เราคิดว่ามันหอม หัวน้ำหอมซื้ออย่างดีพรมเสื้อผ้า ไม่กี่วันก็เหม็น ถ้าไม่เปลี่ยนไม่ซักไม่ล้าง มันจะเกิดอาการเหม็นสาบ และก็มีอาการคล้ายตัว เป็นอันว่าความหอมมันไม่เที่ยง

รสอร่อย ไม่มีความหมายสำหรับร่างกาย อร่อยเท่าไรก็ตาม แก่ทุกวันกินเข้าไปเท่าไรก็แก่ทุกวัน ขอตีประเสริฐเลิศ บรรดาหมอทั้งหลายมักจะอวดตนว่าเป็นคนรู้ อาหารอย่างนั้นมีประโยชน์ แบบนั้นอาหารอย่างนี้มีประโยชน์แบบนี้ก็ดูบรรดาหมอทั้งหลายเขากินของที่มีประโยชน์ เขาแก่เป็นใหม่ เขาป่วยเป็นใหม่และเขาตายเป็นใหม่ ตั้งแต่สมัยปฐมียุทธศาสตร์สมัยดึกดำบรรพ์ บรรดาหมอทั้งหลายที่มีเยอะ เวลานี้ไปไหนหมด แม้แต่ ท่านโกมารภัก เป็นยอดหมอ เราก็เห็นตัวท่านใหม่ เคยได้เดินคุย เห็นเนื้อเห็นหนังท่านหรือเปล่า ก็เปล่าทั้งนั้น

เป็นอันว่าเรื่องธรรมดาที่ใครแก้ไขไม่ได้ เมื่อเราแก้ไขไม่ได้ก็จะไปยุ่งอะไรกับมันล่ะ ौरส อย่าไปสนใจมันจนเกินไป รสดีรสชั่วมีความรู้สึกแค่ปลายลิ้นกับกลางลิ้นประสาท มีเท่านั้น รับสัมผัสในรส ถ้าเลยกลางลิ้นเข้าไปก็หมดรส ไม่เชื่อลองดูก็ได้เวลากินอาหารเอาช้อนตักเหล็กเข้าไปเลยกลางลิ้น มันจะมีสภาพเหมือนเรากินดินหรือกินผักกินหญ้า มันไม่มีรสชาติ ทีนี้เราก็ต้องตัดการคิดในรส และคิดในการสัมผัสในระหว่างเพศ ฐูโทษของการครองเรือนว่ามันไม่มีความสุข ตัดอารมณ์นี้เสียได้แล้ว ความสุขใจมันเกิด ความกังวลใจก็ไม่

ตัดต้องใช้ปัญญาตัดค่อยๆ ตัดทีละเล็กทีละน้อย คิดว่ารูปนี้มันมีสภาพคล้ายกับว่าสักแต่ว่า เห็น ไม่สนใจในรูปของใคร แต่จิตมันมีความรู้สึกว่ารูปคนนี้สวยรูปคนนี้สง่า ก็นี้กรว่ารูปของเรา รูปคือร่างกายของเรา ภายนอกจะสง่าผ่าเผยแต่ภายในเต็มไปด้วยน้ำเลือดน้ำหนอง อูจจาระ ปัสสาวะ และไม่มีอาการทรงตัวมีการสลายตัวไปในที่สุด ในเมื่อสภาวะความจริงของมันเป็นอย่างนี้ละก็ จะไปนั่งยึดถือมันทำไม ตั้งใจคิดไว้เสมอว่าขึ้นชื่อว่ารูปทั้งหมด จะเป็นรูปที่มีชีวิตจะเป็นรูปที่ไม่มีชีวิตก็ตาม มันไม่เที่ยง ถ้าเราเกาะว่ามันเที่ยง ใจก็จะไปทุกข์เมื่อมันเคลื่อนไป จงทำกำลังใจของท่านทั้งหลายให้มีความเข้มแข็ง ใช้ปัญญาพิจารณาความจริงให้พบ จนกว่าจิตใจของท่านจะไม่สนใจรูป ด้วยกรณีต่างๆ เว้นไว้แต่ว่าถ้าเขาขัดสนยากจนหรือว่าจะบกพร่องในสิ่งใด เราแนะนำไปด้วยเมตตา เมตตาตัวนี้ไม่ใช่ความรักในกามคุณ เป็นเมตตาที่คอยจะเจือจุนให้บุคคลอื่น คือเป็นเพื่อนบ้านเพื่อร่วมโลกมีความสุข ถ้าจิตใจของท่านทั้งหลายสามารถจะใช้ปัญญาพิจารณาให้ละเอียดกว่านี้หาความจริง จิตของท่านก็จะถึงจุดจบคือตัด กามฉันทะ เสียได้

เป็นอันว่าการก้าวเข้าไปสู่พระนิพพานใกล้แล้วอีกจุดหนึ่ง เอละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย จะพูดกันไปมันก็เป็นความรู้เก่า แต่ขอบรรดาพุทธบริษัททั้งหลายที่เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีอารมณ์ยังไม่มั่นคงในเรื่องรูปให้พยายามใคร่ครวญพิจารณาอยู่เสมอด้วยรูปไม่เที่ยง จีนยึดถือมันก็เป็นทุกข์รูปมันเป็น อนัตตา คือสลายตัวไปในที่สุด เราจะไม่สนใจกับรูปของเรา เราจะไม่ใส่ใจกับรูปของบุคคลอื่น เราจะไม่สนใจคือไม่ยึดถือ ไม่ใช่หมายความว่าไม่สนใจ ไม่กินน้ำไม่กินข้าว ไม่กินอะไรทั้งหมด กิน เลี้ยงมัน ถ้าไม่เลี้ยงมันๆ เกิดทุกข์เวทนาแต่ทำความรู้สึกว่าเอ็งพังเมื่อไรก็เชิญพัง ฉันไม่สนใจกับเอ สิ่งที่เราต้องการคือนิพพาน มีอารมณ์ตัดเข้าไปสู่พระนิพพานนะ นี่เพียงข้อเดียวเพียงเท่านี้จิตก็จะเป็นสุขมาก

เอละต่อไปนี่ขอท่านทั้งหลายตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้า หายใจออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอรรถาธิบาย จนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกลมคเวลา

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 184

สำหรับการเจริญพระกรรมฐาน ความสำคัญที่สุดก็อยู่ที่ความเข้าใจ ถ้าหากว่าเราเข้าใจเสียแล้ว ผลในการปฏิบัติก็มีผล ทีนี้สำหรับส่วนใหญ่การเจริญพระกรรมฐานนี้มันก็จะไม่สร้างความเข้าใจกันจึงไม่มีผล มันจะถือเอาเวลาหลับตาภาวนากันเป็นสำคัญคงจะเห็นได้ว่าในสมัยเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีชีวิตอยู่ เวลานั้นองค์สมเด็จพระบรมครูเวลาเทศน์จบ ปรากฏว่าบรรดาท่านส่วนใหญ่ได้บรรลุมรรคผลและก็ยังไม่ปรากฏว่าในสถานที่ใดที่รับฟังคำสอนจากองค์สมเด็จพระจอมไตรแล้วก็ไปจะมักเขม้นตามากกว่าการคิด **ความจริงธรรมชาติขององค์สมเด็จพระธรรมสมาธิธรรมที่มีผลจริงๆ อยู่ที่ความเข้าใจ** เมื่อท่านทั้งหลายเหล่านั้นฟังเทศน์จากพระพุทธเจ้าฟังแล้วท่านก็คิดตาม ใช้ปัญญาพิจารณาไปด้วย เมื่อความเข้าใจเกิดขึ้นก็ตัดกิเลสเป็นสมุจเฉตพหวน ฉะนั้นต่อแต่นี้ไปก็เช่นเดียวกัน ผมจะถือเอาแนวที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสำคัญ เรื่องดับไฟมีการหลับตาจะถือให้น้อยที่สุด แต่ว่าจะพยายามสร้างความเข้าใจให้มากที่สุด เมื่อเราเข้าใจแล้ว ใช้อารมณ์นี้ไปพิจารณาใคร่ครวญไปตามปกติ ไม่ใช้อารมณ์ก็สามารถจะตัดกิเลสเป็นสมุจเฉตพหวนได้

และสำหรับวันนี้ก็ขอย้ำเรื่องรูปเป็นสำคัญ และการพูดเรื่องรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส เรื่องใหญ่จริงๆ ที่พระพุทธเจ้าใช้ก็คือรูป มาดูตัวอย่างที่ท่านจะเห็นว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสกับ พระพาหิยะ ว่า พาหิยะ เธอเห็นรูปแล้วจงสักแต่ว่าเห็น พระพุทธเจ้าตรัสแต่เพียงเท่านี้ ปรากฏว่า พระพาหิยะ สำเร็จพระอรหัตผลพร้อมไปด้วยปฏิสัมภิทาญาณ ท่านสำเร็จได้อย่างไร ทั้งนี้ก็เพราะว่ากำลังใจของ พระพาหิยะ นั้นพร้อมแล้วที่จะรับคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อฟังก็เกิดความเข้าใจ ทั้งนี้ก็เพราะว่าตามที่ท่านตรัสว่า พาหิยะ เธอเห็นรูปแล้วจงทำความรู้สึกว่าสักแต่ว่าเห็น ก็หมายความว่าเธอจงอย่าสนใจในรูป เพราะรูปเป็น อนัตตา คำว่า อนัตตา นี้เป็นตัวสุดท้าย รูปเป็น อนิจจัง หากความเที่ยงไม่ได้ รูปเป็น ทุกขัง สภาพะของรูปไม่มีการทรงตัว และที่รูปเป็น อนัตตา มีการสลายตัวไปในที่สุดอันนี้เป็นอารมณ์ของวิปัสสนาญาณ

พอเราฟังอย่างนี้แล้ว ก็พากันคิดว่าที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวว่ารูปเป็น อนิจจัง ฟังแล้วต้องคิดๆ ให้มันเห็นจริงๆ ว่ารูปมันเป็น อนิจจัง มันไม่เที่ยงตรงไหน ใช้อารมณ์คลำให้มันเห็น เราเคยคิดบ้างไหมว่าร่างกายของเรานั้นมันทรงสภาพแล้วก็ร่างกายของบุคคลอื่นมันทรงสภาพตามปกติ ไม่มีการเคลื่อนไหวนี้ส่วนใหญ่ของคนมักจะติดอย่างนี้ ทั้งๆที่ความเปลี่ยนแปลงของรูปมันเป็นไปทุกๆ วินาทีที่เคลื่อนไป หรือว่าทุกขณะของลมหายใจเข้าหายใจออกที่เคลื่อนไป

นั่งมองดูสภาพของเด็กลูกของคนที่เกิดขึ้นใหม่ โดแคไหน นึกถึงภาพออกมารที่แรกมันเล็กน้อย การช่วยเหลือตัวเองก็ไม่มี เมื่อมันไม่มีแล้ว ช่วยไม่ได้เพราะมันยังเล็ก มีกำลังไม่พอ

แต่ต่อมาภายในไม่ช้าเด็กคนนั้นพลิกหงายได้ จุดนี้เราก็จะมองเห็นว่ามันไม่เที่ยง ถ้ามันเที่ยงจริงๆ มันก็ต้องโตเท่านั้นแหละ ขยับขยายไปไม่ได้ เคยพูดไม่ได้ก็ไม่พูด เคยช่วยเหลือตัวเองพลิกคว่ำพลิกหงายไม่ได้มันก็ต้องเป็นอย่างนั้น

แต่ต่อมาร่างกายของเด็กมันก็เริ่มโตทีละน้อยๆ จนกระทั่งถึงความเป็นหนุ่มเป็นสาว คิดถึงตอนนี้มันเที่ยงไหม ถ้ามันเที่ยงมันโตขึ้นมาได้อย่างไร เพราะอาศัยการเคลื่อนไปของมันก็เกิดความทรุดโทรมไหลเข้ามาทีละน้อยๆ ความเป็นคนแก่เริ่มเข้ามา ทีนี้ความส่องใสของร่างกายก็ค่อยๆ สลายตัวไป มีแต่ความเศร้าหมองเกิดขึ้นตามลำดับ ยิ่งนานเท่าไรความเศร้าหมองก็มีมากขึ้นเท่านั้น ในที่สุดความเศร้าหมองปรากฏชัดเจนไม่ปรากฏความงามของร่างกาย คนที่เคยสวยที่มีความสง่างาม อายุย่างเข้าสี่สิบห้าสิบดูไม่ได้แล้ว กลายเป็นคนไม่มีราคา นี่เราจะเห็นว่ารูปเที่ยงหรือไม่เที่ยงถ้ารูปมันเที่ยงมันจะมีสภาพอย่างนั้นได้ไหม และในที่สุดก็ไม่มี ความหมายสำหรับบุคคลอื่นใด เพราะมันตาย

ตัวนี้เราพิจารณากันในคำว่าไม่เที่ยงอย่างเดียว เป็นวิปัสสนาญาณในเมื่อรูปมันไม่เที่ยงอย่างนี้ เรายังสนใจในรูป ยังเอาจิตไปเกาะในรูป คิดว่ารูปคนนั้นสวยคนนี้ดีปรารถนาอยากจะได้เขาเข้ามาเป็นคู่ครอง และก็รูปของเราเนี่ยมันจะเลวจะทรามขนาดไหนก็ตาม จะเสื่อมจะโทรมเท่าไรก็ตาม เราก็ไม่เคยไปคิดถึง คิดถึงว่ารูปของเรามันคืออยู่เสมอ และไอ้คำว่าดีตรงนี้ มันดีเพราะอะไรเราจึงเห็นว่าดีความเสื่อมความโทรมมันเป็นปรกติ ตามิเห็นรูป รูปเราก็สามารถ เห็นได้รูปของบุคคลอื่นก็สามารถเห็นได้ รูปของวัตถุต่างๆ ที่ไม่มีชีวิตมันใหม่แล้ว ก็เก่าๆ แล้วยังพัง เราก็เห็นได้ หูเคยได้ยินเสียงเขาพูดให้ฟังอยู่เสมอ ถึงความเปลี่ยนแปลงของรูปการสลายตัวของรูป เป็นอันว่าตาก็ตาดี หูก็หูดี แต่สภาพที่ไม่จำตามความเป็นจริงก็เพราะใจมันชั่ว ใจมันไม่ยอมรับนับถือตามความเป็นจริง

ทีนี้ถ้าเราแก้ก็ต้องแก้ที่ใจ แก้ที่แรกแก้ง่าย ๆ หากความไม่เที่ยงให้มันพบเสียก่อนนี้เป็นด้านวิปัสสนาญาณ พยายามคิดไว้ ดูไว้ จำไว้ พิจารณาไว้ เดินไปในที่ทุกสถาน เห็นคน เห็นสัตว์ เห็นวัตถุ มองหาความจริงคิดว่าหาความจริงให้มันพบว่ามีคนๆ ไหนบ้าง มีสัตว์ตัวไหนบ้าง และก็มีวัตถุชิ้นไหนบ้าง ที่มันมีสภาพเที่ยงมันมีสภาพคงตัวเป็นปรกติ บางที่ท่านทั้งหลายจะเห็นว่าแก้วแหวนเงินทองเพชรนิลจินดา มีสภาพเที่ยง เพราะความสดใสมันปรากฏ มันเป็นธาตุที่มีความเข้มแข็ง มันเที่ยงเพราะความสดใส มันเที่ยงเพราะความสวย อาศัยความแจ่มใสเป็นสิ่งสำคัญ เราลองปล่อยสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ไว้ตามสภาพของมัน โดยไม่มีการระวังรักษา เพชรที่มีสภาพแจ่มใส ความแจ่มใสมันจะสลายตัวไป เพราะฝุ่นละอองมันมาเกาะ ตอนนี้เราจะเห็นความแจ่มใสมันเที่ยงไหม มันหดตัวมันก็ไม่เที่ยง และในที่สุดเมื่อสิ้นอายุของมันก็จะสลายตัวไป ไม่มีอะไรคงที่ สำหรับวันนี้เราก็นั่งหาความเที่ยงให้มันพบในเมื่อมันไม่เที่ยงแล้วจะนั่งค้ำมันอยู่อีก หรือว่ารูปนี้ที่เราบูชาว่ามันดีนี่มันดีได้ตรงไหน

ในเมื่อรูปมันไม่เที่ยงแล้วอะไรที่มันตามมาบ้าง สิ่งที่จะติดตามมาก็คือความทุกข์ทุกข์ตรงใน ทุกข์ที่ใจเรามันแล้ว ไปยึดถือมันมากเกินไป ถ้าใจของเราดีมีปัญญาใช้ปัญญาให้เป็นประโยชน์

ใช้อารมณ์จิตคิดให้มันถูกทาง ที่เรียกว่า **สัมมาทิฐิ** ความทุกข์ของเราที่ไม่มี ความทุกข์ไม่มีมันไม่มี ได้อย่างไร พระพุทธเจ้าบอกว่ารูปไม่เที่ยง รูปเป็นทุกข์ เมื่อรูปไม่เที่ยงก็ให้มันเป็นเรื่องของรูป รูปมันเป็นทุกข์ก็ให้มันเป็นเรื่องของรูป ใจเราจ้องอย่าทุกข์ และก็ในที่สุดรูปมันเป็น **อนัตตา** ก็ให้มันเป็นเรื่องของรูป สำหรับใจของเรามันต้องเป็น **นิจจัง** คือมีอารมณ์เที่ยง ใจของเราให้มันเป็น **สุขัง** คือมีอารมณ์เป็นสุข ใจของเรามันเป็น **อตตะ** คือมีการทรงตัว เอ๊ะ พุคนี้ผิดปกติหรือเปล่า

ความจริงใจมีสภาพเที่ยง เราจะเห็นได้ว่าคนและสัตว์ที่ตาย มันตายแต่กายใจมันไม่ได้ตาย ถ้าใจมันตายด้วย การขึ้นสวรรค์ การลงนรกการเป็นพรหมพระนิพพานมันก็ไม่มี ที่มีสภาพของใจมันเที่ยง คือเป็นธรรมชาติ อันหนึ่งคือเป็นสภาพไม่รู้จักรการสลายตัว แต่ที่เราจะต้องระมัดระวังใจของเราให้มันมีอารมณ์ผ่องใส อารมณ์ของใจอย่าให้มันขุ่นมัว เพราะเราจะดีหรือเราจะชั่วมันอยู่ที่ใจ ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า **มโน ปุพพังคมา ฐัมมา มโน** **เสฏฐา มโนมยา** ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐสุดสำเร็จด้วยใจ เราก็เข้ามาขัดที่ใจอย่าเข้าไปขัดที่รูป

เราปฏิบัติพระกรรมฐานให้มีความรู้สึกอยู่เสมอว่าเราฝึกจิต ไม่ได้ฝึกกายถ้าเอากายไปนั่งแข่งกันว่าฉันนั่งได้นานกว่า ฉันยืนได้นานกว่า ฉันเดินได้นานกว่าฉันนอนภวานาได้นานกว่า ตัวนี้ยิ่งเลวจัด มันเป็น **มานะ** ตัวถือตัวถือตนเป็นการ **โอ้อวด** นำเอา **อุปกิเลส** เข้ามาใส่ใจ นี่เป็นอารมณ์เลวไม่ใช่อารมณ์ดี **โอ้อวด** นานนี้ไม่ใช่ความประสงค์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าตรัสว่าธรรมของเราไม่ใช่ธรรมเป็นเครื่องเน้นซ้ำ ต้องใช้การปฏิบัติให้มีการรวดเร็ว แต่เร็วก็ไม่ช้าหนึ่งเร็ว นอนเร็ว ยืนเร็วเดินเร็ว แต่ว่าเร็วนั้นก็คือทำจิตให้มันเกิดความฉลาดให้จิตมันยอมรับนับถือความเป็นจริง ถ้าเราพิจารณาแต่รูปตัวเดียว เราก็เป็นอรหันต์ได้ **ท่านพาหิยะ** ท่านพิจารณาอะไรบ้าง ก็รูปตัวเดียวเท่านั้น

ถ้าเราตัดรูปเสียได้ตัวเดียว อะไรมันจะเหลือ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ถ้าไม่มีรูปมันมีเสียงได้หรือเปล่า และก็มันจะมีกลิ่นได้ไหม หรือว่า **รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ** มันก็มีได้ที่ไหน เป็นอันว่าเราตัดตัวเดียว ตัดตรงไหนตัดที่เรียกว่า **ชาติ ปี ทุกขา** ความเกิดเป็นทุกข์ อะไรมันเกิด รูปมันมันเกิดนี้เราพูดกันในแนวของ **อริยสัจ** เวลาที่เราเกิดจริงๆ อยู่ในครรภ์มารดา เรามองไม่เห็นแต่ว่าเดี๋ยวนี้ควรจะเห็น พวกเราเห็นภาพที่เขาถ่ายรูปเด็กที่รูปในครรภ์ มันนั่งตัวเข้าขึ้นมาภายนอก สภาพแบบนี้ต้องนั่งจมอยู่ในครรภ์มารดานับเดือน เขี่ยคแขน เขี่ยคขาไปก็ไม่ได้ ภายในครรภ์ของมารดาคือมดลูก หรือกระเพาะที่อาศัยก็เต็มไปด้วยความสกปรก มันชุ่มไปด้วยเลือดที่มีผิวบางๆ มีความนุ่มชุ่มห่ออยู่ และเจ้าเด็กที่เกิดก็อาศัยนั่งเบาะนั้นแหละ เขาเรียกกันว่าเบาะ ในเบาะนั้นก็ชุ่มไปด้วยเลือดภายในกายเต็มไปด้วยเปือกตม ลองนั่งคิดถึงสภาพว่ามันสะอาดหรือมันสกปรกถ้ามันสะอาด ประจำเดือนของคนที่มีมันเคลื่อนออกมามันก็ไม่นั่งต้องล้าง ไม่ต้องชำระความจริงที่เราเรียก ประจำเดือน ถ้าเขายังไม่มีครรภ์มันเคลื่อนออกมาไข้แตก ถึงเวลาเจ้าหนามูติดตัวที่รองมามันก็แตกแต่ก็เป็นเลือดออกมา ความจริงจะถือว่ามันสกปรกเกินไปสำหรับร่างกายก็ดี แต่เราถือว่าสกปรกเป็นธรรมชาติ ความจริงมันไม่มีอะไรมากถ้าเรามองเห็น แต่ที่ว่าภายในมันสกปรก

ลองนั่งๆ นึกดูสิว่าไอ้การนั่งคุกเข่าแบบนี้สะดวกไหม มันสบายหรือลำบากเราจะเห็นว่ามันลำบาก ถ้าเราไม่รู้ว่ามันจะลำบากอย่างไร ก็ลองนั่งสภาพแบบเด็กในครรภ์มารดาสักชั่วโมงเป็นอย่างไร ไม่ต้องให้มันถึงวันถึงเดือนจะทนไหวไหมถ้าทนได้ มันทนแบบอาการฟืนหรือว่าอาการปกติ คำว่าทุกข์แปลว่าจำเป็นต้องทนนั่นมันนั่งด้วยอาการฟืน และที่ถ้าเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดา ถ้ามารดาไหวตัวแรงๆ เกินไป วิ่งเร็วๆ เดินเร็ว เด็กในนั้นก็หัวสั่นหัวโคลน ไม่มีความสุข มารดา กินของร้อนเกินไป ก็เกิดอาการกระสับกระส่าย ฝืดเกินไป เปรี้ยวเกินไป เค็มเกินไปเด็กไม่มีความสุข แต่ว่าคนที่กินคือมารดาไม่รู้ ถ้าความไม่สบายเกิดขึ้น ก็จะขยับเขยื้อนน้อย มารดาก็บอกเด็กเคลื่อนไหว ไอ้เคลื่อนไหวไม่ใช่เคลื่อนไหวแบบสนุกสนาน มันเคลื่อนไหวเพราะมีความทุกข์ทนจะไม่ไหว แต่ความเข้าใจของท่านมารดาบอกว่าเด็กแข็งแรงมันเดินได้ เป็นอันว่าเจ้านั้นต้องทนทุกข์เพราะความเข้าใจผิดของท่านแน่ นี่มันทุกข์เสียตั้งแต่อยู่ในท้อง **ชาติ ปี ทูขา** ใครมันทุกข์นะไอ้กายมันทุกข์ถ้าไม่มีกายเสียแล้ว สภาพอย่างนั้นมันจะปรากฏไหม ไอ้ตัวปวดตัวเมื่อยตัวอะไรๆ พวกนี้มันมีได้อย่างไร

ทีนี้เมื่อคลอดออกจากครรภ์มารดาแล้ว ร่างกายที่อยู่ในครรภ์ของมารดาอาศัยไฟธาตุสร้างความอบอุ่น พอคลอดออกมาจากครรภ์มารดา กระทบอากาศภายนอกซึ่งมีความหนาวจัดร้อนจัดกว่า ร่างกายก็เต็มไปด้วยความแสบ เด็กก็ร้อง เด็กร้องออกมา หมอตำแยบางคนชม แหม เจ้าเด็กคนนี้ดีจริงๆ ออกมาร้องจ้าเสียงดังแข็งแรงดีมาก แต่ความจริงนะมันแสบกายมากมันร้องดัง แต่ความเข้าใจของท่านหมอตำแยสมัยโบราณพลาด ออกมาใหม่ๆ เลือดติดตามกายริบอบน้ำให้มันสะอาด มันก็เลยหนาวใหญ่ สมัยปัจจุบันนี้เขามีความเข้าใจเด็กออกมา เขารีบเออสาลีเข้าไปห่อตัวทันที เพื่อรักษาความอบอุ่น

ตอนนี้เราพูดกันแค่นี้ในครรภ์มารดาเท่านั้น **ชาติ ปัง ทูขา** ความเกิดเป็นทุกข์ถ้าเราเกิดก็ครั้งมันก็มีทุกข์อย่างนั้น ฉะนั้นเรา จะแสวงหาความเกิดต่อไปไหนเราพอใจไหมในด้านของความทุกข์ถ้าเราพอใจ ในด้านของความทุกข์เราก็ละเมิดทำลายความดีให้สลายไป ทรงความชั่วเข้าไป หลงไหลใฝ่ฝันใน รูป ในเสียงในรส ในสัมผัส และที่อารมณ์ที่เกลือกกลิ้งไปด้วยกามคุณ เราทำอย่างนี้คิดอย่างนี้เราก็มีหวังการเกิดไม่มีที่สิ้นสุด หรือว่าเรามีความโลกโมโหสัน ในทรัพย์สินไม่มีความรู้สึก ไม่มีมัจฉาว่าทรัพย์สินทั้งหลายเหล่านี้ มันจะช่วยชีวิตเราได้เมื่อเราทรงชีวิตอยู่ให้มีความสุขอยู่บ้าง เพราะอาศัยมัน แต่ว่าพร้อมๆ กับที่เราอาศัยมันได้มันมีความสุข แต่ว่าก็นำเอาความทุกข์มาให้เรา เอาความเหน็ดเหนื่อยการระมัดระวัง ความหวงแหน เป็นอันว่าตายแล้วแบกมันไม่ได้ป่วยไข้ไม่สบายมีอารมณ์เป็นทุกข์ มันก็ช่วยให้เราสุขไม่ได้ และเราก็คบกับความโกรธ ความพยาบาทที่เต็มไปด้วยความโหดร้าย ใจปราศจากความเมตตาปราณี และอารมณ์ของเราก็ยึดถือว่าร่างกายของเราต้องไม่ตาย ร่างกายของเราจะต้องอยู่ตลอดกาลตลอดสมัยทรัพย์สินทั้งหลายมันจะต้องไม่หมดไป ถ้าอารมณ์จิตของเราทรงไว้ อย่างนี้เป็นปรกติเราก็เกิดกันไม่มีที่สิ้นสุด และต้องไปพบกับความทุกข์ทรมานในครรภ์ของมารดาหาที่สุดไม่ได้

นี่เป็นอันว่านี่เรามาสร้างความเข้าใจของคำว่า **อนิจจัง** และคำว่า **ทุกขัง** ในเบื้องต้น มันยังไม่หมดหรือ ความจริงถ้าพูดเท่านี้ใช้ปัญญาจริงๆ อารมณ์มันจะเข้าไปตัดกิเลสอย่างมาก ถ้าเราใช้ปัญญานะ ถ้าฟังด้วยสัญญาเท่าไรมันก็ไม่เกิดผลดีไม่ดีก็เอาไอ้สัญญาความจำนี้แหละไปไอ้อวดชาวบ้านเขา กลายเป็นคนมีกิเลสหนา

ฉะนั้นขอบรรดาท่านทั้งหลายจงจำไว้ว่ารูปเป็น **อนิจจัง** หากความเที่ยงไม่ได้และก็รูปเป็น **ทุกขัง** เต็มไปด้วยความทุกข์ เราไม่ควรจะยึดถือรูปของเรา ไม่ควรจะยึดถือรูปของบุคคลอื่น ไม่ควรจะยึดถืออะไรๆ ทั้งหมดในโลกว่ามันเป็นเราเป็นของเราควรทำใจของเราให้อยู่ห่างจากความปรารถนาในรูป เมื่อเราตัดอารมณ์รักในรูปทุกอย่างเสียได้แล้ว ก็อรุณคน รูปสัตว์ รูปวัตถุ มีจิตรังเกียจคิดว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้เป็นปัจจัยของความทุกข์หาความสุขไม่ได้ เมื่อจิตใจของท่านหลุดลอยจากอารมณ์ในการก่อรูป ท่านก็เป็นพระอรหันต์ มันเป็นของไม่ยาก

เอาละ ตอนนี้ไปขอทุกท่านตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้าลมหายใจออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอริยาศัย จนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกลมเวลา

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 185

ในความสำคัญตอนต้น ระยะต้นๆ นี้สำคัญมาก ภาวะดับจิตเข้าถึงฌานแล้วก็มีอารมณ์เรียบ ใสใหม่ นี่ในตอนต้นคนที่มีความสงสัยกัน วันนี้ก็ถามกัน หลายคนเห็นถามกันก็แสดงว่าความจริง ไม่เข้าใจว่าอารมณ์ของกรรมฐาน ก็มีความสำคัญอยู่ในระยะตั้งแต่ ปิติ เบื้องต้น ไปถึงระดับเข้าถึง **ปฐมฌาน** ตอนต้นๆ **ปฐมฌาน** นี้มีอยู่ 3 จุด คืออย่างหยาบ อย่างกลาง อย่างละเอียด นี่ตอนระยะต้น ที่เราเจริญกรรมฐานก็มีความอึดอัดอยู่ในด้าน **อานาปานุสสติกรรมฐาน**

สำหรับ **อานาปานุสสติกรรมฐาน** การกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกนั้นมีความสำคัญมาก ก็ขอ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทนะ อย่าคิดว่ากำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกเป็นของเบา ถ้าหากว่า **อานา ปานุสสติกรรมฐาน** ไม่ทรงตัวนี้ เราจะเจริญสมณะอีก 39 กอง สมณะนี้ความจริงมีจริงทุกกอง แล้วก็ หรือวิปัสสนาญาณก็ตาม จะไม่มีอะไรได้ผลเลยนะ เหมือนกับเราจะกินอาหารถ้าไม่อิม ถ้าขาดข้าว หรือมีแต่กับข้าวนี้ก็แยเหมือนกันนะ **อานาปานุสสติกรรมฐาน** ก็เหมือนกับอาหารหนัก นี่การ กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก เวลาหายใจเข้ารู้ที่อยู่หายใจเข้าหายใจออกรู้ที่อยู่ว่าหายใจออก นี่คำว่ารู้ อยู่ในตอนนี้ ไม่ใช่หมายความว่าบังคับให้ลมหายใจมันหนักหรือมันเบา บางทีลมหายใจเบา เราเกรงว่า จะรู้น้อยไป เลยหายใจหนักๆ อันนี้ไม่ถูก แต่เพียงนำจิตเข้าไปรับทราบ ปล่อยลมหายใจไป ตามปกติ แม้ว่า การใช้ **อานาปานุสสติกรรมฐาน** ในระยะต้น รู้สึกว่าจะมีอาการพุ่งอยู่ อึดอัด

เอาละสำหรับ **อานาปานุสสติ** แต่ว่าจงอย่าถือเอาไม่ว่าจะปรากฏเป็นแสงสีเขียว สีแดง สี เหลือง สีต่างๆ หรือปรากฏขึ้น บางครั้งก็มีอาการคล้ายๆ กับไฟฉายส่องตรงหน้า สว่างจ้า อาการ อย่างนี้ปรากฏขึ้น ก็ขอได้โปรดทราบว่ามันเป็นอาการของ **ปิติ** ที่เนื่องจาก **อานาปานุสสติกรรมฐาน** อันนี้มันจะสงสัยกัน บางคนก็สงสัย บางคนก็ไม่สงสัย ก็บอกกันไปเพราะมีคนมาถามไว้ก่อนคราว นี้ต่อไปจะเป็นกรรมฐาน ถ้าหากว่าเราจะใช้กรรมฐานกองอื่นใดก็ตาม ต้องจับลมหายใจเข้าออก ก่อนเสมอ แล้วก็ใช้กรรมฐานกองอื่นได้ อย่างที่เราภาวนา **พุทโธ** เวลาหายใจเข้านี้กว่า **พุท** เวลา หายใจออกนี้กว่า **โธ** นี่เป็นกรรมฐาน 2 กองควบกัน การรู้ลมหายใจเข้าออกเป็น **อานาปานุสสติ กรรมฐาน** คำว่าภาวนาว่า **พุทโธ** เป็น **พุทธานุสสติกรรมฐาน** นี้ถ้าหากว่าบังเอิญในประการบางครั้ง ถ้าเราจับลมหายใจเข้าออกประเดี๋ยวหนึ่งลืมไป ใช้คำว่า **พุทโธ** อย่างเดียว อันนี้ก็ใช้ได้

เป็นอันว่า **อานาปานุสสติ** นั้นขึ้นต้นก่อนให้จิตทรงตัว ต่อไปจะใช้คำภาวนาแล้วพิจารณา แล้วก็ทิ้งลมหายใจได้ นี่เพื่อเป็นการป้องกันให้จิตเรียบ นี่สำหรับ **อานาปานุสสติกรรมฐาน** นี้ก็เป็น กรรมฐานปราบอารมณ์จิตที่มีจิตพุ่งชาน ถ้าอารมณ์จิตของเราเกิดมีความพุ่งชานจริงๆ มันบังคับไม่ย อยู่นี่ ท่านบอกว่าไม่ต้องภาวนาให้กำหนดรู้ลมหายใจออกโดยเฉพาะ ถ้าไปภาวนาหรือพิจารณาเข้าละ ก็จิตมันจะชานมากขึ้น มีตอนหนึ่งที่มีความสำคัญก็คือตอน **ปิติ** มีลักษณะเสมอกัน มีลักษณะอย่าง

ถือเอาเป็นสำคัญถ้าเราถือเอาภาพนั้นเป็นสำคัญ ถ้าวันนี้เห็นภาพ ช่วงนี้ไม่เห็นจิตจะลุ่มแต่ความจริงการเห็นตอนนี้เขายังไม่ถือเป็น **ทิพจักขุญาณ** เพราะยังไม่ใช้หรือว่าภาพปรากฏก็ดี ไม่ปรากฏก็ดี เราต้องการอย่างเดียวคือจิตสบาย

สำหรับสมถภาวนา แปลว่าต้องการให้จิตสงบจาก **นิเวรณ** ประการคือการสงบจิตเท่านั้น นั่นถ้าจิตจะเห็นหรือไม่เห็น ได้ยินหรือไม่ได้ยินก็ช่างแต่ถ้าภาพที่เห็นนั้นเป็นประโยชน์ แล้วก็เอาจิตพอใจชนิดหนึ่ง แต่ว่าการเห็นภาพนี้เป็นเรื่องธรรมดาณะ นี่ถ้าตั้งใจจิตว่าจะไม่พอใจ ก็ตั้งใจได้ เมื่อก่อนจะเห็นใช้หรือเปล่า เห็นเข้าแล้วมันอดไม่ได้ อดคิดตาไม่ได้ ชอบใจ เพราะเป็นของใหม่กว่า จะตั้งท่า เราไม่สนใจกับภาพได้นี้ก็หลายจังหวะ หลายสิบครั้ง ก็อดคิดถึงไม่ได้นะ เห็นเข้าแล้วบีบมันเป็นของใหม่ พอเอาจิตเข้าไปจับภาพ สมาธิมันเคลื่อน เคลื่อน จิตตก จิตตกภาพก็หาย มันเป็นอย่างนี้ละ

แต่ไอ้การที่ไปสนใจกับภาพ แสง เสียง รังสีต่างๆ ของโบราณอาจารย์หรืออาจารย์ต่างๆ ที่สอนกันมา ท่านบอกว่าจงอย่าถือเอาภาพนั้นเป็นสำคัญ ถ้าเราไปติดอยู่แค่ภาพนั้น จิตก็จะไม่เข้าสู่ระดับฌาน ในเมื่อจิตเข้าสู่ระดับฌานตัวนี้ ภาพแสง สี มันจะไม่ปรากฏ แต่ทำไมสบายกว่า นี่สำหรับเมื่อจิตเข้าถึง **อุปจารสมาธิ** เต็มที่ เข้าสู่ระดับฌาน ตอนนี้นี้ก็มีสิ่งน่าคิดอยู่ชนิดหนึ่ง เมื่อกำลังจิตของคน ที่เจริญสู่สมาธิไม่เสมอกัน บางท่านควบคุมอารมณ์ได้ละเอียด เมื่ออารมณ์จิตละเอียดพอเข้าถึงฌานจิตมันก็จะทรงตัว แต่บางท่านกำลังจิตไม่ละเอียดพอ การทรงตัวไม่ดีนี่ก็จะมีอาการเคลิ้มคล้ายหลับ แต่จิตสบาย มีอาการเคลิ้มคล้ายหลับชั่วประเดี๋ยวหนึ่งก็มีความรู้สึกตัวขึ้น นี่บางคนก็เลยสงสัยว่านั่นหลับ แต่ความจริงแล้วไม่ใช่ เป็นอาการของจิตที่เข้าสู่ฌานอย่างหนึ่ง แต่ทรงตัวไม่ได้นาน ถอยกลับมาที่อาการอย่างหนึ่ง

อีกอย่างหนึ่งสำหรับจิตเข้าสู่ฌานเบื้องต้น จะมีอาการจิตเคลิ้มมีความสบายคล้ายจะหลับ จะรู้สึกว่าการมนต์จิตวูป คล้ายจะตกจากที่สูง นั่นเป็นอาการจุดหนึ่งที่จิตเข้าถึง **ปฐมฌาน** แล้วทรงตัวไม่ได้ พัดหลงลี้มไป มีจิตหวือคล้ายๆ ตกจากที่สูง นี่การเจริญพระกรรมฐานก็สำคัญ

ตอนต้นนี้ถ้าหากว่าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทมีความเข้าใจแล้วก็ไม่เป็นไรหรือว่ามี ความสำคัญที่ว่าเป็นก็อยู่เสมอว่าเราฝึกจิต เราไม่ได้ฝึกกาย นี่เวลาที่จะนั่งก็เหมือนกัน นั่งท่าไหนสบายนั่งท่านั้น เว้นไว้ว่านั่งรวมกันเป็นกลุ่มนั้นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าอยู่ที่บ้านนั่งขัดสมาธิสบายก็ นั่งขัดสมาธิ นั่งพับเพียบสบายก็นั่งพับเพียบ สำหรับอิริยาบถที่นิ่ง ถ้าบังเอิญมันปวด จะนั่งพับเพียบ พลิกซ้ายพลิกขวาก็ได้ หรือนั่งพับเพียบไม่สบายมานั่งขัดสมาธิ ขัดสมาธิไม่สบายมานั่งพับเพียบอันนี้ก็ได้อีก เขาไม่ห้าม ไม่ใช่ว่านั่งอยู่ท่าไหนจนกระทั่งขามันปวดมันเมื่อย แล้วก็เปลี่ยนไม่ได้แล้วอย่างนั้น แต่ว่าถ้าจิตกำลังสบายอยู่ ถ้ารู้สึกว่ามันปวดเวลาที่ขยับเปลี่ยนอิริยาบถก็ค่อยๆ เปลี่ยน จิตมันจะเคลื่อน จากสมาธินี้เป็นเรื่องสำหรับนักเจริญพระกรรมฐานตอนต้นจะต้องรู้

แล้วก็ประการที่ 2 ขณะที่จิตเข้าถึง **อุปจารสมาธิ** ตอนนี่จิตมันเป็นทิพย์สติสัมปชัญญะมันต้องสมบูรณ์มากขึ้น ตามธรรมดาเสียงจิ้งจกร้องนี่ ท่านจะใช้จิตธรรมดาปล่อยธรรมารู้สึกมันเสียง

มันเบามาก แต่ถ้าวัดน้ำหนักถึงอุปจารสมาธิเสียงจึงจก้องดังมาก จิตไม่รับสัมผัสเลยนะครับ ดีไม่ได้นั่งๆ คล้ายๆ ใครเอาพลมามากๆ ง่ายๆ อันนี้มี แต่ถ้าลมตามาดูไม่มี อันนี้ไม่รู้ว่าจะเสียงอะไร เหมือนกันอาตมาเคยโดนบ่อยๆ ได้พบบ่อยๆ เมื่อฝึกในตอนต้น แล้วรายการต่อไปทันทีจะมีปรากฏคล้ายๆ กับคนเดินผ่านไปผ่านมา แล้วคนเขาเข้ามานั่ง ตอนนั้นก็ขอได้โปรดทราบว่าผู้ที่ผ่านไปผ่านมาหรือจะมานั่งใกล้ๆ นี้ ศิษกรรมคาเข้าไม่ได้ ในทางเจริญพระกรรมฐานพวกนั้นไม่ใช่ผี เป็นเทวดา ถ้าเรารู้ว่าเป็นเทวดาก็ไม่ต้องกลัวเพราะเราอยากเห็นเทวดา แต่ก็ไม่น่ากลัวหรอก ไม่น่าจะอยากเห็นเทวดาพอเทวดามาจริงๆ เปิดทางขี้เลย (หัวเราะ) นะ เพราะว่าเทวดานี้แกล้งพิเรนทร์ๆ เหมือนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **เทวดาชั้นจาตุมหาราช**

ชั้นจาตุมหาราช นี้ นักเจริญกรรมฐานเขาถือว่าเทวดาชั้นนี้เป็นครุในเบื้องต้นนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขาถือว่า **ท่านท้าวมหาราชทั้งสี่** คือ **ท้าวธตรฐ ท้าววิรุฬหก ท้าววิรูปักษ์ และ ท้าวอุเวร** ที่เราเรียกว่า **ท้าวเวสสุวรรณ** อันนี้เป็นครุ เพราะว่าทั้งสี่ท่านนี้เป็นพระอริยเจ้าชั้น **พระอนาคามี** แล้วก็ **เทวดาชั้นจาตุมหาราช** ทั้งหมดที่จะไปเป็นเทวดาชั้นนี้ได้ เมื่อสมัยเป็นมนุษย์ต้องได้มานสมาบัติ แต่ว่าเวลาตายท่านไม่ได้เข้าฌานตาย เลยไม่มีสิทธิ์จะไปเป็นพรหม ต้องเป็นเทวดาชั้นนี้ เทวดาชั้นนี้เป็นเทวดาที่มีความเข้มแข็งมาก นี่การพิเรนของท่านก็คือถ้าจิตเราสบายถือ **ปีติ** ถือว่าจิตเข้าสู่ฌานชั้นต้น ตอนนี้อยู่สักว่าจิตของเราจะเริ่มไม่มีการหวาดกลัว เช่น ผีสาง อะไรต่ออะไรก็ตามที่เขามีกวกลัวกัน จิตเริ่มมีความกล้าหาญขึ้น ความไม่กลัว ความมั่นคงของจิตมีมากขึ้น ตอนนี้เทวดาสอบแหละ แต่ส่วนใหญ่ถ้าปรารถนา **พุทธภูมิ** ถูกหนักสำหรับสาวกภูมินี้ไม่แน่จะถูกหรือไม่ถูก หรือว่าเวลาท่านจะแสดง ท่านก็แสดงทำให้เราแล้ว แสดงอาการอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีความกลัว ถ้าเราไม่กลัว ไม่มีอีกแล้วกลับสออบดู ถ้าเราไม่กลัวก็แสดงมากหน่อย จนกระทั่งแน่ใจว่าเราไม่กลัวท่านก็เลิกแสดง

อ้าว ธิบหลบ พ่อใหญ่ พ่อครูมาแล้ว เดี่ยวก็ล้มพับไปลุกไม่ขึ้นด้วยกันทั้งคู่ (หัวเราะ) วันนี้ไม่ได้นั่งงานบิณฑบาต (หัวเราะ) อันนี้ก็ถือว่าวันนี้เป็นวันสุดท้ายของ จุดนี้นี้เกรงว่าญาติโยมทั้งหลายจะลืมทำเสีย เพราะเคยบอกกันมาก่อนและบางท่านก็มาทีหลัง นี่สำหรับจิตเราเข้าถึงฌาน อันดับแรกเป็นเครื่องสังเกตนะมันจะเข้าได้นานไม่นานนี้ไม่สำคัญ ฌานระยะแรกนี้เราเรียกว่า **ปฐมฌาน** ฌานที่หนึ่งซึ่งสังเกตุก็มีว่าจิตเราสามารถจะรู้ถึงลมหายใจเข้าออก รู้คำภาวนาหรือรู้คำพิจารณา หูได้ยินเสียงข้างนอกชัดเจนแจ่มใส ใครจะคุยกันจะทะเลาะกันจะว่าอะไรกันก็ตาม ร้องรำทำเพลงรู้หมด รู้ชัดแต่ว่าไม่รำคาญในเสียงนั้นเราสามารถควบคุมอารมณ์ได้แบบสบายๆ อย่างนี้ท่านเรียกว่าจิตเข้าถึง **ปฐมฌาน** เบื้องต้นใช่ไหม

มีเวลาเหลืออีก 2 นาที ที่นี้ทำอย่างไร ความจริงถ้าเราสามารถทำจิตเข้าถึงฌานได้ทุกวัน ถ้าทำเข้าถึงฌานได้ทุกวันนี้ การตายของเราทั้งหมดแม้แต่ไอ้เรื่องนรก เลิกกลัวได้ ใช่ไหม นี่วิธีเข้าฌานแบบง่ายๆ ก็นอนหลับเข้าฌานหลับ อันนี้มันเป็นฌานจริงๆ คือว่าเวลานอนลงไป เราจะภาวนาอย่างไรก็ได้ที่เป็นกุศล แต่ว่าจะพิจารณาลมหายใจเข้าออกเฉยๆ ก็ได้ หรือว่าจะพิจารณา **ขันธ 5** ก็ได้

ถ้าจิตอยู่ในอารมณ์ทั้ง 3 ประการนี้ก็กลับไป จงทราบว่าถ้าจิตเราไม่เข้าถึง **ปฐมฌาน** เพียงใด มันจะไม่ยอมหลับ

ทีนี้ถ้าเราภาวนาอยู่หรือพิจารณาอยู่ กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกอยู่ แล้วก็หลับไป ขณะหลับ ตอนนั้นจิตเข้าถึง **ปฐมฌาน** แล้วจึงหลับ ในขณะที่หลับอยู่ท่านถือว่าหลับทรงอยู่ในฌาน ถ้าตายเวลานั้นเป็นพรหม นี่หากว่าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทสามารถทำได้อย่างนี้ทุกวันนะ เวลานอนลงไป ภาวนาหรือว่าพิจารณาหรือกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกก็จงอย่าบังคับ ถ้ามันจะหลับก็อย่าบังคับ ให้มันทรงตัวอยู่ ปล่อยให้หลับไปเลย เมื่อเริ่มลงนอนภาวนาว่า พุท ไม่นั่น โห หลับยิ่งดีใหญ่เพราะฌานนี้เราต้องการเข้าเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ไม่ใช่มานั่งโคลงกันใช่ไหม การเข้าฌานนี่เขาต้องการเร็วมาก หมายความว่าอย่างเรานอนหลับๆ พอพ้นจากฐานสุขปั๊บ รู้สึกตัวเข้าฌานได้ทันที อันนี้เขาต้องการ วิธีเข้าฌาน เขาต้องการให้เร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ไม่ใช่ว่านั่งภาวนาได้นานๆ จิตเข้าถึงฌาน นี้ไม่ทันกิน ไม่ทันดีไม่ดี เดินๆ ไปเจอเมล็ดตัวเล็กๆ เห็นหน้าเราแล้วชอบใจ หัวเราะก๊ากๆ ตกใจตายเลย เข้าฌานไม่ทันเลย

นี่การเข้าฌานถือว่าให้เร็วที่สุด เพราะการภาวนาเป็นการทรงจิตให้อยู่ในสมาธิ กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก เป็นการทรงจิตให้อยู่ในสมาธิ แต่ว่าสมาธิที่เราจะพึงได้ เราต้องการเร็วที่สุด ใช่ไหม นี่มันถึงจะทัน เพราะว่าเวลาเราจะตายเรานึกไม่ได้เลย นึกไม่ได้ว่าขณะที่เราจะตาย มันจะตายโดยฉับพลันหรือค่อยๆ ตายเราก็อ่อยๆ คุ่มใจได้ แต่ถ้ามันตายในฉับพลันเราก็อ่อยๆ ทั้งนี่ก็เป็นการป้องกันว่าเราจะตายเมื่อไร เราก็อ่อยๆ ตอนก่อนจะหลับนอนภาวนาให้หลับไป ให้จิตเป็นทิพย์ถ้านอนภาวนาหลับไป นี่มันจะหลับเร็วขึ้นทุกวันเลย หนักๆ เข้าพอนึกปั๊บเดี๋ยวมันก็หลับ พอหลับแล้วบางทีเราเคยนอน 8 ชั่วโมง สบายเลย ถ้าเราหลับด้วยการภาวนา หลับความจริงแค่ 2-3 ชั่วโมง ตื่นมาจะมีกำลังทันที เพราะจิตมันทรงตัว จิตไม่เหนื่อย

และก็เพื่อเป็นการป้องกันไอการที่เราตื่นขึ้นมาใหม่ นี่มันเป็นวันใหม่ จิตเราอาจจะไม่ทรงอยู่ในคุณความดีตามสมควร ถ้าตายแล้วอาจจะพลาดเป็นอกุศลนี่ตอนเข้ามีด เรานอนอยู่แบบนั้น ไม่ต้องลุกขึ้นมา นั่งก็ได้ พอตื่นขึ้นมาแล้วเราก็ภาวนาให้สบาย พอสบายใจแล้วลุกไปทำงาน ถ้าเวลาไม่กระชั้นถ้าคนนอนตื่นสายนะ ไม่ได้แน่ (หัวเราะ) กินข้าวไม่ทัน ใช่ไหม นี่ถ้าตื่นเข้ามีดก็จับคำภาวนาตามจุดนั้นสัก 5 นาที 10 นาที ตามเวลาให้จิตสบาย ถ้าจิตสบายเข้ามีดอยู่ในระดับฌานไหนก็ตาม วันนั้นทั้งวันเขาจะถือว่าจิตทรงอยู่ในฌานแล้วบังเอิญไปตายด้วยกรณีใดๆ ก็ตาม อย่างเวลาที่สุดก็ไปสวรรค์ ถ้าอย่างดีก็ไปพรหม อย่าลืมนะ นี่เป็นการเอาทุนไว้ตั้งแต่เข้ามีด ใช่ไหม คนนั่งข้างหน้าอันนี้เป็นเรื่องสำคัญมากรู้หรือเปล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระรูดงค์ เขาจะต้องฝึกจิตแบบนี้ เป็นปกติ รูดงค์นะไม่ใช่ที่บ้าน ปักกลดข้างเสาบ้านนั้นไม่ใช่รูดงค์แล้วที่บ้านไม่เกี่ยวนะ รูดงค์นี่ไม่จำเป็น เพราะรูดงค์ป่าลึกนี่เขาต้องคิดอยู่เสมอว่าอาจจะเสือกัดตายก็ได้ ช้ำกระทีบตายเมื่อไรก็ได้ ดีไม่ดีดินกกระจะออกพุดไปพุดมาเป็นลมตาย ฟังเสียงนกกระจะกณะ เราต้องถือ **มรณานุสติกรรมฐาน** เป็นอารมณ์แล้วก็ต้องคิดว่าถ้าตายขณะใดเราจะไปไหน

ไอ้คำว่าเราจะไปไหนนี่ ก็มีอยู่ว่าถ้าเราต้องการเป็นเทวดา วันนั้นทั้งวันก็ต้องตั้งจิตทรงอยู่ใน **อุปจารสมาธิ** ถึงเวลาตายไปเป็นเทวดาบนสวรรค์ได้แต่ถ้าเขาคิดว่าเขาต้องการจะเป็นพรหม วันนั้นทั้งวันจะต้องตั้งจิตขณะที่นั่งคุยกันไปเดินกันไป อันนี้จิตเขาจะต้องทรงอยู่ใน ชั้น **ปฐมฌาน** และ **ทุติยฌาน** คือฌานที่ 1 แล้วก็ฌานที่ 2 ถ้าหากว่าเขาตั้งใจว่าเขาจะไปนิพพานตอนเช้ามีด เขาจะทำจิตใจให้เป็นฌานถึงที่สุด แล้วก็ถอยหลังอารมณ์ฌานมาพิจารณา **สังโยชน์ 10** นี้ก็ตัด **สักกายทิฏฐิ** ตัวเดียว แล้วก็เมื่อตัด **สักกายทิฏฐิ** ตัวเดียว แล้วก็เอาอารมณ์จับพระนิพพานเป็นสำคัญ แล้วก็วันนั้นทั้งวัน เขาจะใช้ **อุปสมานุสสติกรรมฐาน** ประจำใจ คือปรารภพระนิพพานเป็นอารมณ์ อย่างนี้ถ้าตายเมื่อไรเขาไปนิพพานเมื่อนั้น นี่พระรูดงค์ในแดนลึก เขาก็พร้อมที่จะตายอยู่ทุกวันที่เรียกกันว่า **มรณานุสสติกรรมฐาน** นี้เวลาหมดแล้วละนะ เกิดความเข้าใจกันนะ

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 186

ที่แล้วมาก็ได้พูดซ้ำๆ กันอยู่ใน **มรณานุสติกรรมฐาน** ด้วยให้นึกถึงความตายเป็นอารมณ์ ทั้งนี้จะได้ไม่ประมาทในชีวิต ว่าถ้าตายแล้ว ไม่ใช่ว่าตายแล้วสูญ ถ้าเราตายแล้วสูญไปเลยมันก็สบาย แต่ว่าองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาตรัสว่าตายไม่สูญ ถ้าเรายังมีกรรมกิเลสอยู่ กรรมกิเลสก็จะต้องพาเวียนว่ายตายเกิดใน **วัฏฏะ**

นี่สำหรับ **วัฏฏะ** ก็ต้องแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ เทวดากับพรหมเป็นแดนของสุคติมนุษย์มีทั้งทุคติและสุคติ อบายภูมิมีนรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉานนี้รับผลเฉพาะทุคติ ก็ต้องเวียนว่ายไป ๗ ภาวะ อยู่อย่างนี้ นี่หากว่าเรายังบังเอิญที่ยังไม่ถึงอรหัตผล จะต้องเวียนว่ายตายเกิดใน **วัฏฏะ** ก็ควรจะเลิก ควรจะเลิกเอาเฉพาะ 2 จุด คือจุดแห่งความเป็นมนุษย์ หรือว่าจุดของความเป็นเทวดาหรือพรหม และควรจะเว้นอบายภูมิเสีย

ฉะนั้น 2 คิน ที่กล่าวมาแล้วจึงได้ย้ำในเรื่อง **มรณานุสติกรรมฐาน** เป็นสำคัญเพื่อบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททุกท่านจะได้ไม่ประมาทในชีวิต สำหรับคินนี้ไม่ต่อ **พุทธจริต** จะพูดถึงผลของการเจริญ **มรณานุสติกรรมฐาน** ทั้งนี้เพราะอะไรเพราะว่าถ้าพิจารณาจิตใจของบรรดาญาติโยมพุทธบริษัท ที่มาวันนี้มีปริมาณของจิตจำนวนของจิตที่มีอยู่สูงมาก มีปริมาณสูงที่สามารถจะหนีอบายภูมิได้ แต่สำหรับที่จะพูดต่อไปนี่ก็จะต่ำไปนิดหนึ่ง สำหรับคนแก่ก็ต้องขอกภัย หรืออย่างน้อยก็เป็นการย้ำความรู้เดิมได้ เพราะว่าคนใหม่ที่เข้ามาถึง ที่เพิ่งเข้ามาก็มีอารมณ์จิตพอที่จะปิดอบายภูมิได้ มีปริมาณหลายสิบเปอร์เซ็นต์ อย่างน้อยที่สุดก็ไม่น้อยกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ที่ต้องได้แน่นอน ฉะนั้นจึงขอนำเอาพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระชินวร ในด้านของการปิดอบายภูมิที่เข้าใจง่าย ๆ มาพูดกับบรรดาท่านพุทธบริษัท นี่การที่ท่านทั้งหลายทรงสมาธิจิต ท่านจะทรงสมาธิด้วยอำนาจ **อานาปานุสติกรรมฐาน** อันใดก็ตาม อันดับแรกจงอย่าลืมความตายคิดกันว่าเราทำนี่เป็นการป้องกันอบายภูมิ ในเมื่อเราตาย และวิธีที่ป้องกันก็มีว่า

1. **ทานบารมี** เราให้เป็นปกติ เมื่อให้แล้วก็จิตนึกถึงทานนั้นไว้ มันจะคงความดี คิดว่าการให้คราวนี้เป็น การให้เพื่อปิดความชั่ว คือความโลภในจิตแล้วท่านนี้เป็นปัจจัยให้ไปสู่สวรรค์ที่พระบาลีกล่าวว่า **ทานัง สักกโส ปาณัง** ทานย่อมเป็นปัจจัยให้บุคคลไปเกิดในสวรรค์

ในอันดับที่ 2 ที่บรรดาท่านพุทธบริษัทตั้งใจและปฏิบัติกันก็ **ศีลानุสติกรรมฐาน** การให้ทาน นี่ในด้าน **ศีลानุสติกรรมฐาน** ที่บรรดาท่านพุทธบริษัท สมาทานกันแล้วก็ขอให้ตั้งใจรักษาไว้ให้ด้วยดี ใหม่ ๆ ก็อาจจะลืมไปบ้างในบางสัปดาห์ แต่ถ้าว่าเราเอาจิตกำหนดไว้เสมอว่า ศีล 5 ประการ เราจะไมยอมให้ละเมิด นี่ไม่ช้าอารมณ์จิตก็ชิน การนึกถึงศีลเป็นปกติ จะเป็นสมณะกองหนึ่งที่เรียกว่า **ศีลानุสติกรรมฐาน** ถ้ามีอารมณ์จิตชินจนกระทั่งทรงศีล 5 ประการ ได้เป็นปกติ ก็ถือว่าเป็นผู้ทรงฉานใน **ศีลानุสติกรรมฐาน** ไม่จำเป็นต้องหลับตา อันนี้สำหรับอานิสงส์ของการรักษาศีลพระพุทเจ้าว่า **ศีเลนะ สุกตัง ยันติ** ศีลเป็นปัจจัยให้ไปเกิดบนสวรรค์ **ศีเลนะ โภคสัมปทา**

คิดเมื่อเวลาเราเกิดเป็นมนุษย์ ก็มีโรคสมบัติมาก สีเลนะ นิพพุตัง ยันติ คิดเป็นเหตุให้เข้าถึงพระนิพพานได้ง่าย นี่เป็นความดีขั้นที่ 2 ที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายปฏิบัติ

เป็นอันว่าถ้าเรามีทานกับศีล 2 ประการเป็นปกติ โดยมีจิตเคารพในพระคุณพระรัตนตรัย ก็เป็นอันว่าปิดอบายภูมิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบรรดาท่านพุทธบริษัทเจริญพระกรรมฐาน ในด้านสมถภาวนาหรือวิปัสสนาภาวนาก็ตามเราพูดเฉพาะสมถภาวนาง่ายๆ สั้นๆ ถ้าจิตใจของบรรดาท่านพุทธบริษัททรงอารมณ์อยู่ทุกวัน วันหนึ่งไม่มาก ก่อนจะนอนถึง 5 นาที พอตื่นนอนขึ้นมาแล้วทำเพียง 5 นาที หรือ 10 นาที เอาคุณภาพของจิตจริงๆ มีใช้คำภาวนาและพิจารณาหรือภาวนาอะไรก็ตาม ในส่วนของสมถภาวนาอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าจิตทรงอยู่ได้สัก 5 นาที หรือ 10 นาทีก่อนนอน ตื่นนอนใหม่ๆ นอนอยู่แบบนั้นไม่ต้องทุกขึ้นมา หรืออยากจะถูกมานั่งก็ได้ ไม่ต้องใช้เวลานานนัก แต่ให้จิตทรงตัวทำได้อย่างนี้ทุกวัน ถึงแม้ว่าจิตสมาธิของท่านจะไม่สูง ท่านก็ไม่ไปอบายภูมิถ้าดำรงจิตอยู่ 5 นาที หรือ 10 นาที ทีนี้เราทำ ถ้าจิตอยู่ขึ้น **ขณิกสมาธิ** คือทำได้บ้างไม่ได้บ้าง หรือ **อุปจารสมาธิ** มีจิตชุ่มชื้น อย่างนี้ตายเป็นเทวดา ถ้าบังเอิญจิตของบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน ในขณะที่ทำ ไม่รำคาญในเสียง นี่เป็นอย่างต่ำอย่างนี้ก็เกิดเป็นพรหม

เป็นอันว่า อบายภูมิไม่ไปสำหรับเราในชาตินี้ แต่หากว่าเราทรงคุณความดีเพียงเท่านี้ มันก็ไม่แน่นัก ในชาติหน้าอาจจะไปนรกก็ได้ แต่เราก็หาทางตัดไม่ไปเลยเสียทุกชาติ นี่เป็นวิธีที่องค์สมเด็จพระบรมโลกนาถตรัสตั้งแต่ง่ายๆ คือหาทางไม่ไปนรกเสียเลย วิธีนี้ก็เป็นวิธีแบบเดียวกับที่ปฏิบัติมา แต่ใช้อารมณ์เสริมอีกชนิดหนึ่ง คือท่านแนะนำบอกว่า ให้พิจารณาขั้น 5 คือร่างกายว่า **มันไม่ใช่เรา มันไม่ใช่ของเรา** มันเป็นแต่เพียงธาตุสี่เข้ามาประชุมกันชั่วคราว เป็นเรือนร่างที่อาศัยของจิต นั่นไม่ใช่เราก็พังสลายตัว ที่เราเรียกว่าตาย ฉะนั้นการเจริญ **มรณานุสติ**กรรมฐาน คิดว่าเราจะต้องตาย นี่เป็นจุดตรงกับจุดนี้ คิดไว้เสมอว่าเราจะต้องตายแน่ แล้วการตายของเราคราวนี้ เรานับตั้งแต่ชาตินี้เป็นต้นไปเราไม่ต้องการอบายภูมิ ดินแดนที่เราจะเกิดอย่างต่านั้นก็ เป็นมนุษย์ ก็ต้องเป็นมนุษย์ชั้นดี มิฉะนั้นก็ต้องเป็นเทวดาหรือพรหม

แล้วต่อไปเราก็จะก้าวเข้าไปสู่พระนิพพาน ในจุดแรกขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน คำนึงถึงความตายไว้เป็นปกติ ว่าเราต้องตายแน่ มันหนีไม่พ้นถ้ากรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีมันจะกระทบกระทั่งทำให้เราตาย เราก็วางเฉยว่ามันอย่างไรอย่างไรก็ต้องตาย แล้วคำว่าไม่กลัวตายเลยมันยังไม่มี เพราะอารมณ์ยังต่ำอยู่มันก็ต้องตาย แต่เราก็เตรียมพร้อม เพื่อความที่จะต้องตาย ขึ้นต่อไปเราก็ไม่สงสัย โดยใช้ปัญญาพิจารณาคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าพระธรรมคำสั่งสอนที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำให้เราปฏิบัติในศีล 5 ประการ

หนึ่งเราไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันทางกาย ไม่ทำร้ายร่างกายเขา ไม่ฆ่าเขา มัน เป็นความดี หรือเป็นความเลว สมมุติว่าเขาจะมาทำร้ายเราบ้าง เขาจะฆ่าเราบ้าง เราจะชอบไหม ถ้าเราไม่ชอบ เขาก็ไม่ชอบ บรรดาสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาในโลกที่เราคิดว่ามันเกิดมาเพื่อเป็นอาหารนั้น ไม่เป็นความจริง ถ้าสัตว์ทุกประเภทต้องการเป็นอาหารของเรา เมื่อเราต้องการจับเขามาเป็นอาหาร เขาก็

ต้องวิ่งเข้ามาหาเราเพราะเขาเต็มใจ พอเวลาเราไปไล่จับแล้ววิ่งหนี แสดงว่าสัตว์ประเภทนั้นไม่เต็มใจให้เราฆ่า หรือไม่เต็มใจเป็นอาหารของเรา ฉะนั้นเราก็จึงเว้นจากการทำลายชีวิตซึ่งกันและกัน เว้นจากการเบียดเบียนซึ่งกันและกัน โดยทางกาย ทั้งคนและสัตว์ทั้งนี้เว้นไว้แต่เพียงว่าสัตว์ที่เขาฆ่าเราเพื่อขาย มันตายแล้ว เราก็ซื้อมากิน อันนี้ไม่ห้ามไม่บาป เพราะว่าเราไม่ได้ใช้เขา

ประการที่สอง พิจารณาศีลข้อต่อไปด้วยปัญญา ว่าที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำว่าไม่ให้เราลัก ไม่ให้เราขโมยทรัพย์สินของบุคคลอื่นมันเป็นความคิดหรือเป็นความเลว สมมติว่าเราไม่ชอบ ในเมื่อเราไม่ชอบ ชาวบ้านเขาก็ไม่ชอบ ในเมื่อเขาไม่ชอบ เราไม่ชอบ เราก็ไม่ทำ เพราะทำไปมันก็เกิดศัตรู มีความทุกข์เมื่อสิ่งทั้งหลายที่เราลัก เราขโมยเขามา เขาก็ไม่ได้ที่จะรักษาเราไม่ให้แก่ ไม่ให้ป่วยไม่ให้ตายได้ จะไปคิดไปโกงเขามาขนาดไหนก็ตามนะ ก็ต้องแก้ต้องป่วยต้องตายเหมือนกัน ฉะนั้นเรามีเท่าไร หาได้เท่าไร ก็พอใจเท่านั้น พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้คนขี้เกียจ คำว่า **สันโดษ** แปลว่ายินดีในทรัพย์สินที่เราหามาได้โดยชอบธรรม จะหามาได้เท่าไร พระองค์ก็ไม่ทรงตำหนิ ถ้าหาได้ด้วยความชอบ ไม่เบียดเบียนเขา

ข้อที่ 3 นี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวไว้ว่า จงอย่าทำ **กามมุขิจฉาจาร** อย่าทำลายจิตใจของคนอื่นในด้านความรัก สมมติว่าเราใครเขาจะมาทำลายจิตใจเราในด้านคนรักบ้าง เราจะพอใจไหม ถ้าเราไม่พอใจชาวบ้านเขาก็ไม่พอใจ นี่ใช้ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา อันนี้เป็นวิปัสสนาญาณด้วยเป็นสมถะด้วย เมื่อแลเห็นว่าเราไม่พอใจ เขาก็ต้องไม่พอใจ เมื่อความไม่พอใจเกิดขึ้นระหว่างเรากับเขา ถ้าอาการอย่างนั้นเกิดขึ้น เราก็ไม่ทำเสีย แล้วถึงควรวุ่นอย่างนี้จิตจะเป็นสุข

มาเป็นศีลข้อที่ 4 ที่องค์สมเด็จพระมหาสมณเจ้าทรงว่าจงเว้นจากคำ **มุสาวาท** คำ **มุสาวาท** นี้ บรรดาท่านพุทธบริษัทยังสงสัยกัน คำ **มุสาวาท** จริงๆ ที่ศีลจะขาดได้ต้องทำลายประโยชน์ ถ้าเราพูดเพื่อเป็นการยับยั้งโทษของความทุกข์ของคนอื่นเพื่อรักษาประโยชน์ของเรา อันนี้ไม่เป็นมุสาวาท เช่น คนเขาจะไปสู่ทางใดทางหนึ่งก็ตาม เขาคิดว่าเขาจะไป แต่เรารู้ว่าไปทางนั้นมันมีอันตราย แต่เขาก็ไม่เกรงอันตราย ที่จริงก็บอกว่าข้างหน้าโน้นมีขวากมีหนาม มีที่ลุ่มลึก มีป่า เราก็บอกแต่ว่าเขาไม่เชื่อเรา ถ้าเราบอกตรงๆ เขาก็คิดว่าเขามีความสามารถพอ แต่เราทราบแล้วถ้าไปแล้วจะมีอันตราย อย่างอื่น ที่พวกเขาไม่สามารถจะพ้นอันตรายได้ ก็หาทางใดทางหนึ่งเข้ามายับยั้ง โดยถ้าเขาเชื่อในเรื่องหมอดู ก็บอกว่าเป็นหมอดูเขาควรวุ่นๆ ถ้าคุณไปทางทิศนี้แล้วก็จะถูกอันตรายหนัก อาจจะต้องถึงแก่ชีวิต ถ้าเขาไม่ไปอันตรายจะไม่มีกับเขา แล้วเขาก็ยับยั้ง อย่างนี้ ไม่ถือเป็นการ **มุสาวาท** ใดๆ ที่ไม่มีหมอดูจะมาดู เพราะเรารักษาประโยชน์ นี้ **มุสาวาท** ที่ขาดจริงๆ ก็คือไม่ทำลายประโยชน์ของเขา เขาควรจะได้ เราพูดโกหก จบเขาไม่ได้ เขาควรจะได้มากกว่าเราทำให้เขาได้น้อย เขาควรจะมีความสุข เรากล่าววาทาให้เขามีความทุกข์ อันนี้เป็นมุสาวาท อย่างนี้ศีลขาด ความจริงศีลข้อนี้ถ้ามีความเข้าใจก็รักษาไม่ยาก

ข้อที่ 5 องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแนะนำว่าการดื่มสุราเมรัยมันเป็นฐานที่ตั้งแห่งความประมาท ความจริงสุราเมรัยนี้ถ้าเรากดให้มันเมาจนลืมตัวศีลอีก 4 ข้อก็สามารถจะขาดได้ และ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่เดินทางเข้าประตู เรือนจำพวกนี้เป็นคนเฒ่ามากกว่าคนไม่เฒ่า เรือนจำนี้เขาตั้งหลักทางแล้ว เลี้ยงทางแล้วเขาไม่ได้ตั้งขวางถนน แต่ว่าคนประเภทนี้สามารถจะเข้าไปได้สบาย เพราะคนเฒ่าเพราะอะไร เพราะติดสัมปชัญญะไม่สมบูรณ์

นี่เราก็มานั่งพิจารณาพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในข้อที่เรียกว่าศีล ที่ท่านบอกให้เราทรงศีลให้บริสุทธิ์ นี่มันเป็นความดีหรือความชั่วนะ ถ้าเห็นว่าเป็นความดีก็ให้ทรงศีล 5 ไว้โดยตั้งใจที่จะทรงศีลให้บริสุทธิ์คิดไว้เสมอว่าศีล 5 ประการนี้มีอะไรบ้าง ถ้ามีความเข้าใจในศีล 5 ประการ พยายามควบคุมใจอยู่เสมอ ในระยะตอนต้นๆ ใจความพลั้งเผลอมันย่อมมีเป็นของธรรมดาเพราะเป็นของใหม่ แต่เมื่อพยายามควบคุมไป ควบคุมไป ต่อไปอารมณ์ก็จะเกิดความชิน เหมือนกับเราเรียนหนังสือ ที่แรกตัว ก ตัวเดียวก็เขียนยากหลายวันเข้ากว่าจะเขียนได้ เขียนได้ก็ไม่สวย แต่ต่อมาก็มีการคล่องตัว จะเขียนอะไรก็เขียนได้ตามความประสงค์ เพราะอารมณ์จิตมันชิน ข้อนี้มีอุปมาฉันใดไม่ว่าพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระจอมไตร ในด้าน **มรณานุสติกรรมฐาน** ด้วยการใช้ปัญญาพิจารณาคำสอนในข้อศีล 5 ประการ ก็มีสภาพเหมือนกัน ถ้าหมั่นปฏิบัติบ่อยๆ อารมณ์ชิน จิตก็จะทรงตัว

เป็นอันว่าศีล 5 บริสุทธิ์ เมื่อบรรดาท่านพุทธบริษัทไม่ล้มความตาย คิดไว้เป็นปกติ พยายามทรงสมาธิ ภาวนาว่าพุทโธ ชัมโม สังโฆ ก็ตาม แต่ว่าเอาจิตเข้าไปควบคุมคิดไว้ให้เป็นปกติ ไม่ยอมให้พลาดพลั้งในเรื่องศีล ต่อจากนั้นไปต่ออารมณ์อีกชนิดหนึ่ง คิดไว้เสมอว่าการเกิดเป็นทุกข์ ที่พระพุทธเจ้าทรงกล่าวว่า **ชาติ ปี ทุกขา** ความเกิดเป็นทุกข์ มันต้องเหน็ดเหนื่อยในการประกอบกิจการงานแล้วกระทบกระทั่งด้วยอารมณ์ไม่ชอบใจ **ชรา ปี ทุกขา** ความแก่เป็นทุกข์เพราะร่างกายไม่สมบูรณ์ หูฝ้าตาฟาง อย่างน้อยสติปัญญาฟันเฟือง ไม่ใช้ของดี **มรณัม ปี ทุกขัง** ความตายเป็นทุกข์ เมื่อเวลาจะตาย ทุกขเวทนาเบียดเบียนหนักบิบบิ้นจนกระทั่งทนไม่ไหว จำจะต้องตาย มันก็เป็นทุกข์ มีความพลัดพรากจากของรักของชอบใจที่เรารัก มันเป็นทุกข์ ความเศร้าโศกเสียใจ เมื่อพลัดพรากจากของรักของชอบใจ เป็นอาการของของความทุกข์ นี่ทุกข์ทั้งหลายมันจะเกิดขึ้นมาได้มีขึ้นมาได้เพราะอาศัยการเกิดเป็นสำคัญ ถ้าหากว่าเราเชื่อคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระทรงธรรมพระบรมศาสดา เราไม่เกิดไปเสีย ไปนิพพานมันก็จะดี เพราะแดนแห่งพระนิพพานขององค์สมเด็จพระชินศรีตรัสไว้ว่า แดนนั้นเป็นเอกนัตถบรมสุข เป็นดินแดนที่มีแต่ความสุขอย่างเดียว ไม่มีมีความทุกข์ นับเป็นแดนอมตะที่หาความตายไม่ได้

มาถึงพระนิพพานแล้วก็จะมิแต่การทรงตัว คำว่าแก่ไม่มีในพระนิพพานคำว่าป่วยไม่มีในพระนิพพาน คำว่ากระทบกระทั่งอารมณ์ที่ไม่พอใจไม่มีในพระนิพพานและคำว่าตายไม่มีในพระนิพพาน มีแต่ความเยือกเย็น มีแต่ความสุขอย่างเดียวเมื่อเราคิดอย่างนี้แล้ว จิตที่ตั้งใจไว้เฉพาะว่าเราขอมรณันถิ์พระพุทเจ้า เราขอมรณันถิ์พระธรรม เราขอมรณันถิ์พระสงฆ์ เราจะทรงศีล 5 ให้บริสุทธิ์ ในฐานะที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำ ทั้งนี้เราต้องการอย่างเดียวคือพระนิพพานเอาจิตใจจับอยู่ในเฉพาะพระนิพพานเป็นอารมณ์ ถ้าจิตใจของบรรดาท่านพุทธบริษัท

ทรงอารมณ์อย่างนี้ องค์สมเด็จพระมหามุนีเรียกท่านว่า **พระโศดาบัน** ถ้าอารมณ์ทรงได้แบบนี้ ความ เป็น **พระโศดาบัน** ปรากฏ องค์สมเด็จพระบรมสุคตตรัสไว้ว่าเป็น **พระโศดาบัน** ถ้าจิตยังเบาะอยู่ใน อารมณ์ เราจะเกิดเป็นมนุษย์อีก 7 ชาติ ช่วงนี้จะเกิดเฉพาะเทวดากับมนุษย์ หรือว่าพรหมกับมนุษย์ เท่านั้น อบายภูมิไม่ไป หลังจากนั้นบารมีเต็มก็ไปนิพพาน ถ้ามีอารมณ์เข้มข้นเราก็กเกิดอีก 3 ชาติไป พระนิพพาน ถ้ามีอารมณ์เข้มข้นเต็มที เราก็กเกิดอีกชาติเดียวไปพระนิพพาน

นี่เป็นอันว่าคำแนะนำขององค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดาทรงแนะนำไว้แบบนี้ อาตมา เห็นว่าอารมณ์ของบรรดาท่านพุทธบริษัทที่นั่งกันอยู่เวลานี้มีปริมาณเกินกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ ที่จะ ทรงได้ แต่สำหรับท่านที่ทรงแล้ว ได้แล้วก็แล้วกันไป ทำให้ก้าวขึ้นไปยิ่งไปกว่านี้ แต่ความดีส่วนนี้ วันนี้ท่านทั้งหลายอาจคิดว่าทำไม่ได้ ถ้าหากว่าเราทุกคนไปตามประสาพระก็ต้องถือว่าบารมีของ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายที่สั่งสมไว้มันมีความดีพอสมควร เพราะว่าการเจริญสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานท่านมาแสนลำบาก มานั่งอยู่ที่นี้ก็แสนจะหนัก เบียดกันแล้วอากาศก็ร้อน แต่ว่า บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายก็ไม่ทอดย ตั้งใจปฏิบัติกันด้วยความจริงใจ ด้วยความเลื่อมใส ด้วย ความพอใจ นี่แสดงว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายสั่งสมบารมีความดีประเภทนี้กันมามาก ควร ที่จะรับพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระจอมไตรขื่อนี้ฝากไว้แก่บรรดาท่านพุทธบริษัท ทั้งนี้ เพราะมีความมั่นใจว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายทำได้

เอาละ ต่อไปนี้ไปขอท่านทั้งหลายจงพากันตั้งตัว ตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลม หายใจเข้าออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอริยาศัย จนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกหมดเวลา

สนทนาหลังกรรมฐาน 187

ผันผวนนำวิตก นี่ก็ขอท่านบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทว่าอะไรจะเกิดขึ้น ก็ถือว่าเป็นชะตาของโลก การผันผวนในระหว่างการเมืองก็ดี ในระบบการทหารก็ดีถ้าจะมีขึ้นก็ถือว่าเป็นกฎธรรมดา แต่ถึงอย่างไรๆ ก็ตาม ประเทศไทยเรายังเป็นของคนไทยอยู่ ใ้อเรื่องโลกนี้เป็นของปกติ เดี่ยวจะล่อท่านนั้น จะเอาท่านี้ ตั้งทำกันไม่ถูก นี่ยังมีข่าวมาเรื่อยๆ ก็น่าตกใจ แต่ไม่เป็นไร ใดๆ พวกเราก็ยังเป็นคนไทย เมื่อประเทศของเราก็ยังเป็นประเทศไทยอยู่ ยังไม่ใช่ประเทศญวนไม่เป็นไร เพราะทำตามชะตาของโลกมันเป็นแบบนี้แหละ ทั้งโลกนะ มันเป็นไปทั้งโลก ประเทศเราอยู่ในโลกก็เป็นอย่างนั้น เรื่องของคนที่ไม่อึด เรื่องของคนที่ไม่พอ ก็สร้างความทุกข์ความระส่ำระสายให้เกิดขึ้น แต่ว่าชะตาของประเทศเราก็กำลังจะก้าวเข้าไปสู่ความดีความเรียบร้อย ทีนี้เราก็ต้องคิดว่าคนที่เป็นอย่างนี้ก่อนที่ใช่จะหาย ใ้มันก็ต้องล่อหนักเสียก่อน ใ้ใหม่ ทำเต็มที่ และต่อมามันก็จะมีการลดตัว นี่เป็นของธรรมดา แม้ว่าวันนี้ก็ไม่ได้สั่งซื้อเครื่องกระป๋องแล้วนะ ไม่ได้สั่งนะ แล้วใครจะเก็บไว้บ้างก็ตามใจ ประเดี๋ยวตรุษจีน เขาปิดร้านค้า ไม่มีกินอย่าหาว่าไม่บอกเสียก่อนนะ ใ้ข่าวมันก็มีเรื่อยๆ มันมีการสับสนกัน เพราะว่ามันในประเทศเรานั้นก็แบ่งออกเป็น 2 ค่ายนะ ค่ายคอมมิวนิสต์ค่าย ค่ายคอมมิวนิสต์น้อยอะไรก็ตาม แต่ทุกคนเขาก็อาจมีความปรารถนาดีต่อประเทศชาติ แต่ถึงอย่างไรก็ตามระบบกษัตริย์ทรงเป็นประมุขของเราก็ยังทรงต่อไป

เป็นอันว่าประเทศไทยก็ยังไม่ตกอยู่ในฐานะเป็นทาสของประเทศอื่น แต่ว่าถ้าโรคมันจะบีบบัง มันก็เป็นของธรรมดาที่เขาถ่วงกัน บรรดาโหรบ้าง ห้อยบ้างแหนบ้าง เขาถ่วงกัน เดือนกุมภาพันธ์นี้ คราวนี้ถ้าญาติโยมจะถามว่าจะมีไหมแล้วก็ต้องไปตามอาตมา ปลายเดือนกุมภาพันธ์จะตอบให้ ทำไม เดือนกุมภาพันธ์ยังไม่มีกำหนดแน่นอน ไม่ทราบจะไป สุโขทัย แล้วจะกลับมาเมื่อไรเลยนะ ในวันที่ 6 วันนี้ ต้องดูกำหนดการก่อน ไม่รู้ว่าจะอยู่ สุโขทัย กี่วัน เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน วันที่ 11 เขาจะนิมนต์เทศน์ที่ โทรกสนช่อง 9 ดีไม่ดีก็ไม่ได้เทศน์อีกนั่นแหละนะก็จะมาช่วงนั้น เอาอย่างนี้ดีกว่า วันที่ 9-10-11 เอาไว้เลยนะ ใครเขาจะถึงไปไหนก็ไม่ไปละ ว่ากันอย่างนั้นเลยดีกว่า ถ้าไม่ได้ไปเทศน์ที่ช่อง 9 ก็เทศน์ช่อง 10 ทีนี้ ช่อง 10 ของเรานี้แน่นอน หาที่ ขอยสายลม ช่อง 9 หรือ อ้อ 9 เหมือนกันนะ ใ้ได้ ๆ 9 ของเรานั่นแน่นอนกว่า 9 นั้นไม่แน่นอน

เอาเป็นอันว่าเดือนหน้ากำหนดมาที่นี้วันที่ 9-10-11 นะ ใ้ไม่ใ้วะ เดี่ยวกวักดำราดูก่อน วันนี้พลาดไปพลาดมาจนใครๆ วังปรี้อ บอกวันนี้ไม่ได้แล้ววันนั้นจะไป เชียงใหม่ หรือว่าเอาไว้เดี๋ยวก่อน อ้าว อ่านวันที่ก็ไม่ออก ใ้อตาคนแก่นี่มัน ไม่ดีเลย ใ้วันที่ 11

เอาเป็นอันว่ามาที่นี้วันที่ 9 นะ 9-10-11 ทีนี้ แล้วก็ 12 วัดภาวนาฯ เดี่ยวจกดก่อน บอกแล้วต้องจดเหมือนกัน เดี่ยวลืมเสียอีก พอลงจากกรรมมาสนแล้วก็ลืม ก็มันยุ่งนัก พอเข้าวัด แหม มันงบบอกไม่ถูก พอเข้าไปถึงวัดก็ยุ่งแล้ว

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 188

สำหรับต่อไปนี่ ก็ขอบรรดาท่านพุทธบริษัทหาความเข้าใจในการเจริญสมถภาวนาหรือวิปัสสนาภาวนา เพราะว่าความเข้าใจเท่านั้น ที่จะทำให้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายจะเป็นผู้เข้าถึงมรรคถึงผล ตามที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงต้องการเมื่อวันก่อนได้พูดถึง **ชาติ ปี พุทธา** ความเกิดเป็นทุกข์ การศึกษาที่ขอโปรดทราบว่าเป็นการศึกษาในด้านอริยสัจ อริยสัจจริงๆ นี่เป็นไปเฉพาะวิปัสสนาภาวนา แต่ว่าถ้าหากว่าท่านทั้งหลายจะศึกษาแต่เฉพาะวิปัสสนาญาณภาวนาอย่างเดียว การปฏิบัติจะไม่มีผล ฉะนั้นในขณะที่ไปศึกษาในวิปัสสนาภาวนาก็ต้องศึกษาในสมถภาวนาร่วมกันไปด้วย

คืนที่แล้วได้พูดถึงความเกิดเป็นทุกข์ คือพูดถึงในขณะที่เด็กเกิดอยู่ในครรภ์คำว่าเด็กก็คือเรา เด็กคนอื่นไม่สำคัญ ความสำคัญของเด็กก็คือเรา ขณะที่เราอยู่ในครรภ์ของมารดา ตามภาพที่ปรากฏ เป็นเด็กนั่งคู้คู้เอาเข่ายกขึ้นมาติดอกเอาขารัดตัวอยู่ข้างล่าง คล้ายกับคนที่ถูกมัด ในขณะที่ร่างกายนั้นยังเล็กอยู่ที่ขยับขยายตัวได้พอสมควร พอร่างกายสมบูรณ์ขึ้นมาแล้ว ห้องที่นอนอยู่คือมดลูกของมารดาก็เต็มไปด้วยความทุกข์ เราต้องนั่งทรมาณอยู่ในครรภ์มารดาสิ้นเวลาถึง 10 เดือน ความจริงในปัจจุบันที่นับสิ้น 9 เดือนนี้ พระพุทธเจ้าท่านนับเป็น 10 เดือน เพราะพวกเราผลออกไปเดือนหนึ่ง ก็เดือนแรกก่อนที่จะมีประจำเดือนขาด หรือบางครั้งมารดาเริ่มตั้งครรภ์แล้วประจำเดือนที่มันยังค้างอยู่อาจจะเคลื่อนมาอีก 2-3 เดือนก็ได้ ประจำเดือนจึงจะหายไป นี่การนับของคนเราพลาดไป สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านับเป็น 10 เดือน

แต่จะเป็นเวลา 10 เดือนหรือจะเป็นเวลาเดือนหนึ่งก็ตาม ถ้าเราต้องนั่งคู้คู้อย่างนั้น ก็ลองมานั่งทดสอบดูก็ได้ ว่าถ้านั่งในลักษณะนั้น มันมีความสุขหรือทุกข์ มันมีการทรมาณเพียงใด อาหารที่เราจะพึงได้ ก็ได้จากอาหารที่มารดาบริโภค มันหลังไหลไปทางสะดือและก็ทางสมอง ตามจังหวะของอายุของเด็กภายในครรภ์ ถ้าอาหารประเภทใดที่มีความเผ็ดร้อนมาก ก็เกิดการทุกข์มีความกระสับกระส่าย นี่เป็นเรื่องของทุกข์ในด้านวิปัสสนาญาณ

ถ้าเราพิจารณาในด้านวิปัสสนาญาณอย่างเดียว ก็เป็นโอกาสที่จะตัดกิเลสให้เป็นสมุจเฉทปหานได้ แต่ทว่ากำลังปัญญาของแต่ละคนไม่สม่ำเสมอ กัน ฟังด้านวิปัสสนาญาณอย่างเดียว แล้วก็คิดตามที่จะสำเร็จมรรคผลก็ต้องอาศัยที่เป็นคนมีกำลังใจเข้มแข็ง มีปัญญาความสามารถละเอียดเวลาฟังคำพูดมีความรู้สึกซึ่งก็เลยหาถึงความจริงได้ และก็มีกำลังใจพร้อมที่จะตัดความต้องการของความคิดได้เพราะเห็นว่ามันเป็นปัจจัยของความทุกข์ ถ้าลักษณะที่จะตัดได้แบบนี้ ตามพระบาลีท่านกล่าวว่าเป็นลักษณะของบุคคลที่มีบารมีเต็ม หรือว่ามีกำลังใจเข้มแข็งสมบูรณ์นั่นเอง สำหรับเรื่องบุคคล มีกำลังใจหรือว่ามีกำลังบารมีไม่สม่ำเสมอ กันถ้าหากว่ามีบารมีอ่อนกว่านั้น ถ้าพูดอย่างนี้ผลจะเกิดเหมือนกัน แต่มันเกิดน้อยเพราะกำลังใจที่อ่อนกว่า หรือว่าบารมีที่อ่อน จะต้องไต่เต้าขึ้นไปตามลำดับอะอะจะจับอรหัตผลย่อมเป็นของยาก

ฉะนั้นการเจริญวิปัสสนาญาณจึงต้องมีสมณะควบคุมไปด้วยเพื่อให้เห็นชัดเราก็มานั่งมองดู
ในด้านของสมณภวณา ว่าร่างกายของมารดา ภายในมันสกปรกหรือว่ามันสะอาด ขณะที่เรานั่งอยู่
ในมดลูกของมารดา มันมีเลือดเต็มไปหมดมันมีทุกอย่างที่เรารังเกียจ มีน้ำที่เข้าไปหล่อเลี้ยง
อยู่ภายใน เพื่อความชุ่มชื้นเพื่อความคล่องตัวของเด็กที่อยู่ในครรภ์ สิ่งทั้งหลายที่อยู่ในร่างกายนี้เขา
นิยามกันว่าสะอาด หรือว่านิยามว่าสกปรก ความจริงคำว่าเลือดเราต้องการกัน คนไหนเลือดดีก็มีผิว
งาม มีร่างกายสมบูรณ์ มีกำลังวังชาติ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเมื่อเลือดของบุคคลใดมันมีความไม่
สมบูรณ์แบบ จางไปบ้าง หรือเจ็บไปด้วยโรคร่างกายของบุคคลนั้นก็ค่อนข้างจะทรุดตัว เราจะ
เรียกว่าทุพพลภาพจริงๆ ก็ยังไม่ได้ดีก็ยังมีกลิ่นเหม็นอยู่ แต่เนื้อแท้จริงๆ แล้วเรายังคงจะเรียกว่า
ร่างกายของบุคคลนั้นทุพพลภาพ แต่ยังไม่สมบูรณ์แบบ มันโถมไปตามลักษณะของอาการของ
เลือดคนที่มีการป่วยไข้ไม่สบายมาก เขาต้องเอาเลือดเข้าไปช่วย

นี่ความจริงเลือดนี้เป็นสิ่งที่เราต้องการ แล้วก็มิประโยชน์แก่ร่างกายมากแต่ว่าสิ่งที่มิ
ประโยชน์แก่ร่างกายนั้น เรานิยามว่าสะอาดหรือว่าเราเรียกว่าสกปรกสมมติว่าเราจะถูกมีบาตร หรือ
ว่าถูกของมีคมบาดเนื้อเข้าไปสักเล็กน้อยเลือดไหลออกจากอวัยวะส่วนนั้น ตอนนั้นเราจะมีความรู้สึก
ว่าเลือดสะอาดหรือสกปรก เมื่อปรากฏว่ามีเลือดหลังไหลออกมาเขาก็รังเกียจ ถ้าเลือดไปแตะไป
เปื้อนเสื้อเปื้อนผ้าหรือของที่เราใช้ เราก็ต้องรีบซักชำระล้างเพราะเห็นว่ามันสกปรกความจริงเลือดนี้
มีความจำเป็นต่อร่างกาย เราต้องการมัน แต่มันหลังไหลออกมาเขาก็เรียกกันว่าสกปรก แล้ว
น้ำเหลือง น้ำหนอง อุจจาระ ปัสสาวะ ในร่างกายของมารดา ความจริงร่างกายของมารดาก็ดี ร่างกาย
ของเราก็คดี ร่างกายของบุคคลอื่นใดก็ดี ร่างกายของสัตว์ทุกประเภทก็ดี มีทั้งน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำ
หนอง น้ำลาย เสมหะ อุจจาระ ปัสสาวะ เต็มไปหมดภายใน ถ้าเราจะฟังเปิดผนังท้องออกมาดูได้ เรา
จะเห็นว่าอวัยวะภายในเต็มไปด้วยความสกปรกเป็นของไม่น่ารัก เราจะแสดงอาการรังเกียจ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเลือดต้องการมาก ถ้ามันไหลออกมาจากร่างกาย เราก็รังเกียจว่ามัน
สกปรก น้ำลายที่มีอยู่ในกาย อยู่ในปากเรอมได้ แต่ว่าพอบ้วนออกมาแล้วก็ปรากฏว่าเรารังเกียจ
แม้แต่มือเราก็มองไม่อยากจะทำอะไร บางทีหน้าก็ไม่อยากจะทำอะไร น้ำที่เราดื่มหรือน้ำสะอาดที่สุดที่จะฟังมิได้
ดื่มเข้าไป ถ้ามันไหลออกมาเป็นน้ำลาย ไหลออกเป็นเหงื่อ เราก็รังเกียจ ถ้าหลังไหลถ่ายเทออกมา
เป็นปัสสาวะ เราก็รังเกียจมาก ทั้งๆที่น้ำนั้นเราเลือกแล้วเมื่อก่อนจะดื่มว่ามันสะอาดอาหารที่เราจะ
บริโภคเข้าไป เราก็อเลือกแล้วว่าเป็นอาหารที่ดีที่สุด เป็นความต้องการมากที่สุดของร่างกาย และ
กำลังใจที่จะบริโภค แต่ถ้าหากมันปรากฏออกมาที่เราเรียกกันว่าอุจจาระ เราก็มองรังเกียจ

เมื่อพูดถึงตอนนี้ก็ขอบรรดาท่านพุทธบริษัทนึกทวนลงไปว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้มันอยู่ที่
ไหน มันออกมาจากในกาย หรือมันออกมาจากนอกกาย ทุกคนทราบกันได้ดีว่าทุกอย่าง
ทั้งหลายเหล่านี้มันอยู่ในกาย ถ้ามันอยู่ในกายของเราทั้งหมด อย่างนั้นกายของเราก็มีสภาพคล้ายกับ
ส้วมเดินได้ คือว่ามีสภาพคล้ายกับถุงไส้ที่ห่อสิ่งโสโครกเอาไว้ เมื่อเรามีความรู้สึกอย่างนี้ เราก็มานั่ง
นึกคิดถึงเด็กที่อยู่ในครรภ์มารดา ในกายของมารดาเต็มไปด้วยความโสโครก เต็มไปด้วยความ

สกปรก ก็คิดถึงสภาพเมื่อเราที่อยู่ในครรภ์มารดาเน้มนั้นจะมีความรู้สึกอย่างไรจะสกปรกขนาดไหน จะมึกลื่นเหม็น จะมึกลื่นไม่ชอบใจขนาดไหนก็ตาม ก็จำเป็นต้องอยู่ในที่นั้นจนกว่าร่างกายจะเคลื่อนออกมา ที่นี้ในเมื่อร่างกายของเราเกิดขึ้นมาได้อาศัยสิ่งที่เป็นของสกปรกในร่างกายของมารดา เป็นต้นเหตุให้เราเกิดเนื้อหนังที่เราจะเกิดมาก็เพราะอาศัยปัจจัยในร่างกายของมารดา ที่เต็มไปด้วย ความสกปรก เราก็มานั่งนึกดูว่าไอ้ร่างกายของเรานั้นจะสะอาดที่ตรงไหน เป็นอันว่าตั้งแต่ผิวหนัง ภายนอกไปถึงภายใน มันจะเกิดขึ้นมาได้ต้องอาศัยที่เป็นของโสโครกสกปรกทั้งหมด

ตอนนี้องค์สมเด็จพระบรมสุคตให้พิจารณาหาความจริงของร่างกาย ของเราก็คือร่างกายของ บุคคลอื่นก็ดีที่มันปรากฏเป็นร่างกายขึ้นมา แต่มันเป็นร่างกายที่อาการความทุกข์เป็นปกติ ทุกข์ ในขณะที่อยู่ในครรภ์ของมารดาก็เต็มไปด้วยความแสนทรมาณออกจากครรภ์ของมารดาแล้ว กระทบอากาศใหม่ๆ เกิดการเสกกายขึ้นมาร้องจ้า แต่ทว่าหมอดำเยาโบราณท่านไม่เข้าใจ เอาน้ำมาราดในเวลา นั้นในเมื่อความหนาวเหน็บเจ็บทรวงเกิดขึ้นก็ร้องหนัก เราก็มานั่งนึกถึงตรงนี้อีกทีหนึ่ง ว่าสมมติว่าอากาศมันหนาวเหน็บเย็นทรวง มีความหนาวมากๆ ทั้งๆที่เราจะเอาฝ่าไปห่มมันก็ยังไม ปรากฏว่าจะมีความอบอุ่นพอ แต่ในขณะที่นั้นถ้าใครเอาน้ำเย็นๆ มาราดตัวเรา เราจะมีความรู้สึก อย่างไร มันจะเป็นอาการที่มีความสุขหรือว่ามีความทุกข์ เราก็รู้สึกว่ามันมีความทุกข์ ถ้าร่างกายที่ ประกอบไปด้วยทุกข์เบื้องต้นแบบนี้เต็มไปด้วยความสกปรกโสโครก มันไม่ใช่จะไปนั่งสกปรก อยู่แต่เฉพาะภายในร่างกายของมารดาเท่านั้นถ้าร่างกายเราสร้างขึ้นมามีด้วยสิ่งสกปรก เราออกจาก ครรภ์ของมารดามาแล้ว ออกจากเปลือกตม หมายความว่าน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง ที่ปรากฏอยู่ ในครรภ์ของมารดา เราเคลื่อนหนีออกมา

ความจริงมันหนีก็หนีได้จากครรภ์ของมารดาเท่านั้น แต่สิ่งสกปรกทั้งหมดมันมาเป็น ร่างกายของเรา แล้วเราจะมองไปตรงไหนว่าร่างกายมันสะอาด ร่างกายมันน่ารัก ว่าร่างกายมันน่า ประเล้าประโลม ร่างกายเป็นที่น่าพอใจ มีส่วนไหนบ้างเมื่อพิจารณาถึงร่างกายของเราแล้ว ก็ให้ มองเห็นว่าร่างกายของบุคคลอื่นและสัตว์อื่นมีสภาพเหมือนกัน อย่างนี้ต้องคิดให้เป็น **เอกัตตารมณ** คำว่า **เอกัตตารมณ** ที่มีอารมณ์เป็นหนึ่ง มีความรู้สึกอย่างนี้เป็นปกติ เห็นร่างกายของเราเมื่อไรก็รู้ ว่ามันสกปรกทั้งตัว มันมีสภาพเหมือนกับป่าช้ารวม หรือว่ามีสภาพเหมือนกับส้วมภายใน

ตามใน **มหาสติปัฏฐานสูตร** ท่านกล่าวไว้ใน **ปฏิญญาบรรพ** ว่ามีอุปมาเหมือนกับดูงไถ่ คือ เอาของสกปรกใส่ไว้ภายในแล้วก็ผูกหน้าผูกหลังเข้าไว้เรามองไปเห็นดูงไถ่เราก็มีความรู้สึก ว่า โอ หนอนี้เป็นของสวຍ มีความสะอาดแม้ว่าดูงภายนอกเขาอาจจะทำด้วยกระสอบเนื้อหยาบ ทำด้วยผ้า เนื้อหยาบหรือทำด้วยของละเอียด คือเป็นของน่ารักน่าชม แต่เนื้อแท้ภายในของดูงไถ่ก็คืออุจจาระกับ ปัสสาวะ ถ้าเราไม่รู้คิดว่าของมีค่า คิดว่าของน่ารัก เราก็จะแบกเราจะหาม เราจะประคับประคองได้ แต่ว่าถ้าเรารู้ขึ้นมาเมื่อไร เราก็จะแบกเราจะหาม เราจะประคับประคองได้ แต่ว่าเรารู้ขึ้นมาเมื่อไร เราก็แสดงอาการรังเกียจเหมือนกับคนเข้าส้วม ส้วมเขาทำสวยสดงดงาม แต่หากว่าเขารู้ภายในส้วม นี้มันสกปรก เขาก็คงจะนั่งอยู่ไม่มากนัก ส้วมบางเจ้าเขาทำไว้น่านั่งนอน สวยสดงดงาม อาจจะมิ

สวนดอกไม้ อาจจะมีสระน้ำเล็กๆ มีภาพต่างๆ มีเครื่องประดับสวยสดงดงามมาก แต่ว่าถ้าเราจะชวนเราไปนั่งในนั้น ไปนอนในนั้น ให้เป็นที่อยู่ที่กินในนั้น หลับในนั้น ตื่นในนั้น เราคงทนไม่ไหว ความจริงกลิ่นมันไม่ปรากฏ แต่ว่าจิตเรารู้สึกว่าภายในส่วนมันสกปรก ข้อนี้อุปมาฉันใด ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายใช้ปัญญาหาความจริงในเรื่องนี้

การที่นำเรื่องนี้มาพูดเพื่อประโยชน์อะไร ถ้าท่านจะถามว่าเราเรียนวิปัสสนาญาณนะสูงดีแล้ว เป็นจุดเข้าไปตัดกิเลสให้เป็นสมุจเฉตปหาน เห็นอรรถภาพร่างกายว่าเป็นทุกข์อย่างเดียวกันก็เป็นพระอรหันต์ได้ ทำไมจะต้องหวนมาใช้สมถภาวนา ก็ขอตอบว่าคนที่ เป็น อุกมตัตถุญญ หรือ วิปจิตถุญญ เท่านั้น ที่จะถึงวิปัสสนาญาณอย่างเดียวกันสำเร็จอรหันต์ได้ พวก เณยยะ นี้ต้องคลำกันตั้งแต่ต้น คลำกันตั้งแต่สืบ 5 เป็นต้นมาแล้วก็ต้องไปคลำ นิรwrณ 5 ประการ คลำตามสมาบัติ ให้จิตเป็นสมาธิมีอารมณ์ตั้งมั่นคลำพระกรรมฐานที่เหมาะสมกับจริต แล้วจึงจะใช้อารมณ์คิดในด้านวิปัสสนาญาณได้ผล

แม้แต่คลำอย่างนี้ ฉันใช้เวลาเป็นปีก็ยังไม่ได้พระโศคาบัน สกิทาคามี อนาคามีก็มีความจำเป็นจะต้องใช้สมถภาวนาร่วมด้วย ผลที่เราพิจารณาว่าร่างกายเป็นทุกข์ว่า **ชาติ ปี ทุกขา** ความเกิดเป็นทุกข์ เห็นทุกข์ในอริยสัจว่าร่างกายมันทุกข์จริงๆ ถ้าจิตใจของบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงมีอารมณ์ซึ่งถึงแน่นอนถึงความเข้าใจแล้วมีกำลังใจเข้าไปตัดทุกข์ตัวนี้ว่ามันเป็นสิ่งที่เราไม่พึงปรารถนา แล้วในการที่สร้างความลำบากกายลำบากใจให้ปรากฏ ถ้ามีกำลังใจเข้มแข็ง เพียงเท่านี้ก็เป็นพระอรหันต์

ถ้าเรามีเพียงเท่านี้ เรายังเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ เราก็หวนมาดูประโยชน์ของสมถภาวนา ว่าสมถภาวนาเราพิจารณาว่าร่างกายมันเต็มไปด้วยของสกปรก ครรภ์ของมารดาสกปรก เมื่อเราอาศัยครรภ์ของมารดาเป็นที่เกิด เอน้ำเลือดของท่านที่บริโภคอาหารเข้าไปมาเฉลี่ยสร้างร่างกายเราขึ้นมาเลือดมันเกิดจากภายในร่างกายของมารดาสร้างเราให้เกิดมา มันสร้างมาด้วยของสกปรก แล้วตรงไหนมันสะอาด เห็นว่าร่างกายของเราสกปรก เห็นด้วยปัญญาจริงๆ แล้วเห็นว่าร่างกายของเราสกปรกได้เราก็เห็นว่าร่างกายของบุคคลอื่นสกปรกเหมือนกัน ถ้าเรายังมองไม่เห็นร่างกายของเราว่าสกปรก เราก็ไม่สามารถจะเห็นว่าร่างกายของบุคคลอื่นสกปรกได้เหมือนกัน

เพราะฉะนั้นการพิจารณาร่างกายให้ถือว่าร่างกายเราเป็นสำคัญ ว่าร่างกายนี้มันนอกจากจะทุกข์ มันก็ยังมีสกปรก ถ้าจิตเราเห็นว่าร่างกายของเราสกปรกเห็นว่าร่างกายของบุคคลอื่นสกปรก อารมณ์ที่จะรัก อารมณ์ที่จะปรารถนาในร่างกายนั้นมันก็ไม่มี เห็นว่าสกปรกด้วย แล้วก็เห็นว่าสภาพมันเป็นทุกข์ด้วยความกำหนดยินดีในเรื่องระหว่างเพศและความปรารถนามันก็สลายตัวไปนี่เราต้องอาศัยสมถภาวนาเป็นเครื่องจูงใจ เป็นตัวนำ ถ้าเราไม่ใช้สมถภาวนาอะอะก็จะไปคว่ำบาบบาทของพระอรหันต์มันก็ไม่เป็นของไม่ยาก สำหรับคนที่ม่ี่กำลังใจถึงแต่มันก็ยากเกินไปสำหรับคนที่ม่ี่กำลังใจอ่อน ถ้าหากว่าเราใช้อารมณ์พิจารณาอย่างนี้ในด้าน **กายคตานุสสติ** เห็นว่าร่างกายสกปรก

ถ้ากำลังใจของเรายังอ่อนอยู่ยังไม่สามารถจะถึงอนาคามีผล แต่ว่ากำลังใจของเราก็จะค่อยๆ คลายยอมรับความรักในระหว่างเพลงทีละน้อยๆ

อันดับแรกจะไม่เบื่อกันทีเดียว เมื่อใช้ปัญญาพิจารณามันจะเบื่อไปที่ละนิดๆ จนกระทั่งจิตมีความยับยั้งไม่ทุรนทุราย มีความต้องการอยู่ข้าง ก็อยู่ในเวลาจำกัดขอบเขต แต่ถ้าหากว่าท่านนำพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์จนกระทั่งมีความรู้สึกว่าร่างกายของเราน่าเกลียดเหลือเกิน เห็นว่าร่างกายของบุคคลอื่นปีบจะแต่งด้วยอภรณ์ประเภทใดก็ดี จากเราเห็นภายนอก จิตเห็นภายในเต็มไปด้วยความรังเกียจ เต็มไปด้วยความสะอิดสะเอียน และก็ผสมกับวิปัสสนาญาณเป็นอาการของความทุกข์ ตัวนี้จิตของบรรดาท่านพุทธบริษัทก็เข้าไปครั้งหนึ่ง กิ่งหนึ่งของพระอนาคามีผล ใกล้เคียงจะเป็นพระอนาคามีผล ซึ่งเป็นพระอริยบุคคลชั้นสำคัญที่สุด

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัท การแนะนำกันเท่านี้ พอนำไปคิดอย่าคิดว่ายามานั่งอยู่ตรงนี้จะได้อรรถผล เมื่อบรรดาท่านพุทธศาสนิกชนไปจากที่นี่แล้วก็จงคิดดูตามด้วย ช่วยคิดไว้เป็นปกติ ให้จิตมีความรู้สึกรังเกียจร่างกายเรารังเกียจร่างกายเขา เห็นร่างกายเราร่างกายเขาเป็นทุกข์อยู่ตลอดเวลา แล้วสกปรกโสโครกอยู่ตลอดเวลา ปีจจับที่ท่านจะได้มาจากการอบรมอย่างนี้ ก็คือความเป็นพระอนาคามีผล

ตอนนี้ไปขอบรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทุกท่าน ตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่นกำหนดรู้ลมหายใจเข้าหายใจออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอรรถาษัย จนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกหมดเวลา

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 189

ที่บัดนี้บรรดาท่านทั้งหลายได้สมาทานพระกรรมฐานแล้ว ต่อไปโปรดตั้งใจสดับคำแนะนำในวันก่อนๆ ได้พูดมาถึง **ชาติ ปี ทุกขา** ความเกิดเป็นทุกข์แล้วก็น้อมจิตไปถึงว่าในขณะที่อยู่ในครรภ์ของมารดา เรามีความทุกข์ขนาดไหนแต่ความจริงเรื่องนี้เราไม่เข้าใจกัน เพราะว่าสัญญาณตอนนั้นมันใช้ไม่ได้ มันลืม

ทีนี้เราก็มานั่งนึกสภาวะความเป็นจริง ว่าที่พระพุทธเจ้าทรงกล่าววาทานทั้งหลายจงอย่าสนใจในรูปของเรา จงอย่าสนใจในรูปของคนอื่น และก็จงอย่าสนใจในวัตถุใดๆ ทั้งหมด ตามนัยที่องค์สมเด็จพระบรมสุขคตตรัสใน **มหาสติปัฏฐานสูตร** ว่าเราจงอย่าใส่ใจในกายภายใน คือกายของเรา จงอย่าใส่ใจในกายภายนอกคือกายของบุคคลอื่น และก็จงอย่าสนใจในสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกทั้งหมดทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าพระพุทธเจ้าเห็นแล้วว่ากายเราก็คือ กายของบุคคลอื่นก็คืสรรพวัตถุทั้งหลายในโลกทั้งหมดก็คืเป็น **อนิจจัง** หาความเที่ยงไม่ได้ เป็น **ทุกขัง** ถ้าเอาจิตเราเข้าไปเกาะ ว่าเรากับมันจะต้องอยู่ด้วยกันตลอดกาลตลอดสมัย ซึ่งความประสงค์อย่างนี้มันเป็นไปได้ เพราะว่าไม่มีอะไรในโลกนี้ที่จะมีการทรงตัวขึ้นชื่อว่ากายของคน หรือว่ากายของสัตว์ หรือว่าวัตถุธาตุทั้งหมดที่จะทรงตัวขึ้นชื่อว่ากายของคน หรือว่ากายของสัตว์ หรือว่าวัตถุธาตุทั้งหมดที่จะทรงตนอยู่ระบอบนั้นตลอดกาลตลอดสมัยไม่มี เพราะสภาวะความปรกติของสภาพสิ่งที่มีชีวิตก็คืสิ่งที่ไม่มีชีวิตก็คื มันไม่มีอะไรเที่ยง มันเคลื่อนไปหาสู่สภาพของความสลายตัวเป็นปรกติ แล้วในที่สุดมันก็พังไป นีปรกติธรรมดาของมันเป็นอย่างนี้ ในเมื่อธรรมดาของมันเป็นอย่างนั้น แล้วเราจะมานั่งคิดว่ามันกับเราจะต้องอยู่ด้วยกัน ถ้าอารมณ์อย่างนี้มันเกิดขึ้นกับเรา ก็แสดงว่าเรามี **สัญญาวิปลาส** คำว่า **สัญญาวิปลาส** แปลว่าความจำคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ถ้าเรามีอารมณ์คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงสิ่งที่มีมันจะเกิดมานั้นก็คืความทุกข์

สมมติว่าน้ำร้อนที่กำลังร้อนจัด สภาพของน้ำร้อนถ้าไปกระทบอะไรเข้ามันจะเผาผลาญ จะมีสภาพไม่ถึงกับเป็นไฟก็ตาม แต่สามารถทำให้เนื้อพองหนังพองหรือเนื้อหูหนังพังได้ แต่เรามีสัญญาคลาดเคลื่อนเข้าใจว่าน้ำนี้มันไม่ร้อน หรือว่าน้ำร้อนไม่เป็นภัยกับร่างกาย น้ำกำลังเดือดพล่านเราค็ดมเข้าไป ถึงปากปากพัง ถึงคอกอกพัง ถึงอกอกพัง ถึงท้องท้องพัง มันไม่ถึงกับพังสลายตัวถึงกับพอง ทำให้เกิดเป็นแผล เกิดความลำบาก อาจจะถึงตายได้ ถ้าไม่ตายก็ทุกข์หนัก นี่เรื่องสัญญาวิปลาสมาก่อน แต่ว่าความจริงไม่ทรงตัว คือไม่จำดี มันจำชั่ว เข้าใจว่าชั่วเป็นดี เข้าใจว่าดีเป็นชั่ว เพราะไม่จำ เจ็บแล้วไม่จำ กระทบแล้วไม่จำเนื่องด้วยการเกิดของเรานับชาติไม่ถ้วน การปฏิบัติอย่างไหนทำให้เราเกิดแล้วเกิดแล้วก็ต้องมีทุกข์ เราก็ดมีความผูกพันในเรื่องนั้นเป็นปรกติ พอใจอยู่ ชอบใจอยู่

แล้วในทุกๆ เราจะเป็นคนพ้นทุกข์ได้อย่างไร เราเกิดมาทุกข์ชาติเราก็ดังตาแบกแต่สมมติที่เป็นทุกข์เข้าไว้ มีก็ชาติพอดตายไปแล้วเราก็ดพบทุกข์หนัก พบทุกข์ในมนุษย์ก็ยังมี ถ้าไปพบทุกข์ในอบายภูมิ ไปเกิดเป็นสัตว์นรก เป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นสัตว์เดรัจฉานมันก็ทุกข์ใหญ่ ถ้าเราจะเปลื้องทุกข์ พระพุทธเจ้าพูดกันตอนนี้ พูดถึงรูป เราก็ดเปลื้องที่รูปนี้เสียก่อน รูปนี้แหละเป็นจุดที่สำคัญ

ที่สุด ที่เป็นเครื่องผูกมัดจิตใจของบุคคลและสัตว์ ถ้ามันไม่มีเสียอย่างเดียวความผูกพันมันก็มีน้อย ที่เราหลงใหลใฝ่ฝันกันจริงๆ ก็คือรูป ถ้ารูปเราไม่ติดในรูปเราก็ไม่มีทางติดในเสียง ติดในกลิ่น ติดในรส เพราะอะไร เพราะรูปมันไม่มีมันจะมีกลิ่นมาจากไหน

นี่รูปในเมื่อมันเป็นปัจจัยของความทุกข์ เราก็คิดดูสิ อยู่ในกรรมมารดามันเป็นทุกข์ ออกจากกรรมมารดา มันก็มีทุกข์ ทีนี้มาอย่างไรต่อไป การอยู่ในกรรมมารดาสกปรกหรือสะอาด ในเมื่อเราเกิดมีธาตุ เกิดมาจากธาตุของความสกปรก ร่างกายของเราสกปรกหรือสะอาด นี่การเจริญวิปัสสนาญาณต้องบวกสมณะ ใสไม่บวกสมณะ ไม่มีทางไป จำได้ไหมที่เคยพูดกันมาแล้ว ฟังมาแล้ว ต้องทบทวนเป็นปรกติ เวลาไหนบ้างที่เราจะทบทวน ก็เป็นเวลาที่เราตื่นอยู่ตลอดจนกว่าจะหลับ จับอารมณ์อย่างนี้เป็นปรกติ

ดูอย่างในสมัยพระพุทธเจ้าที่ท่านบรรลุมรรผลกันนะ ท่านฟังคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้วท่านไม่ได้ละ คือไม่ฟังอย่างนกแก้วนกขุนทอง ฟังแล้วก็จำจำแล้วก็คิดใช้ปัญญาติดตามไปด้วย อย่างพระพุทธเจ้ากล่าวว่าคุณเกิดเป็นทุกข์เพราะอยู่ในกรรมมารดาแสนจะระกำ เราก็นึกน้อมไปเลยว่า โอ หนออยู่ในกรรมมารดาที่นั่งคูดู้อยู่ในแดนดินแดนของความสกปรก เป็นห้องที่คับแคบเกลือกกลั้วไปด้วยเลือด น้ำหนอง น้ำเหลือง ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีอะไรเป็นของดีเลย ที่เราจะรู้ว่าดีหรือไม่ดี เมื่อเราเกิดออกมาแล้วก็คิดว่าสิ่งที่มันหลังไหลมาจากร่างกายของเราทั้งหมดอย่างสูงสุดที่เรียกว่าดีกว่าเขาเพื่อนก็คือ น้ำเหลือง เหลืองไหลจากร่างกายของเราทั้งหมดอย่างสูงสุดที่เรียกว่าดีกว่าเขาเพื่อนก็คือ น้ำเหลือง เหลืองไหลจากร่างกาย เราก็รังเกียจว่าสกปรก รองลงมาน้ำลายในปากอมได้แต่ขุ่นมาแล้ว มือเราก็ไม่อยากจะอุจจาระปัสสาวะอยู่ในร่างกาย หิวไปไหนก็หิวไม่ได้ แต่พอมันเคลื่อนออกมาแล้วไม่อยากจะแตะต้อง น้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง ที่มีอยู่ในร่างกาย เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ร่างกายที่สุด เราต้องการกัน แต่พอมันหลังไหลออกมาแต่ละอย่างเราก็บอกว่าสกปรกน่ารังเกียจ

ทีนี้เราก็นั่งนึกว่าสภาพของเราที่อยู่ในกรรมมารดานั่งคูดู้อยู่ ความเป็นอยู่ต้องอาศัยมารดาเป็นสำคัญ ท่านกินร้อนจัดเราก็แยะท่านกินเผ็ดจัดเราก็แยะ ท่านกินเปรี้ยวจัด เค็มจัด เราก็แยะ มันทรมาณที่สุด แลมปวดเมื่อยคูดู้ คินแดนนั้นเต็มไปด้วยความสกปรก ก็มานึกดูว่ากรรมมารดาของเราเนี่ยเต็มไปด้วยความสกปรกแล้วเราเกิดมาจากไหน เกิดมาจากสิ่งโสโครกที่เรียกกันว่าสกปรก ที่สืบเนื่องมาจากมารดา แล้วร่างกายของเราละ ออกมาแล้วมันสะอาดหรือสกปรก ที่นั่งอยู่เวลานี้นะ มันสะอาดหรือสกปรก ชำระล้างร่างกายกันดี อาบน้ำอาบท่า ฟอกสบู่ขัดสีฉวีวรรณกันอย่างงาม เช็ดเนื้อเช็ดตัว บางรายอยู่บ้านประพรมน้ำหอม ใช้น้ำหอมไม่ซำมันก็เป็นน้ำเหม็น

ร่างกายของเราทุกส่วน เอ้า นั่งนึกน้ำลายสะอาดหรือสกปรก น้ำเหลืองสะอาดหรือสกปรก น้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง ที่อยู่ภายในกายสะอาดหรือสกปรกอุจจาระปัสสาวะที่อยู่ในกายสะอาดหรือสกปรก นึกเอาเองก็แล้วกัน นึกมันดูว่ามันสกปรก เมื่อสกปรกแล้วมันก็ไม่เที่ยง กินเข้าไปแล้วเดียวเดียวก็อึด อึดแล้วเดียวก็ระบายออกมา ระบายออกมาแล้วหิว แล้วก็อึด กินใหม่ กินกันมากิน

กันไปตั้งแต่เกิดยันตาย ไม่ได้เลิกกัน กินแล้วมันก็ไม่อ้วน มันอ้วนไม่จริง กินดีไม่ดีก็มีโทษ กินมากเกินไปก็อึดอัด ไขมันก็ไม่ย่อย ยุง สภาพของก่อนการกินที่จะหามากินได้ มันก็เป็นทุกข์ กินแล้วมันก็ยังทุกข์ นี่สิ่งเหล่านี้เราต้องปรนเปรอเพราะอะไร เพราะเรามีรูป ถ้ารูปเราไม่มีเสียอย่างเดียวนี่ มันจะต้องกินใหม่มันจะต้องถ่ายใหม่ จะต้องอาบน้ำชำระร่างกายใหม่ จะต้องบำรุงเรอร่างกายใหม่ จะต้องซื้อเสื้อผ้ามาใส่ใหม่ จะต้องหาเครื่องสึทวิวรรณมาให้ใหม่ จะต้องมียารักษาโรคใหม่ จะต้องปลูกบ้านสำหรับอยู่ใหม่ อะไรทุกอย่างที่มันจำเป็นจะต้องใช้ถ้าเราไม่มีรูปเสียอย่างเดียวนั้น เราต้องทำอะไรเป็นอันว่าเราไม่ต้องทำ สิ่งที่ต้องทำ สิ่งที่ต้องหามา มันหามาได้ด้วยมีความสุข หรือว่าหามาได้ด้วย ความทุกข์ อาการที่หามา มันเป็นความเหน็ดเหนื่อย เหนื่อยมันสุขหรือทุกข์ ถ้ามันขาดแคลนเกิดการดิ้นรนขึ้นมา ความไม่สบายกายไม่สบายใจมันก็เกิด มันเป็นสุขหรือเป็นทุกข์นี่ถ้าเราไม่ยึดถือรูปจริงๆ มันก็เป็นทุกข์

ถ้าเราไม่ยึดถือแต่เราก็ต้องรักษาไว้ ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสว่ากระจายออกแล้วก็รวมเข้า ทั้งนี้ก็เนื่องจาก พระโคธิกะ เป็นสำคัญ พระโคธิกะ ท่านทำลายชีวิตของท่านนี้ประการหนึ่ง มีพระเจริฎวิปัสสนาญาณ เข้าถึง นิพพิทาญาณ จ้างปริพาชกเข่นฆ่าต่อมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสว่า เป็นอัครวิบาตกรรม ใครฆ่าตัวเองปรับเป็นโทษ เมื่อปรับเป็นโทษ ทำอย่างไรมันก็มี ความผิด ท่านบอกว่ากระจายออกแล้วก็อาการ 32 มีความสกปรก มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา เราเกาะมันแล้วก็เป็นทุกข์การรวมเข้าหมายความว่าถ้ามันยังไม่ตาย ต้องรักษามันไว้ไปตามสภาพ ทำตามหน้าที่

ที่หน้าหน้าที่ของมันมีอย่างไร มันจะกินให้มันกิน มันจะนอนให้มันนอน มันหนาวหาผ้าห่มให้มัน มันร้อนเอาน้ำไปอาบให้มัน ถ้าเราไม่ทำอย่างนั้น มันก็เป็นการทรมานกินไป ถ้ามันยังไม่สลายตัวไปเพียงใด ก็ต้องรักษามันไว้ตามสภาพบำเรอมัน แต่คิดมันไว้อย่างนั้นเสมอว่ามันไม่ใช่เรา มันก็คือมัน เราก็คือเรา เราคือจิตที่เป็น อภิสสมานกาย เมื่อสภาพมันไม่เที่ยง มันเลวมันเป็นทุกข์ มันสกปรกอย่างนี้ ต่อไปจะไม่มีสำหรับเราอีก ใจโรคประเภทนี้ ความหวังของเราไม่ต้องการมัน สภาพที่ส่วนที่เราต้องการก็คือพระนิพพานเป็นสำคัญ ตอนนี้อยู่แล้วก็คิดกันไว้หรือเปล่า

เรามาทวนความหลังกันนะ ที่พูดมาแล้วนี่ความจริงเรื่องนี้เราพูดกันมาแล้วพูดกันมาก็หวังปรารถนาในการทบทวนเป็นสำคัญว่าต้องคิดไว้เสมอ ในเมื่อฟังแล้วต้องคิดตาม คิดตามไว้เป็นปกติ คิดไว้ทุกวันให้เห็นว่าร่างกายมันไม่เที่ยงถ้าเราเกาะยึดถือมัน มันเป็นทุกข์ เพราะว่าร่ากายมันเป็น อนัตตา ว่าสภาพความเป็น อนัตตา มันปรากฏ เราเห็นว่ามันเป็น ทุกข์ แล้วมันสกปรก นี่คิดไว้ทุกวันนะ ทบทวนไว้เสมอถ้าหากว่าทบทวนไว้แบบนี้เป็นประจำ แล้วก็คุณสมบัติความเป็นพระอนาคามีจะเป็นสมบัติของท่าน

ครั้งหนึ่งของพระอนาคามี พิจารณาไปเห็นคนเมื่อไร มองถึงสภาพความสกปรกเมื่อนั้น เห็นรูปอะไรขึ้นมาก็ดูรูปสภาพนั้นมันเป็นสภาพสกปรก อย่าให้มันเป็นของสะอาดขึ้นมา อย่าหลอกตัวเอง ถ้าการหลอกตัวเองมันเป็น สัญญาวิปลาส สัญญาของความจำที่เลื่อนลอยใช้อะไรไม่ได้

ความจริงศัพท์ว่า **สัญญาวิปลาส** ทางพระศาสนาเขาเรียกว่าคนบ้า คนเสียดสี อย่าไปบ้ำรูป อย่าไปบ้ำเสียงอย่าไปบ้ำกลิ่น อย่าไปบ้ำรส อย่าไปบ้ำสัมผัส คือ อย่าให้มันมีอารมณ์บ้ำติดในใจสิ่งที่มันไม่ดี รู้ว่ามันไม่ดี สิ่งที่มีมันสกปรกจำได้ว่ามันสกปรก สิ่งที่มีมันเป็นปัจจัยของความทุกข์ รู้ว่ามันเป็นความทุกข์ สิ่งที่มีมันเป็นของไม่เที่ยง รู้ว่ามันเป็นของไม่เที่ยงด้วยอำนาจของปัญญา สิ่งที่มีสภาพเป็นอนัตตา รู้ว่ามันจะสลายตนรู้ให้มันจริง อย่าไปหลง **ไอ้ที่เรามีทุกข์อยู่อย่างนี้เพราะเราหลง หลงมากี่แสนชาติแล้วพอกันเสียที**

ในเมื่อเราเห็นว่าร่างกายมีสภาพอย่างนี้มันสกปรก มันเป็นทุกข์ มันเป็น **อนัตตา** มันมีการสลายตน เราทำอย่างไรละ

ที่นี้เราก็มามองดูโลกธรรม นี่เราทวนเก่ากันนะ จำไว้ ฟังแล้วก็จำจำแล้วก็คิด คิดแล้วก็ใช้แล้วก็ตัด อย่าจำส่งเดช สมัยพระพุทธเจ้าเขาไม่ได้มานั่งฟังกันทุกวันแบบนี้หรอกนะ ฟังไปแล้วสอนกันมาเยอะ รับคำสอนย่อ พอถึงอรหันต์เข้าไปที่ปฏิบัติเป็นพระอรหันต์เลย เพราะอะไร เพราะฟังแล้วเขาก็จำจำแล้วก็คิด คิดแล้วก็ตัด ไม่ใช่ไปทำหน้าที่ลอกแลกๆ ทำหน้าเหมือนนักปราชญ์แต่หัวใจเป็นเปรต ทำเป็นสภาพเหมือนกับจะเป็นพระอรหันต์ แต่ว่าโน้นจิตใจกลายเป็นสัตว์นรก เพราะอะไร ฟังแล้วไม่จำ จำแล้วไม่คิด คิดแล้วไม่ตัด ต้องตัดออก

ที่นี้เรามาดู **โลกธรรม** เป็นของง่ายๆ มาถึงอำนาจการตัดโทสะเพื่อได้เป็นพระอนาคามี เราเคยคิดกันง่ายๆ ว่าคนเขาค่าเรา เขานินทาเรานี่ มันเป็นดีหรือคนบ้า เพราะคนดีเขาไม่กล่าวคำหยาบ ไม่ปรามาส ไม่ทำลายล้างศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน ที่นี้หากว่าถ้าเราไปรับคำค่าเขาแล้วเราโกรธ เราก็ดูเลวร้ายมากกว่าเขาตามที่พระพุทธเจ้าท่านบอก

มีพราหมณ์มานั่งค่าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าไม่ทรงเถียง พราหมณ์บอกเราชนะท่านแล้ว พระสมณโคดมพระพุทธเจ้าบอกเปล่าเลย เราไม่ได้แพ้ท่านแต่เราชนะ เราชนะเพราะเราไม่บ้ำตามท่าน ท่านบอกว่าคนที่โกรธ บุคคลที่โกรธแล้ว บุคคลที่โกรธทีหลังนะเร็วกว่าคนที่โกรธก่อน นั่นเป็นอันว่าพระพุทธเจ้าท่านค่าชัดๆ ว่าไอ้คนที่โกรธมาค่าท่านนะมันแล้ว แต่ถ้าหากว่าท่านจะโกรธตอบท่านจะเร็วกว่านั้น ท่านไม่ยอมโกรธ

ที่นี้เราก็มานั่งนึกถึงพระพุทธตรงนี้สิ ถ้าคุณประวัติของพระพุทธเจ้านะ ถูกค่ามาทำอะไร ที่พระพุทธเจ้าตรัสกับพระว่า ภิกขเว คูกร ภิกษุทั้งหลาย **นินทาปลงสา** เป็น **โลกธรรม** คนที่เกิดมาในโลกนี้นะที่จะไม่ถูกนินทา ไม่ถูกสรรเสริญไม่มีแต่เราก็ไม่เลวเพราะคำนินทา เราก็ไม่ดีเพราะคำสรรเสริญ ถ้าคำนินทามันทำให้เราเลว คำสรรเสริญทำให้เราดี เราก็ไปจ้างเขาสรรเสริญเราสิ เราก็ดีเองความจริงเราจะดีหรือเราจะชั่ว มันอยู่ที่ความประพฤติ ปฏิบัติของเราเอง ถ้าเราทำดีใครเขาว่าเราชั่ว เราก็ไม่ชั่วไปตาม ถ้าหากว่าเราทำเลว ใครเขาชมว่าดีเราก็ไม่ดีไปตาม ดีหรือชั่วอยู่ที่ใจ

ถ้าใจของเราละเอียดได้ก็หมด เราก็มานั่งดูค่าค่าของชาวบ้านเขาค่าเราหรือเขาค่ารูป ถ้าเรารู้แล้วว่าไอ้ร่างกายได้แก่ รูป นี่มันไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา มันเป็นเรื่องร่างกายที่อาศัยชั่วคราว มีชาวบ้านที่เขาค่ามานี้เขาไม่ได้ค่าเรา เขาค่ารูปแล้วบางทีรูปเราเป็นคน เขาบอกไอ้ชาติหมา เขาเห็นรูปเป็น

หมาไป ก็ในเมื่อเขาเห็นรูปเราเป็นหมา เราก็อย่าไปโกรธเขาเลย เราก็ดูรูปของเรา มันเป็นหมาหรือ มันเป็นคน มองดูตั้งแต่ทำถึงศีรษะ มองดูแล้วไม่เห็นเหมือนหมาเลยในเมื่อมันไม่เหมือนหมา เราก็คงคิดว่า โอ หนอ ไอ้เจ้านี้ตาไม่ดี คนแก่ๆ มองเป็นหมาคไปได้

นี่เราเห็นหน้าตาเขาดิก็น่ากลัว **สัญญาวิปลาส** บ้าๆ บอๆ สติสัมปชัญญะไม่คิดคนแก่ๆ เห็นเป็นหมาไป ก็นึกว่าโบราณท่านกล่าวว่า **อย่าถือคนบ้า อย่าว่าคนเมา** ก็นี่เขาบ้าแล้วนี่ ทำไมเราจะต้องบ้าตอนอีกหรือ ในเมื่อเขาว่าเรามาอย่างนั้นร่างกายไม่เป็นไปตามนั้น เราก็คงได้ว่า โอ หนอ น่าสงสาร เจ้านี้มีตาน่าจะใช้ตาให้เป็นประโยชน์ แต่ตาของเขามันเสีย มีใจน่าจะใส่ใจให้เป็นประโยชน์ของเขาเขามันเสีย นี่ **สัญญาวิปลาส** ขาดจากสติสัมปชัญญะ เป็นที่น่าเสียดายเป็นที่น่าสงสาร

เรากลับถึงบ้าน พอเข้าถึงที่ก็ลองยิ้มส่องกระจกดูมันเหมือนหมาตรงไหนบ้างทุกสิ่งทุกอย่าง มันไม่เหมือน เราก็คงยิ้มได้ว่าช่างเขา เพราะอย่างไรรูปร่างกายเราก็เป็น อย่างนี้ ไอ้ที่ว่านั้นเขามาติรูป รูปมันเป็นธาตุ 4 คือธาตุน้ำ ธาตุดิน ธาตุลม ธาตุไฟ มันเป็นคล้ายกับเสื่อกางเกงที่เราสวมไว้เท่านั้น มันไม่ใช่เราเรามีจิต คือ **อภิสสมาณย** ที่อาศัยอยู่ใน เขาจะค่าอย่างไรมันก็เรื่องของชาวโลกเขา อยากชั้ว เขาอยากแสวงหาความทุกข์มันก็เรื่องของเขา ไม่ใช่เรื่องของเรา เราไม่มีความปรารถนาในการที่จะเป็นไปตามนั้น เพราะอะไร เพราะว่าเราไม่ได้เป็นหมา เราไม่ได้เป็นตามที่เขาว่า เราเป็นคนตามที่ชาวโลกเขาว่า แต่ไอ้ความเป็นคนนี่ก็มีร่างกาย ไอ้ร่างกายนี้ก็ไม่ใช่เรา ในเมื่อเขาว่าสิ่งที่ไม่ใช่เรา ทำไมเราจึงจะโกรธ เขาเลวแล้วทำไมเขาจึงจะเลวตาม เราจะไม่ยอมเลวตามนั้น แล้วก็หวนกลับมาคิด ต้องใช้สมถภาวนาช่วย

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวว่า **เมตตา** ความรัก ใช้อารมณ์ให้เป็นปกติ มีการทรงตัว มีความคิดอยู่เสมอ เรื่องอารมณ์ทรงไม่ต้องนั่งคิดก็ได้ให้อารมณ์มันทรงเลย เกิดขึ้นมาในโลกนี้เราไม่มีศัตรู อารมณ์ของเราไม่มีใครเป็นศัตรูกับเรา เราจะไม่เป็นศัตรูกับใคร เห็นคนเป็นคน เห็นสัตว์เป็นสัตว์ มีสภาพเสมอกัน **กรุณา** ถ้าไม่เกินวิสัยที่เราจะช่วยเขาได้ อารมณ์เรามีความสงสาร อยู่เสมอถ้าเขาเลวเราไม่มีโอกาสจะช่วยเราก็คง **อุเบกขา** วางไว้ ไม่ใช่ว่าเลวแล้วช่วยให้ดีก็ไม่ได้เพิ่มความเลวไปช่วยหรือ สนับสนุนให้คนเลว ถ้าเขาเลวอยู่เราช่วยให้ดีไม่ได้นี่เราต้องใช้อุบายวางไว้ทันที อย่างเพิ่งช่วย ใจพร้อมจะช่วย ถ้าเขาดี เราไม่อิจฉาริษยา พลอยยินดีด้วย จิตใจของเราทรงอยู่อย่างนี้

แล้วคิดให้อภัยต่อคน ทำความชั้ว เมื่อเห็นเขาชั้วให้อภัยไปเลย ไม่ถือสาหาความ ไม่ถือคนบ้า ไม่ว่าจะคนเมา ใจของเราตั้งไว้อย่างเดียวว่า ถ้าเราตัด **กามฉันทะ** ในร่างกายเสียได้ เพราะอาศัยพิจารณาว่าร่างกายไม่เพียงเป็น **ทุกข์** เป็น **อนัตตา** ร่างกายสกปรก จิตพ้นจาก **กามฉันทะ** มีสติอันแข็งแล้ว ความรู้สึกในระหว่างเพศไม่มี กับการยับยั้งอารมณ์ของเรานี้ไม่ตกอยู่ในความโกรธความพยาบาท มีความเมตตาปราณีเป็นสำคัญ สิ่งใดที่ช่วยเหลือไม่ได้ มันจะเลวต่อไปเรายับยั้งโดย **อุบาย** ไม่ใช่ว่ามี **พรหมวิหาร 4** ละก็แหม ช่วยได้เสียเรื่อยช่วยนะมันต้องเลือกช่วย **ปุญญุกเขตตั้ง** เนื้อ

นาบุญของโลก พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนให้เราช่วยแบบโง่ๆ ต้องมีความฉลาดในการช่วย ช่วยแล้วมีผลจึงช่วย ช่วยแล้วไม่มีผลจงอย่าช่วย มันจะเป็นโทษหนัก

เป็นอันว่าจิตของท่านทั้งหลายทรง **พรหมวิหาร 4** แล้วก็ไม่ได้คิดอยู่ใน **โลกธรรม 8** ไม่หลงอยู่ในลาภ ไม่หลงอยู่ในยศ ไม่หลงอยู่ในสรรเสริญ ไม่หลงอยู่ในสุข มีอารมณ์ทรงตัว วางเฉยให้จิตทรงอย่างนี้

แล้วความโกรธ ใครด่าก็เลิกโกรธ แทนที่จะโกรธ ก็กลับสลดใจว่าเขาเกิดเป็นคนไม่น่าจะกลับไปนรก เป็นอันว่าอารมณ์จิตของท่านก็มีความสุข มีความสบายไม่ก่ออารมณ์ของความชั่ว จิตมีแต่ความเย็น จิตจะมีแต่ความสบาย ไม่มีอาการหงุดหงิด ไม่มีอาการทำให้ใจหนัก มีความโปร่ง อย่างนี้ท่านเรียกว่าเป็นพระอนาคามี นี่ฟังแล้วมันก็ไม่ยาก ไอ้ที่มันยากนี้เราไม่เอากันจริงๆ ฟังแล้วก็ปล่อย โยนทิ้งบ้าง อีโหล่งโห่งทิ้งไปตามเรื่องตามราว ไอ้สิ่งที่ไม่เข้าทำไม่เข้าทาง ไม่เป็นคุณไม่เป็นประโยชน์นะชอบทำกัน ชอบพูดกัน ชอบคิดกัน ไอ้สิ่งที่มันทำให้ตกลงบทยภูมิละก็ชอบคิดชอบปฏิบัติ ถ้าเราฟังคำแนะนำขององค์สมเด็จพระทรงแสวงหาใน **กรรมฐาน 40** ใน **มหาสติปัฏฐานสูตร** นะฟังกันมาไม่รู้ก็จบ ใน **บารมี 10** **จรณะ 15** ฟังกันแล้ว เขาเล่า แต่ความจริงในสมัยพระพุทธเจ้าไม่ได้ฟังกันแบบนั้น ถ้าเอากันจริงๆ อนาคามีก็ของเล็กๆ ไม่มีอะไรหนัก ของธรรมดา

เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้าพุดมาเวลาเลยไปนานแล้วต่อไปนี้ไปขอให้ทุกท่านตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่น กำหนดรู้ลมหายใจเข้าออกใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอรรถาธิบาย จนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกหมดเวลา

คำสอนอบรมพระกรรมฐาน 190

ทุกคนคิดว่าพวกเราทั้งหมดใช้ศีล ที่เราสมาทานไปแล้วนี้ ศีลย่อมไม่ขาดแต่ความจริงการสมาทานศีลนี้ ถ้าเราสมาทานเฉยๆ ไม่เกิดประโยชน์ ผลที่เกิดจากการสมาทานศีลกันจริงๆ ได้แก่อจิตรับศีลเป็นอารมณ์และกัระมัคระวังเป็นอารมณ์การสมาทานศีล รับศีลจากพระ ก็เป็นการศึกษาข้อปฏิบัติว่าศีลนั้นมีอะไรบ้าง

ความจริงวันนี้มันเหนื่อยไปหน่อย สำหรับวันนี้ก็จะขอย้ำแก่บรรดาท่านพุทธบริษัทถึงคำสมาทานพระกรรมฐานในตอนต้นว่า อิมายัง ภควา อตฺตภาวัง ตุมหากัง ปริจจขามิ แปลเป็นใจความว่า ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ที่นี้เวลาสมาทานพระกรรมฐานทุกครั้ง ขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทคิดว่าเวลานี้เราสมาทานตรงคือ ขอศึกษาตรงต่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่ขอกรรมฐานจาก มหาวิระ หรือ ฤาษีลิงดำ อาตมาไม่มี ที่มีอยู่นี้เป็นของพระพุทธเจ้าทั้งหมด จึงขอบรรดาท่านพุทธบริษัททำจิตตรงเฉพาะองค์พระพุทธเจ้าที่นี้การที่เราจะแสดงถึงการมอบกายถวายชีวิตแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเขาทำอย่างไร

การเจริญพระกรรมฐานเป็นการทรง สติสัมปชัญญะ สติ นึกไว้ สัมปชัญญะ รู้ตัว ที่เราฝึกกันตอนต้นถึงตอนนี้ ฝึกเพื่อเป็นการให้เป็นคนมี สติสัมปชัญญะ ให้เข้าสู่จุดสมบูรณ์แบบตามโลกีย์วิสัย และโลกุตระ สติ สัมปชัญญะ มีโลกีย์ มีโลกุตระไม่เหมือนกัน คือเป็นสติตัวเดียวกัน แต่กำลังมันต่างกัน แม้ว่าสติพินๆ มาก่อนแต่เมื่อเราจะมอบกายถวายชีวิตจริงๆ มันก็มีความสำคัญคือ จิตนึกไว้ถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยย่อ ใน พระไตรปิฎก ท่านกล่าวโดยย่อ จริงๆ มีคำเดียว อปฺปมาเทนํ สัมปาเทชะ ซึ่งแปลเป็นใจความว่าท่านทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม คือพระพุทธเจ้าตรัสว่าคำสอนของเราทั้งหมดที่สอนมาทั้ง 84,000 พระธรรมขันธ์ ย่อลงแล้วเหลือในคำว่าความไม่ประมาทคำเดียวเท่านั้น เป็นผู้ไม่ประมาทในการทำความคิด แล้วก็ประมาทในการระมัคระวังความชั่วไม่ให้เข้ามาสู่

ที่นี้ขยับขึ้นไปอีกนิดหนึ่ง พิศดารสักหน่อย ก็แบ่งออกเป็น 3 ใน โอวาท ปาฏิโมกข์

สัพพปาปัสสะ อกรรมัง กุสลัสสูปสัมปทา สจิตปริโยทปนัง เอตัง พุทธานสาสนัง ซึ่งแปลเป็นใจความว่าขอท่านทั้งหลายจงอย่าทำความชั่วทั้งหมดและท่านทั้งหลายจงทำแต่ความคิด จงชำระจิตให้ปลอดใสจากกิเลส องค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ทรงยืนยันว่าพระพุทธเจ้าทุกพระองค์สอนเหมือนกันหมด อย่างนี้เหมือนกันหมด

นี่เป็นอันว่าท่านทั้งหลายต้องการจะมอบกายถวายชีวิต แด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็จงคิดไว้เสมอว่าขึ้นชื่อว่าความชั่วที่พระพุทธเจ้าทรงห้าม เราจะไม่ทำทุกอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอย่างหยาบก็ ปัญจเวร 5 ประการ คือ ศีล 5 เราจะไม่ละเมิดหรือทำลายมันเสีย ถ้าเราทรงศีล 5 ได้ก็เชื่อว่าเราทรงความคิดแบบหยาบๆ ได้แล้ว ไม่ใช่ละเอียดยนะ ถ้าละเอียดยต้องมีธรรมะอีกเยอะ

นี่เราจะไม่ละเมิดศีล 5 คือไม่ทำความชั่ว เราจะทรงความดีคือรักษาศีล 5 ให้ครบถ้วน นี่เป็นกิจเบื้องต้น ความดีอย่างสูงมีมากกว่านี้ และต่อไปเราก็จะเจริญวิปัสสนาญาณ คือสมถภาวนา วิปัสสนาภาวนา คู่กัน เพื่อเป็นการทำลายล้างกิเลสให้สิ้นไป เพราะว่าจิตใจของบรรดาท่านพุทธบริษัททรงได้แบบนี้ ก็ถือว่าเป็นกรรมฐานสำคัญ จัดว่าเป็นอนุสติใหญ่ คือว่าเป็น พุทธานุสติ กรรมฐาน ธรรมานุสติกรรมฐาน และกัมมัฏฐาน

ที่จัดว่าเป็น พุทธานุสติกรรมฐาน ก็เพราะว่าคำสอนนี้เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้านึกถึงอย่างนี้เสมอและปฏิบัติตาม ก็ชื่อย่อมรับนับถือพระพุทธเจ้าเป็น พุทธานุสติ การทรงจิตให้อยู่ตามคุณธรรมทั้ง 3 ประการนี้เป็น ธรรมานุสติ คือนึกถึงพระธรรมอยู่เสมอ จัดว่าเป็น สังฆานุสติ ก็เพราะว่าพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระชินวร พระสงฆ์นำมาสอนพวกเรา

เป็นอันว่านึกถึงคุณธรรมทั้ง 3 ประการนี้ เราได้ทั้ง พุทธานุสติ ธรรมานุสติ และสังฆานุสติ ครบถ้วน คิดไว้แล้วก็ปฏิบัติตามด้วย คือว่าขึ้นชื่อว่าความชั่วอย่างหยาบ ศีล 5 ประการนี้เราไม่ยอมละเมิด ถ้าละเมิดมันเป็นความชั่ว ถ้าหากว่าเราทรงศีล 5 ให้ครบถ้วน นั่นเป็นความดีที่พระพุทธเจ้าต้องการ

ทีนี้ต่อไปการทำจิตให้ผ่องใส ก็คือการเจริญสมาธิจิต อย่างที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมาทำกันทุกวัน การเจริญสมาธิ เราก็ใช้ปัญญาเป็นเครื่องพิจารณา ขั้น 5 ให้รู้ว่าร่างกายของเรามันเกิดมาในเบื้องต้น ก็ต้องรู้ไว้เสมอว่ามันแก่ลงไปวันคืนล่วงไป ล่วงไป ชีวิตก็เคลื่อนตามไปด้วย ความทรุดโทรมก็เดินตามเรามาวันคืนล่วงไปยาวนานเท่าไร ความเสื่อมโทรมของร่างกายมีมากขึ้นเท่านั้น เพราะว่าเราพบว่าเราเกิดมาเพื่อตาย เราไม่ได้เกิดมาเพื่ออยู่ค้ำเป็นคู่กับโลก

เมื่อมีความเกิดขึ้นมาในเบื้องต้น มันมีความตายไปในที่สุด ในขณะที่ทรงตัวอยู่มันก็มีเรื่องกวนใจ กวนกายอยู่ตลอดเวลา ทีนี้ใจของเราเป็นสำคัญ เราก็พยายามรักษากำลังใจ เพราะว่าเมื่อตายไปแล้ว ใจที่จะไปสวรรค์ ไปนรก ไปพรหม ไปเป็นคน ไปเป็นสัตว์ กายมันไม่ได้ไปด้วย มันไปแต่จิตที่อาศัยอยู่ในกาย ดังนั้นการฝึกการทำพระกรรมฐาน พระพุทธเจ้าสอนให้ฝึกจิต ทำจิตของเราให้ผ่องใส

อันดับแรก ความชั่วไม่ละเมิด ทรงศีล 5 ให้ครบ ชำระจิตให้ผ่องใสนี้เป็นอันว่าเรายอมรับนับถือพระพุทธเจ้า ยอมมอบกายถวายชีวิตแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแน่

ทีนี้การชำระจิตให้ผ่องใสมันก็มีขอบเขต เป็นขั้นๆ เมื่อคืนนี้เราพูดถึงสมาธิการทำสมาธิอาตมายังไม่อยากจะพูดมากนัก ก็ถ้าพูดไปมันก็เป็นของธรรมดาๆ เพียงแค่เรากำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก ภาวนาว่า พุทโธ หายใจเข้านึกว่า พุท หายใจออกนึกว่า โธ ในขณะที่จิตทรงตัวอยู่เวลานี้ ขณะนั้นชื่อว่าจิตเป็นสมาธิ เอาเท่านี้ก็พอ เท่านี้เหลือแหล่ แต่ว่าอย่าลืมพอเราตั้งใจภาวนาว่า พุทโธ อย่าปล่อยให้จิตเลยไปถึง ธรรมโม หรือ สังฆโม ถ้าเลยไปอย่างนั้นแสดงว่าจิตจะเริ่มฟุ้งซ่านแล้วบังคับ

มันไว้แค่ พุทโธ อย่างเดียว หากว่ามันตั้งใจภาวนาว่า **ธัมโม** ก็ให้อยู่แต่ **ธัมโม** ต้องตั้งจิตให้วางกาย ฝึกตรงให้มันปรับอยู่ในคงที่ ต้องฝึกอยู่อย่างนี้ตลอดไป พยายามทำเสมอๆ เวลาที่เราทำไว้อย่าให้ มากนัก อย่าให้ถึงความลำบาก มันเมื่อยมันปวด มันทนไม่ไหว จิตมันสายก็เลิกเสีย เลิกเสียก่อน ให้ อากาศสบายให้ใจสบายค่อยตั้งทำกันใหม่ จะนั่งก็ได้ นอนก็ได้ ยืนก็ได้ เดินก็ได้ จะนั่งท่าไหน นั่ง พับเพียบ ทำขัดสมาธิ นั่งเหยียดขา นั่งห้อยเท้าก็ได้ทุกอย่าง ก็เราฝึกจิตร่างกายมันสบายในจุดไหน เรานั่งในจุดนั้นหรือแบบนั้น อย่าฝืนร่างกาย ทว่าที่นั่งอยู่ที่นั่นไม่ได้นะ นั่งหลายท่าไม่ได้ นั่งมันทำ เดียว ที่มันจำกัด

ที่นี้ด้านสมาธิ สมาธิจิตถึงแม้เราจะทรง **ฌาน 4** หรือ **อรุปรฌาน** อีก 4 เป็น **สมาบัติ 8** ก็ยังเอา ดีไม่ได้ เพราะ **ฌานโลกีย์** เห็นคนสวยๆ เดินมา ย่องไปนี่กรีกเข้าฌานหล่นหายไปแล้ว เห็นใครเขา พุดไม่ชอบใจนึกโกรธ ฌานก็หล่นไปเสียแล้วอย่างนี้เป็นต้น แต่ว่าในเมื่ออารมณ์นั้นมันหายไปก็ตั้ง ทำขึ้นใหม่ จิตทรงตัว ฌานก็กลับมาใหม่ นี่ฌานโลกีย์มันมีสภาพผิเข้าผิออก หากความแน่นอนไม่ได้ ตั้งนั้นเมื่อจิตเข้าถึงฌานโลกีย์จึงถือว่าไม่ใช่สภาวะที่แท้จริงพระพุทธเจ้ากล่าวว่ามีจิตแน่นอน จริงๆ

ดังนั้นการประพฤติปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เราเสียเวลามาแล้วยังต้องมานั่ง เมื่อย นั่งปวด นั่งอยู่ในอิริยาบถเดียว ก็ต้องเอาดีกันให้ได้ การเอาดีกันให้ได้ ไม่ใช่จะดีกันตรงนี้แห่ง เดียว ต้องไปทำดีกันที่บ้าน ที่นี้เป็นการฝึกกัน เป็นการแนะนำกัน กลับไปบ้านก็อย่าทิ้ง

นี่จุดคิดอันดับแรก เป็นของไม่ยาก เราเริ่มค้นคว้าตายจากชาตินี้ไปแล้วขึ้นชื่อว่านรกก็ดี เปรตก็ดี อสุรกายก็ดี สัตว์เดรัจฉานก็ดี เราจะไม่ไปอีกนับตั้งแต่ชาตินี้เป็นต้นไป เราจะไม่ยอมลง อบายภูมิ คือเกิดเป็นสัตว์นรก เกิดเป็นเปรต เกิดเป็นอสุรกาย เกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน 4 อย่างนี้เราไม่ ไปแน่

แล้วจะทำอย่างไร การที่เราจะไม่ไปจริงๆ มันก็ต้องอาศัยกำลังใจเพียงอย่างเดียว ถ้าเราจะ ไม่ไปนรกกันจริงๆ ไม่เกิดในอบายภูมิ 4 อันดับแรกให้พิจารณา **สังโยชน์ 3** ตั้งทำเอาให้ได้นะ ต้อง ตั้งใจเอาเลย ว่าไอ้ 3 อย่างนี้มันอยู่ในกระเป๋าของเราแน่ จะไม่ยอมให้พลาด

1. พิจารณาร่างกาย ร่างกายนี้มันมีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น แล้วมีความแปรปรวนเสื่อมไป ในท่ามกลาง แล้วก็สลายตัวไปในที่สุด รวมความว่าเกิดแล้วก็แก่แล้วก็เจ็บ แล้วก็ตายแน่นอน ทำจิต คิดไว้เสมอว่าเราตายแน่ ใครจะไปอยู่ค้าฟ้าคู่กับโลกนั้นเป็นไปไม่ได้ มันต้องตาย ให้รู้สึกนึกไว้ เสมอว่าเราตายแน่

ต่อมาก็มานั่งนึกถึงว่าเราตายแล้ว จะหาอะไรเป็นที่พึ่ง ก็มานึกถึงคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านได้กล่าวไว้ตอนหนึ่ง รู้สึกว่าจะเป็น เรื่องดีสำหรับเรานั้นก็คือ **ศีลนะ** **สุกตัง ยันติ** ท่านบอกว่าคนใดมีศีล คนนั้นมีความสุข จะมีชีวิตเป็นมนุษย์อยู่ก็มีความสุข จนตายไป แล้วก็มีความสุข

ลีละนะ โภคสัมปทา คนที่มีศีลก็ต้องมีสมบัติเยือกเย็น สมบัติไม่มีอันตรายจากอัคคีภัยโดนไฟไหม้ โจรภัยคือโจรปล้น วาทภัยคือลมพัดทำลายลง อุทกภัยคือน้ำท่วมให้พินาศ นี่ถ้าศีลของเราบริสุทธิ์ จะไม่ถูกอันตราย 4 อย่างนี้ ในเมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ ถ้าตายไปแล้ว เป็นเทวดาก็มีโภคสมบัติมาก มีทิพย์สมบัติมากกลับมาเกิดเป็นคนมีโภคสมบัติมาก

ลีละนะ นิพพุตติง ยันติ ท่านบอกว่าคนที่ศีลบริสุทธิ์ไปนิพพานง่าย นี่เราก็มานั่งดูคำสอนของพระพุทธเจ้า ว่าพระพุทธเจ้าพูดอย่างนี้เราควรเชื่อไหมพระพุทธเจ้าท่านสอนแล้วท่านไม่ได้เกณฑ์ให้คนเชื่อ ให้ใช้ปัญญาพิจารณาเสียก่อนแล้วก็มานั่งดูศีลข้อที่ 1 ท่านบอกว่าอย่าฆ่ากันนะ อย่าทำลายซึ่งกันและกัน เราก็มานั่งดูถึงตัวเรา ถ้าใครเขาฆ่าเรา มาทำลายเรา เราชอบไหม เราก็ไม่ชอบแล้วคนอื่นล่ะ เขาชอบไหมล่ะ เป็นสัตว์ก็เหมือนกัน เป็นอันว่าคนและสัตว์ก็ไม่ชอบแต่ถ้าว่าเราจะไปฆ่าเขา เราจะไปทำร้ายเขา เราก็เกิดศัตรู คนที่เขาจะถูกเรามาคนที่เราจะถูกเราทำร้าย เขาก็จะมาทำร้ายเราได้ เราก็จะนอนไม่หลับ นั่งไม่สบายนอนไม่สบาย ตื่นไม่สบาย หลับไม่สบาย เราก็ต้องคอยกลัว มันก็ไม่มีความสุข

ถ้าเราไม่คิดจะฆ่าเขา เปลี่ยนในจิตเป็นความรักความเมตตาปรานีซึ่งกันและกันและกันปรารถนาในการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เห็นเขาเป็นมิตรสำหรับเรา เขาก็เกิดความรักในเรา เราก็รักในเขา ต่างคนต่างรักกัน เลยกลายเป็นมิตร เห็นหน้ากันก็ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่ต้องมาระแวงระวังว่าจะมีอันตรายซึ่งกันและกัน จิตใจมันก็เป็นสุขถ้าคิดถึงตอนนี้แล้วก็นึกขึ้นว่า เออ พระพุทธเจ้าพูดถูกนะ มีใครเห็นด้วย หรือไม่เห็นพูดคนเดียว หรือไม่เห็นก็ตามใจ คิดดูเอานะ

นี่มาศีลข้อที่ 2 ท่านบอกว่าอย่าลัก อย่างโมยเขา ทรัพย์สินของเขา แล้วก็มานึกเอาตามนั้นเหมือนกัน ใครมาลักของเรา ขโมยของเรา เราจะรักเขา หรือว่าเราจะเกลียดเขา นี่เราไปขโมยของชาวบ้านเขาก็มีความรู้สึกอย่างเรา มันก็เป็นการสร้างศัตรู นี่เราไม่ลัก ไม่ขโมยของๆ ใครก็ตาม ถ้าตกหล่นอยู่เราเก็บไว้ให้เขาไปคืนเจ้าของ หรือไม่เช่นนั้นเราก็ขอมรักษาสิทธิ์ซึ่งกันและกัน ทรัพย์สินของใครเราไม่เอา ถ้าเขาให้เราโดยชอบธรรมเรารับ ถ้าเขาให้ด้วยความจำใจ เราไม่รับถ้ารับแล้วมันขัดใจกัน ถ้าเราไม่ลักไม่ขโมยซึ่งกันและกัน นอกจากจะไม่ลักไม่ขโมยแล้ว จิตใจก็ยังเกื้อกูล ถ้ามีอะไรบ้างที่จะแบ่งปันกันได้ เราก็แบ่งปันกันไป นี่เป็นการสร้างเสน่ห์ มีความรัก ไม่ต้องไปหาอาจารย์ทำเสน่ห์ที่ไหนแค่นี้เสน่ห์พอแล้ว 2 ข้อนี้เสน่ห์ตัวใหญ่ ไปไหนก็หากคนเกลียดไม่ได้ ก็เรามีคนรักมันก็มีแต่ความสบาย

ข้อที่ 3 ท่านบอกว่าอย่าขี้อแย่งคนรักกันนะ คนที่เขารัก อย่าไปแย่งของเขาถ้าแย่งเขามันจะมีอันตราย ก็ดูใจของเราก็แล้วกัน คนที่เขารัก ถ้ามีใครเขามาแย่งนี้เราจะชอบไหม เราอยากจะทำให้ตายไปเสียเลย นี่คนอื่นเขาก็มีความคิดเช่นนั้นนั้นเราต้องมีจิตสันโดษ ยินดีเฉพาะสามีภรรยาของเราเอง ไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ในเมื่อเราให้ความยอมรับนับถือสิทธิซึ่งกันและกัน มันก็เกิดความรักระหว่างเรากับเขาใจเราก็เป็นสุข เขาก็เป็นสุข เราก็มีแต่มิตร ไม่มีศัตรู

ข้อที่ 4 พระพุทธเจ้าบอกว่าอย่าโกหกเขานะ อย่าโกหกมดเท็จ พูดตามความเป็นจริง นี้คนเราต้องการความจริง ถ้าเราไปโกหกเขาครั้งเดียว ต่อไปพูดจริงก็ครั้งเขาก็ยังจะสงสัยอยู่นั่นละ ผลที่สุดเราก็หาเพื่อนที่ดีไม่ได้ ไม่มีใครเขาพอใจในวาจาของเรา เป็นวาจาด้านไม่มีใครฟัง หากเราพูดวาจาที่จริงๆ ก็จะเกิดความรักความสามัคคีกันขึ้น เราก็มีความสุขใจ

ข้อที่ 5 องค์สมเด็จพระจอมไตรบอกว่าไอ้สุรามรัย อย่าไปดื่มมันเลย มันเป็นฐานะที่สร้างให้ความไม่ประมาท คนดื่มเหล้าก็อาการคล้ายกับคนโรคเส้นประสาทหรือคนบ้าๆ นี่เอง มันทำให้ร่างกายทรุดโทรม ทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีไม่มีใครเขายอมรับนับถือ เพราะว่าการเมาเข้าแล้วนั้น ก็รักษาจริยาไม่ได้นี่เรามาตั้งพิจารณาพระธรรมคำสั่งสอน ขององค์สมเด็จพระจอมไตรตอนต้นแบบหยาบๆ แบบนี้ เราจะเชื่อได้หรือยังว่าถ้าเราทรงศีล 5 ได้จริงๆ ละก็เราก็จะมีความสุขตามที่ท่านกล่าวไว้

ศีลนะ สุกติง ยันติ ศีลย่อมเป็นเหตุให้ไปสู่สุคติมีความสุขทั้งโลกนี้และสวรรค์

ศีลนะ โภคสัมปทา ศีลยังทำให้สมบัติเยือกเย็น มีโภคสมบัติมาก ถ้าเราไม่กินเหล้าเมายา ไม่เป็นคนเจ้าชู้ ไอ้เงินที่จับจ่ายใช้สอยมันก็น้อยลงไป เงินเหลือมันก็มาก เขตของศีล **พระโสดาบัน** ยังอยากรวย แต่ไม่โกงใคร รวยด้วยการหากินใน **สัมมาอาชีพะ** **พระโสดาบัน** ยังโกรธ แต่ **พระโสดาบัน** ไม่ฆ่าใคร **พระโสดาบัน** ยังหลง ยังต้องการความสวยสดงดงาม ยังมีความหลง แต่ว่า **พระโสดาบัน** ก็ไม่ผล่อ คิดว่าตัวเราจะตายอยู่เสมอ ควบคุมความดีไว้ เพื่อที่ว่าถ้าเราตายจะไม่ลงอบายภูมิทั้ง 4 ประการ นี่การเป็น **พระโสดาบัน** เป็นของไม่ยากสำหรับบรรดาท่านพุทธบริษัทที่ตั้งใจจริง

ฉะนั้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิง เอาเฉพาะอย่างน้อยที่สุดก็ได้ **พระโสดาบัน** ให้ได้ แต่ว่าเข้าใจว่าคนที่เจริญพระกรรมฐานนี้หลายคนเขาสามารถควบคุมอารมณ์ทั้ง 3 ประการนี้ได้แล้วก็มีมานานแล้วด้วย แต่ว่าเมื่อมีแล้วท่านจะเป็นอะไร อันนี้เป็นเรื่องของท่าน

ต่อจากนี้ไป ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน ตั้งกายให้ตรง ดำรงจิตให้มั่นกำหนดรู้ลมหายใจเข้าออก ใช้คำภาวนาและพิจารณาตามอัชยาศัย จนกว่าจะได้ยินสัญญาณบอกหมดเวลาสำหรับเวลาที่ตั้งไว้นี้ใช้เวลา 15 นาที

พระธรรมเทศนา เรื่อง มหาปริณิพพานสูตร

แสดงเมื่อ

วันจันทร์ที่ 11 พฤษภาคม 2530

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

อิติปิโส ภควา อรหัง สัมมาสัมพุทธโ ภควาตีติ

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้เป็นวันวิสาขบูชา หรือว่าเป็นวันสำคัญที่พวกเรา เหล่าพุทธบริษัทจะลืมนไม่ได้ ตรงกับวัน 3 วันคือ

1. วันประสูติ พระพุทธเจ้าออกจากครรภ์พระมารดา ก็เป็นวันกลางเดือน 6
2. วันตรัสรู้อภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระอรหันต์องค์แรกในโลก ก็วันกลางเดือน 6
3. ทรงปรินิพพานก็วันกลางเดือน 6 เหมือนกัน

นั่นคือว่า วันกลางเดือน 6 วิสาขะ กลางเดือน 6 เป็นวันสำคัญที่เราควรจะนึกถึง พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ เป็นวันสำคัญในพระพุทธศาสนา ที่วันนี้จะคุยกันเรื่อง อะไรหรือเทศน์เรื่องอะไร ยังไม่รู้เหมือนกันเพราะว่าเรื่องที่บรรดาท่านพุทธบริษัทฟังมารู้เรื่องกันหมด แต่ว่าเวลาไปมันสการพระพุทธรูปทั้งพระพุทธรูป หรือพระพุทธเจ้าท่านบอกมาให้เทศน์ ประวัติเก่าๆ ใหม่ๆ ไม่รู้อะไรมันเก่ามันใหม่ ใช้เก่ามาพูดใหม่มันก็ใหม่เหมือนกัน ถ้าเรื่องใหม่นานๆ พูด มันก็เก่าเหมือนกัน รวมความว่า ตามที่จะนึกได้สุดแล้วแต่ท่านจะสนใจ

ประวัติความเป็นมาของพระพุทธเจ้า นี้ควรจะต้องคิดเอากันตอนนี้ละ เอาเก่าๆ ก็ **เรื่องทศชาติ** มาคุยกัน

สมัยหนึ่งพระพุทธเจ้าเกิดเป็น **พระเตมีย์ใบ้ พระเตมีย์** นะ ความจริงไม่ได้ใบ้ มาต่อทำว่าใบ้ ขณะนั้นท่าเกิดมาแล้วท่านระลึกชาติได้เลย ไม่มีใครสอนพอเกิดแล้ววิหังระลึกชาติติดตัวมาเลย กำลังนั่งอยู่บนตักพระราชบิดา พระราชบิดาเป็นกษัตริย์ วันหนึ่งเขานำคนทำความผิดเข้ามา ทราบทูลให้ทราบ คนมีความผิดนี้ต้องโทษประหารชีวิต พระราชบิดาก็สั่งประหารชีวิตตามกฎหมาย **ท่านเตมีย์** ท่านอยู่บนตักก็มีความรู้สึกว่ เราเคยเกิดเป็นกษัตริย์ก็หลายวาระด้วยกัน หลังจากตายแล้วก็ลงอเวจีหลายวาระเหมือนกัน เป็นการสนองกรรม จะถือว่าทำตามกฎหมาย แต่ว่าไม่มีความผิดทางธรรมและวินัยอันนี้ไม่ได้

ก็รวมความว่า ท่านคิดว่าถ้าเรายังขึ้นพูดอยู่เมื่อโตขึ้นข้างหน้า เขาจะให้เราเป็นกษัตริย์ เราจะไม่ยอมพูดต่อไป ถ้าไม่ยอมเป็นกษัตริย์ทำให้เป็นคนใบ้เสียตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ท่านก็แก่งัดทำเป็นคนใบ้ ใบ้ละ ไม่ใบ้จริง เขาทรมานทุกอย่าง ก็ไม่ยอมพูด ขนาดเอาไปลงไฟบ้าง

เรียกว่า ทำทุกอย่างที่เราทนกันไม่ได้แต่ท่านก็ทนได้ ท่านบอกว่าท่านทนความร้อน ทนถูกทรมาน ท่านนั้นดีกว่าทนทุกขเวทนาในนรก ท่านเห็นภาพเดิม

ในที่สุด เขาก็ตัดสินใจ ให้โหราพยากรณ์ โหรก็ห้อยแหะคราวนี้ โหรไม่ใช่โหรแล้ว ห้อยแล้ว เห็นเด็กไม่พูดทำอะไรๆ ก็ไม่พูด ก็บอกเป็นกาลกณีของบ้านเมือง ให้นำไปฝังทั้งเป็น ไอ้การที่ให้นำไปฝังนี้ เขาส่งอย่างนั้นแล้ว เรียกคนมานำขึ้นรถ ก็มีประสงค์ว่า ถ้ากลัวคงจะพูดขึ้นมาเอง ท่านก็เลยไม่กลัวตายขึ้นมาเสียอีก ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ผลที่สุดให้นำขึ้นรถ ไปออกทางประตูผี ประตูทางทิศตะวันตก

พอไปถึงที่ป่าเปลี่ยว คนไปนะ 4 คน **ท่านเดมิย์** ท่านไม่พูดด้วย คนใช้ก็ปล่อย **ท่านเดมิย์** นั่งอยู่บนรถ รถม้าละ 4 คนก็ไปซุดหลุม เขาไปซุดหลุมห่างๆ ท่านก็ขึ้นขึ้น ทดลองกำลัง สลัดแข้ง สลัดขา แขนขากำลังยังดีอยู่ ความจริงนั่งไม่ลุกมาหลายปี แรงแยงดีอยู่ทดลองกำลัง ว่ากำลังจะมีสัก ขนาดไหน ตามเดิมใหม่ ก็จับแยกกรงขึ้นคอง คองก็คองได้รวดเร็ว พอเสียงวี๊ดๆ เข้ามาข้างหลัง เจ้า คน 4 คนที่ไปซุดหลุมเหลียวมาก็ตกใจว่า **ท่านเดมิย์** สามารถเอารถคองขึ้นมาได้ ถ้าจะดีเราหรือ ทูบเราๆ ก็ตายเปล่าก็เลยไปขอกราบขอขมา ท่านก็บอกว่าฉันไม่เอาโทษเธอเพราะเธอทำตามคำสั่ง แต่ที่ว่าฉันจะไม่กลับเข้าบ้านเมือง ท่านก็เล่าความเป็นมาให้ฟัง ท่านเห็นโทษในการเป็นกษัตริย์

ต่อมาท่านก็บวชอยู่ในป่า ตอนนั้นก็ถือว่าบวชก็แล้วกันนะ เมื่อพ่อแม่ทราบข่าวสำหรับแม่ นั้นห่วงมาก ทราบข่าวลูกไม่เป็นไข้ ลูกไม่ตายก็ดีใจมาเยี่ยมท่านก็เทศน์เสียพ่อแม่บวชไปอีก คนทุกคนมาหาท่านก็บวชหมด เป็นอันว่าเมืองนั้นทั้งเมืองบวชหมด ฮือ ไม่ต้องทำหมัน วิชาทำหมัน วิชาที่ดีที่สุดคือ บวชนะ เมืองก็กลายเป็นเมืองร้าง ไม่มีกษัตริย์ปกครอง ไม่มีคน วัวควายก็เป็น อิศรภาพนี้หากินตามสบาย นอนเมื่อไหร่กินเมื่อไหร่ก็ได้

ต่อมากษัตริย์เมืองอื่นยกทัพมาทราบข่าว **พระเดมิย์** เข้าป่า เมืองนี้มีสภาพอ่อนแอ จะยึดไว้ได้อ่านาจ อยากรจะยึดไว้ในอ่านาจนะ เมื่อยกทัพมาเห็นเป็นเมืองร้างก็ไม่ทราบจะไปไหน เขาบอกว่าเวลานี้กษัตริย์ก็ดีใครก็ดี ไปอยู่ที่ **ท่านเดมิย์** ก็ยกติดตามไปก็ปรากฏว่า ไปเจอ **ท่านเดมิย์** เทศน์เข้า เลยละความเป็นกษัตริย์บวชอีก เลยล่อบวชเสียหลายองค์

นี่เมื่อนี้กราบท่าน ท่านบอกให้เล่าเรื่องเก่าๆ ก็ไม่รู้จะเล่าเรื่องอะไร พอนึกขึ้นมาได้ตอนนี้ เลยเล่าอย่างนี้ นี่เป็นอันว่า ตอนต้นที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญบารมีเพื่อความ เป็นพระพุทธเจ้า ตอนนั้นใน **ทศชาติ** นะ ท่านมีกำลังบารมีขนาดนี้ คำว่า ทิพจักขุญาณก็ดี ระลึกชาติได้ก็ดี ท่านทำได้แล้ว เป็นอันว่าบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน ฟังแล้วก็จะคิดว่า **ท่านเดมิย์** นะ

1. เป็นลูกกษัตริย์
2. มีบุญญาธิการมาก ให้ออกข้าว อดน้ำ ก็ทนได้ เอาไฟเข้าไปลนก็ทนได้ทรมานต่างๆ ก็ทนได้ ทั้งนี้เพราะกลัวนรก

ความอดทนของท่านในที่สุดก็บวช ตายจากชาตินั้นก็ไปเกิดเป็นเทวดาบน **ชั้นดุสิต** บ้าง สำหรับท่านอยู่ **ชั้นดุสิต** นะ สำหรับผู้ติดตามบางคนก็ไปอยู่พรหมบ้าง บางคนเป็นเทวดาบ้าง นางฟ้าบ้าง

ก็รวมความว่า กำลังร่างกายพระพุทธเจ้า แม้แต่สมัยเป็นโพธิสัตว์ก็ผิดคนธรรมดา ถือเป็นอัจฉริยมนุษย์ มนุษย์มหัศจรรย์ แต่ว่าอย่าลืมว่าสมัยนั้นพระพุทธเจ้าก็ทรงตายเหมือนกัน ถึงตอนสุดท้าย ก็บอกตายจากความเป็นคนเวลานั้นก็เป็นเทวดาชั้นดุสิต

ก็รวมความว่า ความตายเกิดแก่คนทุกคน ที่พระพุทธเจ้าตรัส

อนิจจา วตสังขารา พระบังสุกุลกัน ร่างกายทั้งหลายไม่เที่ยงหมด

อุปปาทวย ธัมมิดน เกิดขึ้นแล้วเสื่อมไป

อุปปัสชิตวา นิรุชเนติ เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป คือตาย

คำว่าสงบกายนั้น หมายความว่า ไม่มีร่างกายต่อไป นั่นคือนิพพาน วันนี้อบรมท่านพุทธบริษัททั้งหลายมาทำบุญกัน หรือมาจากต่างจังหวัดบ้าง กรุงเทพฯบ้าง หรือมาจากที่ไกลๆ คนประจำถิ่นจะมีถึง 30 คนหรือเปล่ายังไม่ทราบเพราะคนมันมีน้อยแต่วัดมาก แล้วก็ศรัทธาหน่อย ดี นั่นมี ศรัทธา นั่นมีจริงๆ แต่กำลังอย่างอื่นนั่นมีเยอะ

ก็เป็นอันว่าวันนี้ท่านทำบุญ 3 กาล คือกาลประสูติพระพุทธเจ้า ในวันที่พระพุทธเจ้าทรงบรรลุนิพพานสัมโพธิญาณหรือว่าเกิดใหม่ เกิดเป็นพระพุทธเจ้าวันนี้ เกิดเป็นคนก็วันนี้ นิพพานจากทั้งคนทั้งพระพุทธเจ้า ก็วันนี้เหมือนกัน ในเมื่อพระพุทธเจ้าท่านมีการเกิดขึ้นในเบื้องต้น และมีการแปรปรวนในท่ามกลาง แล้วร่างกายก็มีการแตกสลายในที่สุดฉันใด ขอบรมดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายจงคิดถึงตัวท่านเอง ว่าพระพุทธเจ้าทรงมีบุญบารมีมากขนาดไหนร่างกายของพระองค์ก็แก่ ร่างกายของพระองค์ก็ป่วย ในที่สุดก็ต้องพัง

การแก่ของพระพุทธเจ้า มีวันหนึ่งตอนใกล้จะนิพพานที่ **ป่าวาฬเจดีย์** อันนี้คงไม่เล่าเหมือนคราวอื่นๆ นะ ว่าเรื่องเกิดขึ้นละเอียดละน้อย นึกว่าอะไรควรตอบไหน ก็ว่ากันตอนนั้น ที่ **ป่าวาฬเจดีย์** วันนั้น **พระมหากัสสป** เข้าไปลาเพื่อจะไปจุดธูป

พระพุทธเจ้ากล่าวว่า **กัสสป** เธอก็แก่แล้ว ตถาคตก็แก่แล้ว นี่ตรัสว่าแก่แสดงว่าพระองค์ต้องแก่แน่ เป็นพรรษาที่ 80 คืออายุ 80 พอดี ท่านบอกว่าเธอก็แก่แล้ว ตถาคตแก่แล้ว **กัสสป** เธออย่าไปจุดธูปเลย ธรรมดาจุดธูปของ **พระมหากัสสป** นะกินข้าวกับเทวดา คือบิณฑบาตกับเทวดา ท่านบอกว่า ควรจะอยู่รับไทยทานของบรรดาญาติโยมทั้งหลาย ทายก ทายิกา เป็นการฉลองศรัทธา

พระมหากัสสป ก็กราบทูลว่า ข้าพระพุทธเจ้าไปจุดธูป ความจริงไม่ได้มีความมุ่งหมายเพื่อการโอ้อวดใคร แต่ว่าต้องการให้เป็นตัวอย่างกับพระรุ่นหลังว่าสมัยพระพุทธเจ้ายังมีพระสาวกท่านหนึ่งชื่อ **มหากัสสป** จุดธูปเป็นปกติ จุดธูป เป็นวัตร ใ้คำว่า วัตรถือว่าปกตินะ

ต่อมาพระพุทธเจ้าเห็นว่า **มหากัสสป** ไม่ยอม ท่านไม่ถือว่าคือ ท่านถือว่า **มหากัสสป** ทำตามหน้าที่ และยังบอกว่า **มหากัสสป** สังฆาฏิของเธอเนาะ เก้าแล้วของตถาคตยังใหม่อยู่ เธอจงนำสังฆาฏิของเธอมาถวายตถาคตเอาสังฆาฏิตถาคตนั้นมานำเอาไปในป่า เอาไปจุดงค์ด้วย **มหากัสสป** ก็น้อมถวายผ้าสังฆาฏิพระพุทธเจ้าก็ทรงมองผ้าสังฆาฏิของพระองค์ให้แก่ **พระมหากัสสป**

นี่ตอนนี่แสดงว่าพระพุทธเจ้ายอมรับว่าแก่ ต่อมาเมื่อ **พระมหากัสสป** ไปแล้วหลังจากนั้นไม่นานนัก พระวรกายของพระพุทธเจ้าคือ ร่างกาย วรกายจะไม่รู้เรื่องกันวรแปลว่า ประเสริฐ ร่างกายประเสริฐ ร่างกายพุทธเจ้าก็เริ่มทรุดโทรม เป็นโรคหนักโรคไม่เหมือนอาตมา อาตมาเป็นโรคอย่างหนึ่ง พระพุทธเจ้าท่านเป็นโรคพระพุทธเจ้าอาตมาเป็นโรคสาวก ไม่เหมือนกันนะ แต่ท่านคงไม่มีไข้ ไม่เห็นบอกว่า ไข้ แต่โรคพระพุทธเจ้าหนักมาก เป็นแผลทั้งในกระเพาะและลำไส้ เวลานั้น **ท่านโกมารภัก** ไม่อยู่ ไปธุระที่อื่น ลาพระพุทธเจ้าไป พอกลับมาแล้วเห็นร่างกายพระพุทธเจ้าชুবชืดมาก

คือหลังจาก **พระมหากัสสป** ไปไม่นาน ถึงกลางเดือน 3 พระพุทธเจ้าก็ทรงปลงอายุสังขาร คำว่าปลงอายุสังขาร นี้บรรดาท่านพุทธบริษัทเป็นศัพท์ภาษาบาลี แต่คนที่แปลบาลีบางทีว่าจุดหน้าจุดหลังเหมือนกัน ศัพท์ว่า **ปลงอายุสังขาร** คือตัดสินใจว่าจะตายเมื่อไร จำง่าย ๆ นะ ไม่ต้องแปลตามศัพท์ ถ้าแปลไปก็จุดไปจุดมา จุดมาจุดไปไม่ตรงคำมุ่งหมาย ที่พระพุทธเจ้าตัดสินใจว่า นับตั้งแต่วันนี้ไปถึง 3 เดือนข้างหน้า (กลางเดือน 3 **วันมาฆบูชา** พอดี) เราจะนิพพานที่ **ระหว่างนางรังทั้งคู่** แห่งเมือง **กุสินารามหานคร** หลังจากนั้นแล้วไม่ยอมเทศน์เฉพาะศีลสมาธิ ปัญญา เพราะเวลาที่ไล่เลี่ยกันตามพระสูตรไม่มี

พอใกล้ถึงวันจะถึงกลางเดือน 6 ก็พอดี **ท่านโกมารภัก** กลับมาจากธุระหลังจากลาพระพุทธเจ้าไป กลับมาเห็นสมเด็จพระจอมไตรมีพระวรกายเศร้าหมองมาก ก็ทราบว่าเป็นโรคพระพุทธเจ้าป่วยหนัก เข้าไปกราบทูลถามว่าป่วยเป็นโรคอะไรอาการเป็นแบบไหน พระพุทธเจ้าก็ไม่ตรัส ท่านไม่ตอบ ถ้าขึ้นตอบ **ท่านโกมารภัก** ท่านก็นิพพานไม่ลง ท่านนั่งเสีย ถ้าม 3 ครั้งพระพุทธเจ้าได้ 3 ครั้ง นะ พระสงฆ์ควรจะเป็นอย่างนั้น อย่าให้เกิน 3 พระพุทธเจ้าไม่ตรัส ไม่ทรงตอบ

ท่านโกมารภัก ก็เลยทำยาขึ้นมาเม็ดหนึ่ง เพื่อถวายพระพุทธเจ้า ถ้าพระพุทธเจ้าฉันยาเม็ดนี้ เข้าไป 1 เม็ด จะทราบได้ทันทีว่าพระพุทธเจ้าเป็นโรคอะไร และจะทำยาถวายอีกเม็ดหนึ่งโรคจะหายทันที พอเวลานี้เข้าไปถวายพระพุทธเจ้าก็ไม่ทรงรับ คว่ามือไม่ยอมหยายมือ 3 ครั้ง ในเมื่อไม่ยอมหยายท่านก็เลยต้องเอาไป เมื่อไปแล้วก็คิดว่า ยาขนานนี้เราจะทำถวายพระพุทธเจ้าก็ไม่ควรแก่คนอื่น จึงไปใส่ในบ่อน้ำ น้ำพุขึ้นมาเป็นอัศจรรย์ถึงปากบ่อ

หลังจากนั้นไม่นานนักคือ วันขึ้น 13 ค่ำ พระพุทธเจ้าก็ทรงประกาศให้ **พระอานนท์** ทราบ **พระอานนท์** ประกาศเผด็จสงฆ์ คำว่าเผด็จสงฆ์นี้คือประกาศนะ ประเดี๋ยวเขาจะถามว่า มา

เผด็จสงฆ์ จะไม่รู้ศัพท์ว่าไง เผด็จคือประกาศ ประกาศให้สงฆ์ทราบว่าจะไป **เมืองกุสินารา** **รามมานคร** จะไปพักที่บ้าน **นายจุนท์** ก่อน แล้ววันรุ่งขึ้นจะนิพพานระหว่างนางรังทั้งคู่ แห่ง **เมืองกุสินารา** **รามมานคร** พระสงฆ์องค์ใดจะไปด้วยก็จงไป ไม่อยากไปก็จงอย่าไป แต่ก็ไม่มี พระสงฆ์องค์ที่จะไม่ไปด้วย ทุกองค์พร้อม

วันรุ่งขึ้นวันเผด็จเห็นจะเป็นวัน 13 ค่ำ วัน 14 ค่ำ พระพุทธเจ้าก็อยากเดินแต่เช้า ระยะทางไปได้ 60 โยชน์ ก็ทรงบอก **พระอานนท์** ว่า **อานันทะ** ดูกร **อานนท์** ปู่ผ้าสังฆาฏิ เวลานี้ ตลาคตจะพักเหนื่อย เพราะเหนื่อยเหลือเกิน ตอนนั้น **พระอานนท์** ร้องให้ ว่าระยะทางเท่านี้ พระพุทธเจ้าไม่เคยบ่นว่าเหนื่อย เมื่อ **พระอานนท์** ปู่ผ้าสังฆาฏิลงแล้ว องค์สมเด็จพระประทีป แก้วก็ทรงประทับ เมื่อนั่งลงไปแล้วก็ตรัสว่า **อานันทะ** ดูกร **อานนท์** ไปตักน้ำมาให้ตลาคตหนึ่ง บาตร เวลานี้ตลาคตกระหายน้ำมาก **พระอานนท์** ถึงกับร้องให้ ก็พอดีเวลาแม่น้ำมันขึ้น น้ำไหล เกวียน 500 เล่ม ผ่านไป **พระอานนท์** ไปถึงน้ำขุ่นคลั้กเป็นโคลน ก็กลับมากาบน้ำให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทราบ เวลานั้นน้ำขุ่นมากพระพุทธเจ้าก็ตรัสว่า **อานันทะ** **อานนท์** ไป ตักมาเถอะ ตลาคตกระหายมากเหลือเกิน

พระอานนท์ก็กลับไปแล้วเห็นน้ำใสผุดปกติ ไสเหมือนแก้วสารส้มอย่างดี ก็ตักมาถวาย พระพุทธเจ้า มันชั่วระยะเดินไปเดินมา แคร่ระยะทางไม่ถึง 20 เมตรใกล้ๆ **พระอานนท์** ก็ถือว่าเป็น เหตุอัศจรรย์ ก็ทราบทูลให้พระพุทธเจ้าทรงทราบ (พระพุทธเจ้าทรงฉันทน้ำแล้ว) ว่ามีเหตุอัศจรรย์ พระเจ้าข้า เมื่อกันน้ำเกวียน 500 ข้ามไปเป็นตมมาก แต่พอสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเป็นครั้งที่ 2 น้ำใสสะอาด

พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า **อานันทะ** ดูกร **อานนท์** บุญที่ทำให้น้ำใสนี้ไม่ใช่อาณิสสที่ ตลาคตบรรลุนิเสกสัมมาสัมโพธิญาณ แต่ว่าเป็นบุญสมัยหนึ่งเมื่อตลาคตบรรลุนิเสกสัมโพธิ ฌาน แต่ว่าเป็นบุญสมัยหนึ่งเมื่อตลาคตเกิดเป็นลูกคนจน เวลานั้นพ่อกับแม่ไถนา เมื่อไถนาแล้ว ถึงเวลาก็ปลดควายจากไถ ก็มีความรู้สึกที่ควายจะอยากน้ำ จึงให้ลูกชายด้วยยอมๆ ซึ่หลังควายไป นำไปกิน น้ำในปลักควายเล็กๆ มันจะกว้างถึง 2 คืบหรือเปล่านั้นมี 2 บ่อเล็กๆ พอควายไปถึง ความจริงมันไม่ไกล พอโยกหน้าจากบ่อนี้ก็ย้ายมาบ่อนี้ได้โดยไม่ต้องใช้ขาเดิน ติดกัน ควายก็ไป เจอะบ่อน้ำ

ท่านบอกว่าเป็นเพราะกรรมที่เป็นกุศลเพียงเท่านั้น ในสมัยที่ตลาคตเป็นเด็กชายลูกชาวนา คนหนึ่งเป็นลูกคนจน เมื่อควายจะกินน้ำขุ่นไม่ยอมให้ควายกิน ดึงสะพานให้กินน้ำใส

ฉะนั้นเวลาที่ตลาคตจะนิพพาน กรรมชนิดน้อยก็ตามมา คือกรรมขัดคอตอนแรก พอ อยากจะฉันทน้ำเกวียน 500 เล่ม ก็มาข้ามคลองเป็นโคลน แต่ว่าพอครั้งที่ 2 ต้องการจริงๆ เข้าน้ำก็ ใสสะอาด ท่านบอกเป็นบุญสมัยที่ท่านเป็นเด็กลูกชาวนา ก็คุณอย่างเล็กน้อยนะ

ต่อไปก็ขอต่อไป หลังจากฉันน้ำแล้วก็ปรากฏว่า ทรงพาพระเสด็จเดินไปที่บ้าน **นายจุมท์** พอไปถึงบ้าน บ้าน **บ้านนายจุมท์** พอรุ่งขึ้น **นายจุมท์** ก็จัดเลี้ยงเป็นพิเศษ ฆ่าเนื้อหมูอย่างมาก (ไอ้เนื้อหมูนี่ก็แปลกกันไปกันมานั้นแหละ ความจริงเป็นบาลี เพื่อไปด้วย มันหมูจริงๆ ไม่ใช่เห็นหมูเห็ดฟาง อะไรไม่ใช่อย่างนั้นต่อมาพระพุทธเจ้าทรงยืนยันเบื้องหลัง) ฆ่าหมูมากใช้เนื้อสุกรอ่อน ทำอาหารเลี้ยงพระแล้วก็พระตอนนั้นเป็นแสนนะ ไม่ใช่เป็นร้อย พระประชุมกันคราวนั้นเกือบสองแสน ถ้าหาเห็ดก็คงไม่พอกิน คนก็มากจึงต้องฆ่าหมูมาก แล้วก็ต้องใช้อาหารมาก

ต่อมาขณะที่เขาปรุงอาหารเพื่อจะถวายพระ เนื้อสุกรอ่อน กระทะนี้เป็นเนื้อสุกรอ่อน เขาถือว่าเนื้อหมูอ่อนๆ นั้นเหมาะกับธาตุพระพุทเจ้า บรรดาเทวดากับพรหมก็ร่วมเอาของทิพย์มาโปรยร่วมผสมด้วย ของทิพย์นี้ไม่เหมาะกับธาตุพระทั้งหมด ถ้าพระทั้งหมดฉันเข้าไปจะตายจะย่อยไม่ออก พระทั้งหมดไม่ทราบแต่พระพุทธเจ้าทรงทราบ เวลาที่ **นายจุมท์** นำอาหารมาถวาย จึงบอกว่า **จุมท์** อาหารที่ทำด้วยเนื้อสุกรอ่อนทั้งหมดมาถวายตถาคตแต่ผู้เดียว พึงอย่าถวายพระอื่น ความจริงท่านป่วยขนาดนั้นการอยากฉันในอาหารย่อมไม่มี เมื่อฉันเสร็จก็บอกให้ **นายจุมท์** ไปฝังให้หมด แล้วก็แจ้งให้ทราบว่าอาหารชุดนี้เทวดากับพรหมเอาของทิพย์มาโปรยลง ธาตุของพระอื่นไม่สามารถที่จะย่อยได้

เมื่อพูดถึง **นายจุมท์** ก็พูดไปเลย เมื่อ **นายจุมท์** ฆ่าหมูเอง ต้องถือว่าฆ่าหมูจริงๆ ต่อมาเมื่อใกล้จะนิพพาน พระพุทธเจ้าทรงเรียก **พระอานนท์** เข้าไปว่า **อานันท์** ดูกร **อานนท์** ว่าถ้าใครเขาตำหนิอาหารที่ **นายจุมท์** ทำถวายตถาคตกับพระสงฆ์แล้ว ก็จงบอกว่า อาหารที่ถวายให้ตถาคตเอง อานิสงส์สูงสุดมีอยู่ 2 คราว อาหารคราวแรกคือ วันที่จะบรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณ ได้แก่อาหารของ **นางสุชาดา** อาหารที่มีอานิสงส์สูงสุดที่สุดวันที่สองได้แก่อาหารของ **นายจุมท์** ก็คือวันนิพพาน ท่านบอกว่า **นายจุมท์** ถวายกับพระพุทธเจ้าพร้อมไปด้วยพระอรหันต์ทั้งหลาย เป็นอาหารที่มีอานิสงส์สูงสุดในการถวายพระพุทธเจ้า เหมือนกับอาหาร **นางสุชาดา**

หลังจากนั้นมาพระพุทธเจ้าก็ทรงลา **นายจุมท์** ไปสู่วิหารระหว่างนางรังทั้งคู่นะ **เมืองกุสินารา** ตรงนั้นเขต **เมืองกุสินารา** อยู่แล้ว อย่าลืมนะว่าพระพุทธเจ้านะป่วยมากแล้วนะ ตอนนั้นป่วยอย่างหนัก ท่านเดินไปๆ เพราะป่วย ท่านป่วยอยู่แล้ว อย่าถาม ท่านป่วยก่อนหน้านั้น คือก่อน 3 เดือน เมื่อถึงกลางเดือน 3 ถึงกลางเดือน 6 มัน 3 เดือนพอดี แสดงว่าป่วยยังไม่อยู่จนกระทั่งตัดใจปลงอายุสังขาร คือตัดสินใจว่าตาย และเมื่อพระพุทธเจ้าป่วยมากอาการป่วยพระพุทธเจ้าเป็นอะไร ตามบาลีว่า **ขันธิกาพาธ** คำว่า **ขันธิกาพาธ** นี้เป็นโรคทางท้องถ่ายเป็นโลหิตสดๆ แสดงว่าเลือดออกจากลำไส้มาก แสดงว่าลำไส้อักเสบกระเพาะอักเสบมาก อาตมาก็เป็นโรคนี้ นี้โรคเดียวกัน ยังถ่ายไม่เป็นเลือด ถ่ายเป็นเลือดก็นิพพานเมื่อนั้น นิพพานหรือไปนรกก็ไม่รู้ คงนิพพานสักแห่งไม่บนก็กลางนะ

ก็เป็นอันว่า พระพุทธเจ้าทรงถ่ายเป็นโลหิตสดๆ ถ่ายแล้วก็เข้าไปนอนกับที่มี **พระอานนท์** ถวายงานพัด และมีพระอิกองค์ถวายงานพัด พระอิกองค์จำชื่อไม่ได้ เมื่อมีพระมาถวายงานพัด **พระอานนท์** ก็ไปเกาะสลักประตู ยืนร้องไห้ว่าเวลานี้พระพุทธเจ้าจะทรงนิพพานแล้ววันนี้ เราเองยังเป็นเสขบุคคล คำว่าเสขบุคคลนั่นคือ เป็นพระอริยเจ้า อริยเจ้ายังไม่เป็นพระอรหันต์ อรหันต์นี่เขาเรียก **อเสขะ** คือไม่ต้องศึกษา เอาใหม่ เสขบุคคลคือ บุคคลยังต้องศึกษาอยู่เสขบุคคลคือ บุคคลยังต้องศึกษาอยู่เสขบุคคลคือ บุคคลเลิกการศึกษาแล้ว ไม่ต้องศึกษาต่อไปในการตัดกิเลสได้แก่พระอรหันต์ตัดแล้ว ถ้าจะศึกษาก็ศึกษาวิชาอื่นเป็นกรณีพิเศษ เรื่องการตัดกิเลสไม่ต้องศึกษากัน เวลานี้เรายังเป็นเสขบุคคล คือเป็นพระโสดาบัน ในเมื่อพระพุทธเจ้านิพพานแล้ว ต่อไปไม่มีใครคำว่า ศาสดาแปลว่า ครู ไม่มีศาสดาจะสอนเรา เราก็เลยไม่ได้เป็นอรหันต์

พระพุทธเจ้าทรงทราบจึงให้พระไปเรียก **พระอานนท์** มา ถามว่า **อานนท์** ยืนร้องไห้ทำไม ความจริงท่านทราบแล้ว **พระอานนท์** ก็เล่าให้ฟัง พระพุทธเจ้าจึงบอกว่า **อานันตะ** ดูกร **อานนท์** วิชาความรู้ใดที่ตถาคตสงวนไว้เพื่อครู นั้นหมายความว่า วิชาที่เราไม่สอนลูกศิษย์ เก็บไว้ดีแต่ผู้เดียว ไม่มีในตถาคตวิชาใดที่ตถาคตมีแล้ว ตถาคตสอนทุกอย่างแล้วทั้งหมด เมื่อตถาคตนิพพานไปแล้วขอทุกคนถือว่าการสอนของตถาคตเป็นศาสดา คือพระธรรมคำสอนขององค์ศาสดาถือเป็นครู ให้เลือกเอาว่าสอนไหนควรแก่ตน เพราะคำสอนนะไม่จำเป็นต้องใช้ทุกถ้อยคำ เพราะท่านเทศน์เหมาะกับคนบางคน บางหมวดเหมาะกับคนบางคนก็ถ้าเล่าไปเวลามันยาวนานมาก

ก็รวมความว่า แนะนำกับ **พระอานนท์** และแนะนำต่อไปว่า **อานันตะ** ดูกร **อานนท์** เมื่อตถาคตนิพพานแล้ว วันรุ่งขึ้นที่ **พระมหากัสสป** จะทำ **มหาสังคายนา** ความจริงวันนั้น **พระมหากัสสป** ไม่อยู่ พระพุทธเจ้านิพพานนี้ **พระมหากัสสป** ไม่ทราบ ไปจุดด้ายยังไม่กลับ ท่านบอกว่าวันรุ่งขึ้น **มหากัสสป** จะทำสังฆายนาวันนั้นเธอจะได้บรรลุอรหันต์ ทรงพยากรณ์ไว้ก่อน แล้วคนต่อไปได้ฟังเทศน์ของ **อานนท์** จะไม่อ้อมไม่เบื้อในการฟัง อยากจะฟังเทศน์ตลอดไปเพราะไม่อ้อมเมื่อตรัสอย่างนั้นแล้ว ก็ปรากฏว่า **พระอานนท์** ท่านก็ทราบ ต่อมาบรรดาเทวดากับพรหมมองเห็นหน้าพระพุทธเจ้าไม่ชัด ก็พากันนินทาพระองค์นี้ของหน้าเรา แนะนำความจริงใช้ดาพิภยมองเลยหัวพระไปก็ได้ พระพุทธเจ้าบอก นี่คุณ เธอถอยหลังไปนิดสิ นี่เทวดาเขาหาว่าบังหน้าเขา เขาเห็นหน้าตถาคตไปถนัด หลังจากนั้นไปถึงเวลานิพพาน เล่าลัดๆ มันยาว จะไม่ได้นิพพานกัน เวลามันหมดไป 30 นาที แล้วให้มันต่อไปอีก

เมื่อถึงเวลาพระพุทธเจ้าเข้านิพพานมีพระเข้ามาประชุม ก็มีประกาศกันใหญ่แต่ก่อนที่จะถึงนิพพาน **พระอานนท์** เข้าไปกราบทูลให้ทรงทราบเวลานี้ เทวดากับพรหมโปรยปรายดอกชบา ลงมานูชาพระพุทธเจ้าขนาดคนเดิมหากันต้องลุยแค่เข้าเต็มบริเวณนะ ดอกชบาท่านบอกใหญ่เท่ากระดิ่ง

เป็นอันว่า พระพุทธเจ้าก็เลยบอกว่า **อานันท์** ดูกร **อานนท์** ที่เวทดาบุงาตภาคด้วย อามิสบูชา **อามิส** แปลว่า สิ่งของ เป็นของดี มีประโยชน์สามารถไปสวรรค์ได้ ไปนิพพานได้ เหมือนกัน แต่ว่าการบูชาที่ดีที่สุดนั่นคือ ปฏิบัติบูชา คือบูชาด้วยการปฏิบัติ จะมีอานิสงส์ไปมากกว่านั้น อย่างที่บรรดาท่านพุทธบริษัททำวันนี้ ถวายสังฆทานอะไรก็ได้ นี่ก็เป็นอานิสงส์บูชาด้วย ปฏิบัติบูชาด้วย ประเดี๋ยวตอนบ่าย 2 โมง เจริญกรรมฐานกัน เป็นปฏิบัติบูชาตรง การรักษาศีลก็เป็นปฏิบัติบูชาการให้ทานก็เป็นปฏิบัติบูชา การมีเมตตาสงเคราะห์ซึ่งกันและกันก็เป็นปฏิบัติบูชาการเกื้อกูลซึ่งกันและกันก็เป็นปฏิบัติบูชา ยินดีกับบุคคลที่เขาได้ดี ไม่อิจฉาริษยาเขาก็เป็นปฏิบัติบูชา

ท่าน **พระอนุรุทธ** ก็นั่งด้านปลายเท้า เข้าฌานตาม พระอื่นก็เข้าฌานหรือหลับฌานหรือซึมฌาน น่ากลัวจะซึมตามนะ อรหันต์ปฏิสังขกัทยาณนัยไม่ถ่วงเวลานั้น เต็มพริบหมด ติดตามพระพุทธเจ้าไม่ได้ แต่มีพระวิชชาสามตามได้เฉพาะพิเศษจริงๆ **พระอานนท์** ก็ย่องไปถามว่าเวลานี้พระพุทธเจ้านิพพานหรือยัง เพราะการเข้าฌานนี้ลักษณะเหมือนตาย จิตสงบ เข้าฌานเข้าเวลานั้นเข้าใจว่าจะเป็น **นิโรธสมาบัติ** เพราะวานิโรธสมาบัติดับความรู้สึกทั้งหมด ใ้การปวดการเมื่อย การเสียดต่างๆ มันไม่ปรากฏ ก็เป็นนิโรธสมาบัติ อานิสงส์มาก **พระอานนท์** ก็ย่องไปถาม **พระอนุรุทธ** เวลานี้พระพุทธเจ้าไปนิพพานหรือยังในตอนต้นๆ นะ เมื่อกายสงบแล้ว **พระอนุรุทธ** ก็บอกว่า ยัง เวลานี้อยู่ฌาน 1 ฌาน 2 ฌาน 3 ฌาน 4 เป็นรูปฌาน แล้วก็ไปอรูปรูปรูที่ 1 ที่ 2 ที่ 3 ที่ 4 ที่เรียกว่า สมาบัติ 8 ไปฌานแต่ละชั้นก็พักอยู่เฉพาะมีความสุข พอใจก็ขยับไป 1 ฌาน เมื่อถึงอรูปรูปรูที่ 4 แล้วก็ถอยหลังมาอรูปรูปรูที่ 3 พักชั่วคราว ถอยมาถึงอรูปรูปรูที่ 2 พักชั่วคราว ถอยมาถึงอรูปรูปรูที่ 1 พักชั่วคราวต่อไปก็เข้าอรูปรูปรูที่ 4 ทรงอยู่ตามนั้นตลอดเวลา เมื่อถึงเวลาแล้วก็ทรงนิพพาน นิพพานเวลาไหน เวลาเท่าไร เวลาศุภณัฎาฬิกา เพราะต่างคนต่างไม่รู้ใช้ไหม (หัวเราะ) เวลาศุภณัฎาฬิกา มันไม่มีนาฬิกานะ ต่างคนต่างไม่รู้กัน

รวมความว่า การที่เทศน์แบบนี้ ก็ขอเล่าถึงบุคคลอีกคน นั่นคือ **ท่านโกมารภัก** บุคคลคน นี้เราไม่ควรจะเลยไป **ท่านโกมารภัก** นี่สมัยเมื่อพระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ท่านคิดเอาเปรียบพระพุทธเจ้า ท่านเป็นหมอรักษาให้พระพุทธเจ้าหายจากโรค ท่านคิดว่าท่านจะชะลอให้ตายทีหลัง ท่านใช้ไหมละ หมอเสียอย่าง ถ้าพระพุทธเจ้าตายก่อนเราก็อไม่มีที่พึ่ง ไม่มีใครแสดงธรรมให้เราฟัง ถ้าเราสงสัย ถ้าพระพุทธเจ้าตายทีหลัง เราตายก่อนเราได้เปรียบ ท่านตั้งใจตามนั้น แต่พระพุทธเจ้าตายทีหลัง เราตายก่อนเราได้เปรียบ ท่านตั้งใจตามนั้น แต่พระพุทธเจ้าตายทีหลัง เราตายก่อนเราได้เปรียบ ท่านตั้งใจตามนั้น แต่พระพุทธเจ้าไม่ยอมฉันยา ถ้าฉันยานั้นไม่มีทางนิพพานจริงๆ **ท่านโกมารภัก** เวลาที่เขาถวายเพลิงพระพุทธเจ้าก็เสียใจมาก ก็คิดว่าเราไม่ควรจะมีชีวิตอยู่ต่อไปในเมื่อเราสิ้นพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ถือว่าสิ้นทุกอย่าง **ทรัพย์สินทั้งหมดไม่มี** ความหมายสำหรับเรา บุตรธิดาภรรยา ข้าทาสหญิงชายทั้งหมดไม่มี ความหมายสำหรับ

เรา แม้แต่ร่างกายแสนจะเลวนี้ก็ไม่มีความหมายสำหรับเรา อันนี้เขาเรียกอารมณ์พระอรหันต์นะ ทุกคนจำให้ดีนะ คนที่จะเป็นอรหันต์เริ่มต้นต้องมีอารมณ์แบบนี้ก่อน คือร่างกายไม่สำคัญแต่ลูกสำคัญ ลูกไม่สำคัญแต่สตาบิลสำคัญ ดึงกันไปดึงกันมา ก็ยังดีกว่า คือว่าตัดสินใจว่าทุกอย่างไม่สำคัญในเราทั้งหมด แม้แต่ร่างกายก็ไม่มีความหมายสำหรับเรา (ขอเลยไป เพราะมีประวัติแล้ว เอาเรื่องตอนที่ไม่มีประวัติมาคุยกัน)

หลังจากถวายพระเพลิงแล้ว ท่านก็กราบพระบรมสารีริกธาตุ คือพระธาตุขององค์สมเด็จพระประทีปแก้วเข้าป่า บ้านนะไม่แะ เข้าป่าลึกไปหน่อยต้องใช้คำว่าหน่อย แล้วก็เข้านอนในถ้ำ ข้างป่าไม่กินไม่ลุกจากที่นอน คิดว่าเวลานี้เราเป็นคนไม่มีอะไรทั้งหมด นี่อารมณ์อรหันต์อย่าลืมนะ แต่ท่านบอกว่าระยะต้นๆ คนสืบข่าวรู้ไปขอยาอีก (หมอ จำให้ดีนะ) คนย่องไปขอยาอีกท่านก็รำคาญในคนว่า เราตัดแล้ว เลยเข้าป่าลึกที่คนเข้าไม่ถึง ใครไม่รู้ไปไหนเข้าถ้ำลึกป่าก็ลึก ถ้ำก็ลึก พอเข้าไปนอนแล้วตัดสินใจ ว่าร่างกายจะเป็นอย่างไรเป็นเรื่องของร่างกายเราไม่สนใจอะไรทั้งหมด เวลานี้เราเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระบรมสุคตในเมื่อท่านนิพพานแล้วไปทางไหน เราจะไปทางนั้น ไปได้หรือไม่ได้แต่เราจะไปเสียอย่างไรใหม่ ตัดสินใจว่าเราจะไป

ท่านก็นอนเฉย หลับตาภาวนานึกถึงพระพุทธเจ้า (ภาวนาว่าอย่างไร) ท่านบอกว่า ท่านไม่ภาวนา พุทโธ (มายืนขัดคอ) บอกว่าไม่ได้ภาวนาว่า พุทโธ **คิดว่าร่างกายไม่มีความหมาย ตัวตัวเดียว ร่างกายไม่มีความหมาย ร่างกายไม่ใช่เรา ไม่ใช่ของเรา มันจะพังก็เชิญพัง มันเป็นปัจจัยแห่งความทุกข์ เราไม่ต้องการมันอีก** ท่านแนะนำเพียงนั้นนะ ท่านมายืนพูดให้ฟังอยู่นี้ หลังจากนั้นแล้วก็บอกว่า ก็นอนหลับจิตมันคงไม่หลับตานั่นหลับ มีแสงเหมือนฟ้าแลบสว่างมากในเวลานี้มายืนยันสว่างมากทั้งถ้ำไม่ใช่สว่างแปล๊บเดียวเหมือนที่เจาเห็นนะสว่างแปล๊บขึ้นมาสว่างจัด เหมือนกับไฟหลายแสนแรงเทียน ตอนนี้อยันยันนะใครจับโกหกก็ไปจับ **โกमारภัก** ไปนิพพาน เวลาขึ้นมาคุยนี้ละ ท่านบอกว่า แสงแปล๊บเข้ามาก็มีเสียงประกาศ เสียงพูดดังลั่นมากก็องล้า ว่า **โกमारภัก** เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม ตอบว่าใช่ เสียงดังเหมือนฟ้าผ่าและมีแสงฟ้าแลบเสียงพูดอย่างนี้ 3 ครั้ง ท่านก็หลับเลยไม่ตื่น หลับไปไหนไปนิพพาน

รวมความว่า บรรดาท่านพุทธบริษัททุกคน ถ้านึกถึงเรื่องของ **ท่านโกमारภัก** ก็ดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ดี ให้นึกถึงความเป็นจริง ว่าพระพุทธเจ้าเองในชาตินี้ก็เป็นผู้กษัตริย์ มีทรัพย์สินมาก เขาตามใจทุกอย่าง พระองค์ยังเห็นทุกข์ในการเกิดในการทรงชีวิตอยู่ สมเด็จพระบรมครูจึงแสวงหาโมกขธรรม ธรรมเป็นเครื่องพ้นจากความตายคือ นิพพาน เพราะว่านิพพานดีกว่า **ท่านโกमारภัก** นี่เป็นเชื้อเจ้านะ เชื้อสาย **พระเจ้าพิมพิสาร** มีฐานะดีมากและมีความรู้ดีแต่วิชาหมอก็กินไม่หวาดไม่ไหว อย่างนั้นก็ดี ท่านก็ตัดสินใจว่า อย่างอื่นใดไม่ใช่ของเรา ก็มีทุกข์อย่างนี้

ฉะนั้นขอให้บรรดาท่านพุทธบริษัทจำคดีนี้ไว้ เตือนใจตนเอง วันหนึ่งให้คิดไว้ทุกวัน แต่มันอาจจะไม่เต็มวันไม่เป็นไร เอาให้ได้จริงๆ สักวันละ 5 นาที ไม่ต้องมากนะ คิดว่าโลกทั้งโลกเต็มไปด้วยความสุข คนทุกคนในโลกหรือสัตว์ทั้งหมดในโลกไม่มีใครมีความสุข มีแต่ความสุข การเดินไปประกอบภารงานก็เป็นความสุข ไม่ไปหาเงินก็มีความสุข ไม่มีสตางค์จะใช้ โลกมีแต่ความวุ่นวายมากขึ้นคือ จะมีความเร่งร้อนความเยือกเย็นจะไม่มี ความเร็วร้อนจะไม่ลดลงมีแต่ความเร็วร้อนมากขึ้น ความแก่ก็เป็นทุกข์ ความป่วยไข้ไม่สบายก็เป็นทุกข์ อย่างนี้เราหนีไม่ได้เลย ความปรารถนาไม่สมหวังก็เป็นทุกข์ ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจก็เป็นทุกข์ ทั้งหมดนี้เราเกิดเมื่อไหร่ ต้องพบกับอาการอย่างนี้ทั้งหมดแล้วในที่สุดความตายก็ทุกข์ เกิดแล้วก็ตาย ตายแล้วก็เกิด ในเมื่อเกิดก็ครั้งมีฐานะเป็นอย่างไรก็ตาม ต้องมีความสุขอย่างนี้เสมอ จุดที่จะหมดทุกข์มีอยู่อย่างเดียวคือนิพพาน มองเห็นทุกข์ไม่ต้องยาว แบบนี้ก็ได้คิดว่าการเกิดมันทุกข์ พอจิตเห็นทุกข์แล้วก็จับ **นิพพานัง ปรมัง สุขัง** อย่างนี้สักวันละ 5 นาทีก็พอ ถ้าทำได้ทุกวัน เหลือกินเหลือใช้ เวลาที่มันจะตายจริงๆ อารมณ์นี้จะเข้ารวมตัว ถ้ามันจะตายจริงๆ ก็จะมี พอเริ่มป่วยบีบ แม้แต่ป่วยน้อยอารมณ์ตัดมันจะเกิดขึ้นเรียกว่า **อารมณ์สังขารูปกษญาณ** มันจะมีความรู้สึกที่ว่า ทุกอย่างไม่มี ความหมายสำหรับเรา ร่างกายจะพังก็เป็นเรื่องของร่างกาย มันจะเป็นอย่างนี้ จิตจะเป็นอย่างนี้ ถ้าอย่างนั้น ถ้าเป็นฆราวาส วันไหนเป็นอรหันต์วันนั้น นิพพานวันนั้นถ้าพระก็ไม่จำเป็นต้องถึงอายุขัยเพราะว่าเป็นเรื่องหนึ่งต่างหาก ก็รวมความว่าขอบรรดาท่านพุทธบริษัทตัดสินใจไว้ทุกวัน เมื่อตัดสินใจอย่างนี้แล้วยามปกติ เวลาเราทำงานไม่ใช่คิดอย่างนี้นะ ทำงานปกติทุกวัน ให้ทรงความดีไว้คือ

1. ไม่ลืมความตาย
2. เคารพพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์
3. พยายามทรงศีลให้บริสุทธิ์
4. ทานการบริจาคพยายามให้ไว้ตามกำลัง อย่าให้มากเกินไป มากเกินไปเกินกำลังนี้

เดือร้อนภายหลัง เพราะทานเป็นปัจจัยตัดโลภะ ตามโลก ศีลเป็นปัจจัยตัดโทสะ ความโกรธ การคิดว่า การเกิดเป็นทุกข์เป็นปัจจัยตัดโมหะความหลง ตัวสุดท้าย

เป็นอันว่า การแสดงธรรมวันนี้ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ เพราะเข้าไป 45 นาที ใครเอาเทปมา 30 นาทีหน้าเดียวก็หมดแจ้งไปแล้วว่าจะเล่านิทานเรื่องจริงให้ฟังสักเรื่อง เมื่อคืนนี้เวลา 3 ทุ่มกลับไปจากที่นี่ ก่อนจะฟังนะ ทุกคนตั้งใจนึกถึงพระพุทธเจ้า แล้วก็ภาวนาคาถาของท่านว่า **สัมปติจามิ** กับ **สัมปติจามิ** ว่าต่อกันไปเลยนะ **สัมปติจามิ** นี้ผลก็คือ

1. เข้าศึกไม่เห็นตัว
2. มีเมตตามหานิยมทุกอย่าง เป็นเมตตาบารมี

แล้วก็ 3 ป้องกันอันตรายทุกอย่าง ทุกคนภาวนาว่า **สัมปติจฉามิ** นะ แล้วก็บทที่ 2 **สัมปจิตฉามิ** ถ้าใครเขากลับแกลังเราสักเพียงใด ๆก็ตาม ผลการกลั่นแกลังนั้นจะตกแก่ผู้กระทำและพรรคพวก (โยมรับดี ๆ จะ)

ก็รวมความว่า **สัมปติจฉามิ** กับ **สัมปจิตฉามิ** ให้ทุกคนภาวนาให้เป็นปกติเวลาจะภาวนาให้นึกถึงพระพุทธเจ้าก่อน ถ้าภาวนาคาถา 2 บทนี้ หรือบทใดบทหนึ่งถือว่าเป็นพุทธานุสสติกรรมฐานทั้งนี้เพราะว่าเป็นคาถาที่พระพุทธเจ้าให้โดยตรง

ต่อไปก็เป็นเรื่องนิทาน นิทานความจริง ความจริงสงสัยมา 3-4 วันแล้วว่างานนี้ นักไสยศาสตร์จะมาทำ แล้วก็เมื่อคืนนี้กลับไปก็ดูปฏิบากรากฎว่า กระจกหน้าประตูนอนแตก เห็น **พรนุช** ฝ้าอยู่ แตกกระจายมาก ไข้วหัวหมาชนนะไม่แตกมันชนหลายครั้งคอกหมาจะหัก แต่กระจกมันหนาพอแตกก็เดินเข้าไป พอเขาเล่าให้ฟังก็เฉยๆ เดินเข้าไป ก็ถาม **เทวดาชั้นจาตุมหาราช** ที่ฝ้าอยู่ถามว่า กระจกมันแตกเพราะอะไร ท่านตอบง่ายว่า แตกเพราะตีนยักษ์ (หมอตแตกเพราะตีนยักษ์) พูดกับปาก ถามพูดกับอะไร พูดกับปาก ถามเรื่องราวมันเป็นอย่างไร

ท่านบอกว่า มีผู้หญิงกลุ่มหนึ่ง ชายกลุ่มหนึ่งมุ่งเข้ามาทำไสยศาสตร์ในเขตวัดเมื่องานก่อนโน้นเคยเข้ามาที่แล้วเพราะว่า กุญแจด้านหนึ่งไม่ได้ไข หม่าไปไม่ได้ในรั้ว แกพยายามหักลูกกรงรั้วเข้ามา แกเผาหุ่นจนกระทั่งต้นมะพร้าวตายไปต้นหนึ่ง แล้วก็คราวนี้ก็ต้องการจะเข้าเหมือนกัน ก็บังเอิญมีทหารยืนรักษาการณ์อยู่เขาเดินมาในสภาพปกติ ใครจะไปจับเขาได้ เพราะเครื่องไม้เครื่องมือข้างในมองไม่เห็น เขาเดินไปธรรมดาเขาแต่งตัวแบบไหน เขาก็แต่งตัวแบบพวกเรานี้สวยๆ เขาอาจจะมานั่งที่ศาลาร่วมกับเราก็ได้เมื่อคืนนี้ ความจริงไม่อาจจะนะ เขานั่งแน่นะ เวลา 2 ทุ่มครึ่งประมาณ **พรนุช** บอกหมาเห่าเสียงเรียกราวผิดปกติแสดงว่าเข้าในรั้วไม่ได้ ต่อมาสักครู่หนึ่งได้ยินเสียงกระจกเปรี๊ยะดังสนั่น ไข้วกระจกนี้หมาชนไม่หัก ไม่แตก มันชนหลายครั้งแล้วคอกหัก กระจกแตกเปรี๊ยะเหมือนของหนักขว้างเข้าไป มันแตกราวไปหมด หม่าทุกตัวนอนร้องกัวแสดง ความกลัวมาก

แล้วก็ตอนหม่อมจะให้ยาฉีด เมื่อคืนกลับไปก็ฉีดยา ก็พอดีพระท่านมา ท่านบอกว่า ตอนกลางวันจะมีคน 2 พวก แต่คถ้าพุดอย่างนี้อาจจะไม่มีก็ได้ เตรียมกล็องมาถ่ายหน้า มาทุกงานนะ จะมีผู้หญิง 2 คน แต่งตัวแบบชาวบ้านเก่าๆ มาลักษณะนี้ทุกเที่ยว เรียกว่าท่อมใหญ่คนหนึ่งท่อมย่อมคนหนึ่ง แกวงของปั๊บลั้วรีบกลับไป คนพวกนี้ครั้งแรกที่ **ศาลานวราช** แต่งตัวปอนๆ คล้ายขอทานนี่ละเขาห่อผ้ามาวาง พอแก้ดูปรากฏว่าเป็นผ้ายันต์สีแดง ก็ทราบว่าเขาทำไสยศาสตร์ก็ให้ **นที** ไปทิ้งน้ำ พอ **นที** จับเข้าปวดไปตลอดแขนเลย

มีครั้งที่ 2 ที่ **ศาลานวราช** เหมือนกัน เขาวางปั๊บลั้วก็ไปแก้ดูเป็นพันคนนี้อาจจะเป็นพันผี ลักษณะเขาทำอันนั้นจับแล้วก็ไม่เป็นไร

มาครั้งที่ 3 ที่ 4 ที่นี้ศาลา 4 ไร่ นี่ก็มาลักษณะนั้น แต่อีกพวกหนึ่งจะแต่งตัวสวย ทำทาง
สุภาพ เรียกทำทางดี เหมือนผู้ดีชั้นดีแล้วก็มีสตางค์ คนที่จะหาทางเข้าไปใกล้คือ เข้าด้านหลัง จะ
เอาเงินมาทำบุญบ้าง แต่ว่าเหตุผลไม่พออย่างงานหล่อพระนี่ มาตอนนี้นั่งล้อมอยู่ 5 คน มีพันเอก
คนหนึ่งทำงาน เสนาธิการ ท่านเจ้ากรมบอกเป็นน้องชาย **เจ้ากรมเสริม** แก่แก่มโนมยิทธิเก
บอก เอ๊ยใครจะมาหลวงพ่อนี่อยู่ใกล้เหลือเกิน แกก็นั่งดูอยู่ แกเห็นมีปฏิริยาอย่างใดอย่างหนึ่งก็
อาจจะมึนเรื่องวันนั้น แต่เขาก็ ความจริงเขานั่ง ทำท่าดูโน่นดูนี้ แต่เขาไม่ดู ใ้ใจเขาใช้คาถา
ไสยศาสตร์ ฉันทักู้ แต่ก็นึกในใจว่า **สัมปติจามิ** กับ **สัมปจิตจามิ** บอกของมึงเอามาเท่าไร ไม่
เท่านั้นนะ เราไม่มีเวลาจะรับ ยาม เย็นมันเต็มหมดแล้ว ไซ้ใหม่ บอกมึงมาเท่าไรมึงก็ไปเท่านั้น ภูไม่
เอาละ ก็ปรากฏว่าลักษณะนี้วันนี้ยังมี แต่คนที่ขึ้นข้างบนมาข้างหลังนี้ไม่มีโอกาสเล่นเสียแล้ว งาน
ก่อนนั้นชี้แจง เข้าไปทำทำดี แต่งตัวดี ยกมือไหว้เรียบร้อย อย่างผู้ชายบอกผมอยากจะทำปัญหา
ยกตัวอย่างต่างๆ **ดร. ปรีชญญา** พูดปาวๆ ถ้าโดยคนมีมารยาทเขาไม่ไปคุยด้วย อันนี้พวกเมื่อคน
นี้ ของใหญ่มาก คุณไสยเป็นของประเภทที่โตมาก ถ้าถูกไม่เข้าร่างกายก็หมายถึงล้ม ดีไม่ดี
กระตุกหักไปเลย จึงได้ชนเรียกว่า ขนาดชนกระจกหนๆ แตก เดี่ยวไปตุ๊กก็ได้นะ ถ่ายรูปไว้ แต่ว่า
ตอนที่หมอจะฉีดยา ความจริงเวลาเห็นเข็มเข้าไ้ตายไม่กลัว มันหวาดเจ็บ กลัวนะไม่กลัวนะหวาด
จำให้ดีนะ เออ นี่เขาไม่ได้กลัวนะเว้ย เห็นเข็มก็ตายก็ไม่กลัว กลัวเจ็บ เป็นธรรมดาถ้าหากว่ามีอะไร
จะพึงเกิดขึ้นต้องรวบรวมกำลังใจ ไซ้ใหม่ แม้แต่เล็กน้อย เราจะเชื่อไม่ได้ปลายเข็มสะกิดนิดเดียว
อาจจะตายก็ได้ ตอนนั้นใจก็รวมเป็นพิเศษ เมื่อใจรวมพิเศษเขาฉีดยาให้ช่วยหลับ ตามปกติมันจะ
ไม่หลับ ยังไม่หลับก่อนมันจะใช้น้อยๆ นะ

อย่างตอนนั้นพระท่านมาบอกพอดี ว่าคนพวกนี้นะ พຽງนี้จะมีผู้หญิง 2 คน แต่งตัวชาวรุ่งริ
งแบบชาวบ้านธรรมดา ชาวบ้านแบบธรรมดาๆ ไม่อย่างนี้ ใ้ฉันมันผิดธรรมดา อยู่บ้านเธอก็มาใน
รูปเดิมนำของมาให้วางแล้วก็ไป แต่ของนั้นแต่ต้องเข้าจะมึน ก็มี 2 คนมาชอบเข้าด้านหลัง
แบบเดิม เอาเงินถวายแล้วก็ตามจับฉับ ฉับหลายหนแล้วไม่เป็นไร มันให้ที่ไรเอาทุกที่ ท่านเลย
บอกผลที่ท่านบอกเวลาประสาทมุนเคล็ดล้มลงเสียงก็ออก (พวกนั้นกำลังใช้เครื่องไฟฟ้าขนาดอยู่ฟัง
ไม่ถนัด) แต่ใ้ที่ท่านบอกว่า ผลกรรมของพวกนี้นะมันก็ตามสนอง ในช่วงวันนี้หรือวันต่อไปแล้วแต่
จังหวะกฎของกรรม ถ้าอุปฆาตกรรมเปิดพวกนี้จะถูกงูซึ่งมีพิษ เหมือนพิษนาคกัด ถ้ามงูอะไรควับ
ท่านบอกงูของ **ทำวิรูปักษ์** ติดตามเลย รวมความว่า ถ้าบังเอิญใครจะตายสัก 5 ศพ ก็ไม่เกี่ยวกับ
ฉันนะ ไม่เกี่ยวมันตายนอกวัดนี้ไม่ชอบไม่มีติดบังสุกุล แต่อาจจะไม่ตายทันทีทันใด เทวดานี้ต้องรอ
กฎของกรรม ถ้าอุปฆาตกรรมเกิดเมื่อไหร่ ไม่ต้องอายุชั้ย ก็จัดการเมื่อนั้นแสดงว่าติดตามเลยคนละ
40 องค์ คนละ 40 รูปประเภทนี้จะเป็นสี่เขี้ยวตัวสั้นลักษณะแปลก (ทำให้ดูซี)

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าจบไสยศาสตร์ไม่ต้องวิตกกังวลนะ ถ้าเรามีความกลัวหวาดอยู่บ้าง
ตอนเข้าขึ้นมานึกถึงพระพุทธเจ้าภาวนาอย่างอื่นไปพอสมควรแล้วนึกถึงพระพุทธเจ้าภาวนาว่า **สัม**

ปติจฉามิ สัมปติจฉามิ นี้จะกันทุกอย่างแม้แต่คนธรรมดาที่คิดถั่นแก่งเราอิจจาวิชาเรา ผลอันนั้นจะตกกับเขา เขาและวกไม่ใช้บุคคลคนเดียวนะ เวลาเหลือ 10 นาที ยังไม่ได้สวดงค์เลย นั่งพูดเล็กพูดก่อน พูดนานนี้ไม่ได้สวดงค์ พูดนานนี้เสียเวลา พอทุกคนจิตสบายก็เห็น **ลูกศิษย์ทำวมหาราช** นำผู้หญิงมา 3 คนสอบถามว่า มายังไง ใครใช้มา เธอก็บอกชื่อมา ใ้อที่มานี้ขอปกปิดนะ **นัตถิ โลเก รโหนามะ** ความลับไม่มีในโลก ถ้าฉันจะบอกเสียอย่างก็หมดเรื่อง คนอื่นรู้ ฉันรู้ก็ไม่รับใช้ใหม่ เขาบอกที่มาเสร็จ และก็ต่อมาก็สอบสวนผู้หญิง 3 คนแล้ว ก็เลยบอก **ลูกศิษย์ทำวมหาราช** บอกปล่อยเธอไปตามสภาพปกติ คือ ถอดสภาพเลยคาถาอาคมที่เขาคุมไว้ นะ ทำลายเสียให้เป็นอิสรภาพ ท่านก็ทำตามนั้น หลังจากนั้นพระท่านก็ชี้ให้ดูที่มูมศาลาด้านหนึ่ง บอกใครเขานั่งอยู่ตรงนั้น อย่าลืมนะนี่กว่าบั้งธรรมาส์ยังดูจะมองไม่เห็นนะ ยิ่งเหมาะ บอกว่านี่เขามันฟังข่าวว่าผลงานของเขาเมื่อคืนนี้มีผลเป็นอย่างไรบ้างใครใช้มาฟังข่าวหรือ ก็ขอแจ้งให้ทุกคนด้วยว่าถ้าใครมาถามนะให้ตอบเขาว่า **ฉันก็ดี ลูกฉันทุกคนก็ดี ที่มีความเคารพในพระพุทธเจ้าจริง จะไม่ตายด้วยโรคไสยศาสตร์และคาถาอาคมต่างๆ** บอกเขาด้วย บอกมีแรงเท่าไรก็ทำไปเถอะมันหมดพุ่งไปเองนะ ถ้ามันเก่งจริงต้องทำ 24 ชั่วโมงไม่เลิก ใช้ใหม่ นี่แสดงว่ามันไม่เก่งจริงนะ บอกเขาได้เลย บอกว่าลูกศิษย์ฉันก็ดี ลูกของฉันก็ดี ทุกคนที่มีความเคารพในพระพุทธเจ้าจริง ถ้าบอกผลุบๆ โผล่ ๆ นี่ไม่เอานะ ตายๆ ไปเฮอะ ไม่เกี่ยว ท่านบอกว่า ให้บอกเขาได้ว่าลูกศิษย์ของฉันหรือลูกของฉันทุกคนจะไม่ตายด้วยโรคไสยศาสตร์ และก็ไม่ตายด้วยโรคคาถาอาคม ก็รวมความว่าทุกคนพันภัยให้มั่นใจในพระพุทธเจ้านะ อย่างมั่นใจในฉันนะเดี๋ยวเอาไอแจกนะ อย่างมั่นใจในฉันไม่ได้ นะ

พระธรรมเทศนา เรื่อง มาฆบูชา

แสดงเมื่อ

วันจันทร์ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3 จบ)

สัพพปาปัสสะ อกรรมัง กุสลัสสุปสัมปทา

สจิตตปริโยทปนัง เอตัง พุทธานสาสนัน ตีติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมาภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ในมาฆกถา เพื่อเป็นเครื่องไสรจ
สรของศรัทธาบารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ให้อพร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำ
ปักษ์ คือวันกลางเดือน 3 เป็นวันมาฆบูชาวันนี้เพื่อเป็นการบูชาความดีขององค์สมเด็จพระชินศรี
บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเหตุ ฉะนั้นบรรดาท่านพุทธศาสนิกชนขององค์สมเด็จพระบรม
โลกเชษฐีจึงได้มาประชุมพร้อมกันบำเพ็ญกุศล

การบำเพ็ญกุศลของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ในตอนต้นก่อนจะมาบรรดาท่านพุทธ
บริษัททั้งหลายต่างคนต่างตั้งใจกันว่า วันนี้เป็น **วันมาฆบูชา** คำว่า มาฆะ แปลว่ากลางเดือน 3
เป็นวันสำคัญวันหนึ่งในพุทธศาสนา ที่จัดว่าเป็นวันสำคัญ ก็คือว่า หนึ่ง เป็นวันที่พระพุทธรูป
โอวาทปาติโมกข์ และ

ประการที่สอง เป็นวันที่พระพุทธรูปทรงปลงอายุสังขาร

เรื่องนี้จะไฉไลที่หลังในโอกาสเมื่อมาถึงแล้ว บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายอันดับแรก
ตั้งใจถวายทาน และตั้งใจสมาทานศีล ตั้งใจสดับรับรสพุทธพจน์เทศนาทั้งสามประการนี้ล้วนแต่
เป็นมหากุศล การถวายทาน บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนท่านนั้นมีกำลังต่างกันหลายอย่าง แต่ท่าน
ที่มีกำลังมากที่สุด ส่วนหนึ่งก็คือ สังฆทานวันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายที่นำอาหารมาก็ดี
เป็นสังฆทาน ถ้าถวายทานเป็นสังฆทาน มีพระพุทธรูป มีผ้าไตรจีวรก็ตาม ก็เป็นสังฆทาน
เหมือนกัน

สังฆทานนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย องค์สมเด็จพระจอมไตรกล่าวว่าการถวายทาน
แต่พระอรหันต์ร้อยครั้ง มีผลไม่เท่าถวายทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่งครั้ง การถวายทานแต่พระ
ปัจเจกพุทธเจ้าร้อยครั้ง มีผลไม่เท่ากับการถวายทานกับสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่งครั้ง
ถวายทานกับสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยครั้ง มีผลไม่เท่ากับการถวายสังฆทานหนึ่งครั้ง และ
ถวายสังฆทานร้อยครั้ง มีผลไม่เท่ากับการถวายวิหารทานหนึ่งครั้ง

ฉะนั้น การที่ท่านพุทธบริษัทนำอาหารมาวันนี้เป็นสังฆทานแน่ แต่ว่าการนำปัจจัยมาถวาย
ท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ปัจจัยนี้เป็นทานสองอย่างเป็นทั้งสังฆทานและ วิหารทาน ทางวัดจะ
แบ่งเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งเป็นสังฆทาน คือ จัดอาหารเลี้ยงพระ หรือว่าเสียค่ากระแสไฟฟ้า อีก

ส่วนหนึ่งจะสร้าง ทำการก่อสร้าง เป็นวิหารทาน ทั้งนี้เพื่อให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านผู้เป็นเจ้าของทาน มีอานิสงส์มากยิ่งขึ้น

ต่อไปนี้ ก็ขอย้อนกลับมาพูดถึงเรื่อง **มาฆบูชา** คำว่า **มาฆบูชา** บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ก็จำง่าย ๆ ว่ากลางเดือน 3 ก็แล้วกัน แต่วันนี้ ที่กล่าวว่าเป็นวันสำคัญของพระพุทธศาสนา อันดับแรกก็คือ พระพุทธเจ้าแสดง **โอวาทปาติโมกข์** **โอวาทปาติโมกข์** หมายความว่า เป็นโอวาทที่กล่าวจากปากพระพุทธเจ้าเอง เป็นการแนะนำบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลาย เนื่องในการสอนบรรดาพุทธบริษัทผู้เข้าถึงพระพุทธศาสนา เพราะว่าเวลานั้น เป็นเวลาที่พระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นมาใหม่ ๆ ก็ยังมีพระสงฆ์ในพุทธศาสนานี้ไม่มาก แต่ว่าเฉพาะเวลาที่พระพุทธเจ้าแสดงโอวาทปาฏิโมกข์กลางเดือน 3 มีพระสงฆ์ 2,500 รูป ก็มากอยู่ แต่ก็ยังถือว่าน้อย แต่การประกาศพระศาสนาตอนแรก บรรดาท่านพุทธบริษัท พระพุทธเจ้าไม่ได้อบรมเป็นคณะ เป็นแต่เพียงว่าใครเข้ามาบวชในพุทธศาสนา แล้วฟังพระธรรมเทศนาปฏิบัติตามตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป คือบรรลุตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป พระพุทธเจ้าทรงสั่งให้ไปประกาศ คือ สอนบรรดาพุทธบริษัทที่เรียกว่า ประกาศพระศาสนาทันที และก็ตรัสว่า ในสถานที่แห่งเดียวกัน เธออย่าไปสองรูป อย่าไปสององค์ ให้ไปองค์เดียว เพราะเวลานั้นพระน้อยมาก ศาสนาเพิ่งจะเกิดใหม่ ๆ

ต่อมาเมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรสอนได้มากขึ้น คือ หนึ่ง คณะแรกก็ได้ **ปัญจวัคคีย์** ฤาษีทั้ง 5 มี **ท่านอัญญาโกณฑัญญะ** **ท่านวัปปะ** **ท่านภัททิยะ** **ท่านมหานามะ** **ท่านอัสสชิ** นี้เป็นชุดแรก ชุดนี้เมื่อได้อรหันต์แล้ว องค์สมเด็จพระทศพลก็ส่งไปประกาศพระศาสนา ต่อมาพระพุทธเจ้าก็ทรงมาพบพวก **พระยส** **พระยส** นี้มีคณะมาก ทั้งหมดนี้ เมื่อเรียนศึกษาพระพุทธเจ้าเป็นอรหันต์แล้วพระพุทธเจ้าก็ส่งประกาศพระศาสนา มาพบพวก **ภัททวัคคีย์** อีก 30 รูปบ้างพบพวก **ชฎิล** อีกพันรูปบ้าง และก็พบ **พระโมคคัลลาน์** **พระสารีบุตร** ด้วย

รวมความว่าทั้งหัวหน้าคณะและบริวาร เวลานั้นทั้งหมด 2,500 รูปแต่ละองค์เป็นพระอรหันต์หมด จำให้ตื่นบรรดานักเรียนทั้งหลาย คือทุกองค์เป็นพระอรหันต์หมด แต่พอถึงวันกลางเดือน 3 เหตุที่คาดคิดไม่ถึงก็ปรากฏขึ้นนั่นคือ บรรดาพระสงฆ์ที่บวชจากพระพุทธเจ้าโดยตรง และก็เป็นที่อรหันต์ทั้งหมดเข้ามาประชุมที่พระพุทธเจ้าพร้อมกันโดยไม่มีการนัดหมาย เขาเรียกว่า มีเหตุ 3 อย่าง คือ หนึ่ง บวชจากพระพุทธเจ้าโดยตรง สอง เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด สามมาประชุมที่พระพุทธเจ้าพร้อมกันโดยไม่มีการนัดหมาย ดังนั้นพระพุทธเจ้าทรงบัญญัติ ทำเหตุให้เกิดขึ้น คือแสดง **โอวาทปาติโมกข์**

ก็รวมความว่า วันสำคัญ **วันมาฆบูชา** คือ เขาเรียกว่า **จาตุรงคสันนิบาต** ย้อนอีกครั้งว่า

1. มีพระสงฆ์ที่บวชจากพระพุทธเจ้าโดยตรง
2. เป็นอรหันต์ทั้งหมด
3. มาประชุมพร้อมกันโดยไม่มีการนัดหมาย พระพุทธเจ้าไม่ได้สั่ง ต่างคนต่างมา

4. พระพุทธเจ้าแสดง โอวาทปาติโมกข์

เขาเรียกว่า **จาดุรงค์สันนิบาต** สำหรับ **โอวาทปาติโมกข์** มีข้อความยาวแต่ว่าถ้าจะเทศน์ยาว บรรดาท่านพุทธบริษัทก็ปฏิบัติไม่ไหว อย่าเอาถึงขั้นปฏิบัติเลย แต่จำไปก็อาจจะไม่ได้หมดใช้ใหม่ จำได้หมดใหม่ จำหมดแล้วใช้ใหม่ ไม่เหลือเลย ก็รวมความว่า ถ้าเทศน์กันทั้งหมด ก็ไม่เกิดประโยชน์ คนเทศน์ก็เหนื่อยคนฟังก็เมื่อยก็รำคาญ เอาเฉพาะหมวดต้นที่พระพุทธเจ้าตรัสก็แล้วกัน ตรัสเป็นพระบาลีหมวดต้นว่า เธอทั้งหลายในการที่จะประกาศพระศาสนาในที่ได้ก็ตาม ให้สอนเหมือนกันหมดดังนี้ ให้ทำให้เหมือนกัน คือ **สัพพปาปัสสะ อกรรมัง** จงแนะนำให้คนทุกคนปฏิบัติแต่ความดี ไม่ปฏิบัติความชั่ว ละความชั่วทุกอย่าง สอง **กุสลัสสุปสัมปทา** ปฏิบัติเฉพาะความดีทุกอย่าง สาม **สจิตตปริโยทปนัง** ทำจิตให้ผ่องใสจากกิเลส **เอตัง พุทธธานสาสนัง** ท่านกล่าวว่า พระพุทธเจ้าทุกองค์ตรัสอย่างนี้เหมือนกันหมด

ก็ขอย้อนอีกครั้งหนึ่งว่า การที่พระพุทธเจ้าตรัสวันนั้น ก็คือ หนึ่ง ให้แนะนำให้ทุกคนละจากความชั่วทุกอย่าง ความชั่วมี 3 ชั่ว ชั่วทางกาย ชั่วทางวาจา และชั่วทางใจ ให้ละเสียทั้ง 3 ชั่ว

ละความชั่วทางกาย ก็คือ หนึ่งไม่ฆ่าสัตว์ สองไม่ลักทรัพย์ สามไปประพฤติผิดในกาม เป็นกรรมบถ 10 ถ้าไม่มีข้อสุรา

ละความชั่วทางวาจามีสี่อย่างคือ หนึ่งไม่พูดปด สองไม่พูดคำหยาบ สามไม่พูดส่อเสียดให้เขาแตกกัน สี่ไม่เพ้อเจ้อเหลวไหล

ทางใจมีสามอย่าง ไม่อยากได้ทรัพย์สมบัติของบุคคลอื่นใดมาเป็นของเราโดยไม่ชอบธรรม และก็ไม่จงล้างจงผลาญใคร โกรธยังอยู่ แต่ไม่จงล้าง จงผลาญ ไม่พยาบาท และมีความเห็นถูก หมายความว่า ยอมรับนับถือคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรงว่า พระพุทธเจ้าสอนถูก อย่างนี้ชื่อว่า ละความชั่วทั้งกายทั้งวาจา และใจ

ถ้าละความชั่วทั้งทางกาย และทางใจ ทั้ง 3 อย่าง ถ้าละได้อย่างเบาๆ ขึ้นต้น ก็จะเป็นพระโสดาบัน ถ้าจิตใจจะเสียดลงไปหน่อย ก็จะเป็นพระสกิทาคามีต่อมากจากการเป็นพระโสดาบันก็ตีพระสกิทาคามี ทั้งสองประการนี้ เป็นปัจจัยให้ได้เป็นพระอนาคามี เมื่อถึงพระอนาคามีตัดฉันทะกันราคะได้แล้ว ต่อไปก็เป็นอรหันต์ เป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญ

ฉะนั้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน วันนีฟัง **โอวาทปาติโมกข์** ก็จำข้อแรกไว้ว่า เราจะละความชั่วทุกอย่าง คือ

ความชั่วทางกาย หนึ่งไม่ฆ่าสัตว์ สองไม่ลักทรัพย์ สามไม่ประพฤติผิด ในกาม ละความชั่วทางวาจา หนึ่งไม่พูดปด สองไม่พูดคำหยาบ สามไม่พูดส่อเสียด ให้เขาแตกร้างกัน สี่ไม่พูดเพ้อเจ้อเหลวไหลไร้ประโยชน์

ละความรู้สึกละความชั่วทางใจ ก็คือ ไม่อยากได้ทรัพย์สมบัติของบุคคลอื่นใดที่เขาไม่ให้โดยชอบธรรม ประการที่สองความโกรธยังมีอยู่ แต่ไม่จงล้างจงผลาญใครประการที่สาม ยอมรับ

และปฏิบัติตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความเคารพ นี่เป็น
โอวาทปาติโมกข์ ข้อที่หนึ่ง

ข้อที่สอง **กุศลสัมปทา** ในเมื่อเราไม่ละเมิด ไม่ทำความชั่ว ก็ตั้งใจปฏิบัติความดี ข้อ
ที่หนึ่ง มีเมตตาความรัก และกรุณาความสงสาร หนึ่งเมตตาความรัก สองกรุณาความสงสาร และ
ก็สามมีจิตอ่อนโยน ไม่อิจฉาริษยาใคร ใครได้ดีพลอยยินดีด้วย แล้วก็สี่อุเบกขา วางเฉย เมื่อบุคคล
อื่นเปลี่ยงปล้ำไม่ซ้ำเติม

ขอย้อนอีกครั้งหนึ่งว่า ความดีที่เราจะพึงทำเป็นมหากุศลใหญ่ คือ **พรหมวิหาร 4** ได้แก่
หนึ่ง จิตมีเมตตา ความรัก สอง กรุณา ความสงสาร สามไม่อิจฉาริษยาใคร มีจิตใจอ่อนโยน ใครได้
ดีพลอยยินดีด้วย สี่อุเบกขา วางเฉย ในเมื่อใครเปลี่ยงปล้ำเราไม่ซ้ำเติม

และก็ **สัจตปริโยทปนัง** การทำจิตใจให้ผ่องใสจากกิเลส อันนี้ก็พยายามนี้ใช้ **อนุสสติ**
เป็นเบื้องต้น **อนุสสติ** ที่จะพึงใช้ทำจิตใจให้สะอาด ก็คือ หนึ่งนึกถึงความตายเป็นอารมณ์ ให้
ยอมรับตามความเป็นจริงว่า คนก็ดี สัตว์ก็ดี ในโลกเกิดมาทั้งหมดต้องตาย แต่การตายไม่ใช่การถึง
ที่สุดของชีวิต ถ้าบังเอิญกิเลสยังมีอยู่ บาปยังมีอยู่ บาปก็จะพาลงไปสู่ลงอบายภูมิ มีนรกเป็นต้น
ถ้าจิตใจคนบุญกุศล จิตใจก็พาไปสวรรค์ นี้อย่างน้อย

ฉะนั้นเราจะตัดสินใจว่า การตายคราวนี้ก็ถือว่า เราจะตายเพื่อไปสวรรค์ฉะนั้นพยายาม
ตั้งใจไปสวรรค์ทำอย่างไร หนึ่ง นึกถึงความตายไว้ เรียกว่า เราจะไม่ประมาทในชีวิต คิดว่าชีวิตมัน
ต้องตาย ตายเมื่อไรไปสวรรค์เมื่อนั้น

การที่จะไปสวรรค์ได้ก็หนึ่ง มีความยอมารับนับถือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์
ประการที่สอง มีศีลบริสุทธิ์ ตั้งใจสมาทานศีล 5 หรือสมาทานศีล 8 หรือกรรมบถ 10 อย่างใดอย่าง
หนึ่ง เป็นที่เราพอใจ ตั้งใจไว้ โดยเคารพว่า เราจะปฏิบัติแน่ อย่างนี้ทุกคนตายแล้วจะไม่ไปนรก
อย่างต่ำก็ไปสวรรค์ อย่างมีกำลังใจอย่างกลางก็ไปพรหม อย่างมีกำลังใจอย่างสูงสุดก็ไปนิพพาน

นี่คือว่าอันดับแรก คือ **โอวาทปาติโมกข์** นะ ที่มีความสำคัญใน **วันมาฆบูชา** แต่
ความสำคัญอีกอันดับหนึ่ง ก็คือที่พระพุทธเจ้าทรงปลงอายุสังขาร วันนั้นพระพุทธเจ้าทรงปลงอายุ
สังขารที่ **ปาวพเจตีย์**

เวลานั้น ปรากฏว่าพระพุทธเจ้าทรงมีอายุได้ 80 ปี การประกาศพระศาสนาของ
พระพุทธเจ้าในตอนต้นได้ออกสู่มหาภิเนษกรรมณ์ วันแรกที่ออกจาพระราชฐาน **พระยามาร** ก็หา
ห้ามว่า **สิทธัตถะ** เธออย่าไปไหน จงอยู่ในบ้านเมืองของเธอ หลังจากนั้นไป ใน 7 วัน ตำแหน่งพระ
เจ้าจักรพรรดิจะมาถึงเธอความจริง คำว่า ตำแหน่งพระเจ้าจักรพรรดิ หมายถึง เป็นราชาปกครอง
ทั้งโลกไม่ใช่ประเทศใดประเทศหนึ่ง ปกครองหมดทั้งโลก พระพุทธเจ้าทรงปฏิเสธ **พระยามาร** ว่า
เราไม่ต้องการ เราต้องการพระโพธิญาณ **พระยามาร** ก็หลีกไป

ต่อมาเมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรทรงบรรลุนิเชกสัมมาสัมโพธิญาณในตอนต้น พบบรรลุเสร็จ **พระยามาร** ก็มา แล้วบอกว่า **สิทธิ์ตะ** ท่านบรรลุนิเชกสัมมาสัมโพธิญาณเป็นอรหันต์องค์แรกในโลกแล้ว จงนิพพานเสียวันนี้เถอะทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าการอยู่ต่อไปมีแต่ความลำบาก ร่างกายมันมีการแก่ มันมีการป่วย มีการพลัดพรากจากของรักของชอบใจ ทุกสิ่งทุกอย่างมีแต่ความหนักมีแต่ความเหน็ดเหนื่อย จงนิพพานเสียวันนี้ พระพุทธเจ้าทรงบอกว่า ปาปิยะ ดูกรมารผู้มีบาป ถ้าบริษัทสี่ คือ อุบาสก ภิกษุ ภิกษุณี สี่เหล่ายังไม่บริบูรณ์เพียงใด เราจะยังไม่นิพพาน

ต่อมาองค์สมเด็จพระพิชิตมาร ก็ทรงประกาศพระศาสนาเรื่อยมาสิ้นเวลา 45 ปี วันนั้นครบ 80 ปีพอดี ปรากฏว่าก่อนที่จะครบ 80 ปีนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัทพระพุทธเจ้าร่างกายพระองค์ก็เหมือนคนธรรมดา ที่ว่าเหมือนคนธรรมดาเพราะว่ามีความหิว มีความป่วยไข้ไม่สบาย มีความแก่เหมือนกัน แต่พระพุทธเจ้าแก่ไม่มากเท่าพวกเรา อายุ 80 ปี ถ้าสังเกตให้ดีจะดูหนุ่มกว่าพวกเรา อายุ 40 ปีเพราะจิตท่านเป็นสุข

หลังจากนั้นปรากฏว่าป่วยมาก การป่วยมากของพระองค์คราวนั้นหนักมากทรุดลงมากทุกทีมาวันหนึ่ง สมเด็จพระชินศรีก็พิจารณาว่าร่างกายว่า เราควรจะอยู่ต่อไปหรือควรจะนิพพาน ก็มาพิจารณาดูว่า บริษัทสี่ คือ พระผู้ช่วย คือภิกษุก็ตามพระผู้หญิงได้แก่ ภิกษุณีก็ตาม อุบาสก อุบาสิกาก็ตาม มีบริบูรณ์สมบูรณ์แล้ว มีมากมายพอดีแล้ว เราตถาคตก็เหน็ดเหนื่อยมามาก ควรจะนิพพานจึงได้ทรงตัดสินใจปลงอายุสังขารว่า นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป อีก 3 เดือน ข้างหน้า คือวันกลางเดือน 6 เราจะนิพพานระหว่างนางรังทั้งคู่ แห่ง **เมืองกุสินารามมหานคร** พระอรชกถาจารย์อธิบายว่า พระยามารอาราธนาให้นิพพาน แต่ความจริงไม่ใช่ นี่พระพุทธเจ้าพิจารณาตัวเองว่ามันแก่มากเกินไป ร่างกายป่วยไข้ไม่สบายหนักขึ้นอยู่ไปมีแต่ความลำบาก ไม่ลำบากแต่พระองค์คนเดียว คนอื่นเขาลำบากด้วย อีกประการหนึ่งคำสอนใดๆ ที่พระองค์จะทรงห่วงแหงไว้ไม่มี สอนหมดทุกอย่างพระอรหันต์เวลานั้นก็มีจำนวนแสน เฉพาะที่พระ ฆราวาสที่เป็นอนาคามี ก็มีปริมาณมาก

รวมความว่า พระอริยเจ้ามากพอที่จะเป็นที่พึ่งของชาวโลกได้ ตัดสินใจว่านับแต่นี้ไปอีก 3 เดือน เราจะนิพพานระหว่างนางรังทั้งคู่ แห่ง **เมืองกุสินารามมหานคร** เมื่อพระองค์ทรงปลงอายุสังขารแล้ว ปรากฏว่าแผ่นดินไหว ต่อมา **พระอานนท์** อยู่ข้างนอก สงสัยก็มาถามพระพุทธเจ้าถึงเหตุแผ่นดินไหว ก็ตรัสว่า แผ่นดินไหวมีเหตุ 8 ประการ แต่วันนี้แผ่นดินไหวเพราะพระองค์ทรงปลงอายุสังขาร ขอเล่าลัดตัดไป

หลังจากนั้นมา พระพุทธเจ้าก็ทรงป่วยหนักขึ้นมาทุกวัน เวลานั้นปรากฏว่าหอบประจำพระองค์ไม่อยู่ คือ **ท่านชีวกโกมารภัจ** เป็นหอบประจำพระองค์ของสมเด็จพระบรมครู ไม่ทราบไปไหน บาลีพระอรชกถาก็ไม่ได้บอกพระพุทธเจ้าก็ป่วยหนักเข้ามาทุกวัน แต่มีคนเข้าไปหาท่านท่านก็เทศน์ ทั้ๆ ที่ป่วยก็เทศน์ แต่การเทศน์ของท่านในตอนนั้น เลิกเทศน์พระสูตร กับพระชาดก

เทศน์เฉพาะศีล สมาธิ ปัญญา คือ เทศน์เฉพาะธรรมเบื่องปลาย คือ ให้คนรู้จักรักษาศีล รู้จักเจริญสมาธิ รู้จักใช้ปัญญา เพราะจะเป็นปัจจัยให้ช่วยตัวเองได้

ต่อมาไม่ช้าไม่นานเท่าใด ก็ปรากฏว่า **ท่านโกมารภัก** กลับมาจากธูระเมื่อเข้ามาเฝ้าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นพระพุทธเจ้าทรงป่วยหนักร่างกายซูบซีดมาก ก็ทราบว่าเป็นพระพุทธรูปป่วยหนักครั้งนี้ เห็นท่านจะไม่ไหว แต่ถึงกระไรก็ดี ถ้าเราถวายเป็นเมตตาเดียว โรคก็จะหายทันที พระพุทธรูปจะทรงตัวอยู่ต่อไป **ท่านโกมารภัก** ก็เข้าไปถามพระพุทธรูปก่อนว่าทรงเป็นโรคอะไร ถ้าพระพุทธรูปบอกโรค ท่านก็ให้ยาเมตตาเดียวก็จะหาย แต่เวลานั้น พระพุทธรูปไม่ทรงยอมบอกว่า เป็นโรคอะไร สำหรับพระพุทธรูปนี้ เราจะถามอะไรก็ตามนี้ถามได้ 3 ครั้ง **ท่านโกมารภัก** ถาม 3 ครั้ง ท่านไม่ตอบ ก็ต้องเลิกถาม ต่อมาท่านก็คิดว่าถ้าพระพุทธรูปไม่บอก เราจะทำยาขึ้นเม็ดหนึ่ง ยาเม็ดนี้ถ้าพระพุทธรูปทรงฉันเราจะทราบทันที พระพุทธรูปทรงเป็นโรคอะไร แล้วจะถวายเป็นเมตตาเดียว เม็ดหนึ่ง จะหายจากโรคนี้ทันที

หลังจากนั้น **ท่านโกมารภัก** ก็ทำยาเม็ดนั้นขึ้นมาเข้าไปถวายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ปรากฏว่าพระพุทธรูปไม่ทรงรับ ถวาย 3 ครั้งไม่รับ **ท่านโกมารภัก** ก็เรียกว่าจวนใจ แล้วก็เสียกำลังใจ เายาไปทิ้งในบ่อน้ำ จะให้ใครกินก็คิดว่าไม่สมควรเอายาไปโยนในบ่อน้ำ ก็เป็นเหตุอัศจรรย์บ่อลึก 9 วา น้ำพุขึ้นมาถึงปากบ่อเป็นของอัศจรรย์

หลังจากนั้น องค์สมเด็จพระภาควันต์ก็ทรงประกาศพระศาสนา ตามกำลังที่พึงทำได้ เรียกว่าใครมาก็ตาม ใครมาก็เทศน์ ใครมาก็สอน เมื่อถึงวันขึ้น 14 ค่ำเดือน 6 วันรุ่งขึ้นจะเป็นวันนิพพานของพระพุทธเจ้าที่ **กุสินารามหานคร** พระพุทธรูปจึงทรงประกาศให้ **พระอานนท์** ประกาศกับพระว่า วันนี้เราจะไป **เมืองกุสินารามหานคร** พระสงฆ์ทั้งหมดมีเฉพาะพระอรหันต์จริงๆ 2 แสนเศษ พระโสดาบัน สกิทาคามี อนาคามี ทั้งหลายมีต่างหาก และก็มีพระปุถุชนต่างหาก คิดตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป

รวมความว่า การไปคราวนั้น พระจริงๆ เกือบล้านองค์ไปที่บ้าน **นายจุนท์** แต่ว่าพอไปในระหว่างกลางทาง ระยะทางที่ไประหว่าง **ปาวาพเจตีย์** ถึง **กุสินารามหานคร** ใช้เวลาเดินทางยาว 120 โยชน์ พระพุทธรูปเดินไปแค่ 60 โยชน์ 60 โยชน์เราก็เดินไม่ไหวแล้วนะ **ตาหง่า** นะ ก็ปรากฏว่าพระพุทธรูปทรงกระหายน้ำจัด หิวน้ำ ก็บอก **พระอานนท์ อานันทะ** ดูกร **อานนท์** เธอจงไปสั่งขมาฏิตรงนี้ตภาคตะจะนั่ง ตภาคตกระหายน้ำเหลือเกิน และมีความเหนื่อยมาก

เมื่อสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดังนั้น **พระอานนท์** ก็ไปสั่งขมาฏิตรงแล้วปรากฏ **พระอานนท์** ร้องให้ ตอนนั้นเพราะว่าพระพุทธรูปเดินทาง 60 โยชน์ไม่เคยบอกว่าเหนื่อย วันนี้พระพุทธรูปทรงบอกว่าเหนื่อย ท่านเสียใจ เวลานั้นสมเด็จพระจอมไตรยังมีพระบัญชาว่า **อานานันทะ** ดูกร **อานนท์** ตภาคตกระหายน้ำมาก จงไปตักน้ำมา เราจะฉันน้ำ

พระอานนท์ ก็นำบาตรไป จะตักน้ำในแม่น้ำใกล้ๆ แต่ปรากฏเวลานั้น แม่น้ำมันเหลือต้นน้ำมันลง เดือน 6 หน้าแล้ง น้ำในคลองตื้นมาก แต่ปรากฏว่ามีเกวียน 500 เล่ม ผ่านก่อนหน้าไปสักประเดี๋ยวดีเดียว เมื่อ **พระอานนท์** ไปถึงปรากฏว่าน้ำขุ่นคลั้ก ไม่กล้าจะตักถวายพระพุทธเจ้า จึงกลับมาใหม่พระพุทธเจ้าจึงถามว่าทำไมไม่ได้นำมา **พระอานนท์** ก็บอกว่า เวลาที่ เกวียน 500 เล่มมันผ่านไป น้ำขุ่นมาก ไม่กล้าจะตักถวาย องค์สมเด็จพระจอมไตรบอกว่า **อานันท์** ดูกร **อานนท์** ไปตักมาเถอะ ตถาคตกระหายมาก ตอนนี **พระอานนท์** กลับไปปรากฏว่า ใต้น้ำที่ขุ่นมันใสแจ๋วขึ้นมาทันที เหมือนน้ำแก่งสารส้มหรือน้ำฝน **พระอานนท์** เห็นเป็นอัศจรรย์ ก็ตักนำมาถวายองค์สมเด็จพระทศพล

เมื่อถวายแล้ว พระพุทธเจ้าฉันแล้ว ก็กราบทูลองค์สมเด็จพระประทีปแก้วว่า ภัณฑ ภาควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ พระพุทธเจ้าข้าวันนี้มีเหตุอัศจรรย์ คือ น้ำขุ่นคลั้กเมื่อกี้นี้ ข้าพระพุทธเจ้ากลับไปใหม่ ใสเป็นเหมือนตาตึกแต่น พระพุทธเจ้าบอกว่า **อานันท์** ดูกร **อานนท์** นี่เป็นเพราะกรรมของกรรมที่ตถาคตทำไว้แล้วในชาติก่อน

นี่แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัท เวลาทำน้ทั้งหลายจะป่วยไข้ไม่สบายก็นึกถึงพระพุทธเจ้าบ้างนะ ว่ากรรมทุกอย่างที่เราทำมาแล้วในกาลก่อน มันให้ผลกันเราทุกอย่าง แม้แต่พระพุทธเจ้ามันก็ไม่เว้น ท่านก็บอกว่า สมัยชาติก่อนโน้นระหว่างที่เป็นพระโพธิสัตว์ ระหว่างนั้นเกิดเป็นลูกของชาวนาคนจน พอถึงเวลาเที่ยงพ่อแม่ก็ปลดควายจากไถ ให้นำควายไปกินน้ำ เมื่อควายไปถึงที่น้ำเป็นบ่อเล็กๆ ใบบ่อตื้นควายนะ มันมี 2 บ่อติดๆ กัน บ่อหนึ่งน้ำขุ่น บ่อหนึ่งน้ำใสควายก็จุ่มปากไปที่น้ำขุ่น ท่านเป็นเด็กก็จริงแท้ แต่มีความคิดว่า ควายมีความเหนียวมากไม่ควรจะกินน้ำขุ่น ควรจะกินน้ำใส จึงดึงสะพานย้ายปากควาย ย้ายมาบ่อน้ำใส ตอนหลังนี้องค์สมเด็จพระจอมไตรจะเสวยน้ำ เกวียน 500 เล่มผ่านไป น้ำก็ขุ่นคลั้ก พระอานนท์ไม่ตักมา เมื่อกลับไปใหม่ปรากฏว่าน้ำใสแจ๋วนี้เป็นอานิสงส์ที่ให้ความกินน้ำใส แต่ชักปากควายจากน้ำขุ่นให้อดน้ำสักประเดี๋ยวนึง

เอาละ ท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เวลาที่จะพูดกันก็รู้สึกจะหมดแล้ว หลังจากนั้นไปองค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ไปบ้าน **นายจุนท์ นายจุนท์** ก็ทำภัตตาหารถวายวันรุ่งขึ้น นั่นก็หมายความว่า ใช้เนื้อสุกรอ่อนดังเราทราบกัน แต่ก่อนที่จะใช้เนื้อสุกรอ่อน อาหารนั้นมันมีหลายอย่าง เนื้อหมูมีอย่างหนึ่งที่เป็นพิเศษ เวลานั้นปรากฏว่าเทวดากันพรหม นางฟ้าทั้งหลาย เอาอาหารทิพย์ลงมาโปรยปราย คือ อาหารทิพย์นี้ ธาตุของพระสงฆ์ไม่สามารถจะย่อยได้ จะย่อยได้ก็แต่ธาตุของพระพุทธเจ้าพระองค์เดียว พระพุทธเจ้าตรัสว่า **นายจุนท์** อาหารที่มีเนื้อสุกรอ่อน เมื่อทำสำเร็จ เภอจงถวายตถาคตแก่ผู้เดียว อย่าให้คนอื่น เมื่อตถาคตฉันเหลือเท่าใดให้ฝังดินให้หมดอย่ากินกัน มีอันตราย

หลังจากนั้นตอนสายๆ องค์สมเด็จพระจอมไตรก็ลงไปสู่วิหาร ปรากฏว่าเวลานั้น พระพุทธเจ้าทรงประชวรมากอยู่แล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็เข้าที่บรรทม ขณะที่เข้าที่

บรรทมพระถวายนานพักอยู่ เวลานั้น เทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดีบูชาสมเด็จพระบรมครูด้วยดอกชบาใหญ่ๆ ไปรยปรายจากสวรรค์ เวลาใกล้รุ่งสมเด็จพระทรงธรรมบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงนิพพาน

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน เวลามาเตือนบอกว่าครบ 30 นาทีแล้ว ในที่สุดอภิมภาก็ขอเตือนบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ว่าวันนี้เป็นวันสำคัญพุทธศาสนามาประชุมกัน จึงจำความสำคัญของพระศาสนาไปเพื่อตัวเองคือหนึ่ง **สักกายทิฎฐิ** จงมีความรู้สึกตามความเป็นจริงว่าชีวิตนี้ต้องตายประการที่สองถ้าเราจะตายชาตินี้เราไปอบายภูมิให้ทุกคนตั้งใจยอมรับนับถือ พระพุทธเจ้าพระธรรม พระอริยสงฆ์ด้วยความเคารพ และจงมีศีล 5 ก็ตาม กรรบท 10 ก็ตาม ศีล 8 ก็ตาม อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ชอบ ปฏิบัติให้ครบให้ทรงตัว

พระธรรมเทศนา เรื่อง อานิสงส์บุญ

แสดงเมื่อ

วันอังคารที่ 18 กรกฎาคม 2532

ณ โถงศาลา วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร (3 จบ)

ท่านั่ง สักคตส ทานันตีสิตี

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนาเนื่องในวันสำคัญคือวันเข้าพรรษา เพื่อเป็นเครื่องโสรจสรองคครัทธาบารมีของบรรดาท่านนริศราทานบดิ่งทั้งหลาย ที่ท่านทั้งหลาย ตั้งใจกันมาหลายจังหวัด จังหวัดภาคเหนือสุดมาจาก เชียงราย ภาคใต้สุดมาจาก นราธิวาส มีหลายคน แล้วก็ทางทิศตะวันตกตั้งแต่ทาง กาญจนบุรี ตะวันออกมี จันทบุรี เป็นต้น เป็นอันว่า บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ตั้งใจบำเพ็ญกุศลด้วยดี ในศาสนาขององค์สมเด็จพระชินศรี

วันนี้ก็จะขอเทศน์อานิสงส์ทุกอย่างโดยย่อ เพราะว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย บำเพ็ญกุศลหลายอย่างด้วยกัน เป็นต้นว่า วันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจถวายเป็นสิ่งทานเป็นใหญ่ ก็รวมความว่า ถวายผ้าวัสสิกสาฎกก็เป็นสิ่งทาน ถวายภัตตาหารก็เป็นสิ่งทาน จัดของต่างๆ มาถวายพระเมื่อกี้นี้ก็เป็นสิ่งทาน ถวายภัตตาหารก็เป็นสิ่งทาน จัดของต่างๆ มาถวายพระเมื่อกี้นี้ก็เป็นสิ่งทานทั้งหมดปรากฏว่าวันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัทปรารถนาสิ่งทานเป็นสำคัญก็ขอนำเอา อานิสงส์สิ่งทาน เป็นตัวอย่างมาแสดงแก่บรรดาท่านพุทธบริษัท

ในสมัยที่องค์สมเด็จพระทวงสวัสดิโสภาคย์ยังดำรงพระชนม์อยู่ วันนั้นเวลานั้นอัครสาวกขององค์สมเด็จพระบรมครู คือ พระสารีบุตร วันหนึ่งท่านได้ไปเที่ยวเมืองนรก ความจริงพระอรหันต์นี้ส่วนใหญ่ท่านไปกันทุกคืน ไปสวรรค์บ้าง ไปพรหมโลก ไปนรกบ้าง เป็นปกติ ที่เป็นอย่างนี้ เพราะว่าการคุยกับเทวดา การคุยกับนางฟ้า คุยกับพรหมเป็นความสุขของพระอรหันต์

คืนวันนั้นปรากฏว่า พระสารีบุตร ไปเมืองนรก ไปดูนรกหลายๆ ชุม กลับย้อนขึ้นมา แคนเปรต เวลานั้นอัครสาวกขององค์สมเด็จพระบรมครูโลกเชษฐเห็นเปรตผู้หญิงคนหนึ่งผอม แล้วก็ผิวดำ กำลังนั่งเอมมือเช็ดผ้าดั่งผ้าไปดั่งผ้ามาอยู่เพราะปรากฏว่าถ้าเธอวางผ้าเมื่อไร เวลานั้นไฟไหม้ตัวเมื่อนั้น ก็จำเป็นต้องดิ่งยึดเข้ายึดออกตามธรรมดาของผ้า วางไม่ได้

พระสารีบุตร เห็นเข้าก็จำได้ว่า หญิงคนนั้นเคยเป็นมารดาของท่านมาเมื่อ 100 ชาตที่ผ่านมา เป็นอันว่า มารดาท่านคนนี้เป็นคนมีมิจฉาทิฎฐิ มีความเห็นผิด ไม่ยอมคิดทำบุญทำกุศล ฉะนั้นอัครสาวกขององค์สมเด็จพระทศพลก็เข้าไปยื่นโถใส่ แต่ยื่นโถใส่แล้วก็ไม่พูด ยืนเฉยๆ เวลานั้นหญิงคนนั้นเห็น พระสารีบุตร เข้าก็จำได้ว่า พระองค์นี้เมื่อ 100 ชาตที่ผ่านมา ไม่ใช่ 100 ปีนะ 100 ชาตที่ผ่านมาเราเคยเป็นมารดาของท่าน เธอจึงถาม พระสารีบุตร ว่า พระคุณเจ้าจำฉันได้ไหม

อันนี้เป็นลีลาของพระท่านเหมือนกัน บรรดาญาติโยมพุทธบริษัท **พระสารีบุตร** ก็ถามว่า เธอกับฉันรู้จักกันมาตั้งแต่เมื่อไร อันนี้พระนะ พระรู้แล้วต้องทำเป็นไม่รู้อยู่เสมอ หญิงคนนั้นก็บอก ว่า เมื่อ 100 ชาตที่ผ่านมา ฉันเคยเป็นมารดาของท่าน แต่ว่าท่านเองเป็นคนใจบุญ ใจกุศล ชอบให้ ท่านรักษาศีลแต่ฉันนี่เป็นคนใจบาปหยาบซ้ำ ไม่ชอบให้ท่าน ไม่ชอบรักษาศีล ชอบแต่ทำบาปตาย จึงไปเกิดเป็นสัตว์นรก พ้นจากนรกก็มาเป็นเปรต

พระสารีบุตร ก็ถามว่า แล้วเธอต้องการอะไร หญิงคนนั้นหญิงเปรตก็บอกว่า ถ้าท่านจะ สงเคราะห์ฉันวันรุ่งขึ้นต่อไป ขอท่านจงบิณฑบาตแล้วให้ถวายสังฆทาน แก่พระสงฆ์พระสาวกของ องค์สมเด็จพระสมณโคดม **พระสารีบุตร** ก็รับคำ

มาตอนเช้าท่านไปบิณฑบาตกลับมาท่านมีบริษัทของท่าน ลูกศิษย์ทั้ง 500 องค์ บิณฑบาตได้ของมากก็ได้ของไม่มาก เมื่อเวลานั่งฉันข้าว ท่านฉันนอกวงจากพระ ฉันองค์เดียว พระ ตั้งเป็นวงกัน ท่านก็นำใบไม้มาใบหนึ่ง เพราะท่านอยู่ป่าเอาใบไม้มาแล้วหยิบ เอามือหยิบข้าวชนิด หนึ่งใส่ใบไม้ แล้วก็กับชนิดหนึ่งใส่ใบไม้แล้วก็ประเคนพระ หลังจากนั้นก็นำน้ำ 1 ฝาบาตร ประเคนพระ ไม่มีขึ้น แล้วเอาผ้ากว้างยาวคือประเคนพระ เพราะว่าผ้ากว้างคือยาวคือนี้บรรดา ญาติโยมพุทธบริษัทในศาสนาพุทธจะถือว่าเป็นผ้าจีวรแล้ว เป็นผ้าที่มีความสำคัญ

เมื่อถวายพระหมดแล้ว ต่อจากฉันแล้วเสร็จท่านก็มาชวน **พระอนุรุทธ พระอานนท์ พระโมคคัลลาน์** เป็นต้น ชวนกันสร้างศาลาคณะหลัง คำว่าศาลาก็เพิงมาแขน เขาเสากิ่งไม้ปัก เป็นเสา 4 เสา คณะหลัง เอาไม้พาดเข้าเอาใบไม้มุง หลังจากนั้นเสร็จก็ต่างคนต่างอุทิศส่วนกุศล

พอเวลากลางคืนบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน คืนนั้น **พระโมคคัลลาน์ พระโมคคัลลาน์** กำลังนั่งเจริญกรรมฐานอยู่ ก็ปรากฏว่ามีนางฟ้าคนหนึ่ง **พระโมคคัลลาน์** นี้ตามปกติทำไปเที่ยว สวรรค์ เทียบนรก แต่วันนั้นท่านไม่ทันจะไป พอกำลังนั่งเจริญสมาธิ พอจิตเริ่มสงบ ประเดี๋ยวเดียว อนุญาติโยมหายใจเข้าไม่ทันหายใจออก อรหันต์ก็สงบแล้ว ก็ปรากฏว่ามีนางฟ้าคนหนึ่ง มีแสง สว่างมากเต็มจักรวาล เครื่องประดับประดาก็สวยงาม ร่างกายก็สวย มีวิมาน มีสระโบกขรณีลอย มาด้วย เข้ามาถึงแล้ว **พระโมคคัลลาน์** ก็ถามว่า ภคินี ดูกร น้องหญิงเธอมาจากไหน เธอก็ตอบว่า ฉันมาจากสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์** ท่านถามว่า เธอทำบุญอะไรไว้มีทิพย์มากอย่างนี้ วิมานของเธอ ก็ สวย เป็นวิมานทองคำ สระโบกขรณีก็สวย เครื่องแต่งกายก็สวย รูปร่างหน้าตาก็สวย แสงสว่างมาก

นางฟ้าองค์นั้นก็กล่าวตอากับสาวกขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคว่า ท่านผู้เจริญ ฉัน เคยเป็นแม่ของ **พระสารีบุตร** เมื่อ 100 ชาตที่ผ่านมา เวลานั้นฉันเป็นคนใจบาปอกุศล ไม่ชอบ ทำบุญทำกุศล ไม่ชอบให้ท่านรักษาศีล ชอบแต่ทำบาปส่วน **พระสารีบุตร** ชอบให้ท่าน ชอบรักษาศีล ทำแต่บุญ อารมณ์คนทั้ง 2 คนนี้ต่างกัน ฉันตายจากความเป็นมนุษย์ก็ไปเกิดเป็นสัตว์นรก เมื่อ พ้นจากสัตว์นรกก็มาเป็นเปรต เมื่อคืนที่แล้วมานี้ **พระสารีบุตร** ไปพบฉันและตอนเช้าได้ถวาย สังฆทานข้าวสุกชนิดหนึ่ง กับข้าวชนิดหนึ่ง ใส่ใบไม้ เอาน้ำ 1 ฝาบาตร แล้วก็ผ้าผืนหนึ่ง

กับข้าว กับข้าวชนิดหนึ่งเป็นเหตุให้ฉันได้ร่างกายเป็นทิพย์ น้ำ 1 ฝาบาตรเป็นเหตุให้ฉันได้
สระโบกขรณี แล้วก็ผ้ากว้างคืบยาวคืบเป็นเหตุให้ฉันได้เครื่องประดับประดาอันเป็นทิพย์ ท่านทั้ง 4
สร้างศาลาเพิงหมาแหงนคนละหลัง ทำงายๆ อุทิศส่วนกุศลให้ฉัน เป็นเหตุให้ฉันได้วิมาน

เมื่อ **พระโมคคัลลาน์** ทราบดังนั้นแล้ว ผลที่สุดก็คุยกันพอสมควรนางก็ลากกลับ นี่แหละ
บรรดาท่านพุทธบริษัท วันนี้ทุกท่านส่วนใหญ่ตั้งใจถวายสังฆทานอย่าลืมนะว่าของทุกอย่างที่ถวาย
ทั้งหมดนี้ เป็นสังฆทานกับวิหารทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องชุดสังฆทานนะเป็นสังฆทานแน่ แต่
ว่าปัจจัยของบรรดาญาติโยมพุทธบริษัท เงินนะ คำว่าปัจจัยคือเงิน เป็นผล 2 อย่าง คือเป็นผลของ
สังฆทานและวิหารทาน

เป็นอันว่า ส่วนใดที่เป็นสังฆทาน ก็จะมีอานิสงส์เช่นเดียวกับมารดาของ **พระสารีบุตร** แต่
ว่าของสังฆทานของบรรดาท่านพุทธบริษัทดีกว่าสมัย **พระสารีบุตร** ท่านถวายมาก ก็เป็นอันว่า
เรื่องบาป เรื่องบุญคุณโทษประโยชน์ไม่ใช่ประโยชน์ส่วนใหญ่ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย
ทราบแล้ว

ต่อมาก็ขอพูดถึงเรื่อง **อธิษฐานบารมี** คำว่า **อธิษฐานบารมี** คือการตั้งใจนึกใจไว้ว่า การ
ทำบุญคราวนี้เราต้องการผลอะไร หลายท่านต้องการผลไปนิพพานอันนี้มันได้แน่ ทุกคนปรารถนา
สวรรค์ก็ได้ พรหมโลกก็ได้ แต่บางท่านอาจจะยังไม่ปรารถนานิพพาน ไม่ปรารถนาสวรรค์ ไม่
ปรารถนานรก ต้องการความร่ำรวยก็ได้เหมือนกัน ดูตัวอย่าง **พระอนุรุทธ** ซึ่งเป็นสาวกขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศักดิ์ศรีท่านเป็นน้องพระพุทธเจ้าเป็นลูกของอาในชาติก่อนๆ **ท่าน**
อนุรุทธ ทำบุญอะไรก็ตามที เมื่อทำบุญเสร็จก็อธิษฐานสั้นๆ ว่า ขอผลบุญนี้ จงสำเร็จแก่ข้าพเจ้า
ด้วย การที่ว่าข้าพเจ้าต้องการสิ่งใดขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนา แต่ท่านไม่ได้พูดอย่างนั้น
ท่านว่า **ขอผลบุญนี้จงบันดาลให้คำว่า ไม่มี จงอย่าปรากฏแก่ข้าพเจ้า** อธิษฐานดีไหม ขอ
งายๆ เพราะการให้ท่านก็ดี การรักษาศีลก็ดี การฟังเทศน์ก็ดี มันมีอานิสงส์ 3 อย่างนี้ อย่างใดอย่าง
หนึ่งเวลาท่านทำเสร็จท่านบอกว่า ขอผลบุญนี้จงบันดาลให้ข้าพเจ้าได้อย่างนี้ คือว่าเกิดทุกชาติถ้า
ยังไม่ถึงพระนิพพานเพียงใด คำว่าไม่มีจงอย่าปรากฏแก่ข้าพเจ้า อธิษฐานแค่นี้

ต่อมาในชาติสุดท้าย และทุกๆ ชาติที่ผ่านมา คำว่าไม่มีไม่มีแก่ **พระอนุรุทธ** หมายความว่า
ต้องการอย่างใด ได้อย่างนั้นสมความปรารถนา มาชาติสุดท้ายในสมัยที่เป็นเด็ก ท่านก็ไปเล่น
ขลุ่ยกับเพื่อน ตามธรรมดาถึงเวลากลางวัน มารดาก็ส่งขนมไปให้กิน เลี้ยงเพื่อนด้วยกินเองด้วย
แต่มาวันหนึ่งปรากฏว่า ไข่ของที่จะทำขนมมันไม่มีถึงเวลาท่านก็ให้คนรับใช้มาบอกมารดาบอกว่า
ไม่ต้องการขนมจะกินด้วยเขาไปเลี้ยงเพื่อนด้วย มารดาก็บอกว่าวันนี้ขนมไม่มี คนรับใช้ก็ไปบอกว่า
เวลานี้ขนมไม่มี ท่านบอกให้ไปบอกแม่เยอะ ฉันจะกินขนมไม่มี เอาเข้าอีกเพราะคนไม่เคยไม่มี

เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วมารดาก็อยากจะให้ลูกชายทราบว่า ขึ้นชื่อว่าความเป็นอยู่ของคน สัก
วันหนึ่งข้างหน้าต้องมีการขาดแคลน คำว่าเศรษฐกิจย่อขาดไป มันเป็นอย่างนั้น เวลานี้ของทำขนม

ไม่มี แต่ลูกชายเราอยากกินขนมไม่มี เพราะเคยไม่เคยอด จึงต้องการให้ความไม่มีปรากฏแก่ลูกชาย ให้ลูกชายรู้ว่า ไข่สิ่งที่มีไขมันมีอยู่ จึงนำถาดเปล่าๆ มาวางเข้า แล้วก็นำถาดเปล่าๆ อีกลูกหนึ่งมาปิดฝาข้างบน แล้วให้คนใช้ไปให้แก่ลูกชาย เพื่อให้ลูกชายจะได้ทราบว่า ขนมไม่มีคือมันไม่มีขนม

แต่ว่าเวลานั้นปรากฏว่าขณะที่คนใช้นำถาดไป เทวดาที่รักษาตัว **พระอนุรุธ** มีความร้อนใจคิดว่าวันนี้ถ้า **พระอนุรุธ** ไม่ได้ขนม เราจะหิวแตก 7 เสี่ยงเพราะคำอธิษฐานบารมีของท่านเป็นอย่างนี้ จำเป็นต้องให้ถาดท่านมีขนม จึงบันดาลขนมทิพย์ให้ปรากฏเต็มถาด เมื่อไปถึงแล้วก็ปรากฏว่าขนมมันเต็มถาดและเป็นขนมที่หอมและหวานมากกินอร่อยกว่าทุกวัน

เป็นอันว่าถึงเวลากลับบ้าน **พระอนุรุธ** ก็ถามแม่ว่า ถ้ามารดาท่านเป็นเจ้านะถามว่าทุกๆ วันนะ แม่ไม่เคยรับลูกเท่าวันนี้รึ มารดาก็ถามว่า เป็นอย่างไร ท่านบอกว่าทุกวันขนมที่อร่อยอย่างวันนี้ทำไมแม่ไม่ทำ ทำแต่ขนมที่อร่อยไม่เท่าวันนี้ วันนี้ขนมอร่อยมาก

ก็รวมความว่า มารดาก็ทราบว่าบุญญาธิการของลูกนี้มีมาก ทุกวันที่ลูกต้องการขนมก็เลยทำขนมไม่มีส่งไป แม่ไม่ต้องทำเอาถาดเปล่าวางเข้า เอาถาดเปล่าปิดแล้วก็ส่งให้ลูกไป เทวดาก็ต้องทำขนมทุกวัน นี่รวมความว่าอธิษฐานบารมีนี้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทมันได้กันแน่

ต่อแต่นี้ไป ก็จะขอเทศน์เรื่องย่อๆ วันนี้เอาย่อๆ หหมดนะ วันนี้มีญาติโยมทุกคน ตั้งใจมาในงานฉลอง **พระเจ้าพรหม** ก็ขอนำเรื่องราวของ **พระเจ้าพรหม** มาเทศน์แก่บรรดาท่านพุทธบริษัทฟัง คำว่า **พระเจ้าพรหมมหาราช** **พระเจ้าพรหม** นี้เป็นลูกชายของ **เจ้าฟ้าจักราช** ครอง **เชียงใหม่** ตระกูลนี้ต้นตระกูลเดิมก็คือ พระเจ้า เดียวก่อน เอย ต้นตระกูลเดิมก็ไม่ต้องเอากันนะ มันไกลมากไป มันหลาย 30 รัชกาลกว่าจะถึง **พระเจ้าพรหม** **เจ้าอชุตราช** เขาเป็นอันว่าต้นตระกูลเดิม กันมาปกครองกันมาเรื่อย 30 รัชกาลเศษไม่มีการรบราฆ่าฟัน ไม่มีการรบฏ มีความเป็นอยู่ด้วยความปกติ

ต่อมาถึงสมัย **เจ้าฟ้าจักราช** มีอายุ 20 ปี พระราชบิดา ขึ้นครองราชย์สมบัติเวลานั้นไทยเรามีความอ่อนแอ เพราะไม่มีสงครามไม่เคยคิดรบ มีเมืองขึ้นมากและในช่วงนั้น **ขอมดำ** คือ **มอญ** **หริภุญชัย** คือ **ลำพูน** ขึ้นเป็นเมืองขึ้นอยู่ก่อนเกิดแข็งเมืองขึ้นมา เขารวบรวมกำลัง ฝึกบรี้ออาหารดี มีกำลังอาวุธดี เขาพร้อมก็ยกทัพจะไปตีเชียงใหม่ **เจ้าฟ้าจักราช** พระราชบิดาของ **พระเจ้าพรหมมหาราช** ก็นำกำลังกองทัพที่มารับศีลที่ **พะเยา**

ในที่สุดก็สู้สู้ไม่ได้ แพ้ ขอมยึดประเทศได้ขับไล่คนไทยทั้งหมด ทั้งผู้หญิงผู้ชาย ทั้งเด็กทั้งคนแก่ เวลานั้นคนไทยที่นั่นมีประมาณ 100,000 คนขึ้นไปอยู่ทางด้าน **แม่สลาย** มีเนื้อที่แคบๆ ไปด้วยใหม่ๆ บ้านเรือนมันก็ไม่มียอดอาศัยต้นไม้อยู่ ข้าวก็ต้องกินหุงกระหะรวมกัน มีความลำบากมากแล้วขอมก็บังคับให้คนไทยต้องส่ง เครื่องบรรณาการคือ ทองคำปีละ 4 ชั่ง ทองคำหนักปีละ 4 ชั่ง

นะ ไม่ใช่เล็กน้อยนะ ชั่งละ 80 บาท เวลานั้น **พระเจ้าฟ้างคราช** เองก็ต้องไปร่อนทองคำเหมือนกัน แต่ร่อนได้หาได้ก็มีความลำบาก

ต่อมาขณะที่พระองค์ออกไปจากเมืองแล้วก็คลอดบุตร คือภรรยาคลอดบุตร 1 คน จึงให้นามว่า **ทุกขิตะ** เพราะเกิดในระหว่างที่มีความทุกข์ ท่านมีอายุ 20 ปี **พระเจ้าฟ้างคราช** ต่อมาเมื่ออายุ 22 ปี ก็คลอดบุตรอีกคนหนึ่ง รูปร่างหน้าตาสวยงาม ผิวเหลืองทรวดทรงดี รูปร่างคล้ายๆ พรหม จึงให้นามชื่อว่า **พรหม** คือคำว่า **พระเจ้าพรหม**

ตอนนี้บรรดาท่านพุทธบริษัท ขอย้อนกลับไปต้นเสียใหม่ก่อน ในสมัยที่ขอมเข้าปกครอง เชียงแสน เวลานั้นเขตที่ขอมอยู่นะ คนไทยเข้าไปไม่ได้ทั้งๆ ที่เป็นเมืองไทยเก่า มันห้ามทุกอย่าง รุกรานทุกอย่าง แล้วมีความต้องการอะไร คนไทยต้องหาให้ มีความเจ็บแค้นมาก มีความลำบากมาก

ต่อมาวันหนึ่งก็มีสามเณรน้อยองค์หนึ่ง มีอายุประมาณ 10 ปีเศษๆ ไม่ถึง 15 ปี เข้าไปบิณฑบาตในเมืองหลวงของขอม ในเมื่อพระราชามือเมืองหลวงของขอมทราบว่าเป็นลูกคนไทยก็สั่งขับไล่เณรสมาบัติ ก็มีความโกรธคิดว่าขอมนี้มีความใจร้ายมาก ทั้งๆ ที่ประเทศนี้เป็นประเทศของไทยเดิมมาก่อน แล้วขอมก็มาปกครองไม่ทันจะถึงปี ใช้อำนาจเพียงนี้ ในเมื่อเณรไม่ได้ข้าว ไม่ได้ข้าวจากขอม ก็ไม่ไปหาข้าวจากคนไทย ตั้งใจอธิษฐานจิตตั้งสมาธิ ยืนเอาบาตรเทินหัว ตั้งใจคิดว่า ถ้าชาติหน้ามีจริง เราขอเกิดมาเป็นคนไทยใหม่ คิดจะฆ่าขอมทั้งหมด หลังจากนั้นก็จะรับ **นิวรรณ์ 5** ประการ อารมณีนี่ทั้งไปก่อน อธิษฐานแล้วก็ทิ้งไป ตั้งใจเจริญญาณสมาบัติ คือทั้ง **นิวรรณ์ 5** ประการคือ

1. กามฉันทะ ไม่มีในจิต ปลงสงบ
2. ความโกรธไม่มี
3. ความง่วงไม่มี
4. ความฟุ้งซ่านไม่มี
5. แล้วความสงสัยไม่มี

ตั้งใจคิดว่าเวลานี้ต้องการทำสมาธิ ก็จับ **อานาปานุสสติกรรมฐาน** กับ **พุทธานุสสติ** ทั้งอารมณีนิวรรณ์ ยืนเจริญญาณในที่สุด อดอาหาร ฌานก็ตั้งอยู่ เณรก็ตายล้มลงตาย เมื่อตายจากความเป็นเณรเพราะอาศัยทรงฌานและจิตใจตั้งแบบนั้นก็ไปอยู่ที่พรหม ในเมื่อไปเกิดที่พรหม ชั่วคราว ชั่วเวลาไม่กี่วันนัก ก็จุติจากพรหมมาเกิดเป็นลูก **พระเจ้าฟ้างคราช** ตามคำอาฆาตที่ต้องการไว้

ที่นี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายอาจจะสงสัยว่า ฌานสมาบัติขึ้นกับความอาฆาต มันไม่ได้ขึ้น ความอาฆาตมีอยู่ มีความโกรธ จะมีฌานสมาบัติได้ยังไงอย่าลืมนึกว่าผู้ทรงฌานนี้เขา

สามารถระงับจิตใจได้ในเมื่อความโกรธมีอยู่ เวลาทรงฌานจะตัดความโกรธทิ้งไปจากใจ ที่นี้ความรักมีอยู่ ก็ตัดความรักไปจากใจชั่วคราวเวลานั้นปล่อยจิตว่างจากอารมณ์ จิตทรงอารมณ์ได้

ในเมื่อพระเจ้าพรหมเกิดมาแล้ว ได้ 2-3 ปี เวลาเกิดมาเวลานั้นก็ปรากฏว่ามีเด็กที่เกิดพร้อมกัน 250 คน พระราชาบิดาก็นำเด็กพวกนั้นมาให้เป็นเพื่อน ในขณะที่เป็นเด็กๆ ก็ชอบเล่นในการรบ ตั้งกองทัพ 2 ทัพ รุกบ้าง รับบ้าง ตามเรื่องวิธีการรบ ต่อมาเมื่อโตขึ้นอายุพอได้ 12 ปี ก็มีความรู้สึกว่ พระรคพวกมีความรู้แก่กล้ามากในเรื่องการรบ จึงวางแผนจะกู่ประเทศตั้งแต่อายุ 12 ปี สั่งให้คนทุกคนรวมกันชุดสระใหญ่ สระน้ำนะ และทำน้ำไหลเข้ามาจาก **แม่สาย** ที่ว่าในเมือง **เวียงสัททง** นั้นไม่ยอมให้ขาดน้ำ แล้วก็ทำทุกอย่างเพื่อการรบ ฝึกปรีททหารในเขตภูเขาของจังหวัดนี้ เพราะเป็นที่ล้อมรอบรวมเสบียงอาหารหมด ในเมื่อเห็นว่ากำลังดีแก่กล้า แล้วคิดว่าต่อไปนี้ไป เราต้องการจะแข่งเมือง

พอเวลากลางคืนก็ปรากฏว่ามีเทวดาองค์หนึ่ง ไม่ได้มาเข้าฝัน เวลาที่ **พระเจ้าพรหม** ยังเป็นเด็กนั้น ปรากฏว่าท่านเข้ามาฝันแสดงตัว ท่านบอกว่า เราเป็นเทวดาบนสวรรค์ชั้น **ดาวดึงส์ เทวโลก** มีนามว่าอย่างไรก็ลืมไปแล้ว อ่านหนังสือมาหลายปีแล้ว บอกว่าวันพรุ่งนี้จะมีช้างลอยมาจาก **แม่น้ำโขง** ถ้าท่านจับได้ตัวแรก เอาช้างเป็นช้างทรง ชีรบ จะปราบได้ใน เรียกว่า ในทวีปทั้ง 4 จะปราบได้ทั้งหมด ถ้าจับได้ตัวที่สองท่านจะชนะในชมพูทวีปนี้ทั้งหมด ถ้าจับช้างได้ตัวที่ 3 เรียกว่า ในเขตอาณาเขตนี้ ท่านจะปราบขอมได้ และทุกสิ่งทุกอย่างจะเป็นของท่านในดินแดนแห่งนี้

เมื่อ **พระเจ้าพรหม** ตื่นขึ้นเวลาเช้าก็กราบทูลให้พระราชาบิดาทราบ และขออนุญาตไปรับ **แม่น้ำโขง** พระราชาบิดาก็ให้ไป อนุญาตจึงได้พาเพื่อนอีก 250 คนไปด้วย ไปนั่งคอยให้ช้างลอยมา กลางแม่น้ำโขง แต่ปรากฏอยู่สักพักหนึ่ง ไม่มีช้างมาแม่แต่งูหงอนมา งูหงอนมาตัวแรกลอยไป ฐใหญ่มากก็สงสัยว่าจะมีช้างทำไมมีงูเราไม่ต้องการงู ก็ปล่อยให้งูตัวแรกหายไป ลอยเลยไป สักครู่หนึ่ง ก็มีงูหงอนตัวที่ 2 มาอีก ท่านก็คิดว่า เราต้องการช้าง ไม่ต้องการงู งูมาเราไม่ต้องการ ก็ปล่อยไป คอยช้างก็ไม่มา พอต่อมาตัวที่ 3 งูหงอนมาอีก ก็คิดว่าไม่ใช่ช้าง งูหงอนก็เอาละนี้เป็นตัวที่ 3 จึงส่งบ่วงบาศเขาไปคล้องงูหงอน เมื่อบ่วงบาศคล้องงูหงอนนได้ปรากฏว่างูหงอนกลายเป็นช้าง

ก็เป็นอันว่า วาสนาบารมีของ **พระเจ้าพรหม** จะได้แค่นี้ในเขต ไม่ถึงชมพูทวีป ในเขตนี้เท่านั้น เมื่อกลายเป็นช้างก็ขึ้นขี่หลังบังคับให้ขึ้นฝั่ง ปรากฏว่าไม่ยอมขึ้นฝั่ง เดินลุยน้ำไปลุยน้ำมา จึงได้ให้เพื่อนส่งข่าวให้เพื่อนไปส่งข่าวให้พระราชาบิดาทราบ พระราชาบิดาทรงทราบก็ถามโทร โหรบอกว่า ช้างต้องการ **สะติงอง** คือแผ่นทองที่ดีดังๆ พระราชา **พระเจ้าพังคราช** จึงให้คนทำแผ่นทองคำทองทันที เมื่อได้ **สะติงทอง** ผูกคอช้างก็ขึ้นมา เมื่อได้ช้างมาแล้วก็สั่งการแข่งเมืองไม่ส่งเครื่องบรรณาการ 3 ปี เวลานั้นต้องส่งเครื่องบรรณาการแก่ขอม แต่การแข่งเมือง ไม่ส่งเครื่องบรรณาการ 3 ปี นั้น เขาถือว่าเป็นกบฏแล้ว แต่ขณะที่ส่งเครื่องบรรณาการ 3 ปี ต้องเตรียมกำลังไว้พร้อม

ขอมเห็นว่า ไทยไม่ส่งเครื่องบรรณาการ 3 ปี แสดงว่าแข็งเมือง ก็เริ่มยกทัพเข้ามาจะตีไทย แต่ขณะที่ก่อนแข็งเมืองนั้น **พระเจ้าพรหม** วางแผนแบบนี้คนที่ฝึกปรือการรบอยู่แล้วเข้าใจวิธีการรบ ส่งไปเปลี่ยนเป็นคนใช้ของธรรมเวลานั้นขอมมีไทยเป็นทาส ต้องการให้ทาสก็ใช้ไทย มันไม่ต้องเสียค่าจ้าง ก็ส่งคนที่มีความฝึกฝนในการรบตีแล้วไปเปลี่ยนกับคนเก่า เรียกว่า ใช้กำลังเข้าไปซ้อนกับกำลังของเขาแทรกภายใน

ในขณะที่ประเทศไทย ได้ทราบข่าวว่าขอมยกทัพมา **พระเจ้าพรหมมหาราช** เป็นแม่ทัพเวลานั้นอายุ 16 ปี อายุ 16 ปีก็ขึ้นขี่ช้าง **พลายประกายแก้ว** ก็ไม่มีใครสู้ ต่างตัวต่างวิ่งหนี กองทัพก็เสียขบวน ไทยก็กวดไล่ฆ่าฟันขอมตายไปมากพอเข้าถึงเมืองทหารก็ไม่ยอมหยุดเพราะตั้งใจจะฆ่าขอมให้ตายให้หมด เข้าถึงเมืองก็ตีในเมืองฆ่าในเมืองอีก ขอมอยู่ในเมืองไม่ได้ก็เผ่นออก ลงมาทาง **สุโขทัย** พอกองทัพของไทย คือมี **พระเจ้าพรหม** นำมาถึง **ทุ่งยั้ง เขตอุตรดิตถ์** ก็ตั้งยั้งทัพ เพราะกวดไล่ฆ่าฟันเข้าศึกมา 3 วัน 3 คืนไม่หยุด พักกองทัพให้หายเหนื่อยพอถึง **ทุ่งยั้ง** ถึงที่แล้วก็มาพักที่ **ชุมพล** หลังจากนั้นก็รวมกำลังพลตีขอมต่อไป

เวลานั้นประเทศไทยมันเป็นประเทศเล็กๆ มีหลายประเทศรู้ว่า **เชียงใหม่** ได้ไล่ตีขอมได้ฆ่าขอมก็ตีใจเพราะต่างคนต่างเกลียดขอม ก็นำกำลังทัพมาสมทบเมื่อสมทบตีขอมมาถึง **ศรีสังขนาลัย**

ตอนนี้ตามตำนานท่านบอกว่า **พระอินทร์** พิจารณาดู เพราะอาศัยที่ **พระเจ้าพรหมมหาราช** นี้มีจิตอาฆาตขอมมาก ถ้าขึ้นไปลอยไปตามนั้น ขอมจะไม่มีเหลือในโลกนี้ และบาปกรรมอย่างหนักก็จะตกแก่ **พระเจ้าพรหม** จึงสั่งการยับยั้งตามตำนานท่านบอกว่า สร้างกำแพงแก้ว วิศวกรรม สร้างกำแพงเพชร สร้างกำแพงเป็นเพชรนั้น

แต่ตำนานจริงๆ เป็นตามนี้ ว่ามาถึง **ศรีสังขนาลัย** แล้ว **เมืองศรีสังขนาลัย** เขาไม่ยอมให้ผ่านเขต เมื่อไม่ยอมให้ผ่านเขตก็กวดขอมไม่ได้ ต้องรบกัน จะพยายามผ่านให้ได้ จึงทำพิธีการรบกันไว้หน่อยหนึ่ง **ศรีสังขนาลัย** เขาไม่สู้ต่อหน้าเขาหนีเข้าเมือง แต่ก็นำทหารเข้าเชิงเทินเวลานั้น **ศรีสังขนาลัย** เขามีปืนพกสักประมาณ 200 กระบอก กำลังของ **พระเจ้าพรหม** มากจริง แต่มีแต่ดาบกับหอกเมื่อเข้าตีเขาจึงยิงด้วยปืนนกลับ ตายไปหลายคน **พระเจ้าพรหม** จึงสั่งว่าถ้าอย่างนั้นเราไม่ดี จะล้อมเมืองไว้ ให้อดอาหารยอมแพ้ไปเอง เมื่อล้อมเมืองอยู่ได้ประมาณ 2 อาทิตย์ ในเมืองก็เกิดสับสน

ต่อมาก็มีพระมหาเถระท่านหนึ่ง ท่านได้ฌานสมาบัติ ถามต่อว่าเป็นพระอรหันต์ ได้ปฏิสัมภิทาญาณ ท่านทราบความเป็นมาของลูกสาว **พระเจ้าเมืองศรีสังขนาลัย** พระนามว่า **ปทุมมาวดี** ว่าชาติก่อนนั้นเคยเป็นคู่ครองของ **พระเจ้าพรหม** มาก่อน แต่ที่ต้องมาเกิดแยกกันก็เพราะทานบารมี การบำเพ็ญทานต่างที่ต่างกัน ไม่เสมอกัน เวลาจะทำทานนั้น แยกกัน มีความพอใจไม่เหมือนกัน จึงมาเกิดต่างที่ ท่านจึงไปรายงานให้ **พระราชาศรีสังขนาลัย** ทราบว่า ถ้าหากว่าทาง

ราชาศรีษณาลัย ยกลูกสาวให้ **พระเจ้าพรหม** สงครามจะสงบ ในเมื่อเขานำทูตมาแจ้งให้ทราบ **พระเจ้าพรหม** ก็พอใจ ในเมื่อ **พระเจ้าพรหม** ได้ 2 ม. จำให้ดีนะ

1. ม. เมือง เป็นสัมพันธมิตรไปแล้ว
2. ม. เมื่อ

จำให้ดีนะ ได้ ม. เมีย แล้วก็ได้ ม. เมือง ก็ตั้งเลิกสงครามกลับ **เชียงแสน** เวลานั้นต่อมา **พระเจ้าพรหมมหาราช** ก็ขยายอาณาเขตไปถึงริม **แม่น้ำพระยา** นี้เล่าความเป็นมาของ **พระเจ้าพรหมมหาราช** เป็นอันว่า **พระเจ้าพรหมมหาราช** เป็นพระราชากู้ชาติเป็นองค์แรก เพราะในสมัยก่อนๆ นั้นไม่มี เพราะไม่มีการรบกัน ในเมื่อไม่มีการรบกัน ไม่มีการกู้ชาติ มาคราวนี้ กลายเป็นการเสียท่าเขา

ก็รวมความว่าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัท เวลาเหลืออีก 2 นาที ในเมื่อพูดถึง **พระเจ้าพรหม** ก็มาพูดถึงเรื่องเทศน์ **พระเจ้าพรหมมหาราช** เวลานั้นท่านเก่งแต่ว่าเวลานี้ **พระเจ้าพรหม** ก็ตายแล้ว **พระเจ้าพังคราช** พระราชบิดาก็สวรรคตแล้ว ทุกคนสมัยนั้นก็ตายแล้ว แต่ทุกคนสมัยนั้นมาเกิดนั่งคุยอยู่นี่มั่งหรือเปล่าก็ไม่เอารองเท้าขว้างมาก็แล้วกันนะ ก็เป็นอันว่า กฎธรรมดาของโลกก็คือธรรมะ ก็คือ

อนิจจัง ความไม่เที่ยง ทุกคนเกิดขึ้นมาแล้ว ทีแรกก็เป็นคนไทย มีประเทศอยู่อย่างมีความสุข เป็นสุข ต่อมาถูกข่มไว้ นั่นไม่เที่ยงอยู่ที่ไม่ได้ เมื่อความไม่เที่ยงเกิดขึ้น ก็เป็น **ทุกข์** ในที่สุดถึงแม้ว่าจะยึดประเทศกลับคืนได้มีความสุขแต่ก็ต้องตายเป็น **อนัตตา**

นี่แหละ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้า ขอทุกท่านฟังเรื่องราวของ **พระเจ้าพรหม** ก็ทราบว่า ทุกคนเวลานั้นตายกันหมดแล้ว เราก็ต้องตายเหมือนกัน

เอ๊ะ เวลานั้นใครมาสะกิดข้างๆ ขอแถมหน่อย เขาสะกิดข้าง เขาบอกว่าเวลานั้นกองทัพของ **พระเจ้าพรหม** แต่งตัวแบบนี้ คือก่อนจะทำการรบ 3 ปี **พระเจ้าพรหม** สั่งให้ทุกบ้านทอ **ผ้าสีชมพู** มี **ผ้าสีชมพู** เป็นเครื่องนุ่งและเครื่องห่มและใส่ทั้งเสื้อกางเกง และก็มี **ผ้าแดงคาดหัว** มี **ผ้าแดงผูกคอ** เป็นสัญลักษณ์ของกองทัพ **เมืองสีทอง** หรือ **เมืองสีทวง** ภาษาเหนือเรียก **เมืองสีทวง** นะ แต่เราก็เรียก **เมืองสีทอง**

ก็เป็นอันว่าเวลานั้น **พระเจ้าพรหม** ท่านเก่ง ท่านก็ตาย ต่อนี้ไปบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ก็ต้องคิดว่า เราก็ต้องตายเหมือนกัน ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านก่อนจะตายก็ตั้งสัตยาธิษฐานไว้ เวลาหลังจากทำบุญท่านต้องการอะไร ถ้าต้องการนิพพานก็หวังนิพพานจุดเดียวเป็นที่ไป ถ้าต้องการสวรรค์ต้องการพรหมโลก ก็หวังสวรรค์จุดเดียว หวังพรหมโลกจุดเดียว ถ้าบางท่านไม่แน่ใจว่าจะไป สวรรค์ได้ จะไปพรหมโลกได้ อาจจะต้องเกิดใหม่ ก็ตั้งใจอธิษฐานอย่าง **พระอนุรุทธ** ว่า ผลบุญทั้งหมดที่ข้าพเจ้าทำแล้วทั้งหมดนี้ ขอคำว่าไม่มี จงอย่าปรากฏแก่ข้าพเจ้า เพียงเท่านี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายทุกอย่างจะมีกับท่าน

เข้า เวลาหมดแล้ว บรรดาญาติโยม ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนาอาตมาภาพขอตั้งสัตยาธิษฐาน อังคุณพระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตนธรรมรัตน และสังฆรัตน ทั้ง 3 ประการ ขอจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน มีแต่ความสุขสวัสดิ์พัฒนามงคลสมบุญกุศล และจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากปรารถนาสิ่งใดขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนาทุกประการ อาตมาภาพรับประทานวิสาขนาถยุติด้วย เวลาแต่เพียงเท่านี้ เหวี่ยงด้วยประการฉะนี้

ญาติโยมประเดี๋ยวพอเสร็จนะ พระท่านให้พรเสร็จอาตมาก็จะไป **พระเจ้าพรหมมหาราช** ตอนนั้นถ้าญาติพุทธบริษัทต้องการจะถวายสังฆทานที่โน่นเขาจัดสังฆทานไว้ละ ถ้าสังฆทานที่โน่นเวลาจะไม่ทัน เอละ เมื่อไปถึงแล้วก็บวงสรวง ตอนบวงสรวงนะเชิญ **ท้าวมหาราช** กับ เทวดา พรหมทั้งหมด และพระอริยเจ้าด้วย เวลาบวงสรวงญาติโยมต้องการอะไร ต้องการความช่วยเหลืออะไรจากท่าน ก็ขออธิษฐาน เขาก็แล้วกันนะ

พระธรรมเทศนาเรื่อง ความกตัญญูทเวทิต

แสดงเมื่อ

วันพุธที่ 16 สิงหาคม 2532

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

นิมิตตัง สาธุรูปนัง กตัญญูทเวทิตา ตีติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ใน กตัญญูทเวทิต เพื่อเป็นเครื่อง
โสรจของคหบดีธรรมะที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำ
ปักร์ ในวันนี้การที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายพากันมาบำเพ็ญกุศลวันนี้ ทั้งนี้ก็เพราะว่ามี
ความเคารพในองค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเหตุ ตามที่องค์สมเด็จพระ
บรมโลกเชษฐุตริสแนะนำว่า บุญทั้งหลายย่อมเกิดแก่บรรดาท่านพุทธบริษัทก็คือ

1. ทานมัย บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน
2. ศิลมัย บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล
3. ภาวนามัย บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา

การบำเพ็ญ บุญกิริยา ทั้ง 3 ประการนี้ เป็นปัจจัยให้บรรดาท่านพุทธบริษัทมีความสุขทั้ง
ชาติปัจจุบันและสัมปรายภพ และในที่สุดก็จะถึงพระนิพพานเป็นที่สุดต่อไป แต่ว่าวันนี้บรรดาท่าน
พุทธบริษัททั้งหลาย ทุกคนตั้งใจมาบำเพ็ญกุศลทั้ง 3 ประการครบถ้วนแล้ว คือ

1. ทานมีแล้ว
2. ศีลสมาทานแล้ว
3. เวลานี้กำลังสดับรับรสพุทธพจน์เทศนา อันเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเหตุ

วันนี้จะเทศน์เรื่อง กตัญญูทเวทิต คือความกตัญญูทเวทิตนี้ ถ้าจะกล่าวกันไม่มีกำลังมาก
การที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า คนที่มีความกตัญญูรู้คุณ รู้อุปการคุณที่ท่านทำแล้ว
และตอบสนองคุณท่านตามพระบาลีว่า นิมิตตัง สาธุรูปนัง กตัญญูทเวทิตา ซึ่งแปลเป็น
ใจความว่า บุคคลใดรู้อุปการคุณที่ท่านทำแล้ว และตอบสนองคุณท่าน เรากล่าวว่า บุคคลนั้นเป็น
คนดี

ความจริงตามพระบาลีที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นคนดีนี้หายากจริงๆ แล้วก็ถึงที่มีความ
ความสำคัญ ในความกตัญญูรู้คุณ เพราะการกตัญญูรู้คุณนี้บรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้าบุคคลใดมี
ความอกตัญญูไม่รู้คุณท่าน ท่านทำให้แล้วแต่ไม่ตอบสนองคุณท่านด้วยความดี เป็นคนอกตัญญู
สนองความร้ายต่อท่าน คนประเภทนี้จะไปที่ไหนก็หาความสุขไม่ได้ เพราะว่าทุกคนถ้าทราบจริยา
ความเป็นมาแล้ว ก็จะคิดว่าคนที่มีคุณต่อเขา เขาสามารถทำลายได้ฉันใด เราเองถ้าจะสงเคราะห์
เขาเมื่อไร เขาอาจจะสามารถทำลายได้เมื่อนั้น

ดูตัวอย่างองค์สมเด็จพระภาควันต์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า กับ **พระเทวทัต** ความจริงพระพุทธรูปก็ดี **พระเทวทัต** ก็ดี ทั้ง 2 ท่านนี้เป็นญาติสนิทกัน **พระเทวทัต** เป็นลูกของลุงพระพุทธรูปเป็นลูกของน้องชายของลุงและต่อมาพระพุทธรูปเจ้าสมัยเป็น **สิทธัตถะ** ราชกุมาร ก็แต่งงานกับน้องสาว **พระเทวทัต** และในเมื่อองค์สมเด็จพระทวงสวัสดิโสภาคย์บรมลูภิเชกสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว **พระเทวทัต** ก็เข้ามาบวชในศาสนาขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ตอนนี้อยู่ว่าเป็นสาวกผู้รับฟัง เพราะรับฟังคำสอน และศึกษาพระธรรมวินัย และการปฏิบัติในพระพุทธศาสนา จนได้อภิญญาสมาบัติ แต่ว่าเป็นอภิญญาโลกีย์ นั่นหมายความว่า จะแสดงฤทธิ์แบบไหนก็ได้เพราะได้อภิญญา 5

ต่อมา **พระเทวทัต** เกิดความกำเริบ ต้องการจะปกครองสงฆ์แทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ความจริงเวลานั้นพระอรหันต์ยังมีจำนวนมาก นับเป็นแสนๆ องค์ แต่ว่า **พระเทวทัต** เป็นผู้ทรงฉานโลกีย์ มันเทียบกันไม่ได้ แต่ด้วยกำลังใจที่ **พระเทวทัต** จองเวรจองกรรมกับองค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า

ขอเล่าความเป็นมาของ **พระเทวทัต** สักนิดหน่อย เกรงเวลาจะไม่พอ คือว่า **พระเทวทัต** นี้บรรดาท่านพุทธบริษัทที่จองเวรพระพุทธรูปเจ้าสมัยไหน ท่านกล่าวตามพระบาลีมีอยู่ว่า

ในสมัยหนึ่ง **พระเทวทัต** กับพระพุทธรูปเจ้าเกิดมาเป็นเพื่อนกัน ต่างคนก็ต่างเป็นพ่อค้าซื้อของถูกขายของแพงตามราคาเช่นเดียวกัน วันหนึ่งปรากฏว่ามีตระกูลหนึ่ง ยากจน แต่ว่าตระกูลนั้นในอดีตเป็นมหาเศรษฐี ก็ตระกูลนี้ยังมีของเหลืออยู่ขึ้นเดียวคือ ถาดทองคำ วันนั้น **พ่อค้าเทวทัต** ไปถึง คุณยายเจ้าของบ้านจึงนำถาดทองคำเพื่อจะมาขายในราคาของทองคำ **พ่อค้า เทวทัต** เห็นว่าเป็นคนจน เมื่อดูแล้วก็บอกว่าอันนี้ไม่ใช่ทองคำแท้ มันเป็นทองคำปลอม หรือเป็นทองกะไหล่ให้ราคาถูก คุณยายก็ทราบว่าเป็นของท่านเป็นทองคำแท้ ท่านก็ไม่ยอมขาย **พระเทวทัต** ก็มีความรู้สึกว่ายายคนนี้แก่แล้วเป็นคนยากจน ในที่สุดก็ไม่รู้จะขายใคร ก็ต้องขายให้เราในวันนี้ จึงหนีไป

วันรุ่งขึ้นองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดา คือพระพุทธรูปเจ้าของเราเป็นพ่อค้าเหมือนกันไปที่บ้านนั้น คุณยายก็นำถาดทองคำมาขาย พระพุทธรูปเจ้าเห็นว่าถาดทองคำเป็นถาดทองคำบริสุทธิ์ ถาดทองคำแท้ จึงให้ราคาทองคำเป็นที่พอใจของเจ้าของ ก็เลยซื้อในราคาถาดทองคำเจ้าของก็พอใจ

ต่อมาวันรุ่งขึ้น **พระเทวทัต** ไปใหม่ ถามคุณยายว่าถาดทองคำอยู่หรือเปล่าคุณยายบอกว่ายายไปแล้ว ก็ขายในราคาทองคำ ก็ถามว่าขายให้กับใคร ก็บอกซื้อพ่อค้า **พระเทวทัต** ก็ทราบว่าเป็นเพื่อนของตนเอง กลับมาตอนเย็นมาพบกันเข้าก็ถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าท่านได้ซื้อถาดทองคำลูกนั้นหรือพระพุทธรูปเจ้าบอกว่าซื้อมา **พระเทวทัต** โกรธ หาวว่าตัดหน้าทำลายผลประโยชน์จึงหยิบเม็ดทรายขึ้นมา 1 กำมือ ก็บอกว่าอธิษฐานว่า นับแต่บัดนี้ต่อไป เราขอจองเวร

จงกรรมทำร้ายท่านทุกชาติจนกว่าจะเท่าทราย เมล็ดทรายเท่ากำมือ ก็หมายความว่า ทรายเม็ดหนึ่งก็เท่ากับ 1 ชาติ

ตั้งแต่ชาตินั้นเป็นต้นมา ปรากฏว่า **เทวทัต** ก็ทำลายพระพุทธเจ้าตลอดมาพระพุทธเจ้าก็ไม่เคยตอบสนอง แต่ว่าในที่สุดบรรดาท่านพุทธบริษัท **พระเทวทัต** ก็ลง **อเวจีมหานรก** พระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงความดีมีความกตัญญูทเวทไปนิพพานต่างกัน

ที่นี้ต่อมาก็จะขอเล่าเรื่องความเป็นมาของความกตัญญูของคุณโดยตรงแก่บรรดาท่านพุทธบริษัท เรื่องความกตัญญูของคุณนี้ ในเมือง **พาราณสี** ปรากฏว่ามีมหาเศรษฐีท่านหนึ่ง มีลูกชายคนเดียว ต่อมาลูกชายได้ฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็มีความเลื่อมใส ต้องการจะบวชในพระพุทธศาสนาเมื่อลาพ่อแม่มาลาแม่บอกว่าจะบวช พ่อแม่ก็บอกว่าทรัพย์สมบัติทั้งหลายของเรามีมาก จงอย่าบวชเลยอยู่ปกครองทรัพย์เถอะ ลูกชายไม่พอใจใครจะบวช เมื่อในที่สุดพ่อแม่ไม่อนุญาตก็ไม่ยอมกินข้าวกินปลา นอนในห้องไม่ออกมา

ปรากฏว่าต่อมาในวันหน้า พ่อแม่ไปตามเพื่อนของบรรดาลูกชายมาให้ปลอบโยนลูกชายก็ไม่ยอม ไม่ยอมทำตาม จะบวชทำเดี๋ยว ถ้าไม่ให้บวชก็ขอตายในห้อง ไม่ยอมกินข้าว ก็เป็นอันว่าบรรดาเพื่อนทั้งหลายก็มีความเห็นว่า ปลอบยให้บวชเป็นการก่อน เพราะการบวชในพระพุทธศาสนาไม่เหมือนอยู่อย่างเป็นฆราวาส การเป็นลูกมหาเศรษฐีจะต้องการอะไรมันก็ได้ทุกอย่าง ต้องการร้อนได้ร้อน ต้องการเย็นได้เย็น นี่เป็นการสมมติ ท่านก็ไปแนะนำกับบิดามารดาของท่านว่าก็ขอให้บวชไปก่อน ในเมื่อการบวชในพระพุทธศาสนานั้นมันมีความปรารถนาไม่สมหวัง เพราะต้องการร้อนก็ได้เย็น ต้องการเย็นก็ได้ร้อน ทุกสิ่งทุกอย่างมาจากชาวบ้านได้ ถ้าชาวบ้านไม่ให้ก็อด ให้มาเป็นที่ไม่พอใจก็ต้องกินก็ต้องใช้ ไม่ช้าไม่นานเท่าไรในฐานะที่เป็นลูกมหาเศรษฐีทนนไม่ไหวก็ต้องสึกมาเอง พ่อแม่ก็เห็นชอบอนุญาตให้ลูกชายบวช

เมื่อลูกชายเข้าไปบวชในพระพุทธศาสนาแล้ว ฟังเทศน์จากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่ต้นจนอรหันต์ แล้วก็ลงองค์สมเด็จพระภควันต์เข้าป่าลึกเจริญพระกรรมฐานจนเป็นอรหันต์พร้อมกันเพราะความดี

ต่อมาปรากฏว่าบรรดาพ่อและแม่อยู่ทางบ้านนี้เป็นคนแก่ก็ไม่ทันคนใช้ คนใช้ในบ้านขโมยของไปบ้าง คนที่กู้เงินทองก็โกงไม่ส่งดอกเบี้ย ในที่สุดท่านมหาเศรษฐีทั้งสองก็กลายเป็นของทานหมดทรัพย์สิ้น มันโกงหมด มันขโมยกันหมดในเมื่อเหลือแต่บ้านเหลือแต่ที่ เมื่อไม่มีจะกินจริงๆ ก็ต้องขายที่ ในที่สุดก็ขายบ้านเมื่อหมดแล้วก็ต้องนั่งขอทานข้างฝาเรือนเขา

ต่อมาในกาลครั้งหนึ่งมีพระที่มาอยู่ตำบลเดียวกัน บวชในพระพุทธศาสนาเมื่อฟังธรรมจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือเรียนพระกรรมฐาน เสร็จก็เข้าป่าไปพบพระองค์นั้นเข้า พระองค์นั้นก็ถามว่าคุณบ้านเดิมอยู่ที่ไหน เมื่อทราบว่าเป็นคนตำบลเดียวกัน ก็ถามถึงมหาเศรษฐีแต่ก็ไม่บอกว่า เป็นพ่อเป็นแม่ถามแต่เพียงว่าท่านรู้จักท่านมหาเศรษฐีทั้งสองไหม พระองค์นั้นก็

บอกว่า จะถามถึงท่านมหาเศรษฐีเพื่อประโยชน์อะไร เพราะว่าเวลานั้นมหาเศรษฐีทั้งสองนั้นไม่ใช่ มหาเศรษฐีแล้ว กลายเป็นคนขอทานไปแล้ว ทั้งนี้ก็เพราะว่า มีลูกชายคนเดียวลูกชายบวชใน พระพุทธศาสนาไม่กลับไปหาพ่อไม่กลับไปหาแม่คนรับใช้มันก็โกงบ้างลักของ ขโมยของไปบ้าง คน กู้หนี้ยืมสินไปโกงมั่ง เวลานี้ทรัพย์สินหมดขายที่ขายบ้านกินหมด แล้วก็ต่างคนต่างเป็นคนขอทาน

เมื่อพระลูกชายทราบ แต่ความเป็นอรหันต์บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายย่อมเคารพกฎ ของกรรม คำว่าเสียใจไม่มีในพระอรหันต์แต่ความสลัดใจมีอยู่ จึงได้กลับไปจากป่า เข้าไปเฝ้าองค์ สมเด็จพระบรมครู แต่มาถึงทาง 3 แพร่ง ก็มายืนนึกในระหว่างทาง 3 แพร่งว่า ระหว่างทางเมื่อ ขวาไปหาพ่อกับแม่ ทางเบื้องซ้ายไปสู่พระมหาวีหาร เราจะไปที่ไหนดีก่อน ก็คิดว่าการเฝ้าองค์ สมเด็จพระชินวรเป็นของสำคัญ แต่ทว่าพ่อแม่เราก็สำคัญมาก ทราบว่าท่านเป็นขอทานต้องไป เยี่ยมก่อน จึงตัดสินใจยังไม่เข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระชินวร ไปหาพ่อและแม่ก็ไปเดินหา

ปรากฏว่าพบพ่อกับแม่ทั้ง 2 คน นั่งถือกระบองแตรๆ อยู่ข้างฝาบ้านของชาวบ้าน นั่ง ขอทานอยู่ เวลานั้นสาวกขององค์สมเด็จพระบรมครูก็สนใจเข้าไปใกล้และถามว่า ถ้ามคนแก่ทั้ง 2 คนว่า จำท่านได้ไหม ก็พอดีทั้ง 2 คนแก่จำหน้าลูกไม่ได้เพราะบวชเป็นพระ แต่ว่าจำเสียงได้ ก็ ถามชื่อลูกชาย ก็บอกว่าไซ้ก็เลยเล่าความเป็นมาให้พระลูกชายทราบ ลูกชายก็บอกว่านั้นเป็นกฎ ของกรรมปล่อยไปเถอะ ในเมื่อพ่อแม่มีความลำบากผมก็ต้องการจะเลี้ยง จึงนำบิดามารดาทั้งสอง จากคนขอทานเข้าไปขายป่า คือไกลบ้านหน่อย ปลูกกระท่อมน้อยๆ ให้อยู่และเวลาไปบิณฑบาต กลับมา ได้ข้าวได้ของมาก็ให้พ่อแม่กินก่อน เหลือเท่าไรฉันเท่านั้น ถ้ามีญาติโยมเขาถวายผ้าสบง จีวรใหม่ๆ เข้ามาก็ให้พ่อแม่ใช้ เอาผ้าเก่าๆมาเย็บกลับทำสีน้ำฝาดแล้วก็ใช้เสียเอง มีการเศร้า หมอง ต่อมาก็อาศัยอาหารที่เหลือบ้าง ไม่เหลือบ้าง เหลือมากบ้าง เหลือน้อยบ้าง ไม่พอจะกินก็ชุบ ผอมลง

ครั้งในกาลต่อมา บรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายทราบความเป็นมาของพระองค์นั้นแล้ว ก็เข้าไป เฝ้าองค์สมเด็จพระประทีปแก้วกราบทูลว่า ภัณฑะ ภควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้ เจริญพระพุทธเจ้าข้า พระองค์นั้นประจบคฤหัสถ์ปฏิบัติผิดพระธรรมวินัยที่องค์สมเด็จพระจอมไตร บรมศาสดา ทรงสอนไว้องค์สมเด็จพระจอมไตรจึงได้มีพระพุทธปฏิภาตรัสเรียก ให้พระองค์นั้นเข้าไป เฝ้าในเมื่อพระตามพระองค์นั้นเข้าไปเฝ้าแล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ถามว่าเธอประจบ คฤหัสถ์หรือพระองค์นั้นก็กราบทูลว่าไม่ได้ประจบคฤหัสถ์พระพุทธเจ้าข้าท่านก็ถามความเป็นมา บอกว่ามีคนเขามาฟ้องแต่ความจริงพระพุทธเจ้ารู้ทุกอย่างนะอย่าคิดว่าจริยาที่บรรดาพระทั้งหลาย ทำนะ ท่านไม่รู้ ท่านรู้ แต่ว่าท่านเห็นว่าไม่ผิดท่านจึงปล่อย แต่ในเมื่อมีคนไปฟ้อง ก็ต้องเรียกมา สอบสวนตามระเบียบ

ท่านก็บอกว่ามีคนเขามาฟ้องบอกว่า เธอบิณฑบาตมาแล้ว แทนที่จะกินก่อนกลับให้คนแก่ 2 คนกินก่อน และเมื่อเหลือเท่าไรกลับมากินทีหลัง นี่ประการหนึ่งและประการที่สอง ชาวบ้าน

ถวายผ้าใหม่ ๆ มาเธอก็ไม่ใช้ กลับไปย้อมสีใหม่ให้คนแก่ 2 คนนุ่ง แล้วเธอก็เอาผ้าของคนแก่ทั้ง 2 คนที่เก่าแล้วมาเย็บปะติดปะต่อกันทำเป็นผ้าไตรจีวร แล้วก็ย้อมน้ำฝาดแล้วก็เอามาห่มเอง เป็น การเศร้าหมองอย่างนี้จริงไหม

พระองค์นั้นอย่าลืมนะว่าท่านเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ย่อมไม่ปฏิเสธตามความเป็นจริง ก็ ยอมรับว่า เป็นความจริงพระพุทธเจ้าข้า

เมื่อพระองค์นั้นยอมรับเป็นความจริงแล้ว พระพุทธเจ้าก็ยังไม่ทรงตำหนิแต่ความจริงถ้า ผิดนะ ถ้ารับอย่างนี้ทรงตำหนิทันที เป็นอันว่า องค์สมเด็จพระชินศรียังไม่ตำหนิยังไม่กล่าวโทษ ท่าน ถ้ามต่อไปว่า คนแก่ 2 คนนะ สืบเนื่องเป็นอะไรกันมากับเธอ

พระองค์นั้นก็บอกว่าคนแก่ 2 คนนั้น เป็นบิดากับมารดา เดิมจริงๆ ท่านเป็นมหาเศรษฐี ความจริงพระพุทธเจ้ารู้อแล้ว แต่ว่าท่านก็ต้องรายงาน เพราะว่าพระองค์อื่นไม่รู้ ข้าพระพุทธเจ้าเอง เป็นลูกชาย และเป็นลูกชายคนเดียว ในเมื่อได้ฟังเทศน์จากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทันที แรกก็เกิดความเลื่อมใส ตั้งใจจะบวชในพระพุทธศาสนา แต่บิดาและมารดาก็ค้าน เพราะไม่มีใคร ครอบสมบัติในที่สุดข้าพระพุทธเจ้าก็อดชั่ววอดน้ำ พ่อแม่เกรงว่าจะตายก็ให้บวช เมื่อบวชแล้วเรียน กรรมฐานจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็เข้าไปปฏิบัติในป่าเวลานี้เป็นพระชีนาสพ พระพุทธเจ้าพอกกล่าวท่านนี้ พระพุทธเจ้ายกมือว่า สาธุ ดีแล้ว ว่าดีแล้วดีละๆ และต่อมาก็ปรากฏว่า ทราบว่าบิดามารดาทั้งสองพ้นสภาพจากความเป็นเศรษฐี คนใช้ในเรือนขโมยของบ้าง คนกู้เงินไป โกงเสียบ้าง ทรัพย์สินถูกโกงบ้าง ถูกขโมยบ้าง ทรัพย์สินทั้งหมด ขายที่ขายทางบ้าง ต่อมาเงินขายที่ ขายทางทั้งหมด ต่อมาก็ขายบ้าน กินเงินขายบ้านหมด ต้องเป็นขอทาน

องค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงทราบดังนั้นแล้วสมเด็จพระ ประทีปแก้วแทนที่จะตำหนิ ทรงยกมือกล่าวว่า สาธุ สาธุ สาธุ นั้นแปลว่าดีแล้ว ดีแล้ว ดีแล้ว เธอทำ อย่างนี้ดี คือมีความกตัญญูต่อกตเวทิตะ คนที่มีความกตัญญูต่อกตเวทิตะ คือรู้อุปการะที่ท่านทำแล้ว ตอบสนองคุณท่านด้วยความดีเรากล่าววว่า บุคคลนั้นเป็นคนดี เธอปฏิบัติคนเป็นคนดีมาก ปฏิบัติ ตนเช่นเดียวกันตถาคตสมัยเมื่อเป็น สุวรรณสาม ไฉน ๓ ๓ ๓ ไม่ต้องเทศน์ เรื่อง สุวรรณสามนะ วันนี้ไม่ต้องกลับบ้านกัน

ขอต่ออีกเรื่อง ไม่ต้องกลับบ้านกันนะ ก็รวมความว่า พระพุทธเจ้าก็ทรงอนุญาตให้พระองค์ นั้นปฏิบัติอย่างนั้นต่อไป แล้วองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาก็ตรัสกับพระว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ความกตัญญูรู้คุณที่ท่านทำแล้ว และเราตอบสนองของคุณท่าน นี่เป็นความดีอัน ใหญ่ประเสริฐ เพราะการกตัญญูรู้คุณต่อบุคคลผู้มีคุณ ย่อมเป็นความดีที่ท่านไม่ให้ตกอับ นั้นก็ หมายความว่าถ้าเรารู้คุณท่าน และตอบสนองของคุณท่าน เราจะไปในสถานที่ใดก็ตามที่ เมื่อใครเขา ทราบข่าวว่า เรามีความกตัญญูรู้คุณ บุคคลทั้งหลายเหล่านั้นเขาจะสงเคราะห์ให้มีความสุข คนที่มี

ความกตัญญูรู้คุณ เมื่อมีชีวิตอยู่ก็มีความสุข ตายจากชาตินี้แล้วไปเกิดในชาติหน้าก็มีความสุข มีสวรรค์เป็นที่ไปเป็นต้น

หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ขึ้นไปที่ **พระสารีบุตร** ว่า ภิกขเว ดูภริกาทั้งหลาย ความกตัญญูรู้คุณในบุคคลทั้งหลายบุคคลผู้มีคุณนั้น ดูตัวอย่าง **สารีบุตร สารีบุตร** เป็นสัตบุรุษ ผู้มีความกตัญญูทักท้วงคุณของพราหมณ์ แล้วพระพุทธเจ้าก็ตรัสว่า ในสมัยหนึ่ง **ราชพราหมณ์ ราชพราหมณ์** นี้เป็นคนแก่ แล้วก็เป็นคนจน มาวันหนึ่ง **พระสารีบุตร** ได้บิณฑบาตข้างบ้านนั้น เดินเฉียดไป **ท่านราชพราหมณ์** ได้เอาข้าวใส่บาตร 1 ทัพพี ความจริงท่านมีโอกาสใส่ เพียงครั้งเดียวในชีวิตของ **ท่านราชพราหมณ์** ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะเป็นคนจนมาก ต่อมาอาศัยที่เป็นคนแก่ด้วย แล้วก็เป็นคนจนด้วย ลูกหลานก็เลยไม่อยากจะเลี้ยง เขาก็ปล่อยให้มีความอดๆ อยากๆ ในที่สุด **ท่านราชพราหมณ์** ก็ต้องมาอาศัยพระในวิหารขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่นั่น อาศัยพระกินอยู่ 3 ปี ก็ความจริง 3 ปีนี้ พระพุทธเจ้าจะไม่รู้นั้น ไม่มี รู้ แต่ว่ายังไม่ถึงวาระ

ก็ปรากฏว่าเมื่อถึงปีที่ 3 ผ่านไป วันหนึ่งองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาตรวจอุปนิสัยของสัตว์เวลาเช้ามีด **ราชพราหมณ์** ตกในข่ายพระญาณของพระองค์ ในตอนเย็นจึงได้ทรงเดินไปที่ **ราชพราหมณ์** อยู่ บรรดาพระสงฆ์เห็นองค์สมเด็จพระบรมครูเดินไปอย่างนั้น ต่างคนก็ต่างตามไป พอไปถึงที่ตรงนั้น ก็ปรากฏว่า **ราชพราหมณ์** บริโภคอาหารเย็นเสร็จ น้ำน้ำที่ล้างภาชนะออกมาเทข้างนอก ก็พบพระพุทธเจ้าพอดี

พระพุทธเจ้าก็ทรงหยุด ไม่เดินต่อไป ก็ถามพราหมณ์ มาอยู่ที่ไหนพราหมณ์ก็ตอบว่า มาอาศัยพระกินพระเจ้าข้า แต่ในบาลีเขาเรียกว่า **วิฆาสาโท วิฆาสาทา** แปลว่า ผู้กินเดนต้องมากินเดนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์อยู่พระพุทธเจ้าก็ถามว่าทำไม ท่านก็บอกว่า เป็นคนยากจนเข็ญใจ ลูกหลานไปเลี้ยงพระพุทธเจ้าก็ถามว่า พราหมณ์ไม่อยากจะบวชรีทำไมจึงไม่บวช พราหมณ์ก็บอกว่า ข้าพระพุทธเจ้าอยากจะบวช แต่ว่าไม่มีใครบวชให้พระเจ้าข้า พระพุทธเจ้าจึงได้หันไปถามพระว่า ใครรู้คุณของพราหมณ์บ้าง พราหมณ์คนนี้เคยมีคุณกับใครบ้าง พระสงฆ์ทั้งหลายยืนเงย

ก็มีพระสารีบุตรองค์เดียวนั่งคุกเข่าพนมมือ ตามบาลีว่านั่งโขยงของเราต้องนั่งคุกเข่า นั่งโขยงพนมมือกราบทูลว่า ข้าพระพุทธเจ้ารู้คุณของพราหมณ์พระเจ้าข้า พระพุทธเจ้าก็ถามว่า **สารีบุตร** ดูกร **สารีบุตร** พราหมณ์มีคุณกับเธอเมื่อไร ทำอะไรให้กับเธอ **พระสารีบุตร** ก็กล่าวว่า เมื่อปีก่อนนั้น ข้าพระพุทธเจ้าไปบิณฑบาตใกล้บ้านของพราหมณ์พราหมณ์ได้ใส่บาตรข้าพเจ้า ทัพพีหนึ่งพระเจ้าข้าพระพุทธเจ้าจึงได้มีพระพุทธรูปกาดรึว่า **สารีบุตร** ดูกร **สารีบุตร** สัตบุรุษผู้มีความกตัญญูทักท้วง ที่มีความดีเป็นประเสริฐ จงเป็นอุปัชฌาย์บวชให้แก่ **ราชพราหมณ์** ในที่สุด **พระสารีบุตร** ก็บวชให้แก่ **ราชพราหมณ์** เมื่อบวชแล้ว เวลาเช้าพรรษาที่ลาองค์สมเด็จพระประทีปแก้วไปจำพรรษาที่อื่นกับ **พระสารีบุตร**

ความจริง **พระสารีบุตร พระโมคคัลลาน์** นี้ไม่ได้อยู่ประจำกับพระพุทธเจ้าอยู่เป็นเขตกัน เพื่อรับสนองความดีความต้องการของคนผู้มีศรัทธา ในเมื่อตาย **พระสารีบุตร** ไปไม่ช้า ไม่นานไม่กี่วันนัก **ท่านราหุพาหุณ** ก็ได้สำเร็จอรหัตผล

นี่แหละบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททุกท่าน วันนี้เป็นวันสารทจีนใช่ไหม วันสารทจีนนี้ แจ็ก เขามีแสดงความกตัญญูรู้คุณ วันวานนี้ถามแจ็ก เผอิญแจ็กมีไม้ไผ่แจ็กมานะ ไม้ไผ่ **แจ็กหง่า** นะ ฮะ ฮะ **แจ็กหง่า** นี้แจ็กกิน ไม้ไผ่แจ็กไหว้ ถ้ามว่าสารทจีนเขาทำอะไรกัน แถบอกว่าไหว้บูญ่าตายาย ก็สรุปแล้วว่าไหว้บรรพบุรุษผู้มีความกตัญญูรู้คุณของเขาละ ประเพณีของจีนนี้ความจริงเขาดีมากไม้ไผ่ไม่ดี

หนึ่งเวลาตรุษก็ดี เวลาสารทก็ดี เขาตั้งเป็นระเบียบไว้เลยว่าต้องไหว้บรรพบุรุษคือบุคคลที่มีคุณในกาลก่อน อันนี้เป็นความกตัญญูรู้คุณของเขา การเคารพบุคคลผู้มีความกตัญญู แจ็ก แจ็กนะจนไม่นานนะ **ตาหง่า** นะ ไช้ใหม่ นานใหม่ แต่ก่อนนั้นพวกจีนนี้เวลาที่เขามาจากเมืองจีน มาประเทศไทยสมัยก่อนเขาไม่มีอะไรมา ไม่มีทุนมา เขาบอกว่าเสียผีหมอนใบ ในที่สุดก็เป็นมหาเศรษฐี อย่างคนที่เป็นเจ้าของธนาคารใหญ่ ก็มีสภาพอย่างนั้นเช่นเดียวกัน ก็รวมความว่า ความกตัญญู เขาทำอย่างไร นี่เหลือเวลา 2 นาที กตัญญูแปลว่า รู้คุณ รู้คุณท่านที่กระทำแล้วอย่างบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทมาบำเพ็ญกุศลในวันนี้ ก็ถือว่าเป็นผู้รู้คุณในความดีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นการสนองคุณท่านพระพุทธเจ้าบอกว่าใครจะสนองคุณตถาคต ก็ให้ตั้งอยู่ในธรรมธรรมที่ให้ตั้งอยู่ก็คือ

1. **ทานมัย** บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน ทานเป็นปัจจัยให้ตัด โลภะความโลภ เพื่อพระนิพพาน ถ้ายังไม่ถึงพระนิพพานเพียงใด ทานจะเป็นปัจจัยให้เกิดมาเป็นคนร่ำรวยในชาติต่อไป เป็นมหาเศรษฐี

ประการที่ 2 **ศีลมัย** ศีล เป็นปัจจัยให้ตัด โทสะ ความโกรธ ถ้ายังไม่ถึงนิพพานเพียงใด ศีลจะเป็นปัจจัยให้มีความสุข ทั้งเกิดเป็นคนก็มีความสุข เกิดเป็นเทวดา เป็นพรหมก็มีความสุข และ

3. **ภาวนามัย** ภาวนาเป็นการให้เกิดปัญญา คนที่มีปัญญานี้มีความสุข (มีเสียงคนร้อง) อ้าวแล้วกัน ใครจะไปนิพพานจะไปนิพพาน ไม่เป็นไร ไม่เป็นไรไม่สบาย

ในที่สุดนี้ก็ปรากฏว่า ถ้าพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา พระทุกองค์โปรดทราบว่าการบวชนี้เป็นศีลาเป็นความดีของท่าน ที่เป็นความกตัญญูรู้คุณต่อพระพุทธเจ้า ถ้าไม่มีพระพุทธเจ้าเราก็ไม่มีผ้าเหลืองจะห่ม ถ้าไม่มีบารมีของพระพุทธเจ้า เราก็ไม่มีข้าวจะกิน ผ้าก็ไม่ห่ม ข้าวก็ไม่กิน วัดก็ไม่ได้อยู่ ที่เราบวชได้อย่างนี้เป็นเพราะอาศัยบารมีขององค์สมเด็จพระบรมครู การสนองคุณท่านก็ตั้งใจปฏิบัติความดีอยู่ในพระธรรมวินัยด้วย ปฏิบัติความดีด้วย ช่วยกันปฏิบัติให้เข้าถึงผลแห่งความดี จะเป็นที่สร้างความสุขแก่บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทพระที่ปฏิบัติความดีเป็นปัจจัยให้เกิดความสุข เพราะอะไร

เพราะว่าถ้าตอนเช้า พระพุทธองค์เข้ามาสนทนาตามกำลังที่จะฟังได้ ถ้าสมาธิมากก็ตาม น้อยก็ตาม พยายามอันดับแรกกำจัดนิวรณ์ 5 ประการก่อน จะทำวัตรได้แค่ที่ 2 ที่ก็ตามใจ ไม่เป็นไร ไม่ต้องมาก ต่อจากนั้นไปก็ตั้งอารมณ์วิปัสสนาญาณ ให้รู้จักการเกิดแก่เจ็บตายว่ามันเป็น ทุกข์ เวลานั้นอารมณ์จะปลอดจากกิเลส ก็ตั้งสมาธิภาวนานิดหน่อยก็ใช้ได้ อย่างนี้ทำอย่างนี้ชื่อว่า พระเข้าสมาบัติ ตอนเช้าทุกวันตอนเช้ามีด หลังจากนั้นก็ไปบิณฑบาต ญาติโยมพุทธบริษัทใส่บาตรก็ถือว่าใส่บาตรกับพระออกจากสมาบัติ อย่างนี้มีอันสูงส่งสูงกว่าพระปกติธรรมดาหลายแสน เท่า

เอาละ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย พุคมาพูดไป มันก็เหนื่อยทนไม่ไหว **ตาหง่า** ต้องเลิกนะ เวลาหมดพอดี ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้ อาตมาภาพขอตั้งสัตยาธิษฐานอังกุณพระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้ง 3 ประการ ขอจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน มีแต่ความสุข สวัสดิ์ดีพัฒนามงคลสมบุญคุณพูนผล ปรรอณาสิ่งใดก็ขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนาจงทุกประการ อาตมาภาพรับประทานวิสัยขานมาในกตัญญูคาถา ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง ถัมมิกอุบาสก

แสดงเมื่อ

วันพุธที่ 30 สิงหาคม 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

บุญญานิ ปุริสโกสมิง ปติฏฐาโนติ ปาणिโน ตีติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมาภาพจะแสดงพระสังฆธรรมเทศนาใน **บุญญาภิกขา** เพื่อเป็นเครื่อง
โสรจสรององค์ศรัทธาบารมีที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศล
ประจำปักษ์คือ วันพระแรม 15 ค่ำในวันนี้ เป็นอันว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้ตั้งใจ
บำเพ็ญกุศลหลายอย่างด้วยกัน คือ

1. **ทานมัย** บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน บรรดาท่านพุทธบริษัททำแล้ว
2. **ศีลมัย** บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล บรรดาท่านพุทธบริษัทสมาทานศีลแล้ว แล้วก็
3. **ภาวนามัย** กำลังปฏิบัติกันอยู่ คือตั้งใจบริกรรมพุทฺพะจนฺเทศนา เป็นคำสั่งสอนขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็รวมความว่า การทำบุญวันนี้ของบรรดาท่านพุทธบริษัทมีประโยชน์มากด้วยกันคือ 1.
ทาน 2. ศีล 3. ภาวนา คำว่าภาวนาหมายความว่า เจริญสมาธิเพราะว่าบรรดาท่านพุทธบริษัท
ทั้งหลายอาจจะยังไม่เข้าใจคำว่าสมาธิก็มีอยู่บ้างบางท่านก็เข้าใจแล้ว บางท่านก็ยังไม่เข้าใจ จะ
อธิบายคำว่า สมาธิให้ฟัง คำว่าสมาธิแปลว่าการตั้งใจ

บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจมาจากบ้านว่า วันนี้เป็นวันพระ เราจะนำภัตตาหาร
ไปถวายแก่บรรดาภิกษุสงฆ์ในพระพุทฺธศาสนา อย่างนี้เป็นสมาธิใน **จาคานุสสติกรรมฐาน** เป็น
กรรมฐานกองที่ 1 ที่บรรดาท่านพุทธบริษัทตั้งใจมาจากบ้าน และคำมาแล้ว

แล้วก็สมาธิกองที่ 2 คือ ศีล **ศีลมัย** บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล คือบรรดาท่านพุทธบริษัท
ทั้งหลาย ต่างคนต่างมา ต่างคนต่างมีความคิด บางท่านคิดว่าวันนี้เป็นวันพระ เราจะรับอุโบสถศีล
อันนี้ที่สมาธิใน **สีลานุสสติ** บางท่านคิดว่าวันนี้เป็นวันพระเราจะไปรับศีล 8 ถือศีลอุโบสถ แต่ว่า
กำหนดจะรักษาตลอดวันไม่ได้ แต่ถ้าตั้งใจจะเคารพศีลตามเวลาที่เรากำลังต้องการ อย่างนี้ก็ถือว่าเป็น
สมาธิในศีลถ้าจิตใจมีความตั้งใจอย่างนี้ถือว่า มีสมาธิใน **สีลานุสสติกรรมฐาน**

เวลานี้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านตั้งใจสวดบริกรรมพุทฺพะจนฺเทศนา ในคำสั่งสอนของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระนํามาเทศน์ เวลานี้ก็เป็นสมาธิใน **ถัมมานุสสติกรรมฐาน**

ก่อนที่จะมาบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีความนึกถึงพระสงฆ์ในพระพุทฺธศาสนาที่จำ
พรรษาอยู่ในวัดนี้ นึกถึงพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งก็ดี หรือนึกถึงพระสงฆ์ทั้งคณะก็ตาม อย่างนี้จัดเป็น
สังฆานุสสติกรรมฐาน

ก็รวมความว่า เวลานี้บรรดาท่านพุทธบริษัท เจริญพระกรรมฐานหลายอนุสสติด้วยกัน มี อานิสงส์ใหญ่ การเจริญพระกรรมฐาน บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายการตั้งใจแม้จะมีสมาธิ เพียงเล็กน้อย เวลาสั้นๆ แต่ความจริงสมาธิของบรรดาท่านพุทธบริษัทในวันนี้นั้น ไม่สั้นเลย เพราะว่าการถวายนานแต่พระสงฆ์ ท่านตั้งใจกันมาหลายวันแล้ว การที่ตั้งใจว่าจะทำบุญวันพระนี้ มันตั้งใจมาหลายวันขณะที่ตั้งใจว่าจะมาทำบุญนั้นเป็นสมาธิแล้ว ตั้งใจจะมารับศีล ก็เป็นสมาธิอยู่ แล้ว ตั้งใจจะมาฟังเทศน์ก็เป็นสมาธิอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นเวลาของบรรดาท่านพุทธบริษัทไม่น้อย ทรงสมาธิอยู่มาก

และการทรงสมาธิของบรรดาท่านพุทธบริษัทในอนุสสติทั้ง 3 คือ **จาคานุสสติ** คือตั้งใจให้ทาน **ศีลानุสสติ** ตั้งใจรักษาศีล จะมากจะน้อยเต็มวันหรือไม่เต็มวันก็ตาม แล้วก็ **พุทธานุสสติ** นึกถึงพระพุทธรูปที่วัดเป็น **พุทธานุสสติธัมมานุสสติ** นึกถึงการตั้งใจฟังเทศน์ จะมาฟังเทศน์ด้วย เป็น **ธัมมานุสสติ** แล้วก็นึกพระสงฆ์ในพุทธศาสนา เป็น **สังฆานุสสติ** รวมความว่าอนุสสติใหญ่ ทั้งหมดที่บรรดาท่านพุทธบริษัทกำหนดนี้ ครบถ้วนทุกประการมา และก็ได้ทำแล้ว

ถ้าจะกล่าวถึงอานิสงส์ อานิสงส์ของบรรดาท่านพุทธบริษัทที่ทำสมาธิอย่างว่าสมาธิ เล็กน้อย ถ้าท่านพุทธบริษัท ทำได้ก็มีเป็นปัจจัยให้เกิดเป็นบุญเทวดาบ้างอากาศเทวดาบางชั้นบ้าง แต่ว่ากำลังใจของบรรดาท่านพุทธบริษัทมีสมาธิสูงมากกว่านั้น อย่างน้อยที่สุดกำลังใจของบรรดา ท่านพุทธบริษัทอยู่ในขั้น **อุปจารสมาธิ** คำว่า **อุปจารสมาธิ** นี้แปลว่า เขตแดน แต่ถ้าเอากัน จริงๆ สมาธิของบรรดาท่านพุทธบริษัทถึงขั้นนิยามแน่ เพราะการตั้งใจมาหลายวันว่า เราจะถวายนานแก่พระสงฆ์ในพระพุทธรูปตั้งใจกันมาหลายวัน และก็ตั้งใจแน่นอน การตั้งใจแน่นอน อย่างนี้เป็นนิยาม ตั้งใจว่าจะมาฟังเทศน์ในวันพระอย่างนี้เป็นนิยาม เพราะหลายวันมาแล้วตั้งใจว่า จะมาพบพระสงฆ์ในพระพุทธรูปในวันนี้ ตั้งใจมาหลายวันมันก็เป็นนิยาม

ฉะนั้นกำลังของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายที่มาทำบุญวันนี้นั้น นอกจากผลของทาน การให้ ก็ยังมีกำลังใหญ่คือ สมาธิ เข้าสนับสนุน ถ้ากำลังสมาธิของบรรดาท่านพุทธบริษัทอยู่ขั้น **อุปจารสมาธิ** ตามพระบาลีท่านบอกว่า **สวรรค 6 ชั้น** เลือกอยู่ได้ตามชอบใจ จะเป็นชั้นไหนก็ได้ ถ้ากำลังใจของบรรดาท่านพุทธบริษัทเป็นนิยามก็เลือก **พรหม** เป็นที่อยู่ได้ตามอัธยาศัยเหมือนกัน ไปเป็นพรหมได้

ก็จะขอยกตัวอย่างสมาธิเบาๆ ที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายในสมัยพระพุทธเจ้าทำกัน คือว่า **ท่านธัมมิกอุบาสก ท่านธัมมิกอุบาสก** นี้เป็นคนนับถือพระพุทธรูปมาก มีความเคารพในพระพุทธเจ้ามีความเคารพในพระธรรมและพระอริยสงฆ์เป็นอย่างยิ่ง

ต่อมาภายหลัง **ท่านธัมมิกอุบาสก** แก่ลงไป และไฉ่การป่วยไข้ไม่สบายก็บังเกิดขึ้น เวลานั้นถึงขั้นตายกันแน่ ความตายจะเข้ามาถึง ในเมื่อการป่วยหนักเคียดขึ้นมาท่านก็คิดว่า เราไม่มีโอกาสไปฟังเทศน์จากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาหลายวัน จึงให้บรรดาลูกหลานทั้งหลาย

ไปนิมนต์พระจากสำนักขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว คือว่าไปขออนุญาตพระพุทธเจ้าว่า ขอ
นิมนต์พระไปสัก 9 องค์ให้ไปสวดพระปริตร คำว่าสวด **พระปริตร** ก็คือสวดมนต์เย็นตามที่บรรดา
พระสวดกัน ในพระอุโบสถส่วนมาก บรรดาลูกหลานทั้งหลายเห็นว่าพ่อมีความต้องการอย่างนั้น ก็
ไปนิมนต์พระให้

ครั้งไปนิมนต์พระมาแล้ว เวลานั้นปรากฏว่า **ท่านธัมมิกอุบาสก** ขณะทีป่วยอยู่จิตนึกถึง
พระพุทธเจ้าบ้าง นึกถึงทานการบริจาคบ้าง นึกถึงเทศน์ที่ฟังบ้างตามกำลังของจิต ไม่ใช่ว่าจะนึก
ตะเรียวร้อยไปทุกตลอดเวลา บางครั้งมันมีทุกขเวทนา มาก ก็เจ็บป่วยเป็นของธรรมดา จิตก็ต้องลด
บางครั้งเมื่อจิตปรากฏว่ามีความว่างเกิดขึ้น ทุกขเวทนาน้อยลงไป ก็นึกถึงพระ การนึกถึงพระ การ
เป็นคนที่มิบุญเป็นกุศลในพระพุทธศาสนา ตามปกติก็เป็นมาเหมือนกัน แต่พอคนทุกคนที่ก่อนจะ
ตาย จะเป็นคนมีบุญก็ตาม จะเป็นคนมีบาปก็ตาม เพราะคนหลายๆ คนก็ดูเหมือนว่าส่วนมากก็มี
ทั้งบุญและบาป แต่ว่ากำลังใจของคนก่อนจะตายบาปเข้าสิงหรือว่าบุญเข้าสิง ถ้าบาปเข้าสิงใจ
ก่อนบุญก็เข้าไม่ได้ ถ้าบุญเข้าสิงใจก่อนบาปก็เข้าไม่ได้ บุญกับบาปก็มีอุปมาเหมือนกับแสงสว่าง
กับความมืดถ้าที่ใดมีความมืดที่นั้นก็ไม่มีแสงสว่าง ที่ไหนมีแสงสว่าง ที่นั้นก็ไม่มี ความมืด

แต่ก็เป็นการบังเอิญเวลานั้น **ท่านธัมมิกอุบาสก** บุญเข้าสิงใจเสียก่อนเพราะจิตใจท่านมี
ความเคารพพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ และมุ่งในทานเป็นปกติ มุ่งทาน มุ่งศีล ก็รวม
ความว่าบุญสิงใจตลอดเวลา เมื่อป่วยมากลงไปใกล้จะตาย คนจะตายเหมือนกันทุกคน ก็มีการ
เห็น

คือคนจะตายนี้บรรดาท่านพุทธบริษัท ทุกคนน่าจะเหมือนกันนะ ไม่ใช่คนมีบุญอย่างเดียว
คนมีบาปก็เห็น ถ้าเป็นคนที่มีบุญเข้าสิงใจ ตายแล้วจะไปสู่สุคติในสวรรค์ พรหมโลกหรือนิพพานก็
ตาม เวลานั้นก็จะเห็นสิ่งที่เบ็นกุศล อย่างคนที่มีบุญมีกำลังน้อยไปหน่อยหนึ่ง ก็เห็นวัตถุธาตุ
อย่างขันข้าวก็ดี ปิ่นโตข้าวก็ดีโภชนาหารก็ตาม ที่เราเคยไปทำบุญมันจะลอยมาให้เห็น เห็นแล้วก็คิด
ว่าสิ่งทั้งหลายเหล่านี้เราใส่อาหารไปถวายพระ จิตใจก็เป็นบุญ บางคนก็เห็นวิมานบ้างบางคนก็
เห็นพระสงฆ์บ้าง บางคนก็เห็นพระพุทธรูปบ้าง เห็นพระพุทธเจ้าบ้างอย่างนี้ถ้าเห็นอย่างนี้ขอ
บรรดาท่านพุทธบริษัททุกคนจะไม่ไปนรก ถึงแม้ว่ามีบาปอยู่มากก็ตามที่จริงแท้ แต่ทว่าเมื่อบุญ
เข้าก่อน บาปเข้าไม่ได้ บุญจะต้องนำไปสู่สุคติก่อน

สำหรับ **ท่านธัมมิกอุบาสก** นั้นปรากฏว่าท่านไม่ได้เห็นบุญธรรมดา ท่านเห็นเทวดาและ
เห็นนางฟ้าทั้ง 6 ชั้น เทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี ก็แห่กันมามากแต่ละชั้นนั้นมามาก ต่างคนก็ต่างนำรถ
ทิพย์มา แล้วก็ประกาศเสียงดังต่างคนต่างพูดว่า ฉันอยู่ **ชั้นจาตุมหาราช** ฉันอยู่ **ชั้นดาวดึงส์** ฉัน
อยู่ **ชั้นยามา** ฉันอยู่ **ชั้นดุสิต** ฉันอยู่ **ชั้นนิมมานรดี** ฉันอยู่ **ชั้นปรนิมมิตวสวัตดี** เป็นชั้นสุดท้าย
ก็รวมความว่าต่างคนต่างประกาศเสียงแข็งไปหมด ว่าขอเชิญ **ท่านธัมมิกอุบาสก** ไปอยู่กับฉัน

ชั้นนั้นๆ เสียงเทวดาเสียงนางฟ้าพูดไม่หยุด ก็ปรากฏว่าเวลานั้นพระสงฆ์ที่บรรดาลูกหลานไปนิมนต์มาจากสำนักพระพุทธเจ้าก็มาถึงพอดี เป็นอันว่าพระสงฆ์ก็เริ่มสวด

ในเมื่อพระหยุดแล้ว เทวดากับนางฟ้าก็ยังไม่หยุด ท่านก็โบกมืออยู่นั้นแหละบอกว่า หยุดก่อนๆ ก็รวมความว่า พระในเมื่อท่านไม่เห็นเทวดา ไม่เห็นนางฟ้า ก็มีความรู้สึกที่ว่า **ธัมมิกอุบาสก** ไม่พอใจในการฟังสวดพระปริตร คิดว่าในเมื่อหายกไม่มีศรัทธาอย่างนี้ เราจะอยู่ไปทำไม ก็ลาลูกหลานกลับวัด

เมื่อพระกลับไปหมดแล้ว เทวดากับนางฟ้าจึงหยุด ก็นำคิดเหมือนกันนะ **ตาหง่า** นะ เมื่อเทวดานางฟ้าหยุดเสียง **ธัมมิกอุบาสก** ก็หันมาทางพระ ตั้งใจ จะฟังพระสวด เป็นอันว่าปรากฏว่าพระไม่มี จึงถามลูกหญิงลูกชายหลานสาวว่าเวลานี้พระไปไหน พ่อต้องการจะฟังสวด

ลูกก็เลยบอก ลูกก็เลยคิดว่าพ่อพ่อ คิดว่าพ่อไม่ต้องการฟังสวดพระ โบกไม้โบกมือพระก็เลยคิดว่าให้หยุด ท่านก็หยุดเวลา ท่านเห็นว่าพ่อไม่มีความต้องการในท่าน ในการฟังสวดมนต์ท่านก็ลากลับ **ท่านธัมมิกอุบาสก** ก็บอกว่าลูกเอ๋ย พ่อไม่ได้เพื่อ ไม่ได้คลัง ไม่ได้หลงไหล แต่ประการใด แต่เป็นเพราะว่าบรรดาเทวดานางฟ้าทั้งหลาย ท่านแต่ละชั้นนารตทิพย์ แล้วก็นิมนต์พ่อไปชั้นนั้นๆ ใ้ที่พ่อโบกมือห้ามนะ ไม่ใช่ห้ามนะ ห้ามเทวดาส่งเสียงเอ็ดตะโรเทวดานางฟ้า ต้องการจะฟังสวดมนต์

ใ้ลูกก็เลยเห็นว่าพ่อพ่อมากเกินไปอีก นะ **ตาหง่า** ให้ระวังให้ดีนะ เมื่อวานขึ้นก็มีมารายแล้ว ใ้ลูกได้ตาทิพย์ พ่อแม่ไม่ได้หาว่าลูกบ้าส่งเดชไป เวลารับแขกมานะนะ มีหลายรายที่รับแขก

ก็รวมความว่าลูกยังไม่หมดสงสัย **ท่านธัมมิกอุบาสก** ก็บอกว่ามีพวงมาลัยใหม่ ลูกก็บอกว่ามี ท่านจึงบอกว่า ถาอย่างนั้นนำมาให้พ่อ 1 พวง เขาก็นำพวงมาลัยมา 1 พวง แล้วท่านก็ถามว่าเทวดา 6 ชั้นนั้น 1. **ชั้นจาตุมหาราช** 2. **ชั้นดาวดึงส์** 3. **ชั้นยามา** 4. **ชั้นดุสิต** 5. **ชั้นนิมมานรดี** 6. **ชั้นปรนิมมิตวสวัตดี** ทั้ง 6 ชั้นนี้อยู่ชั้นไหนดีที่สุด บรรดาลูกหลานทั้งหมดก็ตัดสินใจพร้อมกันเหมือนกันว่าถ้าอยู่ **ชั้นดุสิต** นี่มันดีที่สุด **ท่านธัมมิกอุบาสก** ก็บอกว่า พ่อจะโยนพวงมาลัยไปให้คล้อง **จนรท ชั้นดุสิต** แล้วท่านก็โยนพวงมาลัยไป พวงมาลัยก็ไปคล้อง **จนรทชั้นดุสิต** แต่เผอิญลูกหลานไม่เห็นรทเห็นแต่พวงมาลัยลอยอยู่ในอากาศก็มีความแปลกใจ

ท่านก็เลยบอกว่า พวงมาลัยคล้อง **จนรท ชั้นดุสิต** แล้วสักประเดี๋ยวนึงท่านก็ลาลูกหลานตาย คำว่าตายนี้ตามบาลีไม่เรียกตายใ้ตายนี้คำว่า **มรณัง** แปลว่าตาย แต่ตามบาลีเขาเรียกว่า **กาลัง ภัตวา** ซึ่งแปลว่า ซึ่งทำกาละแล้ว คือถึงเวลาที่จะต้องไป ก็รวมความว่า จิตใจหรืออภิสสมาณกายของ **ท่านธัมมิกอุบาสก** ก็ออกจากร่างขันธ์ **ชั้นดุสิต** ไป

นี่แหละบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย คนก่อนจะตายทุกคนเห็นเหมือนกันหมด เพราะว่าถ้าคนมีบาปนำหน้าแต่ความจริงบุญกับบาปนี้ก็มีด้วยกันทุกคน ทุกคนที่เกิดมาต้องทำทั้งบุญต้องทำทั้งบาป จะมากจะน้อยกว่ากันนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ว่ากำลังใจของท่านมีสมาธิ มีความ

มันคงในบุญ บาปมันก็เข้าสิงใจไม่ได้ก่อนจะตาย ที่นี้พูดกันถึงว่า คนก่อนจะตายนี้มีกำลังใจครบ บาป ท่านประเภทนี้ก่อนจะตายจะตายอีก 2-3 วันนี่ เห็นเหมือนกันทุกคน แต่จะพูดได้หรือไม่ได้เท่านั้นเอง แต่ก่อนคนก่อนจะตายนี้ท่านก็จะถามว่าเห็นอะไรไหม ถ้าตามบาลีท่านบอกว่ ถ้าไปนรก จะเห็นไฟ จะเห็นดวงไฟ ดวงเล็ก ดวงใหญ่ ก็ตามเป็นไฟกันแน่ อย่างนี้ตกลงนรก ไม่ผ่าน **สำนักพระยายม** ถ้าเห็นป่าก็จะเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ถ้าเห็นก้อนเนื้อก็จะเกิดเป็นคน เขาแค้นนี้ก็แล้วกันนะ **ตาหง่า นะ** ต่อไปก็จำไม่ได้ ถ้าเห็นเป็นวัวเขาเดียว เกิดเป็น **ตาหง่า** สะสะสะ ก็รวมความว่าถ้าเห็นไฟก็ไปเกิดเป็นสัตว์นรก ถ้าเห็นป่าไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน ถ้าเห็นก้อนเนื้อไปเกิดเป็นคน

ถ้าถามว่าประเภทนี้เคยมีตัวอย่างไหม อาตมาก็ขอตอบว่า อาตมาสัมผัสมาพอรู้ตำรานี้อยู่แล้ว ก็มีคราวหนึ่ง คุณยาย ยายอาตมาเอง อายุท่าน 90 เศษ อยู่ๆ ท่านก็หมดแรง เพลี้ยลงไป เพลี้ยลงไป เวลานั้น **หลวงพ่อบาน** อยู่ใกล้เมื่อ **หลวงพ่อบาน** ทราบ ก็บอกว่าถ้าอย่างนั้นพวกเราไปกัน ไปเยี่ยมโยมก็นิมนต์พระไปด้วยกันทั้งหมด 10 องค์กว่า

ตอนเข้าไปเยี่ยมท่าน **หลวงพ่อบาน** ก็เข้าไปนั่งใกล้ๆ แล้วท่านก็ถามว่าโยมเห็นอะไร โยมคุณยายบอกว่าเห็นไฟ **หลวงพ่อบาน** หน้าเสียเลย เห็นไฟไหม้นรกแน่ ท่านก็เลยถามบอกว่า โยมมีสตางค์ไหม คุณยายท่านก็ยังมีสตางค์อยู่ ก็บอกว่ามีอยู่ใต้ที่นอน ใต้หมอนอยู่ 80 บาท **หลวงพ่อบาน** ก็ล้วงเงิน 80 บาท มาจากหมอน ความจริงคุณยายนี้ตั้งแต่อาตมาเกิดมา ไม่เคยเห็นท่านฆ่าสัตว์ท่านก็รักษาอุโบสถตลอดมา ถึงวันพระ ถ้าวันธรรมดาร์กษาศีล 5 ก็ครบบ้าง ไม่ครบบ้าง อาจจะเป็นของธรรมดา แต่ว่าเคร่งครัดในวันพระ ไปทำบุญฟังเทศน์รักษาอุโบสถนี่เคร่งมาก ก็เป็นอันว่า ความพลาดมันอาจจะมี **หลวงพ่อบาน** ก็เอาเงินนี้ 80 บาทของคุณยายมาใส่มือเข้าแล้วก็บอกว่า

โยม โยมตั้งใจจะชำระหนี้สงฆ์นะ ถ้าโยมเคยนำทรัพย์สินสมบัติของสงฆ์จากวัดที่มีพระสมบูรณกิติ วัดร้างที่ไม่มีพระสงฆ์ มีพระพุทธรูปกับอาคารกิติ หรือวัดร้างที่ไม่มีอาคารกิตตาม หรือเป็นที่นาที่ไร่ เป็นที่ของที่สงฆ์ก็ตาม แม้แต่ต้นหญ้าต้นเดียวนำมา อย่างนี้ถือว่าเป็นของสงฆ์มาเป็นสมบัติของเรา เป็นการขโมยของสงฆ์มีโทษหนัก ขอให้โยมตั้งใจชำระหนี้สงฆ์ ตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งวันนี้ ถ้าไปปลั่งพลาด ของที่เป็นของสงฆ์เมื่อไร ที่ไหนก็ตาม วัดร้างก็ตาม วัดที่มีพระก็ตามสถานที่ที่เป็นวัดแต่ไม่ปรากฏเป็นวัดก็ตาม ขอชำระหนี้สงฆ์ด้วยเงิน 80 บาท โยมก็พูดคุณยายก็พูดตามท่าน แล้ว **หลวงพ่อบาน** ก็หันมาถามพระว่า พระเห็นชอบด้วยไหม พระเห็นชอบใช้สุร่วมกัน เวลานั้นสตางค์ 80 บาทไม่ใช่น้อย พระทั้งหมดก็ยกมือสาธุร่วมกัน

เมื่อพระยกมือสาธุร่วมกัน **หลวงพ่อบาน** ถามว่า โยม เวลานั้น โยมเห็นอะไร ท่านบอกว่าเวลานี้ดวงไฟมันหายไปแล้ว มีพระพุทธรูปขึ้นแทน แล้วท่านก็ภาวนาออกเสียงคำว่า พุทโธ พุทโธ ประเดี๋ยวหนึ่ง **หลวงพ่อบาน** ถามว่าพระพุทธรูปใกล้ไหม บอก อยู่ใกล้ โตขึ้นไหม ท่านก็บอกว่าโตขึ้น โตขึ้น โตขึ้น ตามแสงของพระพุทธรูป แล้วท่านก็ภาวนาว่า พุทโธ แล้วต่อไปพระพุทธรูป

เปลี่ยนสีกลายเป็นทองเหลือง กลายเป็นทองคำ ท่านก็บอกตามนั้น ชัดขึ้น ต่อไปพระพุทธรูปเป็นแก้ว พระพุทธรูปเป็นแก้วใสแล้วก็แพรวพราวระยับ ท่านก็บอกแพรวพราวระยับ พอถึงพระพุทธรูปแก้วใสแล้วก็แพรวพราวระยับ **หลวงพ่อบาน** ท่านก็บอกว่า เสียงท่านเบาลงไป เสียงของยายเบา ลงไป **หลวงพ่อบาน** ก็ถามว่าโยม มนุษย์โลกก็ดี พรหมโลกก็ดี โยมต้องการที่ไหนไหน คุณยายก็บอกว่า ฉันเกิดเป็นมนุษย์มันก็แก่ทุกวัน ฉันมีความลำบาก ฉันไม่ต้องการ เป็นเทวดาหรือพรหมเวลานี้เห็นเทวดากับพรหมมากมายเต็มจักรวาล แต่ฉันเห็นว่าสวยสู้พระอริยเจ้าไม่ได้ พระอรหันต์ท่านมานับพันองค์ ท่านบอกว่าพระอรหันต์สวยกว่า

หลวงพ่อบาน ก็บอกว่า ถ้าขอระดับไหน ตั้งใจระดับนั้น ท่านก็บอกว่าเวลานี้ฉันชอบใจพระอรหันต์ ๖ พอท่านบอกชอบใจพระอรหันต์ผ่านไปสัก 2 นาทีก็ปรากฏว่าท่านเปิดปากบอกว่าเวลานี้เห็นพระพุทธรูปเจ้ามาแล้ว พระพุทธรูปเจ้าอยู่ใกล้ฉันแทนพระพุทธรูป พระพุทธรูปองค์เมื่อกี้กลายเป็นพระพุทธรูปเจ้าแล้วก็พูดได้ **หลวงพ่อบาน** ถามว่าท่านพูดอย่างไร ท่านถามว่า คุณยายบอกว่าพระพุทธรูปเจ้าถามว่า จะไปอยู่กับอาตมาไหม คุณยาย **หลวงพ่อบาน** ถามว่า แล้วโยมบอกว่ายังไง บอกว่าอยากจะไป **หลวงพ่อบาน** บอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็ไปได้ ท่านก็เลยสั่งให้พระสวด **อิติปิโส** พอพระสวด **อิติปิโส** ได้จบเดียว ท่านล้มตาแล้วก็หลับตาตายไปเลย

นี่แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัท ก็เป็นอันว่าคนเราทุกคนก่อนจะตาย ต้องเห็น ก็เกิดการเห็น นั่นเป็นเรื่องที่ **หลวงพ่อบาน** ท่านสงเคราะห์

ก็มาสมัยอาตมาสงเคราะห์มีคนหนึ่งคือ กำลังอาจจะบอกว่าคนนี้เป็นเพื่อนกัน คำว่าเพื่อหมายถึงว่า บวชพร้อมกัน วันเดียวกัน แต่ว่าไม่ได้อยู่ร่วมคณะกันมาในกาลก่อน ต่อมาเขาก็สึก สึกไปแล้วก็ไปแต่งงานมีภรรยา หลังจากนั้นมาก็ปรากฏว่า ต้องเกณฑ์ไปทำงานที่เพชรบูรณ์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็ไปนำไข่เลือดออกติดต่อมา หลังจากเป็นไขแล้วต่อมากลับบ้านก็เป็นต่อ คือวาศนาบารมีดีสร้างคล้ายจากไข่เป็น **วัณโรค** ก็เป็นอันว่า อาการก็ไม่ดีขึ้น

วันหนึ่งอาตมาไปเทศน์ กลับมาเขาบอกว่า คนนั้นชื่อจวน เขาบอกว่า เอ้อ พระบอกว่า **จวน** เพื่อนของท่านอาจารย์นะ เวลานี้ป่วยหนักทำท่าว่าใกล้จะตายขอรับ ก็เลยชวนพระอีก 5-6 องค์ไปเยี่ยมกัน เพราะบ้านอยู่ใกล้วัด **วัดบางนมโค** พอเข้าไปนั่งใกล้ๆ ก็ถามว่า **จวน** จำฉันได้ไหม เธอก็ตอบว่า จำได้ แต่ความจริงคนเป็นวัณโรคนี้ตายได้เปรียบ เพราะทุกขเวทนาไม่มี มีแต่อาการหายใจเบาลงเบาแล้วก็ค่อยๆ เบาลง ก็ถามว่า **จวน** เวลานี้เห็นอะไร เธอก็ตอบว่าเห็นกองไฟเคยหนักใจอยู่เหมือนกันก็ถามภรรยาเขาว่า คุณมีสแตงค์ไหม ภรรยาก็บอกว่าสแตงค์มี 20 บาท ก็บอกว่าขอได้ไหม เธอนึกตามฉัน ว่าถ้าข้าพเจ้าเคยนำของสงฆ์จากวัดที่มีพระสมณบุรุษที่ดี จากวัดร้างที่ไม่มีพระสงฆ์มีพระพุทธรูปกับอาคารที่ดี หรือจากวัดร้างที่ไม่ปรากฏสถานที่ที่ดี จากที่ธรณีสงฆ์ก็ตาม แม้แต่ต้นหญ้าต้นเดียวก็ถือว่าเป็นสมบัติของสงฆ์ ข้าพเจ้าขอชำระหนี้สงฆ์ด้วยเงิน 20

บาท ให้เขานึกตามแล้วต่อจากนั้นไปอาตมาก็หันมาหาพระ บอกพระเห็นชอบด้วยไหม เห็นชอบก็ให้สาธุพร้อมกัน พระก็สาธุพร้อมกัน

หลังจากนั้น ชั่วโมงสักครึ่งนาที่ ก็ถามเธอใหม่ ว่าเวลานี้เห็นอะไร เธอก็บอกว่า 'ไฟหายไป แล้ว เวลาปรากฏว่ามีพระพุทธรูปปรากฏขึ้น ก็ถามว่าพระพุทธรูปที่ไหน ก็บอกว่าพระพุทธรูปในโบสถ์ เคยเจริญพระกรรมฐานด้วยกัน หลังจากนั้นเธอก็บอกว่า พระพุทธรูปค่อยๆ แจ่มใสขึ้นทีละน้อย ทีละน้อย ก็เลยบอกว่าจวน ถ้าอย่างนั้นตั้งใจเกาะพระพุทธรูปนะ นึกในใจว่า พุทโธ ใช้เวลาเพียงแค่ 2-3 นาที ก็ปรากฏว่าเธอก็หมดลมหายใจ ตายไปสวรรค์

อันนี้แหละบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน เรื่องของการชำระหนี้สงฆ์นี้ มีความสำคัญมาก ถ้าหากว่าบังเอิญเราทำบุญชำระหนี้สงฆ์ แต่บังเอิญเราไม่เคยเป็นหนี้สงฆ์มาก่อน เงินนั้นชำระหนี้สงฆ์นั้น พระจะใช้ได้ 3 ประการคือ สังฆทาน วิหารทาน และธรรมทาน ถ้าพระไปใช้ส่วนอื่นเป็นส่วนตัวพระลงนรกแทน หรือไม่ลงแทน ต่างคนต่างลงนะ เราหมดโทษ

ก็เป็นอันว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เทศน์มาเทศน์ไป วันนี้ก็เอาเรื่องแน่นนอนไม่ได้ เหลือเวลานาทีเศษๆ ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้ อาตมาขอตั้งสัตยาธิษฐาน อังคุณ พระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตตะ พระธรรมรัตตะ และสังฆรัตตะ ทั้ง 3 ประการขอจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลสมบุญมีพูนผล และจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่านปรารถนาขอให้ได้สิ่งนั้น สมความปรารถนาจงทุกประการ อาตมาพรับประทานวิสาขามานาในบุญญาภิกขา ก็ขอยุติ พระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอิวังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง พุทธสาวก

แสดงเมื่อ

วันพฤหัสบดีที่ 14 กันยายน 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3 จบ)

สัพพปาปัสสะ อกรรมัง ตีตี

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัมมรรวมเทศนาใน **มรณานุสสติกา** เพื่อเป็นเครื่องโสรจสงของศรัทธาบารมีที่บรรดานิครหาทานบิณฑิทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำปักษ์ คือวันพระกลางเดือน 10 วันนี้ ไข้ใหม่ **ตาหง่า** ไข้ณะ ไม่ผิคนะ การที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจมาบำเพ็ญกุศลบุญราศีก็ทั้งนี้เพราะทุกคนมีความไม่ประมาทในชีวิตคิดว่า ในที่สุดของชีวิตทุกคนต้องตายแต่ตายของคนไม่ใช่ถือว่าเป็นการสุดท้ายของชีวิต เพราะว่าร่างกายมันตายแต่จิตนี้ไม่ตายไปด้วย ก่อนจะตายถ้าบุญช่วยความดีช่วยก็จะไปสวรรค์บ้างพรหมโลกบ้างนิพพานบ้าง ถ้าบาปช่วยในขณะที่ยังมีชีวิตก็ไปสู่อบายภูมิ คือ เกิดเป็นสัตว์นรกบ้าง เปรตบ้าง อสุรกายบ้าง สัตว์เดรัจฉานบ้าง ฉะนั้นการที่ไม่ประมาทชีวิตของบรรดาท่านพุทธบริษัทตั้งใจสร้างความดีคือ

หนึ่ง **ทานมัย** บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน

สอง **ศีลมัย** บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล

สาม **ภาวนามัย** บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา

ถ้าทุกคนมีบุญกิริยาพร้อมทั้ง 3 ประการอย่างนี้ องค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า บุคคลประเภทนี้จะไปสู่ทุกคติไม่ได้ ทั้งนี้เพราะอะไรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง **ทานมัย** การให้ทาน แล้วกำลังใจยังอ่อน การบำเพ็ญกุศลยังอ่อน เฉพาะ **ทานบารมี** อย่างนี้องค์สมเด็จพระชินศรีตรัสว่า เป็นบันไดให้เกิดบนสวรรค์ การให้ทานนี้ไปเกิดบนสวรรค์ได้ การรักษาศีลก็ไปเกิดบนสวรรค์ได้ การเจริญภาวนาก็ไปเกิดบนสวรรค์ได้ นี้จะพูดเฉพาะอย่างอ่อน

ถ้ากำลังทานของบรรดาท่านพุทธบริษัทมีความเข้มแข็งตั้งใจให้ทานโดยเฉพาะมีที่ตั้งใจให้ไม่มีก็คิดว่าจะให้อย่างนี้ถือกำลังใจตั้งอยู่ในฉนของ **จาคานุสสติกรรมฐาน** อย่างนี้เกิดเป็นพรหม อย่างบุคคลตั้งใจรักษาศีลจะเป็นศีล 5 กิติ ศีล 8 กิติ **กรรมบถ** 10 ก็ตาม ก็จิตใจมันคงอยู่ในศีล ระมัดระวังศีลเป็นปกติ อย่างนี้ถือว่ามีฉนใน **สีลานุสสติกรรมฐาน** อย่างนี้เกิดเป็นพรหมได้ ก็เป็นอันว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายที่มาทำบุญในวันนี้เป็นคนที่ไม่ประมาทในชีวิต คิดถึงความตายเป็นปกติ คำว่าปกติไม่ได้หมายความว่าต้องคิดถึงทุกวินาที แม้จะนานๆ ครั้ง แต่วันหนึ่งเคยคิดครั้งหนึ่งก็ถือว่าเป็นปกติ การคิดถึงความตายคือ **มรณานุสสติกรรมฐาน**

ต่อไปนี้ก็จะนำเรื่องราวในพระสูตรที่บุคคลผู้คิดถึงความตายและเป็นอรหันต์ความมีว่าเมื่อองค์สมเด็จพระทรงธรรมบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรลุลูกอุกฤษภสัมมาสัมโพธิญาณใหม่ๆ

เวลานั้น กำลังเสด็จประทับยังสำราญอิริยาบถปรากฏว่าอยู่ใน **พระเวฬุวันมหาวิหาร** องค์สมเด็จพระพิชิตมารทรงมีพระสาวกสองท่าน นั่นคือ **พระโมคคัลลาน์** แล **พระสารีบุตร** ความจริง **เวฬุวันมหาวิหาร** นี้ผุดกันไปนิดไซ้ใหม่ **อาจารย์หง่า** เป็นป่าไผ่ ใน **กรุงราชคฤห์** นะ ก็เป็นอันว่า เวลาเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบรรลุมรรคผลแล้วสมเด็จพระประทีปแก้วทรงพระดำริว่า ธรรมที่เราบรรลุนี้เป็นของยากมากละเอียดลออสูงส่งมากยากที่บุคคลจะบรรลุตามได้ ในตอนต้นตามพระบาลีว่าพระองค์ก็ท้อใจไม่อยากจะสอนคนอื่นเพราะมันยากเหลือเกิน เพราะเป็นอรหันต์องค์แรก และอีกประการหนึ่งใน **ปฐมสมโพธิ** ท่านบอกว่า **ท้าวสหัมบดีพรหม** มาแสดงสัญลักษณ์ให้ปรากฏว่า บุคคลที่เกิดมาในโลกนี้มี 4 ชั้น

หนึ่ง **อุคฆฏัตถุญ** บุคคลประเภทนี้มีปัญญาดีมีบารมีเต็มและมีปัญญาสูงส่งมากเพียงแค่นี้แนะนำแค่หัวข้อก็รู้เรื่องสามารถจะบรรลุผลได้

บุคคลประเภทที่สอง **วิปจิตถุญ** มีบารมีเต็มแต่ปัญญาที่ไปนิดหน่อยบุคคลประเภทนี้แนะนำแค่หัวข้อไม่รู้เรื่องกันแน่ ต้องอธิบายขยายความจึงจะเข้าใจ ก็สามารถบรรลุผลได้

บุคคลในชั้นต่อไปที่เรียกว่า **เนยยะ** บุคคลประเภทนี้ยังไม่มีโอกาสจะบรรลุผลในตอนแรก แต่ว่าการเทศน์สอนครั้งแรกพอเข้าใจในข้อวัตรปฏิบัติ พอทำตามได้ แต่กำลังใจยังอ่อนต้องสอนกันซ้ำๆ ซากๆ มากๆ น้อยๆ จึงจะบรรลุผล

แต่คนประเภทที่สี่คือ **ปทปรมะ** บุคคลประเภทนี้สอนเข้าหูซ้ายออกหูขวาไม่รู้เรื่องเลยเทศน์ยังไงให้ตายถึงคนเทศน์ตายไปแล้วก็ยังไม่บรรลุผล

เป็นอันว่า พระองค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสดับจากถ้อยคำ **ท้าวสหัมบดีพรหม** แล้ว สมเด็จพระประทีปแก้วก็ทรงดำริที่จะสอนคน ก็รวมความว่า ถ้าบุคคลใดรับคำสอนได้ตกคตก็จะสอน ถ้าบุคคลใดไม่สามารถรับคำสอนได้ก็ปล่อยไปตามกฎของกรรมจึงได้ทรงดำริต่อไปว่าจะทำอย่างไรแล้วเราจะสอนใครก่อน

ตอนนั้นองค์สมเด็จพระชินวรก็ทรงดำริว่าอาจารย์เราสอง คือ **อาฬารดาบส** และ **อุทกดาบส** ดาบสทั้งสองคนท่านนี้เป็นผู้ทรงสมาบัติ 8 บำเพ็ญบารมีมามากไม่ยากแก่การบรรลุผล องค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดาจะทรงเทศน์สอนเพียงแค่นี้ก็บรรลุผลทันที แล้วสมเด็จพระชินศรีก็ทรงใช้กำลังทิพจักขุญาณว่า เวลานี้อาจารย์ทั้งสองอยู่ที่ไหน ก็ทราบจากอารมณ์ขององค์สมเด็จพระจอมไตรว่า เวลานี้อาจารย์ทั้งสองอยู่ที่ไหน ก็ทราบจากอารมณ์ขององค์สมเด็จพระจอมไตรว่า เวลานี้ท่านทั้งสองตายจากความเป็นคนเสียแล้ว ก่อนจะตายใช้กำลังอุปฌยานเป็นกำลัง เวลานี้ตายจากคนไปเกิดเป็นรูปพรหมรูปพรหมนี้ไม่มี อายุตนะ ไม่สามารถจะฟังได้ ไม่สามารถจะเห็นได้ องค์สมเด็จพระจอมไตร จึงคิดว่าท่านอาจารย์ทั้งสองฉิบหายจากชีวิตเสียแล้ว คำว่าฉิบหายนี้เป็นศัพท์ธรรมดาของพระพุทธศาสนา คือไม่มีโอกาสได้รับความดี

หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระชินศรีก็คิดต่อไปว่า มีบุคคลใดบ้างที่จะได้รับการเทศน์ครั้งแรก เพราะการเทศน์ครั้งแรกมีความสำคัญมาก ทั้งนี้เพราะอะไรเพราะคำสอนในทำนองขององค์สมเด็จพระจอมไตรไม่เคยมีมาก่อน ฉะนั้นคนฟังครั้งแรกต้องเป็นคนมีปัญญาดี มีความเข้าใจดี มิฉะนั้นจะไม่รู้เรื่อง เป็นคำสอนต่างจากพราหมณ์ ก็ดำริไปเห็นว่า **ปัญจวัคคีย์** ฤาษีทั้ง 5 คือ **โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ อัสสชิ** ถ้าทั้ง 5 คนทราบที่พระทศพลอกแสวงหา ภิเษกรรมณ์ต่างคนต่างก็บวช ที่ยังไม่บวชก็บวช ที่บวชแล้วต่างคนต่างทราบข่าวว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคลอดใหม่ ๆ มีพราหมณ์ทั้ง 5 ไปพยากรณ์ว่า ท่านองค์นี้เป็นฆราวาสจะเป็นพระเจ้าจักรพรรดิปกครองโลก แต่ถ้าหากว่าถ้าบวชจะเป็นศาสดาเอาในโลก แต่ในจำนวนห้าองค์นี้ก็เป็นพราหมณ์อยู่องค์หนึ่งในจำนวน 5 องค์ที่พยากรณ์ คือ **ท่านโกณฑัญญะพราหมณ์** เป็นพราหมณ์ที่หนุ่มที่สุดในเวลานั้น พราหมณ์ 4 องค์ เวลาพยากรณ์ยกนิ้ว 2 นิ้วว่า เด็กชายคนนี้จะถ้าเป็นฆราวาสจะเป็นพระเจ้าจักรพรรดิปกครองโลก แต่ถ้าหากว่า ถ้าเป็นถ้าบวชจะเป็นศาสดา ศาสดาแปลว่าครู จะเป็นครูชั้นดีที่สุดหรือครูเอกในโลก

เมื่อทราบข่าวว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกสู่มหาภิเษกรรมณ์ก็มาปฏิบัติองค์สมเด็จพระทวงสวัสดิไสภาคย์ เห็นว่าการปฏิบัติของทั้ง 5 ท่านนี้ดีและมีโอกาสจะบรรลุมรรคผล

ฉะนั้นองค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดา จึงได้เสด็จไปเพื่อจะโปรด แต่ในระหว่างทางพบอาชีวกคนหนึ่ง ชื่อ **อุปกาศิวก อุปกาศิวก** เดินสวนทางมาเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีผิวพรรณสวยงามมาก มีการเยื้องกรายก็ดี มีการสำรวมดี จึงมีความรู้สึกว่าเป็นลูกศิษย์ของใคร จึงยกมือป้องหน้าถามองค์สมเด็จพระจอมไตรว่า โภ บุริสสะ ดูกร บุรุษผู้เจริญ ท่านเป็นสาวกของใคร องค์สมเด็จพระจอมไตรก็บอกว่า เราเป็น **สัพพัญญู** คำว่า **สัพพัญญู** แปลว่า เป็นผู้รู้เอง ไม่มีใครสอน ตาพราหมณ์ **อุปกาศิวก** ไม่เชื่อสลับหน้าแล้วก็หนีไป

หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระจอมไตรก็เสด็จมา **ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน** ตั้งใจจะโปรด **ปัญจวัคคีย์** ฤาษีทั้ง 5 แต่ว่า **ปัญจวัคคีย์** ฤาษีทั้ง 5 เห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จมาก่อนที่จะจากกันเป็นอย่างนี้ ว่าตามธรรมดาของพราหมณ์ จะต้องปฏิบัติในการทรมานตนให้หนัก เพราะถือว่าการทรมานตนเป็นการบรรลุมรรคผล แต่ว่าองค์สมเด็จพระทศพลทรมานตนมามากยิ่งขึ้นกว่าพราหมณ์ใดๆ แต่องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาก็ไม่ได้บรรลุมรรคผลต่อมาอาศัยบารมีองค์สมเด็จพระทศพลจะเป็นพระพุทธรูปเจ้าปัญญาจึงเกิดขึ้น ว่าการปฏิบัติเพื่อมรรคผลนั้นไม่ใช่การทรมานทางกายต้องเป็นทางใจ องค์สมเด็จพระจอมไตรหันเข้าไปฉันภัตตาหารอีก แต่ก่อนนี้อุดอาหาร พวกพราหมณ์ 5 คน เห็นปฏิบัติผิด พิธีของพราหมณ์คิดว่าองค์ **สิทธัตถะราชกุมาร** คือพระพุทธรูปเจ้ามากในอาหารจึงพากันหนีไป หนีไปเลย ปล่อยให้อยู่องค์เดียว

ก็รวมความว่า ตามพระบาลีบอกว่าเป็นเพราะเทวดาเข้าใจ เพราะเวลาตอนหลังองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาต้องการความสงบ ถ้ามีการปฏิบัติก่อนอารมณ์ก็ไม่เป็นสุข ไม่สงบ

จริง ฉะนั้นเมื่อพราหมณ์หนีไปแล้ว พระพุทธเจ้าก็ทรงบรรลุนิเสกสัมมาสัมโพธิญาณ พระองค์
สมเด็จพระพิชิตมารทราบว่าเขาทั้งหลายเหล่านี้มาอยู่ที่ **ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณ
สี** จึงเสด็จมาเยี่ยมจะมาเทศน์โปรด

พราหมณ์ทั้ง 5 คนเห็นเข้าก็นัดหมายกันว่า เวลานี้ **สิทธัตถะราชกุมาร** คงไม่มีใครปฏิบัติ
มีความเหงา จึงมหาพวกเขา ต้องการปฏิบัติพวกเราจงอย่ารับบาตร อย่าล้างเท้า อย่าทำการ
ต้อนรับ อย่าปูผ้าปูอาสนะ รวมความปริกษาว่าทุกคนจะไม่ทำอะไรทั้งหมด แต่ว่าเมื่อองค์สมเด็จพระ
พระบรมสुकตเข้ามาถึงต่างคนต่างลี้เสียอีก บางคนก็ปูผ้า บางคนก็ล้างเท้า บางคนก็รับบาตรว่า
กันจิปาถะไป แต่ว่าเมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรนั่งแล้ว เขาแสดงความไม่เคารพ

เวลานี้ก็เหมือนกันนะ เทวดาเขาก็ถือเหมือนกันนะ **อาจารย์หง่า** นะอย่างพรหมเทวดา ชื่อ
อะไร รุกขเทวดาชื่ออะไรที่เขาป้องกันบ้าน ไปถามชื่อเขาๆ ก็ถือว่า ไม่แสดงความเคารพในเขา
เหมือนกัน เขาก็ว่าทำตนเสมอเขา ถ้าทางที่ถูกผู้ชายเขาเรียกพ่อปู่ไปเลยนะ ผู้หญิงเรียกแม่ย่าไป
เลย วันนี้เคยถามเทวดาเขาคือว่ามีบางคนๆ ถามว่า พรหมเทวดาบ้านฉันชื่ออะไร รุกขเทวดาที่บ้าน
ฉันชื่ออะไรอากาศเทวดาที่บ้านฉันชื่ออะไร พอไปถามท่านเข้าท่านบอกอย่าให้เรียกชื่อเลยถ้า
เรียกชื่อผมถือว่าตีตนเสมอผม ผมไม่ช่วยเหลือ นี่จี้ตรงนะ ถ้าเรียกพ่อปู่แม่ย่าอันนี้เขาช่วยเหลือ ถือ
แสดงความเคารพ

เวลานั้นก็เช่นเดียวกันคนเขาเรียกชื่อกัน ถือว่าตีตนเสมอกัน ในเมื่อเขายังไม่แสดงความ
เคารพอย่างนั้น องค์สมเด็จพระภาควันต์ก็ตรัสว่า ท่านทั้งหลายเวลานี้เราบรรลุนิเสกสัมมาสัมโพธิ
ญาณแล้ว ท่านเคยฟังไหมว่า สมัยก่อนเราเคยพูดคำนี้บ้างไหม ท่านทั้ง 5 ฟังแล้วก็จำได้ว่า
สมัยก่อนพระพุทธเจ้าทรงทรมานพระวรกายมาสิ้นเวลา 6 ปี ถ้อยคำอย่างนี้องค์สมเด็จพระชินศรี
ไม่เคยตรัส วันนี้พูดอย่างนี้คงจะบรรลุมรรคผลแน่แล้ว หลังจากนั้นจึงตั้งใจฟังธรรมขององค์สมเด็จพระ
พระประทีปแก้ว

พระพุทธเจ้าทรงเทศน์เวลานั้น ทรงเทศน์ **ธัมมจักร** เพราะพวกนี้เป็นคณาจารย์ต้องเทศน์
ยาว เมื่อเทศน์จบปรากฏว่า **ท่านโกณฑัญญะพราหมณ์** เป็นหัวหน้าคณะบรรลุนิเสกพระโสดาบัน องค์
สมเด็จพระภาควันต์ก็ดีใจมาก จึงทรงเปล่งพระวาจาว่า **อัญญาสิ วตะ โภ โกณฑัญญะ อัญญาสิ
วตะโภ โกณฑัญญะ** ซึ่งแปลเป็นใจความว่า **โกณฑัญญะ** รู้แล้วหนอ **โกณฑัญญะ** รู้แล้วหนอ
ฉะนั้น **ท่านโกณฑัญญะ** จึงมีนามต่อท้ายว่า **อัญญาโกณฑัญญะ** เหมือน **อัญญาโกณฑัญญะ**
ใหม่

หลังจากนั้นมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เทศน์เล็กๆ น้อยๆ ที่ภาษาบาลีเรียกว่า
ปกิณกะ อีก 7 วันทั้งหมดนั้น ก็บรรลุมรรคผล เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด จึงส่งไปประกาศพระ
ศาสนา

หลังจากนั้นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เดินมาเรื่อยๆ ขอเล่าสดไปเลยสถานที่ 2 แห่งไม่
แวะไปเลยนะ เข้าไปถึง **เมืองราชคฤห์ พระเจ้าพิมพิสาร** จึงนำอำมาตย์ข้าราชการบริพารมาเฝ้า
แล้วอาราธนาองค์สมเด็จพระพุทธเจ้าให้ทรงประทับอยู่ที่พระราชอุทยาน

ในตอนนั้นปรากฏว่ามีมานพ 2 คน ตอนหลังชื่อว่า **โมคคัลลาน์** กับ **พระสารีบุตร**
ตอนต้นชื่ออะไรก็ช่างเถอะนะ เอาตอนหลังจำง่าย ๆ ว่า **โมคคัลลาน์** กับ **พระสารีบุตร** เป็นลูก
ของมหาเศรษฐีทั้งสองคน คนหนึ่งมีคนใช้ห้าร้อยคนและมีภรรยาเป็นพาทนะ อีกคนหนึ่งมีคนใช้ห้าร้อย
แต่มีภรรยาเป็นพาทนะ ทั้งสองคนนี้เป็นเพื่อนกัน ถึงเวลามีมหรสพกลางปีเป็นงานใหญ่ประจำบ้าน ก็
ไปประชุมที่นั่น ไปพร้อมกัน เวลามหรสพแสดงชอบใจก็ให้รางวัล ถึงเวลาเศร้าโศกก็สลดใจ แต่ว่า
วันนั้นเป็นวันสุดท้ายชีวิตฆราวาสของท่านทั้งสอง เวลาที่ดูมหรสพทั้งสององค์เสียบสังข์ เวลาสนุก
ก็ไม่เห่ไม่ฮา ไม่ให้รางวัล เวลาเขาแสดงความเศร้าโศกเสียใจก็เฉยๆ พอมหรสพเลิกแล้ว **ท่านโมคคัลลาน์**
ก็ถามท่าน **สารีบุตร** ขอเรียกชื่อตรงๆ ตามนี้นะว่า **สารีบุตร** ดูกร **สารีบุตร** ทำไมท่าน
จึงเฉยๆ วันนี้ **พระสารีบุตร** ก็ถามว่า แล้วท่านละทำไมเฉยไปเหมือนกัน ต่างคนต่างซึม ทั้งสอง
ท่านก็พูดมาพร้อมกันบอกว่า เรามีความรู้สึกตามนี้ ว่าคนที่แสดงมหรสพทั้งหมดนี้อายุไม่เกินร้อยปี
เขาก็ตาย และคนที่ดูมหรสพทั้งหมดนี้ก็เหมือนกัน อายุไม่เกินร้อยปีก็ตาย แถมเราทั้งสองนี้อย่าง
มากไม่เกินร้อยปีก็ตายเหมือนกัน ที่เราเฉยเพราะความสลดใจอย่างนี้ ถ้าเราจะมัวเพลิดเพลินชีวิต
อย่างนี้ ไม่ช้าความตายเข้ามาถึงตายแล้วไปอยู่ที่ไหน เราก็ไม่ทราบ

ทั้งสองคนจึงได้หารือกันว่า ตามธรรมดาคนที่เป็นคนที่มีปัญญาจะ พังให้ตีนะท่านทั้งสอง
คนนี้มีปัญญาและมีบารมีมีความรู้สึก ว่า ในโลกนี้ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นของคู่กัน โลกที่มีผู้ชาย มัน
ก็ต้องมีผู้หญิง โลกที่มีผู้หญิง มันก็ต้องมีผู้ชาย โลกที่มีความมืดมา ความสว่างที่เป็นของคู่กันก็ต้อง
มี โลกที่มีความสุขก็ต้องมีความทุกข์ ที่นี้ความเกิดมีขึ้น ความตายมันก็ต้องมี แต่ว่าตามธรรมดา
โลกที่มีธรรมให้เกิด มีความเกิดขึ้น มีความตายมีจริงแหละ แต่ว่าธรรมที่ทำให้บุคคลไม่ตายก็ต้อง
มีในโลกนี้เหมือนกัน พวกเราจะพอกันแสวงหาธรรมที่ทำให้คนไม่ตายกันเถอะ

ในที่สุดทั้งสองคนก็แบ่งคนใช้คนละครึ่งให้กลับบ้าน ไปแจ้งข่าวกับทางบ้านว่าทั้งสองคน
ไม่เข้าบ้านแล้ว ไปหาธรรมที่ไม่ตาย ออกจากนั้นไปไม่นานนัก ไม่ไกลก็เจอะสำนักของ **สัจจชัย**
ปริพาชก **สำนักสัจจชัยปริพาชก** ก็ห่างจากสำนักพระพุทธเจ้าไม่ไกลนัก ตั้งอยู่ใกล้ๆ กัน ไปถึง
สำนักสัจจชัยปริพาชก ก็ไปถามธรรมที่ไม่ตาย **สัจจชัยปริพาชก** ว่าที่นี้สอนให้คนไม่ตาย ท่านทั้ง
สองมีบริวารคนละ 250 ก็เป็น 500 คน ก็ศึกษาในสำนักของ **สัจจชัยปริพาชก** ไม่ช้าไม่นานนักไม่กี่
วันก็จบหลักสูตร ก็ถามอาจารย์ว่าหลักสูตรของอาจารย์มีเท่านี้หรือ **สัจจชัยปริพาชก** ตอนว่าแค่นี้
ก็จบเสร็จ เมื่อบอกว่าจบแล้วก็ให้เป็นครูสอนคนอื่นต่อไป

ท่านทั้งสองก็มานั่งคิดว่า ใ้ธรรมที่เราเรียนมานี้มันเป็นธรรมเพื่อความตายยังไม่พ้นความตาย เราจะไม่หยุดยั้งแค่นี้ จะแสวงหาต่อไป จะไม่อยู่เฉยๆ ทำใจนิ่งๆ ไม่ทุรนทุราย จึงนัดหมายทั้งสองคนว่า ถ้าบุคคลใดพบธรรมที่ไม่ตายเมื่อไรต้องบอกกันนะ

เมื่อสัญญากันแล้วต่อมาวันหนึ่งสาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว สาวกรุ่นแรกคือ **พระอัสสชิ** หนึ่งใน **ปัญจวัคคีย์** ฤๅษีทั้ง 5 เป็นพระอรหันต์แล้ว ก็ไปบิณฑบาตใน **กรุงราชคฤห์** วันนั้น **พระสารีบุตร** ออกจากสำนักพอดีจะเข้าไปใน **กรุงราชคฤห์** เห็น **พระอัสสชิ** เดินมา ลีลาเยื้องกรายของท่านดีมาก มีการส้ารวมดีมาจึงคิดว่าพระองค์นี้ต้องมีธรรมเป็นเครื่องไม่ตาย ท่านเป็นสาวกของใครธรรมที่ท่านปฏิบัติเป็นอย่างไร เราจะถามเวลานี้ก็แสดงว่าเป็นคนไม่มีมารยาทเป็นการไม่สมควรเพราะว่าท่านกำลังจะไปบิณฑบาต ก็เลยคอยคยเมื่อเวลาที่ท่านกลับจากบิณฑบาต

เมื่อ **ท่านอัสสชิ** ออกจากเมืองแล้ว จะกลับพระวิหาร ท่าน **พระสารีบุตร** ก็เข้าไปยกมือไหว้ท่าน กล่าววาทว่า โภ บุริสะ บุรุษผู้เจริญ เวลานั้นเขาไม่รู้จักพระ พระเพ็งมี ถามว่า พระคุณเจ้าบรรลุลหรรณ ธรรมที่บรรลุแล้วชื่ออะไรท่านเป็นสาวกของใครของใจคำสอนของใคร **พระอัสสชิ** มองดูบิ๊บเดียวท่านเป็นพระอรหันต์ท่านก็ทราบ แต่ความจริงพระอรหันต์ทั้งหมดนี้ท่านมีความเข้าใจดี แต่ว่าจะพูดหรือไม่พูด ควรพูดก็พูด ไม่ควรพูดก็ไม่พูด บางทีก็แก้งทำโง่ส่งเดชไป นี่เยอะแยะ พระอรหันต์ต้องทำอย่างนั้น

ท่านมองดู **พระสารีบุตร** บิ๊บเดียวท่านก็ทราบว่า ปริพาชกคนนี้เป็นคนฉลาดมาก จึงคิดในใจว่า เราไม่ควรจะกล่าวธรรมยาวๆ จึงบอกว่า ธรรมที่เราได้อยู่เป็นธรรมเล็กน้อย เราขอบใจธรรมของพระสมณโคดม ซึ่งเป็นศาสดาของเรา แต่เราไม่สามารถจะแสดงธรรมยาวได้ จะกล่าวโดยย่อๆ แหะได้

พระสารีบุตร ว่าไม่เป็นไร ไม่ต้องกล่าวยาว เอาแค่อย่อๆ ต้องการสั้นๆ ท่าน **พระอัสสชิ** ก็กล่าวว่า พระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวอย่างนี้ว่า **เย ธัมมา เหตุ เตสัง เหตุง ตถาตโต เตสัญจะ โย นิ โรโธจะ เอวัง วาที มหาสมโณ ตาหง่า ไปแปลเองนะ** จึงแปลเป็นใจความว่า **ธรรมใดเกิดแต่เหตุ พระพุทธเจ้าตรัสเหตุของธรรมนั้น และความดับของธรรมนั้น สมเด็จพระสมณะตรัสอย่างนี้** พอฟังเพียงเท่านี้จบ **พระสารีบุตร** เป็นพระโสดาบันทันทีบารมีเต็ม

ก็กล่าวถาม **พระอัสสชิ** ว่าพระศาสดาของเราอยู่ที่ไหน **พระอัสสชิ** ก็บอกว่าอยู่ที่ **พระเวฬุวัน** **พระสารีบุตร** ก็บอกว่าท่านไปก่อน พระคุณเจ้าไปก่อนขอรับผมยังมีเพื่อนอีกคนหนึ่งเดี่ยวต้องไปชวนเพื่อนก่อน **พระอัสสชิ** ก็ไปแล้ว

พระอัสสชิ ไปแล้ว **พระสารีบุตร** ก็เข้าสำนัก หน้าตาก็แจ่มใส **พระโมคคัลลาน์** เห็นเข้าถามว่า **สารีบุตร** ขอกล่าวชื่อสุดท้ายนะ ว่า **สารีบุตร** ไปได้ธรรมที่ไม่ตายแล้วหรือ **โมกขธรรม**

สารีบุตร ก็บอกว่า ได้แล้ว ท่านก็เลยถามว่า ธรรมที่ไม่ตายเป็นถ้อยคำอย่างไร **เย ธัมมา เหตุ**
ปปพวา เตสัง เหตุง ตถาคโต เตสังญะโย นิตรโธจะ เอวัง วาที มหาสมโณ พอฟังเพียงเท่านั้น
พระโมคคัลลาน์ ก็บรรลุมรรคผล

ต่อไปนี้ทั้งสองคนก็ไปชวนลูกศิษย์ลูกหา แล้วก็พอกันไปลา **สังขชัยปริพาชก** ให้ไปหา
พระพุทธเจ้า **สังขชัย** บอกว่าฉันก็เป็นคณาจารย์บอก ฉันไม่ไป **สังขชัย** ก็ถามว่า คนในโลกนี้คน
ฉลาดมากหรือคนโง่มาก **พระสารีบุตร** ก็บอกว่า เวลาในโลกนี้คนโง่มาก คนฉลาดน้อย **สังขชัย** ก็
เลยบอกว่าถ้าฉันคนฉลาดไปอยู่กับ **พระสมณโคตม** คนโง่จงอยู่กับเรา เขาไม่ยอมไป ในที่สุดท่าน
ทั้งสองไป

ขณะที่พระทั้งสองไป ยังไม่ทันถึง **พระเวฬุวัน** เวลานั้นสมเด็จพระภาควันต์กำลังเทศน์อยู่
สมเด็จพระบรมครูจึงตรัสกับบรรดาพระทั้งหลายว่า ภิกขเว ดูกรภิกษุทั้งหลาย เวลานี้อัศจรรย์
ซ้ำขวาของเรากำลังมา ยังไม่ถึงนะ เป็นอันว่าพระพุทธเจ้าทราบก่อนเมื่อเข้าไป

แล้วองค์สมเด็จพระชินวรก็ทรงเทศน์โปรด ปรากฏว่าเทศน์จบ ลูกศิษย์ทั้งห้าร้อยคนของ
สองท่าน สองร้อยห้าสิบคนเป็นพระอรหันต์ อีกสองร้อยห้าสิบคนไม่ได้อะไรกลับไปอยู่กับ **สังขชัย**
ปริพาชก แต่ **พระโมคคัลลาน์** กับ **พระสารีบุตร** ยังไม่ได้อะไร **พระโมคคัลลาน์** ปฏิบัติไปอีก 7
วัน ใช้อรหันต์ **พระสารีบุตร** ปฏิบัติไปอีก 15 วัน ใช้อรหันต์

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน เมื่อท่านได้อรหันต์กันสองคนแล้วลูกศิษย์ได้อรหันต์
ทั้งสองร้อยห้าสิบคน เป็นอันว่า เวลาหมดพอดี ขอยุติพระธรรมเทศนาลงไว้แต่เพียงแค่นี้

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้อาตมาขอตั้งสัตยาธิษฐาน อ่างคุณพระศรีรัตนตรัย มี
พระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้งสามประการ ขอจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธ
บริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พัฒนามงคลสมบุญพูนผล และจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง 4
ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่านปรารถนาสิ่งใดขอให้สิ่งนั้นสมความ
ปรารถนาทุกประการ อาตมาพำประทานวิศิษณามาก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงไว้แต่เพียง
เท่านั้น เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง ทานบารมี

แสดงเมื่อ

วันศุกร์ที่ 29 กันยายน 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหฺโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3 จบ)

บุญญัง โจรเหติ พุทฺธวัน ติตี

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนาเรื่องอานุภาพของบุญเพื่อเป็นเครื่องโสรจสรององค์ศรัทธาบารมีที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำปักษ์ คือวันสิ้นเดือน 10 วันสารทวันนี้ ความจริงวันนี้เป็นสำคัญวันหนึ่งของบรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ซึ่งทางโบราณคิดกันว่า วันสารทเป็นวันที่ **พระยายม** ปล่อยผีให้มาโมทนาமாகุศล ที่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนพากันบำเพ็ญกุศลในวันนี้ แล้วอุทิศส่วนกุศลไปให้ ฉะนั้นประเพณีของคนไทยทุกภาคจึงมีการทำบุญวันสารทเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเขาก็มีขนมกระยาสารทเป็นสัญลักษณ์

แต่ความจริงบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายการบำเพ็ญกุศลของบรรดาท่านพุทธบริษัทจะเป็นวันใดก็ดี จะเป็นวันนี้ก็ดี จะเป็นวันอื่นก็ดี อานิสงส์บุญราศีที่ท่านทำ ถ้าท่านทั้งหลายอุทิศส่วนกุศลไปให้แก่ผู้ตาย แต่ว่าท่านผู้ตายรับโมทนาเมื่อไรก็มีความสุขเมื่อนั้น

แต่วันนี้ก็ถือว่าเป็นวันสำคัญเป็นพิเศษอีกวันหนึ่งนั่นคือ **สมเด็จพระสังฆราช** ได้มีพระบัญชาให้ **มหาเถรสมาคม** ส่งข่าวมาถึงวัดทั้งหลายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ว่ากัณฑ์เทศน์วันสารททุกปี ให้นำมนำกัณฑ์เทศน์อันนั้นไปเป็นทุนการศึกษาของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชั้นประถม ถ้าวัดไหนมีโรงเรียนประถมค่อยไปเป็นของโรงเรียนวัดนั้น ถ้าวัดไหนไม่มีโรงเรียนประถม อยู่ด้วยก็ให้ช่วย ก็ให้ส่งสวดคำไปช่วยตั้งทุนไว้เพื่อนักเรียนประถมวัดที่อยู่ใกล้เคียง ตอนนีวัดของเรามีทั้งทุนมีทั้งโรงเรียนประถมและมัธยม แต่ความจริงเขาตั้งกฎตั้งเกณฑ์ไว้ ถ้านักเรียนประถมตั้งทุนเท่านี้เท่านี้ คือตั้งทุนไว้อย่างต่ำสามพันบาทถึงหมื่นห้าพันบาทนักเรียนมัธยมตั้งทุนห้าหมื่นบาทขึ้นไปเป็นทุนสำหรับนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นอุดมคือ มหาวิทยาลัยเขาตั้งทุนสูงไปกว่านั้นไม่ได้จ้มา

รวมความว่ากัณฑ์เทศน์วันนี้หรือการที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายบำเพ็ญกุศลในวันนี้ เมื่ออาตมามาถึงใหม่ๆ ก็ดี ญาติโยมทั้งหลายได้ใส่ขัน ถ้าเงินจำนวนนั้นไม่จำกัดประเภท ไม่ก่อสร้างนั้น ไม่ก่อสร้างนี้ ก็ถือว่าเป็นเงินทุนของนักเรียนและเงินติดกัณฑ์เทศน์ก็เป็นเงินทุนนักเรียนเหมือนกัน

ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายบางท่านจะคิดว่า เงินเขาตั้งใจทำบุญเพื่อพระ ท่านนำไปสงเคราะห์นักเรียน กุศลอาจจะตก ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะนักเรียนไม่ใช่พระ ก็ขอแจ้งกับ

บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโปรดได้ทราบว่าเงินกัณฑ์เทศน์ท่านตั้งใจบูชาธรรม คือธรรมะ คือเทศน์อย่างนี้อานิสงส์ในการบูชาธรรมขั้นต้นได้แล้ว ได้ครั้งแรก และที่บรรดาท่านพุทธบริษัทไปใส่ขันให้อาตมาอย่างนั้นท่านตั้งใจก็เป็นการสงเคราะห์พระสงฆ์ในพระศาสนา อานิสงส์ก็ได้แล้วต่อไป ถ้าพระนำไปสงเคราะห์นักเรียนในด้านการศึกษา เรื่องสงเคราะห์นี้เขาไม่ใช่ทุน เขาให้ไม่ใช่เงินต้น ให้ใช้เฉพาะดอกเบี้ย ก็เป็นอันว่า เป็นการส่งเสริมการศึกษาเป็นธรรมทานได้อีกส่วนหนึ่งหาก คือว่าท่านได้อานิสงส์ 2 ชั้น ชั้นหนึ่งอานิสงส์ถวายพระด้วย อานิสงส์ธรรมทานด้วยและก็ช่วยการศึกษาของนักเรียน

แต่ว่าที่วัดเรามีทั้งโรงเรียนประถมและมัธยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชั้นประถม ขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทด้านนี้โปรดทราบว่า โรงเรียนชั้นประถมนี้ที่วัดนี้สงเคราะห์มานาน ทำมาทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกปีก็แจกเครื่องแบบนักเรียนปีละ 1 ชุด บางปีมีเงินมากให้ 2 ชุด แม้แต่ว่าหนังสือเรียนที่เด็กเรียนทั้งหมด ที่โรงเรียนมีไว้ให้ขอยืมนี้ ทางวัดซื้อให้ ปีนี้ก็จัดซื้อให้ทั้งเสื้อผ้าและหนังสือเรียน รวมเงินทั้งหมดเท่าหมื่นสี่พันสองร้อยบาทเศษ นี้เฉพาะนักเรียนชั้นประถม นะ นักเรียนมัธยมไม่ห้วงละ เป็นของวัดร้อยเปอร์เซ็นต์

รวมความว่า ทั้งหมดนี้ก็เป็นบุญกุศลของบรรดาท่านพุทธบริษัทและเงินที่จ่ายไปที่กล่าวแล้วเมื่อนี้เป็น เงินกองทุนสงเคราะห์ เป็น เงินกองทุนสงเคราะห์บุคคลที่ยากไว้ในถิ่นทุรกันดาร ท่าน หมอลัดดา จารุวัตร ส่งมาให้ท่านบอกมีเงินจำนวนนี้สองแสนห้าหมื่นบาทเศษ ท่านก็เลยทราบว่าทางวัดจ่ายไปเท่าหมื่นสี่พันเศษ ท่านเลยจ่ายมาหนึ่งแสนบาทส่วนที่เหลือก็ยังสะสมไว้สงเคราะห์ในปีต่อไป เพราะช่วยทุกปี เป็นอันว่าโรงเรียนของ วัดท่าสูง โรงเรียนประถมจริงๆ แล้ว เครื่องแบบมีจากวัดให้ปีละ 1 ชุด ในปีก่อนๆ นะให้ 2 ชุดปีนี้ให้ 1 ชุด เพราะเงินเครียดเกินไป

แล้วประการที่ 2 หนังสือเรียนไม่ต้องซื้อ เพราะวัดให้ ถ้าบังเอิญวัดได้อะไรมา เช่น ทุเรียนบ้าง มังคุดบ้าง ลำไยบ้าง เป็นต้น ได้มามากเขาส่งมาจากจันทบุรี ก็ส่งไปให้สงเคราะห์นักเรียนเป็นหลักๆ รวมความว่าโรงเรียนนี้รับอุปการะจากวัดมามาก

ที่นี้ต่อไปจะเทศน์ต่อบรรดาพุทธบริษัทให้ทราบว่า บุญยัง โจเรหิ ทูหรัง ท่านแปลว่า บุญนะโจรนำไปได้ยาก หมายถึงว่า บุญกุศลที่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทำแล้ว มันไม่สลายตัว มันเป็นการสั่งสมตัวเอง ที่พระพุทเจ้าท่านบอกว่าบำเพ็ญบารมีให้เต็ม นั่นก็หมายความว่า บุญบารมีที่เราทำแล้วทุกชาติมันไม่ไปไหนได้แล้วก็แล้วกันไป ไม่สูญหายไปไหน ชาตินี้ทำได้เท่านี้ ชาติหน้าทำต่อไป เขาสั่งสมกันมาชาตินี้อีกชาติต่อไปก็สั่งสมกันไป จนกว่าบารมีจะเต็ม รวมความว่า บุญเราทำสะสมตัว โจรนำไปไม่ได้ โจรคือความชั่วนำไปไม่ได้ ต่อนี้ไปพระเทศน์ธรรมกันยาวๆ นานๆ ก็เกรงว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทจะรำคาญ ความจริงธรรมเป็นของดี นานๆ ก็เกรงว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทจะรำคาญ ความจริงธรรมเป็นของดี ถ้าฟังนานๆ ก็ง่วงนอนเหมือนกัน แต่พอเล่า

ความเป็นมาของพระสุตรสุกัณพิงจะดีกว่าเพลินดี แต่ว่าถ้าฟังไปแล้ว ก็จำไปด้วย ดูแนวปฏิบัติในพระสุตรจะมีผลดีตามท่านถ้าปฏิบัติตาม ความมีว่า

มหาเศรษฐีใหญ่ในสมัยขององค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพระชนม์อยู่เวลานั้นเป็นมหาเศรษฐีใหญ่ซึ่งไม่มีมหาเศรษฐีคนใดรวยเท่าก็คือตระกูลของ **นางวิสาขา** ตระกูลอื่นๆ เขานับเงินกันเป็นโกฏิๆ ตระกูลนี้มี 80 โกฏิ ตระกูลนี้มี 160 โกฏิ ตระกูลนี้มี 200 โกฏิ เป็นต้น เขานับโกฏิกันได้ แต่ว่าตระกูลนี้นับเป็นเหรียญเป็นโกฏิไม่ได้ ถ้าจะใช้อะไรกันตามธรรมดาๆ ก็ใช้กันไปถ้าจะให้กันมากๆ เขาก็กองเป็นเล้าเกวียน ไม่ใช่ นับเหรียญเป็นโกฏิอัน นับเป็นเล่มเกวียน

ตัวอย่างอย่างเมื่อ **นางวิสาขา** แต่งงาน พ่อก็บอกกับลูกสาวบอกว่า เจ้าจะต้องไปอยู่ในสำนักของสามีทรัพย์สินทั้งหลายเหล่านี้มีมากเป็นสมบัติของเจ้าทั้งหมดเพราะพ่อมีลูกสาวคนเดียว แต่ทว่าขณะที่ไปบ้านของสามี เาของไปใช้ชั่วคราวก่อนถ้าหมดเมื่อไรมาเบิกได้ ไม่จำกัด ของที่นำไปใช้ไปใช้ชั่วคราวก็คือว่า ทองคำห้าร้อยเล่มเกวียน ไม่ใช่หนึ่งเล่มเกวียนนะ ของเรามีสร้อยเส้นเดียวก็มากแล้ว ของท่านส่งทองคำแท่งไปจริงๆ ห้าร้อยเล่มเกวียน ภาชนะคือพวกของใช้ ทองคำ ห้าร้อยเล่มเกวียน เงินห้าร้อยเล่มเกวียน แล้วก็ทองแดงห้าร้อยเล่มเกวียน เป็นต้นรวมความว่าเศรษฐีคนละนี้ เป็นเศรษฐีที่มีความร่ำรวยมาก

และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง **นางวิสาขา** ก็เป็นบุคคลที่มีปัญญาเลิศ ใ้ที่เขารวยมานี้เพราะการให้ทาน ที่เขามีปัญญาเลิศเพราะเป็นการบำเพ็ญบารมีในด้านธรรมทานเสียเยอะ สงเคราะห์นักเรียนเป็นต้น ความเดิมความร่ำรวยก็มี นั่นหมายความว่า บุญที่ไม่สลายตัวคือ ใจนำไปไม่ได้

ตอนต้นของตระกูลคนนี่จริงๆ คือ **เมณฑกเศรษฐี** ซึ่งเป็นปู่ **ท่านเมณฑกเศรษฐี** เป็นต้นตระกูลแห่งความร่ำรวย ข้อความก็มีอยู่ว่า ถอยหลังไปในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ แต่ว่าเวลานั้นองค์สมเด็จพระชินวรท่านปรินิพพานไปแล้ว แต่ทว่าสาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้วคือ พระสงฆ์ยังมีอยู่แบบสมัยนี้ ก็มีอยู่วัดๆ หนึ่งในที่ๆ หนึ่งที่เขากำลังจะสร้างวัด วัดนี้ความจริงนะมีอยู่แล้ว แต่วัดมันทรุดโทรมเขาก็พากันบูรณะวัด สร้างวัดให้มันดีขึ้น ก็มีสองสามีตายายบ้านอยู่ติดวัด แต่มีความจนมากไม่สามารถจะไปทำบุญที่วัดได้ วันพระธรรมดาก็ไปไม่ได้ วันอื่นก็ไปไม่ได้เพราะอะไร ไม่ใช่เพราะความเป็นคนขี้เหนียวแต่ความจริงก็ไปไม่ได้ วันอื่นก็ไปไม่ได้เพราะอะไร ไม่ใช่เพราะความเป็นคนขี้เหนียวแต่ความจริงท่านเป็นคนจนมาก ต้องหาเช้ากินค่ำ ถ้าวันไหนไม่ได้หา วันนี้ไม่ได้หาพุงนี้อดก็มีความจำเป็นก็ไปทำบุญกับเขาไม่ได้ เขาสร้างวัดข้างบ้านท่านก็ทราบดีใจทั้งสองคนก็อยากจะไปช่วยเขา ไม่มีทรัพย์สินไม่มีสินก็อยากจะช่วยแรงงาน ก็ไปไม่ได้อีกเพราะว่าถ้าไปก็ไม่ได้หากิน ไม่ได้หาวันนี้พุงนี้ไม่มีกิน ก็จำเป็น

ต่อมาในขั้นสุดท้ายในวัดนั้นก็สร้างเสร็จทุกอย่างเหลือแต่ส้วม ในเมื่อเหลือแต่ส้วมเขาทำส้วมก็ไปช่วยไม่ได้ เขาขุดหลุมส้วมเพื่อให้พระถ่ายลงไปหลุม ก็ไปช่วยไม่ได้อีก จนใจ แต่ทว่าเมื่อ

เห็นเขาขุดล้อมเสร็จ อยู่มาในคืนหนึ่งท่านทั้งสองกินข้าวกินปลาเสร็จในตอนเย็น พอตอนค่ำก็นั่งปรึกษากัน ท่านตาปรึกษาจะท่านยาย บอกว่า ยาย เราเป็นคนไร้บุญจริงๆ ชาติก่อนคงให้ทานไว้หน่อย ทำบุญไว้หน่อยจึงเป็นคนจน จนก็แสนจนมาก ขนาดเราแก่แล้วก็ต้องทำ ไม่ทำมันไม่มีกิน ไม่ทำวันนี้พรุ่งนี้ไม่มีกิน แล้วเวลานี้เขาสร้างวัดติดกับบ้านเรา เราก็ไม่มีโอกาสจะไปทำบุญ วันนี้ปรากฏว่าเป็นวัดสุดท้ายของการสร้างวัด เขาสร้างล้อมแล้วขุดหลุมล้อมเสร็จ เราสองคนก็น่าจะไปทำบุญร่วมกับเขา กลางวันก็ไปไม่ได้กลางคืนเขาก็ไม่มีงานทำ ทำอย่างไร

ท่านยายก็บอกว่า เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน เรามีทองคำอยู่แผ่นหนึ่งบางเท่าปึกกรั้น ก็รวมความบาปเสียอย่างนั้น ถ้าสันนิษฐานในปัจจุบันก็หมายถึงทองคำเปลว เรามีทองคำอยู่แผ่นหนึ่ง แต่บางเท่าปึกกรั้น เอาอย่างนี้แล้วกันเราไปปิดทองคำกันหลุมล้อม เป็นการบูชาพระรัตนตรัย คือ บูชาพระพุทธเจ้า บูชาพระธรรม บูชาพระอริยสงฆ์ ทั้งสองคนก็ตกลงตามนั้น

เมื่อตกลงกันเสร็จ อาบน้ำอาบท่าดีแล้วก็ไปวัดในเวลากลางคืน ตั้งใจบูชาพระรัตนตรัยด้วยความเคารพว่า ข้าพเจ้าสองคนตายายเป็นคนยากจนเข็ญใจอยากจะทำบุญก็ทำไม่ได้เพราะมีความจำเป็นบังคับ แต่ขอบูชาพระรัตนตรัยด้วยทองคำแผ่นบางเท่าปึกกรั้นปิดกันล้อม เมื่อพระถ่างลงล้อมนี้ทับทองคำ พอทำเท่านั้นเสร็จ กลับมาบ้าน เป็นอันว่า คนเกิดแล้วก็ตาย ในที่สุดวาระเข้ามาถึงท่านก็ตายคนไม่ตายไม่มี เมื่อตายจากความเป็นคน เพราะอาศัยเป็นคนที่มีศรัทธาแต่ไม่มีโอกาสจะไปทำ

อย่างกับมีศรัทธาอยากจะได้บาตร ในกรรมฐานท่านกล่าวว่า เป็น **จาคานุสสติกรรมฐาน** อย่าลืมนะ อนุสสตินี้มันเป็นเรื่องง่าย อยากจะถวายภัตตาหารกับพระ อยากใส่บาตรตอนเช้า อยากใส่บาตรวันทำบุญ อันนี้เป็น **จาคานุสสติ** ถือว่ากำลังใจเป็นฉนวนใน **จาคานุสสติ** มีความเคารพในพระพุทธเจ้า ในพุทธรูปองค์โดยองค์หนึ่งเป็น **พุทธานุสสติ** การอยากจะได้ฟังเทศน์กับเขาแต่ไม่มีโอกาสฟังเป็น **ธัมมานุสสติ** การอยากจะได้ไปสังเคราะห์พระสงฆ์แต่โอกาสจะไปไม่มีเป็น **สังฆานุสสติ**

รวมความว่าท่านทั้งสองนี้มีอนุสสติครบหลายอย่าง แต่อาศัยที่มีความจนไปไม่ได้ แต่อาณิสสนี้มันเกิดการนึกจะให้ท่านเป็น **จาคานุสสติ** นี้ อาณิสสก็มากนึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ อาณิสสก็มาก ต่อมาในภายหลังได้มีโอกาสถวายทานคือบูชาทานด้วยทองคำ อาณิสสใหญ่ รวมความว่าอาศัยกำลังใจ ไม่มีทุน ไม่มีแรงกายจะทำ แต่ว่าบุญมันก็เกิด บุญมันเกิดที่ใจ นี่พระพุทธเจ้าท่านกล่าวว่า **เจตนาหัง ภิกขเว ปุณฺณัง วทามิ** ท่านกล่าวกับ **พระโมคคัลลาน์** ท่านกล่าวว่า **โมคคัลลาน์** การตั้งใจนี่คือตัวบุญ บุญอยู่ที่ใจแท้ๆ ถ้าเราให้โดยไม่มี การตั้งใจ ไม่มีความเคารพ ผลของท่านได้เหมือนกัน แต่เป็น ทาสทาน ตอนนั้นเขาไม่มีโอกาสจะให้ แต่คิดจะให้ ก็เป็น **จาคานุสสติกรรมฐาน** ใหญ่มาก

สองตายายตายจากความเป็นคน ก็ไปเกิดบนสวรรค์ชั้น **ดาวดึงส์เทวโลก** ท่านตาเป็น เทวดา ท่านยายเป็นนางฟ้า ก็ต้องมาอยู่ด้วยกันอีก เพราะไอ้ทองคำแผ่นเดียวและเจตนาดี หลังจากนั้นมาเกิดในชาติใหม่ อย่าลืมนะว่าทองคำบางเท่าปีกรินอันสงส์ที่ท่านได้เมื่อสมัยกลับมา เกิดเป็นคนครั้งใหม่ คือเป็นมหาเศรษฐี ท่านเป็นมหาเศรษฐีใหญ่คนหนึ่งจำนวนมหาเศรษฐี ทั้งหลาย

และในกาลต่อมา ในเมืองนั้นมีฝนแล้งข้าวยากหมากแพง ฝนแล้งไม่ตกต้องตามฤดูกาลถึง 3 ปี ท่านมหาเศรษฐีท่านนี้เวลาที่ได้อาหารมาก เวลาที่ได้ข้าวมาแล้วท่านก็พยายามเก็บไว้กินเพื่อ วันปีหน้า ปีหน้าทั้งปีเก็บไว้กินเองด้วย เก็บไว้เป็นการให้ทานด้วย ชาตินี้ท่านให้ทานหนัก ใคร ยากจนเข็ญใจก็มา ถามีข้าวเก็บไว้ไม่มีข้าวกินให้ข้าว ไม่มีกับกินให้กับ ตามงบประมาณที่ท่าน ตั้งใจ พอรุ่งขึ้นปีใหม่ทว่าบังเอิญฝนไม่ตก ฝนแล้ง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล จะมีข้าวกินและจะมี ข้าวให้ทานอีกปีหนึ่ง นี่สำรองไว้ด้วย รวมความว่ามาปีหนึ่งท่านเก็บท่านเตรียมไว้เพื่อปีหนึ่งปี ทั้ง ข้าวกินเองทั้งให้ทาน แล้วก็สำรองไว้ปีหน้าอีกหนึ่งปี

แต่คราวนี้ปรากฏว่ามันเป็นพิเศษ ไอ้ความแล้งมันแล้งจริงๆ ถึงสามปีมันไม่แล้งปีเดียว เป็นอันว่าในเมื่อปีนั้นผ่านไป งบประมาณในการแจกจ่ายการให้ทานปีนั้นผ่านไป ของปีหน้าอยู่ บริบูรณ์ พอรุ่งขึ้นอีกปีหนึ่งก็ปรากฏมันแล้งใหม่ก็ยังไม่อด ท่านก็มีกิน คนที่มาขอก็มีกิน ให้ ตามปกติ

พอต่อมาอีกปีหนึ่งแล้วใหม่ ตอนนั้นมันหมดทุน ข้าวที่สำหรับมีกินมันก็เริ่มหมด จะหมด ข้าวสำหรับให้ทานก็หมดไปแล้ว ใครมาขอก็ไม่มีทางจะให้ ตัวท่านเองท่านจะกินเข้าไปก็แสน ลำบาก ในที่สุดมันอดอยากกัน ข้าวหมดไม่มีทางจะได้กิน ต่อไปในเมื่อมีเหลือแต่น้อย ข้าทาสหญิง ชายนักรบที่อยู่ในบ้าน ท่านมหาเศรษฐีได้กะเกณฑ์ให้หมดทุกคนให้เป็นอิสระได้ เลิกความเป็น ทาสกัน ไม่ต้องชำระหนี้ไม่ต้องชำระสินอีก ใครจะไปไหนได้ก็ไปตามชอบใจ ขึ้นอยู่ที่นี้อดตายหมด เพราะคนมาก ไม่มีข้าวจะกิน

แต่ก็มีทาสคนหนึ่งชื่อ **นายบุญ** ไม่ยอมไป ว่าท่านอยู่ที่ไหนผมจะอยู่ที่นั่นท่านตายผมจะ ตายด้วย ต่อมาในครั้งหลังที่สุดท่านบอกให้ **นายบุญ** ไปเอาข้าวคือว่าข้าวที่ท่านเก็บท่านใส่ฉาง ฉางเต็มก็ใส่พ้อม พ้อมเต็มใส่กระบุง กระบุงเต็มก็ใส่ถึงน้อยๆ ถึงน้อยๆ เต็ม ข้าวที่เหลือให้ขย่ำกับ ดินเหนียวทำฝา ทำฝ้าย ในที่สุดก็ต้องไปเอาดิน ดินที่ทำฝ้ายมาขย่ำออกมาตั้นน้ำ ขย่ำข้าวให้ ออกมา ไชลกิน

ต่อมาในวันหนึ่งข้าวเหลือหม้อสุดท้าย ถ้าหุงแล้ววันนั้นหุงหม้อเดียวกินหมดอดวันต่อไปไม่ มีกิน ถ้าต้มกินได้ 2 วัน วันนั้นปรากฏว่า ท่านมหาเศรษฐีตามธรรมเนียมตามมหาเศรษฐีต้องเฝ้าพระราชธา เพื่อจะถามพระราชธาถึงงานต่างๆ ตอนเช้าท่านไปเฝ้าพระราชธากลับมาหิว ก็บอกภรรยาหุงข้าวกิน เถอะ ภรรยาจึงบอกว่าข้าวสารเหลือหม้อเดียว ถ้าหุงได้กินวันนี้วันเดียว วันพรุ่งนี้ไม่มีกิน แต่ถ้าต้ม

เราจะมีชีวิตได้สองวัน วันนี้ด้วยและวันพรุ่งนี้ด้วย ท่านมหาเศรษฐีก็บอกว่าเราจะตายวันนี้หรือตายวันพรุ่งนี้ไม่สำคัญ มันต้องตาย แต่ว่าก่อนจะตายแล้วตายอย่างคนอื่นดีกว่า สั่งหุงข้าวกินวันเดียวก็หุงเถอะ ภรรยาที่หุง

ขณะที่หุงเสร็จยังไม่ทันจะลงมือรับประทาน ก็ปรากฏว่าเวลานั้นพระปัจเจกพุทธเจ้าออกจากนิโรธสมาบัติที่ **ภูเขาคันธมาถ์** ท่านได้พิจารณาดูว่าเราอดอาหารทั้งสิ้นเวลา 15 วัน เวลานี้ร่างกายต้องการอาหารเราจะกิน จะได้ใครกิน ก็ทราบว่าเป็นวันนี้ บ้านท่านมหาเศรษฐีมีข้าวในหม้ออยู่หนึ่งหม้อ ถ้าเราไปที่นั่นเขาจะนำข้าวมาใส่บาตร ที่จริงนะฟังให้ดี ไม่ใช่แข่งพระนะ มีข้าวหม้อเดียวไปแย่งเขากินนะ อย่าลืมพระออกจากนิโรธสมาบัติ ใครทำบุญวันนั้นเป็นมหาเศรษฐีวันนั้น จะต้องคนเดียว เป็นเจ้าเดียว

เมื่อพระปัจเจกพุทธเจ้าทราบศรัทธาและทราบอาหารที่มีอยู่ จึงได้เหาะจาก **ภูเขาคันธมาถ์** มาที่หน้าบ้าน มาเย็นอยู่ก็เป็นเวลาพอดีที่ท่านมหาเศรษฐีกำลังจะให้ภรรยาไปนำข้าวมาจากครัว มาตั้งวงกินกัน เวลานั้นก็มีด้วยกัน 5 คน คือหนึ่งท่านมหาเศรษฐี สองภรรยา สามลูกชายสี่ลูกสะใภ้ แล้วก็ห้า **นายบุญ** ที่เป็นทาสคิดว่าเราจะกินข้าว เวลานี้พร้อมกันแล้วพรุ่งนี้ตายพร้อมกัน มันจะตายพร้อมไม่พร้อมก็ช่างมัน กินพร้อมกันก็แล้วกัน

แต่ว่ายังไม่ทันจะกินพระปัจเจกพุทธเจ้ามาเย็นหน้าบ้าน ท่านมหาเศรษฐีก็บอกว่าที่เราอยากจนเข็ญใจอดอาหารอยู่เวลานี้ก็เพราะว่าชาติก่อนทำบุญให้ทานน้อยไปวันนี้อย่ากินมันเลย ในเมื่อเรากินวันนี้พรุ่งนี้มันก็ตาย ถ้าเราไม่กินวันนี้วันนี้ตายมันก็ตายแค่นั้น ก่อนจะตายเราตายอย่างคนมีบุญดีกว่า จึงตัดสินใจพร้อมกันทั้งห้าเข้า ตายเป็นตายแหละวะ ใส่บาตรพระดีกว่า ในที่สุดก็นำข้าวไปใส่บาตรพระปัจเจกพุทธเจ้าหมด เมื่อใส่บาตรเสร็จ ทุกคนก็ตั้งมโนปณิธานปรารถนาท่านมหาเศรษฐีก็ปรารถนาเป็นสามีของภรรยาต่อไป ภรรยาที่ปรารถนาจะเป็นภรรยาของสามีต่อไป ลูกชายก็ปรารถนาเป็นลูก ลูกสะใภ้ก็ปรารถนาเป็นลูกสะใภ้แต่ **นายบุญ** ก็ปรารถนาเป็นทาสรับใช้ต่อไปทุกชาติ นี่พ่อแม่เดียวกัน เป็นเอกคตารมณ อธิษฐานเสร็จพระปัจเจกพุทธเจ้าให้พรว่า เอวัง โหตุ ซึ่งแปลว่าท่านปรารถนาสิ่งใดขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนา

เมื่อพระปัจเจกพุทธเจ้าท่านให้พรแล้วท่านก็กลับ กลับเข้ามาบ้าน ท่านมหาเศรษฐีก็เลยกล่าวว่า ทุกคนวันนี้นอนรอความตาย ไม่มีอะไรจะกินแล้ว แต่คนจะตายก็ยังมีความอยาก รอไปรอมา รอมารอไป มันอยากกินเกินไป ความอยากเกิดขึ้น ท่านมหาเศรษฐีก็เสียดใจไปแล้ว กำลังตกก็บอกภรรยาว่า แม่เอ๋ยข้าวในหม้อติดๆ มีบ้างไหม มันไม่มีเม็ดๆ ก็ไม่เป็นไร กลิ่นข้าวยังมืออยู่เอาน้ำกรอกๆ มากินเสียหน่อยดีกว่า มันจะตายก็ช่างมันเถอะ นี่คนจะตายนะ

ท่านภรรยาที่เข้าไปในครัว เห็นใจสามี พอเปิดหม้อความมหัศจรรย์ก็เกิดขึ้นนั่นคือข้าวสุกเต็มหม้อ แล้วก็ร้อนฉ่ำ ร้อนเต็มอัตรา ไปเปิดแกงแกงเต็มหม้อไปเปิดหม้อต้มต้มเต็มหม้อไปเปิดหม้อต้มต้มหม้อ ไปเปิดดูกับข้าวเต็มไปหมด ท่านก็ดีใจจึงมา น้ำตาก็ไหลบอกว่าสามีว่า พ่อเอ๋ย พ่อไปดู

ในครัว ข้าวมันต้มหม้อ แกงต้มหม้อ ต้มต้มหม้อกับข้าวกับปลาในตู้กับต้มไปหมด มหัศจรรย์ ทุกคนก็ไม่ต้องใช้กำลังส่ง กำลังใจมันสั่งเหลือเกิน เข้าครัวหมด ต่างคนต่างกิน ตักหม้อข้าวตักเท่าไร มันก็ไม่ยุบ ตักมากเท่าไรหม้อข้าวก็เต็มตามเดิม แกงตักเท่าไรก็เต็มตาเดิม หม้อข้าวหม้อแกง หม้อต้มมันร้อนตลอดเวลา ไม่ต้องไปตั้งไฟ

ท่านมหาเศรษฐีก็มีความเข้าใจว่าเป็นอย่างนี้ก็เพราะอาศัยบุญกุศลที่เราทำกับพระปัจเจกพุทธเจ้า จึงประกาศให้คนบ้านใกล้เคียงมารับข้าว ทุกบ้านเขาอดกัน ต้องกินขอปลาสมุนไพรอะไรบ้าง หัวเผือกหัวมัน ทุกคนมารับอาหารสดตอนนี้ไม่ใช่ข้าวสารแล้ว ท่านมหาเศรษฐีกับภรรยา ทุกคนก็ช่วยกันตักแจกๆ ทั้งข้าวทั้งแกงทั้งกับ ตักแจกเท่าไรหม้อข้าวก็ไม่ยุบ แล้วประกาศเป็นตำบลๆ ว่าตำบลไหน ใครอดมาที่นี่ เป็นอันว่าตั้งสถานที่ หม้อข้าวและแกง ทุกคนตักได้ตามชอบใจ เป็นอันว่าเลี้ยงกันมาอย่างนั้นจนกว่าจะได้ข้าวใหม่ เหลือเวลา 2 นาที

หลังจากเมื่อตายจากชาตินี้ไปแล้ว ทั้งสองท่านทั้งหมดก็ไปเกิดบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** กลับลงมาใหม่กล่าวเฉพาะ **ท่านเมณฑกเศรษฐี** ลงมาเกิดในตระกูลของคนจนเป็นชาวป่าสองคนตายาย ไม่ใช่ตายายหนุ่มสาวมีลูกคนแรกขณะที่ลูกชายเข้าไปปฏิสนธิในครรภ์มารดาตอนกลางคืน ตอนเช้าพ่อบ้านตื่นขึ้นมามองกอไผ่รอบๆ บ้านเห็นหน่อไม้เป็นทองคำหมด จึงได้ถามภรรยาว่า ฉันทาฝากหรือไง ไปดูกัน ก็ปรากฏว่ามันเป็นทองคำจริงๆ แต่หน่อไม้ทองคำใครหยิบใครตัดไม่ออก แต่ว่าทั้งสองคนถ้ามีความต้องการหน่อไม้ หยิบขึ้นมันจะหลุดทันทีวันที่ลูกชายคลอดคือ **เมณฑกเศรษฐี** อยู่ในห้อง วันที่ลูกชายคลอดจากครรภ์มารดาวันนั้นมีแพะทองคำโตเท่าช้าง ช้างสารหลายร้อยตัวยืนรอบบ้าน ปากอ้ามีสายไหมห้อย เป็นสายไหม ต้องการผ้าๆ ไหล ต้องการเงินๆ ไหล ต้องการแก้วๆ ไหลต้องการเพชรมณีๆ ไหล ทุกวันต้องการอะไรไหลหมด ฉะนั้นตระกูลนี้เป็นตระกูลนี้นับไม่ได้ว่ามีเงินเท่าไร มีทองเท่าไร เป็นอันว่าที่ได้แบบนี้เพราะกำลังใจของสองตายาย ทำบุญกับพระแค่เอาทองมาปิดกันนิ้วมือ เมื่อสมัยยังเป็นคนยากจนเข็ญใจ

เอาละ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย เวลาเหลือนามีเดี๋ยวก็เป็นว่าการทำงานบุญของท่านวันนี้ได้อานิสงส์สองอย่าง ถวายทานเป็นธรรมทานด้วย และได้สงเคราะห์ทุนของนักเรียนก็เป็นธรรมทานเช่นเดียวกัน ทานของท่านก็เป็นปัจจัยของความร่ำรวย ธรรมทานเป็นปัจจัยให้เกิดปัญญา รวมความว่า บุญกุศลทั้งหลายที่ท่านบำเพ็ญมาในวันนี้ได้ผลสองอย่าง เวลาหมดพอดี

อาตมาภาพขอตั้งสัตยาธิษฐานอังกุณพระรัตนตรัย มีพระพุทธรัตตะ ธรรมรัตนตะ และสังฆรัตนตะ ทั้งสามประการ จงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผล ปราศจากสิ่งใดขอให้ได้สิ่งนั้น สมความปรารถนาทุกประการ

พระธรรมเทศนา เรื่อง กำไรบุญ

แสดงเมื่อ

วันเสาร์ที่ 14 ตุลาคม 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3 จบ)

บุญญานิ ปรโลกัสมิง ปติฏฐา ปาณินันตติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ในความเป็นมาของ **พระตัสสะ** เพื่อเป็นเครื่องโสรจสรององค์ศรัทธาบารมีที่บรรดาท่านนริศนาทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันมา บำเพ็ญกุศลวันออกพรรษาวันนี้ ตามที่ทายกประกาศไปบอกว่า วันนี้อาตมาจะ **เทศน์มหาชาติ** ความจริงตามประเพณีนิยมวันนี้เขา **เทศน์มหาชาติ** กัน แต่ว่าเวลานี้เทศน์ไม่ไหวเพราะร่างกาย ไม่สบาย ขอเทศน์เรื่อง **กำไรบุญ** ดีกว่า เพราะว่า **มหาชาติ** ก็ฟังกันมาเยอะแล้ว ฟังไปฟังมาก็จำ ไม่ได้จำได้ไหม ฟังทำไรจบบทุกที่ พระเทศน์ก็เทศน์ไปคนฟังก็ฟังไป ลูกเมื่อไร **มหาชาติ** หล่นเมื่อนั้น ก็รวมความว่า วันนี้เทศน์เรื่อง **กำไรบุญ** กันดีกว่า

ตามประเพณีเรายึดไว้ คำว่ากำไรบุญก็เพราะว่าการทำบุญอย่างนี้จะมีผลเป็นอย่างไร อันนี้ดีกว่านะ วันนี้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย ทั้งบรรดาเด็กและผู้ใหญ่พากันมาบำเพ็ญกุศล วันออกพรรษา การทำบุญวันพระที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้า ถ้าจะกล่าวกันว่า บุคคลใดเคยเกิดมาแล้วเคยเจริญพระกรรมฐานใหม่ คำว่าเจริญพระกรรมฐานคือว่าเป็นจริยาใหญ่ มีอานิสงส์ใหญ่หลายๆ ท่านบอกว่า ชาตินี้ทั้งชาติยังไม่เคยเจริญพระกรรมฐาน แต่ความจริงเวลานี้ และทุกวันพระ ทุกท่านทำกันมาแล้วว่าการเจริญพระกรรมฐาน กรรมฐานจริงๆ นะมี 40 อย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **อนุสสติ 10** เป็นประจำอยู่เบื้องหน้า และผลที่จะบรรลุผลจริงๆ ก็อยู่ที่ **อนุสสติ 10**

อย่างวันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัทตั้งใจมาวัดถ้ำนี้ถึงพระพุทธรูปพระพุทธรูปเจ้าจัดว่าเป็น **พุทธานุสสติ** ถ้าเรานึกถึงพระสงฆ์องค์ใดองค์หนึ่งในพุทธศาสนา ที่มาในวัดในวันนี้เป็น **สังฆานุสสติ** คิดว่าจะไปใส่บาตรถวายพระ มีข้าวมีแกงเป็นต้นอย่างนี้เป็น **จาคานุสสติ** การได้ถวายทานของบรรดาท่านพุทธบริษัทเป็น **ทานบารมี** รวมความว่าวันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททำหลายอย่าง มีอนุสสติหลายอย่างในกรรมฐาน

คำว่ากรรมฐานจริงๆ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปนั่งขัดสมาธิเสมอไป ถ้าตั้งใจนึกถึงอย่างเดียวก็ถือว่ามีผลในพระกรรมฐานอันนี้อานิสงส์มาก วันนี้ก็จะพูดถึงอานิสงส์ที่ว่าเวลาจะเหลือน้อย อานิสงส์ใหญ่ที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายทำวันนี้ที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้น

หลังจากนั้นก็อานิสงส์พอที่เก็บกันตามนี้ ตามพระบาลีกล่าวว่าการถวายทานแต่พระปัจเจกพุทธเจ้าร้อยครั้งมีผลไม่เท่าถวายทานแก่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่งครั้ง ถวายทานแต่

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยครั้งมีผลไม่เท่าถวายสังฆทานหนึ่งครั้ง สำหรับ **อานิสงส์** **สังฆทาน** วันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัทได้ถวายสังฆทานเป็นชุด มีผ้าไตร มีพระพุทธรูป มีภัตตาหาร ภายในภัตตาหารแห่งนี้ก็เป็นสังฆทานใหญ่ การที่บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายมาถวาย ภัตตาหารกับพระวันนี้เป็น **มหาสังฆทาน** รวมความว่าเป็นสังฆทานทั้งหมด

เฉพาะ **อานิสงส์** บรรดาท่านพุทธบริษัท พระพุทธเจ้าตรัสว่า มีความปรารถนาสมหวัง นั่นก็หมายความว่า ถ้าชาตินี้ท่านถวายสังฆทาน ความจริงผลสังฆทานไม่ต้องรอชาติหน้าเสมอไป การถวายสังฆทานมีอานิสงส์ใหญ่ ถ้าถวายบ่อยๆ ด้วยความตั้งใจจริง ชาติหน้านั้นแหละไม่ต้องรอชาติหน้า จะมีการคล่องตัวในความเป็นอยู่แต่ว่าองค์สมเด็จพระบรมครูตรัสว่าถ้าชาติหน้าจะมิกำไรมากดูตัวอย่าง **นางวิสาขามหาอุบาสิกา** ในสมัย **สมเด็จพระพุทธที่ปังกร** ท่านเกิดในสมัยนั้น เวลานั้นเพื่อนของท่านเป็นคนรวยมาก มีโอกาสได้ถวายภัตตาหารกับพระสงฆ์วันละสองแสนองค์ หมายความว่า พระสองแสนองค์ กับบุคคลทั้งหลายที่มาในการทำบุญนางเลี้ยงหมดทรัพย์สินก็ไม่มียุบไม่มีหมด ก็ปรากฏว่าเวลานั้น **นางวิสาขามหาอุบาสิกา** เป็นเพื่อนกัน แต่มีทรัพย์ไม่มาก ก็อยากจะมีโอกาสอย่างนั้นบ้าง อยากจะเป็นอุบาสิกาอุบาสิกาผู้มีทุนใหญ่ ถวายทานแก่พระสงฆ์ในพุทธศาสนาอย่างเพื่อนของตน

วันหนึ่งเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระทศพลผู้มีนามว่า **พระปฐมุตตระ** เวลานั้นนางก็ปรารถนาว่าอยากจะเป็นมหาอุบาสิกาอย่างเพื่อน จึงได้ถวายสังฆทานกับบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลาย มี **พระปฐมุตตระ** เป็นประธาน เมื่อถวายสังฆทานเสร็จสังฆทานเสร็จก็เข้าไปตั้งมโนปณิธานปรารถนาว่า ผลบุญใดที่หม่อมฉันทำแล้วในวันนี้ ต่อไปในชาติเบื้องหน้าถ้าจะมีสิ่งเกิด ถ้าได้มีโอกาสขอได้มีโอกาสเป็นผู้บำรุงพระพุทธศาสนา เช่นเดียวกับเพื่อนของตน

เวลานั้นปรากฏว่าองค์สมเด็จพระทศพลผู้มีนามว่า **พระปฐมุตตระ** พังแล้วองค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ทรงใช้อำนาจพระพุทธานุภาพตรวจดูก็รู้ว่าจากชาตินี้ไม่นับต่อไปอีก 96 กัป จะมีพระพุทธเจ้ามีนามว่า **พระสมณโคดม** อุบัติขึ้นแล้วในโลกและหญิงคนนี้จะไปเกิดมีนามว่า **วิสาขามหาอุบาสิกา** เป็นลูก **ธัญชัย เศรษฐี** เป็นหลานของ **ท่านเมณฑกเศรษฐี** ตระกูลนี้จะมีความร่ำรวยมาก และจะมีโอกาสเป็นผู้บำรุงพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน

พระองค์สมเด็จพระภาควันต์บรมศาสดาก็ทรงพยากรณ์ตามนั้นว่า กัปนี้ไม่นับถอยไปข้างหน้าสัก 91 กัป ในกัปที่ 91 นั้นจะมีพระพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้น 5 องค์แต่ว่าเธอจะพอองค์ที่ 4 สมเด็จพระมหาโมกข์องค์นั้นมีนามว่า **พระสมณโคดม** เธอจะมีนามว่า **นางวิสาขามหาอุบาสิกา** จะมีทรัพย์มากนับไม่ได้คือนับเป็นโกฏิไม่ได้ต้องดวงกันเป็นเล่มเกวียน เอาเกวียนเป็นโกฏิเล่มเกวียน หลังจากนั้นแล้วยังมีองค์ประทีปแก้วมีนามว่า **สมณโคดม** อุบัติขึ้นแล้ว เธอจะมีโอกาสบำรุงพุทธศาสนาเช่นนี้

นี่เป็นอันว่ากำไรของการถวายสังฆทานของบรรดาท่านพุทธบริษัท ถ้าหากท่านจะถามว่า ทานที่ท่านทั้งหลายบำเพ็ญไม่มากเช่น **นางวิสาขา** ก็ต้องขอตอบว่าขึ้นชื่อว่า สังฆทานก็ต้องเป็น อานิสงส์ของสังฆทาน อานิสงส์ของสังฆทานองค์สมเด็จพระพิชิตมารกล่าวว่า มีความปรารถนา สมหวังนี้หมายความว่า ถ้าตั้งใจไว้ว่าการถวายสังฆทานคราวนี้ ถ้าชาติหน้าจะพึงมีในการเกิด เรา ขออย่างนั้นขออย่างนี้ไว้สิ่งนั้นจะสมความปรารถนาทุกประการ อย่าง **นางวิสาขา** มีเงินนับไม่ได้ นั่นถือว่าเป็นลามกมหาศาล

ต่อไปอีกอานิสงส์หนึ่งที่บรรดาท่านพุทธบริษัททำกันนั่นคือ ช่วยชวนชวายเป็นการกิจการ ทำบุญ อย่างที่เขาจะถวายสังฆทานกัน มีเจ้าหน้าที่คอยยกส่ง คอยรับอย่างนี้เป็นต้น หรือบรรดา ท่านพุทธศาสนิกชนช่วยอุปาสนะ จัดสถานที่ ให้ความสะดวกแก่คนใส่บาตรเป็นต้น อย่างนี้เรียกว่า **ไวยาวัจกร** คำว่า **ไวยาวัจกร** ขึ้นชื่อว่า มีชวนชวายเป็นกิจการงานของสงฆ์เป็นการบุญ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวว่า **ไวยาวัจกร** นี้ถ้าจะกล่าวถึงอานิสงส์เล็กๆ อานิสงส์ขึ้นหลายจริงๆ ก็มีอานิสงส์ต่ำกว่าการบวชเณรบริสุทธ์แล้วหน้อยหนึ่ง คือหมายความว่า ตายจากความเป็นคนจะ ไปเกิดบนสวรรค์ชั้น **ดาวดึงส์เทวโลก** มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่มีนางฟ้าเป็นบริวารแปดพันคน ถือว่ามีบุญญาธิการมาก

แต่ว่าที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัส คือ **สมเด็จพระพุทเทที่ปังกร** ตรัสกับองค์ สมเด็จพระสวัสดีโสภาคย์ คือพระพุทธเจ้าของเราในสมัยนั้นเกิดเป็น **มหาทุคตะ** ซึ่ง **มหาทุคตะ** ช่วยชวนชวายกิจการงานในการทอดกฐิน ทอดกฐินก็คือสังฆทาน เจ้านายจะทอดกฐินแต่ที่ไม่มี คนจัดสถานที่ ไม่มีคนจัดพิธีกรรม **มหาทุคตะ** ซึ่งเป็นทาสของท่านช่วยงานทุกอย่าง จัดพิธีกรรม ทุกอย่าง แต่เรียกว่ามีโอกาสได้ร่วมกฐินเพียงแค่วันหนึ่งกลุ่ม เข็มหนึ่งเล่ม ก็เป็นอันว่าในการ ทอดกฐินเสร็จแล้วมหาทุคตะจึงเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระประทีปแก้วกราบทูลว่า ภัณฑะภควา ข้า แต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทเจ้าข้า การทอดกฐินทานคราวนี้ ข้าพระพุทธเจ้า ไม่มีทรัพย์ไม่มีสิน เป็นแต่เพียงว่าเปลื้องผ้าแต่งกายของคนไปแลกกับของสองสิ่งคือ ด้ายหนึ่งกลุ่ม เข็มหนึ่งเล่ม แล้วนอกจากนั้นก็ช่วยงานทุกอย่างของเจ้านายในการทอดกฐินให้เสร็จไป อานิสงส์ อันนี้ข้าพเจ้ามีความปรารถนา ขอบุญบารมีเพียงใดที่มีอยู่ ขอบารมีขององค์สมเด็จพระบรมครูด้วย ช่วยข้าพเจ้าได้เป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในอนาคตกาล

เป็นอันว่า **พระปทุมุตตระ** ได้ทรงพยากรณ์ โภ ปุริสะ ดูกรบุรุษผู้เจริญอานิสงส์ในการ ชวนชวายในการช่วยในการทำบุญของท่านก็ดี ของคนอื่นก็ดีอานิสงส์ทั้งหลายเหล่านี้มีอานิสงส์สูง มาก บุคคลผู้ช่วยกิจการงานอย่างนี้ถ้าปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้าก็เป็นได้ ปรารถนาจะเป็นอัคร สาวาก็เป็นได้ จะเป็นมหาสาวาก็เป็นได้ เป็นสาวกธรรมดาก็เป็นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อไปถ้า ตายจากความเป็นคน จะเกิดเป็นเทวดาหรือเกิดเป็นนางฟ้าห่าร้อยชาติ ถ้าหมดบุญบารมีนั้นแล้วก็

จะกลับลงมาเกิดเป็นพระเจ้าจักรพรรดิห้าร้อยชาติ เป็นกษัตริย์ห้าร้อยชาติ เป็นมหาเศรษฐีห้าร้อยชาติ เป็นอนุเศรษฐีห้าร้อยชาติ เป็นคหบดีห้าร้อยชาติ

แล้วองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถก็มีพุทธปฏิมาตรัสว่า โภ ปุริสะ ตูกรบุรุษผู้เจริญ การที่ท่านช่วยชวนชวายเป็นกิจการงานในการทอดกฐินคือ การถวายสังฆทานอย่าลืมหาทอดกฐินคือสังฆทานๆ ธรรมดาก็คือ สังฆทาน อานิสงส์จะแตกต่างกันนิดหน่อยเพราะกฐินมีกำหนดกาลเวลาสังฆทานทั้งหลายไม่มีการกำหนดกาลเวลาสมเด็จพระบรมศาสดาว่าต่อแต่นี้ไป 91 กัป เธอจะได้บรรลุมฤตยุมัจฉิมโหทธิญาณ เป็นพุทธเจ้ามีนามว่า **พระสมณโคดม**

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท อานิสงส์แห่งการช่วยชวนชวายเป็นกิจการงานของสงฆ์ ในกิจการเรื่องการทำบุญ เป็นแต่เพียงช่วยเพียงเท่านี้ บรรดาท่านพุทธบริษัทอย่าคิดว่ามีอานิสงส์ต่ำ (อ้าว โยมเด็กของใคร เสียดังเกินไปนะโยมมะมันไม่ตีนะโยมมะ) อย่าคิดว่ามีอานิสงส์ต่ำ จริงๆ แล้วมีอานิสงส์สูงมาก

ต่อไปจะขอกล่าวถึง บุคคลต่อไปคือว่า วันนี้จะเทศน์เรื่องกำไรของการบำเพ็ญกุศลรู้สึกว่าจะดีกว่า **มหาชาติ** เหลือเวลา 15 นาที ต่อไปนี้ก็เป็นเรื่องของ **พระติสสะ** ความมีอยู่ว่า

พระติสสะ เดิมทีเดียวเมื่อสมัยเป็นมนุษย์เป็นพราหมณ์คนจน แต่ว่าเป็นเพื่อนกับพ่อของ **พระสารีบุตร** ต่อมาเมื่อ **พระสารีบุตร** ท่านเป็นพระอรหันต์แล้วก็มีจิตใจอยากปรารถนาจะสงเคราะห์เพื่อนของพ่อ ซึ่งเวลานั้นเป็นคนจนวันต่อวัน วันแต่ละวันเวลาไปบิณฑบาตก็ไปแหวะที่บ้านนั้นก่อน แต่ว่าท่านพราหมณ์คนนี้ปรากฏจนมาก จนกระทั่งไม่มีภัตตาหารจะใส่บาตรพระสงฆ์ แม้แต่หนึ่งทัพพีเดียวเมื่อท่านทราบข่าว **พระสารีบุตร** ไปเห็นว่า ไม่มีภัตตาหารจะใส่บาตรก็หลบหน้า **พระสารีบุตร** ก็ไม่ยอมยบยั้ง วันหลังก็ไปอีก ท่านก็หลบหน้าอีกเพราะความไม่มีอาหาร แต่ความจริงจิตใจอยากจะถวายทาน วันที่สาม **พระสารีบุตร** ก็ไปอีก ท่านก็หลบหน้าอีก ต่อมา **พระสารีบุตร** ก็ยบยั้งอยู่ 2-3 วัน

ปรากฏว่าวันหนึ่งท่านพราหมณ์ผู้นี้เขาให้ไปสอนธรรมะของพราหมณ์ วิธีการของพราหมณ์ พอสอนแล้วก็ปรากฏว่าคนฟังได้ให้ข้าวมธุปายาสมาหนึ่งชามข้าวหนึ่งแสดงว่าพอกินคนๆ เดียว และผ้าสาฎกเนื้อหยาบมาหนึ่งผืน เมื่อท่านนำข้าวมธุปายาสกับผ้าสาฎกเนื้อหยาบแล้ว ก็คิดว่า วันนี้ถ้า **พระสารีบุตร** มาบิณฑบาต เราจะใส่บาตรข้าวมธุปายาสหมดชามและถวายผ้าผืนนี้กับท่าน

พอดีเวลานั้น แต่ความจริงพระอรหันต์ทุกองค์เวลาเข้ามีดเข้าสมาบัติเหมือนกันหมด วันนั้น **พระสารีบุตร** เข้าสมาบัติและออกจากสมาบัติ เวลาเข้าสมาบัตีย่อมเกิดทิพจักขุญาณ ด้วยกำลังอำนาจของทิพจักขุญาณก็ทราบว่า วันนี้พราหมณ์เพื่อนของพ่อกินอาหาร คือมีข้าวมธุปายาสหนึ่งชาม และมีผ้าสาฎกหนึ่งผืน ต้องการถวายกับเรา

พอถึงเวลาเข้าได้เวลาบิณฑบาต ท่านก็นำบาตร ห่มผ้าจีวรแล้วก็ครองทรงบาตรไปที่บ้านของพราหมณ์ พราหมณ์เข้าก็ดีใจนิมนต์ขึ้นบ้าน เมื่อนิมนต์ขึ้นบ้านแล้ว ปูอาสนะให้ ท่านก็นั่งในที่สุดพราหมณ์ก็นำข้าวมธุปายาสมาถวาย ในขณะที่เกลี้ยใส่บาตรไปได้ครึ่งชาม **พระสารีบุตร** ก็คิดว่าข้าวมธุปายาสหนึ่งชามนี้มันพอกินสำหรับคนๆ เดียว ถ้าพราหมณ์ให้ทั้งหมดพราหมณ์จะอด แต่ทว่าพราหมณ์ตั้งใจจะให้หมด พอไปได้ครึ่งชาม **พระสารีบุตร** ก็เอามือปิดบาตรพราหมณ์ก็บอกว่า ภัณฑะ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอท่านจงอย่าทำให้ผมฉิบหายจากความดีเสียเลย ผมตั้งใจใส่หมด

ก็เป็นอันว่า **พระสารีบุตร** ก็อนุญาติเมื่อถวายเสร็จแล้ว **พระสารีบุตร** ก็ฉันที่นั่นเพื่อเป็นการเจริญศรัทธา พราหมณ์ก็ดีใจมีความปลื้มปีติมากที่ **พระสารีบุตร** กับข้าว ฉันข้าวมธุปายาสของเธอ หลังจาก **พระสารีบุตร** ฉันภัตตาหารเสร็จพราหมณ์ก็นำผ้าสาฎกผืนหนึ่งซึ่งมีผืนเดียวที่เขาให้มาใหม่ๆ เป็นเนื้อหยาบมากอย่างเลวถวายแก่ **พระสารีบุตร** ก็ลากลับไปบ้านอื่นต่อไป

หลังจาก **พระสารีบุตร** ไปแล้วไม่นาน พราหมณ์คนนั้นก็ถึงแก่ความตายแต่ตามพระบาลีรู้ว่ากำลังของคนจนที่ทำบุญกุศล นั่นก็หมายความว่า คนจนมีทรัพย์น้อยเมื่อมีโอกาสได้ทำบุญก็มีความปลื้มปีติมาก

อาศัยที่จิตใจของพราหมณ์มีความรักใน **พระสารีบุตร** เมื่อตายจากความเป็นคนก็ไปเกิดเป็นลูกคน เป็นลูกของตระกูลที่สงเคราะห์ **พระสารีบุตร** อยู่เพราะมีความรักใน **พระสารีบุตร** ขณะที่พราหมณ์คนนี้เข้าสู่ครรภ์มารดาๆ เกิดการแพ้ท้อง อาการแพ้ท้องของมารดาก็มีความรู้สึกรู้ว่าหนึ่งเราอยากจะถวายข้าวมธุปายาสแก่บรรดาพระสงฆ์ประมาณห้าร้อยรูป แล้วก็อยากจะถวายผ้าสาฎกแก่บรรดาพระสงฆ์ห้าร้อยองค์ ถ้าเวลาที่พระสงฆ์มาฉันข้าวมธุปายาสของเราๆ จะห่มผ้าผ้าสีย้อมน้ำฝาดเหมือนพระ จะนุ่งหนึ่งผืนจะห่มหนึ่งผืน และถือขันทองนั่งต่อท้ายพระสงฆ์ให้ห่างๆ หน่อยออกไป หลังจากพระสงฆ์ฉันเสร็จแล้วไซ้เราจะกินข้าวมธุปายาสที่เป็นคนของพระสงฆ์นั้นต่อไป

เมื่อนางมีความประสงค์อย่างนั้น อาศัยการแพ้ท้อง สามีก็ตามใจทุกอย่างจึงนิมนต์พระสงฆ์ซึ่งมี **พระสารีบุตร** เป็นประธานมาห้าร้อยองค์มาฉันที่บ้าน ก็ปรากฏว่าเวลานั้นทางบ้านก็ทำข้าวมธุปายาส บรรดาชาวบ้านทั้งหลายที่ทราบที่บ้านนี้จะทำบุญมี **พระสารีบุตร** เป็นประธานก็นำข้าวมธุปายาสมากมายถวายแก่พระสงฆ์เหลือเฟือ หลังจากนั้นนอกจากข้าวมธุปายาสแล้วชาวบ้านก็พากันนำผ้าสาฎกเนื้อดี ไม่ใช่เนื้อหยาบคราวนี้เนื้อดี ทั้งเจ้าของบ้านก็ถวาย ชาวบ้านก็ถวายได้ผ้าร้อยผืนพอดีตามใจชอบ

ตามพระบาลีได้กล่าวว่า การที่แม่แพ้ท้องและอยากจะนุ่งผ้าสาฎกเป็นการแสดงว่า เด็กคนนี้เมื่อเกิดขึ้นมาแล้ว จะบวชในพระพุทธศาสนา หลังจากนั้นเวลาเด็กที่อยู่ในครรภ์เขาก็ทำบุญ

รับขวัญกัน การทำบุญรับขวัญก็หลายครั้ง ต่างคนต่างทำตามเวลาที่ถวายเป็นกุศลถวายแก่ พระสงฆ์ที่มี **พระสารีบุตร** เป็นประธานทำรับขวัญหลายครั้ง

และเวลาต่อมาเมื่อวันโต้งเด็กคลอด พ่อเด็กคลอดแล้วได้เจ็ดวันเขาจะตั้งชื่อเขาตั้งชื่อให้ มี นามว่า **ติสสะ** แต่ว่าวันนั้นทางบ้านก็นิมนต์พระสงฆ์ทำรับขวัญมี **พระสารีบุตร** เป็นประธาน เช่นเดียวกัน มาฉันภัตตาหารที่บ้าน ชาวบ้านก็นำข้าวมธุปายาสมากมายมาร่วมกันอีก เป็นอันว่า พระทำรับขวัญฉันไม่หมด นอกจากข้าวมธุปายาสแล้วก็มีผ้าสาฎกอีกทำรับขวัญถวายแก่พระ ท่าน กล่าวว่่าอันนี้เป็นบุญบารมีของเด็กในครรภ์ คือพรหมณ์คนก่อนที่ถวายข้าวมธุปายาสเพียงแค่ว่าหนึ่งชามอย่าลืมนำถวายข้าวมธุปายาสหนึ่งชามกับผ้าสาฎกเนื้อหยาบหนึ่งผืน พ่อตั้งครุฑมารดา ตั้งท้องมีการแพ้ท้องก็มีข้าวมธุปายาสเลี้ยงพระทำรับขวัญนี้ข้าวขาวเดี๋ยวนะ อานิสงส์นะ แล้วก็ มี ผ้าสาฎกซึ่งเป็นเนื้อหยาบหนึ่งผืนที่ถวายในกาลก่อนก่อน มาชาติหลังแค่แพ้ท้องก็มีผ้าสาฎกถวาย พระทำรับขวัญเนื้อดี

ต่อมาที่เวลาเขาทำบุญรับขวัญก็มีข้าวมธุปายาสเลี้ยงพระคราวละทำรับขวัญหลายครั้ง ครั้ง หนึ่งเวลาที่ตั้งท้องก็มีข้าวมธุปายาสถวายพระทำรับขวัญเช่นเดียวกันนอกจากนั้นก็มีผ้าสาฎกเนื้อดี ถวายพระทำรับขวัญเช่นเดียวกัน รวมความว่าผ้าผืนเดียวถวายแก่พระสงฆ์เป็นผ้าเนื้อหยาบ จะได้ ผ้าเนื้อดีถวายพระเข้าไปพันผืนแล้ว ข้าวมธุปายาสแค่ชามเดียว แต่ทว่าเวลานี้ก็มีข้าวมธุปายาส ถวายพระนับพันองค์ คือคราวละทำรับขวัญ ทำรับขวัญ ทำรับขวัญ สี่ห้าครั้งนี่ ก็รวมความว่าเป็นกำไรของบุญ ส่วนใหญ่

หลังจากนั้นก็ปรากฏว่าเมื่อเด็กคนนี้อายุได้ 7 ปี เด็กคนนี้ก็มีความปรารถนาจะบวชใน สำนักของ **พระสารีบุตร** เพราะบ้านนั้นเขาส่งเสีย **พระสารีบุตร** อยู่ เมื่อ **พระสารีบุตร** มาบ้านก็ ปรากฏว่ามารดาบอกว่า ลูกชายต้องการบวช **พระสารีบุตร** ก็ถามว่าเด็กคนนี้มีชื่ออะไรอย่างไร มารดาก็บอกว่ามีชื่อเหมือนพระคุณท่านเจ้าค่ะ มีชื่อว่า **ติสสะ** เพราะ **พระสารีบุตร** เวลาที่เป็น ฆราวาสท่านมีชื่อลงท้ายว่า **ติสสะ** หรือ **อุปติสสะ**

กาลต่อมา **พระสารีบุตร** ก็บอกกับเด็กว่า การบวชเป็นของยาก เพราะเวลาต้องการเย็นก็ อาจจะได้ของร้อน ต้องการของร้อนก็อาจจะได้ของเย็น ไม่พึงตรงตามประสงค์ เด็กก็ยอมรับว่าทุก อย่างที่ผมจะทำ ทำได้ทุกอย่างขอรับ เป็นอันว่า **พระสารีบุตร** ก็ให้บวช

พอสามเณรบวชในวันนั้นก็ปรากฏว่า มีชาวบ้านที่มีความรักในเด็กคนนั้นเหมือนลูกทุกคนก็ ตั้งใจเอาข้าวมธุปายาสช่วยกันถวายพระสงฆ์ทำรับขวัญ กับผ้าสาฎกเนื้อดีทำรับขวัญ องค์ละผืนละ ผืน เป็นอันว่าผ้าเนื้อหยาบผืนเดียวได้ก็ผืนเข้าไปแล้ว

หลังจากนั้นก็ต่อมาก็ปรากฏว่า เวลานั้นเป็นฤดูหนาวสามเณรเดินเยี่ยมตามพระในเวลาเช้า ก็เห็นบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายนั่งฟังไฟกันประมาณพันรูป สามเณรก็ถามว่าพระคุณเจ้าขอรับ เวลา หนาวๆ อย่างนี้จะห่มผ้ากัมพล เพราะผ้ากัมพลเป็นผ้าเนื้อหนาคือผ้าห่มนี้เอง แต่ผ้ากัมพล

โดยมากสีแดง พระปรารภว่าฉันเป็นคนมีบุญน้อยไม่เหมือนสามเณรๆ เวลาเกิดก็มีผ้าสาฎกมา ถวายพระเยอะเยอะ มีข้าวมธุปายาสถวายพระเยอะเยอะแล้วก็ได้มาเป็นลำดับ สรุปลงแล้วก็พันผืน กว่าแล้ว ฉันเป็นคนมีผ้าร้อยมีบุญน้อย ไม่มีผ้ากัมพลจะห่ม จึงจะต้องผิงไฟ

สามเณรจึงบอกว่า ถ้าอย่างนั้นวันพรุ่งนี้ขอรับท่านอาจารย์ ไปกับผมในเมืองผมคิดว่า อาจจะมีบุคคลบางคนถวายผ้าให้แก่เราก็ได้ เณรก็ไปยืนย่น พอรุ่งขึ้นเช้าก็ปรากฏว่าสามเณร นำหน้ามีพระพันองค์ตามหลัง นี่พระตาม อย่าลืมนะผ้าสาฎกผืนเดียวไปถวายพอเดินเข้าไปไม่ทัน จะเข้าเมืองก็มีคนถวายผ้ากัมพลแล้วห้าร้อยผืนซึ่งบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายเข้าใจ การ ถวายผ้าเฉพาะ **พระสารีบุตร** มีอานิสงส์ไม่เท่าถวายสังฆทาน ต่ำกว่าสังฆทานที่บรรดาญาติโยม พุทธบริษัทถวายวันนี้นะมาก อานิสงส์ต่ำๆ สังเกตดูว่าได้เป็นอย่างไร เพียงผ้าสาฎกเนื้อหยาบถวาย ผ้าสาฎกไม่รู้เท่าไรแก่พระสงฆ์ วันนี้ผ้ากัมพลอีก เดินเข้าไปไม่ทันจะถึงเมือง ก็มีคนเห็นสามเณร เข้าเกิดความรักเหมือนลูก จึงถวายผ้ากัมพลห้าร้อยผืน ยังไม่ทันเข้าเมืองพระหนึ่งองค์ได้องค์ละ ผืนๆ แล้วห้าร้อยองค์ ต่อมาเมื่อสามเณรก็พาพระจะเข้ามาในเมือง

ก็เผอิญมีชายคนหนึ่งเขาคิดอย่างไรไม่ทราบ เขาเดินเข้ามาในลาน เห็นร้ายชายผ้าร้าน หนึ่ง กำลังจัดผ้ากัมพลห้าร้อยผืนอยู่เขาจึงเข้าไปบอกว่า นี่เกริบเก็บผ้าชะ สามเณรตัวเล็กๆ พา พระหนึ่งองค์เดินเข้ามานำผ้าจากชาวบ้านไปจากนอกเมืองห้าร้อยผืนแล้ว ประเดี๋ยวเณรก็มาจะมา แแยงผ้าผืนนี้

เจ้าของร้านก็ถามว่า เณรแยงเอาหรือจะให้จ้ะรับ ไม่ให้ไม่รับ เขาบอกว่าให้ท่านก็รับ ไม่ให้ ท่านก็ไม่รับ เจ้าของร้านก็บอกว่าถ้าอย่างนั้นแกไปได้ มันเป็นเรื่องของฉัน ฉันพอใจฉันให้ ฉันไม่ พพอใจฉันก็ไม่ให้ แต่ทว่าเจ้าของร้านก็คิดว่าผ้ากัมพลสองผืนที่มีราคามาก ผืนละแสนกหาปณะ สองผืนนี้เราต้องเก็บซ่อนไว้ ดีไม่ดีเณรเข้ามาเราอาจหยิบเปลอหยิบไปก็ได้ มันแพงมาก

เมื่อซ่อนผ้าเสร็จก็ปรากฏว่าสามเณรเดินเข้ามาพอดีพร้อมกับพระสงฆ์ แต่เณรก็ได้ปัก ตรงเข้าร้านใดร้านหนึ่ง เดินมาเฉยๆ แต่ว่าทุกคนในตลาดเห็นสามเณรเข้าก็มีความรักเหมือนลูก ทั้งนี้เพราะอาศัยที่มีความรักใน **พระสารีบุตร** มาก่อนในกาลก่อน เจ้าของร้านก็นิมนต์สามเณรกับ พระสงฆ์เข้ามา เป็นผ้าสาฎกราคาแพงสองผืนผืนละแสนกหาปณะที่เขาซ่อน เกรงว่าจะให้เณร กลับหยิบผ้าสองผืนนั้นมาก่อน ถวายกับเณรโดยตรงแล้วผ้าสาฎกอีกห้าร้อยผืนถวายแต่พระสงฆ์ องค์ละผืน ละผืนเป็นอันว่าได้ผ้าพันผืน ภายในไม่ช้าขอลดเวลาเหลือหนึ่งนาท ก็จะหมดเวลา

ในไม่ช้าสามเณรก็บรรลุมรรคผลเป็นพระอรหันต์พร้อมด้วยสัมปฏินาฏญาณเมื่อบรรดา ญาติโยมพุทธบริษัททุกท่าน การบำเพ็ญกุศลของท่านมีกำไรตามที่กล่าวมาแล้วนี้ วันนี้นะบรรดา ญาติโยมพุทธบริษัทซึ่งเป็นสาวกขององค์สมเด็จพระชินศรีถวายสังฆทาน ซึ่งมีอานิสงส์ใหญ่กว่า พราหมณ์ที่ถวายกับ **พระสารีบุตร** การถวาย **พระสารีบุตร** เป็นพระอรหันต์ก็จริง แต่ถือว่าเป็น ปาฏิปุคคลิกทานท่านส่วนบุคคล ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า การถวายทานแก่พระอรหันต์ร้อยครั้งมี

ผลไม่เท่าถวายทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่งครั้ง การถวายทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าร้อยครั้งมี
ผลไม่เท่าถวายทานแก่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหนึ่งครั้ง การถวายทานในสมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยครั้งมีผลไม่เท่ากับถวายสังฆทานหนึ่งครั้ง เป็นว่าทานของท่านวันนี้เป็น
สังฆทานทั้งหมด ก็ปรากฏมีอานิสงส์ใหญ่จะเทียบได้กับทานของ **นางวิสาขา**

บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายโดยทั่วหน้า เวลานี้หมดเวลาสามสิบนาทีพอดี ต้องขอ
ยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศานี้ อาตมภาพขอตั้งสัตยาธิษฐานอังกูณพระศรีรัตนตรัย มีพุ
ทธรัตตะ ธรรมรัตตะ และสังขรัตตะ สามประการขอจงดลบันดาลให้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัท
ทุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบุญพูนผล ปราบปรามสิ่งใดขอให้ได้สิ่งนั้นสมความ
ปรารถนาทุกประการอาตมารับประทานวิสาขนามา ขอยุติธรรมเทศนาคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เออวังก็มี
ด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง ปาฏิหาริย์

แสดงเมื่อ

วันอาทิตย์ที่ 15 ตุลาคม 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสส (3 จบ)

บุญญานิ ปรโลกัสมิง ปติฏฐา ปาณินัน ตีติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา เพื่อเป็นเครื่องโสรจของคศรัทธา บารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดินท์ทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำปักษ์ คือวันมหา ปวารณานี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้า ต่างมาใส่บาตรเทโวโรหนสูตร อันเป็นที่เตือนใจว่า ในสมัยที่องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญอยู่ เวลา ครั้งหนึ่งขององค์สมเด็จพระบรมครูได้แสดงพระธรรมเทศนาแล้ว สมเด็จพระประทับแก้วขึ้นไปจำ พรรษาบนดาวดึงส์เทวดโลก ได้เทศน์โปรดพุทธมารดาเป็นเวลา 3 เดือน มาจนถึงวันนี้คือ วันแรม ค่ำหนึ่งเดือน 11 ก็เสด็จจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์สู่ **เมืองสังกัสนคร** เวลานั้นองค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า แสดงพระธรรมเทศนาโปรดพุทธบริษัทเป็นเหตุให้ท่านทั้งหลายบรรลุ มรรคผลไปตามๆ กัน

แต่ว่าเรื่องเทโวโรหนสูตรนี้นั้นขอยกไว้ก่อน เวลานี้ตั้งใจแสดงพระธรรมเทศนาให้บรรดา สาวกขององค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาที่นั่งฟังกันอยู่นี้ ทราบถึงอานิสงส์บุญราศีที่ตาม **มงคล ทิปนี** ท่านกล่าวว่า การบำเพ็ญกุศลของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมีกำไรมาก วานนี้เทศน์ ถึงกำไรบุญ วันนี้เทศน์ทำบุญมีกำไร ดีไหม **ตาหง่า** การทำบุญของบรรดาท่านพุทธบริษัทมีกำไร มาก เราลงทุนน้อยแต่ได้ผลดีมาก

ตัวอย่างที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า ให้ท่านแก่สัตว์เดรัจฉานครั้งหนึ่ง จะมี อานิสงส์หรือมีกำไรร้อยเท่าคือ ให้หนึ่งได้ร้อย ถ้าหากให้ท่านแก่คนไม่มีศีลเลยให้ท่านครั้งหนึ่งได้ อานิสงส์อีกร้อยเท่า จากสัตว์ขึ้นมาก็เป็นหมื่นเท่าอย่างนี้เป็นต้น แต่ว่าองค์บรรดาท่าน พุทธศาสนิกชนของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายที่ได้มาทำบุญ วันนี้นักท่านถวายสังฆทาน คราวนี้ท่านถวายทั้งหมดเป็นสังฆทานหมด คือใส่บาตรเทโวด้วยข้าวสารเป็นสังฆทาน ถวายด้วย ข้าวสุกและแกลบก็เป็นสังฆทานท่านนำปัจจัยมาถวายพระสงฆ์ในพุทธศาสนาที่หน้าอาสนสงฆ์ อย่างนี้เป็นทั้งสังฆทานและวิหารทาน เป็นพร้อมทุกอย่าง

รวมความว่าการถวายทานแก่พระสงฆ์ในพุทธศาสนาก็ดี ให้ท่านแก่คนดีให้ท่านแก่สัตว์ก็ดี อย่างนี้องค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวว่ามีกำไรบุญมาก การที่องค์ สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถึงบุคคลที่ทำงานและมีกำไรในความดี อย่างกับเทวดาองค์หนึ่งที่มี นามว่า **มัญจุกุณฑลิเทพบุตร** ตระกูลนี้ไม่เคยเคารพในพุทธศาสนาในกาลก่อน แต่พอเวลาเขา

ป่วยไข้ไม่สบายมากก็นึกถึงองค์สมเด็จพระชินวร แต่การนึกถึงของเขาๆ ก็ไม่ตั้งใจจะเคารพด้วยศรัทธา ตั้งใจแต่เพียงคิดว่าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาสงเคราะห์ให้เขาขอให้หายป่วยเพียงแค่นี้ก็เพียงเท่านั้นก็ตายลงไปพอดีปรากฏว่าอานิสงส์เพียงเท่านั้นเป็นเหตุให้เขาไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้าหนึ่งพันเป็นบริวารนี่รายหนึ่ง

รายที่สององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า **พระมหาโมคคัลลาน์** ไปพบมา รายนี้ได้รับความก็มีว่าเธอเป็นหญิงคนจน หากินหาเช้ากินค่ำ ตอนเช้าไปตัดฟืน ตอนเย็นมาขาย พอมีกินตอนเช้าก็ต้องไปใหม่ตอนเย็นก็ขายใหม่ อย่างนี้เป็นต้น วันหนึ่งปรากฏว่า เธอไปเห็นดอกบวบขมมีสีเหลืองคล้ายๆ จีวรของสาวกของสมเด็จพระทศพล รายนี้บูชาพระอรหันต์ ก็คิดในใจว่าถ้าหากเราเอาดอกบวบขมไปบูชาเจดีย์ที่บรรจุกระดูกพระอรหันต์จะมีบุญมาก เมื่อตั้งใจไว้อย่างนี้แล้วในตอนเย็นเมื่อตัดฟืนหอบฟืนมาแล้ว มาถึงดอกบวบขมก็ตัดนำมาตั้งใจจะนำมาถวายที่เจดีย์บรรจุกระดูกพระอรหันต์ แต่ก็ไม่ทันจะไปถวาย ปรากฏว่าอาบน้ำอาบท่าเสร็จกินข้าวเสร็จ นำดอกบวบดอกขมจะไปบูชา ก็มียักษ์ในตัวหนึ่งแปลงเป็นวัวแม่ลูกอ่อน ตัดอยู่ที่ประตูรั้วบ้าน พอเธอไปถึงตรงนั้นก็ถูกวัววิดตายอาศัยจิตใจของเธอตั้งใจจะบูชาพระองค์ ตายแล้วจากความเป็นคนก็ไปเกิดเป็นนางฟ้าบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้าหนึ่งพันเป็นบริวาร เครื่องประดับทุกอย่างเป็นสีเหลืองเพราะตายปรารถนาสีเหลือง

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัทที่องค์สมเด็จพระทศพลโศภิตกษัตริย์กล่าวว่าคุณนั้นมีกำไรมาก หรืออีกนัยหนึ่งตามที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระพุทธเจ้าที่ตรัสอย่างนี้มีนามว่า พระปฐมุตตระ ถอยหลังจากกัปนี้ไป 91 กัป ถ้านับกัปนี้ด้วย 92 กัป **พระปฐมุตตระ** กล่าวถึงอานิสงส์ในการทอดกฐินว่า การทอดกฐินทานนี้มีกำไรบุญมาก องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าองค์นั้นตรัสว่า คนทอดกฐินทานแล้ว จะตั้งมโนปณิธาน ปรารถนาเป็นสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นได้ จะเป็นพระอัครสาวกก็เป็นได้ จะเป็นพระอรหันต์ก็เป็นได้ ถ้ายังไม่เป็นพระพุทธเจ้ายังไม่เป็นพระอรหันต์เพียงใด องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาตรัสว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลที่ทอดกฐินทานแล้วครั้งหนึ่งในชีวิต อานิสงส์กฐินนี้ นอกจากเมื่อตายจากความเป็นคนแล้ว เธอจะเกิดเป็นเทวดาหรือเป็นนางฟ้าหมดไปอ่อนตัวลงมากก็จะเกิดเป็นพระเจ้าจักรพรรดิปกครองโลกห้าร้อยชาติ เมื่อบุญจักรพรรดิหมดลงไปก็ยังคงเกิดเป็นพระมหากษัตริย์ห้าร้อยชาติ จากพระมหากษัตริย์ห้าร้อยชาติก็มาเกิดเป็นมหาเศรษฐีห้าร้อยชาติ เป็นอนุเศรษฐีห้าร้อยชาติ เป็นคนบดีห้าร้อยชาติ

เมื่อรวมความแล้วองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถก็ตรัสว่า อาศัยบุญบารมีที่ทำแล้วครั้งเดียวในชีวิตรับผลไม่ทันหมด ปรากฏว่าเจ้าของบุญไปนิพพาน นี่บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน จะพึงเห็นว่าการทำบุญทำกุศลในพุทธศาสนา กำไรบุญกำไรกุศลมีมากมายทุกประการดังนี้

ตอนนี้ไปก็จะนำเรื่องราว **เทโวโรหนสูตร** มาแสดงแก่ท่านพุทธบริษัทตามสมควรแก่เวลา เหลือเวลาอีตึบนาที เป็นอันว่า **เทโวโรหนสูตร** เรื่องราวเกิดมาในตอนนี้เป็นอันว่าในสมัย พระองค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประทับอยู่ที่ **เวฬุวันมหาวิหาร** ใน **กรุงราชคฤห์มหานคร** เวลานั้นอัครสาวกขององค์สมเด็จพระชินวรสององค์ องค์หนึ่งคือ **พระโมคคัลลาน์** คือ **พระโมคคัลลาน์** นี้อัครสาวกเบื้องซ้าย แต่ว่า **พระปิณโฑลภารทวาช** นี้เป็น พระสาวกเหมือนกัน ทั้งสององค์นี้นั้นปรากฏว่าท่านจำพรรษาอยู่บนยอดเขา **คิชฌกูฏ** เวลาตอน เช้าวันหนึ่ง ทั้งสองท่านจะลงมาบิณฑบาตที่ **กรุงราชคฤห์มหานคร** ก็พอดีขึ้นเมฆสองสามคน เมฆตอนเช้านี้ต้องคิด น่ากลัวจะไม่ใช่คนธรรมดา คนธรรมดาแคงไม่เมฆแต่เข้าตุ้ เวลานั้นเขาก็ นั่งคนขี้เมฆก็นั่งอยู่ก็ใกล้ๆ อัครสาวกของสมเด็จพระบรมครูกำลังจะห่มผ้าจีวรไปบิณฑบาต บรรดา ขี้เมฆทั้งหลายเหล่านั้นก็พูดกันว่า พวกเราไว้ว เวลานั้นไม่มีสำนักไหนมีพระอรหันต์ เพราะว่าเมื่อ ตอนสองสามวันที่แล้วมาแล้วนี้ ปรากฏว่าท่านมหาเศรษฐีไปอาบน้ำที่ทะเล บรรดาลูกน้องเอาตา ข่ายโลหะซึ่ง ก็ปรากฏว่าเวลาเขาขึ้นมาจากกรอาน้ำก็มีปุมแก่นจันทร์ปุมหนึ่งติดขึ้นมา ท่านมหา เศรษฐีก็คิดว่าปุมแก่นจันทร์ที่บ้านเรามีเยอะ ถ้าทำเป็นของใช้ก็ไม่มีความหมาย ทางที่ดีก็จ้างช่างมา ทำเป็นบาตร แล้วก็ทำไม้ขึ้นสูงสอดรอกขึ้นไปข้างบนสูงๆ แล้วก็ประกาศว่า ถ้าสำนักไหนมีพระ อรหันต์ ให้สำนักนั้นเหาะมาเอาบาตร เวลานั้นคณะของพราหมณ์ยังมีมาก มีคณาจารย์ต่างๆ ที่ เค้าตั้งขึ้นมาก่อนองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถ การประกาศของมหาเศรษฐีเมื่อสิ้นเวลาไป 6 วัน บรรดาคณาจารย์ต่าง ๆ นั้นก็พากันต้องการบาตรแต่ไม่เหาะ ในเมื่อไม่เหาะเขาก็ไม่ให้ ในที่สุดวัน นั้นเป็นวันที่ 7 บรรดาขึ้นเมฆกล่าวว่ พวกเราไว้ว วันนี้เป็นวันที่ 7 แล้วหว่า ถ้าไม่มีใครไปเหาะเอา บาตร แสดงว่าทุกสำนักจะไม่มีพระอรหันต์

เวลานั้น **พระโมคคัลลาน์** ได้ฟังเข้าก็กล่าวแก่ **พระปิณโฑลภารทวาช** ว่า **ปิณโฑลภาร ทวาช** ท่านฟังซิว่า ขี้เขาสองสามคนนี่ดูถูกพุทธศาสนา เขากล่าวว่าบาตรที่มหาเศรษฐีแขวนไว้ ไม่ มีใครไปเหาะเอา วันนี้เป็นวันที่ 7 ถ้าวันที่ 7 นี้ถ้าไม่มีใครไปเหาะเอาได้ แสดงว่าทุกสำนักไม่มีพระ อรหันต์ สำนักขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีพระอรหันต์แสนองค์เศษ เป็นอันว่า สาวก ขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐองค์ใดองค์หนึ่งน่าจะเหาะไปเอามา **ท่านปิณโฑลภารทวาช** บอกกับ **ท่านโมคคัลลาน์** ว่า **ท่านโมคคัลลาน์** องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสรรเสริญว่า ท่านเป็นผู้เลิศในการมีฤทธิ์ใช้ใหม่ แต่ความจริงสององค์มีฤทธิ์คล้ายคลึงกัน ขอให้ท่านไปเอามาก ก็แล้วกัน

ก็ปรากฏว่า **ท่านโมคคัลลาน์** ก็บอกว่า **ปิณโฑลภารทวาช** ถ้าท่านไม่มีความสามารถ ผมจะเอาเอง พอพูดเท่านั้นปรากฏว่าท่าน **ปิณโฑลภารทวาช** กำลังห่มผ้า ดังนั้นเมื่อห่มผ้าแล้วก็ เหาะทันที เวลาเหาะขึ้นไปก็เอาก่อนหินก้อนใหญ่ขึ้นไปยื่นเพื่อห่มผ้าติดเท้าไปด้วย

บรรดาชาวบ้านเห็นเข้าเกรงว่าหินจะหล่นลงหัว ก็เอากระดิ่งบ้าง ตะแกรงบ้างมาบังหัว ก็กล่าววาทว่า ขอพระคุณเจ้ายึดไว้ให้แน่น พระคุณเจ้ายึดไว้ให้แน่นท่าน **ปิณฑิลการทวาท** ก็เอาเท้าสัดหินไปกองไว้ที่เดิมยังเหาะต่อไป

เมื่อเหาะเสร็จก็ปรากฏว่า ขณะที่เหาะอยู่ท่านมหาเศรษฐีเห็นสาวขององค์สมเด็จพระบรมครูแสดงอย่างนั้น ก็นั่งลงกราบแสดงถึงความเคารพ เมื่อท่านมหาเศรษฐีแสดงความเคารพท่าน **ปิณฑิลการทวาท** ก็มาขึ้นหลังคาเดินบนนอกไก่อแต่ท่านถือวาทบาตรที่เขายังไม่ประเคน พระสงฆ์ยังรับไม่ได้ หยิบเอาไม่ได้ พอท่านไปขึ้นหลังคาเดิน ก็ปรากฏว่าท่านมหาเศรษฐีปูอาสนะให้หนึ่งที่ชานบ้านแล้วนำภัตตาหารมาเพื่อถวายแล้วกราบอีกครั้งหนึ่งขอนิมนต์ท่านลงมา ท่านก็ลงมาแล้วท่านก็นั่งภัตตาหาร

เมื่อท่านฉันภัตตาหารเสร็จ ท่านมหาเศรษฐีก็นำบาตรปทุมแก่นจันทร์มาถวายหลังจากนั้นท่านก็กลับสถานที่อยู่ของท่าน

ก็เป็นการมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บรรดาพุทธบริษัทชายหญิงเป็นพุทธบริษัทบ้าง ไม่ใช่พุทธบริษัทบ้าง คือหมายความว่าคนนับถือพระพุทธศาสนา ไม่นับถือบ้าง ต่างคนต่างไม่เคยเห็นพระเหาะ ไม่เคยเห็นคนเหาะมาก่อน ก็อยากจะดูสาวกขององค์สมเด็จพระ

การทำอย่างนั้นบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายเป็นภัยต่อบุคคลทั้งหมดเป็นอย่างยิ่ง คือไม่เป็นคุณ มีแต่โทษอย่างเดียวเพราะว่าถ้าหากท่าน **ปิณฑิลการทวาท** จะไม่เหาะชาวบ้านก็จะโกรธ ในเมื่อชาวบ้านโกรธไม่โกรธพระอรหันต์เข้า ทางที่ไปเมื่อเวลาตายไปไหน ก็ไปนรก ทางอื่นไปไม่ได้ต้องไปนรกกันแน่

แต่บังเอิญถ้าหากว่า ท่าน**ปิณฑิลการทวาท** เหาะให้ดู เพราะการขอร้องของชาวบ้าน ชาวบ้านผู้นั้นเมื่อตายจากความเป็นคนไปเกิดเป็นคนใหม่ ต้องเป็นทาสรับใช้ชาวบ้านเขาห้าร้อยชาติ ก็รวมความว่า การไหว้วานพระไม่ใช่ของดีมันมีแต่โทษอย่างเดียว

แต่ว่า ท่าน**ปิณฑิลการทวาท** พิจารณาแล้วว่า การเกิดเป็นคนแต่เป็นทาสเขาเบาว่าการตกนรก ฉะนั้น ท่าน**ปิณฑิลการทวาท** จึงเหาะให้ดู เมื่อผู้นั้นกลับไปแล้วผู้อื่นก็มาใหม่ เป็นอันว่าวันนั้นไม่ต้องทำมาหากินกัน เหาะอย่างนั้นเหาะกันทั้งวัน

ก็พอดีเวลาสายขององค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเทศน์ในพระมหาวิหาร เสียงบรรดาประชาชนทั้งหลายเหล่านั้นชอบใจพระเหาะดังก้องเข้ามา แต่ความจริงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทราบแล้ว ที่นี้เป็นวิธีการของพระสงฆ์อย่างหนึ่ง ถือว่าเป็นระเบียบ รู้แล้วต้องทำเป็นเหมือนไม่รู้ระเบียบอย่างนี้มีมาตั้งแต่สมัยองค์พระบรมครู

ฉะนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้มีพระพุทธานุญาตไว้ว่า **พระอานนท์** ว่า **อานันตะ** ดูกร **อานนท์** นั้นเสียงอะไร **พระอานนท์** ก็กราบทูลองค์สมเด็จพระจอมไตรว่า ภัณฑิลการทวาท ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธานุภาพ ข้า เสียงคนอื้ออึงแบบนี้ไม่ใช่อะไร

เป็นเพราะเหตุ **ท่านปณิโกลการทวาช** เหาะให้ชาวบ้านดูสมเด็จพระบรมครูจึงได้มีพุทธรูปปฏิกาตรัสเรียกให้ **ปณิโกลการทวาช** เข้ามาเฝ้า ให้นำบาตรปทุมแก่นจันทร์เข้ามาด้วย

เมื่อเข้ามาแล้วองค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ทรงดำหนิเป็นการใหญ่ ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่สมควร แล้วก็สั่งให้ทูลบาตรปทุมแก่นจันทร์นี้เป็นชิ้นเล็กๆ แล้วทรงสั่งให้แจกแก่พระทุกองค์แล้วตรัสว่า ปทุมแก่นจันทร์นี้รักษาโรคตาได้ดีถ้าบุคคลใดตาป่วย ป่วยทางตา ให้เอาน้ำฝนมาเอาปทุมแก่นจันทร์แช่ลงไปนิตหนึ่งเมื่อยกขึ้นมาแล้วน้ำก็จะคิดขึ้นมาให้หยอดลูกตา โรคตาจะหาย

ครั้นองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาทรงบัญญัติแล้ว หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระประทีปแก้วมีพุทธรูปปฏิกาตรัสแก่บรรดาพระสงฆ์ว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุหลาย ต่อจากนี้ไปห้ามพระสงฆ์ทั้งหมดแสดงปาฏิหาริย์ ถ้าใครแสดงปาฏิหาริย์ตถาคตจะปรับเป็นโทษ คำว่าปรับโทษเป็นโทษ บรรดาท่านพุทธบริษัทตามส่วนใหญ่ปกติแล้ว พระอรหันต์ไม่มีโทษ อรหันต์นี้ไม่ทำสิ่งที่ เป็นโทษจึงไม่มีพระวินัยจะปรับแต่ว่าสาขาทนนี้เป็นสาขาทนพิเศษ ประกาศท่านกลางพระอรหันต์ ก็แสดงว่าการแสดงปาฏิหาริย์ถ้าพระอรหันต์ทำต้องถูกปรับเป็นโทษเหมือนกัน

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจึงไม่มีพระอรหันต์องค์ไหนแสดงปาฏิหาริย์ เว้นไว้แต่ท่านจะอยู่ป่าถ้าจะไปที่ไหนที่มีทางไกลเกินกว่ากำลังที่จะพึงเดินได้ ท่านอาจจะเหาะไป แต่ไม่ให้คนเห็น เมื่อถึงเวลาใกล้ๆ สถานที่ที่ลงเดินแสดงว่าท่านเดินไปหลังจากนั้นองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าประกาศแก่บรรดาพระสงฆ์แล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็เข้าที่ประทับ

ก็เป็นอันว่าเวลานั้นบรรดาพวกเดียรถีย์ทั้งหลาย ขณะที่ตัวเองต้องการบาตรแต่เหาะไม่ได้ก็เสียหน้า ในเมื่อ **พระปณิโกลการทวาช** เหาะได้เป็นพระสงฆ์ในพุทธศาสนา ก็เสียหน้าพุทธศาสนา แต่ทราบบว่าองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาทรงห้ามพระสงฆ์ทั้งหมด ห้ามแสดงปาฏิหาริย์ เขาก็คิดว่าต่อไปนี้ไปไม่มีใครแสดงปาฏิหาริย์แล้ว หลังจากนั้นก็ประกาศตนว่า จะแสดงปาฏิหาริย์แข่งกับองค์สมเด็จพระประทีปแก้วคือแข่งกับพระพุทธเจ้า โดยที่เขาเข้าใจว่า ในเมื่อพระพุทธเจ้าห้ามพระสงฆ์แล้ว พระพุทธเจ้าจะไม่ทำเอง เขาประกาศตนต่อประชาชนบอกว่าต่อไปเบื้องหน้าเราจะแสดงปาฏิหาริย์แข่งกับพระสมณโคดม ประกาศเรื่อยไป บรรดาประชาชนก็ทราบ

แล้วความก็ก้องเข้ามาทราบถึง **พระเจ้าพิมพิสาร** บรมกษัตริย์ พระบาทท้าวเธอจึงเข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระทรงสวัสดิโสภาคย์ว่า เวลานี้เดียรถีย์จะแสดงปาฏิหาริย์แข่งกับพระองค์ๆ จะทำอย่างไร องค์สมเด็จพระจอมไตรก็มีพระพุทธรูปปฏิกาตรัสว่า ในเมื่อเขาจะแข่งกับตถาคตๆ ก็แข่งกับเขา **พระเจ้าพิมพิสาร** ก็ถามว่า ในเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงห้ามพระสงฆ์แสดงปาฏิหาริย์แล้วพระองค์จะทำอย่างไร สมเด็จพระจอมไตรก็ตรัสว่า มหาราชาะ ขอถวายพระพรพระมหากษัตริย์พระราชสมภาร ข้อบัญญัติข้อนั้นตถาคตห้ามเฉพาะพระสงฆ์ไม่ได้ห้ามตัวเอง พระองค์ก็ตรัสถามว่า พระราชอุทยานของพระองค์บรรดาประชาชนเข้ามาเที่ยวได้ไหม **พระเจ้าพิมพิสาร**

ก็บอกว่า ประชาชนเข้ามาเที่ยวไม่ได้ ถ้าใครเข้ามาก็ปรับเป็นโทษ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ตรัสเช่นเดียวกันว่า ข้อห้ามเหล่านั้นตถาคตห้ามเฉพาะพระสงฆ์ ไม่ได้ห้ามตถาคตเอง

เป็นอันว่าพระพุทธเจ้าก็ทรงประกาศว่า จะทรงแสดงปาฏิหาริย์แข่งกับบรรดาเดียรฉัตรทั้งหลาย แล้วพระองค์ก็ประกาศสถานที่ว่านับตั้งแต่นั้นไป ภายในเดือนหน้าคือ วันเข้าพรรษาศตภาคจะแสดงที่ **เมืองสาวัตถี** หรือ **พาราณสี** จะแสดงบนต้นมะม่วง เมื่อกล่าวเสร็จบรรดาเดียรฉัตรทั้งหลายเห็นว่า พระองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาท่านแสดงเอง อำนาจจะยิ่งใหญ่กว่า **พระปิณฑิลภการทวาช** มาก จึงคิดว่า ในเมื่อพระสมณโคดมประกาศว่า จะแสดงบนต้นมะม่วง ฉะนั้นต้นมะม่วงใน **เมืองพาราณสี** และ **สาวัตถี** ทั้งหมดมีที่ต้นบรรดาเดียรฉัตรชื่อหมดชื่อหมดแล้วก็โค่นหมด เขาก็คิดว่าจะไม่ให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงได้ ในเมื่อไม่มีต้นมะม่วง

พอถึงวันเวลาแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เสด็จไป **เมืองสาวัตถี** หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระมหาโมหิณีเมื่อประทับแล้วปรากฏว่า **นายมาลาการ** คนเฝ้าส่วนมะม่วง เห็นว่ามะม่วงมีต้นในสวนพระมหากษัตริย์ลูกหนึ่งมันสุกๆ พอดีพอดี และก็ทั้งหมดเวลานั้นไม่ใช่ฤดูมะม่วง แต่เผอิญมะม่วงมันมีอยู่ลูกเดียวเธอคิดว่าถ้าเราจะถวายพระมหากษัตริย์ เราก็มีคุณมากได้รับการชมเชยเพราะเวลานี้ไม่ใช่ฤดูมะม่วง แต่ว่าถ้าเราต้องการนำมะม่วงนี้ไปถวายองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ในเมื่อพระมหากษัตริย์ทรงทราบเราอาจจะถูกประหารชีวิตก็ได้ แล้วคิดในใจว่า การทำบุญกับองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ามีบุญมาก ถ้าเราจะตายเพราะลูกมะม่วงไปถวายพระผู้มีพระภาคเจ้า เราพร้อมยอมตายเพื่อไปสวรรค์

เขาจึงตัดสินใจนำมะม่วงลูกนั้น มาถวายองค์สมเด็จพระภควันต์พระพุทธเจ้าจึงให้เขาปอกชั้นเนื้อเสร็จ หลังจากนั้นก็เหลือแต่เม็ด พระองค์จึงสั่งให้ **นายมาลาการ** ขุดหลุมลึกประมาณหนึ่งศืบ เมื่อขุดหลุมลึกแล้วพระองค์ก็เอาเม็ดมะม่วงวาง แล้วก็สั่งให้เขากลับดินเขาก็กลับ แล้วสมเด็จพระประทีปแก้วก็ทรงเอาน้ำรด เพียงแค่อึดใจเดียวก็เกิดต้นมะม่วงใหญ่ขึ้นสูงสะพรั่งมีสาขามากแล้วองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าก็แสดงปาฏิหาริย์บนต้นมะม่วง

ในการแสดงปาฏิหาริย์ถ้าจะเทศน์เฉพาะปาฏิหาริย์ในวันนั้นมันไม่จบ แต่ถือว่าแสดงทุกอย่างที่เดียรฉัตรทำไม่ได้ เดียรฉัตรก็แสดงเหมือนกัน แต่แข่งขันสู้กันไม่ได้

หลังจากแสดงเสร็จแล้วองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาก็ทรงก้าวพระบาทขึ้นไปเหยียบบนยอด **เขาขุคนธร** หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระชินวรก็เสด็จไปก้าวอีกที่ไปถึงยอด **เขาพระสุเมรุ** เวลานั้นพระอินทร์ออกมารับท่าน แล้วก็นิมนต์องค์สมเด็จพระภควันต์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ประทับบน **บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์** แต่ก่อนที่พระองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถจะประทับพระอินทร์ก็นึกว่าพระพุทธเจ้าทรงสูง 8 ศอกของมนุษย์ แต่ว่า **บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์** นี้

ยาว 30 โยชน์ของมนุษย์ กว้าง 15 โยชน์ กว้าง 30 โยชน์ สูง 15 โยชน์ ถ้าสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จประทับที่นั่น ก็จะเหมือนตัวแมลงตัวเล็กๆ เกาะอยู่บนเตียง ท่านคิดอย่างนั้น

ในเมื่อพระอินทร์คิดอย่างนั้นแล้ว องค์สมเด็จพระภาควันต์ก็ทรงจับสังฆาฏิเหวี่ยงลงไปสังฆาฏิก็คลุม **บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์** พอดี แล้วสมเด็จพระชินศรีก็ทรงประทับนั่ง พระกายพระองค์ใหญ่พอดิบพอดีกัน **บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์** หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถก็มีพระพุทธรูปกาตรัสว่า เวลานี้ตถาคตต้องการจะมาเทศน์โปรดพุทธมารดาซึ่งอยู่สวรรค์ชั้นดุสิต ขอเล่าเวลาสั้นๆ เหลือเวลา 2 นาทีเศษ หลังจากนั้นแล้วพระอินทร์ก็ไปตามมา พระองค์สมเด็จพระบรมศาสดาก็เทศน์โปรดพระมารดาด้วยพระอภิธรรมใช้เวลา 3 เดือนพอดี

พอถึงวันนี้องค์สมเด็จพระชินศรีก็เสด็จลงจากสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** ลงประตุ **เมืองสังกัสนคร** ขณะที่องค์สมเด็จพระชินวรเสด็จลงมา ก็แสดงปาฏิหาริย์เปิดโลก คำว่าเปิดโลกหมายความว่า ตั้งแต่พรหมโลกลงมาดี เทวดาก็ดีพรหมก็ตาม มนุษย์ก็ตาม สัตว์นรกก็ตาม ต่างคนต่างเห็นกันหมด โดยเฉพาะวันนั้นกรรมกรต่างๆ การลงโทษต่างๆ ในนรกก็หยุด สัตว์ทุกคนต่างมีความสุข ต่างคนต่างเห็นกัน ต่างคนต่างมีความรู้สึก ว่า องค์สมเด็จพระภาควันต์บรมศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้ามีอำนาจ ทุกคนต่างคนต่างก็อยากเป็นพระพุทธรูปเจ้า ต่างคนปรารถนาพุทธรูปไปตามๆ กัน

เมื่อองค์สมเด็จพระภาควันต์ลงมาที่ประตุ **เมืองสังกัสนคร** แล้ว องค์สมเด็จพระประทับแก้วก็ทรงถามปัญหา ถามปัญหาสำหรับปุถุชน พระปุถุชนตอบได้เมื่อถามปัญหาที่เป็นปัญหาของพระโสดาบัน พระปุถุชนตอบไม่ได้ พระโสดาบันก็ตอบเมื่อถามปัญหาที่เป็นปัญหาของพระสกิทาคามี พระโสดาบันก็ตอบไม่ได้ พระสกิทาคามีก็ตอบ เมื่อถามปัญหาของพระอนาคามี พระสกิทาคามีตอบไม่ได้ พระอนาคามีตอบ เมื่อถามปัญหาของพระอรหันต์ พระอนาคามีตอบไม่ได้ พระอรหันต์ตอบได้ ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าการถามปัญหาของพระพุทธรูปเจ้า ถามถึงผลของการปฏิบัติ ถ้าการปฏิบัติมรรคผลไม่ถึงตอนใดตอนหนึ่ง ท่านจะตอบไม่ได้ถึงเรื่องราวมรรคผลตอนนั้นต่อไปองค์สมเด็จพระภาควันต์ก็ถามปัญหาของพระอัครสาวกเบื้องซ้าย พระโมคคัลลาน์ก็ตอบ ถ้าตอนตอบคำถามปัญหาอัครสาวกเบื้องขวาพระโมคคัลลาน์ตอบไม่ได้ พระสารีบุตรก็ตอบ ต่อไปก็ถามปัญหาที่เป็นวิสัยพระพุทธรูปเจ้า พระสารีบุตรตอบไม่ได้ พระพุทธรูปเจ้าถามใหม่ ถามเป็นนัย พระสารีบุตรก็ตอบได้ นี่แหละบรรดาญาติโยมท่านพุทธบริษัท หลังจากนั้นสมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาก็ทรงรับบาตรพร้อมด้วยพระสงฆ์ เวลาหมดพอดี ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงนี้

ในที่สุดของพระธรรมเทศนานี้ ขอทุกท่านจงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ดีพัฒนามงคลสมบุญรณิพูนผล และจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้งสี่ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และ ปฏิภาณ หากทุกท่านมีความประสงค์สิ่งใดขอให้ได้อสิ่งนั้นสมความปรารถนาทุกประการ อาตมภาพรับประทานวิสาขนามาก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้เพียงเท่านี้ เอิวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง กฎของกรรม

แสดงเมื่อ

วันพุธที่ 20 ธันวาคม 2532

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3 จบ)

กัมมัง สัตเต วิภชตีติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ในกฎของกรรมกถาเพื่อเป็นเครื่อง
โสรจสรองศรัทธาบาารมีที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศล
ประจำปักษ์ในวันนี้ การที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจมาบำเพ็ญกุศลบุญราศี เพราะว่ามี
ความดีที่จะพึงปฏิบัติ เพราะทุกคนมีความเคารพในองค์สมเด็จพระทวงสวัสดิโสภาคย์เป็นเหตุ จึง
ได้พากันปฏิบัติตนตามคำแนะนำขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ก็คือ

หนึ่ง **ทานมัย** บุญสำเร็จด้วยการบริจาคทาน การให้ทานเป็นปัจจัยตัดโลภะความโลภ
เป็นบันไดขั้นหนึ่งที่จะไปนิพพาน

ประการที่สอง **ศีลมัย** ทุกคนตั้งใจสดับรับรสพุทธพจน์เทศนามาในคำแนะนำที่ว่า ศีล
เสียก่อน คือรับศีลก่อน เพราะศีลองค์สมเด็จพระชินวรกล่าวว่า เป็นปัจจัยทำลายโทสะ ความโกรธ
เป็นบันไดขั้นที่ 2 ให้เข้าถึงนิพพาน

ประการที่สามบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจสดับรับรสพุทธพจน์เทศนาเป็นคำสั่ง
สอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เป็นเหตุ การสดับรับรสพุทธพจน์เทศนานี้ องค์สมเด็จพระ
พระบรมโลกเชษฐ์กล่าวว่า เป็นปัจจัยให้เกิดปัญญาเป็นการตัดโมหะ ความหลง

โดยที่สูงสุดความตามตรงที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจปฏิบัติวันนี้ก็คือหวังนิพพาน
เป็นเหตุว่า

หนึ่ง ทานเป็นการตัดโทสะ ความโลภ

สอง ศีลตัดโทสะ ความโกรธ

สาม ฟังเทศน์ตัดโมหะ ความหลง

เป็นการปฏิบัติตรงต่อพระนิพพาน ตามที่องค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดาสัมมาสัม
พุทธเจ้าต้องการ แต่ว่าการเทศน์วันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัทอากาศก็หนาวมากไปหน่อย คนเทศน์
ก็หนาว พระเทศน์ก็หนาว คนฟังเทศน์ก็หนาวเป็นอันว่าถ้าเทศน์เวลาหนาวๆ แล้วเทศน์ธรรมะมาก
เกินไป คนฟังก็หับหับใหม่ **อาจารย์หง่า** ก็รวมความว่าวันนี้ขอเทศน์พระสูตรเป็นเรื่องใหญ่ ขอ
นำพระสูตรเรื่องนี้ที่องค์สมเด็จพระจอมไตรตรัสว่าตรัสไว้คือ เรื่อง **อุปุตตกเศรษฐี อุปุตตก
เศรษฐี** แปลว่า เศรษฐีไม่มีบุตร

เนื้อความมีอยู่ว่า เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่เวลานั้นองค์สมเด็จพระบรมครูปรารภเสวยศีลคนหนึ่งที่มีนามว่า **อปุตตกเสวยศีล** ในกาลครั้งนั้นองค์สมเด็จพระมหาโมหีประทับอยู่ในพระมหาวิหาร ปรากฏว่าตอนกลางวันเวลายังไม่เย็นยังไม่ค่ำ เป็นเวลาปลุกกว่าวันอื่น ตามธรรมดา **พระเจ้าปเสนทิโกศล** บรมกษัตริย์พระบาทท้าวเธอจะทรงไปเฝ้าพระพุทธเจ้าเฉพาะเวลาใกล้ค่ำหรือเวลาค่ำ คือบรรดาพระสงฆ์เสร็จภารกิจแล้ว แต่ทว่าวันนี้ **พระเจ้าปเสนทิโกศล** ได้เฝ้าองค์สมเด็จพระประทีปแก้วเป็นเวลากลางวัน คือบ่ายไปเล็กน้อย เมื่อตะวันคล้อยไปไม่มากก็เสร็จภารกิจ ท่านก็ไปเฝ้าหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อพระพุทธเจ้าเห็น **พระเจ้าปเสนทิโกศล** มาเวลาแปลกคือ มาผิดเวลากับวันอื่น จึงมีพุทธปฏิภาตรัสว่า มหาราชะ ขอถวายพระพรพระมหาบพิตรพระราชสมภาร วันนี้มีเวลาว่างจากกิจการงานหรืออย่างไรจึงมาแต่วัน **พระเจ้าปเสนทิโกศล** ก็กราบทูลองค์สมเด็จพระภควันต์ว่า ภันเต ภควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธเจ้าข้า วันนี้ข้าพระพุทธเจ้าไปจัดการให้เจ้าหน้าที่ชนทรัพย์สมบัติของ **อปุตตกเสวยศีล** คือว่าเสวยศีลมหาเสวยศีลที่ไม่มีบุตรนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงรู้จักดี เวลานี้เธอตายจากความเป็นคนไปแล้วครั้นเมื่อเธอตายจากความเป็นคนแล้วก็ประกาศหาญาติคือ ผู้รับมรดก ก็ปรากฏว่าไม่มีใครเป็นญาติของเธอ เธอไม่มีลูก เธอไม่มีหลาน เธอไม่มีใครทั้งหมดฉะนั้นเมื่อทรัพย์ทั้งหลายของบุคคลใดก็ตามไม่ปรากฏทายาทคือ ผู้รับมรดกสมบัติทั้งหลายเหล่านั้นตกเป็นของหลวง

เมื่อข้าพระพุทธเจ้าสืบหาแล้วว่า ไม่มีใครรับมรดกจริง จึงให้บรรดาข้าทาสชายหญิงทั้งหลายเป็นอิสระ แล้วก็ทรัพย์ของมหาเสวยศีลนั้น ต้องขนตั้งสิ้นเวลา 7 วัน ไฉไล **อาจารย์หง่า** ไม่ใช่ชื่อน้อยนะ สิ้นเวลา 7 วัน จึงหมด หมดวันนี้ข้าพเจ้าจึงแวะมาหาองค์สมเด็จพระชินศรี

แล้วพระพุทธเจ้าก็กล่าวว่า มหาราชะ ขอถวายพระพรพระมหาบพิตรพระราชสมภาร แต่ความจริงเสวยศีลคนนี้เป็นเสวยศีลแล้วตายแล้วต้องนำทรัพย์เข้าเป็นของหลวงนั้นถึง 7 ชาติด้วยกัน คือไม่มีลูกรับมรดก ถ้าไม่มีลูกเขาก็ถือว่าหลานที่ใกล้ชิดมีไหม หลานที่ใกล้ชิดก็ไม่มี หลานก็ต้องลูกของลูก ในเมื่อไม่มีลูกก็ต้องไม่มีหลาน เมื่อลูกไม่มีจะรับมรดก หลานไม่มีมรดก ก็ต้องตกเป็นของหลวง พระพุทธเจ้าบอกว่า อการอย่างนี้มีเป็นมาแล้วเป็นชาติที่ 7 แล้วสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงมีพุทธปฏิภาตรัสว่า มหาราชะ ขอถวายพระพรบาทพระมหาบพิตรพระราชสมภาร ในความเป็นมาของมหาเสวยศีลมีดังนี้

ในกาลนานมาแล้ว ในสมัยขององค์สมเด็จพระประทีปแก้วคือ พระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ เสวยศีลนั้นก็เกิดขึ้นมาเป็นคนแบบนี้ เป็นคนร่ำรวยแบบนี้ แต่ทว่าเขามีพี่ชายอยู่คนหนึ่ง ต่อมาพี่ชายก็มีลูกเล็กๆ คนหนึ่ง ในเมื่อมีพี่ชายมีลูกเล็กๆ พี่ชายก็ตายหมดอายุขัย หลังจากนั้นเขาจะไปทางไหน เขาก็นำลูกชายของพี่ชายไปด้วย สำหรับลูกชายของพี่ชายก็เป็นเด็กพุดแก่ง เป็นเด็กที่มีความฉลาด

เมื่อไปถึงทิศไหนพบใครก็บอกว่า นี่คุณอาของผมขอรับ รถที่ขีมนี่เป็นรถของพ่อของผมเธอก็พูดอย่างนี้ตลอดเวลา

ปรากฏว่าต่อมามาหาเศรษฐีคนนี่ซึ่งเป็นอาต๋องเลี้ยงเด็กคนนั้น ก็มาคิดในใจว่า เจ้าหลานชายคนนี่ ในเมื่ออายุมันแค่เล็กๆ แค่อายุสามสี่ปีขนาดนี้ มันยังพูดอย่างนี้ว่า ไนน์ก็ทรัพย์สินของพ่อของผม นี่ก็ของพ่อของผม เข้าทุกสิ่งทุกอย่างของพ่อมันทั้งหมด แต่ขนาดที่เป็นเด็กมันพูดอย่างนี้ ถ้าโตขึ้นไปเป็นเด็กผู้ใหญ่ เป็นหนุ่มเป็นสาว ทรัพย์สินสมบัติทั้งหลายเหล่านี้ทั้งหมด เราก็นี่ไม่มีสิทธิ์จะครอง เพราะเจ้าเด็กคนนี่มันก็ต้องครองทรัพย์สินแทนพ่อของมัน แต่ความจริงเราเป็นน้องเรามีสิทธิ์รับมรดก แต่ว่าอาการอย่างนี้ปรากฏขึ้นความเดือดร้อนจะมีกับเรา จึงหาทางตัดไฟแต่ต้นลม

วันหนึ่งก็นำเด็กคนนี่ นำหลานชายเข้าไปเที่ยวในป่าหลังบ้าน พอไปที่ลับหูลับตาคนแล้ว ก็จัดการบีบคอเด็กบีบคอเสียจนตาย แล้วก็ซุกไว้เอาใบไม้ทับ แล้วกลับบ้าน องค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า กฎของกรรมอย่างนี้ติดตามเขามานาน องค์สมเด็จพระพิชิตมารได้กล่าวถึงกฎของกรรมบาปในตอนนี่

ต่อไปองค์สมเด็จพระมหาโมกข์ก็กล่าวว่า การที่เราจะเป็นมหาเศรษฐีได้เพราะมีบุญกรรมอย่างนี้ ได้กล่าวว่า ในสมัยครั้งหนึ่งมีพระเจ้าเอกพุทธเจ้าองค์หนึ่งท่านมาบิณฑบาตใกล้บ้านของเขา เข้ามาในเขตของบ้าน เป็นว่าเจ้าของบ้านคนนี่ปรากฏว่าไม่เคยให้ทานมาในกาลก่อน ขึ้นชื่อว่าควรจะให้อย่างนั้นกับคนนั้น ควรจะให้อย่างนี้กับคนนี่ก็ดี ควรจะนำของถวายพระก็ดี ไม่เคยออกไปมาก่อน คือไม่เคยให้ทาน

แต่ทว่านั่นพระเจ้าเอกพุทธเจ้าท่านเสด็จมา เขาก็เกิดความรำคาญว่าสมณะโง่คนนี่พยายามรบกวนเราอยู่เสมอ แต่ความจริงท่านไม่เคยมา เขาจึงกล่าววาจาด้วยความไม่ตั้งใจว่า เจ้าใครอยากจะให้อะไรก็ให้ไปก็แล้วกันนะ แล้วเขาก็ถูกหนีไปด้วยความรำคาญ เป็นอันว่าแม่บ้านคือภรรยาของเขา ได้ฟังคำว่าใครจะให้อะไรกับพระก็ให้เกิดอย่างนี้เธอคิดถ้อยคำอย่างนี้ไม่เคยมีแก่บุคคลคนนี่แต่ทว่าวันนี้คนนี่ใจดีและบอกให้เขาให้อะไรก็ให้ได้ จึงนิมนต์พระเจ้าเอกพุทธเจ้าเข้ามาในบ้าน นิมนต์ท่านนั่งแล้วก็รับบาตร เมื่อรับบาตรแล้วก็จัดอาหารอย่างดีที่สุดที่ตนเองก็ไม่ค่อยจะได้กินนัก เป็นธรรมดาของชาวบ้านนี่เวลาที่ท่านบุญบวงที่ตนเองก็ไม่มีอะไรกิน เล็กๆ น้อยๆ มีผักบ้าง มีพริกบ้าง มีปลาหูกบ้าง ไม่มีบ้างกินกันไปแค่อิ่มๆ แต่ทว่าเวลาจะทำบุญจริงๆ จัดอาหารที่มีรสเลิศ ที่ดีที่สุดในความคิดว่าจะพึงมีได้บางที่ตนเองก็ไม่ได้กินอย่างนี้เป็นลีลาของคนที่ทำบุญด้วยศรัทธาแท้

เมื่อแม่บ้านจัดอาหารอย่างดีเสร็จก็บรรจุลงในบาตรของพระเจ้าเอกพุทธเจ้าเมื่อใส่ของเต็มเป็นที่พอใจแล้วก็ประเคนพระเจ้าเอกพุทธเจ้า พระเจ้าเอกพุทธเจ้าก็รับบาตรไปก็เดินออกไปจากบ้าน

ก็พอดีนายบ้านคือพ่อบ้านเดินสวนทางมาพอดี เขาก็คิดในใจว่า สมณะโง่คนนี่ได้อะไรบ้าง นี่เขาไม่เต็มใจ จึงถามว่าท่านได้อะไรมาบ้าง พระเจ้าเอกพุทธเจ้าก็บอกว่า ได้ตามที่เขาให้มาเขาจึงขออุปบาตร พระเจ้าเอกพุทธเจ้าก็ให้อุปบาตรเขามีความรู้สึกรู้ว่า อาหารที่มีรสเลิศอาหารชั้น

เลิศดี ๆ ทั้งหมดที่คนในบ้านให้กับพระปัจเจกพุทธเจ้าไป รู้สึกเสียดายในอาหาร ขาดเจตนาหลัง
แล้วก็มีความรู้สึกในใจว่าอาหารอย่างดียวแบบนี้ไม่ควรจะมีกับสมณะโธ่เพราะสมณะโธ่กินแล้วก็
นอนไม่มีการมึ่งาน ไม่มีประโยชน์กว่า เพราะว่าเธอกินแล้วเธอก็ทำงานให้กับเรา เขาคิดอย่างนี้ะ
แค่คิดแต่ว่าเขาไม่ได้ทำ เขาไม่ได้แย่งข้าวมา

หลังจากนั้นแล้วก็ส่งบาตรให้แก่พระปัจเจกพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าก็หลีกไป เขาก็
กลับเข้ามาบ้าน องค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า มหาราชาะ ขอดถวาย
พระพรพระมหาพิตรพระราชสมภาร เพราะอาศัยบุญที่เขาบำเพ็ญแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าโดยมึ่
การเปลี่ยนใจ นั่นคือเขาไม่ได้ให้กับมือของเขา ที่เขาพูดไปเขากล่าววาจาลอย ๆ ว่า ใครจะให้อะไรก็
จงให้ แต่เขาพูดด้วยความไม่เต็มใจ ด้วยความไม่อยากจะให้ หลังจากที่พระปัจเจกพุทธเจ้ารับทาน
แล้ว เขาก็ยังมีความเสียดาย ว่าให้กับสมณะโธ่ไม่มีประโยชน์ ไม่ทำงานให้กับเราถ้าให้กับทาส
กรรมกรของเราจะมีประโยชน์กว่าเธอกินอึ่มแล้วทำงานให้กับเรานี้ความจริงอาการอย่างนี้บรรดา
ท่านพุทธบริษัททุกคนอาจจะคิดว่าบุญนี้ไม่มีอานิสงส์ฟังให้ดีนะ **อาจารย์หง่า** นะ เป็นอันว่าองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่าบุญนี้มีอานิสงส์

หนึ่ง เขาไม่ตั้งใจ จำให้ดีนะ

สอง พูดล้งล้อยๆ ว่าใครจะให้อะไรก็ให้โดยไม่มี ความเต็มใจ

ประการที่สามมีความรู้เสียดายเวลาที่พระปัจเจกพุทธเจ้ารับไปเห็นเป็นของดี อันนี้ถ้าเรา
จะถามกันในระหว่างนักเทศน์ก็จะตอบว่า ไม่มีอานิสงส์ แต่ความจริงตอบอย่างนี้ผิด

พระพุทเจ้ากล่าวว่า พระมหาพิตรพระราชสมภารบุญอย่างนี้ก็มีอานิสงส์เป็นเหตุให้
บุคคลคนนี้พร้อมด้วยครอบครัวที่บำเพ็ญกุศลแล้ว ไปเกิดเป็นเทวดาบนสวรรค์ชั้น **ดาวดึงสเท**
วโลก ถึง 7 ครั้ง เห็นใหม่ การเป็นเทวดา ของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย แต่ว่าถึงอย่างไร
เขาก็เป็นเทวดา ตัวก็เป็นเทวดาเมียก็เป็นนางฟ้า ลูกเต้าก็เป็นเทวดาบ้าง นางฟ้าบ้างร่วมกัน
ตลอดจนกระทั่งคนรับใช้ที่เขาช่วยจัดการงานให้พระปัจเจกพุทธเจ้าช่วยกันบรรจุในบาตร ทุกคนก็
เป็นนางฟ้า เป็นเทวดาร่วมกัน พระพุทเจ้ากล่าวว่า บุญประเภทแค่เล็กน้อยเท่านั้นถึงเขาไม่เต็มใจ
บันดาลให้เขาเกิดเป็นเทวดาเป็นนางฟ้า 7 ครั้ง และก็ลงเป็นมหาเศรษฐีในเมืองมนุษย์ใน **กรุงสา**
วัตถิ นี้จริงๆ 7 ครั้งเหมือนกัน

แต่ละคราวที่เขาเป็นมหาเศรษฐี องค์สมเด็จพระมหาโมุณีตรัสอย่างนี้ บุคคลคนนี้ใช้ของดีไม่ได้
กินของดีที่มีรสเลิศไม่ได้ กินข้าวปกติไม่ได้ กินข้าวมีเม็ดๆ เต็มเม็ดก็ไม่ได้ กินข้าวหักก็ไม่ได้ ต้องกิน
ปลายข้าวละเอียด อาหารที่เขากินประจำวันก็คือ ปลายข้าวต้มกับน้ำผักดองเป็นกัน เขากินได้
เท่านั้นเอร็ดอร่อยมากเป็นที่พอใจ ถ้าเวลาคนทั้งหลายนำถาดทองคำใส่อาหารมาให้ เขาก็หาว่า
ประชดประชันเขา เขาก็ไล่ขว้างไล่ตีบ้าง ก็โยนทิ้งไป ต้องนั่งผ้าเก่าๆ ผ้าเก่าๆ ที่ชาวบ้านให้ซ้ำแล้ว

ซ้ำอีก นั่นแหละ เขาปรุงได้ ธรรมดาที่คนใช้จะกางร่มให้เวลาร้อน เขาก็ไม่ต้องการไล่หุบไล่ตีหาว่า
ประชดประชัน แต่ว่าเขานั้นจะใช้แค่กิ่งไม้ที่มีใบไม้บ้างบังแดดเท่านั้นเป็นที่พอใจ

องค์สมเด็จพระจอมไตรกล่าวว่า ความเป็นมหาเศรษฐีที่มีขึ้นมาได้เพราะอานิสงส์ที่มีคำสั่ง
ให้ทุกคนใครก็ได้ ใส่บาตรกับพระปัจเจกพุทธเจ้า แต่ว่าเขาสั่งด้วยความไม่เต็มใจแต่ว่านั้นเป็น
คำสั่ง ผลทานเกิดแก่เขาอันนี้บันดาลให้เขาเป็นมหาเศรษฐี แต่ว่าการเกิดเป็นมหาเศรษฐีแต่ละครั้ง
ก็ใช้ของดีไม่ได้ เพราะการไม่เต็มใจถวายพระ ความไม่เต็มใจที่ถวายอาหารมีข้าวมธุปายาสเป็นต้น
นี่กินไม่ได้อาหารข้าวที่เป็นเม็ดก็กินไม่ได้ เป็นเม็ดหักก็กินไม่ได้ ต้องกินปลายข้าวกับน้ำผักดอง
เพราะการถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์มีพระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นประธาน อันนี้เพราะความไม่เต็มใจ

ต่อมาพระพุทธเจ้าก็ทรงบอกว่า เขาไม่มีบุตร เกิดทุกชาติเจ็ดชาตินี้เขาไม่มีบุตร เพราะโทษ
ฆ่าลูกชายของพี่ชาย การฆ่าลูกชายของพี่ชายนี้เป็นปัจจัยให้เขาเองเป็นคนไม่มีบุตร ไม่มีใครรับ
มรดก ฉะนั้นการเป็นเศรษฐีใน **เมืองสาวัตถี** ของเขาเจ็ดครั้ง ลงจากความเป็นเทวดาบุญหย่อน
หน่อยหนึ่งก็มาเกิดเป็นมหาเศรษฐี ตายจากความเป็นคนก็ไปเกิดเป็นเทวดา ลงจากเทวดาก็เป็น
มหาเศรษฐีสลับกันไปสลับกันมาอย่างนี้เป็นครั้งที่ 7 เพราะกำลังบุญที่ถวายแก่พระปัจเจกพุทธเจ้า
ครั้งเดียวด้วยความไม่เต็มใจ องค์สมเด็จพระจอมไตรก็บอกว่าเขาเป็นมหาเศรษฐีอย่างนี้

เพราะอาศัยกรรมไม่มีบุตร เมื่อเขาตายแล้ว ต้องขนทรัพย์เป็นของหลวง 7 ชาติที่ผ่านมา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวว่า การที่เขาเป็นเทวดาเกิดบนสวรรค์ได้ถึง 7 ครั้งแล้วเกิด
เป็นมนุษย์ 7 ครั้ง สลับกันไปสลับกันมาอย่างนี้กฎของกรรมที่เป็นอกุศลยังไม่ให้ผล นั่นคือเป็นผล
ของความดีที่ถวายทานแก่พระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งๆ ที่ไม่เต็มใจ ต่อมาชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายนั่นคือ
เขาลงมาจากความเป็นเทวดาแล้วก็เกิดเป็นคนเป็นมหาเศรษฐี ต้องใช้ของเหลวๆ กินของเหลวๆ แบบ
นี้ เพราะความไม่เต็มใจถวายทานเมื่อเขาตายเจ็ดชาติที่แล้ว

องค์สมเด็จพระพิชิตมารก็กล่าวกับ **พระเจ้าปเสนทิโกศล** ว่า มหาราชะขอถวายพระพร
พระมหากษัตริย์ราชสมภาร ต่อแต่นี้ไปที่เขาตายแล้วนั้นเขาไม่กลับเป็นเทวดาอีก เพราะบุญบารมีที่
ถวายแก่พระปัจเจกพุทธเจ้านั้นหมดครั้งที่ 7 นั้นหมดกัน เกิดเป็นเทวดา 7 ครั้ง เกิดเป็นคน 7 ครั้ง
ถวายทานครั้งเดียวหมดกันบุญหมดไป ต่อนี้เขาได้รับผลภพของกรรมใหญ่คือ การฆ่าลูกของพี่ชาย
เวลานี้มหาเศรษฐีคนนี้ **อุปตตเศรษฐี** ไปเกิดในนรกชื่อ **มหาโลลูนรก** เป็นนรกขุมที่เจ็ด มีอายุ
เสวยภพของกรรมที่นรกขุมนั้นเป็นเวลาครั้งกับ เมื่อพ้นครั้งก็ภพของกรรมในนรกขุมที่เจ็ดแล้ว ก็
ต้องเข้านรกบริวารสี่ขุมเวลานับไม่ได้ ก็เรียงลำดับมากกว่าจะเกิดเป็นคนก็นาน

นี่แหละบรรดาพุทธบริษัททุกท่านวันนี้นำพระสูตรเรื่องสั้นๆ มาคุยกันสู่กันฟังเพราะว่า
บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้ฟังทราบกฎของกรรม ว่ากรรมที่เราทำความดีคือทำบุญ บุญก็
แปลว่า ดี กรรมที่เราทำความชั่วคือ บาป มันไม่ทิ้งจากเราไปขณะใดที่กรรมที่เป็นกุศลให้ผลก็อยู่

เวลานั้นเราก็มีความสุข ถ้าตายจากความเป็นคนก็ไปเสวยความสุขในสุคติ มีสวรรค์บ้าง พรหมบ้าง เป็นต้น

ทั้งนี้ถ้ากำลังใจยังไม่ถึงที่สุด แต่ถ้าหากว่าถ้าบุญนั้นยังไม่ถึงที่สุดเพียงใดถ้าบุญคลายตัวลงมาเป็นเทวดาหรือเป็นนางฟ้าไม่ได้ อ่อนไป บุญอ่อนไปก็เกิดมาเป็นคน หลังจากเกิดเป็นคนประกอบความดีบ้างเล็กน้อยพอสมควร อาศัยบุญเท่ายังไม่สิ้นไป ตายจากความเป็นคนไปเกิดเป็นเทวดาเป็นนางฟ้าอย่างนี้ย่อมมีอยู่ อาการอย่างนี้เป็นปัจจัยให้บุคคลตกอยู่ในความประมาท คิดว่าการเป็นเทวดาการเป็นนางฟ้าของเราจะยืนนาน จะทรงตัวนานตลอดกาลตลอดสมัย แต่ก็ลืมไปว่ากฎของกรรมเก่าของเรามีที่เป็นอกุศล คือ หนึ่ง การฆ่าสัตว์ เรามี สอง การลักทรัพย์ ขโมยทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ อาจจะมีก็ได้ ประการที่สาม กาเมสุมิจารเราอาจจะมีอยู่บ้าง ประการที่สี่ การพูดมุสาวาทเราอาจจะมีอยู่ ประการที่ห้า การดื่มสุราเมรัย เรายังมีอยู่ กล่าวเฉพาะ **ปัญจเวร 5** ประการนี้ยังหยาบเกินไป กฎของกรรมที่ทำให้เราลงนรกยิ่งไปกว่านี้ มีอยู่ แต่ก็ยังไม่พูดในวันนี้ เพราะเวลามันเหลือนิดหน่อย

ฉะนั้นเมื่อความดีที่เราทำให้ผลอยู่ กฎของกรรมความชั่วยังไม่ให้ผลเราก็หลงระเห็จ คิดว่าเรามีความสุข ต่อไปถ้าเราผลเมื่อไหร่ มีความประมาทคิดว่าความดีมีมากพอแล้ว ไม่ส่งเสริมต่อ ถ้ากฎของความดีหมดไปเมื่อไหร่ ก็เหมือน **อุปตตกเศรษฐี** ตกลงนรกใกล้เวจี เหลืออีกขุมเดียวก็ถึงเวจี แต่ว่าการทำบาปที่เปื้อนอาชิตยกรรม เช่น ปาณาติบาต เป็นต้น สามารถลดบันดาลให้คนลงเวจีได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งของสงฆ์หรือของวัดไม่ว่าวัดใด ๆ แม้จะเป็นกระเบื้องแตกๆ เล็กๆ ชิ้นเล็กก็ถือว่าเป็นของสงฆ์ ถ้าบุคคลนำไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสงฆ์คำว่าสงฆ์นี้ต้องสงฆ์ทั้งพระเห็นชอบพร้อมกัน ไม่ใช่พระองค์ใดองค์หนึ่งและไม่ใช่เจ้าอาวาสนาของสงฆ์โดยที่สงฆ์ไม่เห็นชอบด้วยท่านทั้งหลายลงเวจีมหานรกเลย **อุปตตกเศรษฐี** กฎของกรรมอย่างนี้อาจจะมีอยู่ กับบรรดาท่านพุทธบริษัท ขอทุกคนจงอย่าประมาท หากทางนี้กฎของกรรม อกุศลกรรมคือความชั่ว ว่าคนทุกคนย่อมมีความชั่วตั้งใจคิดว่าถ้าตายคราวนี้ผลความชั่วต้องไม่มีกับเราคือความชั่วนะ มีอยู่แต่ผลไม่ให้เกิดกับเรา เราทำอย่างไร

อันดับแรก ก็ตั้งใจนี้ถึงคุณพระรัตนตรัย คือคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์เป็นที่พึ่ง ฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงสอนแนะนำว่า ทุกคนพยายามทำบุญบ่อยๆ คำว่าทำบุญที่บรรดาท่านพุทธบริษัทก็ไม่จำเป็นต้องสิ้นเงินทองเสมอไปเรามีอาหารก็ถวายอาหาร เรามีข้าวถวายข้าว เรามีผักเราถวายผัก มีพริกถวายพริกถ้าบังเอิญมันไม่มีจริงๆ ข้าวทัพพีเดียวก็ไม่ยอมจะมี มีบ้างพอกินบ้างเล็กน้อย ก็ไม่สมบุญบริบูรณ์ทำอย่างไรก็เป็นบุญ ก็ใช้กำลังใจของเรา บรรดาท่านพุทธบริษัทน้อมใจ เคารพองค์สมเด็จพระจอมไตรคือ พระพุทธเจ้า พอตื่นขึ้นเข้าบิณฑบาตจะผ่านจากที่นอนก็เข้าห้องพระ หรือพระอยู่ที่ห้วนนอน ตั้งใจกราบพระพุทธเจ้าด้วยความเคารพ จะว่า **นโม ตัสสะ** หรือไม่ว่าก็ตามใจ ให้ใจเคารพก็แล้วกัน ทุกๆ ครั้งที่เราจะจากที่นอนไป ตั้งใจไหว้พระด้วย

ความเคารพด้วยความจริงใจ เพียงเท่านี้ทุกวัน ต่อไปจิตของท่านจะชิน เมื่อจิตนึกถึงพระพุทธรูป เป็นการชิน คำว่าชินหมายถึง ฌาน ฌานคือ อารมณ์ชินมันนี่กจนชิน ถึงเวลาคิดว่าเวลานี้เป็นเวลา กราบพระของเราเราก็กราบ ต่อไปถ้าไปอยู่สถานที่ใด สถานที่อื่นจากบ้านของเรา ถึงเวลานั้นเราก็คิดว่าเวลานี้เป็นเวลาจะกราบพระ ถึงแม้ไม่มีพระพุทธรูปอยู่ เราก็ตั่งใจกราบด้วยความตั้งใจ

ถ้าเป็นอย่างนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายถือว่า ทุกท่านมีฌานใน **พุทธานุสสติกรรมฐาน** อย่างนี้ว่าทำเล็กน้อยไม่มีผล มีผลมากนะ ที่พระพุทธรูปเจ้าตรัสกับ **พระสารีบุตร** ว่า **สารูปบุตร** บุคคลใดมีจิตว่างจากกิเลสวันหนึ่งชั่วขณะจิตหนึ่ง เราถือว่าบุคคลนั้นมีจิตไม่ว่างจากฌาน คำว่าว่างจากกิเลสก็คือว่า บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย นึกว่าเวลานี้เป็นเวลาไหว้พระกราบพระของเขา ขณะนี้นึกว่าเวลานี้เป็นเวลาไหว้พระหรือกราบพระ เวลานั้นกิเลสไม่มีในจิต จิตตั้งอยู่ที่พระพุทธรูปหรือจิตตั้งอยู่ที่พระพุทธรูปเจ้า ก็เลสหรือราคะ ความรักในระหว่างเพศก็ไม่มี โลกภวะความโลภก็ไม่มี โทสะความโกรธก็ไม่ต้องพิจารณากันตามนี้ เวลาที่เรานึกถึงพระ เราก็ตั่งใจถึงความรักมันไม่นึกถึงนึกถึงพระเราก็ตั่งใจถึงความโลก เรานึกถึงพระเราไม่ได้นึกถึงความโกรธแสดงว่า เวลานั้นจิตว่างจากกิเลส เป็นระยะที่ท่านนึกถึงอยู่ จิตว่างจากกิเลสเวลาที่กราบตั้งใจกราบพระ เวลานั้นจิตว่างจากกิเลส

ตามที่องค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐากล่าวว่า ถ้าบุคคลใดทำจิตว่างจากกิเลสวันหนึ่งชั่วขณะจิตหนึ่งคำว่าขณะจิตหนึ่งแค่นี้ถึงพระพุทธรูปก็ชั่วขณะจิตหนึ่งถ้านึกถึงพระธรรมก็มากกว่าแล้ว

ก็เป็นว่าท่านมีจิตว่างจากกิเลสมากกว่าเวลาที่พระพุทธรูปเจ้าทรงกำหนด ตามที่องค์สมเด็จพระสุคตกล่าวอย่างนั้น ก็ชื่อว่า ถ้าเราทำอย่างนี้จิตมีอารมณ์ชิน ถ้าเวลาท่านจะตายจริงๆ กรรมที่เป็นกุศลนี้ คือ การนึกถึงพระพุทธรูปเจ้าเป็น **พุทธานุสสติ** จะเข้ามาถึงใจท่านก่อน บาปอกุศลทั้งหลายจะไปสามารถเข้ามาได้เวลานั้นหลังจากท่านตายจากความเป็นคนก็ไปเกิดเป็นเทวดาบ้าง นางฟ้าบ้างพรหมบ้าง ตามกำลัง ท่านจะไม่ต้องลงอบายภูมิ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมองดูเวลาก็พอดีเวลา ขออุทิศพระธรรมเทศนาลงไว้แค่นี้

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศานี้ อาตมภาพขอตั้งสัตยาธิษฐานอังกุณพระศรีรัตนตรัย ที่พระพุทธรูปรัตนะ ธรรมรัตนะ ทั้งสามประการ ขอจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบุญพูนผล ปวารณาส่งใจขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนาทุกๆ ประการอาตมาพรับประทานวิสัยขามาใน **อุปุตตกถา** ก็ขออุทิศพระธรรมเทศนาขลงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอาจึงก็มีด้วยประการนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง ลาขเทวธิดา

แสดงเมื่อ

วันพุธที่ 3 มกราคม 2533

นมิม ตัสสะ ภควโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

บุญญานิ ปรโลกัสมิง ปติฏฐา ปาณินันตติ

ในโอกาสบัดนี้อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ใน **ทานกถา** เพื่อเป็นเครื่องไสรจ
สรของศรัทธาบารมีที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันบำเพ็ญกุศลประจำบัณฑิต
คือ วันขึ้น 8 ค่ำ เดือนยี่ วันพุธ ตรงกับวันที่ 3 มกราคม 2533 ถือว่าเป็นวันต้นปีใหม่ ในการที่
บรรดาท่านพุทธบริษัทศาสนิกชนทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลบุญราศีในวันนี้ ที่ว่าทุกคน
ตั้งใจทำความดีตามที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำสั่งสอนไว้ วันนี้จะได้นำพระธรรมเทศนาที่องค์สมเด็จพระ
จอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** ก็เป็นการแสดง
แก่บรรดาท่านพุทธบริษัท เพราะว่าการเป็นเทศน์ที่ฟังง่าย ๆ ถ้าตั้งใจจำก็จำง่าย ๆ ถ้าตั้งใจปฏิบัติก็
ปฏิบัติได้ง่าย ๆ ถ้าตายแล้วจากความเป็นคนจะไปสวรรค์ไปง่าย ๆ ดีไหม **ตาหง่า**

รวมความว่า เรื่องนี้องค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประทับอยู่ใน
พระเวฬุวันมหาวิหาร ในเวลานั้นปรากฏว่าสาวกขององค์สมเด็จพระพิชิตมารคือ **พระ
มหากัสสป** อยู่ที่ **ปิปผลคูหา** ห่างกันประมาณ 120 โยชน์ก็ปรากฏว่าเวลานั้น **ท่านมหากัสสป**
เข้า **นิโรธสมาบัติ** คำว่า **นิโรธสมาบัติ** ก็หมายความว่าความเข้มข้นสูงสุดของพุทธศาสนาเวลาเข้า
สมาบัติประเภทนี้มักจะมีเวลา 7 วันบ้าง 15 วันบ้าง โดยไม่ต้องกินอะไร ก็ในระหว่างนั้นก็ปรากฏ
ว่าขณะที่สาวกขององค์สมเด็จพระจอมไตรเข้าสมาบัติอยู่ ก็มีโคมตรูคนหนึ่งชื่อว่า ชื่อภายหลัง
ลาขเทวธิดา แต่ในตอนต้นยังไม่ทราบชื่อ เธอเป็นหญิงรุ่นๆ วัยเด็กๆ เป็นสาวใหม่ๆ เวลานั้นมี
นายจ้างให้เฝ้าไร่ คือเฝ้ามาข้าวสาลีหรือข้าวโพด พอถึงเวลาตอบเช้าในวันนั้นที่วันที่ **พระ
มหากัสสป** เข้านิโรธสมาบัติได้ 7 วันพอดี ถึงเวลา 7 วันท่านก็ออกจากสมาบัติ สตรีคนนั้นก็ไปเก็บ
ข้าวโพดคือ ข้าวฟ่าง คือข้าวสาลี เธอมาเพื่อหวังจะทำข้าวตอก พอเก็บได้แล้วก็คว่เป็นข้าวตอก โดย
มีความรู้สึกว่าจะเวลาคนจะส่งข้าวก็มาสาย ในเมื่อเขามาสายๆ เราหิวเราก็กินข้าวตอกก่อน

แต่ก็ยังไม่ทันจะกิน ก็ปรากฏว่า เวลานั้น สาวกของพระองค์สมเด็จพระชินวรคือ **พระ
มหากัสสป** ออกจากนิโรธสมาบัติพอดี ในการออกจากนิโรธสมาบัติ บรรดาท่านพุทธบริษัท
ร่างกายอดข้าวมาถึง 7 วันบ้าง 15 วันบ้าง ก็เป็นเวลาที่ย่างกายต้องการอาหาร แต่ว่าการเข้านิโรธ
สมาบัติของทุกท่านต้องเข้าในป่าช้าบ้างเข้าในป่าขี้บ่าง เข้าในถ้ำบ้าง ห่างไกลจากผู้คน เวลาที่จะ
ไปบิณฑบาต การนัดหมายการบิณฑบาตก็ไม่มีการชวนบ้านไว้ ฉะนั้นเมื่อออกจากสมาบัติแล้วไซ้
แล้วตั้งใจกำหนดทานใช้อ่านาจ **ทิพจักขุฌาน** ใช้กำลัง **ทิพจักขุญาณ** ดูว่าวันนี้จะมีใคร

สงเคราะห์เราบ้าง คำว่าสงเคราะห์หมายความว่า จะใส่บาตร ถ้าเราไปจากที่นี่ไปถึงที่นั่น มีใครใหม่ที่ใส่บาตรของเรา ก็ ทราบด้วยกำลังความเป็นทิพย์ของจิตว่าเวลานี้กุสตรีย่านหนึ่งคือ หญิงคนหนึ่ง กำลังเก็บข้าวสาลีจะทำข้าวตอก แต่กว่าเราจะไปถึงที่นั่นข้าวตอกก็เสร็จเรียบร้อยแล้ว

คำว่าเธอทำข้าวตอกเสร็จเรียบร้อยแล้วก็พิจารณาต่อไปว่า เธอจะมีความอาจหาญใหม่ คำว่าอาจหาญนั้นก็หมายความว่า มีกำลังศรัทธาแก่กล้าพอที่จะใส่บาตรใหม่ **พระมหากัสสป** ก็ทราบด้วยกำลังจิตเป็นทิพย์ว่า ถ้าเราไปถึงที่ตรงนั้นหญิงคนนี้จะใส่บาตรให้แก่เราก็ดูอานิสงส์ต่อไปว่า ถ้าเขาใส่บาตรให้แก่เราแล้วเขาจะมีอานิสงส์เป็นประการใดก็ทราบว่าเมื่อเขาใส่บาตรแล้ว ทั้งๆ ที่เป็นหญิงคนจนแต่ชาติหน้าผลก็จะเกิดเป็นคนมีทรัพย์มีลาภใหญ่มาก มีทรัพย์สินมากมาย ถ้าเป็นคนๆ เดียวนะ ถ้าหลายคนนี้แย่งกัน ถ้าเป็น คนๆ เดียวใส่บาตรกับพระที่ออกจากสมบัติ ถ้าเป็นคนจนก็จะเป็น มหาเศรษฐีในวันนั้น ถ้าเป็นมหาเศรษฐีแล้วก็มีทรัพย์มากยิ่งขึ้น หรือมิฉะนั้นตายจากความเป็นคนในวันนั้น หรือวันต่อมาก็ตาม ถ้าตายไปจะได้ทิพยสมบัติมากมายบนสวรรค์

เมื่อมหาสาวกขององค์สมเด็จพระทรงแสดงธรรมทรงทราบดังนี้แล้ว สาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ทรงห่มจีวรแล้วคล่องสะพายบาตร อยู่ใกล้กันมากก็เหาะมาในอากาศ แต่เมื่อเหาะมาแล้วใกล้ที่บุคคลที่เห็นว่าเหาะก็ลงเดิน เป็นการแสดงว่าเป็นการเดินมา

เมื่อลงเดินเข้ามาใกล้ข้าวสาลีที่หญิงคนนี้อยู่ หญิงคนนี้เห็นสาวกขององค์สมเด็จพระครูเข้าก็เกิดความเลื่อมใส คิดว่าตั้งแต่ก่อนแต่ไรเราเคยเห็นพระเราก็อยากทำบุญ แต่ทว่าเวลานั้นเราไม่มีของจะใส่บาตร บางครั้งที่เรามีของใส่บาตร พระก็ไม่มา เวลานั้นพระหายาก เวลานี้เรามีข้าวตอกที่ขาดน้ำกะทิก็จริงแหละ แต่เป็นอาหารที่เราพึงจะใส่บาตรได้ เวลานี้พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าก็มาแล้ว ก็ตั้งใจคิดว่าจะใส่บาตรจึงเข้าไปใกล้ ยกมือไหว้กล่าววาทว่า **เอวัง ภันเต เอวัง ติฏฐุตะ ภันเต** ซึ่งแปลว่าอยู่ก่อนเกิดเจ้าคะ ขอยืนก่อน

พระมหากัสสป พึงแล้วงก็ยืนเพราะตั้งใจอยู่แล้ว พอยืนแล้วนางก็นำข้าวตอกในขัน ข้าวตอกที่ใส่ขันไว้ก็นำไปโปรยปรายไปใส่บาตร **พระมหากัสสป** เมื่อใส่บาตรเสร็จแล้วธรรมปิติก็เกิดขึ้นคือ ความดีใจ ดีใจว่าวันนี้เรามีของใส่บาตรแต่ว่าวันนี้ก็มีพระในพุทธศาสนามาบิณฑบาต เวลานี้เราได้ใส่บาตรแล้ว ความปลื้มปิติก็เกิดขึ้น เมื่อมีความปลื้มปิติเกิดขึ้นแล้วนางก็นั่งกระหย่งลง นั่งกระหย่งแล้วกล่าววาทว่า ธรรมใดที่พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเห็นแล้ว ขอให้ฉันเห็นธรรมนั้นด้วยเกิดเจ้าคะ **พระมหากัสสป** ก็รับปากว่า **เอวัง โหตุ** ซึ่งแปลเป็นใจความแปลว่า ถ้าเจ้าปรารถนาสิ่งใด ขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนา แล้ว **พระมหากัสสป** ก็หลีกไป

กำลังความดีใจของนางที่มีความปิติ ความอิมใจ ความปลื้มใจ บังเกิดขึ้นที่ว่าครั้งแรกในชีวิตที่นางคิดจะทำบุญมานานแล้ว ไม่มีโอกาส วันนี้ได้มีโอกาสทำบุญ ก็เดินเขามากลับกระท่อม ด้วยการกระโดดโลดเต้นแรงไปหน่อย ปรากฏว่าเวลานั้นมีงูเห่ามีพิษร้ายนอนอยู่ข้างทาง คืออยู่ใกล้ๆ ที่ **พระมหากัสสป** ยืนรับบาตรแต่ทว่าตามบาลีบอกวาทว่า **ท่านมหากัสสป** ห่มจีวรหนาและ

ยาว ลูกกัดเนื้อไม่ได้ แค่ **มหากัสสป** กลับไปแล้วปรากฏว่า นางแก้วกำลังกระโดดโลดเต้นด้วยความดีใจ เจ้ารูปร่างก็กัด เมื่อกัดเธอพิษร้ายแล่นเข้าร่างกาย เธอก็ล้มลงถึงแก่ความตายตายพร้อมๆ กับความดีใจ ความปลื้มใจที่ใส่บาตรกับ **พระมหากัสสป** อาศัยในการตายของเธอตายในระหว่างการทำบุญก็จิตใจนี้ถึงทานการกุศลที่ได้บำเพ็ญแล้วกับมหาสาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว

บุญอันนี้เองส่งผลให้นางไปเกิดบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้าพันเป็นบริวาร และรอบๆ วิมานของนางก็มีชั้นทองคำเต็มไปด้วยข้าวตอกทองคำประดับประดาดองวิมานหมด ต่อมาปรากฏว่าในวันหนึ่งเธอตรวจดูทิพยสมบัติคิดว่า สมบัติทั้งหลายเหล่านี้เป็นปัจจัยแห่งความสุขเกิดแก่เราได้มาเพราะอะไร ก็ทราบว่ามีโอกาสได้ใส่บาตรกับมหาสาวกขององค์สมเด็จพระจอมไตรคือ **พระมหากัสสป** เพียงครั้งเดียวในชีวิต เมื่อเราดับจิตคือตายจากความเป็นคนก็มาเกิดบน **สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้าหนึ่งพันเป็นบริวาร เธอจึงมาคิดใส่ใจว่า โอ้หนอ เราเกิดมาชีวิตความเป็นคนครั้งหนึ่งก็จริงแท้ แต่ทว่าการสร้างความดี ได้แก่บุญกุศลของเราน้อยเหลือเกิน ฉะนั้นนางจึงคิดว่าเราต้องการจะสั่งสมบุญบารมีให้มีกำลังแก่กล้ามากขึ้น

นี่แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัทที่บรรดาพระเทศน์ พระบางท่านจะเทศน์ว่าเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี หรือพรหมก็ดี ไม่สามารถบำเพ็ญกุศลบุญราศีต่อได้ไม่เป็นความจริงความจริงนางตั้งใจจะทำบุญให้มีอำนาจมากยิ่งขึ้น การใส่บาตรเดียวเดี่ยวนิดเดียวเท่านั้นครั้งเดียว การเกิดเป็นเทวดา การเกิดเป็นนางฟ้าบนสวรรค์ ก็จะมีอายุน้อย จะต้องทำกำลังใจให้มีอายุมากขึ้น มีความสุขนานเข้า นางไม่ประมาทในชีวิต ก็คิดว่า บุญครั้งนี้ที่เราได้เป็นนางฟ้าเพราะอาศัย **พระมหากัสสป** เป็นสำคัญก็ตั้งใจจะสนองความดีของท่าน สร้างบุญกุศลให้เกิด

ฉะนั้นในเวลาเช้าที่ **พระมหากัสสป** ยังไม่ออกมาหรือยังผลอยู่ โฉมตรุกข์ยังเข้าไปใน **ถ้ำปิณฑิลูหา** ปักवादสถานที่ย่าง ตั้งน้ำใช้ตั้งน้ำฉัน ตั้งอาสนะ เสร็จก็กลับ **พระมหากัสสป** ก็กลับมาจากปิณฑิลูหา เห็นสถานที่ย่างกวาดเรียบร้อยมีน้ำใช้น้ำฉันตั้งเรียบร้อย มีอาสนะตั้งเรียบร้อย ก็คิดว่าบรรดาพระหนุ่มหรือสามเณรน้อยอาจจะมาทำให้ พอวันที่สอง **พระมหากัสสป** ไปปิณฑิลูหา เธอก็มาทำใหม่ คราวหลังเข้าใจว่า **พระมหากัสสป** คงจะถามใครต่อใคร ก็ทราบว่าพระไม่ได้มาทำเณรไม่ได้มาทำ จึงมีความรู้สึกว่า ในเมื่อพระเณรไม่ได้มาทำ ใครเป็นคนมาทำ

วันที่ 3 นางก็มาใหม่ ที่นี้ตามธรรมดาเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดีเข้ามีแสงสว่างจากกาย ถ้าเทวดานางฟ้าพรหมคนไหนมีแสงสว่างจากกายมาก คนนั้นถือว่าเป็นคนมีบุญมาก ถ้ามีแสงสว่างจากกายน้อยก็มีบุญน้อย ขณะที่ **ลาชเทวธิดาลาช** แปลว่า ข้าวตอก แปลว่า **นางเทพธิดา ข้าวตอก** เธอกำลังกวาดอาสนะ อยู่ทีนั้นไอ้แสงสว่างในร่างกายของเธอก็ลอดเข้าไปใน

ลูกตาสี **พระมหากัสสป** อยู่ในห้องวันนั้นบังเอิญไม่ได้ไปบิณฑบาต ตามบาลีก็ไม่ได้บอกว่า ท่านตั้งใจจะแอบจะจับขโมย คือคนมาทำความสะอาด ไม่ได้บอกตามนั้น

พอแสงสว่างลอดเข้าไปตรงช่องหน้าต่างช่องประตูของลูกตาสี ท่านก็เปิดประตูออกมาเห็นนางฟ้าเข้า จึงถามว่า ภคินี ดูกรน้องหญิง เธอชื่ออะไร **ลาชเทเวธิตา** ก็ตอบว่า ฉันชื่อ **ลาชเทเวธิตา** เจ้าคะ **พระมหากัสสป** ก็บอกว่าลูกศิษย์ของฉันที่เป็นผู้หญิง ที่มีชื่ออย่างนี้ดูเหมือนว่าจะไม่มี และถามว่าเธอมาจากไหน เธอก็ตอบว่าฉันมาจากสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** เจ้าคะ ท่านถามว่าทำไมเธอถึงได้มาทำงานประเภทนี้ หนึ่งกวาดสถานที่ สองจัดน้ำใช้น้ำฉัน แล้วสามปูลาสนะ เธอก็บอกว่า ความดีที่ฉันได้คือการเกิดเป็นนางฟ้าบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** เพราะอาศัยพระคุณเจ้าเป็นเหตุ

ในวันหนึ่งที่พระคุณเจ้าออกจากนิโรธสมาบัติ แล้วไปบิณฑบาตที่นาข้าวสาละของฉัน ฉันได้ใส่บาตรด้วยข้าวตอกข้าวสาละหนึ่งขัน ใส่บาตรแล้วปรากฏว่าพระคุณท่านกลับ เวลานั้นฉันเดินเข้ากระท่อมเดินแรงไปหน่อย เจ้างม้นตอกใจฉันถึงแก่ความตาย เพราะอาศัยการใส่บาตรให้แก่พระคุณเจ้าเพียงแค่ว้าวตอกขันเดียว แต่ได้วิมานบนสวรรค์ เป็นวิมานทองคำ มีนางฟ้าหนึ่งพันเป็นบริวาร มีขันข้าวตอกแล้วข้าวตอกเต็มขันห้อยรอบวิมานเป็นเครื่องประดับ เห็นเครื่องประดับอันเป็นทิพย์มีความสวยงาม มีความสุขแต่ก็มีความรู้สึกว่า บุญที่ทำไว้น้อยเหลือเกิน แม้ว่าอยากใส่บาตรแก่พระสงฆ์ที่มีอันนิสงฆ์มาก แต่ว่าการทำบุญในเขตศาสนาขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาค ฉันทำครั้งเดียว เป็นกำลังบุญที่น้อยกำลังบุญใหญ่แต่มีปริมาณน้อย ฉันก็ได้ เสวยความสุขจากผลบุญก็มีน้อยเกินไปถ้าไม่สร้างบุญบารมีต่อก็คงใจว่า ไม่ซำก็ต้องจืด ฉะนั้นจึงได้ตั้งใจมาทำความสะอาดในสำนักของพระคุณเจ้าผู้มีคุณ เพื่อสั่งสมบุญกุศลต่อ

พระมหากัสสป ก็บอกว่า การที่เธอเป็นผู้หญิงเข้ามาในสถานที่ที่เราอยู่แต่คนเดียวต่อไปก็จะมีคนโจษว่า **พระมหากัสสป** มีอุบาสิกาผู้หญิงสาวสวยเป็นนางฟ้ามาปฏิบัติ ขาวนินทาว่าร้ายก็จะบังเกิดขึ้น ถ้าอย่างนั้นตอนนี้ไปเจอจงอย่ามาอีกนะ นางฟ้าแล้วก็เสียใจอยากจะทำบุญต่อก็คงต้องด้วยประการต่างๆ เป็นอันว่า **พระมหากัสสป** ไม่ยอมจึงกล่าววาจาไล่ขับเปหิเธอลงไปในฐานะที่สาวกขององค์สมเด็จพระจอมไตรเป็นพระอรหันต์ นางฟ้าหรือเทวดาไม่สามารถจะต้านทานอำนาจได้ก็ต้องเหาะหนีไป พอเหาะไปแล้วนางก็เสียใจมีการร้องให้พร่ำรำพันว่าพระคุณเจ้านี่อย่าทำลายความดีของฉันเลย อย่าให้ฉันฉิบหายจากความดีเสียเลย

การรำพันของ **นางลาชเทเวธิตา** ขณะเหาะไปบนอากาศ องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในมหาวิหาร สมเด็จพระมหาพิชิตมหาราชได้ยินเสียงนั้นแล้วก็เห็นภาพว่าเวลานี้ **ลาชเทเวธิตา** เธอมาทำความดี เพื่อสร้างสมบารมีในสำนัก **พระมหากัสสป** แต่ว่าบังเอิญ **กัสสป** อยู่คนเดียว อยู่องค์เดียว ไม่มีเพื่อน เมื่อนางเข้าไปทำความสะอาดอย่างนั้น **มหากัสสป** เกรงค่านินทาแต่ภายหลัง จึงไม่ให้มาทำอีก เวลานั้นนางเสียใจว่าให้ออยากจะทำบุญต่อ องค์สมเด็จพระผู้มี

พระภาคเจ้าจึงส่งเปล่งฉัพพรรณรังสี รัศมี 6 ประการไปเฉพาะหน้าของ **ลาชเทวธิดา** เหมือนพระองค์เสด็จอยู่ข้างหน้า จึงตรัสว่า **ลาชเทวธิดา** การสำรวจเป็นหน้าที่ของ **มหากัสสป** บุตรของเรา แต่การตั้งใจสั่งสมความดีคือ บุญกุศลเป็นหน้าที่ของเธอเทวดาและนางฟ้าไม่จำเป็นต้องใช้ศีล 5 เห็นเหตุ อย่างพวกเราศีล 5 ขาดได้แต่เทวดานางฟ้าศีล 5 เขาไม่มีขาด

สมเด็จพระบรมโลกนาถก็แนะนำเรื่องชั้น 5 ว่า การเกิดเป็นคนก็ดี การเกิดเป็นเทวดาเป็นนางฟ้าเป็นพรหมก็ดี ก็ยังอยู่ในเขตของ **อนิจจัง** คือความไม่เที่ยง การเป็นคนเกิดเป็นคนจากคนเล็กๆ เป็นเด็ก ค่อย ๆ เป็นผู้ใหญ่ เป็นเด็กโตมาทีละน้อยทีละน้อย ต่อมาก็กลายเป็นหนุ่มเป็นสาว อย่างนี้เรียกว่า **อนิจจัง** จากความหนุ่มความสาวของเราก็กลายเป็นคนกลางคน จากเป็นคนวัยกลางคนก็เป็นคนแก่ ที่สุดก็เป็นคนตาย การเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างนี้มันเป็นการไม่เที่ยงไม่มีการทรงตัวถือเป็น **อนิจจัง** ในเมื่อมันไม่เที่ยง เราจะคิดว่ามันจะเที่ยง การเกิดเป็นเด็กเราก็อยากเป็นผู้ใหญ่ เกิดเป็นไปได้สมปรารถนาเราพอใจ พอถึงความเป็นหนุ่มเป็นสาวขึ้นมาแล้วก็จะกลายเป็นคนแก่ การเป็นคนวัยกลางคนก็ดี คนแก่เราไม่ต้องการ แต่มันก็จะเป็น ในเมื่อกำลังใจเราคิดว่ามันไม่ควรจะเป็นแต่มันก็เป็น อาการอย่างนี้ก็ยังเกิดขึ้น **ความทุกข์** ก็เกิดในใจ ต่อไปภายหน้าก็เป็น **อนัตตา** สลายตัวหมด คนมีสภาพอย่างนี้ สัตว์มีสภาพอย่างนี้

แต่ว่านางฟ้าก็ดี เทวดาก็ดี พรหมก็ดีไม่มีสภาพอย่างนี้ เทวดาก็ตาม นางฟ้าก็ตาม พรหมก็ตามเป็นโอปปาติกะ คือเกิดเหตุขึ้น ไม่ต้องอาศัยกรรมของบิดา มารดา ไม่ต้องอาศัยพ่อ ไม่ต้องอาศัยแม่ มีบุญกุศลเป็นพ่อเป็นแม่เลี้ยงคน คือไม่ต้องเกิดในครรภ์มารดา เมื่อตายจากความเป็นคนอาศัยบุญกุศลที่ทำไว้รวบรวมกำลังตัว รวบควมตัวเข้ามาก็บันดาลให้จิตวิญญาณที่ออกจากร่างไปเกิดเป็นนางฟ้าเป็นเทวดา เป็นพรหมทันที เมื่อเกิดปุ๊บ ก็ปรากฏรูปร่างหน้าตาเป็นสาวเป็นหนุ่ม ไม่มีการแก่ จะใช้เวลาสักกี่แสนปีก็ตาม คำว่าแก่นิดหนึ่งไม่มีกับเทวดาและนางฟ้า เขาจะสาว เขาจะสวยเขาจะหนุ่ม เขาจะกระปี้กระเป่าตามนั้นเป็นปกติธรรมดา

แต่ทว่าวันเวลาที่ผ่านไปเมื่อบุญวาสนาบารมีหมดแล้วเมื่อไร คำว่าตายคือจุดจบจากความเป็นเทวดานางฟ้าก็บังเกิดขึ้น ถ้าหากบุญหมดไป ถ้าบาปเก่ายังมีอยู่สมเด็จพระบรมครูตรัสว่า เทวดาหรือนางฟ้าคนนั้น ก็พุ่งหลาวลงนรกทันที องค์สมเด็จพระชินศรีตรัสแนะนำกับเธอว่า จงอย่าประมาทในชีวิต จงคิดบำเพ็ญกุศลต่อไปในวันหน้า

คำว่าบำเพ็ญกุศลของนางฟ้าหรือเทวดา อย่างพวกเราทำบุญในวันนี้ วันพระแรม วันพระขึ้นแปดค่ำเดือนยี่ ทุกคนมาบำเพ็ญกุศลบุญราศีกันที่ศาลาวัดพระแรม วันพระขึ้นแปดค่ำเดือนยี่ ทุกคนมาบำเพ็ญกุศลบุญราศีกันที่ศาลาวัดแต่ว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทตั้งใจไว้แล้วเมื่อวันก่อนจะมา

ก่อนถึงวันพระคิดแล้วว่า วันพระข้างหน้าเราจะไปทำบุญที่วัด วัดไหนก็ตามการคิดอย่างนี้ บุญกุศลเกิดทันทีเกิดแล้ว สมมติว่าเราตั้งใจจะมาฟังเทศน์ ตั้งใจจะมาสมาทานศีล ตั้งใจจะมาให้

ทาน ถวายทานแก่พระสงฆ์ อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้หรือทั้ง 3 ประการก็ได้ ตั้งใจว่าเราจะมาทำอย่าง
นี้ในวันพระ อย่างนี้พระพุทธรูปเจ้ากล่าววา **เจตนาหัง ภิกขเว ปุณฺณัง วทามิ** ตรัสว่า ดูกรภิกษุ
ทั้งหลายเรากล่าวว่า **การตั้งใจนี้เป็นบุญ** พอตั้งใจเป็นบุญเกิดแล้วบิ๊บ เกิดขึ้นทันทีถึงแม้จะยังไม่
ทำก็เกิดขึ้นแล้ว แต่ทว่าเกิดการล้มเลิกเสียภายหลัง ยังไม่ทันจะถึงวันพระคิดว่าฉันจะไม่ไปทำบุญ
บุญนั้นก็สลายตัว แต่ว่าอารมณ์คิดอย่างนั้นถ้าไม่สลายตัวไม่เลิกล้ม หมายความว่าเราตั้งใจจะไป
ทำบุญจริง อีก 3 วันจะเป็นวันพระ อีก 4 วันจะเป็นวันพระ เราจะนำแกงอย่างนี้ ทำกับอย่างนี้ ไป
ถวายพระนี่เป็น **ทานบารมี** เราตั้งใจจะไปสมทานศีลนี่เป็น **ศีลบารมี** เราตั้งใจจะไปฟังเทศน์อัน
นี้เป็น **ปัญญาบารมี** เริ่มต้นตั้งทานบารมี ศีลบารมี ปัญญาบารมีไว้จากที่บ้าน

แต่ว่าบังเอิญกาลเวลาใกล้เข้ามายังไม่ถึงวันพระ เราตายเสียก่อนอย่างนี้องค์สมเด็จพระ
ชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าววา ได้รับอานิสงส์เต็มทีบุญที่เราคิดว่าจะให้ทำ ได้รับ
อานิสงส์ทันที ยังไม่ได้ใส่แต่ตั้งใจไว้แล้ว บุญที่คิดว่าจะรักษาศีล ก็มีอานิสงส์ทันที บุญที่คิดว่าจะ
ฟังเทศน์ก็มีอานิสงส์ทันที ถ้ากำลังใจทรงบุญแบบนี้อยู่ก่อนจะมาวัดตายไปก่อน จะมีอานิสงส์
อย่างน้อยที่สุดเกิดบนสวรรค์ที่เกิดบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** ได้ทั้งนี้เพราะอาศัยกำลังใจที่
บำเพ็ญกุศล

ตัวอย่างบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน เหลือเวลา 5 นาที ตัวอย่างจะแนะนำให้ฟังอย่าง **ลาซ
เทวธิดา** อย่าง **สาตกีเทพธิดา สาตกีเทพธิดา** ยังไม่ทำบุญยังไม่ทำกุศล เป็นแต่เพียงคิดว่าวันนี้
เรามาตัดพินเห็นตอกบวบขมมีสีเหลืองเหมือนจีวรพระ ถ้าเวลาขากลับเราแบกพินมา เราจะตัด
ตอกบวบขมนี้ไปถวายบูชาพระเจดีย์ที่บรรจุกระดูกพระอรหันต์ เวลากลับเธอก็ทำอย่างนั้น พอ
มาถึงบ้านขายพินเสร็จ กินข้าวอาบน้ำเสร็จก็ตั้งใจคิดว่า เวลานี้เราไปบูชากระดูกพระอรหันต์ นำ
ตอกบวบขมสีเหลืองเหมือนจีวรพระกอนั่นนอกจากบ้าน แต่ความจริงตั้งใจออกจากบ้าน ตั้งใจจะ
ไปที่เจดีย์ที่ไม่ไกลนัก แต่ก็ไม่ทันพินเขตบ้านถูกนางยักษ์ฉีนีแปลงเป็นวัวแม่ลูกอ่อน ขวิดลงล้มถึงแก่
ความตาย

อาศัยที่นางตั้งใจจะไปบูชากระดูกพระอรหันต์ที่พระเจดีย์ข้างๆ บ้านกำลังใจของนางเวลา
นั้นเป็นกำลังใจที่เต็มไปด้วยมหากุศล เพราะตั้งใจอุทิศตนบูชาพระรัตนตรัย มีพระอรหันต์เป็นต้น
เพราะอาศัยเหตุนี้เมื่อตายจากความเป็นคน เพราะการตั้งใจจะไปทำบุญ ตายจากความเป็นคน
แล้วก็ไปเกิดบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้าหนึ่งพันเป็นบริวาร
อาศัยที่เวลาก่อนจะตายปรารถนีสีเหลืองเป็นเหตุ สมเด็จพระบรมโลกเชษฐียังตรัสว่าอาศัยสีเหลือง
เป็นเหตุของนาง นางจึงมีเครื่องประดับทุกอย่างสีเหลืองหมด เสื้อก็สีเหลือง ผ้าถุงก็สีเหลือง
ประดับเพชรแพรวพราวแก้วต่างๆ ก็เป็นสีเหลืองหมดแต่เป็นสีเหลืองที่มีรัศมีออก มีความสวยงาม
งดงามมาก

ในคืนวันนั้นอัครสาวกขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคคือ **พระโมคคัลลาน์** เมื่อเจริญกรรมฐานเสร็จแล้ว ก็ปรากฏว่าพออารมณ์เข้าถึงจุดพอดี พอดีกับอารมณ์ของความเป็นทิพย์ จิตของ **พระโมคคัลลาน์** ก็คือว่า เมื่อเข้ากรรมฐานเสร็จจิตเป็นสุข หลังจากนั้นก็ไปเที่ยวรอกบ้าง ไปสวรรค์บ้าง สัตว์วันรอกคนใดในขุมไหนก็ตามมีมากมายขนาดไหนก็ตามที่ที่ **พระโมคคัลลาน์** ไม่รู้จัก ก็ไม่มีเหมือนกัน เพราะเที่ยวทุกวันทุกคืน ไปสอบถามเรื่องการทำบุญทำกุศลของเขาแล้วมาเล่าให้ชาวบ้านฟัง

วันนั้น **พระโมคคัลลาน์** ขึ้นไปบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** เข้าไปใกล้วิมานของ **นางสาคีเทพธิดา** ก็แปลกใจว่า วิมานหลังนี้เมื่อคืนที่แล้วมันไม่มีแต่คืนนี้มีขึ้นมาได้อย่างไร จึงเข้าไปใกล้เข้าไปถามเจ้าของวิมาน เมื่อเข้าไปใกล้เจ้าของวิมานก็ออกมา ถามว่า ภคินี ดูกรน้องหญิง เมื่อคืนที่แล้วเราขึ้นมาวิมานตรงนี้ไม่มี เวลานี้มันมีได้อย่างไร ในสมัยที่เป็นมนุษย์เธอทำบุญอะไรไว้นางก็ตอบ **พระโมคคัลลาน์** บอกว่า ฉันนำดอกบวบจะไปบูชาพระเจดีย์ แต่ด้วยกำลังใจตั้งใจแบบนี้ ยังไม่ทันจะบูชาตัวชีวิตตายจึงมาเกิดที่นี่ **พระโมคคัลลาน์** เมื่อฟังแล้วก็หมดสงสัย ต้องการให้บุคคลอื่นเข้าใจ

ในตอนเช้าเมื่อฟังเทศน์ขององค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาแล้ว เมื่อพระพุทธเจ้าเทศน์ก็เสร็จ จึงเข้าไปถามองค์สมเด็จพระประทีปแก้วว่า ภันเต ภควาข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธเจ้า คนที่ตั้งใจจะทำบุญแต่ยังไม่ได้ทำ ตายเสียก่อน ตายแล้วไปเกิดบนสวรรค์มีไหม องค์สมเด็จพระจอมไตรก็กล่าวว่า **โมคคัลลาน์** เมื่อคืนนี้เธอไปพบมาแล้วใช่ไหม ครั้นแล้วองค์สมเด็จพระจอมไตรจึงตรัสว่า **เจตนาหัง ภิกขเว ปุญญัง วทามิ ดูกร ภิกษุทั้งหลายการตั้งใจเป็นตัวบุญ ขณะที่ตั้งใจไว้แล้ว ถ้าตายไปนี้เวลาที่ตั้งใจอยู่ องค์สมเด็จพระบรมครูทรงยืนยันว่า ทุกคนย่อมได้อานิสงส์ เกิดบนสวรรค์บ้างบนพรหมบ้าง** เอละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เทศน์มาเทศน์ไป เสี่ยงก็แห้งเต็มที หมดวเลापоди ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้

ในที่สุดของพระธรรมเทศนานี้ อาตมภาพขอตั้งสัตยาธิษฐาน อ้าคุณพระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้งสามประการจงดลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบุญกุศลผล และจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้งสี่ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ ขอทุกท่านปรารถนาสิ่งใดขอให้สิ่งนั้นสมความปรารถนาทุกประการ อาตมภาพรับประทานวิสาขามาในทานกถา ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอลังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง มาฆบูชา

แสดงเมื่อ

วันศุกร์ที่ 9 กุมภาพันธ์ 2533

นโม ตัสสะ ภคฺวโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

สัพพปาปัสสะ กุสลัสสุปปสัมปทา สจิตตปริโยทปนัง

เอตัง พุทธานสาสนัน ตีติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมาภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ใน **มาฆกला** เพื่อเป็นเครื่องไสรจ
สรของคฤหัสถ์บารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำ
ปักษ์คือ ใน **วันพระมาฆบูชา** วันนี้ ทั้งนี้เพราะว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมีความเลื่อมใส
ในองค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเหตุ จึงได้ตั้งใจสมรสตั้งรับรสพุทพะจน
เทศนาอันเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐี ในกาลครั้งนี้

ความจริงเรื่องมาฆบูชานี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย องค์สมเด็จพระจอมไตรบรม
ศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า **สัพพปาปัสสะ อกรรมัง กุสลัสสุปปสัมปทา สจิตตปริ
โยทปนัง เอตัง พุทธานสาสนัง** ซึ่งแปลว่าเป็นใจความเป็นตอนๆ ว่า

สัพพปาปัสสะ อกรรมัง แปลว่า **ท่านทั้งหลายจงละความชั่วทุกอย่าง**

กุสลัสสุปปสัมปทา แปลว่า **จงทำแต่ความดี**

สจิตตปริโยทปนัง แปลว่า **จงทำจิตใจผ่องใสจากกิเลส**

องค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐีตรัสว่า พระพุทธเจ้าทุกองค์ตรัสอย่างนี้เหมือนกันหมด
เนื้อความเรื่องนี้ก็มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงบรรลุอภิเษกสัมมาสัมโพธิญาณใหม่ๆ วัน
นั้นองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อบรรลุแล้ว สมเด็จพระประทีปแก้วจึง
ได้เสด็จพระดำเนินมาโปรด **ปัญจวัคคีย์** ฤาษีทั้ง 5 มี **ท่านโกณฑัญญะ** เป็นประธาน เมื่อทรง
โปรดให้ฤาษีทั้ง 5 นั้นเป็นอรหันต์ แล้วก็ส่งให้ไปประกาศพระศาสนา ต่อมาก็เสด็จมาพบ **ภิกษ
วัคคีย์** บุคคลผู้เจริญ 30 คน องค์สมเด็จพระทศพลกัเทศน์ให้เธอเป็นพระโสดาบัน ส่งไปประกาศ
พระศาสนา หลังจากนั้นได้มาพบ **พระยส** ซึ่งเป็นลูกของมหาเศรษฐีคณะนี้พึ่งเทศน์จากองค์
สมเด็จพระชินศรี หมดทั้ง 55 คน เป็นอรหันต์หมดก็ส่งไปประกาศพระศาสนา

หลังจากนั้นมา สมเด็จพระบรมศาสดาจึงเข้าสู่ **กรุงราชคฤห์มหานคร** เพราะว่ามีสัญญา
กับมหาบพิตรคือ **พระเจ้าพิมพิสาร** บรมกษัตริย์ เมื่อสมัยองค์สมเด็จพระสวัสดิโสภาคย์ออกสู่
มหาภิเนษกรรม ณ ขณะนั้นเมื่อผ่าน **กรุงราชคฤห์มหานคร** **พระเจ้าพิมพิสาร** คิดว่า องค์สมเด็จพระ
พระชินวรทรงแตกคอกับชาว **กรุงกบิลพัสดุ์** จึงได้สละราชสมบัติ หนีออกมาอยู่ป่า จึงได้เข้ามา
ชวน บอกว่าให้เข้าไปครองพระนครร่วมกัน เพราะเป็นเพื่อนกัน จะแบ่งอำนาจให้ครึ่งหนึ่ง องค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้มี พระพุทธรูปิกว่า มหาราชาะ ขอถวายพระพรพระมหากษัตริย์ราช
สมภาร การที่อาตมา ตถาคตออกมาคราวนี้นั้น ความจริงไม่ได้แตกคอกับใคร เพราะว่ามีความ
คิดเห็นว่า ชาวโลกทั้งหลายทั้งหมดเต็มไปด้วยความทุกข์ มี **อนิจจัง** หนึ่ง ความไม่เที่ยง สอง **ทุก
ขัง** มีแต่ความทุกข์ สาม **อนัตตา** ตายก็สลายตัวหมด เมื่อตายจากความเป็นคนแล้ว ถ้าบาป
อกุศลยังไม่หมด ก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร มีแต่ความมัลบาก ต่อไปนี้อาตมาภาพ
ต้องการพระโพธิญาณ คือ บรรลุอุกฤษฏ์ สัมมาสัมโพธิญาณ เป็นพระพุทธรูป ต้องการแสวงหา
ธรรมที่ทำให้บุคคลให้ไม่ตายต่อไป

เมื่อตรัสอย่างนี้แล้ว **พระเจ้าพิมพิสาร** จึงได้กล่าวอาราธนาว่า ถ้าพระองค์บรรลุเมื่อไหร่
ขอให้มาโปรดข้าพระพุทธเจ้าก่อน แต่ความจริงพระพุทธเจ้าก็ตั้งใจจะมาสอน **พระเจ้าพิมพิสาร**
ก่อนเหมือนกัน แต่ทว่าเมื่อกาลบรรลุอุกฤษฏ์สัมมาสัมโพธิญาณ องค์สมเด็จพระประทีปแก้วทรง
ใคร่ครวญด้วยกลังพระพุทธรูปญาณว่าการเทศน์คราวนี้ เราจะเทศน์โปรดใครก่อน จึงจะบรรลุมรรค
ผล คนฟังก่อนเป็นคนที่มีความสำคัญมาก ถาคนฟังครั้งแรก ไม่มีการบรรลุมรรคผล การเทศน์ของ
องค์สมเด็จพระทศพลก็จะไม่มีความหมายสมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาจึงได้ทรงพิจารณาด้วย
กำลังอำนาจพระพุทธรูปญาณ ก็ทราบว่ **อาฬารดาบส** กับ **อุทกดาบส** ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่ของ
พระองค์มาในกาลก่อน ซึ่งได้อุปถัมภ์สองท่าน ถ้าสองท่านนี้ฟังพระธรรมเทศนาขององค์สมเด็จพระ
พระทรงธรรมศาสดา เพียงแค่จบเดียวก็จะเป็นอรหันต์ก็ได้พิจารณาต่อไปว่า เวลานี้ทั้งสองอยู่ที่
ไหน องค์สมเด็จพระจอมไตรก็ทรงทราบว่าเวลานี้ ทั้งสองท่านตายจากความเป็นคน ไปเกิดเป็น
พรหม เป็นรูปพรหมไม่มีอายตนะเป็นเครื่องจะฟัง ไม่สามารถจะฟังเทศน์ได้ จึงได้มีความสลดใจ
ว่า ไฉนอ อาจารย์ทั้งสองของเราเป็นผู้ฉิบหายจากความดีเสียแล้ว

หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระประทีปแก้วก็ทรงดำริต่อไปว่า จะเทศน์โปรดใครก็ทราบว่า
ปัญจวัคคีย์ ฤๅษีทั้ง 5 ที่เคยปฏิบัติต่อพระองค์มาก่อน มี **ท่านโกณฑัญญะ** เป็นประธาน ถ้าฟัง
เทศน์จากองค์สมเด็จพระชินวร ฟังจบ **โกณฑัญญะ** จะได้ดวงตาเห็นธรรม คือเป็นพระโสดาบัน
และหลังจากนั้นต่อมา เทศน์อีกไม่กี่วันทั้งหมดก็สำเร็จอรหันต์ผล

ฉะนั้นองค์สมเด็จพระทศพลจึงทรงไปเทศน์โปรด **ปัญจวัคคีย์** ฤๅษีทั้ง 5 ก่อน แล้วก็ว่ากัน
มาตามลำดับ เมื่อองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าเข้ามาถึงเขต **กรุงราชคฤห์มหานคร** จอมบพิตร
อดิศร คือ **พระเจ้าพิมพิสาร** บรมกษัตริย์พระบาทท้าวเธอทรงทราบเข้าจึงนำคน 12 นหุตด้วยกัน
ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดา พระพุทธรูปก็ทรงเทศน์จบ ปราภฏคน 11 นหุตเป็นพระ
โสดาบัน รวมทั้ง **พระเจ้าพิมพิสาร** ก็เป็นโสดาบัน เหลือหน้อยหนึ่ง นหุตที่ 12 ยังไม่ได้อะไร เข้าถึง
ไตรสรณาคมน์ ต่อจากนั้นมา **พระเจ้าพิมพิสาร** ก็ทรงถวาย **พระเวฬุวันมหาวิหาร** เป็นที่
ประทับของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และก็ถวายความสุขทุกอย่าง มีอาหารการบริโภค
เครื่องใช้สอยทุกอย่าง

ต่อมาในการนั้นก็ปรากฏมีอรหันต์เกิดขึ้นในโลกแล้วทั้งหมด 2500 องค์ก็เป็นวัน
กลางเดือน 3 พอดี วันกลางเดือน 3 นี้ บรรดาท่านพุทธบริษัทบางตำราบอกว่า ตำราของพราหมณ์
เมื่อถึงกลางเดือน 3 บรรดาพราหมณ์ทั้งหมดจะมาทำพิธีอย่างหนึ่งของพราหมณ์ร่วมกัน มีการ
ประชุมกัน แต่ที่เวลานั้นบรรดาพระอรหันต์ทั้งหลายจะมาประชุมกันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเสด็จประทับอยู่ ก็เป็นอันว่า บรรดาพระทั้งหลายที่มานี้ไม่เกี่ยวกับพิธีของพราหมณ์ถือว่าเป็น
ประเพณีนิยมของพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าตรัส ประเพณีของพราหมณ์เขาเรียกว่า **สยัมภู** ถึงวัน
กลางเดือน 3 พราหมณ์ที่อยู่ที่ไหน ทั้งหมดจะต้องมารวมกันทั้งหมด ทำ **พิธีสยัมภู** ร่วมประชุมกัน
แต่ว่าในการครั้งนั้นไม่เกี่ยวกับพิธีนี้เพราะว่าบรรดาอรหันต์ทั้งหมดปรากฏว่า เป็นอรหันต์ที่

1. บวชจากพระพุทธเจ้าเองเหมือนกันทั้งหมด พระพุทธเจ้าให้บวชเอง
2. ฟังธรรมรวมกันทั้งหมด
3. เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด และต่อมา มาประชุมพร้อมกัน

ในเมื่อบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายมาประชุมพร้อมกันเวลานั้น องค์สมเด็จพระภาควันต์จึงมี
พุทธปฏิภาณว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลาย การที่ตถาคตแนะนำให้เธอทั้งหลาย ไปสอนบรรดา
ประชาชน ก็ยังไม่มีกำหนดแน่นอนว่าจะสอนอย่างไรกัน เพราะต่างคนต่างเป็นพระอรหันต์ ต่าง
คนต่างเป็นพระโสดาบัน แต่ความจริงพระอรหันต์ก็ดี พระโสดาบันก็ดี สอนไม่ผิด จากคำสอนของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะสอนตามผลที่ตนเองได้บรรลุมาแล้ว ไม่มีทางผิดแน่นอน
แต่การสอนก็เป็นการสอนคนละวิธีการรวม ต่างคนต่างสอน ต่างความถนัดในทุกๆ การมุ่งพระ
นิพพานเป็นที่ไปเป็นที่สุด มุ่งสวรรค์บ้าง มุ่งพรหมโลกบ้างให้ละความชั่ว แต่ที่บรรดาพระสงฆ์
ทั้งหลายมาประชุมกันหมดอย่างนั้นแล้ว องค์สมเด็จพระประทีปแก้วจึงวางกฎการสอนในพุทธ
ศาสนาไว้ว่าต่อไปนี้ พวกเขาจะไปสอนที่ใดก็ตาม จำกฎทั้งสามประการนี้ไว้เป็นพื้นฐาน เหมือนกัน
ให้หมด คือ

1. **สัพพปาปัสสะ อกรรมัง** คือจงสอนให้ทุกคนละความชั่วทุกอย่าง ชื่อว่า
ความชั่วทางกายก็ดี ทางวาจาก็ดี การนึกทางใจก็ดี ให้เลิกเสีย ค่อยๆ แนะนำเขาสอนทีเดียวมันยังไม่
ไม่ได้ผล ค่อยๆ ปรับปรุงไปที่ละน้อยๆ จิตเขาก็จะชิน
2. **กุสลัสสูปสัมปทา** แนะนำให้เขาละความชั่ว และตั้งใจประพฤติความดีทุก
อย่างเพื่อผลความสุข มีสวรรค์ พรหมโลก และนิพพานเป็นที่ไป
3. **สจิตตปริโยทนัง** แนะนำทุกคนให้กระทำจิตใจผ่องใสจากกิเลสจะได้ไป
นิพพาน มีนิพพานเป็นที่ไปแน่นอน

เอตัง พุทธานสาสนัง พระพุทธเจ้าตรัสยืนยันว่า พระพุทธเจ้าทุกองค์ตรัสสอนอย่างนี้
เหมือนกันหมด

ฉะนั้นวันนี้ บรรดาญาติโยม พุทธบริษัทคือ สาวกขององค์สมเด็จพระบรมสุคต ทุกคนที่นั่นนี้เรียกว่า สาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านทั้งหลายเวลาอ่านหนังสือ ก็คิดว่าเราไม่ใช่สาวก อันนี้ไม่ถูก คำว่าสาวกตามภาษาบาลีเรียกว่า **สาวโก** ถ้าไม่ใช่ วิภัติ อนันว่า สาวก แปลว่า ผู้รับฟัง บุคคลใดตั้งใจรับฟังคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะมากก็ตาม จะน้อยก็ตามเรียกว่า สาวกทั้งหมด อันนี้สาวกขององค์สมเด็จพระบรมสุคตมีความหมายอย่างไรมีความตั้งใจว่า

หนึ่ง เมื่อตายจากความเป็นคน มีชีวิตอยู่ให้มีความสุขเป็นขั้นแรก

ประการที่สอง มีสวรรค์หรือพรหมโลกเป็นที่ไป เป็นอย่างน้อย

ประการที่สาม ต้องการให้ถึงนิพพานทั้งหมด

ก็เป็นอันว่า คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสุคตคือ พระพุทธเจ้าของเราท่านสอนอย่างไรขออย่าอีกครึ่งว่า

1. **สัพพปาปัสสะ อกรรมัง** ทุกคนจงอย่าทำความชั่วคือ อย่าทำบาปทั้งหมด ขึ้นชื่อว่าสิ่งใดที่มันเป็นบาป คำว่า บาปแปลว่า ความชั่ว จงอย่าทำทุกอย่าง แต่บังเอิญมีบางกรณี ถ้ายังมีความจำเป็นเพราะจิตมันชิน ค่อยๆ หาทางละ ค่อยๆ หาทางตัดมัน คิดไว้ในใจว่า วันทั้งวันตื่นขึ้นมา เราจะไม่ทำความชั่วทุกอย่าง บางครั้งก็เผลอ เมื่อวันนี้เผลอ พรุ่งนี้ก็คิดใหม่ เราจะไม่ทำความชั่วอย่างนี้ทุกอย่างไม่ซ้ำกรรมมันก็จะชิน มันก็จะไม่ทำความชั่วนั้น

2. **กุสัลสูปสัมปทา** เราจะทำแต่ความดี ความดีมีอะไรบ้าง หนึ่งมีความเคารพในบิดามารดาผู้มีคุณ สงเคราะห์และปฏิบัติผู้มีคุณให้มีความสุขตามที่เราจะทำ อันนี้เป็นความดี รู้จักบูชา บูชาพระเวลาตื่นขึ้นมาเป็นความดี การรู้จักบูชาพระเวลาตื่นขึ้นมา ถ้าตั้งใจบูชาทุกวัน บูชาไม่ต้องมาก ใช้เวลา 2-3 นาทีก็พอไม่ต้องไปใช้เวลานานตั้งชั่วโมง ประเดี๋ยวจะไม่ได้กินข้าวเช้า ตั้งใจคิดลุกขึ้นมาจากที่นอน ไม่มีรูปจะจุดก็ไม่ใช่ไร กราบลงไปทั้งหมด นึกถึงพระพุทธรูปองค์ใดองค์หนึ่งไว้ โดยเฉพาะตั้งใจว่า **นโม ตัสสะ คภวาโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ** ตั้งใจว่าด้วยความเคารพ คำว่า **นโม** แปลว่า ข้าพเจ้าขอนมัสการ พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เป็นอรหันต์พระองค์นั้น ถ้าเอากันแค่นี้จริงๆ ก็ใช้ได้ ทำทุกวันให้มันชิน ถ้าถึงเวลานั้นต้องทำ ตื่นมาใหม่ๆ ต้องทำ ตื่นใหม่ๆ ต้องทำทุกอย่าง ถ้าคืนไหนไม่ได้ทำ วันไหนไม่ได้ทำ วันนั้นเกิดความไม่สบายใจ อย่างนี้แสดงว่าบรรดาท่านพุทธบริษัท มีมานใน **พุทธานุสสติกรรมฐาน** มันเป็นมานที่ไม่ต้องเข้าวัดนั่งสมาธิ ถ้าเป็นมานอย่างนี้ ทำอย่างนี้ทุกวันจนกระทั่งมีอาการชินต้องทำไม่ทำไม่ไหว ใจไม่เป็นสุข เป็นมานแล้ว

ถ้ากำลังใจถึงขั้นนี้ องค์สมเด็จพระประทีปแก้วตรัสว่า ถ้าเวลาจะตายท่านจะเห็นพระพุทธเจ้า จะเห็นเทวดา จะเห็นพรหมมาลอยอยู่ในอากาศ จะมารับท่านไปสวรรค์เป็นอย่างน้อย ถ้ากังวลใจมีความมั่นคงจริงๆ ก็ไปถึงพรหม แต่ว่าบังเอิญในเวลากลางวันหรือตอนเช้า ตอนใดตอนหนึ่ง จิตใจ

เราเกิดไม่ยอมในร่างกาย ขึ้นมาเอากันทุกๆ วัน บางครั้งบางเวลานิดหนึ่งคิดว่า ร่างกายมันเต็มไปด้วยความทุกข์ การหากินก็ทุกข์ การป่วยไข้ไม่สบายก็ทุกข์ ความปรารถนาไม่สมหวังก็ทุกข์ ความพลัดพรากจากของรักของชอบใจก็ทุกข์ ความตายก็ทุกข์ ในเมื่อร่างกายเราทุกข์อย่างนี้ ถ้าจะเกิดก็ชาติมันก็ทุกข์อย่างนี้ เราไม่ต้องการอย่างนี้อีกถ้าตายแล้วขอไปนิพพาน ถ้าเป็นอย่างนี้เวลาจะตายท่านจะเป็นอรหันต์ ไปนิพพานทันที นี่เป็นวิธีปฏิบัติที่ง่ายที่สุดและก็ได้ผล

ต่อไปนี้จะขอเทศน์ตามใจขององค์พระสมเด็จทศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าคือว่ามีเรื่องจะกล่าวแก่บรรดาท่านพุทธบริษัทว่า ครั้งหนึ่งเมื่อองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า เสด็จถึง **กรุงราชคฤห์มหานคร** เวลานั้นปรากฏว่าบรรดาประชากรของ **พระเจ้าพิมพิสาร** บรมกษัตริย์พระบาทท้าวเธอ มีความสุขมาก ทุกคนก็มีความสุข ฝนก็ไม่แล้ง ตกต้องตามฤดูกาล พืชพันธุ์ธัญญาหารก็บริบูรณ์สมบูรณ์ แต่ **เมืองเวสาลี** ตรงกันข้ามฝั่งตรงข้ามกัน แม่น้ำของ **กรุงราชคฤห์มหานคร** เมื่อนั้นปรากฏว่าเขามีความเดือดร้อน ฝนไม่ตกตามฤดูกาลเช่น เวลาปีหนึ่งบ้าง 2 ปี 3 ปีมาแล้ว บรรดาประชาชนทั้งหลายก็โทษพระมหากษัตริย์ว่าพระมหากษัตริย์ไม่ตั้งอยู่ในศีลในธรรมฝนจึงแล้งฉะนั้นพระมหากษัตริย์กับพระบรมราชินีนาถ จึงตั้งใจรักษาอุโบสถศีล จำศีลคนละ 3 เดือน เอากันอย่างหนักเอากันให้เต็มที่ แต่ปรากฏว่า ถึงแม้ว่าจะทำอย่างนี้ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลฝนก็ไม่ยอมตกอีก ต่างคนต่างก็มาประชุมกัน ก็ทราบว่าเป็นเวลาขององค์สมเด็จพระภควันต์ คือพระพุทธรูปเจ้าเสด็จอยู่ที่ **กรุงราชคฤห์มหานคร** ใกล้ๆ กัน ฝั่งตรงกันข้าม เขาลือกันว่าพระพุทธรูปเจ้าอยู่ที่ไหน ฝนตกตามธรรมดา คนก็มีความสุขการหากินก็สะดวกสบาย เพราะคนมีบุญมีกุศล ทุกคนจึงตัดสินใจว่า ควรจะไปอาราธนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มาโปรด เวลานั้นเมื่อนั้นในเมื่อฝนแล้งจัด โรคระบาดก็เกิด คนก็ตายกันมาก เรียกว่า คนก็ตายกันทุกวัน

ฉะนั้นชาวเมืองนั้น พระมหากษัตริย์จึงตั้งพรหมณ์ 8 คนมาอาราธนาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เสด็จไป พระพุทธรูปเจ้าก็ทรงรับ ขณะที่จะเสด็จไปบรรดาท่านพุทธบริษัท ทางที่จะผ่านไปเป็นปากว่าจะถึงแม่น้ำ แต่ทว่า เป็นเหตุอัศจรรย์เวลาที่องค์สมเด็จพระภควันต์เสด็จไป เวลานั้น ทางที่จะเสด็จไปทั้งหมดราบรื่นไปทั้งหมด มันเป็นถนนใหญ่ราบเรียบ สองข้างทางก็มีดอกไม้สวยสดงดงามตลอดทาง และระหว่างที่ไปก็มีเทวดาบ้าง มีพรหมบ้าง ก็น้อมถวาย ร่มเงากับบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลาย มีพระพุทธรูปเจ้าเป็นประธาน และก็มีฉัตร มีธง เป็นแนวแถวเดียวตลอดสาย ทางที่ไปสู่ฝั่งแม่น้ำก็เป็นเหตุอัศจรรย์ขึ้นในเวลานั้น ก็เป็นเหตุอัศจรรย์ แก่คนทั้งหมด พระอรหันต์เห็นเข้าก็อัศจรรย์ พระมหากษัตริย์เอง **พระเจ้าพิมพิสาร** เห็นเข้าก็อัศจรรย์ ก็ทราบว่าเป็นเมืองนั้นเป็นเมืองป่า **พระเจ้าพิมพิสาร** จึงเสด็จไปพร้อมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อไปถึงแม่น้ำแล้วปรากฏกลางแม่น้ำ พญานาค กั้นฉัตร กั้นร่ม มีธงทิวเป็นเครื่องรับ

ในเมื่อฝั่งโน้นเขาเอาเรือมารับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ข้ามไป **พระเจ้าพิมพิสาร** พร้อมทั้งเครื่องทรงลงน้ำ ไปส่ง ไปส่งเรือถึงคอก ฉะนั้นพระราชินีจึงได้ลงน้ำมารับ

พระพุทธเจ้าทั้งเครื่องทรงถึงคอเหมือนกัน รับขึ้นบกเมื่อรับขึ้นไปแล้วก็ปรากฏว่ามีธงทิวมีถนนราบเรียบมีเทวดากันร่มถวายพระพุทธเจ้าถวายพระอรหันต์ทั้งหมด เมื่อองค์สมเด็จพระบรมสุคตเสด็จไปถึงเมืองนั้น พอขึ้นเสด็จไปถึงที่ประทับพอดีฝนตกหนัก ฝนตกหนักขนาดหนัก ไม่เคยปรากฏมาก่อน เมื่อฝนตกหนักน้ำก็นองน้ำไหลลง สิ่งที่เป็นปฏิภูมกับที่เนาต่างๆ มันก็ไหลลงแม่น้ำไปหมด

ว่าจบทั้งหมด **พระอานนท์** ก็ไปพรม เวลาไปพรมก็นึกถึงบารมีพระพุทธเจ้าว่าคาบาศทนี้เรื่อยไปรองเมือง พอพรมไปไปรอบเมืองแถบหนึ่ง ปรากฏว่ามีหมันหนึ่จากเมืองแถบนี้ไปจะออกประตู ไล่เจ้าพวกผีมันมาก มันออกประตูไม่ทัน มันดันกำแพงเมืองพังไปแถบหนึ่ง เห็นไหม **ตาหง่า ตาหง่า** ว่าไม่กล้ามันบุกพังจะบ้านแกฝาพังที่ไร ผีไม่ออก ก็รวมความว่า บรรดาเมืองนั้นก็มีความสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ฝนดี มีความเป็นอยู่ดี พืชพันธุ์ธัญญาหารดี รวย ทีนี้พระพุทธเจ้าก็กลับ

เมื่อเวลาพระพุทธเจ้ากลับเขาก็ทำอย่างนั้นอีก เทวดากางร่ม พรหมกางร่มไ้ทางที่ไม่ราบเรียบก็ราบเรียบร่มรื่นดีมาก เป็นทางปรับดี พอถึงชายฝั่งพระราชามือนั้นก็มาส่ง มาส่งเรือที่พระพุทธเจ้า ลอยคอมาถึงคอ กลับ **พระเจ้าพิมพิสาร** ก็ไปรับ ลงไปรับแต่น้ำถึงคอเหมือนกัน

ก็เป็นอันว่าเมื่อองค์สมเด็จพระภาควันต์บรมศาสดากลับมาพักที่ **เวฬุวันวิหาร** แล้ว ก็มีบรรดาพระสงฆ์ไปถามองค์สมเด็จพระประทีปแก้วว่า ภัณฑ ภาควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าอยากจะทำบารมี ด้วยอานุภาพอะไร ในเมื่อสถานที่จาก **กรุงราชคฤห์มหานคร** ไปทำน้ำมันเต็มไปด้วยปาชฎ เวลาที่องค์สมเด็จพระทรงสวัสดิโสภณย์เสด็จไปมันกลายเป็นถนนราบเรียบรื่นแล้วใหญ่โตมากกว้างขวาง แม้แต่ผงนิดหน่อยก็ไม่มีเกาะสองข้างทางก็มีต้นไม้ดอกไม้สวยสดงดงามมาก ในระหว่างข้างๆ ก็มีเทวดายืนถือธงเป็นแถว มีพรหมและเทวดากันร่มถวายพระ ผั่งนี้กับผั่งโน้นก็เหมือนกัน แล้วก็ไปถึงผั่งโน้นก็ปรากฏว่า พอถึงบับฝนตกทันที ชับบรรดาสิ่งทั้งหลายที่เนาๆ ให้หมดไป สร้างบ้านเรือนสะอาด แล้วก็ฝนตก ผั่งโน้นเป็นไปตามฤดูกาล พืชพันธุ์ธัญญาหารดี

สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลายอนิสงส์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้ไม่ใช่อนิสงส์ที่ตถาคตบรรลุอภิเชกสัมมาสัมโพธิญาณเอาแล้วใหม่ **ยกทรง** ฟังให้ดีนะ จำให้ดีนะ ไม่ใช่ อนิสงส์พระสมมาสัมโพธิญาณเป็นอนิสงส์เมื่อสมัยก่อน ตถาคตเป็นพราหมณ์และก็ยังเป็นพราหมณ์คนจนเวลานั้นมีลูกชายคนดีอยู่คนหนึ่งเป็นลูกชายหัวปีแล้วก็ เป็นลูกชายคนสุดท้องอย่างไรก็มีคนเดียว (หัวเราะ) ไม่น่าจะโง่เลย (หัวเราะ) เป็นลูกชายคนเดียว เป็นลูกชายหัวปีแล้วก็ เป็นลูกชายคนสุดท้อง ใช่ไหม

ต่อมาเมื่ออายุประมาณ 16 ปี เขาเป็นพราหมณ์ ตามธรรมเนียมพราหมณ์นั้นต้องให้ลูกชายเรียน **ไตรเพท** ใช่ไหม มี **ฤคเพท** **อายุรเพท** และ **สามเพท** ทั้งสามเพท ฉันไม่รู้เลย ฉันรู้สองเพท

เพศผู้ชาย เพศผู้หญิง ถ้าไม่เก่ง ยกทรงก็ไม่สึกให้เรียน **ไตรเพท** กับเพื่อน คือเพื่อนเป็นพราหมณ์ สอนอรรถธรรม

แต่ว่าท่านลูกชายของท่านพราหมณ์คนนี้อฉลาดมาก ตามหลักวิชาเขาเรียนกัน 3 ปี ท่านเรียนเพียงแค่ 6 เดือนจบหมด จบแล้วแถมจะเก่งกว่าอาจารย์นิดๆ ที่ว่าเก่งกว่าอาจารย์มีความรู้ ความฉลาดกว่าอาจารย์ แต่ก็อ่อน ผู้อาจารย์ไม่ได้เพราะอาจารย์เป็นอาจารย์ก็มีความเคารพเป็น อาจารย์ อาจารย์ให้สอนลูกศิษย์แทนต่อมาท่านก็มีความคิดว่า ความรู้ใน **ไตรเพท** มีอาจารย์สอน ไม่ใช่ทางพันธุกรรมแล้วไหม ไม่ใช่ทางพันธุกรรม จึงถามว่าอาจารย์ควรมีเห็นือนอนี้มีไหม อาจารย์เขาบอกว่ามี แต่ว่าไม่ใช่ที่นี่ ท่านถามว่าที่ไหน ท่านบอกว่า ไปที่ **ภูเขาคันธมาทน์** อาจารย์ที่นั่นมีความฉลาดกว่าอาจารย์มาก นั่นคือ **พระปัจเจกพุทธเจ้า** นะสิ เป็นที่อยู่ของ **พระปัจเจกพุทธเจ้า**

ท่านก็ไปฝาก **พระปัจเจกพุทธเจ้า** องค์หนึ่งให้ศึกษา ท่านศึกษาต่อได้ไม่กี่วันตามหลักสูตร เขาต้องเรียนเป็นปี ท่านเป็นพระที่ดีมาก ชาวบ้านชอบมาก **พระปัจเจกพุทธเจ้า** ก็ไม่มีอะไรแล้ว ก็เลิกก็ไม่ใช่ไหม ใครอยากจะฟังเทศน์ก็เทศน์ให้ฟังใครอยากจะคุยธรรมเพื่อความเข้าใจ ก็คุยให้ฟังทุกอย่าง เป็นที่เคารพแต่ว่าเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง คือส่วนหนึ่งคือท่านมีอายุน้อย ตายเร็ว มีความสุขดีแถม อ้าว คนอยู่ที่ปวดท้องซี้ท้องเยียว กินข้าวก็อ้ย ไปนิพพานไม่หิวข้าววะ แต่โง่แบบ แก (หัวเราะ) อ้าว อายุได้ไม่นานเท่าไร อยู่ประมาณปีเศษๆ ท่านก็นิพพาน เมื่อท่านนิพพาน ชาวบ้านก็ทำการฌาปนกิจคือเผาศพ เผาศพแล้วก็สร้างเจดีย์บรรจุกระดูกไว้เป็นที่สักการบูชาของเขา

ต่อมาพราหมณ์ผู้เป็นพ่อ พราหมณ์ผู้เป็นพ่อ ก็คือ พระพุทธเจ้าของเราเองไม่ใช่ใคร พระพุทธเจ้าเองมีลูกเป็น **พระปัจเจกพุทธเจ้า** เยอะ แต่พระองค์ยังไม่ได้เป็น แบบฉันที้ ยกทรงมีลูกหลายๆ คน ฉันที้ยังไม่มีลูกเลย ก็เป็นอันว่าพ่อมีความคิดถึงลูกว่าหายไปนาน ก็ไปถามพราหมณ์ผู้เป็นเพื่อน ถามว่า ลูกของฉันที้ไปไหน พราหมณ์ก็บอกว่า เขาเรียนได้หน่อยเดียวเขาจบ จะให้เป็นครู เธอต้องการความรู้ยิ่งไปกว่านั้น ฉันที้ไปฝาก **พระปัจเจกพุทธเจ้าที่ภูเขาคันธมาทน์** ท่านพ่อก็ตามไปที่ **ภูเขาคันธมาทน์** จึงไปพบ **พระปัจเจกพุทธเจ้า** ที่เป็นครูสอนท่าน บอกว่า เขาเรียนกับฉันที้ไม่นานเขาก็จบหลักสูตร มีความขยันหมั่นเพียรมากมีกำลังใจดี เขาขอแยกไปปฏิบัติคนในที่สงัดที่หมู่บ้านโน้น พราหมณ์ผู้เป็นพ่อก็ตามไปอีก ตามไปแล้วก็ไปถามคนแถวนั้นว่า รู้จัก **พระปัจเจกพุทธเจ้า** ชื่อนี้ไหมเขาบอกว่ารู้จัก คนแถวนี้เคารพ **พระปัจเจกพุทธเจ้า** องค์นี้ทุกคน ถามว่าเวลานี้ท่านอยู่ที่ใด เขาบอกว่าท่านนิพพานไปแล้ว

ท่านพ่อก็เสียใจ สลดใจ อยากจะพบลูก ไม่ได้พบ ใช่ไหม ถามว่านิพพานไปแล้ว เวลานี้กระดูกเขาไว้ที่ไหน เขาบอกว่าบรรจุไว้ที่เจดีย์อันนั้น ท่านก็ไปที่เจดีย์ ทำความเคารพคือ พ่อไหว้ลูก เคารพกราบตูดกระดกๆ อย่าง **ยกทรง** กราบทำความเคารพแล้ว คิดว่าเวลานี้ลูกเป็น **พระ**

ปัจเจกพุทธเจ้า มีบุญใหญ่ เราจะทำบุญอะไร ให้อุไรก็เดินทางมาอย่างนี้ ไม่มีการเตรียมตัว ก็ไม่มีอะไร

ผลที่สุด เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน ไปเอาทรายมา โรยพื้นที่ข้างๆ เจดีย์ รอบเจดีย์นะ เกลี่ยให้เรียบราบใช้ใหม่ ให้เรียบให้เป็นทางเดินดีๆ คนไปคนมา เวลาที่เขาเดินมาบูชาาก็จะได้เดินสะดวกๆ ไม่โขกไม่เขกไม่เป็นหัวระแหง

แล้วก็ประการที่สองไปเอาไผ่พันธุ์ต้นไม้ในป่าที่มันมีดอกมาปลูกรอบๆ ข้างทางนี้ประการที่สองนะ

ประการที่สามได้ขึ้นไปบนยอดเจดีย์ มีของดีมาคือ มีผ้าขาวม้า ผูกเป็นธงก็มันมีแค่นั้น ไม่แก้มาก็บุญตัวแล้ว นี่มีผ้าขาวม้านะ ไม่มีผ้าขาวม้าอาจแก้มทำธงก็ได้ แล้ว

ประการที่สี่ ต่อไปก็เอาร่มที่กันมาผูกไว้บนยอดเจดีย์

สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงตรัสว่า ภิกขเว ดูกรภิกษุทั้งหลาย อานิสงส์ทั้งหลายที่ปรากฏขึ้นในกาลนี้เป็นอานิสงส์ครั้งนั้น ไม่ใช่อานิสงส์ที่ตถาคตบรรลุนิเสกสัมมาสัมโพธิญาณ คือ หนึ่ง การเอาทรายเข้ามาเกลี่ยพื้นที่ รอบๆ เจดีย์ เป็นที่ราบเรียบสำหรับคนเดินทาง จึงปรากฏเป็นถนนใหญ่ขนาดพระนั้บแสนเข้าไปได้แบบสบายๆ กว้างมาก ประการที่สอง การที่นำต้นไม้ในป่าที่มีดอกมาปลูกข้างทาง ก็เป็นเหตุให้มีต้นไม้ทิพย์สองข้างทาง สวยสดงดงามมาก ประการที่สาม ที่ตถาคตนำผ้าทำเป็นธง ผ้าขาวม้าบนยอดเจดีย์จึงมีเทวดาถือธงเรียงรายตลอดสายถนน และประการที่สี่ ก็เพราะอาศัยที่เอาร่มที่มีมาผูกบนยอดเจดีย์เป็นเงาร่ม จึงมีพรหมกางร่มให้แก่ตถาคตและพระทั้งหมด

อันนี้แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท อานิสงส์เล็กน้อยที่จะพึงทำ ก็จงอย่าคิดว่าทุกคนมีบุญน้อย วันนี้ทุกคนมีบุญใหญ่ ตั้งใจเคารพองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ส่วนมากเป็นคนมาจากที่ไกล ตั้งใจมาโดยเฉพาะและการมาทำบุญของท่านก็มีอานิสงส์หลายอย่าง

หนึ่ง ตั้งใจ **สมาทานศีล** เราว่ากันวันนี้ วันมาฆะนี้ พระพุทธเจ้าทรงสอนเรื่องธรรมะแก่พระสงฆ์ใหม่ การตั้งใจสมาทานศีล ท่านมี **สิลानุสสติกรรมฐาน เป็นสมาธิ** เพราะเวลานี้ทุกคนมีสมาธิในศีลทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือศีล 8 ถ้าศีล 8 รักษาไม่ได้ตลอดวันก็ไม่เป็นไร ถึงเวลาหลังเที่ยงใหม่ๆ หลังเที่ยงไปแล้วกินข้าวได้ก็จะละไว้แค่ศีล 5 พอ ศีล 8 ก็ต้องเป็นอานิสงส์ศีล 8 ถ้ากินข้าวแล้วรักษาศีล 5 ก็เรียกว่าทรงศีล 5 วันทั้งวันนะ อย่าให้ขาด **สีเลนะ สุกติง ยันติ** พระพุทธเจ้ากล่าวว่าการปฏิบัติศีล มีความสุข ทั้งชาตินี้ และสามารถไปสวรรค์ได้ **สีเลนะ โภกสัมปทา** (ขออย่าหน้อยสิ) การปฏิบัติศีลมีความสุข ในภพชาติในทรัพย์สิ้นต่อไปและก็ร่ำรวยมาก **สีเลนะ นิพพุตติง ยันติ** ศีลเป็นปัจจัยไปนิพพานได้โดยง่ายอันนี้ความดีของท่านอย่าลืมนะ ว่าทุก

คนเวลาเข้ารักษาอุโบสถศีลถ้ามันมีความจำเป็นจริงๆ ตอนป่วยอดข้าวไม่ได้ ก็ไม่ต้องลาศีล 8 ตั้งใจรักษาศีล 5 ศีล 8 ยังกคงตัว ยังมีอานิสงส์ ศีล 5 ก็ได้อานิสงส์ต่อไป แล้วก็

ประการที่สอง ทุกคนมา **ถวายสังฆทาน** เป็นโตก การถวายอาหารพระก็เป็นสังฆทานใหญ่ การถวายสังฆทานนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย อานิสงส์ที่จะพึงได้จากสังฆทานจริงๆ อย่างต่ำเป็นเทวดาและนางฟ้าชั้นที่ 5 นะ ไม่ใช่ **ชั้นดาวดึงส์** เขาเรียกว่า **ชั้นนิมมานรดี** มีความสวยสดงดงามมาก มีวิมานใหญ่มีร่างกายสวย มีรัศมีกายสว่างไสวมาก แต่ส่วนใหญ่ที่ไป **ดาวดึงส์** ก็เพราะว่ารู้จัก **ดาวดึงส์** ตั้งใจไว้ก่อน ไซ้ใหม่ อานิสงส์ทานของท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังฆทาน ท่านถวายแล้วครั้งหนึ่งในชีวิต พระพุทธเจ้ากล่าวบอกว่า ถ้าตายจากชาตินี้ไปแล้วขึ้นชื่อว่า ความยากจนเข็ญใจของท่านจะไม่มี ถ้ายังไม่ถึงนิพพานเพียงใด แดนใดที่มีความอุดมสมบูรณ์พูนสุข จะเกิดขึ้นที่นั่น ที่ไหนมีความยากแค้นจะไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะเข้าถึงนิพพาน

ประการที่ 3 ทุกคน **ตั้งใจฟังพระธรรมเทศนา** เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า **การฟังพระธรรมเทศนาคือเป็นกรรมฐาน** การนึกถึงการให้ทานก็เป็นกรรมฐานเหมือนกัน วันนี้ว่าเรื่องกรรมฐาน การตั้งใจว่าจะมาถวายทานแก่พระสงฆ์เป็น **จาคานุสสติกรรมฐาน** เป็นฉานแล้วนะการตั้งใจรักษาศีลแม้จะใช้เวลาน้อยๆ ก็เป็นฉาน **การตั้งใจถวายทานเป็นจาคานุสสติ** ก็เป็นฉานและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการถวายทานเป็น **ทานบารมี** และนอกจากนี้

อานิสงส์ที่บรรดาท่านพุทธบริษัทจะพึงได้ก็มีหลายอย่างด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลานี้ที่ **วัดท่าซุง** เทพื้นคอนกรีต เห็นไหม พื้นทางเดินนี้เป็นคอนกรีตเดี่ยวไปดูที่หน้าวิหารร้อยเมตร เกือบจะเต็มแล้ว แล้วก็ไปดูที่ 25 ไร่ ก็เกือบจะเต็มแล้ว พื้นที่คอนกรีตนี้ก็ใช้เงินนิดๆ หน่อยๆ ไม่มาก เงินน้อยๆ ไม่แพงหรอกนะก็ราคาตารางเมตรละหนึ่งร้อยบาท เอาแค่เมตรนะ ถ้าใครสร้างเมตรเดียวก็มีบ้านเท่าศาลพระภูมิ (ยกทรงหัวเราะ) จะมีมากได้ไง ก็มีเมตรเดียวนะ (หัวเราะ) ตั้งเสาๆ เดี่ยว แล้วก็มันบั่นไต่ลงก็ไม่ได้ มันเลยพื้นที่ต้องไต่เสาสูง ตารางเมตรละร้อยบาทลงทุนเตรียมพื้นที่พื้นแรกจุดเดียว เฉพาะที่ 25 ไร่และ **วิหารร้อยเมตร** ก็มีที่เทใหม่จริงๆ ประมาณ 40 ไร่ นี่มันทั้งหมดจริงๆ 50 ไร่กว่า ก็เทมาแล้วก่อนก็มีทุนแล้วทั้งหมดสองล้านเศษๆ ก็ปรากฏว่า ที่ซอยสายลมทำบุญกันมาหนึ่งแสนสองหมื่นหนึ่งพันหนึ่งร้อยเจ็ดสิบแล้วนะ รวมทั้งที่ทำเก่าทำใหม่ด้วย แต่ทุนที่จะสร้างจริงๆ ก็หกแสนแรก หกล้านสี่แสนบาท ฉันทก็เก็บเงิน เงินเหลือจากเดือนก่อนสองล้านบาท เงินเหลือจากเดือนนี้อีกประมาณห้าหกแสน ผสมผสานเข้ารวมความว่ายังเป็นหนี้อีกประมาณ 3 ล้านเศษๆ นิดหน่อย

ลูกของฉันทวย เดี่ยวคนนั้นมันคนนั้นมัน ไซ้ใหม่ ก็เป็นว่าทำพื้นที่อย่างนี้มันก็เหมือนกันที่ที่พระพุทธเจ้าทำให้แก่พระปัจเจกพุทธเจ้า แต่นั่นท่านทำด้วยความเป็นคนจน แต่ฐานะก็ไม่ไม่น่าจะจนนัก แต่ทว่าเป็นคนเดินทาง เอาทรายเข้ามาเกลี่ย ไซ้ใหม่ ให้เป็นทางเดิน ที่นี้เราทำดีกว่านั้น (ตีกว่า

อย่างไรครับ ยกทรงถาม) ก็เป็นคนกริต ก็เราเป็นลูกทำดีกว่าพ่อต้องเป็นอภิชาตบุตร เพราะเรามีเวลาทำทุน

ถามว่าการตัดสินใจ ตัดสินใจเมื่อไหร่ ฉันตัดสินใจมานานแล้ว ฉันมองมาหลายปี ว่าพื้นที่แถวนี้ทั้งหมดอย่างหน้าวิหารนี้ ก็มีคนแนะนำว่าควรจะทำเป็นสนามหญ้า มันสวยสดงดงาม ฉันก็เอา สนามหญ้าฉันก็เอา แต่ทำแบบนี้มันแบบนั้นฉันก็เอา ฉันชอบ เขาทำสวยๆ เอาดอกไม้ประดับประดา เอาหญ้ามาปูสีเขียว พอถึงเวลาจะทำเสร็จ **พระพุทธเจ้าองค์ปฐม** มา ท่านคุมอยู่ ท่านบอกแก่จะเอาอย่างไรก็เอาเหอะ ฉันไม่ว่าแก แต่ฉันจะเอาอย่างนี้ (หัวเราะ) นี่ของแกจะทำสนามหญ้าแกก็ทำไป จะปลูกดอกไม้แกก็ปลูกไป แต่ฉันจะเทพื้นคอนกรีต

การทำสนามหญ้านั้นนะมันสวย แต่ว่าที่จอดรถไม่ได้ประการที่ 1 ประการที่ 2 สนามหญ้าต้องใช้เงินทุกวัน รดน้ำก็ต้องจ้างคน เอน้ำขึ้นมาก็ต้องใช้กระแสไฟฟ้า เครื่องจักรกลก็สึกหรอ เอาเงินชาวบ้านเขาไปถล่มหลายทำไม ก็ค่าเอาเลยสบายมาก ท่านไม่ได้ค่า ท่านพูดให้ฟัง ถ้าเป็นค่าให้เป็นค่า **ยกทรง** ไป (หัวเราะ)

ท่านบอกเป็นการไม่สมควร เอาอย่างนี้ เทพื้นคอนกรีตให้หมด ท่านก็แบ่งจุดไว้เป็นส่วนๆ ปลูกต้นไม้เป็นจุดๆ ไซ้ใหม่ รถมาจอดก็จอดง่าย เดินก็เดินสะดวกงูก็ไม่กัด งูมาก็เห็นง่าย นี่เป็นความประสงค์พระพุทธเจ้านะ

แล้วท่านบอกอานิสงส์ต่อไป เธอก็ดูอานิสงส์ของฉัน สมัยที่ฉันบูชาพระปัจเจกพุทธเจ้าขนาดแค่เอาทรายมาโรยให้ที่ราบเรียบ นั่นทรายมันราบเรียบไม่เท่ากับพื้นคอนกรีต

ฉะนั้นท่านก็เลยย้อนถามมา บอกว่า สมัยก่อนๆ ของเธอย้อนดูไปสิ เกิดมาก็ชาติทำอะไรบ้าง แน่ ใจจริงๆ ใจที่ฉันทำทุกอย่าง ถนนทำทุกชาติ อาคารทำทุกชาติ ไซ้ใหม่ ชาตินี้ถึงมีบ้านเล็กๆ น้อยๆ ให้เป็นที่อยู่เขาอะ มีเนื้อที่แค่ 200 ไร่ บ้านเต็มหมด (เล็กๆ น้อยๆ ยกทรงแทรก) นี่อานิสงส์เก่าของเธอ เพราะว่าฉันช่วยด้วยนะ ฉันต้องการซื้อพื้นของเก่าของเธอให้มารวมตัวกันทั้งนี้เพราะอะไรเพราะลูกมากหลานมาก ใจลูกใจหลานทุกคนมันเกิดติดต่อกันมาทุกชาติ

ที่นี้ชาตินี้ชาติสุดท้ายของเธอ ก็ให้เป็นชาติสุดท้ายของมันเสียด้วย ไม่ไปด้วยกันเดี่ยวรอดตาย เรามันคนแก่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างพื้นประเภทนี้ เป็นความสุขที่ให้ความสุขแก่คนทุกคนที่มา ถ้าเราให้ความสุขแก่เขาความสุขมันถึงเราโดยเฉพาะยิ่งขึ้นชื่อว่า ความตกต่ำทรุดตัวลง จะไม่มีสำหรับคนสร้างพื้น เพราะพื้นมันหนัก บุญใหญ่จริงๆ เขาต้องเดินทุกวันนะ บนภูภูกันๆ ขึ้นที่เวลาจะนอนพื้นต้องใช้ แล้วพื้นที่ทำที่ 25 ไร่กับ ที่ **ร้อยเมตร** ยังไม่พอที่รับแขกให้ทำอีกค่อยๆ ไปได้

ถามว่าเงินที่ไหน บอกว่า เงินใดก็ตามถ้ามันเหลือทำไปเลย ถามว่าถ้าทำจะไม่เหลือ ถ้าไม่เหลือ ถ้าไม่เหลือเป็นหนี้ แกเป็นหนี้เขาก่อน ก็ต้องอย่างนี้ ไม่อย่างนั้นไม่ได้ทำก็ทำ เรื่อยๆ มาจนกระทั่งหมดเงินไปหลายล้านแล้วเพิ่งจะบอกบุญ เพิ่งจะบอกให้ทราบ

เวลาก็นิมนต์เข้าไปในวัง ตั้งสมเด็จพระต้องเสียดัด ต้องถวายพัด ถวายผ้าไตร ถวายอะไรกันใหม่ เสีย
ทำพระ

ต่อมาขอเล่าเรื่องมันไม่จบเรื่องนี้ เดี่ยวตายหมดพวกนี้วันนี้ฉันไม่จบเรื่องนี้ก็จะขอสรุปขึ้น
สุดท้าย วันหนึ่งพระชายาเมีย โธ่ ชาวบ้านเขาเรียกเมียๆ ดันเสือกเรียกชานาได้อย่างไร อย่างพระ
เจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันท่านบอกสมเด็จพระราชินีก็คือเมียนะ (หัวเราะ) เคยคุยกันนะ (หัวเราะ) เคย
คุยกันนะ ก็คือเมีย (หัวเราะ) เคยคุยกันนะ ก็คือเมีย (หัวเราะ) ท่านเล่าเรื่องพระราชินีสมเด็จพระ
ราชินีเขาปวดหัว พระราชินีก็คือเมียนะ คุยกันสองคนไปกันคนละเรื่อง

ในตอนหนึ่งเมื่อกำลังท้องแก่ หมอเขาว่าจะออกวันนั้น พอดีเป็นวันพระที่ **สมเด็จพระโต** จะไป
เทศน์ **รัชกาลที่ 4** ท่านก็หนักใจว่า ลูกมันออกมามันจะเป็นอย่างไรบ้าง แม่จะเป็นอย่างไรบ้าง ไซ้
ใหม่ กระซิบแล้วบอก **สมเด็จพระโต** ให้ทราบว่ามันจะออกมาลูก เมียจะออกมาลูกขอให้เทศน์น้อยๆ
หน่อยนะ ให้สบายๆ ใจ **ท่านสมเด็จพระโต** ท่านก็เทศน์เรื่อยไป เทศน์เรื่อยไป ประเดี๋ยวมีพระที่ก้มมันก็
ขึ้น ลูกออกมามีพระที่ก้มก็ขึ้นไซ้ใหม่ ดึงดึงโครมครามๆ เพลงไทยก็ขึ้น ร.4 ก็นั่งกระดึบกระด้าง
อยากจะทำอะไรมันเป็นอย่างไร ลูกเป็นอย่างไร ไซ้ใหม่ **สมเด็จพระโต** ก็เทศน์เรื่อยไม่จบ ก็ลูกไม่ได้
เพราะท่านเป็นพระมาก่อน ร.4 พระพุทธเจ้าบอก **ธัมมโศครุภาคพิภพอุทธเจ้ายอมเคารพใน
พระธรรม** ที่นี้ตัวท่านเองจะไม่เคารพพระธรรมได้อย่างไร ขนาดเป็นนักปราชญ์มาก่อน ผลที่สุด
ท่านก็เทศน์เรื่อยไป ร.4 ก็ไม่สบายใจท่านก็เทศน์เรื่อยไป ไม่รู้ไม่ชี้ จนกระทั่งนานที่สุด นานหนักเข้า
ท่านคิดว่า มันจะอย่างไรก็ช่างมันก่อนเถอะว่า มันจะตายหรือไม่ตาย ถ้ามันจะตาย เราก็ช่วยไม่ได้
ไซ้ใหม่ ตั้งใจฟังเทศน์ของ **หลวงพ่อดโต** พอเริ่มจิตเป็นสุข ตัดสินใจแล้วไซ้ใหม่ **สมเด็จพระโต** ก็ เอวัง ก็
มีด้วยประการฉะนี้ (หัวเราะ) พอจิตเป็นสุข ท่านก็ไม่ว่าอะไรเทศน์แล้วก็กลับ กลับไซ้ใหม่

ตอนนี้มาอีกวันพระหนึ่ง ท่านไปเทศน์ทุกวันพระ เข้าไปตั้งใจว่า วันนี้ลูกก็สบาย แม่ก็สบาย
ทุกอย่างไปทั้งหมด การงานไปทั้งหมด ไซ้ใหม่ วันนี้ตั้งใจฟังเทศน์ของ **ขรัวโต** ให้มีความสุขเสีย
หน่อย อยากฟังแล้วสบาย **หลวงพ่อดโต** ขึ้นไปพอเขาอาราธนาศีลเสร็จ **นโม ตัสสะ ภควโต อร
หตต สัมมาสัมพุทธัสสะ** จบไซ้ใหม่ **อะไรๆ พระมหาบพิตรก็ทรงทราบอยู่แล้ว เอวัง ก็มี
ด้วยประการฉะนี้** (หัวเราะ)

ร.4 ก็ว่า **ขรัวโต** วันนี้ตั้งใจจะฟังเทศน์ให้สบาย เลือกเทศน์ไม่เทศน์เสียแล้ว เมื่อวันก่อนไ้
ลูกมันก็จะออก ห่วงทั้งลูกทั้งแม่ ตะบันเทศน์ไม่จบ ไ้เราจิตใจก็ไม่เป็นสุข ท่านก็บอกว่า พระเทศน์
เขาต้องเทศน์ให้คนมีความสุข ในขณะที่จิตยังไม่มีความสุขก็ต้องเทศน์ให้มีความสุขให้ได้ วันนี้มี
ความสุขอยู่แล้วเทศน์อะไรกันวะ โธ่กันเอง (หัวเราะ)

ท่านนั่งเยี้ยวๆ แตกในวังยังมี สมเด็จพระโต (เสียงถาม) ไซ้ จะฟังไหมมันมีเยอะ วันนี้ชัก
มีแรง วันหนึ่งกำลังนั่งเทศน์ กำลังนั่งฉันข้าวอยู่ พอจะ **ยถา สัพพี** สมเด็จพระโตแยกแวกพื้นมาไหล
นองเลย พระเจ้าอยู่หัวท่านบอก **ขรัวโต** ไซ้เยี้ยวแตกหละ มันยังไม่ถึงเวลาลูกนิ (หัวเราะ) มันยังไม่

ถึงเวลาลูก เป็นไงตา สัพพี ยังไม่ได้ ยตา สัพพี เขียวใครห้ามได้ โห่ คนในวังถูกหวยกันสะบัดเลย
ไปหวย (หัวเราะ) ใ้ออ ถูกกันจมเลย ไปหวยแบบนี้ดี (หัวเราะ) แล้วกลับมาลงเรือมีเรื่องอีกแล้ว

ในวันหนึ่งไปเทศน์อีกเหมือนกัน พอลงเรือจะข้ามฟาก ใ้อ้วเมียขามะพร้าวทะเลาะกัน
อีก ใ้อ้วก็ด่าเมีย เมียก็ด่าใ้อ้ว มะพร้าวมันเต็มลำไซ้ใหม่ มันตีกันไม่ได้ สองคนนะ มันข้ามมะพร้าว
มาตีกันไม่ได้ ท่านก็เลยเข้าไปถาม ใ้อ้วทะเลาะกันเรื่องอะไร โทษทีจ๊ะ เขาบอก ทะเลาะขัดคอเรื่อง
ชายของ เมียชายของผิดราคา อาจจะชายถูกไป ท่านก็ถามว่า (เทพหมด)

ผู้ชาย ถ้าเขามีลูกหญิงจึงรับมาเป็นลูกเขยถ้าหากว่าเขาเป็นผู้หญิง เธอเป็นผู้ชายจึงรับเอามาเป็นลูกสะใภ้ เพราะบุคคลนั้นมีบุญร่วมกัน ท่านมหาเศรษฐีท่านนั้นก็นำทองคำบางส่วน ความจริงไม่ทั้งหมด ตั้ง 80 โกฎิ ทั้งหมดมากเหลือเกิน เอามาตากไว้ที่ลานบ้าน

ก็ปรากฏว่าในไม่ช้าไม่นานนัก ก็มีหญิงสาววัยรุ่นคนหนึ่งซึ่งเป็นลูกสาวของคนจนแต่มีลักษณะดี วันนั้นปรากฏว่าเธอมีธุระต้องการจะไปตลาด และเมื่อบิดามารดาให้ทรัพย์สินเพื่อไปจ่ายกับข้าว ก่อนที่จะไปจ่ายตลาดก็ต้องผ่านบ้านท่านมหาเศรษฐีนั้นไปก่อน ครั้นมาถึงบ้านมหาเศรษฐี ก็มีความตกใจถามเจ้าของบ้านว่าท่านคุณลุง อยากจะทราบว่ทำไมคุณลุงจึงเอาทองคำมาวางกลางลานบ้านแบบนี้โมยะจะลักไปหมด ท่านมหาเศรษฐีได้ฟังแบบนี้ ก็มีความรู้สึกว่ทองคำพวกนั้นยังเป็นถ่านอยู่ จึงได้บอกว่ หนู หยุดมาดูซิ ท่านอันไหนที่เป็นทองคำ เธอก็บอกว่ทั้งลานบ้านที่ตากทั้งหมดมันเป็นทองคำทั้งหมด เธอก็หยิบเอาถ่านก้อนใดก้อนหนึ่งมาชุให้ดูเป็นทองคำ และเมื่อท่านมหาเศรษฐีเห็นถ่านก้อนนั้นเป็นทองคำและมองดูในลานทั้งหมดเป็นทองคำจริงๆ จึงเข้าไปดูที่เก็บ ที่เก็บทองคำปรากฏว่ในคลังทั้งหมดเป็นทองคำทั้งหมด จึงได้ถามที่มาของเด็กหญิงคนนั้นว่ เวลานี้บ้านของเธออยู่ที่ไหน ใครเป็นบิดามารดา เด็กหญิงก็ตอบให้ครบ แล้วต่อไปก็ไปขอให้เป็นลูกสะใภ้

เป็นอันว่าฐานะของคน บรรดาญาติโยมทั้งหลายโปรดทราบ มันมีความไม่แน่นอน คนเราเกิดมาในโลกนี้ มันมีกรรม 2 อย่างสนองกัน คือกรรมที่เป็นกุศลบ้าง และกรรมที่เป็นอกุศลบ้าง สำหรับคน 2 คน คือลูกชายของมหาเศรษฐีกับเด็กหญิงคนนี้คือ **กิสาคโคตรม** เคยบำเพ็ญกุศลร่วมกันมาก่อนว่าจำเป็นต้องเกิดแยกที่กัน เพราะว่าฝ่ายหญิงนั้นมีกรรมที่เป็นอกุศลมาสนองก่อนหน้า และต่อมากกรรมที่เป็นกุศลมาสนอง ครั้นต่อมาเธอก็เป็นภรรยาของลูกมหาเศรษฐี

แล้วในไม่ช้าไม่นานเท่าใดนัก ก็ปรากฏว่ลูกชายของเธอตาย เธอก็มีความเสียใจหมดที่ไหนก็ไม่สามารถจะรักษาได้ เธอจึงอุ้มลูกชายที่ตายไปแล้วไปหาหมอว่าใครที่มีความสามารถรักษาลูกชายของเธอให้ฟื้นขึ้นมา ปรากฏว่ไม่มีใครสามารถรักษาคนตายให้ฟื้นได้ ก็มีคนหนึ่งเป็นบัณฑิต ก็บอกว่ องค์สมเด็จพระธรรมสามิสร คือพระพุทธเจ้า มีนามว่ **พระสมณโคดม** ท่านเทศน์สอนคนไถ่ๆ องค์นี้สามารถรักษาคนตายให้ฟื้นขึ้นมาได้

เธอก็นำลูกน้อยของเธอ เข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดา คือพระพุทธเจ้า ถวายยังคมว่ ภัตเต ภควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธเจ้าข้า บัดนี้ลูกน้อยของหม่อมฉันตายเสียแล้ว ขอองค์สมเด็จพระประทีปแก้วได้โปรดสงเคราะห์ ชุบหรือรักษาลูกของหม่อมฉันให้ฟื้นคืนดีตามเดิมด้วย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงได้มีพระพุทธปฏิภาตรัสว่ ภคินี ดูกรน้องหญิง เรื่องการจะชุบคนตายให้กลายเป็น เป็นของไม่ยาก วิธีชุบนะทำได้ง่าย แต่ว่สิ่งของที่ประกอบด้วยห่านะหายาก

เธอก็ถามองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า ภันเต ภควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธานุภาพ ยากที่จะประกอบให้ลูกหายจากคนตายมาเป็นคนเป็นที่ยาอะไรที่ยาก พระพุทธานุภาพก็บอกว่า ต้องใช้เมล็ดพันธุ์ผักกาดผสมยา ยาส่วนอื่นนะตถาคตมีหมดแล้ว แต่ขาดเมล็ดพันธุ์ผักกาดเมล็ดเดียวถ้ามันได้พันธุ์ผักกาดมาเมล็ดเมล็ดเดียวมาผสมยากก็สามารถชุบลูกของเธอให้ฟื้นขึ้นมาได้เธอก็ตอบว่าขึ้นชื่อว่า เมล็ดพันธุ์ผักกาดจะสรรหาไม่ยากจากชาวบ้าน แต่อองค์สมเด็จพระพิชิตมารตรัสว่า ภคินี ดูกรน้องหญิง เมล็ดพันธุ์ผักกาดธรรมดานะมันชุบคนให้ฟื้นไม่ได้ ต้องเป็นเมล็ดพันธุ์ผักกาดที่มีอยู่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่บ้านนั้นไม่มีคนตายเลย ไปถามว่าบ้านหลังไหนบ้างว่าไม่มีคนตาย ถ้าบ้านนั้นเขาไม่มีคนตายเลยตั้งแต่ต้นตระกูลของเขา ตั้งแต่ปู่ย่าตายายลงมาไม่มีคนตาย ไปขอเมล็ดพันธุ์ผักกาดขามาเมล็ดเดียวเท่านั้นตถาคตจะสามารถชุบลูกของเธอให้ฟื้นขึ้นมาได้

เมื่อเธอฟังองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาแล้วจึงได้ออกไปจากที่นั่นไปถามทุกๆ บ้านที่เธอพบ ทั้งบ้านใกล้และบ้านไกลว่ามีบ้านไหนบ้างที่มีคนไม่ตายแต่ทุกบ้านเขาก็บอกว่าบ้านฉันมีคนตาย บ้านฉันมีพ่อ มีแม่ มีปู่ มีย่า มีตา มียาย ตายด้วยกันทั้งหมด ไปถามบ้านใหม่ ก็มีแต่คนตาย ไปถามบ้านไหน ก็มีแต่คนตายในที่สุดเธอก็หมดหนทางก็กลับมาหาองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าว่าเวลานี้หาไม่ได้แล้วพระพุทธานุภาพ ลูกข้าพระพุทธานุภาพจะฟื้นไหม องค์สมเด็จพระจอมไตรก็ตรัสว่า ภคินี ดูกร น้องหญิง ที่สุดของบุคคลก็คือ

ประการที่ 1 มีความเกิดในเบื้องต้น

ประการที่ 2 มีความเปลี่ยนแปลงในท่ามกลาง และ

ประการที่ 3 มีความตายไปในที่สุด

แม้แต่เธอเองก็เหมือนกัน ตถาคตก็เช่นเดียว ในที่สุดของวันแห่งชีวิตมาถึงเราก็ต้องตายเหมือนกัน ขอเธอจงมีความยึดมั่น ถือตามความเป็นจริงว่า ขึ้นชื่อว่ามนุษย์ชายและหญิง ที่เกิดมาแล้วในโลกจะเป็นคนก็ดี จะเป็นสัตว์ก็ดี จะเป็นผู้หญิงก็ตาม จะเป็นผู้ชายก็ตามจะมีฐานะเช่นใดก็ตาม ทุกคนตายเหมือนกันหมดนะ ต้องตายเหมือนกัน

หลังจากนั้นมาองค์สมเด็จพระภควันต์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าก็แสดง **อนุปุปพิคาถา** บรรดาความดีของคน มีการทำงานเป็นต้น เมื่อต่างคนต่างตายวายเป็นแล้วไปเกิดสวรรค์เป็นธรรมดาอย่างนี้เป็นต้นก็ดี ในที่สุดนางเมื่อฟังแบบนี้แล้ว ก็ปรากฏว่าได้บรรลุความเป็น **อรหันต์** ได้ **ปฏิสัมภิทาญาณ** ในเวลานั้น

นี่บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน วันนี้ยังไม่ค่อยสบายเสียงยังไม่ค่อยปกติเป็นอันว่าวันนี้เรามาเทศน์เรื่องงานของคนตาย คือ **คุณโยมสะอาด** อยู่ที่วัดนี้มาหลายปีตาย ปฏิบัติพระสงฆ์ไว้ดี มาก แต่ถึงแม้ว่าจะอยู่ในสถานที่ใดก็ดี สถานที่นี้ก็ตาม สถานที่อื่นก็ตาม ก็ต้องมีกาตายเหมือนกัน ดูตัวอย่าง **นางกัศิสาโคตรมี** เธอเกิดมาในครั้งแรก เกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่ และก็ยังเป็นเด็กพึ่ง

จะรุ่นสาวยังไม่พบคนอื่นก็ตาย เมื่อพบลูกชายของเธอตายเข้าก็มีอาการตกใจ แต่ในที่สุดเมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาทรงแสดงพระธรรมเทศนา ก็เข้าใจความเป็นมาของชีวิตว่าชีวิตของคน มีความเกิดขึ้นในเบื้องต้น มีความแปรปรวนในท่ามกลางมีความแตกสลายไปในที่สุด ในที่สุดก็ต้องตายเหมือนกัน เมื่อฟังอย่างนี้ เธอก็ตัดอาลัยในชีวิต ในที่สุดก็เป็นพระอรหันต์ไปขอบวชในพระพุทธศาสนา

นี่ต่อเราก็มาพูดถึงความตายของคน คนที่เกิดมานะมีทางไป 2 ที่ด้วยกันคือ **สุคติ** กับ **ทุคติ** ก็มีนรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน เป็นที่ไป ว่าการตายของบุคคล บุคคลใดถ้าเวลาตาย ถ้าจิตใจโน้มไปในด้านของกุศลคือ เห็นภาพพระกิติ เห็นภาพที่เคยถวายทานการกุศลกิติ เห็นภาพคนหรือสัตว์ที่เราเคยสงเคราะห์ก็ตาม อย่างนี้เวลานั้นก็ถือว่าจิตเป็นกุศล ถ้าตายจากความเป็นคน แล้วอย่างน้อยก็ไปเกิดบนสวรรค์ เป็นต้น ถ้าบุคคลใดก่อนที่จะตายเห็นภาพไฟกิติ หรือเห็นภาพสิ่งที่เราไม่ต้องการกิติ มีอาการคลุ้มคลั่งขาดสติสัมปชัญญะก็ตาม คนประเภทนี้ตายแล้วไปนรก ก็คงจะขอเอาเรื่องคนตายแล้วไปสวรรค์ ขนาดทำบุญแบบง่าย ๆ เอากันในศาสนาขององค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าก็แล้วกัน บุคคลผู้นั้นเธอไปสวรรค์พระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าก็แล้วกัน บุคคลผู้นั้นเธอไปสวรรค์ง่ายที่สุดทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าทำบุญอย่างเดียวและครั้งเดียวในชีวิต

ความมีอยู่ว่า เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเสด็จประทับยังสำราญอิริยาบถปรากฏว่าอยู่ใน **พระเชตะวันมหาวิหาร** ในเวลานั้นองค์สมเด็จพระพิชิตมารทรงปรารภ **พระมหากัสสป** เป็นเหตุ และองค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐกิติตรัสเรื่องนี้ ความมีอยู่ว่า

พระมหากัสสป เป็นสาวกองค์สำคัญของสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเป็นหัวหน้าใหญ่ฝ่ายอุตงค์ เวลานั้นจำพรรษาอยู่ป่าที่ **ปิณฑลคูหา** ห่างจากวิหารขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ประมาณ 60 โยชน์ และวันหนึ่งท่านออกจาก **นิโรธสมาบัติ** เพราะตามธรรมดาพระที่อยู่นานๆ มีงานมากมาย มีความเหนื่อยยากมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง **พระมหากัสสป** อยู่ป่าต้องอุตงค์ มีความเหนื่อยยากมากนานๆ เข้าก็ต้องพักผ่อนครั้งหนึ่ง การพักของพระส่วนมากก็เข้า **นิโรธสมาบัติ** คำว่า **นิโรธ** แปลว่า ความดับ **สมาบัติ** แปลว่า การเข้าถึง เข้าถึงการดับทุกขเวทนาทางร่างกาย การปวด การเมื่อย การไม่สบายกายไม่สบายใจ อย่างนี้ถ้าเข้านิโรธสมาบัติแล้วก็หาย

ที่นี้การเข้า **นิโรธสมาบัติ** ของพระทั้งหลาย ต้องเข้าอย่างน้อย 7 วัน หรือว่า 15 วัน เวลาที่เข้า **นิโรธสมาบัติ** จะไม่ขยับกายไปไหน จะไม่กินข้าว จะไม่กินน้ำ จะไม่กินอะไรทั้งหมด นั่งเฉยๆ จิตเป็นสุข แต่ว่าพอครบ 7 วันแล้ว **พระมหากัสสป** ก็ออกจาก **นิโรธสมาบัติ** เมื่อเวลาออกจาก **นิโรธสมาบัติ** จิตมีความรู้สึกประสาทต้องการอาหาร เพราะขาดมา 7 วัน ท่านจึงใช้กำลังทิพจักขุญาณ คืออภิญญาที่เป็นทิพย์ คิดว่าพิจารณาว่าวันนี้ ถ้าหากว่าเราจะไปบิณฑบาต มีใครบ้างที่ไหนเขาจะใส่บาตรเรา ก็เห็นด้วยจิตเป็นทิพย์ว่า เวลานี้มีเด็กสาวหนึ่งกำลังรักษาข้าวสาลีเธอกำลัง

บริวารตั้ง 1000 คน และนางฟ้าทุกคนก็สวยทั้งหมด และดูไปรอบๆ วิมานก็เห็นชั้นทองคำเต็มไป ด้วยข้าวตอกทองคำแขวนรอบวิมาน

ก็ดูต่อไปว่า เพราะบุญอะไรเราจึงได้อย่างนี้ ก็ทราบต่อไปด้วยจิตเป็นทิพย์ของนางฟ้าก็ว่า ด้วยชีวิตของเราโอกาสที่เราจะทำบุญนะมันไม่มี เราเป็นคนจนบางครั้งมีของก็ไม่มีพระมารับ บางครั้งมีพระมาเราก็ไม่มีของ วันนี้อะไรทั้งของ และพระได้ใส่บาตรกับ **พระมหากัสสป** เพียงชั้นเดียว ด้วยข้าวตอกที่ไม่มีน้ำกะทิเธอก็ตั้งใจต่อไปขึ้นชื่อว่าบุญน้อยขนาดนี้ เราจะเป็นนางฟ้าอยู่นานอาจจะไม่ได้ต่อไปเมื่อหมดบุญวาสนาบารมีจะต้องกลับไปจุติเกิดใหม่ เธอก็ตั้งใจคิดว่า ถ้าสร้างสมบุญกุศลให้มันดีไปกว่าเดิม ให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น ก็พิจารณาด้วยจิตอันเป็นทิพย์ว่าเวลานี้ **พระมหากัสสป** อยู่ที่ไหน ก็ทราบด้วยกำลังใจที่เป็นทิพย์ว่า **พระมหากัสสป** อยู่ **ปิปผลิคุหา**

ดังนั้นเวลาเช้าตรู่หลังจากที่ **พระมหากัสสป** ไปบิณฑบาตแล้ว เธอก็มาทาบบริเวณ ถ้า **ปิปผลิคุหา** ตั้งน้ำใช้น้ำฉันปุอาสนะเสร็จแล้วก็กลับ **พระมหากัสสป** กลับจากบิณฑบาต ก็แปลกใจว่าใครมาทำ ก็คิดว่าอาจจะสามเณร หรือพระหนุ่มมาทำให้อีกได้ วันที่สองเธอก็มาทำอย่างนั้นอีก **พระมหากัสสป** ก็ไม่ได้ถามใครคิดว่า พระหนุ่มหรือสามเณรมา แต่บังเอิญวันที่สามปรากฏว่า **พระมหากัสสป** ยังไม่ไปบิณฑบาต นางฟ้าก็ลี้มดูไป ความเป็นทิพย์ก็ยังมีผลออกไปนะ **อาจารย์ฟง่า**

งานทำบุญงานศพ **โยมอาต** เขาถวายสังฆทานกัน และทุกคนที่มานี้ก็นำภัตตาหารมาร่วมบ้าง บางคนไม่มีภัตตาหารก็ทำการโมทนาบ้าง ยินดีด้วยคำว่าโมทนาหรือยินดีบุญกุศลที่ทำมาแล้ว เขาเรียกว่า **ปัตตานุคตมทานมัย** อานิสงส์นี้ไม่ใช่อานิสงส์เล็กน้อยเป็นอานิสงส์ใหญ่ นั่นก็หมายความว่า ถ้าเจ้าของบุญไปสวรรค์ได้คนที่โมทนาก็ไปสวรรค์ได้ เจ้าของบุญไปพรหมโลกได้คนที่โมทนาก็ไปพรหมโลกได้ ถ้าเจ้าของบุญเป็นอรหันต์ได้คนที่โมทนาก็เป็นอรหันต์ได้ อย่างกับบรรดานางฟ้าทั้งหลายที่เห็นบริวารของเทวดาบ้าง นางฟ้าบ้าง เป็นต้น ท่านทั้งหลายเหล่านี้โดยมากมักจะไม่ค่อยได้ทำบุญกุศลด้วยตนเอง ส่วนใหญ่มักจะดีใจกับการทำบุญกุศลของบุคคลอื่นเขา ฉะนั้นตายจากความเป็นคนจึงไม่มีวิมานเป็นที่อยู่ ต้องอยู่ในวิมานของบุคคลอื่น เป็นบริวาร

และการทำเพื่อกุศล วันนี้บรรดาทุกท่านโปรดทราบ การถวายสังฆทาน บุญ **ลาข** **เทวธิดา** นางถวาย **พระมหากัสสป** เป็นทานส่วนบุคคล **ทานส่วนบุคคล** และอานิสงส์ **สังฆทาน** มีผลต่างกันมาก ทานส่วนบุคคลมีสวรรค์เป็นที่ไป ก็คือ **ดาวดั่งสเทวโลก** แต่ว่าถ้าหากว่าการ **ถวายสังฆทาน** บุญที่มีไปขอบุญก็คือสวรรค์ชั้นที่ 5 ที่เรียกว่า **นิมมานรดี** และเนื้อความมีอยู่ว่า

ในสมัยขององค์สมเด็จพระชินศรีทรงพระชนม์อยู่ เวลานั้นมีหญิงสองคนพี่น้อง คนพี่เวลาถวายทานชอบถวายทานเป็นส่วนบุคคลหมายความว่า ชอบใจพระอรหันต์องค์ไหนก็ถวายองค์นั้น มีมาน้องสาวต้องการถวายทานบ้างจะทำแบบพี่สาวก็พอดีมีพระองค์หนึ่งท่านแนะนำบอกว่า การ

ถวายทานกับพระอรหันต์มีอานิสงส์มากก็จริงแท้ แต่ที่อานิสงส์ผู้ถวายสังฆทานไม่ได้
น้องสาวจึงถวายสังฆทานเรื่อยมา ในที่สุดสองคนต่างคนต่างตาย เมื่อตายไปแล้วพี่สาวถวายทาน
เป็นส่วนบุคคล อย่างกับ **ลาชเทวธิดา** ก็ไปเกิดบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงสเทวโลก** สำหรับน้องสาว
ตายจากความเป็นคนก็ไปเกิดบนสวรรค์ชั้นที่ 5 ที่เรียกว่า **นิมมานรดี**

ต่อมาวันหนึ่งสองคนพี่น้องมาพบกัน คือน้องสาวมาเยี่ยมพี่สาว ที่สวรรค์ชั้น **ดาวดึงส์**
นางฟ้าสองคนนี้มีความสุขต่างกันมาก ลักษณะท่าทางรูปร่างหน้าตาก็น่าทึ่งกว่ากัน เครื่องแต่ง
กายก็สวยงามกว่ากัน รัศมีก็สว่างกว่ากัน คือว่าคนที่พี่น้องสาวสวยกว่าพี่สาว เครื่องแต่งกายก็สวย
กว่า แสงสว่างก็สวยงามกว่า คู่กันอยู่ 2 คนวันนั้น **พระอินทร์** มาเห็นเข้าก็มองดูนางฟ้าอีกคนหนึ่งมา
จากไหน รูปร่างสวยงามมาก และก็มีลักษณะท่าทางสีสน်วรรณะรัศมีกายก็สว่าง เมื่อนางลาพี่สาว
กลับไปแล้ว จึงเรียกพี่สาวมาถามว่าเมื่อไหร่ใครมา นางก็ตอบว่าน้องสาวหม่อมฉันเป็นนางฟ้าชั้นที่
5 ท่านก็ถามว่า เขาทำบุญอะไรจึงมีแสงสว่างแบบนั้น นางก็บอกว่าเขานิยมถวายสังฆทาน และ
พระอินทร์ ก็ถามว่า แล้วก็เธอล่ะ เวลาอยู่บนโลกมนุษย์ทำบุญอะไร เธอก็บอกว่า ชอบถวายทาน
เป็นส่วนบุคคล

เอาล่ะ บรรดาท่านพุทธศาสนิกชน เทศน์มาเทศน์ไปมันก็เหนื่อย เสียงไม่ออก และก็หมด
เวลาพอดี ขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททุกท่านที่ฟังอยู่นี้จงทราบว่าการบำเพ็ญกุศลวันนี้
มีอานิสงส์มาก ยากที่เราจะพรรณนาให้จบได้ถ้าต้องการไปนิพพานก็ไปนิพพานได้ ขอจบพระธรรม
เทศนาคงได้แต่เพียงเท่านี้

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศานี้ อาตมภาพขอตั้งสัตยาธิษฐาน อังคุณพระศรีรัตนตรัย มี
พระพุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ และสังฆรัตตะ ทั้ง 3 ประการขอจงดลบันดาลให้พุทธบริษัททุกท่านมี
แต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลและจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง 4 ประการ มี
วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่าน มีความปรารถนาสิ่งใด ก็ขอให้ได้สมความปรารถนา
จงทุกประการ อาตมภาพรับประทานวิสัยนามาใน **ฌาปนกิจศาลา** ก็ขออุทิศพระธรรมเทศนา
คงไว้แต่เพียงเท่านี้ เหวี่ยง ก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง พระอินทร์ถวายนาน

แสดงเมื่อ

วันศุกร์ที่ 23 กุมภาพันธ์ 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธสสะ (3 จบ)

สุทินนัง วตะ เม ทานัง อโหทานัง อาสวักขยาวหัง นิพพานปัจจโย โหตุตติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนาในคำว่า **สุทินนัง วตะ เม ทานัง** ถึงความเป็นมาให้แก่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ทั้งนี้ก็เพราะว่า **อาจารย์สง่า** นำมาทุกวันพระไม่เคยแปลให้ชาวบ้านเขาฟัง แปลเป็นใหม่ละความเป็นมาของคำว่า **สุทินนัง** เป็นอย่างนี้ คือว่า

เมื่อสมัยองค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงประทับอยู่ที่ **พระเชตวันมหาวิหาร** เวลานั้นสาวกสำคัญขององค์สมเด็จพระพิชิตมารบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า มีนามว่า **พระมหากัสสป** ข้าพรรษาอยู่ที่ **ปิปผลิอุหา** เพราะว่าเป็นพระหัวหน้าฝ่ายรุกขงค์ความเป็นจริงเรื่องนี้ปรากฏตอนนั้น ขณะนั้นปรากฏว่า **ท้าวสักกาทเวราช** คือ **พระอินทร์** **พระอินทร์** ท่านเป็นพระราชาของเทวดาทั้ง 6 ชั้น ที่เรียกว่า **เทวราชา** จะเสด็จไปสู่ **สวนนันทวัน** บรรดาเทวดาก็ดี นางฟ้าทั้งหลายก็ดีต่างคนต่างพร้อมกันไป พร้อมกัน **พระอินทร์** พอไปถึง **สวนนันทวัน** แล้ว ก็ปรากฏว่ามีเทพบุตรใหม่เกิดขึ้นมา 4 องค์ เมื่อตอนกลางคืน หมายความว่าก่อนหน้านั้น 1 วันมีเทพบุตรใหม่เกิดขึ้นมา 4 องค์มีรัศมีกายสว่างมาก สว่างกว่าพระอินทร์ ตามพระบาลีเรียกว่า **อเนกวัณณเทพบุตรอเนกะ** แปลว่า มากมาย มีแสงสว่างมากมาย

ตามธรรมดาเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดี เขาไม่ถือเครื่องแต่งกายเป็นเรื่องสำคัญ เครื่องแต่งกายจะสวยสดงดงามแบบไหนก็ตามที แต่ก็ถือว่าแสงสว่างเป็นเรื่องใหญ่ ว่าเทวดาหรือว่านางฟ้าองค์ไหนมีแสงสว่างมากองค์นั้นมีบุญมากองค์ไหนมีแสงสว่างน้อยองค์นั้นมีบุญน้อย

ครั้นเมื่อเทวดานางฟ้าทั้งหมดปรากฏเมื่อไปถึง **นันทวัน** แล้ว **ท่านสักกาทเวราช** คือ **พระอินทร์** เห็นเทวดา 4 องค์ เข้าก็แปลกใจ ถาม **ท่านปัจจลิกษะ** ท่านเป็นเลขว่า เทวดา 4 องค์นั้นมาจากไหน ไม่เคยเห็นมาแต่ในกาลก่อน **ปัจจลิกษะ** ท่านก็กราบทูลให้ทราบว่าเป็นว่า เทวดา 4 องค์นี้พึ่งตายจากความเป็นมนุษย์ มาเกิดเป็นเทวดาเมื่อวานนี้เอง มีแสงสว่างมาก

พอท่าน **พระอินทร์** ได้ทราบว่าเทวดาทั้ง 4 องค์ก็เป็นบริวารของท่านเองแต่ว่าแสงสว่างท่านที่มีความน้อยกว่า ก็รู้สึกว่าจะใจไม่สบายว่ามีบริวารน้อยกว่าบริวารทั้งหลาย เป็นไปไม่ได้ เจ้านายต้องมีรัศมีกายสว่างกว่า จึงชวนบรรดาเทวดานางฟ้าทั้งหมดกลับ **เวชยันตวิมาน** เป็นอันว่าเวลานั้น **พระอินทร์** เริ่มประชวรนะ **อาจารย์หง่า** นะ ท่านประชวรการเมือง (หัวเราะ) แสงสว่างสู้เขาไม่ได้ เรียกว่าประชวรการเมือง เทวดาเขาไม่ป่วยกัน วันนั้น **พระอินทร์** ป่วย

พอมาถึงพระราชฐานสถานที่อยู่ของพระองค์แล้ว ก็มีความรู้สึกว่าจะทำอะไรหนอ ให้มีแสงสว่างยิ่งกว่าเทวดาทั้ง 4 องค์ ก็พิจารณาลงมาดูในเมืองมนุษย์ก็ปรากฏว่าเห็น **พระ**

มหากัสสป กำลังเข้า นิโรธสมาบัติ อยู่ จึงได้ชวนชายาของพระองค์ ท่านบอกว่าเวลานี้ พระมหากัสสป กำลังเข้า นิโรธสมาบัติ บุคคลใดถ้าสามารถทำบุญกับพระที่ออกจาก นิโรธสมาบัติ ได้ บุคคลคนนั้นจะมีบุญเลิศประเสริฐที่สุด ถ้าเป็นคนจนอยู่จะเป็นมหาเศรษฐีในวันนั้น ถ้าเป็นคนมั่งมีแล้วจะมีความมั่งมียิ่งขึ้นไป ถ้าบุคคลใดต้องการบุญต้องการกุศล ก็จะได้มากเป็นพิเศษ

ฉะนั้นสองตายายคือ พระอินทร์ กับ พระชายา จึงเตรียมตัวที่จะมาถวายสักการะ อาหารแก่ พระมหากัสสป ในเวลาที่ออกจาก นิโรธสมาบัติ ก็เป็นการพอดีที่วันนั้นเป็นวันที่ พระมหากัสสป ออกจากนิโรธสมาบัติพอดี แต่ที่ว่ามีนางฟ้ากลุ่มหนึ่งก็คอยจ้องอยู่เหมือนกัน เพราะว่าพระออกจาก นิโรธสมาบัตินี้หายากและการทำบุญกับพระออกนิโรธสมาบัตินี้มีบุญมาเป็นพิเศษใครๆ ก็ทราบ เทวดานางฟ้าเขาทราบดี แต่คนไม่แน่เนาะ อาจารย์หง่า มา คนนะไม่แน่ ดีไม่ดีเห็นพระเข้านิโรธสมาบัตินั่งเฉย เอาดินข้างหัวเสียบ้างก็มี อันนี้มีถมไป

เป็นอันว่าบรรดานางฟ้าทั้งหลายเห็นว่า พระมหากัสสป ออกจากสมาบัติแล้วก็รีบลงมา มา ก่อนหน้า พระอินทร์ ต่างคนต่างไม่รู้กัน พระอินทร์ ก็เตรียมตัวนางฟ้าก็เตรียมตัว แต่ว่านางฟ้าลีลา น้อยเพราะไม่ต้องนำขบวนมากันเป็นฝูง มาถึงก็ตั้งใจถวายภัตตาหารอันเป็นทิพย์ แต่ พระมหากัสสป พระมหากัสสป เห็นเข้าก็บอกว่านี่พวกเธอเป็นนางฟ้า พระออกจากนิโรธสมาบัติเขา ต้องการจะสงเคราะห์คนจน พวกเธอจงไป พวกเธอก็บอกว่า พวกฉันเป็นนางฟ้าฉันก็จนเพราะเทวดา ก็ดี นางฟ้าก็ดีที่มีบุญญาธิการมากกว่าฉันนะมีอยู่ ขอสาวกองค์สมเด็จพระบรมครูโปรดสงเคราะห์ ด้วยเถิดพระพุทธเจ้าข้า

พระมหากัสสป ก็บอกว่า เธอจะจนแสนจนขนาดไหนก็ตามที แต่ก็ยังเป็นนางฟ้า

1. ไม่ต้องกินข้าว อิ่มอยู่เสมอ
2. ร่างกายไม่แก่
3. ร่างกายไม่ป่วย
4. กิจการงานก็ไม่เหนื่อยมีการคล่องตัว ทุกอย่างสมบูรณ์บริบูรณ์หมด

อัปเปหิ จงไป คำว่าอัปเปหิ นี้แปลว่า จับให้ไปเสียให้พ้น ในเมื่อเป็นการจับของพระอรหันต์ นางฟ้าก็ทนไม่ได้ เทวดานางฟ้าทนไม่ได้ก็ต้องไป เมื่อนางฟ้ากับเทวดาไปแล้วก็ไปเฝ้า พระอินทร์ ความจริงเวลายามเช้าเธอต้องเข้าไปเฝ้าแต่เธอหนีมาก่อน ก็เห็น พระอินทร์ กำลังเตรียมอยู่จึงถามว่า เทวราชะ ข้าแต่เทวราช เวลานี้พระองค์จะเสด็จไปไหนพระเจ้าข้า พระอินทร์ บอกว่า ฉันจะไปถวายทานกับ พระมหากัสสป เพราะว่าเวลานี้ พระมหากัสสป ออกจาก นิโรธสมาบัติ นางฟ้าก็บอกว่าอย่าไปเลยเจ้าคะ บอกฉันไปกันมาแล้ว และก็ถูกจับมา และ พระมหากัสสป ต้องการอย่างเดียวคือ สงเคราะห์คนจน พระอินทร์ ก็บอกว่า ถ้าไปอย่างเธอก็ถูกจับ ถ้าไปอย่างฉันก็ไม่ถูกจับ แต่ความจริงถ้านางฟ้าไม่ไปบอกก่อนนะ พระอินทร์ ก็ถูกจับเหมือนกัน คงจะมาในลักษณะของ พระอินทร์

ดังนั้นในเมื่อนางฟ้าถอยออกไปแล้ว พระอินทร์ ก็คิดว่า เราจะทำอะไรดีจึงคิดว่าซาน เมืองด้านโน้นเป็นที่ไกลออกไปจากเมือง แต่ไม่มากนักเป็นที่ว่าง เราจะเนรมิตกระท่อม กระท่อม เล็กๆ หลังหนึ่งขึ้นมาที่นั่น ทั้งสองคนตายก็จะแปลงร่างจากเทวดาเป็นคนแก่เป็นตาเฒ่า ยายเฒ่า แก่ๆ สองคนอยู่ในกระท่อมและท่านก็ทำตามนั้นจริงๆ หลังจากนั้นแล้ว ก่อนที่ พระมหากัสสป จะคิดว่าใครจะใส่บาตรท่าน ท่านตาที่ทำที่ว่าจะตายหญ้า ถอนหญ้าอยู่ใกล้ๆ บริเวณบ้านท่านยายทำลีลา เหมือนว่ากำลังหุงอาหารเช้าวอยู่ แต่ว่าจิตใจตั้งใจว่าวันนี้เราจะถวายทานกับ พระมหากัสสป สาวก ของสมเด็จพระบรมครู เจตนาตั้งตรงเอาใจดีตรงกัน

เวลานั้นปรากฏว่า พระมหากัสสป เมื่อนางฟ้ากลับไปแล้ว ก็ต้องใช้กำลังทิพจักขุญาณ ทิพ จักขุญาณนี้มีความสำคัญเพราะว่าท่านเข้าสมบัติในป่าไกลจากเมืองตั้ง 60 โยชน์ และการออกจาก สมบัติก็ไม่มีการนัดหมายกับใคร ไปปิ่นบาทก็อาจจะไม่มีใครใส่บาตร เพราะพื้นเวลา แต่ว่า ร่างกายต้องการอาหาร ท่านอดอาหารมา 7 วันจึงใช้ทิพจักขุญาณมองคิดว่าเวลานี้มีใครบ้างหนอ ที่จะมีการสงเคราะห์เรา จะมีการถวายอาหาร คือ มีจิตศรัทธาในเรา ถ้าเราไปที่นั่นเขาจะให้อาหาร กับร่างกายของเรา

ในเมื่อ พระอินทร์ กับชทายาท่านตั้งใจอยู่แล้ว กำลังใจก็ไปชนกันพอดีความเป็นทิพย์ก็ชน กัน ก็หมายความว่าเวลานี้มีสองตายาย บ้านอยู่ห่างเมืองทางด้านโน้น มีกระท่อมเล็กๆ ไม่มีเต็กรับ ใช้ไม่มีลูกไม่มีหลาน อยู่ สองคน แก่ แก่มากต้องเลี้ยงตัวเอง ตากำลังตายหญ้าอยู่ข้างบริเวณบ้าน ยาย กำลังทำอาหารอยู่ และก็สองคนนี้เป็นคนมีความเคารพในองค์สมเด็จพระบรมครูมีศรัทธาใน พระพุทธศาสนาถ้าเราไปในสถานที่นั้น สองตายายจะใส่บาตรให้กับเรา เห็นไหม อาจารย์หง่า เทวดาก็ลืมหืมเหมือนกันนะ พระก็ลืมหืมเหมือนกันว่ามีแต่ไม่ได้คู่ต่อใช้ไหม คุณแค่เป็นคนแก่ ก็คิดว่าใน เมื่อสองคนตายาย ในเมื่อแก่มาขนาดนี้ ถ้ามีโอกาสได้ทำความดีถวายทานกับพระที่ออกจากนิโรธ สมบัติ ถ้าตายจากความเป็นคน อย่างน้อยที่สุดก็เป็นเทวดานางฟ้าบนสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์ ถ้าจิตใจ กำลังตั้งคือความตั้งมั่นดีก็อาจจะเป็นพรหม ถ้ามีกำลังใจไม่นิยมในร่างกาย เบื่อหน่ายในร่างกายก็ สามารถไปนิพพานได้

เมื่อท่านพิจารณาเห็นว่าผลใหญ่ของสองตายายจะเป็นเช่นนี้ จึงได้ลุกขึ้นห่มจีวรคล่องบาตร เหาะมาจากภูเขา เพราะเดินทางไกลเดินไม่ทัน 60 โยชน์ต้องเหาะ เมื่อเหาะมาแล้วถึงสถานที่ใกล้ผู้ที่ คนจะมองเห็นก็ลงเดิน เดินเหยียดบ้านของสองตายายเข้าไปพอดี เวลานั้นท่านตากำลังทำทำตายหญ้า ถอนหญ้าอยู่ พอเห็นสาวกขององค์สมเด็จพระบรมครูพอเข้ามาใกล้จึงกล่าววาจาขมื่อไหว้ กล่าว วาจาว่า เอวัง ติฏฐตะ ภันเต ซึ่งแปลเป็นใจความว่า ขอพระคุณเจ้าหยุดก่อนขอรับ พระมหากัสสป ก็ หยุด

เมื่อ พระมหากัสสป ยืนแล้วท่านตาก็เรียกท่านยายว่า ยาย ยาย อาหารมีเสร็จแล้วหรือยัง เวลานี้พระท่านมาสงเคราะห์ ความจริงท่านยายไม่ได้หุงไม่ได้หิงอะไรหรอก ท่านทำท่านหุง ท่าน

เอาใจหุง ช่างทิพย์เนรมิตไว้แล้วเสร็จเรียบร้อยก็ร้องออกมาว่า เวลานี้อาหารเรียบร้อยแล้วเจ้าคะ ท่านดา ตาก็บอกให้นำอาหารมาเร็วๆ เอะนะ เวลานี้ **พระมหากัสสป** ท่านมาโปรดเราสองคนคายนาย ซึ่งเป็นคนแก่คนแก่อย่างเราจะไปพึ่งเทศน์ที่วิหารก็ไปยาก ไปถวายภัตตาหารที่วิหารก็ไปยากเพราะแรงไปไม่ไหว เวลานี้สาวกขององค์สมเด็จพระจอมไตรมาโปรดถึงบ้าน นำอาหารใส่บาตรเข้าและของที่เราจะพึงกินกันทำใหม่ก็ได้ มีเท่าไรใส่บาตรให้หมด ใจดีเสียด้วยนะ ท่านอายุก็ทำทำถ้อยกับข้าว ถ้อยอาหารออกมาก็กระช่องกระแย่งเรียกว่า คนแก่ปลอมก็ต้องเดินไม่ค่อยปกติหน่อยนะ (หัวเราะ) คงเดินไปเหมือนคนแก่ธรรมดา ทำเดินกระช่องกระแย่งมาส่งอาหารให้กับท่านดา ท่านดาก็กราบ **พระมหากัสสป** และก็นำอาหารใส่ลงไปใส่ในบาตรของ **พระมหากัสสป**

พระมหากัสสป ท่านอยู่ป่า ท่านกินอาหารเทวดาจนชิน การบิณฑบาตถ้าไม่พบชาวบ้านเขาก็ไม่นำบาตรไปแขวนไว้ที่ต้นไม้ขึ้นหลังตาเดียวเดียว เทวดาก็มาใส่อาหารของเทวดานะ จะมีกลิ่นหอมผิดปกติ ไม่เหมือนอาหารของเรา แล้วข้าวก็น่าจะมีสีเหลืองน้อย ๆ ถ้ากินเข้าไปแล้วจะมีรสหวานไม่มากใช่ไหม เมื่อใส่บาตรแล้วก็มีดอกไม้สวยๆ ที่ไม่มีดอกไม้ในเมืองมนุษย์ที่เขามีกัน ใสนี้ที่ฉันรู้แบบนี้เพราะว่าฉันก็เคยกินข้าวเทวดามาก่อน ในสมัยก่อนๆ ตั้งแต่พรรษา 1 ถึงพรรษาที่ 10 กินข้าวเทวดามา 10 ปี ปีละ 6 เดือนบ้าง 8 เดือนบ้าง รู้เรื่องดีใช่ไหม แต่ก็ไม่เคยถูกเทวดาดัม เทวดาดัม เทวดาดัมบ้างหรือเปล่าก็ไม่รู้ เวลาท่านดัมท่านก็ไม่บอกเราเหมือนกันนะ ฉันก็คุยได้ว่าฉันก็เคยถูกเทวดาดัม ถ้าดัมฉันก็ไม่รู้เหมือนกัน

ก็เป็นอันว่าเมื่อข้าวกินใส่บาตร กลิ่นข้าวทิพย์มันก็จะเจมูกของ **พระมหากัสสป** นะซี กลิ่นหอมกระทบจมูก ท่านก็รู้สึกทันทีว่า เอ๊ะ นี่มันไม่ใช่ข้าวธรรมดาของชาวบ้าน ข้าวธรรมดาของชาวบ้านต้องไม่มีกลิ่น มันหอมเหมือนข้าวทิพย์ ท่านก็มองดูหน้า **ท้าวโกสีย์** ก็มองดูหน้าคนแก่สงสัยปีบความเป็นทิพย์ก็บอกทันทีว่าคนนี้เป็น **ท้าวโกสีย์สักกเทวราช** คือ **พระอินทร์** ใช่ไหม และความจริงเทวดานางฟ้าหรือพรหมนี้ ถ้าเรามีความฉลาดก็สังเกตไม่ยาก เทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดีท่านพวกนี้ทั้งหมดไม่กระพริบตาเพราะอะไรรู้ไหม เพราะไม่กล้าเงยเข้าตาไม่เหมือนลูกตาของเรา ลูกตาของเรามันกระพริบเรื่องเพราะหนีผิง แต่ว่าถ้าเป็นเทวดา **ชั้นจาตุมหาราช** เช่น ทิศเหนือก็ดี ทิศใต้ก็ดี คือทิศของ **ท้าวเวสสุวรรณ** ก็ดี ทิศของ **ท้าววิรูปหก** ก็ดี แต่ว่าทั้ง 4 ทิศก็ตามท่านทั้งหมดนี้มีตาสีแดง ถ้าตาสีแดงและไม่กระพริบตา นี่เป็นเทวดา **ชั้นจาตุมหาราช** ถ้าเทวดาดังแต่ **ชั้นดาวดึงส์** ขึ้นไปนี่สีจะใสมันดำสวดย แต่จะไม่กระพริบตาเหมือนกัน

พอท่าน **พระมหากัสสป** สงสัย ก็มองหน้า **ท้าวโกสีย์สักกเทวราช** ก็ทราบทันทีคนนี้เป็น **ท้าวโกสีย์สักกเทวราช** 1. ตาไม่กระพริบ 2. อาหารผิดปกติท่านจึงกล่าววาจาถามว่า ท่าน**ท้าวโกสีย์** วันนี้ทำไมจึงมาแย่งบุญคนจน เพราะตามธรรมดาพระที่ออกจากนิโรธสมาบัติมีอันสงฆ์แก่คนจนมาก จะเป็นคนจนก็ตามจะเป็นคนรวยก็ตาม ถ้าทำบุญพระที่ออกจากนิโรธสมาบัติ จะมีอันสงฆ์

มากเป็นกรณีพิเศษ นี้สำหรับ **นิโรธสมาบัติ** นะ คำว่า สมาบัติ ขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทถ้าเล่าเรื่องต่อไปก็จะมีความรู้น้อยเกินไป เหลือเวลา 10 นาที

คำว่า สมาบัติ นี้มีหลายชั้น สมาบัติ ที่เป็น **ฌานโลกีย์** ก็มี สมาบัติชั้น **พระโสดาบัน** ชั้น **สกิทาคามี** **พระอนาคามี** **พระอรหันต์** นี้ไม่เสมอกัน หรือสมาบัติของ **พระพุทธเจ้า** หรือ **พระปัจเจกพุทธเจ้า** มีกำลังไม่เสมอกันสูงกว่ากัน แต่ว่าถ้า **นิโรธสมาบัติ** นี้เป็นกำลังที่สูงส่งที่สุด จะเป็นพระอรหันต์เข้าก็ได้พระปัจเจกพุทธเจ้าก็ตาม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ตามเข้านิโรธสมาบัติ ผลจะเกิดทันตาเห็นแก่บุคคลผู้ทำบุญใส่บาตรเพราะสงเคราะห์ แต่ถึงแม้ว่าพระธรรมดๆ ที่ได้ฌานโลกีย์เข้าสมาบัติธรรมดา คำว่าสมาบัติธรรมดา คือ ฌานธรรมดา ธรรมดาที่เราทำกันถ้าเข้าฌานธรรมดาแล้วออกจากฌานในตอนเช้าตรู่ เวลาไปบิณฑบาตชาวบ้านวันนั้น ชาวบ้านจะมีอานิสงส์ดีเป็นพิเศษกว่าปกติหลายสิบเท่า แต่ว่าถ้าพระอริยเจ้า เข้า **ผลสมาบัติ**

สมาบัติธรรมดานี้ถ้าตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไปเขาเรียกว่า ผลสมาบัติ คือเข้าฌานตามผล คือถ้าพระโสดาบันเขาเรียกว่า ผลของพระโสดาบัน ถ้าสกิทาคามีก็เข้าฌานตามผลของสกิทาคามี อย่างนี้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทจะทำบุญจะได้ผลพิเศษกว่าปกติหลายแสนเท่าถ้าเข้านิโรธสมาบัติ จะมีผลมากกว่าปกติธรรมดาพระองค์เดียว กันนั้นแหละ จะมีผลมากกว่าหลายโกฏิเท่า **มันเขอะนาอาจารย์หง่า นา**

ในเมื่อผลการเข้าสมาบัติมีผลดีแบบนี้ องค์สมเด็จพระชินศรีจึงทรงแนะนำบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายว่า เวลาเช้าตรู่ตื่นขึ้นมา คือพระท่านลุกขึ้นมาสวดทำวัตรแต่ความจริงเป็นเวลาเจริญกรรมฐาน แต่ว่าพระสมัยใหม่นี้เจริญกรรมฐานกันไม่ค่อยจะเป็นก็ได้สวดมนต์ ความจริงสวดมนต์ก็มีผลไม่ใช่ไม่มีผล สวดมนต์นะมีสมาธิแก่อุปจารสมาธิ มันยังไม่ถึงฌานนี้ผลที่จะฟังได้ ญาติโยมพุทธบริษัททุกท่านที่ใส่บาตรก็ได้ดี ดีเหมือนกันแต่มันน้อยกว่าการเข้าถึงฌานมาก ถ้าเทียบกันก็เป็นแสนเท่า และเวลาตอนเช้า ถ้าพระทุกคนตื่นขึ้นมาแล้ว ต่างคนต่างเข้า สมาบัติถึงแม้ว่าจะเป็นฌานโลกีย์ ก็มีผลดีแก่บรรดาพุทธบริษัทที่ใส่บาตรมาก ถ้าพระทั้งหลายทำแบบนี้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททุกคนจะไม่ยากจน ถึงแม้ว่าจะไม่รวยแต่ความเป็นอยู่จะคล่องตัวนี้มีความสำคัญมาก ได้ข้อนี้เคยพิสูจน์มาแล้ว พิสูจน์มาทุกอย่าง ก็เป็นอันว่า ขอเชิญมาถึงเรื่องของ **พระมหากัสสป** เหลือเวลาอีก 98 นาที

เกี่ยวกับ **พระมหากัสสป** **พระมหากัสสป** ก็ถามว่า **ท้าวโกสีย์** ทำไมถึงแย่งบุญคนจนเพราะพระออกจากนิโรธสมาบัติต้องการสงเคราะห์คนจน **พระอินทร์** ก็บอกว่า ผมก็จนเหลือเกิน **พระมหากัสสป** ถามว่า ท่านจนอย่างไร ในเมื่อท่านเป็นพระราชาของเทวดาทั้งหมด มีบุญญาธิการมากมีวิมานถึง 1,000 ชั้น มีนางฟ้าประจำวิมานถึง 100,000 คน จนอย่างไร **พระอินทร์** ท่านก็เลยบอกว่าเวลานี้มีเทพบุตร 4 องค์ขึ้นไปเกิดใหม่ มีรัศมีกายสว่างกว่าผลมมาก ผมเป็นนายของเขา มีรัศมีกายสว่างไม่เท่าเขาผมก็จำเป็นต้องมาทำบุญเสริมบารมีให้มีรัศมีกายสว่างกว่าเขา แน่ะ แสดงว่าในเมื่อผลมีรัศมีกายสว่างไม่เท่าเขา ผมก็ต้องจนกว่าเขา ผมก็ต้องทำบุญ

แต่ว่า พระมหากัสสป ท่านจะทำอย่างไร อาจารย์หง่า ในเมื่อเขาทำไปแล้วใช้ใหม่ เขาใส่บาตรแล้ว บุญเขาก็ได้แล้ว พระอินทร์ ท่านได้แล้ว พระมหากัสสป ก็บอกว่า ท้าวโกสีย์ เอคราวนี้คราวเดียวนะ คราวหลังอย่าทำอย่างนี้ละ พระอินทร์ ก็บอกครับ ไม่เป็นไรคราวนี้ทำแล้วคราวเดียวต่อไปผลอมเอาใหม่ อย่าผลอกี่แล้วกันนะ (หัวเราะ) แหม ความจริงพระอรหันต์ได้ทิพจักขุญาณ ไม่น่าจะโง่งงอย่าไปว่าท่านโง่งง อาจารย์ฉันนะ แต่ว่าใครก็โง่ พระสาวกทุกองค์ไม่มีใครมีทิพจักขุญาณเป็นประจำ ไม่ได้ใช้ประจำใช้ประจำองค์เดียวคือพระพุทธเจ้า ในเมื่อ พระอินทร์ ท่านพูดแบบนี้ พระมหากัสสป ท่านก็เดินทางกลับ

พระอินทร์ ก็เหาะขึ้นไปในบนอากาศ กล่าววาทว่า สุทินนัง วตะเม ทานัง อโห ทานัง มหากัสสปณะ อสวัชชราวหัง โหตุ สุทินนัง ทานเราให้ดีแล้ว วตะเมทานัง ทานที่เราให้นี้ดีแล้วหนอ ตโห ทานัง ทานที่เราให้แล้วดีจริงหรือ ว่าอย่างนี้เป็นต้นนะ ให้กับ พระมหากัสสป ขอความเป็นอสาจะจงหมดไป นะ อาจารย์หง่า นะ สุทินนัง ทานที่อื้อวะ ให้นี้ดีแล้วโว้ย นะ ตะ เม (หัวเราะ) ทานที่ฉันให้ดีแล้วหนอว่าอย่างนี้ละ ก็รวมความว่า พระอินทร์ท่านก็เล่าวาทขึ้นมาว่า สุทินนัง วตะเม ทานัง ทโห ทานัง ปรมัตถทานัง มหากัสสปณะ อสวัชชราวหัง โหตุ ท่านก็ว่าเรื่อย เหาะขึ้นไปก็ว่าเรื่อยอันวิมานเลย

เวลานั้น พระพุทธเจ้า กำลังเทศน์อยู่ท่ามกลางพระสงฆ์คณะ ๖๐๐,๐๐๐ รูป พุทธบริษัทที่ พระเวฬุวันมหาวิหาร เสียงนั้นก้องเข้ามา พระอานนท์ ก็ถามองค์สมเด็จพระพิชิตมารว่า ภัณฑะ ภควา ข้าแต่ องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธเจ้าข้า เสียงอะไร เสียงใครประกาศร้องในอากาศ ก้องเข้ามาในมหาวิหารสมเด็จพระพิชิตมารก็มีพุทธปฏิภาตรัสว่า อานันตะ อุนนัง มหากัสสป ลูกชายตถาคตเสียท่า พระอินทร์ อีกแล้ว คำว่าอีกแล้วนี้หมายความว่า เสียท่ามาบ่อยไม่ใช่ครั้งเดียว นะ บ่อยจริงๆ พระมหากัสสป นี้ถูกหนัก เพราะเข้าบ่อย เพราะเหนียวมาก

ท่านก็เลยเล่าให้ฟังบอกว่า พระอินทร์ ท่านไปพบ อเนกวัณณเทพบุตร เข้าในเมื่อท่านเป็นเทวดาที่เป็นเจ้านาย มีบุคคลที่เป็นลูกน้องไปเกิดใหม่ มีรัศมีกายสว่างกว่า เพราะเทวดาเขาถือรัศมีกายเป็นสำคัญไม่ถือเครื่องแต่งตัว ในเมื่อ พระอินทร์ แสงสว่างไปเท่าเขา ก็จำเป็นต้องมาทำบุญใหม่ ทำกับ พระมหากัสสป พระอานนท์ ก็ถามว่า แล้ว พระอินทร์ จะมีรัศมีกายสว่างกว่า อเนกวัณณเทพบุตร ไหม ท่านก็บอกว่า พระออกจากนิโรธสมบัติ ถ้าใครใส่บาตรหรือทำบุญ ก็จะมีบุญเกินธรรมดาหลายล้านเท่า เวลานั้นเขาใช้ศัพท์ว่า หลายโกฏิเท่า หลายโกฏิแสงสว่างจึงมากกว่า

ฉะนั้นจึงขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้า ฟังทราบว่าการทำบุญ ถ้าจะให้ผลดี เวลาเหลืออีก 3 นาที ถ้าจะให้ดีจริงๆ ก็ดูพระที่ออกจากสมบัติ คำว่าสมบัตินี้ก็คือ สมာธิธรรมดา สมบัติแบ่งออกเป็นหลายชั้น

1. ขณิกสมบัติ สมบัติคือสมาธิเล็กน้อย
2. อุปจารสมบัติ สมบัติใกล้ฉาน

3. สมาบัติปกติ คือ ฌานสมาบัติ

และคำว่าเข้าสมาบัติเล็กน้อยนี้จิตจะว่างจากนิรณสังขารเล็กน้อย ความบริสุทธิ์รัศมีได้บุญเหลือเกิน ได้บุญดีกว่าพระที่ไม่เข้าสมาบัติเลยหลายสิบเท่า ถ้าหากว่ากำลังใจเข้าถึงอุปจารสมาบัติ หรือ อุปจารสมาธิ แล้วไปบิณฑบาต เวลานั้นญาติโยมพุทธบริษัทได้บุญเกินธรรมดา หลายร้อยเท่าถ้าเวลานั้นบรรดาท่านพระสงฆ์ทั้งหลายก่อนไปบิณฑบาตเข้าฌานสมาบัติ จะมีอานิสงส์สูงกว่าธรรมดา ๆ ที่พระไม่ออกจากสมาบัติหลายแสนเท่า รวมความว่าถ้าบุคคลใดมีพระที่พึ่งจะถวายทานถ้าพระท่านขณะนั้นนิยมในการใช้สมาบัติ แต่ความจริงพระนี่ก็มีความจำเป็นต้องใช้นะ ถ้าไม่ใช้สมาบัติละก็ มีหวังลงนรก เพราะพระมีความจำเป็นต้องใช้ 3 อย่าง อธิศีลสิกขา อธิ จิตตสิกขา อธิปัญญาสิกขา การเข้าสมาบัติมันก็ต้องใช้ทั้ง 3

พระธรรมเทศนา เรื่อง ธรรมิกอุบาสก

แสงเมื่อ

วันอาทิตย์ที่ 25 มีนาคม 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

บุญญาภิ ปุโรหิตสมิง ปติฏฐตา โหนติ ปาณินันตติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนาในบุญญาภิคาถาเพื่อเป็นเครื่อง
โสจรจงครุทธานาวรมิ ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลขึ้นปี
เก่าของโบราณ คือวันตรุษวันนี้ถือว่าเป็นวันขึ้นปีเก่าของโบราณ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน
ที่มาฟังเทศน์และมาทำบุญในวันนี้ต่างคนต่างมีความเคารพในองค์สมเด็จพระชินศรีบรมศาสดา
สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเหตุจึงได้พากันมาบำเพ็ญกุศลตามคำแนะนำขององค์สมเด็จพระบรม
โลกเชษฐ์การทำบุญของบรรดาท่านพุทธบริษัททุกคนก็ปรารถนาความดีด้วยกันทั้งหมด

ประการแรกข้อที่ 1 ท่านมัย ท่านตัดสินใจแล้วว่า วันพระวันนี้เราจะถวายทานกับพระสงฆ์
ในพระพุทธศาสนาเป็นสังฆทานนี้ ด้วยประการหนึ่ง

ในประการที่ 2 ทุกคนมีความเคารพในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระธรรม และ
พระอริยสงฆ์

ทั้งหมดนี้รู้สึกรู้ว่าเป็นมหากุศลใหญ่ แต่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายปัจจัยที่ท่านทั้งหลาย
ทำแล้วในวันนี้อย่างน้อยที่สุดก็จะมีผลไปถึงสวรรค์บ้างพรหมโลกบ้าง และพระนิพพานบ้าง แต่ว่า
ตอนนี้ที่จะขอแนะนำพระสูตรมาที่ปรากฏมาใน **ธรรมบทพุทธกนิยาย** มาแสดงแก่บรรดาท่านพุทธ
บริษัททั้งหลาย เพื่อเป็นการจูงใจ แต่ว่าถ้าฟังเทศน์อย่างเดียว ธรรมะอย่างเดียว ฟังยากเข้าใจยาก
พระสูตรที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าแสดงไว้เป็นบุคคลตัวอย่าง ถ้าไม่เกินวิสัยที่เราจะฟัง
ปฏิบัติได้เราก็นำมาปฏิบัติครบทุกอย่างตามที่ท่านสอนที่ปฏิบัติ ถ้าบางอย่างยังเกินวิสัยอยู่ที่เลือกเอา
เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง มาปฏิบัติก็เกิดประโยชน์เนื้อความมีอยู่ว่า

เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่ **เชตะวันมหาวิหาร** เวลานั้นปรากฏ
ว่ามีสาวกขององค์สมเด็จพระพิชิตมาร ซึ่งเป็นฆราวาสมีนามว่า **ธรรมิกอุบาสก** ท่าน**ธรรมิกอุบาสก** นี้
เป็นคนที่ประกอบไปด้วยธรรม คือมีความเคารพในพระพุทธเจ้า มีความเคารพในพระธรรม มีความ
เคารพในพระ อริยสงฆ์ทำบุญใส่บาตรเป็นปกติ เจริญสมถวิปัสสนาญาณเป็นปกติ ไม่ประมาทใน
ชีวิต มีความคิดตามที่พระพุทธเจ้าทรงแนะนำอยู่เสมอว่า ชีวิตนี้ต้องตาย วันหนึ่งข้างหน้าเราต้องตาย
กันแน่ จึงเชื่อว่าความไม่ตายไม่มีกับเรา

ฉะนั้นในฐานะที่ท่านมีความเคารพในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงยึดความดีคือ
ประการที่ 1. **มรณานุสติ** นี้ถึงความตายเป็นอารมณ์และที่ประการที่ 2 คิดว่าก่อนที่จะเราจะตาย เราก้
ต้องหาทางป้องกัน อบรมภูมิ นั่นคือ เคารพพระพุทธเจ้าเคารพพระธรรม เคารพพระอริยสงฆ์ และก้

มีศีลเป็นปกติ มีทานการบริจาคเป็นปกติเป็นต้น มีการสดับรับรสพระพุทธรูปเทศนาในคำสอน จากพุทธเจ้าบ้างภวานาบ้าง

แต่ว่าวาระสุดท้ายของ **ท่านชัมมิกอุบาธก** ก็มาถึง ปรากฏว่าในกาลนั้นท่านป่วยหนัก ความตายจะเข้ามาถึง แต่ความจริงคนทุกคนนี้ความตายจะเข้ามาถึงเวลานั้นจิตของเราจะเห็นภาพ จะถือว่าเป็นนิมิตที่ไม่ใช่ นิมิต มันเป็นภาพจริง

ถ้าเวลาใดที่จิตใจของบุคคลที่จะตาย จิตใจประกอบไปด้วยอกุศล ถ้ามีอกุศลอย่างหนัก จะต้องลงอบายภูมิอย่างแท้จริง เวลานั้นคนผู้นั้นจะเห็นกองไฟเห็นกองไฟเล็กก็ตาม ใหญ่ก็ตาม อย่างนี้ลงนรกกันแน่ไม่ผ่านสำนัก **พระยายม**

ถ้าบังเอิญจิตใจของบุคคลนั้น มีการเศร้าหมองไม่ส่องใส มีความทุกข์ในใจและมีกังวล บุคคลประเภทนี้ เมื่อตายจากความเป็นคนก็ต้องไปเกิดสู่สำนักพระยายมก่อน เพราะว่าความชั่วก็มีความดีก็ปรากฏ บุญก็ทำ บาปก็ทำต้องไปสอบสวนกันก่อน

แต่ที่ว่าบังเอิญขณะที่ **พระยายม** สอบสวน ถ้านึกถึงบุญขึ้นมาได้ ท่านจะส่งไปสวรรค์ก่อน เพราะว่าบุคคลผู้ใดก่อนที่จะตาย เห็นก่อนเนื้อ บุคคลประเภทนี้ตายจากความเป็นคนก็จะมาเกิดเป็นคน

ถ้าบุคคลผู้ใดถ้าก่อนจะตาย ถ้าเห็นป่า บุคคลประเภทนี้ตายจากความเป็นคนจะเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน

ถ้าท่านผู้ใดจะตายเห็นสิ่งใดที่เป็นบุญ เป็นกุศล อย่างใดอย่างหนึ่ง คือเห็นภาพพระพุทธรูปก็ดี เห็นวัตถุทานกองการกุศลที่เราทำก็ดี เห็นสมาคมที่เราเคยถวายพระในวันพระ เห็นคนนั่งมาทำบุญก็ดี คือ เห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ตามหรือทานการให้จัดว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งของทานการให้ จัดว่าสิ่งนั้นเป็นบุญเป็นกุศล เวลานั้นบุคคลนั้นตายจากความเป็นคนไปเกิดบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์ตทวโลก** บ้างชั้นอื่นบ้าง

ถ้าบุคคลผู้ใดเวลาก่อนจะตายเห็นเทวดาก็ดี เห็นนางฟ้าก็ดี มาขึ้นให้เห็นในอากาศแพรวพราวเป็นระยับ บุคคลประเภทนี้ตายจากความเป็นคนไปสวรรค์แน่

ถ้าท่านผู้ใดก่อนจะตายเห็นพรหมอยู่ข้างหน้ามากองดี น้อยองค์ก็ตามอย่างนี้เกิดเป็นพรหม

ถ้าบุคคลผู้ใดก่อนจะตายเห็นองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาคือพระพุทธเจ้ามีสภาพแจ่มใส มีความสวยงามงดงามแพรวพราวเป็นระยับ หรือเห็นพระอรหันต์อย่างใดอย่างหนึ่งนั้น อย่างนี้ท่านไปนิพพาน

รวมความว่าคนก่อนจะตายนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายเห็นภาพทุกคน เพราะว่าแต่ละคนจะพูดได้หรือไม่ได้เท่านั้น ถ้าเขาพูดได้ถามเขา เขาจะตอบได้อย่างตัวอย่างสมัยอาตมาบวชอยู่ประมาณ 10 พรรษา เวลานั้นมีเพื่อนเคยบวชพระร่วมกันอยู่คนหนึ่งชื่อ **จวน** และต่อมาเธอสึกไปมีภรรยา เป็นไข้หวัดใหญ่ ในเมื่อไข้หวัดใหญ่มันเกิดแล้ว วัณโรคก็เกิดขึ้นมาด้วย ในช่วงนั้นอาตมาก็ไม่ได้อยู่วัดตอนนั้นอยู่ **วัดนางนมโค** ไปเทศน์ที่สถานที่วัดอื่นมาร ก็มีข่าวเวลานี้ **จวน** ป่วยหนักพูด

ไม่ค่อยจะรู้เรื่องมมีกำลัง จึงได้พาพระไป 4-5 องค์ไปเยี่ยม พอเข้าไปเยี่ยมก็ถูกเข้าไปนั่งใกล้ๆ ก็ถามว่า จวน คุณจำฉันได้ไหม เธอก็ใช้ปากพระงาๆ ใช้เสียงน้อยๆ จำได้ขอรับ ถามว่า พระที่นั่งอยู่ข้างหน้า 5 องค์นี้เห็นไหม เธอก็ตอบว่าเห็นขอรับ รู้สึกว่าเธอมีสติดี เพราะวันโรคเวลาจะตาย คนจะตาย ส่วนใหญ่จะมีสติดีมาก และปล่อยทีละน้อยๆ

ในที่สุกก็ถามว่า จวน เวลานี้เห็นอะไร เธอก็ตอบว่า เห็นกองไฟ ถามว่ากองไฟมีอยู่ข้างหน้าหรือข้างหลัง บอกว่าอยู่ข้างหน้า ถามว่ากองโตไหม เธอบอกว่ากองโตพอสมควรก็ตกใจ จึงได้บอกว่า เพื่อนเรากันนี้ตายไปนรกแน่ จึงได้ถามภรรยาว่ามีสตงค์สัก 10 บาทไหม หรือไม่ถึง 10 บาทก็ได้ เขาถามว่าทำอะไรบอกว่าจะต้องการ เธอก็หยิบมาให้ 20 บาท เธอเอามาใส่มือ จวน มีบอกว่า จวน ฟังคำพูดฉันรู้เรื่องไหม เธอบอกว่ารู้เรื่องก็บอก ว่าตามฉันนะ และตั้งใจด้วย ให้อาตามนี้ ให้ตั้งนโม 3 จบ นึกในใจไม่ต้องออกเสียง ก็รู้สึกว่าจะทำตามนั้นหลังนากนั้นก็บอกว่าตั้งใจตามนี้นะว่าเวลานี้ข้าพเจ้ามีเงินอยู่เพียง 20 บาท ถ้าหากว่าข้าพเจ้าเคยนำของสงฆ์มาจากวัดที่มีพระสงฆ์ที่ดี จากวัดร้างก็ดี สภาพเป็นวัดก็ดี หรือจากสถานที่วัดร้างที่มีสภาพเป็นวัดก็ดี หรือแม้แต่ต้นหญ้าต้นหนึ่งเป็นธรรมสงฆ์ก็ดี ทั้งหมดนี้ถือว่านำของสงฆ์เข้าบ้านผิระเบียบ ขอชำระหนี้สงฆ์ด้วยเงิน 20 บาททั้งหมด

เธอบอกว่าถามพระว่า พระเห็นชอบไหม ถ้าพระเห็นชอบด้วยให้กล่าววาจา สาธุ พร้อมๆ กัน พระก็สาธุ

เมื่อพระกล่าววาจาสาธุเสร็จก็ถามว่า จวน เวลานี้กองไฟหายไปหรือยังเธอก็ตอบว่า เวลานี้กองไฟหายไปแล้วครับ ก็ดีใจคิดว่าอย่างน้อยที่สุดเธอก็เกิดอย่างต่ำก็เกิดเป็นมนุษย์เป็นแม่ จึงได้บอกว่า

จวน ตอนนี้ไปตั้งใจนึกถึงพระพุทธเจ้านะ ถ้าเราไม่รู้จักพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งก็ตามไม่สำคัญ ให้นึกถึงพระพุทธรูปองค์ใดองค์หนึ่งก็ได้เวลานี้ นึกได้ไหมเธอก็ตอบว่านึกได้ ถามว่านึกถึงพระพุทธรูปองค์ไหนเธอก็ตอบว่าใน โบสถ์วัดนางนมโค บอกว่าจำภาพท่านไว้ เห็นภาพท่าน จำภาพท่าน ถามว่าจำได้ พระพุทธรูปทรงตัวใหม่ เธอก็ตอบว่าทรงตัวอยู่ และหลังจากนั้นก็ภาวนาว่า พุทโธ นึกในใจไม่ต้องออกเสียง แต่ว่าเธอก็ออกเสียงภาวนาว่า พุทโธ พุทโธ พุทโธ 2-3 คำเธอก็เจิบเสียงปรากฏว่า ก็ตายสภาพที่ปรากฏในขณะนั้นที่เธอภาวนาว่า พุทโธ เวลานั้นอาตมาได้ทิพจักขุญาณแล้ว ก็เห็นเทวดา 6-7 องค์ ลอยอยู่บนอากาศเมื่อเธอหยุดคำว่าพุทโธ จิตก็ออกจากร่างเป็นเทวดาลอยไป

นี่แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย คนเราเกิดมามันต้องตายจงอย่าประมาทในชีวิต จงอย่าคิดว่าเรามีชีวิตอยู่ ตายแล้วสูญไม่เป็นไร ถ้ามันสูญจริงๆ นะก็ไม่เป็นไร แต่ว่าก่อนจะตายถ้าจิตใจเป็นบาป ถ้ามันลงนรกจะว่ากันอย่างไรกันความทุกข์ในเมืองมนุษย์จะไปเทียบในนรกมันต่างกันหลายร้อยล้านเท่า ในนรกมีแต่ความทุกข์ไม่มีความสุข นี่เรื่องปัจจุบันนะ ที่นี้ก็จะนำเรื่อง

ของในสมัยของสมเด็จพระภควันต์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้ามารเทศน์ต่อ เหลือประมาณ 15 นาที

ก็เป็นอันว่า ในคราวนั้นเมื่อองค์สมเด็จพระชินศรี ทรงประทับอยู่ที่ พระเชตะวันมหาวิหาร ก็ปรากฏว่ามีอุบาสกท่านหนึ่งมีความเคารพในพระพุทธเจ้ามากคนที่มีความเคารพในพระพุทธเจ้า ก็ต้องเคารพในพระธรรม พระอริยสงฆ์ด้วยและมีกรให้ท่านเป็นปกติ ท่านรักษาศีลเป็นปกติ พอมาในตอนท้ายในชีวิตท่านก็จะต้องตาย มีอาการป่วยหนัก เมื่ออาการป่วยหนักหนักอยากจะฟังพระสวด มหาสติปัฏฐานสูตร จึงได้บอกให้ลูกหญิงและลูกชายไปนิมนต์พระ ไปขอพระมาจากพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ให้พระมา 9 องค์ แต่ปรากฏว่าพระที่มา 9 องค์เป็นพระที่ขาดทิพจักษุญาณทั้งหมด นั่นหมายความว่า พระทั้งหมดไม่มีพระองค์ไหนได้ทิพจักษุญาณเป็นพระใหม่ ความจริงพระใหม่พระเก่าสวด ผู้ฟังก็ได้บุญเหมือนกัน เข้าใจว่าพระพุทธเจ้าจะรู้

ต่อมาเมื่อบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายมาหมดแล้ว ลูกก็รายงานให้ทราบว่า คุณพ่อเวลานี้พระมาหมดแล้ว ท่านก็ยกมือไหว้พระด้วยความเคารพ และก็อย่าลืมว่าเวลานั้น ท่านป่วยหนักยับยั้งตัวลุกขึ้นไม่ไหว หลังจากนั้นพระเห็นว่าท่านตั้งใจฟัง พระปริตร ก็ให้ มหาสติปัฏฐานสูตร ก็เริ่มตั้งนโมขึ้นพระปริตรก่อน เมื่อยเวลาพระท่านตั้งนโม สวดขึ้นพระปริตร สวดพระปริตรก็คือสวดมนต์ 7 ตำนานเพียงในตอนี้ ปรากฏว่าในจักรวาลทั้งหมดเต็มไปด้วยเทวดา เทวดาทั้ง 6 ชั้น 1. ชั้นจาตุมหาราช 2. ชั้นดาวดึงส์ 3. ชั้นยามา 4. ชั้นดุสิต 5. ชั้นนิมมานรดี 6. ชั้นปรนิมมิตรวสวัตติ มากันเต็มจักรวาล เทวดาแต่ละชั้นมีรถทิพย์มาทั้งหมด

เทวดาแต่ละคณะก็กล่าวเสียงดังแข่งแซ่ บอกว่า ท่านธัมมิกอุบาสก ท่านมีความดีมาก มีความเคารพในพระพุทธเจ้า มีความเคารพในพระธรรม มีความเคารพในพระอริยสงฆ์ ตั้งใจตรงทรงศีลให้ท่านเป็นปกติ ความดีของท่านมาก ไปอยู่กับเราเถอะ เราอยู่สวรรค์ ชั้นจาตุมหาราช ขึ้นรถของเรา ชั้นดาวดึงส์ ก็บอกว่า ฉันเป็นเทวดา ชั้นดาวดึงส์ ขึ้นรถของฉัน ชั้นยามา ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตรวสวัตติ ก็เหมือนกัน ต่างคนต่างพูดกันแซ่ด ท่านธัมมิกอุบาสก ก็เลยไม่ได้ยินเสียงพระสวด ก็ตั้งใจจะฟังพระสวดแต่เสียงเทวดากลบหมด

เวลานั้นในเมื่อท่านบอกให้เทวดาหยุด เทวดาก็ไม่หยุด ท่านก็โบกมือบอกว่าหยุดก่อน หยุดก่อน การที่ประกาศให้เทวดาหยุด เทวดาก็ไม่ยอมหยุดว่าพวกที่หยุดก็คือ พระหยุด เป็นอันว่าพระที่มาสวดทั้งหมดไม่ได้ทิพจักษุญาณไม่เห็นเทวดา ไม่เห็นนางฟ้าที่มารับท่าน ก็มีความเข้าใจว่าเวลานี้ ท่านธัมมิกอุบาสก ไม่ต้องการฟังพระปริตรที่เราสวดเสียแล้ว จึงประกาศให้หยุด ทุกองค์ก็หยุดหมด เมื่อหยุดลงแล้ว ต่างคนต่างคิดว่า ในเมื่อคนฟังไม่ต้องการฟัง เราจะนั่งนี้มีประโยชน์อะไร ก็ต่างคนต่างพากันกลับ

เมื่อพระกลับหมดแล้ว เทวดาจึงหยุดพูด เมื่อเทวดาหยุดพูดแล้ว ท่านก็หันมาฟังพระหวังจะฟังพระสวดมนต์ ก็ปรากฏว่าไม่มีพระ ก็ถามลูกสาวลูกชายว่าเวลานี้พระไปไหน ลูกสาวลูกชายก็บอกว่า พ่อ เวลาที่พระกำลังสวด พ่อก็โบกมือพร้อมกับกล่าววาจาว่าหยุดก่อน หยุดก่อน หยุดก่อน

เมื่อพ่อทำอย่างนั้นหลายๆ ครั้งท่านก็คิดว่า พ่อไม่ต้องการจะฟังสวดมนต์ ท่านก็เลยหยุดสวดมนต์ แล้วพากันกลับไปแล้ว

ท่านธัมมิกอุบาสก ท่านบอกว่าความจริงพ่อไม่ได้สั่งให้หยุด พ่ออยากจะฟังสวดมนต์ เพราะการสวดครั้งนี้เป็นวันสุดท้ายในชีวิตของพ่อ พ่ออยากจะฟัง **มหาสติปัฏฐานสูตร** ที่พ่อปฏิบัติมา แต่ว่าบรรดาเทวดา นางฟ้าทั้งหลาย ทั้ง 6 ชั้น นารททิพย์มาตั้ง 6 คน และเทวดาก็ดี ทั้งหมดเต็มจักรวาลไปหมดส่งเสียงแข็งแรงแจ้วนพ่อไปอยู่ด้วย พ่อเลยไม่ได้ยินเสียงพระสวดจึงห้ามเทวดา

พอพูดเท่านี้ลูกสาวลูกชายร้องไห้ ก็คิดในใจว่าคุณพ่อของเรามีความเคารพในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างดีเลิศ รักาศิลไม่เลยขาดให้ท่านเป็นปกติ ฟังเทศน์ ฟังธรรม ปฏิบัติพระธรรมตลอดมา ก็เวลานี้คุณพ่อของเราจะตายเพื่อเสียแล้ว นี่หาว่าพ่อเพื่อ

ท่านธัมมิกอุบาสก ก็บอกว่า พ่อไม่ได้เพื่อ ความจริงเทวดามีจริง ท่านก็ขึ้นไปในอากาศ บรรดาลูกหญิงลูกชายยังไม่ได้ทิพจักขุญาณเธอไม่เห็น เธอก็บอกว่าพ่อ ไม่มีในอากาศ พ่อเพื่อไปแล้ว พ่อก็บอก ว่า เหาอย่างนี้ก็แล้วกัน ลูกมีพวงมาลัยใหม่ ขอพ่อสักพวงหนึ่ง ลูกสาวก็บอกว่า พวงมาลัยมี ทำไว้แล้วเยอะ ก็หยิบมาให้ท่านหนึ่งพวง ท่านก็ถามว่า เทวดาทั้ง 6 ชั้น มี 1. **ชั้นจตุ มหาราช** 2. **ชั้นดาวดึงส์** 3. **ชั้นยามา** 4. **ชั้นดุสิต** 5. **ชั้นนิมมานรดี** 6. **ชั้นปรนิมมิตรวสวัตติ** ทั้ง 6 ชั้น นี้ลูกเห็นว่าชั้นไหนที่มีความสุขที่สุด ความจริงท่านเป็นคนที่เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคนก็ย่อมทราบ ว่า **ชั้นดุสิต** เป็นชั้นที่มีความสุขที่สุด แต่ว่า **ชั้นดุสิต** นี้เขามีขอบเขตจำกัด คนที่จะเข้าไปอยู่ **ชั้นดุสิต** ได้ต้องมีภาระ

1. คุณสมบัติ เคยเป็นพ่อของพระพุทธเจ้ามา
2. เป็นแม่ของพระพุทธเจ้า
3. เป็นพระโพธิสัตว์ชั้นปรมัตถบารมี และ
4. อย่างต่ำเป็นพระโสดาบันขึ้นไป

ถ้ามีคุณธรรมทั้ง 4 อย่างนี้อย่างใดอย่างหนึ่งเข้าอยู่ **ชั้นดุสิต** ได้ การเกิดเป็นเทวดานั้น บรรดาท่านพุทธบริษัทจะคิดว่าทำบุญอย่างไรก็ได้ทุกชั้น ไม่ได้เขามีระเบียบของเขา แต่ว่า **ท่านธัมมิกอุบาสก** เทวดามาชวนทั้ง 6 ชั้น แสดงว่ากำลังบุญของท่านดีเต็มทั้ง 6 ชั้น จะอยู่ชั้นไหนก็ได้ ในเมื่อลูกสาวลูกชายบอกว่า **ชั้นดุสิต** ดี ท่านก็บอกว่าตอนนี้ไป พ่อจะโยนพวงมาลัยขึ้นไปให้คล้อง งนรถ ของ **ชั้นดุสิต** แล้วท่านก็โยนพวงมาลัยขึ้นไป ปรากฏว่าพวงมาลัยก็ค้างในอากาศคล้องงนรถของ **ชั้นดุสิต**

แต่บรรดาลูกหญิงลูกชายไม่เห็นรถเห็นแต่พวงมาลัยลอยอยู่ในอากาศ ท่านก็เลยบอกว่านั้นแหละ เป็นพวงมาลัยคล้องอยู่ที่งนรถของ **ชั้นดุสิต** หลังจากนั้นท่านก็สั่งลูกทั้งหลายว่า ทุกคนจงตั้งใจทำความดี ในศาสนาขององค์สมเด็จพระชินศรี คือพระพุทธเจ้า ถ้าหากว่าใครปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน ถ้าอย่างต่ำก็ไปสวรรค์ได้ อย่างกลางก็ไปพรหมโลกได้ อย่างสูงสุดก็ไปนิพพานได้

แต่สำหรับวันนี้พอขอลาลูกทุกคนไป **ชั้นดุสิต** หลังจากนั้นลมปราณของท่านก็สิ้นไปอภิธรรมานกายคือ กายทิพย์ก็ขึ้นไป **ชั้นดุสิต** รด **ชั้นดุสิต** ก็นำไป เรื่องทางบ้านก็จบลงเท่านี้

นี่เฝ้าเฝ้าทางวัดในเมื่อบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายที่ไปสวดพระปริตรให้ **ท่านธัมมิกอุบาสา** ฟัง ท่านก็กลับไป พระพุทธเจ้าก็ถามว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลายเธอไปสวดพระปริตรให้ **ท่านธัมมิกอุบาสา** ฟัง ท่านตั้งใจฟังคืออยู่หรือ พระก็กราบทูลว่า ภันเต คกว่า ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธเจ้าข้าเดิมทีเคยเมื่อไปถึง **ธัมมิกอุบาสา** ตั้งใจน้อมสวดพระด้วยความเคารพ เวลาที่กล่าวถึงพระไตรสรณาคมน์ **ธัมมิกอุบาสา** ก็ตั้งใจรับด้วยความเคารพ เวลาแนะนำให้ศีล **ธัมมิกอุบาสา** ก็ตั้งใจรับด้วยความเคารพ แต่ว่าพอเริ่มฟังพระปริตร **ธัมมิกอุบาสา** โบกมือขอหยุดก่อน หยุดก่อน โบกมือตั้งหลายครั้งพวกข้าพระพุทธเจ้าเห็นว่า **ธัมมิกอุบาสา** ไม่มีการต้องการฟังธรรมจึงได้หยุด แล้วก็มีความรู้สึก ว่า เมื่อเจ้าภาพไม่มีการต้องการฟังพระปริตรก็ไม่ควรจะอยู่จึงลามาก่อน

สมเด็จพระชินวรจึงได้มีพระพุทธฎีกาบอกว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลายพวกเธอก็ยังมีข้อวัตรปฏิบัติอ่อนเกินไป เพราะเธอทั้งหมดที่ไปนี้ขาดทิพจักขุญาณอย่างน้อยควรจะศึกษาวิชาหลักสูตรวิชาสาม ให้ได้ทิพจักขุญาณเสียก่อน จึงจะทราบความเป็นจริง และความจริงที่ **ธัมมิกอุบาสา** โบกมือห้ามนะ ไม่ได้ห้ามเพราะ **ธัมมิกอุบาสา** ต้องการฟังพระปริตรเขามีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาและก็เป็นคนเคร่งครัดในความดี

ประการที่ 1 ทานกองการกุศล เธอไม่เคยขาด

ประการที่ 2 มีความเคารพในพระไตรสรณาคมน์

ประการที่ 3 มีศีลบริสุทธิ์

และประการที่ 4 นิยมการปฏิบัติธรรม

ธัมมิกอุบาสา เป็นพระอริยเจ้าสูงกว่า **พระโสดาบัน** เวลานั้น **ธัมมิกอุบาสา** โบกมือก็แสดงว่า เทวดา นางฟ้ามาชวนเสียงเซ็งแซ่ เธอฟังพระธรรมไม่ไหวและไม่ได้ยินจึงห้ามเทวดา เทวดาก็ไม่ยอมหยุด ในเมื่อพระหยุดแล้ว เทวดาจึงหยุดเวลานี้ **ธัมมิกอุบาสา** ไป สวรรค์ชั้นดุสิต

นี่แหละบรรดาบริษัททั้งหลาย แสดงพระธรรมเทศนามาวันนี้ 2 เรื่อง คิดว่าจะแสดงเรื่องเดียว เป็นเรื่องชาติปัจจุบันกับชาติที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ ก็เป็นอันว่าทุกท่านที่เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระบรมครู ทุกคนจงอย่าประมาทในชีวิต จงอย่าคิดว่าเราเป็นคนไม่ตาย ที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า สัพเพ สัตตา มรณัสันติ มรณันตังบ हि ชีวัตัง คนและสัตว์เกิดมาทั้งหมดตายด้วยตันทั้งหมด เห็นว่าคนที่เกิดทีหลังเราเขาตายก่อนเราไปก็มี คนที่เกิดรุ่นราวคราวเดียวกับเราตายก่อนเราไปก็มี คนที่เกิดก่อนตายไปก่อนก็มี แสดงว่าเราละ ก็เป็นคนอย่างเขาเราจะไม่ตายหรือ ผลที่สุดเราก็ต้องตายเหมือนกัน

จะนั้นทุกคนจะมีกำลังจิตมั่น ในพระไตรสรณคมน์เป็นอย่างน้อย เพราะจะนั้นขึ้นชื่อว่า ความตาย เราคิดไว้ทุกวัน จงอย่าประมาทในชีวิตคิดว่าเวลานี้เรายังหนุ่มเรายังสาว เรายังอยู่ในวัย กลางคน เราเป็นคนแก่ เราจะยังไม่ตาย คิดอย่างนี้คิด เพราะความตายไม่มีนิมิต ไม่มีเครื่องหมายจะ ตายเมื่อไหร่ก็ได้ อย่างคนที่ไปทำงานที่สิงคโปร์ นอนก็กลับตายตั้ง 200 คนกว่า นั้นจะเห็นว่าคนที่มี ความหนุ่มแน่นมีกำลัง ก็สามารถจะตายได้

จะนั้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายอย่าประมาทในชีวิต คิดถึงความตายไว้เป็นปกติ และตั้งใจเคารพ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์ด้วยความจริงใจ ตั้งใจรักษาศีลด้วยความ จริงด้วยศีลธรรม และตรง และการให้ทานการบริจาคอย่าเว้น เพราะว่าบุญทุกอย่างนี้จะเป็นปัจจัย ให้บรรดาท่านพุทธบริษัทพ้นจากความทุกข์ คืออบายภูมิ

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เทศน์มาเทศน์ไปร่างกายไม่สบายมันก็หมดแรง ก็ ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนา นี้ อาตมาขอตั้ง สัตยธิษฐานอ้างคุณพระศรีรัตนตรัย มี พระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้ง 3 ประการ ของจกลบันดาลให้ท่านพุทธบริษัททุกท่านจงประสบความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล สมบูรณ์พูนผล และจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ ทุกท่าน ประารถนาสิ่งใดก็ขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนา จงทุกประการ อาตมาขอแสดงพระธรรมเทศนา มาในรัชมิกกาถา ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง ธรรมบาล

แสดงเมื่อ

วันอาทิตย์ที่ 13 เมษายน 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (3 จบ)

บุญญาภิ ปร โลกัสสมิง ปติฏฐา โหนติ ปาณินันตติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะได้แสดงพระสัทธรรมเทศนาในบุญญาภิภาดาเพื่อเป็นเครื่อง
โสรจสรคองคศรัทธาบารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลายมากันหลายจังหวัด ก็ปรากฏว่า
พระธรรมดคนไม่มาก วันนี้ญาติโยมพุทธบริษัทมากันเต็มศาลา ก็ถือว่าเป็นกรณีพิเศษ เพราะว่า
วันนี้เป็นวันต้นของสงกรานต์

สงกรานต์นี้ถือว่าเป็นการส่งปีเก่าและรับปีใหม่ นี่ตามธรรมเนียมบรรดาญาติโยมพุทธบริษัท
ทั้งหลาย สงกรานต์เขามีอะไรกันบ้าง ก็มีอาบน้ำพอบ้านแม่ไข่มุข อาจารย์หง่า มีการสรงน้ำพระ
มีการก่อพระทราย นี่ก่อพระทรายนี้ อาจารย์หง่า ส้มหรือยัง ยังไม่ลิ้มนะ และก็มีการทำบุญใส่บาตร
อุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรดาญาติที่ตายไปแล้ว นำเอาชื่อนำเอากระดูกของบรรดาญาติผู้ตาย มาตั้งใน
ที่ทำบุญทำกุศล

เห็นอันว่าวันนี้บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย มาทำบุญกันได้ผลหลายประการ แต่
ก่อนที่จะเทศน์เรื่องอื่น เพราะการเทศน์มีถึง 3 วันติดต่อกันวันนี้ก็จะนำเอาเรื่องของสงกรานต์มาร
เทศน์ก่อนตามลำดับ องค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกล่าวไว้ในชาดกใน
เรื่อง กบิลพรหม จำได้ไหม อาจารย์หง่า จำได้หรือ มันยังจำไม่ได้เลย ยังนึกชื่ออีกคนไม่ออก ความ
ว่า

ในตระกูลนี้ ตระกูลพราหมณ์ตระกูลหนึ่งในสมัยนั้นเขารักษา ธรรมบถ 10 เพราะคนทั้ง
ตระกูลทั้งหมดไม่ใช่ตระกูลเดียวบ้านเดียว หมู่บ้านทั้งหมด ว่าบรรดาพ่อบรรดาพ่อบ้านเขาเป็น
พราหมณ์เป็นพราหมณ์ครู ผู้สอนธรรมของพราหมณ์เขาตอบ ธรรมบถ 10 คำว่า ธรรมบถ 10 ก็

ทางกาย 3 อย่างคือ 1. ไม่ฆ่าสัตว์ 2. ไม่ลักทรัพย์ 3. ไม่ประพฤตผิดใจในกาม

ทางวาจา มี 4 อย่าง คือ ไม่พูดปด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพื่อเจ้อเหลวไหล

ทางจิตใจมี 3 อย่างคือ ไม่คิดอยากได้ทรัพย์สมบัติของใครโดยไม่ชอบธรรม ไม่จงล้างจง
ผลาญใคร และก็มีความเห็นชอบตามระบอบคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก็รวมความว่าพราหมณ์ทั้งคณะ คณะทั้งหมดนี้เขาปฏิบัติใน ธรรมบถ 10 และก็บรรดา
ตระกูลที่ปฏิบัติ ธรรมบถ 10 ทั้งหมดนี้ ไม่เคยตายในระหว่างชีวิตยังไม่ถึงอายุขัย ทุกคนเกิดมาแล้ว
ต้องแก่ แล้วจึงตาย ต้องตายตั้งแต่ยังเด็กหรือหนุ่มสาว หรือวัยกลางคนอย่างนี้ไม่มี

ต่อมาเมื่อพราหมณ์เจ้าของบ้านเป็นนายใหญ่ เป็นอาจารย์ก็มีลูกชายอยู่คนหนึ่งมีนามว่า
ธรรมบาล คำว่า ธรรมบาล นี้แปลว่า ผู้รักษารธรรม ปฏิบัติธรรมด้วยดีตามที่พ่อแม่แนะนำและก็

ส่งไปเรียนวิชาที่ เมืองตักศิลา ในเวลานั้นก็ปรากฏว่ามีลูกศิษย์ที่ร่วมคณาจารย์เดียวกันตาย เมื่อตายแล้วทำฌาปนกิจแล้ว **ธรรมบาล** ก็มีความสงสัยว่าทำไมถึงตาย คนนี้อายุรุ่นราวคราวเดียวกัน จึงเข้าไปถามท่านอาจารย์หง่า อาจารย์ครับ ลูกศิษย์ของท่านคนนี้ทำไมจึงตาย อาจารย์ก็บอกว่า ขึ้นชื่อว่าความตายไม่มีนิมิตเครื่องหมายจะตายเมื่อเป็นเด็กก็ได้เมื่อเป็นวัยกลางคนก็ได้เป็นหนุ่มเป็นสาวก็ได้เป็นคนแก่ก็ได้ ขึ้นชื่อว่าความตายเป็นธรรมดาของชีวิตเมื่อท่านอาจารย์พูดอย่างนี้แล้ว **ธรรมบาล** ก็ไม่หมดสงสัยว่า เธอสงสัยว่าตระกูลของเธอทั้งหมดในหมู่บ้านทั้งหมดไม่มีใครตายเมื่อยังไม่แก่ อาจารย์ก็ถามได้ไปเรียงมา ก็ทราบว่าตระกูลนี้ทั้งหมดครึกษา **กรรมบถ 10** ประการ และก็ไม่มีใครตายเมื่อยังไม่แก่แน่

ฉะนั้น วันหนึ่งคณาจารย์ใหญ่ อยากจะทราบความเป็นจริงว่า **ธรรมบาล** พูดจริงหรือพูดไม่จริง จึงนำเอากระดูกของลูกศิษย์ที่ตายไปแล้วมาห่อ แล้วก็ส่งไปให้พ่อของ **ธรรมบาล** แจ้งมาว่าเวลานี้ **ธรรมบาล** ตายแล้ว ทำฌาปนกิจศพแล้วและก็ขอส่งกระดูกมาให้ท่าน

บรรดาพราหมณ์ทั้งหลายทั้งหมดพวกที่เห็นเข้าก็ไม่มีใครเขาเชื่อ ก็บอกว่าขึ้นชื่อว่าลูกฉันจะตายเมื่อสมัยอายุ 16 ปีนี้ไม่มีแน่ เพราะว่าคนตระกูลนี้จะตายเมื่อตอนแก่ในเมื่อเป็นเรื่องยืนยันกันจริงๆ แล้วอาจารย์ที่ศิปาโมกข์ เมืองตักศิลา ก็ยอมรับ

ต่อมาเมื่อ **ธรรมบาล** ศึกษาจบก็กลับบ้าน กลับมาถึงบ้านพ่อ ก็ทำการสอนธรรมของพราหมณ์แทนพ่อ แต่ความจริงก็สอนร่วมกัน พ่อบ้างลูกบ้างช่วยกันสอน **ธรรมบาล** ก็สอนด้วยดี แต่ด้วยความดีของ **ธรรมบาล** นี้ปรากฏไปถึงพรหม ท่านกบิลพรหม มีความปรารถนาต้องอยากจะทราบปัญหาดีหรือมดีของ **ธรรมบาล** ให้แน่นอนว่า **ธรรมบาล** นี้เป็นใคร แต่ความจริงพรหม เขาต้องมีความเข้าใจนะ เพราะ **ธรรมบาล** นี้บางทีตอนทำขอาจะลืมนบอกญาติโยมว่า ท่าน**ธรรมบาล**ผู้นี้ก็คือ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสมณโคดม นี้เอง จึงได้กล่าวทำทายกันว่าเรามีปัญหาอยู่ 3 ข้อ หากว่าท่านตอบไม่ถูกเราจะตัดศีรษะของท่าน หากว่าท่านตอบถูกให้ท่านตัดศีรษะของเรา เอาหัวเป็นประกัน

ธรรมบาล ก็ถามว่าปัญหา 3 ข้อมีอะไร เขาบอกว่า ราศี 3 ตอนเช้า ราศีอยู่ที่ไหน ตอนกลางวันราศีอยู่ที่ไหน ตอนกลางคืนราศีอยู่ที่ไหน ให้เวลา **ธรรมบาล** 7 วัน เมื่อถามปัญหาแล้วก็บอกว่าฉันจะกลับ อีก 7 วันจะมาถ้า **ธรรมบาล** ตอบไม่ได้ต้องตัดหัว **ธรรมบาล** ถ้า **ธรรมบาล** ตอบได้ฉันจะตัดหัวฉัน

ต่อมาในหลักวิชาของพราหมณ์ของใครนั้นก็ไม่มีราศี 3 ในพุทธศาสนาของเราเราก็ไม่ได้สอนวิชาของพราหมณ์ก็ไม่ได้สอน **ธรรมบาล** ก็ตัดสินใจว่าถ้าเราตอบไม่ได้ก็ให้มันตายไป เพราะการที่จะตายด้วยน้ำมือของพรหม มาตัดศีรษะที่บ้านนี้ไม่สมควรสักศรี เพราะตระกูลของเรานี้ไม่เคยมีใครตายเมื่อสมัยที่ยังเป็นเด็ก

ก็เลยเดินทางเข้าป่าไปหาวิชา แต่ความจริงไม่ตั้งใจไปหาวิชา ตั้งใจจะหลบหน้าพรหมแต่ความจริงการหลบหน้าพรหม หลบไม่พ้นนะ อาจารย์หง่า นะพรหมนะเขามีความเป็นทิพย์ และก็พอดีไปนอนอยู่โคนต้นไม้ต้นใหญ่ด้านหนึ่ง ในเวลาคืนใกล้ๆ ค่ำ ถึงเวลาค่ำพอนกกับแม่นกก็มาพร้อมกัน แม่นกก็ถามพ่อนกว่าในวันพรุ่งนี้จะไปหากินทางไหน พรุ่งนี้วันครบวันที่ 7

พ่อนกก็บอกว่า วันพรุ่งนี้ฉันจะไม่ไปหาที่ไหนหรือจะอยู่แถวนี้แหละแม่นกก็บอกว่า ถ้าไม่ไปหา อาหารของเราก็คงหมด เรายังก็หิว เรายังหิวก็พอทนได้แต่ลูกเล็กหิวนี้ทนไม่ไหว ลูกจะตายอย่างมีทุกขเวทนา

พ่อนกอินทรีก็บอกว่า วันพรุ่งนี้ กบิลพรหม จะมาถามปัญหา **ธรรมบาล** เป็นอันว่า **ธรรมบาล** ไม่สามารถจะแก้ปัญหานี้ได้ ก็จะต้องถูกตัดศีรษะ เมื่อตัดหัวแล้ว **ธรรมบาล** ก็ตาย เราจะนำซากร่างกายของ **ธรรมบาล** เอาเนื้อของ **ธรรมบาล** มาเป็นอาหาร จะได้อาหารที่มีรสดี เพราะเป็นเนื้อคน และเป็นอาหารก้อนใหญ่

เมื่อกี้ถามสามเณรว่า ใ้อரசี 3 ประการเป็นอย่างไร แกรู้ไหม นกก็บอกว่า ฉันรู้ปัญหาที่ **กบิลพรหม** ถามมานี้มันเป็นอย่างนี้ เขาถามว่าตอนเช้าเราคืออยู่ที่ไหนตอนกลางวันเราคืออยู่ที่ไหน และตอนกลางคืนเราคืออยู่ที่ไหน เมื่อกี้ถามว่า ถ้าอย่างนั้นตอนเช้าอยู่ที่ไหน พ่อนกก็ตอบว่า ตอนเช้าเราคืออยู่ที่หน้า ทุกคนตื่นขึ้นมาแล้วต้องล้างหน้า ตอนกลางวันเราคืออยู่ที่อก เมื่อเวลาร้อนเข้าคนก็ต้องเอาน้ำลูบอกตอนกลางคืนเราคืออยู่ที่เท้า เพราะต้องล้างเท้าเข้าที่นอน อีตอนนี้อาตมาขอเบรคนิดหนึ่ง คือคิดว่างก 2 ตัวนี้คงไม่ใช่คนธรรมดา อาจจะเป็นเทวดามาบอกปัญหากับ **ธรรมบาล** เมื่อ **ธรรมบาล** นอนอยู่โคนต้นไม้ฟังก็จำได้

กลับบ้านวันรุ่งขึ้นพร้อมในการตอบปัญหา ท่าน**กบิลพรหม** ก็มาตามสัญญาถามปัญหา **ธรรมบาล** ก็ตอบได้ เขาถามว่าตอนเช้าเราคืออยู่ที่ไหน เธอก็ตอบว่าเราคืออยู่ที่หน้าเพราะทุกคนตื่นขึ้นมาก็ต้องล้างหน้า ตอนกลางวันเราคืออยู่ที่ไหน เธอก็บอกว่าอยู่ที่อกทุกคนต้องเอาน้ำมาลูบอกเพราะมันร้อน ตอนกลางคืนเราคืออยู่ที่ไหน เธอก็บอกว่าอยู่ที่เท้าทุกคนต้องล้างเท้าก่อนเข้าที่นอน

เป็นอันว่า **กบิลพรหม** ก็แพ้ คำว่าแพ้ก็สงสัย เมื่อแพ้แล้วก็ให้ **ธรรมบาล** ตัดศีรษะ **ธรรมบาล** ก็บอกว่าที่นี้รักษา กรรมบถ 10 ฆ่าคนไม่ได้ ฆ่าเทวดาฆ่าพรหมไม่ได้ **กบิลพรหม** ก็บอกว่า ถ้าอย่างนั้นสัญญาที่ต้องเป็นสัญญา **ธรรมบาล** ก็บอกว่าเป็นสัญญาสัญญาคือว่าฉันหากำตอบปัญหา มาตอบให้ได้ก็แล้วกันไป เมื่อท่านจะตายหรือมตายเป็นหน้าที่ของท่าน

ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโปรดทราบ ว่าเรื่องนี้มันผสมกันระหว่างพุทธศาสนากับพราหมณ์จริงๆ แล้วพระพุทธเจ้าตรัสไว้ไม่มาก แต่พราหมณ์ต่อเนาะ ตอนทำนี้เป็นความรู้ของพราหมณ์ ตามธรรมดาเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดีจะฆ่าตัวตายไม่ได้ แล้วก็ประการที่ 2 เมื่อฆ่าตัวตายไม่ได้แล้ว การที่จะตัดหัวเอาเก็บไว้มันก็ไม่ถูกอีก

นี่คำราชของพราหมณ์บอกว่า **กบิลพรหม** นี้ ถ้าตัดหัวแล้วถ้าหล่นลงพื้นดินไฟจะลุกท่วมโลก คนและสัตว์จะตายหมด ถ้าปล่อยไว้ให้ลอยอยู่ในอากาศฝนจะแล้ง ก็เป็นอันว่า **กบิลพรหม** ก็รักษาดีจะไปเรียกลูกสาวทั้ง 7 คนมาว่า เจ้าจงนำพานมารองศีรษะพ่อไว้ พ่อต้องถือสังขรณ์ คือ สัญญาอย่างใดต้องทำตามนั้น เมื่อ **ธรรมบาล** ไม่ตัดหัวพ่อ พ่อก็ต้องตัดหัวพ่อเอง ถ้าพ่อตัดหัวตัวเองแล้ว เจ้าจงเอาพานรับไว้ อย่าปล่อยให้ตกลงพื้นดิน ไฟจะไหม้โลก อย่าปล่อยให้ค้างบนอากาศฝนจะแล้งคนจะตายหมด เมื่อทำตามนั้น **กบิลพรหม** ก็ปฏิบัติ ก็เอาพระขรรค์ตัดคอทันที ลูกสาวก็เอาพานรองรับไว้ และเวลาถึงปีลูกสาวก็นำศีรษะของพราหมณ์มาแห่ ปีนี้ลูกสาวของพราหมณ์ชื่ออะไรจะไม่ได้ จำได้ไหม อาจารย์หังง่า เป็นอันว่าวันอาทิตย์ก็มีผีสาวคนใหญ่ ถ้าปีไหนตรงกับวันจันทร์วันที่ 13 นะน้องสาวคนรอง รองลงมาตามลำดับ

1. สังขรณ์

2. ตามข้อคิดว่า นกอินทรีทั้ง 2 ตัวนั้นต้องไม่ใช่ นกอินทรีธรรมดา จะต้องเป็นเทวดามาทำไปบอกแก่ **ธรรมบาล** ให้ทราบว่าราศี 3 อยู่ที่ไหน

3. คือ กรรมบถ 10

กรรมบถ 10 นี้มีความสำคัญบรรดาท่านพุทธบริษัท เพราะตามท้องถื่นสมเด็จพะทรงสวัสดิสโภภคย์ตรัสว่า บุคคลใดที่จะเป็นมนุษย์ได้จริงๆ ต้องปฏิบัติใน **กรรมบถ 10** ประการ คำว่ามนุษย์แปลว่า ผู้มีใจสูง คนนี้เขาแปลว่ายุ่ง ถ้าใครปฏิบัติใน **กรรมบถ 10** ประการไม่ครบถ้วน ในเวลานั้นยังไม่ใช่มนุษย์ เรียกว่าคน เอาแน่นอนไม่ได้ คำว่าเอาแน่นอนไม่ได้นั้นก็หมายความว่า อาจจะตายจากความเป็นคน อาจจะเป็นสัตว์นรกก็ได้ เป็นเปรตก็ได้ เป็นอสุรกายก็ได้ เป็นสัตว์เดรัจฉานก็ได้ เป็นต้น ถาทรงความเป็น **มนุษย์ธรรม คือ กรรมบถ 10** ประการได้อย่างน้อยอย่างน้อยที่สุดก็เป็นมนุษย์ ถ้าตายจากความเป็นคนอย่างเร็วก็เกิดเป็นคนจะเป็นคนที่มีรูปร่างหน้าตาสวย ทรัพย์สินจะบริบูรณ์ มีวาจาเป็นทิพย์ แลนี้เป็นต้น มีจิตใจสะอาด มีความฉลาดเป็นพิเศษ

ฉะนั้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัทที่เป็นสาวกขององค์สมเด็จพะบรมโลกเชษฐาโปรดทราบ ว่า วันนี้อานิสงส์ขั้นแรกที่ท่านจะได้ก็คือ ฟังเทศน์ของเรื่อง **ธรรมบาล** ว่า **ธรรมบาล** มีสังขรณ์และก็พยายามรักษา **กรรมบถ 10** ให้ได้ และประการที่ 2 วันสงกรานต์บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายก็มีการก่อพระทรายกัน เวลานี้วัดก็จัดทรายไว้แล้วนะ 20 คันทร ที่หน้าวิหาร 100 เมตร ถ้าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทจะไปก่อพระทรายก็ไปหาเจ้าหน้าที่ที่นั่นได้ ถ้าถามว่า อานิสงส์ก่อพระทรายเป็นประการใด มีความดีท่านพรรณนาไว้มาก เป็นอันว่าอานิสงส์ไม่ต่างกับการสร้างพระพุทธรูป ท่านอธิบายไว้เยอะนะว่า

1. อย่างน้อยที่สุดเกิดไปชาติหน้าเป็นคนสวย

2. มีอายุยืนนาน

3. มีความฉลาด

4. มีความมั่งมีในทรัพย์สินอย่างนี้เป็นต้น

และนอกจากนั้น บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนในตอนต้นทายกได้ประกาศว่าพรหม จะโลกธิปติ สหัมปติฯ เป็นต้น และพรกีสวด ที่พระสวดนี่จะเป็น **บทมาติกาแม่บทของอภิธรรม บทมาติกา** คือแม่บทของ **อภิธรรม** นี้มีอันสงฆ์มากคนตั้งใจฟังก็ดี หรือฟังรู้เรื่องก็ดีฟังไม่รู้เรื่องก็ดี ย่อมมีอันสงฆ์สูง แต่ความจริงต้องตั้งใจฟัง เพราะว่าเราตั้งใจฟังจะมีกำลังปัดน้อยหรือมากก็ตาม มันก็ไม่สำคัญตั้งใจฟังด้วยความเคารพ อย่างนี้ท่านบอกว่าเป็นปัจจัยให้ได้เป็นพระอรหันต์อย่างน้อยชาติหน้าคือว่าตายจากความเป็นคน เป็นเทวดา นางฟ้า หรือพรหมลงมาเกิด จากเทวดา หรือนางฟ้า หรือพรหมแล้วก็เป็นคน ถ้าเป็นคนแล้วฟังเทศน์จบเดี๋ยวก็เป็นพระอรหันต์ อันสงฆ์มากตามท้องคัมภีร์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ใน **ธรรมบทขุททกนิกาย** คือว่า

ในสมัยเมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพระนามว่า **พระพุทธกัสสป** เวลานั้น **พระพุทธกัสสป** สอน **อภิธรรม** โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอน พระพุทธเจ้าจะสอนเทศน์เรื่องหัวข้อ ไม่ใช่ว่าต้องมานั่งเรียนกัน 2-3 เดือน ไม่ใช่อย่างนั้น เอาแต่หัวข้อ ท่านสอนหัวข้อธรรม ที่เรียกว่า **พระธรรม 7 คัมภีร์** แต่เมื่อที่นี้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทฟัง 2 บท ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ 7 บท 2 บทเมื่อที่นี้ครบ 7 บทมาร่วมกัน เหลือ 2 บท ตอนท้ายที่เรียกว่า **มาติกา มาติกา** แปลว่า แม่บท

เมื่อพระศึกษาดีแล้วจากองค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ก็เข้าเข้าไปชักซ้อมกันเพื่อความคล่องตัว นอกจากจำได้แล้วก็สวดได้ เพราะถ้าสวดแล้วมันจะไม่ลืมขณะที่ไปในถ้ำมันเป็นถ้ำใหญ่ในถ้ำนั้นมีค้ำคาวอยู่ 500 ตัว เวลากลางวันค้ำคาวนอนหลับเอาหัวเกาะเพดานถ้ำ เวลากลางคืนออกหากินเป็นธรรมชาติของค้ำคาว เมื่อพระเจ้าไปซ้อมพระอภิธรรมกันเสียงก็สม่าเสมอกัน เสียงก็เท่ากันเพราะพริ้ง ค้ำคาวทั้ง 500 ตัวก็ฟังเพลินฟังไม่ฟังมา ฟังมาฟังไป จนพระไม่ทันจะเลิก ต่างคนต่างหล่นลงมาจากเพดานถ้ำตายหมดทั้ง 500 ตัว

เมื่อค้ำคาวนั้นตายหมดตามพระบาลีท่านบอกว่า เพราะอาศัยมีความต้องการใน **อภิธรรม** คือมีความเลื่อมใสในเสียงที่พระสวดอภิธรรมต่างๆ ที่เขาไม่รู้ภาษา เขาเองเขาไม่รู้ภาษามนุษย์ด้วย และที่ประการที่ 2 เขาเองเขาก็ไม่รู้ว่าเป็นพระและเขาเองก็ไม่รู้ว่าเสียงเหล่านั้นเป็นเสียงธรรมะ ไม่รู้ทั้งหมด แต่มีความพอใจในเสียงของธรรม เพราะอาศัยมีความพอใจเสียงธรรม พอตายจากความ เป็นค้ำคาว ก็ไปเกิดเป็นเทวดาบ้าง เป็นนางฟ้าบ้างบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์ เทวโลก** นี้ตอนหนึ่งนะ

และต่อมาเมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอุบัติแล้วในโลก ในตอนที่ประกาศพระศาสนา บรรดาเทวดานางฟ้าทั้งหมดที่เป็นค้ำคาวก็มาเกิดเป็นมนุษย์ การมาเกิดในเมืองมนุษย์ก็แปลก แทนที่จะเกิดเป็นลูกเศรษฐีมหาเศรษฐีทั้งหมดกลับไปเกิดเป็นลูกของชาวประมง เพราะชาวประมงฆ่าปลาทุกวันถ้าจะพูดกันจริงๆ แล้วชาวประมงมีกำลังใจทำบาป 99 เปอร์เซ็นต์ นั่นก็ใช้เวลาทำบุญจริงๆ นิดหนึ่งไม่ถึงครึ่งเปอร์เซ็นต์ของเวลา แต่ถึงกระไรก็ดีอันสิ่งอภิธรรมบรรดา ค้ำคาวทั้งหลายเหล่านั้นฟัง เวลานี้มาเกิดเป็นเด็ก พออายุได้ 7 ปี **พระสารีบุตร** ท่านเป็นพระที่น่ารัก

มากเป็นเสน่ห์ของผู้ใหญ่และเด็กนะ พระสารีบุตร เวลาพบผู้ใหญ่ก็มีการแสดงธรรม มีการสนทนา เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ เวลาพบเด็กก็ถือว่าเป็นเพื่อนที่ดีของเด็ก ท่านจะเข้าไปบ้านไหนก็ตาม ปรากฏว่าหาเครื่องเล่นไปสำหรับเด็ก บรรดาเด็กๆ จะรัก พระสารีบุตร มาก เมื่อเห็น พระสารีบุตร เดินเข้าไปใกล้บ้านบ้าง ต่างคนต่างจะวิ่งมาหา เกาะชายสงบบ้าง ชายฉกรรจ์บ้าง เกาะแขนบ้าง เกาะ หลังบ้าง ต่างคนต่างกล่าวว่า หลวงลุงสารีบุตร มาแล้ว หลวงอาสารีบุตร มาแล้ว หลวงพ่อสารีบุตร มาแล้ว อย่างนี้เป็นต้น รัก พระสารีบุตร มากและ พระสารีบุตร ก็นั่งกลางบริเวณพื้นที่บ้าน หมายความว่า นั่งในลานบ้านคุยกับเด็กก่อน และต่อไปเมื่อผู้ใหญ่มาจึงคุยกับผู้ใหญ่

ความจริงจริยาอย่างนี้จริยาที่มีความเมตตาของ พระสารีบุตร ธรรมดาพระเวลานี้ทำเข้ามา กลัวจะไม่มีข้าวจะกิน สงสัยเพราะคนจะเฟื่องมากเกินไป

ฉะนั้นเมื่อเด็กทั้ง 500 คนเป็นลูกของชาวประมงอายุได้ 7 ปี พออายุ 7 ปีทุกคนมีสิทธิ์ที่จะ เป็นพระอรหันต์ได้ ถ้ายังไม่ถึง 7 ปี ยังไม่มีสิทธิ์เป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตร ก็เข้าไปที่บ้านนั้น เป็นที่รักของเด็กทั้งหลาย เมื่อเด็กทั้งหลายเห็น พระสารีบุตร เข้าไป ก็เข้าไปหา พระสารีบุตร ในที่สุด ก็เกิดความรักมากขึ้น ก็ลาพ่อลาแม่ลาผู้ปกครองอนุญาตบวชในสำนักของ พระสารีบุตร เพราะ อาศัยบุญเก่าที่เธอฟังอภิธรรมเป็นเหตุ พ่อแม่ก็อนุญาต

เมื่อไปอยู่กับ พระสารีบุตร แล้วปรากฏว่า เวลานั้นก็ต้องเป็นเณร ยังเป็นพระไม่ได้เพราะ อายุ 7 ปี ก็เป็นเวลาพอดีที่องค์สมเด็จพระชินศรีเสด็จไปแสดงพระธรรมเทศนาโปรดพระพุทธ มารดาที่ ดาวดึงส์เทวโลก

เช้าวันหนึ่งพระพุทธเจ้าทรงทราบว่า เช้าวันพรุ่งนี้จะเป็นวันที่บรรดาลูกศิษย์ของ พระสารี บุตร ทั้งหลายจะบรรลอรหันต์ทั้งหมด เพราะอาณิสสส์ฟังอภิธรรมมาตั้งแต่สมัยเป็นค่างาว ฉะนั้น เวลาของตอนเช้า พระพุทธเจ้าก็ทรงเนรมิตพระพุทธรูปองค์หนึ่งแทนพระองค์บน สวรรค์ชั้น ดาวดึงส์ ตัวท่านเองก็ลงมาบิณฑบาต เมื่อลงมาบิณฑบาตได้ภัตตาหารแล้ว ก็มาตัก พระสารีบุตร ที่ ขอบสระโบกขรณีใกล้สถานที่พัก เมื่อ พระสารีบุตร มาแล้ว พระพุทธเจ้าก็ทรงเรียกเข้ามาบอกว่า สารีบุตระ ดูกร สารีบุตร จงเข้ามานี้ ท่านบอกว่าวันนี้เป็นวันที่ลูกศิษย์ของเธอทั้งหมดทั้ง 500 องค์ มาประชุมกัน แล้วเทศน์บทอภิธรรมย่อไม่ต้องอธิบายให้มาก ย่อๆ ตามที่พระท่านสวดเมื่อคืนนี้ เพียง เท่านั้นพอจบเขาก็จะบรรลอรหันต์ทันที เมื่อตรัสสองคัมภีร์พระชินศรีเสวยพระกระยาหารเสร็จก็ ขึ้นบน สวรรค์ชั้นดาวดึงส์

พระสารีบุตร ฉันทข้าวเสร็จก็ประชุมพระ เมื่อประชุมเสร็จแล้วก็เล่าความเป็นมาตามที่ พระพุทธเจ้าทรงมาบอกให้ทราบ ว่า พวกเธอทั้งหลายเคยเป็นค่างาวเคยฟังอภิธรรมมานี้เพื่อความ เลื่อมใสและก่อสร้างกำลังใจ ในเมื่อเป็นค่างาวฟังอภิธรรมจบลงแล้วมีความเลื่อมใส ต่างคนต่าง หล่นลงมาตาย เมื่อตายแล้วไปเกิดเป็นเทวดาบ้าง นางฟ้าบ้าง บน สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก เวลานั้น

เธอभवเป็นพระ เธอตั้งใจฟังอภิธรรมตามที่เธอเคยฟังมา บรรลุอรหัตต์พร้อมกันทั้ง 500 องค์นี้
แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท การมาทำบุญสงกรานต์วันนี้อันนี้สงฆ์จริงๆ มีมาก

ประการที่ 1 การถวายทานเป็นสังฆทาน มีอานิสงส์ใหญ่ อธิบายไม่ได้แล้วเวลานั้นหมด
อย่างน้อยที่สุดก็ไปเกิดเป็นเทวดานางฟ้าบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก บ้าง กลับลงมาเป็นคนก็
เป็นมหาเศรษฐี สังฆทานนี้นะ คำว่า สังฆทานนี้ไม่ใช่โคกที่ท่านนำมาถวายนะ ภัตตาหารที่ถวาย
พระทั้งหมดวันนี้เป็นสังฆทานใหญ่ทั้งหมดเหมือนกัน เพราะพระฉันหลายองค์และ

ประการที่ 2 มีศีล

ประการที่ 3 มีกรรมบถ 10

ประการที่ 4 ฟังอภิธรรม และรู้อานิสงส์ของธรรมะ

ผลบุญทั้งหมดครั้งนี้ ถ้าหากว่าถ้าทุกคนปรารถนาพระนิพพาน ชาตินี้ก็คงได้

เอาละ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายเวลาพอดี อาตมภาพก็ขอยุติพระธรรมเทศนา
คงไว้แต่เพียงเท่านี้ ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้ อาตมภาพขอตั้งสัตยาธิษฐานอังกุณพระศรี
รัตนตรัย มีพระพุทธรัตตะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้ง 3 ประการ จอจงคลบันดาลให้บรรดา
ท่านพุทธบริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลสมบุญพูนผลและจงเจริญไปด้วยจตุพิช
พรชัยทั้ง 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่านมีความปรารถนาสิ่งใด
ขอให้ได้เช่นนั้นสมความปรารถนาจงทุกประการ อาตมภาพรับประทานวิสาขามานในฉัมมิกกถา ขอ
ยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง อานิสงส์บุญ

แสดงเมื่อ

วันเสาร์ที่ 14 เมษายน 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

อัคราหิ อัครโน นาโถ โภ หิ นาโถ ปโร สียา อัครนาหิ สุทนต์นะ นางัง อภติ พุทธลังคิตี

ณ โอกาสนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ใน อัครกาลา เพื่อเป็นเครื่องโสจรจสง
องคศรัทธาบารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำปีภักษ์ คือ
วันสงกรานต์ ซึ่งเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของประเทศไทย ในพระพุทธศาสนา ความจริงวันสงกรานต์
นี้ สมัยโบราณเขาถือว่าเป็นวันส่งปีเก่าและก็รับปีใหม่ เมื่อก่อนวันที่ 13 ส่งปีเก่า วันที่ 14 รับปี
ใหม่ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันสงกรานต์ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายได้พากันนำเอา
กระดุกบั้ง เอาชื้อบั้ง ของท่านผู้ใหญ่มาใส่ไว้ในโรงเป็นการทำบุญส่วนกุศลไปให้

นี่สำหรับบุญทั้งหลาย บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลาย ถ้าเราจะเทศน์ตามจำนวนต่างๆ
ก็จะฟังกันยาก วันนี้ก็ขอเทศน์อานิสงส์โดยเฉพาะง่ายๆ ฟังง่ายๆ และก็สั้นๆ อานิสงส์ที่บรรดาท่าน
พุทธศาสนิกชนทุกท่านจะได้ในวันนี้ ก็ส่วนใหญ่ที่นั่งที่นี้เห็นจะเป็นประมาณ 99.99 เปอร์เซ็นต์
เป็นคนจังหวัดอื่นสำหรับคนที่ บ้านท่าซุง นี้คงจะไม่ถึง 30 คน เพราะว่าวัดอยู่ใกล้มาก วัดตรงนี้
แล้วก็ต่อไปปากฝางโน้นก็ วัดยาง ต่อไปข้างหน้า ข้ามไปข้างหน้าไม่ถึงกิโลก็มีวัดกับ ก็มีวัดอีกวัด
หนึ่ง คือ วัดราช ต่อไปถึง มโนรมย์ ก็มีอีกหลายวัด ฉะนั้นวัดกับบ้านไม่สัมพันธ์กัน แต่ละวัดจึงมี
คนน้อย แต่อาศัยที่มีคนมากอย่างนี้ ก็เพราะอาศัยบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายมากัน ไกลมาก
เมื่อคืนนี้ลงไปเยี่ยมพวกก่อพระทราย ฟังมาจาก สงขลา ก็มี เชียงราย ก็มี ลำพูน ก็มี ลำปาง ก็มี
เพชรบูรณ์ ก็มี พิษณุตร ก็มี มีหลายจังหวัดที่กล่าวไม่หมดก็ขอภัยด้วย

ฉะนั้นการทำบุญวันนี้ของบรรดาท่านพุทธบริษัท อันดับแรกบรรดาท่านพุทธบริษัท
ทั้งหลาย พอเข้ามาในเขตวัด ก็มีความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระอริย
สงฆ์ อย่างนี้เป็นอานิสงส์ส่วนแรก อานิสงส์ส่วนแรกนี้มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ
เคารพในพระพุทธเจ้าอย่างเดียว หรือว่าถึงพระพุทธเจ้าอย่างเดียว ไม่ต้องถึงพระธรรม ไม่ต้องถึง
พระสงฆ์อย่างนี้พระพุทธเจ้าตรัสว่า คนที่นึกถึงชื่อท่านเพียงอย่างเดียว ดายจากความเป็นคนไปเกิด
บนสวรรค์ไม่ใช่นับร้อยนับพัน นับเป็นโกฏิ ตามที่ท่านเล่ามาใน พระธรรมบทพุทธทศนิกาย ท่าน
บอกว่า อทินนปุพพกพรหมณ์ ไปถามพระพุทธเจ้าว่า พระสมณโคดม คนที่นึกถึงชื่อท่านอย่าง
เดียว ไม่เคยยกมือไหว้ ไม่เคยใส่บาตร ไม่เคยฟังเทศน์ ดายแล้วไปเกิดบนสวรรค์มีไหม

ทั้งนี้เพราะว่าในตอนเช้า อทินนปุพพกพรหมณ์ ไปพบลูกชายที่มีนามว่า มัญจกุนทลี
เทพบุตร มาจากสวรรค์ มาแนะนำพ่อ ว่าต่อแต่นี้ไปให้มีความสุขเคารพให้รู้จักทำบุญในสำนักพระ
สมณโคดม ให้รู้จักใส่บาตร ให้รู้จักยกมือไหว้ ให้รู้จักฟังเทศน์ เพราะเขาไม่นับถือ เขาเป็น

พรหมณ์ แล้วเธอก็แสดงตัวเธอคือลูกชายที่ตายไปสวรรค์ได้ก็เพราะว่า นึกถึงพระสมณโคดมให้มาช่วยเวลาใกล้จะตายเวลานี้เธอเกิดบนสวรรค์ชั้น ดาวดึงส์เทวโลก มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้าหนึ่งพันเป็นบริวาร

ในเมื่อ มัญจกุธกาลีเทพบุตร กลับไปแล้ว พ่อก็กลับมาบ้านสั่งแม่บ้านว่าจงหุงข้าวมาหลายๆ ทำแกงๆ ทำขนมหลายๆ วันนี้เราจะเลี้ยงพระสมณโคดม พร้อมด้วยบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลาย ในเมื่อพรหมณ์คนนั้นสั่งภรรยาเสร็จ ก็เดินมาหาองค์สมเด็จพระจอมไตรคือพระพุทธเจ้าแต่ว่ากาลเวลานั้นคนที่นับถือพระพุทธเจ้าก็มีคนไม่นับถือก็มี เพราะเขามีศาสนาของเขาอยู่ก่อนแล้ว คนทั้งหลายก็แบ่งกันเป็นสองพวก ว่าพรหมณ์คนนี้ไม่เคยเคารพพระสมณโคดม วันนี้เราจะไปหาพระสมณโคดม เราจะดูพรหมณ์คนนี้ข้ายพระสมณโคดม แต่พรหมณ์อีกพวกหนึ่งที่มีความเคารพในพระพุทธเจ้า ก็คือว่าวันนี้เราจะดูลีลาพระพุทธรูปเจ้าที่ปรมาพรหมณ์คนนี้ คนที่ไปก็เป็นสองฝ่าย ก็น่าจะตีกัน

แต่ว่าในขณะที่นั้น เมื่อองค์สมเด็จพระภาควันต์มาประทับอยู่ที่วิหารพรหมณ์ไปถึง คนก็ไปถึง พรหมณ์ไปถึงแล้วก็ไม่ยอมยกมือไหว้ ตามธรรมเนียมสมัยนั้นถ้าคนเรียกชื่อกัน เขาถือว่าเป็นคนตีตนเสมอบ้าง ดูถูกดูหมิ่นบ้าง เขาก็ไม่เรียกชื่อกัน อย่างคนแก่ เขาเรียกคุณพ่อ คุณแม่ คุณป้า คุณตา คุณยาย เป็นต้น พี่กว่าเขาเรียกว่าพี่ น้องเล็กกว่าเรียกว่าน้อง อย่างนี้ถือว่าเคารพกันอย่างไร พระพุทธเจ้าก็เหมือนกัน เขาไปหาท่านเขาก็เรียกว่า ภันเต ภควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า เขาไม่เรียกพระสมณโคดมกัน คนที่นับถือ แต่ว่าพรหมณ์คนนี้ เขาไม่เคารพมาก่อนเขาเรียกว่าพระสมณโคดมว่าท่านสมณโคดมคนที่ไม่เคยยกมือไหว้เลย ไม่เคยใส่บาตร ไม่เคยฟังเทศน์ ดายจากความเป็นคนเอาแค่นี้ถึงชื่อท่านอย่างเดียว ดายจากความเป็นคนไปเกิดบนสวรรค์มีไหมสมเด็จพระจอมไตรตรัสว่า พรหมณ์ ดูกร พรหมณ์ คนที่นึกถึงชื่อตถาคตอย่างเดียว ไม่เคยยกมือไหว้ ไม่เคยใส่บาตร ไม่เคยฟังเทศน์ ดายแล้วไปเกิดเป็นเทวดายอยู่บนสวรรค์ ไม่ใช่ชั้นร้อยนับพัน นับเป็นโกฏิ

หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าก็ ทรงเรียก มัญจกุธกาลีเทพบุตร ให้มาพร้อมด้วยวิมาน มัญจกุธกาลีเทพบุตร ก็มาพร้อมด้วยวิมาน ทุกคนเห็นหมดเมื่อวิมานลอยเข้าใกล้ เธอก็ลงจากวิมานเข้าไปกราบพระพุทธเจ้า หลังจากนั้นพระพุทธเจ้าก็เทศน์เฉพาะ มัญจกุธกาลีเทพบุตร ในการเทศน์ของพระพุทธเจ้า จะเทศน์เจาะจงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อให้บุคคลนั้นบรรลุผลถ้าบุคคลอื่นที่มีบุญใกล้เคียงก็พลอยบรรลุผลตาม วันนั้นพระพุทธเจ้าเทศน์เฉพาะ มัญจกุธกาลีเทพบุตร พอเทศน์จบก็ปรากฏว่า มัญจกุธกาลีเทพบุตร ฟังเทศน์จบ เป็นพระโสดาบันในเวลานั้นทันที หลังจากนั้นบรรดาคนทั้งหลายที่ยืนฟังอยู่ก็ปรากฏว่าเป็นพระโสดาบันไปตามๆ กัน

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน การเข้าวัดของท่านครั้งแรกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทต่างจังหวัดตั้งใจมาไกลมาก วัดข้างๆ บ้านของท่านก็มี หรือที่ผ่านๆ วัดมาบางท่านก็ผ่านวัดมาตั้งหลายสิบวัดกว่าจะมาถึงวัดนี้ นั่นก็แสดงถึงเจตนาคือ ศรัทธา ก็ดี ภาษาพระความเลื่อมใสก็ตาม ความเชื่อมีมากตั้งใจตรงมาที่นี้ การตั้งใจแบบนี้ก็แสดงว่า กำลังกุศลของ

ท่านมีกำลังสูงมากความจริงทำบุญวัดไหนก็ได้บุญเหมือนกันตั้งใจมาไกลกำลังใจใหญ่บุญก็ใหญ่
ขึ้นเป็นอันว่า ครั้งแรกที่ท่านมานี้ถึงวัด วัดนี้เป็นวัดของพระพุทธเจ้า และที่วัดจะมีขึ้นมาได้ก็เพราะ
พระสงฆ์แนะนำบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายให้พากันสร้างวัดถ้าคำแนะนำเป็นธรรมะอย่าง
นี้ขึ้นชื่อว่าบรรดาท่านพุทธบริษัท มีความเชื่อมั่นทั้งพระพุทธเจ้า ทั้งพระธรรม ทั้งพระอริยสงฆ์
ฉะนั้นเฉพาะอนิสงส์ครั้งแรกที่จะเข้ามาวัด ท่านก็สามารถเป็นเทวดาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ได้แบบ
สบายๆ ทุกคนที่เป็นอนิสงส์แรก

อนิสงส์ที่ 2 เมื่อบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทเข้ามาในวัดตั้งแต่เมื่อวานวานขึ้นนี้ก็ไปที่
รับแขก ส่วนใหญ่ที่นั่นที่นี้ก็ดี ต่างคนต่างถวาย สังฆทาน กัน แต่บางคนไม่สามารถจะบริจาคสดangk
รื้อยบาทได้ ก็ถวายเป็นปัจจัย ปัจจัยที่ท่านมาถวายด้วยก็ดี สังฆทานก็ดี ย่อมเป็นอนิสงส์ทาน
เหมือนกันหมด ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะสังฆทานก็แสดงออกแล้วว่าเป็นสังฆทาน สำหรับปัจจัยที่
ท่านมาใส่นี้อาตมาไม่ถือเป็นเรื่องส่วนตัว ถือว่าถ้าไม่บวช ท่านก็ไม่ให้ หรือถ้าไม่ก่อสร้างอะไรท่าน
ก็ไม่ถวาย ที่นี้การที่บวชเข้ามาแล้วท่านถวาย อาตมาก็ถือว่าปัจจัยของญาติโยมพุทธบริษัททุกคน
เป็นของสงฆ์ ของสงฆ์เมื่อได้เก็นกินกินใช้ มีสร้างวัดเป็นวิหารทาน ก็ทานทั้งสามทาน คือ

1. การถวายทานกับพระพุทธเจ้าเอง
2. สังฆทาน
3. วิหารทาน

มีผลต่างกัน ที่ท่านกล่าวว่าถวายกับพระอรหันต์เองร้อยครั้ง มีผลไม่เท่ากับถวายทานกับ
พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่งครั้งถวายทานกับพระปัจเจกพุทธเจ้าร้อยครั้งมีผลไม่เท่ากับถวายทานกับ
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า 1 ครั้ง ถวายทานแต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าร้อยครั้ง มีผลไม่เท่า
ถวายสังฆทาน 1 ครั้ง ถวายสังฆทานร้อยครั้ง มีผลไม่เท่ากับถวายวิหารทาน 1 ครั้ง นี้รวมความว่า
อนิสงส์ของท่านมหาศาลเป็นอันดับที่ 2 คือ ถวายสังฆทาน

หลังจากนั้นบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน วันนี้พอมาที่ศาลานี้ก็ทราบข่าวว่าเราจะบวชชี
กัน เราจะบวชเณรกัน แต่ตามจริงการบวชชี บวชเณรก็รู้กันมาหลายวันแล้ว ทำบุญกันมาหลายวัน
แล้ว นี่ถ้าอนิสงส์บวชเณร ถ้าญาติโยมที่เป็นพ่อเป็นแม่ของเณร พอเณรบวชไปแล้วเณรจะมี
อนิสงส์เป็นเทวดาหรือเป็นพรหม 30 กัป ถ้ายังไม่ถึง 30 กัปก็ยังไม่ตกลงมา แต่สำหรับพ่อกับแม่จะ
ได้คนละครั้งคนคนละ 15 กัป สำหรับบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทที่ไม่ใช่พ่อไม่ใช่แม่ ถือว่าเป็น
เจ้าภาพของการบวชในเมื่อท่านผู้เป็นเจ้าภาพทำการบวชจะได้อนิสงส์คนละ 4 กัป ที่นี้วัดพุ่มนี้
บวชเณร 75 องค์ 75 องค์ เอา 4 คูณไป

ญาติโยมพุทธบริษัททุกคนจะเป็นเทวดานางฟ้าและเป็นพรหมได้คนละ 300 กัป ๆ นี้
หมายความว่า ท่านจะอยู่ที่นั่นไม่ต้องเคลื่อนไปไหน ไม่ต้องลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ไม่ต้องไปเกิดเป็น
สัตว์นรก ไม่ต้องไปเกิดเป็นเปรต เป็นอสุรกาย เป็นเดรัจฉาน เอาแต่เพียงจะเป็นเทวดาหรือเป็น
นางฟ้า หรือพรหม

ถ้าหากว่าบรรดาท่านทั้งหลายไม่ทราบด้วยกำลังใจของบรรดาท่านพุทธบริษัทนี้ ก็หมายความว่า ทุกคนต้องมี อนุสติ ติดตามใจไว้เสมอเพื่อเป็นการคุมกำลังใจ คนเราเกิดมาในโลกนี้มีสองอย่าง ความชั่วก็มีความดีก็ปรากฏ บาปมันก็อดทำไม่ได้เป็นของธรรมดา ธรรมดาไม่ดำเนินกัน แต่บุญใหญ่เราก็ทำ ถ้าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทนี้เห็นว่าบุญอย่างนี้เราเคยทำแล้วเอาอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้คิดไว้ที่เรียกว่า จาคานุสติ หรือ อนุสติ นี้ก็ว่าเราเคยบวชเณร เราเคยบวชชี พรหมณ์เราเคยก่อพระทราย พระทรายนี้มีอันสังสัมาก พระเจดีย์นี้มีอันสังสัคล้ายๆ กัน สร้างพระพุทธรูป แล้วทรายที่ก่อแล้วก็ยังสร้างเป็นวิหารทานได้ด้วย ได้หลายอย่างอันสังสัก่อพระเจดีย์ทรายอย่างน้อยก็เกิดบน สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก เหมือนกันต้องได้ทุกคน อันนี้ได้แล้ว

รวมความว่า อันสังสัใหญ่บรรดาท่านพุทธบริษัททำแล้วก็ตั้งใจนึกไว้ คำว่านึกไว้ นั่นก็หมายความว่า ก่อนจะหลับคิดว่าเราเคยบวชเณร เราเคยบวชชีพรหมณ์เราเคยทำบุญนะ เราเคยถวายสังฆทาน เราเคยฟังเทศน์ เราเคยสมาทานศีล เราเคยฟังอภิธรรม จำไว้อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ หรือมีละนั้นก็นึกถึงพระพุทธเจ้าหรือพุทธรูปองค์ใดองค์หนึ่งให้คิดใจก่อนจะหลับ นึกถึงพระพุทธเจ้าเสียหน่อยหนึ่งด้วยความรักด้วยความเคารพด้วยความจริงใจ เพียงเท่านั้นบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายก่อนจะตายลงนรกไม่ได้แน่ เพราะกำลังใจเป็นกุศล ถ้าบังเอิญขึ้นไปบนสวรรค์แล้วก็จะต้องอยู่สวรรค์อย่างต่ำ 30 กัป อย่างวันนั้นะคนที่มาทำบุญคราวนี้ต้องอยู่บนสวรรค์คนละ 30 กัป เป็นอย่างน้อย เพราะอาศัยการบวชเณรและบวชชี

อันนี้อันสังสัที่ยังไปกว่านั้นก็มี นั่นก็คือว่า การ ถวายสังฆทาน สังฆทานนี้เป็นปัจจัยให้เกิดความสุขด้วยทรัพย์สมบัติ คนเราก็มีความไม่แน่นอนกว่าการที่ตั้งใจไปนิพพาน บางคนก็มีกำลังใจที่เข้มแข็ง บางคนก็มีกำลังใจอ่อน คำว่ากำลังใจก็คือ บารมี บารมีท่านแปลว่า เต็ม กำลังใจเต็มมากบ้าง กำลังใจเต็มน้อยบ้าง ถ้าคนที่กำลังใจเต็มมาก ที่เรียกว่า บารมีเต็มพร้อมเสนอนจะไปนิพพานอย่างนี้ทุกคนตายจากความเป็นมนุษย์แล้วไม่ได้กลับมา เพราะว่าอีกกัปนี้ยังมีพระพุทธเจ้าอีกองค์หนึ่งคือ พระศรีอาริย์เมตตรัย แล้วอีกไม่นานนักคือหนึ่งพุทธันดร สมเด็จพระที่ไปแก้วซึ่งมีนาม พระศรีอาริย์ อย่างต่ำท่านจะได้พระโศคาบัน ถ้าฟังเป็นกัณฑ์ที่สองจริงๆ ก็เป็นอรหันต์

นี่หมายถึงว่าเป็นเทวดาหรือพรหมนะ เป็นเทวดา เป็นนางฟ้า เป็นพรหมไม่ใช่จะเป็นเทวดา นางฟ้า เป็นพรหมจะบำเพ็ญบารมีต่อไม่ได้ เขาดีกว่าเรา ถ้าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทบางคนทำบุญกุศลแล้วด้วยดี แต่กำลังใจเพื่อพระนิพพานน้อยเกินไป คิดเสียว่าเราตั้งใจทำบุญเพื่อความสุข ไม่ต้องการลงนรก จิตใจไม่นึกตรงไปนิพพาน อย่างนี้ฟังเทศน์จาก พระศรีอาริย์ อย่างน้อยครั้งแรกก็เป็นพระโศคาบันเหมือนกัน

แต่ว่าบางทีอาจจะไม่ได้อรหันต์ เพราะตั้งใจพระนิพพานน้อยเกินไป อาจจะต้องลงมาเกิด ถ้าลงมาเกิดใหม่ อันสังสัสังฆทานของท่าน บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายจะทำให้ทุกคนที่ถวายสังฆทานแล้วเป็นมหาเศรษฐีทุกคน สังฆทานกองเล็กก็เป็นมหาเศรษฐี สังฆทานกองใหญ่ก็เป็นมหาเศรษฐี ไม่มีสตางค์ไปซื้อสังฆทานเขามา มีเพียงสิบบาทใส่ลงมาในขันนี้ อาตมาก็ถือว่าเงินของท่าน

เป็นสังฆทานเหมือนกัน ก็เป็นมหาเศรษฐีเหมือนกัน คราวนี้ **ยกทรง** เขาเลยถามว่า สังฆทานใหญ่ สังฆทานเล็กมีอานิสงส์เป็นมหาเศรษฐีเหมือนกัน ก็ทำเล็กๆ ไม่ดีหรือ ก็ต้องตอบว่าเป็นมหาเศรษฐีเป็นไปตามขั้น ถ้ามีเงินต่ำกว่า 80 โกฎิ แต่ว่าเกิน 40 โกฎิ ขึ้นไปไม่เต็ม 80 โกฎิ อย่างนี้เขาเรียก อนุเศรษฐี แต่บรรดาพวกท่านนี้เป็นอนุเศรษฐีไม่ได้ เพราะทำบุญที่เป็นมหาเศรษฐีกันแล้ว ตอนนี้มีมหาเศรษฐีก็ถือว่าต้องมีเงินตั้งแต่ 80 โกฎิ ขึ้นไปเรียกว่า มหาเศรษฐี บางคนก็ 80 โกฎิ บางคนก็ 160 บางคนก็เป็นร้อยเป็นพัน โกฎิเป็นหมื่น โกฎิ เป็นแสน โกฎิมีกำลังทรัพย์ไม่เสมอกัน แต่ถึงกระไรก็ดี ตั้งแต่ 80 โกฎิ ขึ้นไปก็เป็นมหาเศรษฐีฉะนั้นกำลังทรัพย์ที่บำเพ็ญบารมีย่อมจะเป็นกำลังที่จะพึงได้ แต่ถึงกระไรก็ดี ถ้าบังเอิญเขาเกิดใหม่ ก็เป็นมหาเศรษฐีกับแน่ นี้ว่ากันถึงสังฆทาน

เรื่อง **ศีล** เป็นของไม่หนัก **ศีลนะ สุจิณ ยันติ** ทุกคนสมาทานศีลแล้วท่านบอกว่าคนที่มศีลทุกคนมีความเป็นอยู่เป็นสุขตายแล้วก็ไปเกิดบนสวรรค์ **ศีลนะ โภคสัมปทา** ถ้ามีความเป็นอยู่ที่จะไม่เดือดร้อนเรื่องทรัพย์สิน คนที่มีศีลใช้ทรัพย์สินไม่เปลือง ตายจากความเป็นคน เป็นเทวดา เป็นนางฟ้า ก็จะมีเครื่องประดับกายสวยงาม มีทิพย์สมบัติมาก เกิดมาเป็นคนก็จะเป็นคนร่ำรวย **ศีลนะ นิพพุตติยันติ** คือเป็นปัจจัยให้เข้าพระนิพพานได้โดยง่าย ฉะนั้นขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายพึงทราบอานิสงส์ตามนี้

อันนี้ก็มอานิสงส์ส่วนใหญ่สำคัญอีกอย่างหนึ่งนั่นก็คือการฟัง **พระอภิธรรม** เมื่อที่เขาว่า **พรหมา จะ โลกชิปติ** พระที่สวดอภิธรรม อภิธรรมที่สวดนี้เขาเรียก **บทมาติกา** เป็นบทย่อ อภิธรรมสี่หมื่นสองพันพระธรรมขันธ์ ย่อลงมาเป็น **บทมาติกา** นี้นยาวมากๆ ก็ถ้าอธิบายให้ฟัง

ที่นี้การฟัง **อภิธรรม** บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน อานิสงส์มาก เมื่อวานนี้เทศน์แล้ววันนี้เทศน์ใหม่ เพราะว่าไม่มีความสำคัญบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายช่วยตัวเองได้ดี การฟังอภิธรรมของบรรดาท่านพุทธบริษัทเป็นภาษาบาลีหลายๆ ท่านคงจะฟังไม่รู้เรื่อง ดีไม่ดีพระที่สวดท่านก็สวดแล้วเหมือนกัน แต่ไม่รู้เรื่องเหมือนกับคนฟังก็ไม่รู้เรื่องพระว่าอะไรบ้างคนสวดก็ไม่รู้ว่าจะแปลว่าอย่างไรบ้างพอดี พอดีกันนะ ราคาเท่ากัน มีอานิสงส์ใหม่ ถ้าพูดถึงอานิสงส์บอกว่าต้องมีก็มิดีกว่ารุ่นที่แล้วมา ชุคก่อนที่เขาฟังอภิธรรมนะ เขาไม่รู้ภาษาคนเพราะเขาไม่ใช่คนเขาก็ไม่รู้จักว่าพระสวดเป็นพระ เพราะเขาไม่รู้จักพระแล้วเขาฟังแล้วเขาก็ไม่รู้ว่าเป็นอภิธรรม เขาไม่รู้ภาษาอภิธรรมนั่นคือ ค้างคาว ในสมัยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพระนามว่า **พุทธกัสสป**

เวลานั้นพระพุทธเจ้าเทศน์พระอภิธรรมแนะนำบรรดาพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลาย พระสงฆ์ทั้งหลายฟังแล้วต่างคนต่างก็ไปท่องจำเมื่อท่องจำได้ดีแล้ว ก็ไปชักซ้อมกันเพื่อให้ขึ้นใจ ต้องซ้อมเวลานึกขึ้นเมื่อไรก็นึกได้ทันทีทันใด ในเมื่อท่องจำดีแล้วก็ไปซ้อมกันในถ้ำ ในถ้ำนั้นเป็นถ้ำใหญ่ที่สงัด ค้างคาวอาศัยอยู่ 500 ตัว เวลากลางวันค้างคาวนอนและวิธินอนของค้างคาวก็เอาเท้าเกาะเพดานของถ้ำ เอาหัวห้อยลงมา พระท่านเข้าไปท่านก็ซ้อมอภิธรรม เวลาชักซ้อมกันก็เหมือนพระสวดเมื่อคืนนี้ ว่าพร้อมๆ กันเสียงเสมอกัน เมื่อขึ้นต้นจบแล้วก็ขึ้นใหม่ จบแล้วก็ขึ้นใหม่ เพื่อเป็นการคล้องตัว ค้างคาวฟังไปฟังไป ๆ เกิดความเพลิดเพลินในเสียงของพระ

ทั้งๆ ที่เขาไม่รู้ว่าเป็นพระ ไม่รู้ว่าเป็น พระอภิรกรรมแล้วก็ไม่รู้ภาษาแต่เปล็ดเปล็นในเสียง เปล็นไป เปล็นมาก็ตก ตกลงมาตายหมดทั้ง 500 ตัว เมื่อตายจากความเป็นค้างคาวก็ไปเกิดเป็นเทวดาบน สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก เป็นเทพบุตรบ้าง เป็นเทพธิดาบ้าง เพราะค้างคาวไม่ใช่มีแต่ตัวผู้มี มีตัวเมีย ด้วย

ในเมื่อพระพุทธเจ้าลงมาตรัสในมนุษย์โลก ก็ปรากฏว่าบรรดาเทวดาพวกนั้นลงมาจุติมา เกิด แต่การมาเกิดของเขาก็แปลกมาเกิดในสำนักของชาวประมงมาทำบาปต่อไปอีก 'ไ้อ้บาปของ ชาวประมงนี้มันบาปขึ้นทุกวัน นั่งนึกนอนนึกอย่างเดียวกันว่า พรุ่งนี้จะไปหากินที่ไหน จะไปตกปลาที่ ไหน จะไปทอดแหที่ไหนจะไปตือวนที่ไหน อย่างนี้เป็นต้น ใจก็เป็นบาป แต่ว่ากำลังบุญของพระอภิรกรรมนี้มีกำลังบุญใหญ่มาก ในเมื่อเด็กพวกนี้เกิดขึ้นมาแล้ว พ่อบ้านคณะของนายประมงนายใหญ่ เขาให้เป็นเพื่อนกัน เอามาเลี้ยงดูรวมกัน

ต่อมา พระสารีบุตร ไปในสถานที่นั้น ชาวบ้านเขามีความเลื่อมใส ถึงแม้ว่าจะเป็น ชาวประมงทำบาป แต่เขาเองก็รู้จักทำบุญเหลือเกิน เวลานูญ ถึงแม้ว่าจะน้อยกว่า เวลานูญก็เป็นบุญ บาปก็เป็นบาป ต่อมาเด็กๆ พวกนั้นก็มีความรักใน พระสารีบุตร เพราะ พระสารีบุตร นี้เป็นพระที่มี เสน่ห์ตั้งแต่ผู้ใหญ่ถึงเด็ก ถ้าจะเข้าบ้านไหนท่านจะหาของเล่นไปเพื่อเด็ก ดีไม่ดีพอเข้าไปใกล้เขต บ้านเขาปรากฏว่าเด็กวิ่งมาหา เกาะมือ เกาะแขนเกาะขา เกาะสบงจิวรบ้าง หลวงลุงสารีบุตร มาแล้ว หลวงอาสารีบุตร มาแล้ว อันนี้ท่านเป็นที่รักของเด็กขนาดนี้ในเมื่อเด็กๆ 500 คน เห็น พระสารีบุตร เข้าก็เกิดความรัก พระสารีบุตร ก็นั่งคุยกับเด็กก่อนคุยกับชาวบ้าน ในที่สุดเด็กพวกนั้นอายุ 7 ปี พอที่จะเป็นพระอรหันต์ได้ก็ลาพ่อแม่ ขอบวชในพระพุทธศาสนา บวชเป็นเณร พ่อแม่ก็อนุญาติ พระสารีบุตร ก็ขออนุญาตรับมา รับเป็นเณรไม่ใช่เป็นพระ

ต่อมาในกาลครั้งนั้นสมเด็จพระภควันต์บรมศาสดาคือ พระพุทธเจ้า แสดง ยมกปกฎิหารีย์ เสด็จขึ้นไปบน สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก ไปแสดงพระอภิรกรรมโปรดพระพุทธมารดา กับเทวดา บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ แต่ความจริงเทวดาทั้งหกชั้นและพรหมด้วยเขามาฟังกัน ต่างคนต่างมาฟังกัน ถึงเวลาตอนเช้าร่างกายของท่านต้องการอาหาร ท่านก็เนรมิตร่างกายพระพุทธเจ้าพิเศษเหมือนท่าน เทศน์ต่อท่านก็ลงมาบิณฑบาต แล้วก็หลังจากนั้นเมื่อฉันเสร็จท่านขึ้นไปเทศน์ต่ออีก เป็นอันว่า เทวดาไม่รู้ ไม่รู้พุทธเจ้าจริงพุทธเจ้าปลอม ก็เทศน์มีผลเหมือนกัน

วันหนึ่งท่านมีความรู้สึกว่ วันนี้ลูกศิษย์ของ พระสารีบุตร จะเป็นพระอรหันต์หมดทุกคน เพราะฟังอภิรกรรม เมื่อลงบิณฑบาตแล้วก็มากอย พระสารีบุตร ที่ขอบสระโบกขรณี เมื่อ พระสารี บุตร กลับมาจากบิณฑบาต เห็นพระพุทธเจ้าเข้าก็เข้ามานมัสการ องค์สมเด็จพระพิชิตมารก็ตรัสว่า สารีบุตระ ดูกร สารีบุตร ลูกศิษย์ของเธอทั้ง 500 องค์นี่นะในสมัย พระพุทธกัสสป เขาเคยเป็น ค้างคาวฟังอภิรกรรมมาก่อนและเมื่อเขาตาย เขาหล่นลงมาตาย ทุกคนต่างคนไปเกิดบน สวรรค์ชั้น

ดาวดึงส์เทวโลก ที่นี้บุญที่การฟังอภิธรรมเขามีกำลังมาก เขามีความเลื่อมใสมาก และอาศัยฟัง อภิธรรมนี้จะว่าปัจจัยให้เขาได้อรหัตต์

ฉะนั้น วันนี้ พระสารีบุตร กลับไปถึงวัด เมื่อฉันข้าวเสร็จให้ประชุมเณรทั้ง 500 องค์นี้เณรนะเพราะเณรยังเล็ก เณรเล็กๆ 7 ขวบ อายุ 7 ปี ทั้ง 500 องค์เข้ามาฟังเทศน์แล้วจึงเทศน์อภิธรรมย่อ คือ สวด บทมัตถิกา อย่างที่พระสวดเมื่อคืนนี้ ถ้าหากว่าเขาพูดกันภาษาเวลานั้นก็เป็นภาษาเหมือนภาษาไทย (สัญญาณหมดเวลาตั้ง เฮ้ย ประเดี๋ยวก่อนไว้อย่างนี้ยังไม่จบนี้หว่ามันร้องได้ เครื่องตั้งเวลาแหมะ ระบายจริงๆ เดี่ยวกว้างทั้งเลย) ก็เป็นอันว่า พระสารีบุตร ปฏิบัติตามนั้นเมื่อกลับมาแล้วฉันเสร็จก็เทศน์อภิธรรม บรรดาเณรทั้งหลาย เป็นพระอรหัตต์พร้อมด้วยปฏิสัมภิทาญาณทั้งหมด

นี่แหละบรรดาญาติโยมพุทธบริษัท การฟังพระอภิธรรมของบรรดาท่านพุทธบริษัทคราวนี้ นะ ฟังกันหลายวัน ฟังกันเมื่อคืนวาน เมื่อคืนที่แล้วฟังเทศน์กันมาแล้วหนึ่งครั้ง เมื่อเข้าวานนี้ฟังมาแล้วอีกหนึ่งครั้ง วันนี้เมื่อคืนนี้ฟังแล้วอีกหนึ่งครั้งคืนวันนี้ฟังอีกหนึ่งครั้ง แล้วก็วันพรุ่งนี้ฟังหลายหน 3 ครั้ง ทั้งวันสะเดาะเคราะห์นี้การฟังอภิธรรมของบรรดาท่านพุทธบริษัทดูตัวอย่างค้ำคาว ค้ำคาวเขาฟังไม่รู้เรื่อง นี่เราฟังรู้เรื่อง รู้เรื่องว่าพระสวดอภิธรรม ถึงแม้ไม่รู้ภาษาไม่เป็นไร ให้ตั้งใจ จำไว้ว่าเสียงที่ประกาศออกมานี้เป็นเสียงที่ประกาศตามที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้เป็นพระธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรามีความเคารพในเสียงธรรมเรามีความเคารพในถ้อยคำของธรรม เรามีความเคารพในพระพุทธเจ้า เรามีความเคารพในพระสงฆ์ที่สวดพระธรรม เพียงเท่านั้น บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทกำลังของบรรดาท่านทั้งหลายที่มีอานิสงส์ มันจะมีอานิสงส์ใหญ่กว่า ค้ำคาวมหาศาลและบังเอิญท่านตายจากชาตินี้ไปแล้ว เพราะทุกคนเวลาจะตายไม่ละความคืออย่าลืมนะ อนุสตินี้ อย่าลืมนะ ดังนี้ถึง

1. นึกถึงพระพุทธเจ้า
2. นึกถึงพระธรรม
3. นึกถึงพระสงฆ์ใดองค์หนึ่ง ที่เราชอบหรือหลายองค์ก็ได้ แล้วก็สามารถนึกถึงทานการบริจาค
4. นึกถึงอภิธรรมที่เราได้ฟังแล้วไม่ต้องว่าอะไรทั้งหมดนึกเฉยๆ

นึกถึงพระพุทธเจ้า เรารักเคารพพระพุทธเจ้า เราเคารพพระธรรม เราเคารพพระอริยสงฆ์ เมื่อกล่าวถึงอานิสงส์ว่ามีมากอย่างนี้ อาตมาก็เลียงแย้มเต็มทีเพราะกำลังป่วยมาก เมื่อคืนนี้ดี 2 กว่าจะหลับ ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาคงไว้แต่เพียงเท่านี้ ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้อาตมาภาพขอตั้ง สัตยธิษฐานอังกุณพระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ และสังฆรัตนะ ทั้ง 3 ประการ จอจงคลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนามงคลสมบูรณ์พูนผล และจงเจริญไปด้วยจตุพิพรชัยทั้ง 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่านมีความปรารถนาสิ่งใด ขอให้ได้เช่นนั้นสมความปรารถนาจงทุกประการ อาตมาภาพรับประทานวิสาขนามาในรัชมิกกถา ขอยุติพระธรรมเทศนาลงคงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง การสะเดาะเคราะห์

แสดงเมื่อ

วันอาทิตย์ที่ 15 เมษายน 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

บุญญาภิ ปรโลกัสมิง ปติฏฐา โหนติ ปาณินันตติ

ณ โอกาสบัดนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา ใน **ฉัมมิกคาลา** อันเป็นเครื่อง
โสรจตรงองค์ศรัทธาบารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย วันนี้นี้มากันมากทั้งภาคเหนือ
ภาคใต้ ภาคตะวันตก ตะวันออก เมื่อคืนนี้บรรดาญาติโยมทั้งหลายที่มาจากสงขลามายังตอน
กลางคืนก็มี เป็นอันว่าวันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายร่วมกันบำเพ็ญกุศลบุญราศีอย่างมากมาย
ศาลา การทำบุญของท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้าก็ปรารถนาวันสงกรานต์เป็นสำคัญวัน
สงกรานต์ถือว่าเป็นการส่งปีเก่าและรับปีใหม่ และสิ่งที่มีความสำคัญของบรรดาท่านพุทธบริษัท
ทั้งหลายคือวันนี้เป็น **วันสะเดาะเคราะห์** คำว่าเคราะห์นี้บรรดาท่านพุทธบริษัท มันเป็นเหตุมาจาก
การบำเพ็ญกุศลมาตั้งแต่ชาติก่อน บางคนก็ทำเป็นอกุศลบ้าง บางคนก็ทำบุญเป็นกุศลบ้าง คำว่า
อกุศล คือ บาป เป็นเหตุให้เราเกิดเคราะห์ มีความไม่ค่อยสบาย เช่นมีการป่วยไข้ไม่สบาย หรือมีโรค
ร้ายเกิดขึ้นเป็น

เคราะห์ที่ 1. **ปาณาติบาต** เกิดมาชาติใหม่นี้เป็นคนมีโรครามากบ้าง อายุสั้นพลันตายบ้าง

เคราะห์ที่ 2. **อทินนาทาน** ถ้าเราทำมาจากชาติก่อน ชาติหลังนี้เป็นเหตุให้ไฟไหม้บ้านบ้าง
ลมพัดบ้าง น้ำท่วมบ้านบ้าง เกิดโจรผู้ร้ายบ้าง

เคราะห์ที่ 3. **กามเมสุมิจฉาจาร** เกิดมาชาติหลังเป็นเหตุให้คนในปกครองคือด้านบ้าง

เคราะห์ที่ 4. **มุสาวาท** เราพูดไม่จริงตามความเป็นจริงอย่างนี้ เวลาชาติหลังที่เราจะพูดให้
ใครเขาฟังเขาไม่ยอมฟัง เขาไม่ยอมเชื่อถือในคำพูด

เคราะห์ที่ 5. **การดื่มสุราเมรัย** เป็นปัจจัยให้เกิดปวดศีรษะบ้าง เป็นโรคเส้นประสาทบ้าง
เป็นโรคบ้าบ้าง

อันนี้เรียกว่า **เคราะห์** คำว่าเคราะห์จริงๆ ก็คือการทำบาป บรรดาท่านพุทธบริษัทเราทำบาป
ในชาติก่อนเคราะห์ทั้งหลาย มันก็บันดาลให้เรามาพบกัน ในชาตินี้คือติดตามมา อันนี้ขึ้นชื่อว่าความ
ดีไม่ใช่เคราะห์ โขลกที่หลังพูดถึงเรื่องของโขลก

โขลกที่ 1 เราเว้นจาก **ปาณิตบาต** เกิดมาในชาติหลังเป็นคนมีรูปร่างหน้าตาสะสวย มีโรค
น้อยมีอายุยืนนาน

โขลกที่ 2 ก็ได้แก่ละจาก **อทินนาทาน** ไม่ลักไม่ขโมยของใคร เกิดมาในชาติใหม่ มีทรัพย์
สมบัติมีสภาพปกติ มีความร่ำรวยด้วย มีความเป็นอยู่เป็นสุขไฟไม่ไหม้บ้าน โจรไม่เข้าบ้าน น้ำไม่
ท่วมบ้าน ลมไม่พัดให้บ้านพัง

โชคที่ 3 **กามาตุมิजार** เราละ คนในปกครองว่าง่ายสอนง่าย ไม่คือด้านปกครองสบาย

โชคที่ 4 **มุตาวาท** เราไม่พูดมุตาวาทในชาติก่อน เกิดมาในชาตินี้ใครจะทำอะไรก็ตาม เราพูดอย่างไรเขาเชื่อ ตามนั้น

โชคที่ 5 ก็คือว่าเราไม่คัม **สุรามรัย** มาในชาติก่อน ชาตินี้เราไม่เป็นโรคปวดศีรษะมาก ไม่เป็นโรคเส้นประสาท ไม่เป็นโรคบ้า

ก็รวมความว่าคำว่าเคราะห์ที่จะสะเดาะกันวันนี้ ก็สะเดาะบาปเก่า ตอนนี้มีปัญหาคือว่า สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า ขึ้นชื่อว่ากฎของกรรม บุญก็ดี บาปก็ดี ไม่มีใครสามารถจะลบล้างได้ นี่การสะเดาะเคราะห์ของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายก็เช่นเดียวกัน บาปเก่าเราล้างไม่ได้ แต่เราทำบุญใหม่ให้มันสูงขึ้นเหมือนกับคนที่กำลังถูกไฟไหม้ เอาน้ำไปราดหนักๆ เข้มมันก็เย็นเหมือนกันแต่ต้องราดบ่อยๆ ราดมากๆ ซ่อนี่ฉันใด การบำเพ็ญกุศลของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายเวลานี้ มีอุปมาเหมือนกับว่า ทุกข์จากหากินไม่พอใช้ ทุกข์จากโรคภัยไข้เจ็บมารบกวน ทุกข์จากพลัดพรากความรักจากกัน วันนี้เราก็มาแก้กัน วิธีแก้ก็คือ

1. บรรดาท่านพุทธบริษัทเข้าวัดมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เห็นสิ่งก่อสร้างในพระพุทธศาสนามีความเจริญรุ่งเรืองก็มีความเลื่อมใส อย่างนี้เขาถือว่าโมทนาในวิหารทานเป็นบุญใหญ่อย่างหนึ่ง แล้วก็

2. บรรดาท่านพุทธบริษัทเข้ามา เจอะพระพุทธรูป มีความเคารพในพระพุทธรูป อย่างนี้จัดว่าเป็นพุทธบูชา เป็นความดีอีกอย่างหนึ่ง มีโอกาสได้ฟังธรรมะฟังพระสวดก็ดี ฟังพระเทศน์ก็ดี ถือว่าเป็นการฟังธรรม ก็ชื่อว่ามีโอกาสได้ฟังธรรม ก็ถือว่าเป็นโชคดีอีกอย่างหนึ่ง คือ อานิสงส์อย่างหนึ่ง

3. ได้มีโอกาสถวายสังฆทาน ทั้งเป็นพานก็ดี ถวายภัตตาหารพระก็ตามเอาปัจจัยมาถวายก็ตาม ทั้งหมดนี้จัดเป็นสังฆทาน กับวิหารทานเป็นทานสูงสุดก็จัดว่าเป็นบุญใหญ่ เป็นโชคดีอีกอย่างหนึ่ง แล้วต่อมาเมื่อคืนนี้ หรือสองคืนที่ผ่านมา มีบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายโดยทั่วหน้าพากันก่อเจดีย์ทราย การก่อเจดีย์ทราย คำว่าเจดีย์เราทำสภาพเหมือนกับเจดีย์ เจดีย์ที่เขาสร้างขึ้นมาบรรจุพระธาตุของพระอรหันต์บ้าง พระพุทธรูปบ้าง อย่างนี้ถือว่าเป็นพระพุทธรูป และสังฆบูชา มีอานิสงส์ใหญ่มาก มีอานิสงส์คล้ายๆ กับสร้างพระพุทธรูป สำหรับทรายที่นำมาปั้นวัดก็จะได้ใช้ให้ในการก่อสร้าง จัดเป็น วิหารทาน

รวมความว่า บุญกุศลของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายทุกท่าน ที่มาบำเพ็ญแล้วในวันนี้ เป็นมหากุศลใหญ่ เช่นมีความนึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์นึกถึงพระพุทธรูปมีความเคารพพระพุทธรูป อย่างนี้ที่พระพุทธเจ้าตรัสว่าคนที่ไม่เคยนับถือเรามาก่อน ไม่เคยยกมือไหว้ ไม่เคยใส่บาต ไม่เคยฟังเทศน์ แต่นึกชื่อของตถาคตเฉยๆ อย่างนี้ไปสวรรค์นับเป็น โกฎิ

แต่ทว่าบรรดาพุทธบริษัททั้งหลายวันนี้ มีทั้งความเห็นท่านด้วย เคารพในท่านด้วย จะไปสวรรค์มากกว่านั้น สำหรับคนที่มีความพอใจในพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้า คำว่าพอใจในพระธรรมคำสั่งสอนในบรรดาท่านพุทธบริษัทไม่ได้หมายความว่า ชอบใจ พระเทศน์เสมอไป หรือไม่ใช่ชอบใจพระสวดเสมอไป ก็ชอบใจธรรมะอย่างใดอย่างหนึ่งที่พระ เทศน์มา หรือว่าอ่านหนังสือมา ชอบใจคำสั่งสอนส่วนนั้นๆ แล้วนำไปปฏิบัติตามแม้แต่อย่างเดียวก็ ใช้ได้ ถือว่าเป็นการเคารพพระธรรมอย่างสูงสุด นี่เป็น โขคลใหญ่ เป็นคนมีปัญญาในชาติหน้า

รวมความว่า กุศลและจรรยาสัมมาปฏิบัติ ที่บรรดาท่านพุทธบริษัทสร้างมานี้มีอานิสงส์มาก ถ้าจะว่ากันไปถ้าตายจากความเป็นคน เราก็จะลงนรกไม่ได้ เพราะกุศลใหญ่ อย่างน้อยที่สุดก็เกิด เป็นเทวดาบ้าง นางฟ้าบ้าง เป็นพรหมบ้าง บางท่านนิยมนิพพานอาจจะไปนิพพานก็ได้

แต่วันนี้เป็น วันสะเดาะเคราะห์ ก็จะต้องถึงเรื่องการสะเดาะเคราะห์สักหน่อย เวลามัน จะพอหรือไม่พอก็ไม่ทราบ การสะเดาะเคราะห์นี้มีสองอย่างบรรดาท่านพุทธบริษัทสะเดาะเคราะห์ ในชาตินี้ กับสะเดาะเคราะห์ในชาติหน้า คำว่าสะเดาะเคราะห์ในชาตินี้ ก็หมายความว่า คนที่จะมีคน ที่มีอายุสั้นพลันตายเพราะบาปที่เป็นอกุศลอย่างใดอย่างหนึ่งเข้ามาครอบงำ เป็นปัจจัยให้เราต้องตาย ก่อนอายุขัยอย่างนี้สะเดาะเคราะห์ในชาตินี้ คือถ้าทำแล้วพอทำเสร็จ เคราะห์ที่จะต้องตายในชาติ ปัจจุบันทันด่วนก็เลิกกันไปต้องแก้ตาย สำหรับสะเดาะเคราะห์ให้ชาติหน้าก็หมายความว่า คนที่ถึง อายุขัยแล้วทำอย่างไร แก้อ่างไรมันก็ไม่หาย จำเป็นที่จะต้องตาย แต่ว่าการตายของท่านจะไม่ไป อบายภูมิ จะไปเกิดเป็นเทวดา เป็นนางฟ้าบนสวรรค์บ้าง ไปเกิดเป็นพรหมบ้าง ไปนิพพานบ้าง อย่าง นี้ชื่อว่าเป็นผู้หมดเคราะห์เด็ดขาด ที่นี้การสะเดาะเคราะห์ การสะเดาะเคราะห์ในชาติปัจจุบันใครเคย ทำมาบ้าง บางที่ท่านพุทธบริษัทอาจจะคิดว่าการสะเดาะเคราะห์ในชาติปัจจุบันนี้ พระพุทธเจ้าไม่ เคยท่านแต่ความจริงท่านเคยทำ

เรื่องปรากฏว่าใน พระธรรมบท ขุททกนิกาย เรื่องมีอยู่ว่า มีพราหมณ์สองคนผิวเมื่อย เมื่อ แต่งงานกันแล้วก็มีบุตรเล็กๆ กำลังต้องอุ้ม ยังต้องอุ้มอยู่ ยังคลานไม่ไหว พราหมณ์สองคนผิวเมื่อย สำหรับพราหมณ์ผิวก็มีเพื่อนพราหมณ์อยู่คนหนึ่ง เขาเป็นพราหมณ์เป็นคณาจารย์ของพราหมณ์ มีความรู้พิเศษมาก วันหนึ่งสองคนตายาก็ไปหาพราหมณ์คนนั้น เมื่อขณะที่ไปถึง ฝ่ายมารดาที่อุ้มลูก น้อยไว้พอก็ทราบ ลูกยังเล็กมากปล่อยไม่ได้ ถึงเวลาพอกราบเสร็จก็รับลูกมา แม่ก็กราบขณะที่พ่อ กราบกับแม่กราบ ทั้งสองคนนี้พราหมณ์คนนั้นก็กล่าวว่า **ทิมายุโก** ซึ่งแปลว่า ขอเข้าทั้งสองจงเป็นผู้ มีอายุยืนยาวนาน พ่อพ่อกับแม่กราบเสร็จก็ให้ลูกกราบ จับมือให้ลูกกราบพราหมณ์ไม่ยอมพูด ท่าน พ่อซึ่งเป็นเพื่อนกัน ก็ถามว่าเวลาผมกราบก็ดี ภรรยากราบก็ดีท่านบอกว่า **ทิมายุโก โทตุ** เป็นผู้มีอายุ ยืนยาวนาน แต่ว่าพอลูกผมกราบท่านนิ่งเพราะอะไร พราหมณ์ก็บอกว่า ถ้าฉันพูดไปมันก็เป็น การ โทหก เขาถามว่าทำไมละ พราหมณ์บอกว่าอีก 7 วัน ข้างหน้านี้ลูกของท่านจะตาย ถ้าเรากล่าว **ทิมายุโก โทตุ** ในเมื่อ 7 วันลูกตาย ฉันก็พูดโทหกฉันเลยไม่พูด พราหมณ์ผู้เป็นพ่อก็ถามว่า ท่านรู้ว่า ลูกผมจะต้องตายเพราะเหตุนี้ แต่ท่านรู้วิธีแก้ไหม พราหมณ์ก็บอกว่า ฉันรู้เป็นแต่แก้รู้ แต่แก้ไม่ได้ แต่ว่าพระสมณโคดมนี้ท่านรู้ด้วย ทำแก้ได้ด้วย

ทั้งสองคนตายเขาก็พากันไปหาพระพุทธเจ้า พราหมณ์แนะนำไป พอเข้าไปถึงที่แรกพ่อ
กราบ พระพุทธเจ้ากล่าวคำว่า **ทิมายุโก โทตุ** เจ้าจึงเป็นผู้มีอายุยืนยาวนานเหมือนกัน พ่อแม่ส่งลูกให้
พ่อกราบ ท่านก็กล่าวอย่างนั้น พอให้ลูกกราบท่านเฉยเหมือนพราหมณ์ พราหมณ์ก็ถามพระพุทธเจ้า
ใหม่ พระพุทธเจ้าก็บอกว่าลูกของเธอจะตายภายในเจ็ดวัน วันที่เจ็ดจากวันนี้ไปตายแน่ เขาก็เลยถาม
ว่าจะมีวิธีแก้ไหม พระพุทธเจ้าบอกวิธีแก้มี ถ้าตายแบบนี้วิธีแก้ ถ้าตายแบบหมดอายุขัยไม่มีวิธีแก้
วิธีแก้ของคนที่มีอายุขัยก็หมายความว่า ให้คนทำใจให้เป็นบุญเสีย ช่วยให้เป็นบุญ ตายจากความ
เป็นคน ไปสวรรค์ ไปพรหมโลก ไปนิพพาน พ้นจากอบายภูมิ นี่แก้คนที่หมดอายุขัย ฉะนั้นการ
สะเดาะเคราะห์วันนี้ก็แก้สองอย่างเหมือนกัน

ขอเล่าเรื่องพราหมณ์ต่อไป พราหมณ์ก็ถามองค์สมเด็จพระจอมไตรว่า ภันเต ภควา ข้าแต่
องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญพระพุทธเจ้าข้า ถ้าอย่างนั้นวิธีแก้ไขจะทำอย่างไร

พระพุทธเจ้าก็บอกว่า เจ้ากลับไปบ้านไปทำโรงพิธีเข้าไว้ และมีมนต์พระสงฆ์ใน
พระพุทธศาสนานี้ไปนั่งล้อมเด็กแทนสายสิญจน์ สมัยนี้เขาใช้สายสิญจน์เขากลับเปลื้องข้าวพระมาก
อี ไซ้ไหม อาจารย์หง่า เอาพระไปนั่งล้อมเปลื้องข้าวเอาสายสิญจน์ไปล้อมแทนไซ้ไหม แต่ระวังให้ดี
นะ สายสิญจน์ขามเมื่อไรก็เมื่อวันนั้นและ อี พระส่อเสียดอีกรอบหนึ่ง เอาพระไปนั่งล้อมรอบ ให้พระ
สวด **พระปริตร** เจ็ดวันเจ็ดคืน แต่มีพระเปลี่ยนกัน เวลานั้นพระลูกศิษย์พระพุทธเจ้าท่านมาก

ก็ความก็มีอยู่ว่า เด็กคนนี้เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วในระยษะนั้นปรากฏว่า มียักษ์อยู่คนหนึ่งได้รับพร
จาก **ท้าวเวสสุวรรณ** คำว่าพรคือเป็นคำสั่ง คำสั่งว่า เด็กคนนี้เคยฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมาในชาติก่อน ทำบาป
มามากโทษปาณาติบาตมาก แต่ความจริงอายุขัยของเธอถ้าเป็นอายุขัยมัน 120 ปี แต่ว่าบาปตัวนี้กำลัง
เข้าถึงสถิตเข้ามา เข้ามาลบล้าง มันเป็นเกณฑ์ของบาปที่จะเข้ามาทำลาย ขอให้ยักษ์ตนหนึ่งคือเทวดา
องค์หนึ่งเข้าไปเอาชีวิตของเด็กคนนี้มาตามเวลาที่กำหนดไม่ใช่เทวดากำหนดกฎของกรรมที่ทำไว้
ฉะนั้นเทวดาแกก็มาจ้อง ท่านสั่งให้เอาวันที่เจ็ด ไม่ได้สั่งให้เอาวันที่ห้า ที่หก หรือที่สาม ที่สี่ ไม่ใช่
อย่างนั้น ที่เจ็ดจากวันนี้เป็นต้นไป จงเอาชีวิตเด็กคนนี้มา ท่านเทวดาองค์นั้นเมื่อได้รับฟังแล้วก็
ปฏิบัติตามคือ มาคอยอยู่มาถึงคอยอยู่ถ้าวันที่เจ็ดเมื่อไรจะเอาเมื่อนั้น

ก็เป็นอันว่า ตั้งแต่วันที่หนึ่งเป็นต้นไปองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาให้พระไปนั่ง
ล้อม แล้วก็สวดพระปริตรเปลี่ยน ยักษ์เข้าไม่ได้เพราะนั่งล้อม ต่อมาเมื่อถึงวันที่เจ็ดจริงๆ องค์สมเด็จพระ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เสด็จลง พระพุทธเจ้าเสด็จ พรหมกับเทวดาก็ต้องมาหมด ยักษ์จะมีสภาพ
เหมือนกับพลทหาร ก็ต้องไปอยู่ไกลลิบขอบจักรวาลเข้าไม่ถึง พระพุทธเจ้านั่งอยู่ตั้งแต่เช้าวันที่เจ็ด
ถึงรุ่งวันที่แปด พอถึงวันที่แปดยักษ์ก็หมดอำนาจหมดคำสั่ง ออกนอกเหนือคำสั่งไม่ได้ก็เป็นอันว่า
เด็กคนนั้นไม่ตาย ต่อมาก็บวชเป็นเณร และก็บวชเป็นพระมีนามว่า **อายุวัฒนกุมาร** ให้นามใหม่ตั้ง
ชื่อใหม่ว่า กุมารที่มีอายุยืนยาวนาน ท่านเลยต้องมีอายุไปถึง 120 ปี จึงตาย

นี่การสะเดาะเคราะห์วันนี้ก็เหมือนกัน บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายหากว่าท่าน
ทั้งหลายจะต้องมีเคราะห์กรรม ในระหว่างชีวิตต้องตายก่อนอายุขัยเราทำกันได้ วันนี้สามารถทำได้

แต่ถ้าบังเอิญบรรดาญาติโยมพุทธบริษัททั้งหลายจะหมดอายุขัยจริงๆ คำว่าสิ้นอายุของบุญเก่า ว่าต้องเกิดอายุเท่านั้นเท่านั้น จึงจะต้องตายถ้าหมดอายุจริงๆ ก็ต้องต่อกันไปเพื่อชาติใหม่ หมายความว่า ท่านตายไปแล้วจากความเป็นคน เป็นคนอย่างต่ำก็ไปเกิดเป็นเทวดาบ้าง นางฟ้าก็บ้าง และเป็นพรหมบ้าง ถ้าใครจิตใจนิยมพระนิพพานก็ไปนิพพานได้

ตัวอย่างเมื่อองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า มีสาวกคือลูกศิษย์ พระพุทธเจ้าองค์หนึ่งมีนามว่า **ขัมมิกอุบาสก** เป็นชาวบ้านอย่างญาติโยมพุทธบริษัทอย่างนี้ มีความเคารพในพระพุทธเจ้า ในพระธรรม ในพระอริยสงฆ์ ก็เรียกว่าเป็นคนที่ประกอบไปด้วยธรรม

อย่างท่านทั้งหลายที่มาวันนี้ทั้งหมดก็ถือว่าเป็น **ขัมมิกอุบาสก** บ้าง **ขัมมิกอุบาสิกา** บ้าง คือขึ้นชื่อว่าเป็นผู้ชายที่ประกอบไปด้วยธรรม เป็นผู้ชายหญิงที่ประกอบไปด้วยธรรมเหมือนกันในกาลครั้งนั้นปรากฏว่า **ขัมมิกอุบาสก** จะสิ้นอายุขัยจะต้องตาย ฉะนั้น **ขัมมิกอุบาสก** ก็คิดว่าถ้าเราตายคราวนี้ ก็ไม่ควรจะไปอบายภูมิก็คิดในใจว่าก่อนจะตายขอฟังธรรมดีกว่า ก็จึงไปนิมนต์พระมาจากสำนักขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระก็มาสวดบังเอิญพระพุทธเจ้าส่งพระดีมาทั้งหมดคือไม่มีใครได้ทิพจักขุญาณ เลย (อาจารย์หง่า นะ ถ้ามีใครได้ทิพจักขุญาณมาก็จะไม่เป็นเรื่องสงสัย) พอถึงบ้านก็ตั้งใจจะสวดพระปริตร พอเริ่มตั้งนโม พอเริ่มตั้งนโมก็ปรากฏว่ามีเทวดาหกชั้นคือ

1. ชั้นจาตุมหาราช
2. ชั้นดาวดึงส์
3. ชั้นยามา
4. ชั้นดุสิต
5. ชั้นนิมมานรดี
6. ประนิมิตวสวัตดี

เทวดาทั้งหมดมาเต็มจักรวาล แต่ละชั้นต่างๆ เอารถทิพย์มารอรับในเมื่อพระยังไม่สวดแกกก็ไม่พูด เทวดาแค่รอรับเฉยๆ เห็นเต็มฟ้าเต็มจักรวาลแพรวพราวสวยเป็นระยับ แต่ทว่าพอพระเริ่มสวดบุญเริ่มเกิด เกิดใหม่อีกครั้งหนึ่งบุญเต็ม เทวดาก็ต่างชวนบอกท่านครับ ผมอยู่ **ชั้นจาตุมหาราช** ชั้นรถผม **ชั้นดาวดึงส์** ก็บอกว่าผมอยู่ **ชั้นดาวดึงส์** ชั้นรถผม อย่างนี้เป็นต้น เสียงเทวดา เสียงนางฟ้าต่างคนต่างชวนทั้ง 6 ชั้น

ในเมื่อเทวดากับนางฟ้าเต็มจักรวาล เสียงมันดังขนาดไหน เสียงก็ดังแซดออกไปเป็นเหตุให้ **ขัมมิกอุบาสก** ไม่ได้ยินเสียงพระสวด พระสวดไกลๆ ไม่ได้ยินเสียงได้ยินแต่เสียงเทวดาท่านจึงได้โบกมือให้เทวดาหยุดก่อน บอกว่าหยุดก่อน หยุดก่อน ช้าก่อน ช้าก่อน หยุดก่อน พระมองเห็นก็แปลกใจว่า เอ๊ะ ต้องการให้เรามาสวดเมื่อเราเริ่มสวด ท่านก็ต้องงานให้หยุด พระก็หยุด พอพระหยุดแล้วก็ไม่เห็นท่านว่าอะไรต่อไปอีก พระก็นึกในใจว่า เมื่อต้องการให้เรามาสวดให้ฟังเราก็มาสวด แต่ทว่าเวลานี้ผู้ต้องการฟังสวดไม่มีความต้องการจะฟัง การอยู่ของเราไม่เป็นประโยชน์เราก็กลับคิดว่า ต่างคนต่างพากันกลับ

เมื่อพระกลับออกไปแล้ว บรรดาลูกหญิงลูกชายก็เกิดความเสียใจว่า พ่อของเรามีความเคารพในพระพุทธศาสนาเป็นคนมีทานในการให้เป็นปกติ รักษาศีลมาปกติ ไปฟังเทศน์จากพระพุทธเจ้าเป็นปกติ ปฏิบัติธรรมเป็นปกติ เป็นคนดีอยู่มาก และก็จะตายขนาดนี้ ป่วยไข้ไม่สบายใกล้จะตาย กลับเป็นคนเพื่อฝันไว้สติก็ร้องไห้

ท่านธัมมิกอุบาสก เห็นลูกสาวลูกชายร้องไห้ก็ถามว่าร้องทำไม ลูกสาวลูกชายก็บอกว่า คุณพ่อเพื่อไปนี้ถ้าตายจะลำบาก ท่านก็บอกว่าท่านไม่ได้เพื่อ ท่านพูดถึงเทวดา นางฟ้าลูกก็มองไม่เห็นลูกๆ ก็บอกว่าเทวดานางฟ้าไม่มีนะพ่อนะมีแต่อากาศเปล่าๆ พ่อก็ยืนยันว่ามี ในที่สุดท่านก็บอกว่าสวรรค์ทั้ง 6 ชั้นมี **ชั้นจาตุมาหาราช ชั้นดาวดึงส์ ชั้นยามา ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี ชั้นปรนิมมิตวสวัตตี** ทั้ง 6 ชั้นนี้ เทวดาชั้นไหนสบายที่สุด และดีที่สุด และมีความสุขที่สุดบรรดาลูกทั้งหลายของเขาก็มีความรู้ เคารพในพระพุทธเจ้าเหมือนกัน เขาก็มีความรู้เขาก็บอกว่าเทวดา **ชั้นดุสิต** มีความสุขที่สุด พ่อก็เลยบอกว่าถาอย่างนั้นเจ้าจงนำพวงมาลัยมาใส่ให้พ่อพวงหนึ่ง เมื่อนำมาให้ท่านแล้ว ท่านก็บอกว่า พ่อจะโยนพวงมาลัยนี้ให้คล้องจอนรธ **ชั้นดุสิต** **ท่านธัมมิกอุบาสก** ก็โยนไปตามนั้น ใ้พวงมาลัยก็ไปคล้อง **จอนรธชั้นดุสิต** มันก็ลอยในอากาศ ลูกก็เห็นแต่พวงมาลัยในอากาศไม่เห็นรศทิพย์ ท่านก็เลยบอกว่าที่พวงมาลัยค้างอยู่นั้นไม่ใช่ค้างในอากาศของหนักค้างอยู่บนอากาศไม่ได้ มันต้องหล่นลงมา แต่นี้ไปค้างที่จอนรธทิพย์ **ชั้นดุสิต** ในที่สุดท่านก็ลาลูกหลาน ท่านก็ตาย เกิดที่ **ชั้นดุสิต**

นี้แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัท การสะเดาะเคราะห์ของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายก็เป็นการสะเดาะเคราะห์กันสองอย่าง เพราะเคราะห์ไม่เสมอกันบุคคลทั้งหลายซึ่งมานั่งที่นี่ มีบุญมีบารมีไม่เสมอกัน มีกรรมไม่เสมอกัน รับและลดหลั่นต่างกันบ้าง ถ้าบังเอิญมีบุคคลใดจะมีอายุสั้นพลันตาย นั่นก็หมายความว่าท่านท่านอาจจะต้องตายก่อนอายุขัย สมมติว่าอายุขัยเขากำหนดมา 60 ปี แต่ท่าน 20 ปีบ้าง 30 ปีบ้าง จะต้องตายอย่างนี้ การสะเดาะเคราะห์วันนี้ทำอย่างนี้ได้เป็นผลตามนั้น คือตายตามอายุขัย ไม่ต้องตายตามอายุที่เข้ามาตัดรอน แต่ถ้าบุคคลใดถ้ามีอายุขัยจำเป็นจะต้องตาย หมดอายุ หมคบุญบารมี แต่การบำเพ็ญกุศลของท่านทั้งหลายในครั้งนี้ก็จะป็นปัจจัยตายจากความเป็นคนอย่างน้อยไปสวรรค์ อย่างกลางไปพรหมโลก อย่างสูงสุดไปนิพพาน ในเมื่อเวลานั้นยังเหลืออยู่อีก 5 นาที ก็ขอพูดต่อไป เสียงก็แผ่โยมวันนี้ไม่ค่อยสบายมาก ก็เป็นอันว่าบุญของท่านทั้งหลายที่ทำแล้วในวันนี้คือ

1. พุทธบูชา ท่านบูชาพระพุทธเจ้าด้วยความเคารพ การบูชาพุทธเจ้าตามที่กล่าวไว้ในตอนต้นตามที่กล่าวถึง **อทินนปุพพพราหมณ์** ที่ถามพระพุทธเจ้าว่าคนที่ไม่เคยยกมือไหว้ท่าน ไม่เคยใส่บาตร ไม่เคยฟังเทศน์ แต่ว่าเวลาจะตายนึกถึงชื่อท่านตายไปเกิดบนสวรรค์มีไหม พระพุทธเจ้าบอกว่ามีนับเป็นโคกฐิตที่ท่านจึงเรียก **มัญญุถุณทล** มาเป็นเครื่องยืนยัน แสดงว่าบุญที่ 1 ของบรรดาท่านทั้งหลายที่ทำแล้วในวันนี้ ท่านได้แล้วในเบื้องต้น คือเคารพในพระพุทธเจ้า

ประการที่ 2 เคารพในพระธรรม การทำบุญด้วยปัจจัยที่ดี ถวายเป็นสังฆทานก็ดี ถวายเป็นภัตตาหารพระก็ดี ถวายของพระก็ดี อย่างนี้ถือว่าเชื่อในพระธรรม เราจะมีความรู้สึกว่า การถวายของแก่พระ ถวายอาหารแก่พระจะเป็นบุญ เป็นกุศลได้ ก็เพราะอาศัยฟังธรรมเป็นการเคารพในพระธรรม นี่ประการที่ 2 ท่านก็ทำได้เหมือน **ธัมมิกอุบาสก** แล้ว

ประการที่ 3 บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทผู้เป็นสาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ก็มีความเคารพในพระสงฆ์ ถ้าไม่มีความเคารพในพระสงฆ์จริง ก็ไม่มาจากแดนไกล ไม่มีใครมาวัด ไม่มีใครมาทำบุญ คนที่มาทำบุญก็ดี มาวัดก็คือนี่เป็นความเคารพในพระสงฆ์ ก็รวมความว่า ไตรสรณคมนั้นทั้ง 3 ประการ คือ **พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา** ท่านทำแล้ว ถ้าคนมีบูชาทั้ง 3 ประการอย่างนี้มีประจำใจ ตายแล้วลงอบายภูมิไม่ได้ นั่นก็หมายความว่า พระจะขวางทางไม่ให้ลงนรก บังเอิญกรรมบางอย่าง ที่ท่านทำเป็นบาปมาแล้วในกาลก่อนมันจะนำลงนรคนั้น มันจะถูกพระขวาง คำว่าพระขวางอย่างไรนั้น ก็หมายความว่า เวลาที่ก่อนท่านจะตาย ก่อนที่บาปจะเข้ามาสิงใจท่าน ท่านจะได้เห็นภาพพระ เห็นภาพพระมาลอยข้างหน้า จะเป็นพระพุทธรูปบ้าง บางทีก็เป็นพุทธรูป บางทีก็เป็นรูปพระสงฆ์ บางทีก็เป็นส่วนที่เป็นบุญที่เป็นกุศล บางทีก็เป็นเทวดาเป็นนางฟ้าหากว่าใจเป็นกุศลในเวลานั้น บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนจะตายลงนรกไม่ได้

เหลือเวลาอีก 5 นาทีก็จะขอเล่าเรื่องปัจจัยให้ฟังสักเรื่องหนึ่ง อาตมามีเพื่อนอยู่คนหนึ่งบวชพร้อมกัน แต่ว่าเขาบวชได้พรรษาเดียวเขาก็สึก สึกแล้วก็ไปแต่งงาน เมื่อแต่งงานแล้วในกาลสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เขาต้องถูกเกณฑ์ไปที่ **เพชรบูรณ์** ก็สร้างสถานที่ของทหารแล้วก็ไปไร่ไถใหญ่มาจากที่นั่น กลับมาถึงบ้านก็เลยเป็นโรคปอดอักเสบถึงเป็นวัณโรค เขาอยู่ใกล้วัด **บางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** เวลานั้นอาตมาเป็นเจ้าอาวาสอยู่ที่นั่นในเมื่อเขาป่วยหนักอาตมาก็ไม่อยู่ไปเทศน์ เวลานั้นเทศน์เดือนกว่าถึงกลับวัด

ขณะที่กลับมาถึงวัดก็มีคนส่งข่าวมาบอกว่า **จวน** เขาชื่อ **จวน จวน** เพื่อนของท่านเมื่อบวชณะเวลานี้ป่วยหนักมาก พูดไม่มีเสียงแล้ว บ้านเขาอยู่ข้างวัดอาตมาก็เลยชวนพระอีก 5 องค์ไปเยี่ยม พอไปถึงก็ไปนั่งใกล้ๆ ก็ถามว่า **จวน** จำฉันได้ไหม เขาก็พูดแผ่วเบามากกว่า จำได้ครับ เขาจะยกมือไหว้ แต่ก็ไหว้ไม่ไหวแสดงถึงความเคารพ ฉันก็เลยถาม ฉันนึกในใจว่าคนที่เขาจะตายถ้าจะไปนรกมันต้องเห็นกองไฟ ถ้าจะไป สวรรค์ต้องเห็นพระ หรือเห็นสิ่งที่เราทำบุญตามแบบฉบับ ก็ถามว่า **จวน** เวลานี้เธอเห็นอะไร เขาตอบเห็นไฟครับ เสร็จ ฉันบอกเสร็จจนะ เห็นกองไฟ ถามว่ากองไฟไหม บอกกองโตครับ ตั้งอยู่ใกล้หรืออยู่ไกล บอกอยู่ไม่ไกลครับ ใกล้ๆ นี้แหละครับ

ก็นึกในใจว่าถ้าเห็นกองไฟอย่างนี้ มันลงนรกกันแน่ และพวกนี้จะไม่ผ่านสำนักพระยายม ไม่มีการสอบสวน ลงดิ่งเลยบาปหนักมาก จึงถามภรรยาเขาว่ามีสตางค์ไหม ถ้ามีสตางค์ฉันขอสักหน่อย เขาบอกมี 20 บาท บอกเอา 20 บาทก็เอาขอเงิน 20 บาทนี้ ชำระหนี้สงฆ์เช่นเคย เอาของสงฆ์มาจากวัดที่มีพระก็วัดที่ไม่มีพระก็ดี นำมาด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี หรือด้วยเจตนาก็ตาม ขอชำระหนี้สงฆ์ด้วยเงิน 20 บาท แก่ก็พยักหน้า อาตมาก็ถามว่าพระเห็นชอบด้วยไหม ถ้าพระ

เห็นชอบด้วยก็สาธุพร้อมกัน พระก็สาธุ ทีหลังก็ถามใหม่ ถามว่า จวน เวลานี้กองไฟยังมีไหม เขาบอกไม่มีแล้วครับ ถามว่ามีอะไร เห็นพระนะประธานในโบสถ์มาลอยอยู่ข้างหน้า ก็เลยนั่งยิ้มดีใจ เอาเสียวเราแย่ง พระยายม นะ เรียกว่าแย่ง พระยายม เสียวอีกคนหนึ่งแล้ว บอกว่า จวน ต่อนี้ไปภาวนาว่า พุทโธ นะ (เทปหมด)

พระธรรมเทศนา เรื่อง อานิสงส์ของบุญ

แสดงเมื่อ

วันอังคารที่ 1 พฤษภาคม 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

บุญญาภิ ปรโลกัสมิง ปติภูจฺจา โหนติ ปาณินันตติ

ณ โอกาสนี้ อาตมภาพจะแสดงพระสัทธรรมเทศนา อานิสงส์ของบุญญาภิคาถา เพื่อเป็นเครื่องโสรจสรองครุฑชาบารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดีทั้งหลาย ได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญกุศลประจำปักษ์ในวันนี้ การทำบุญของบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ความต้องการก็มีอยู่ว่า ต้องการความพ้นทุกข์ความพ้นของบรรดาพุทธบริษัทจริงๆ มี 3 ชั้น ด้วยกันคือ

1. สวรรค์
2. สวรรค์
3. นิพพาน

และเวลานี้ ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัทท่านใดมีความปรารถนานิพพานไว้เป็นเบื้องหน้า แม้จะตายจากความเป็นคน เป็นเทวดาก็ตาม เป็นพรหมก็ตาม มีหวังพระนิพพานอย่างยิ่ง ทั้งนี้ก็เพราะว่าในศาสนาที่ยังมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกองค์หนึ่ง มีนามว่า พระศรีอาริย์เมตตราช จะตรัสไม่นานนัก สมมติว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทเกิดบนสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์เทวโลก บนดาวดึงส์ นี้เขามีเวลาอยู่ 1000 ปีทิพย์ แต่ว่าท่านจะอยู่เพียง 300 ปีทิพย์ ก็พบ พระศรีอาริย์ แล้ว เมื่อพบองค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ฟังเทศน์เพียงครั้งที่ 2 เทวดานางฟ้าพวกนั้นก็จะเป็นพระอรหันต์ต่อไปเป็นอันว่า ขณะใดที่องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ ขณะที่พระองค์เทศน์จบเทวดากับนางฟ้าพรหมเป็นพระอริยเจ้ามากกว่ามนุษย์

ในการบำเพ็ญกุศลของบรรดาพุทธบริษัทวันนี้มีอะไรบ้างที่เป็นบุญเป็นกุศลในอันดับแรก บรรดาท่านพุทธศาสนิกชน ตั้งใจจะมาบำเพ็ญกุศลในพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัด คำว่าวัดก็มีทั้งพระพุทธรูป มีทั้งพระธรรม มีทั้งพระสงฆ์การนึกถึงวัดก็คือว่านึกถึง 3 อย่างคือ 1. นึกถึงพระพุทธรูป นึกถึงพระธรรมด้วย นึกถึงพระอริยสงฆ์ด้วย การนึกถึงพระพุทธรูปเป็น พุทธานุสติกรรมฐาน การนึกถึงพระธรรมคำที่พระสวด หรือคำที่พระเทศน์ เป็น ธรรมานุสติกรรมฐาน การนึกถึงพระสงฆ์เป็น สังฆานุสติกรรมฐาน กรรมฐานทั้ง 3 อย่างนี้ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัทท่านใดต้องการมีความมั่นคงอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะเป็น พุทธานุสติ นึกถึงพระพุทธรูปก็ดี เป็น ธรรมานุสติ นึกถึงพระธรรม เป็น สังฆานุสติ นึกถึงพระสงฆ์ก็ดี โดยเฉพาะไว้ กำลังใจมีความมั่นคงตรงต่อพระพุทธรูป หรือพระธรรม หรือพระสงฆ์องค์ใดองค์หนึ่งโดยเฉพาะ อย่างนี้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตายแล้วลงนรกไม่ได้ อย่างน้อยที่สุดก็ต้องไปสวรรค์

นอกจากนั้นบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านตั้งใจไว้ว่า มาถึงวัดเราจะรับ **ศีล 5** ก็ดี ขึ้นชื่อว่า ศีล **อานิสงส์ของศีล** ก็มีอยู่ว่าการที่พระพุทธรเจ้าตรัสไว้ตอนท้ายว่า **สีเลนะ สุกติง ยันติ** ศีลเป็นปัจจัยให้เกิดบนสวรรค์ **สีเลนะ โภคัสถปทา** ศีลเป็นปัจจัยให้เราเกิดไปชาติหน้า มีทิพยสมบัติมาก **สีเลนะ นิพพุติง ยันติ** ศีลเป็นปัจจัยให้เข้าพระนิพพานได้โดยง่าย รวมความว่า คำตั้งใจขั้นที่ 2 ของบรรดาท่านพุทธบริษัททำให้เกิดบนสวรรค์ก็ได้ เกิดบนพรหมโลกก็ได้ บนนิพพานก็ได้

ในขั้นที่ 3 บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ตั้งใจรับรสพุทธพจน์เทศนาเป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันนี้เป็นตัว **ปัญญา** เป็นปัจจัยทำให้เข้าถึงนิพพานโดยง่าย เช่นเดียวกัน

สำหรับวันนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน จะขอนำเอาพระสูตร ที่บุคคลคนหนึ่งซึ่งไม่เคยมีความเคารพในพระพุทธรเจ้า พระธรรม ในพระอริยสงฆ์มาก่อนแต่ว่าพอใกล้จะตายจิตใจนึกถึงองค์สมเด็จพระชินวรคือ พระพุทธรเจ้าเพียงชั่วขณะเดียว เขาตายจากความเป็นคน เขาเกิดเป็นเทวดาบนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** ต่อมาขณะที่เป็นเทวดาฟังเทศน์จากพระพุทธรเจ้าจบเดียว เป็น **พระโสดาบัน** เวลานี้ท่านยังอยู่บนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก**

เรื่องนี้ความก็มีอยู่ว่า เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จประทับอับยังตำราญ อิริยาบถปรากฏอยู่ใน **พระเชตะวันมหาวิหาร** เวลานั้นองค์สมเด็จพระพิชิตมาร เสด็จมาโปรดบรรดาท่านพุทธบริษัทในที่ต่างๆ ก็มีพราหมณ์คณะหนึ่งซึ่งเขาเป็นพราหมณ์ความจริงพราหมณ์ที่นับถือพระพุทธรเจ้าก็มีมาก พระที่บรรลอรหันต์ทั้งหลายที่พราหมณ์นั้นมีมาก แต่ว่าพราหมณ์ก็กนี้เขาเป็นครูพราหมณ์เขาเป็นคณาจารย์สอนความรู้ของพราหมณ์ ก็เลยไม่นับถือพระพุทธรเจ้า เขาถือว่าเขาก็หนึ่งในศาสนาเช่นเดียวกัน

ฉะนั้นพราหมณ์ตระกูลนี้เมื่อเห็นองค์สมเด็จพระภควันต์บรมศาสดาก็ดี พระสงฆ์ก็ดี เขาไม่เคยยกมือไหว้ เขาไม่เคยใส่บาตร เขาไม่เคยฟังเทศน์ เพราะศาสนาของเขาก็มี และพราหมณ์ผู้นี้มีนามว่า **อทินนปุพพพราหมณ์** แปลเป็นใจความว่า พราหมณ์ผู้ไม่เคยให้อะไรใครมาในกาลก่อน คือคำว่าทานนะเขาไม่เคยให้ เขาก็สอนลูก สอนหลาน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกัน แม้แต่ทานก็ไม่เคยให้ แต่ว่าท่านพราหมณ์ผู้นี้มีลูกชายอยู่คนเดียว เป็นมหาเศรษฐีด้วย

ต่อมาลูกชายเกิดอาการป่วยขึ้นมา แจะไปหาหมอรักษาเกรงว่าจะเสียดวงค์มาก ค่าหมอก็จะเสียค่ายาที่จะเสีย จะซื้อยามาจากตลาดในร้านค้าของหมอรักษา ก็เกรงว่าจะเสียดวงค์มาก เสียตายทรัพย์ จึงได้ถามหมอ หมอก็ได้บอกว่ายากกลางบ้านคนเป็นโรคผอมเหลืองมารักษาเองเก็บสมุนไพรมารักษาเอง ในไม่ช้าลูกชายก็ตาย แต่ว่าก่อนที่ลูกชายจะตาย ในขณะที่ลูกเจ็บหนักพราหมณ์มีความรู้สึก ว่าเราเป็นคนร่ำรวยเป็นมหาเศรษฐี เวลานี้ลูกชายอยู่ในห้อง มีความสวยสดงดงามมาก เครื่องประดับประดามาก ดีไม่ดีพวกญาติทั้งหลายทราบว่าลูกชายเราป่วย ถ้าเขามาเยี่ยมลูกชายของเรา เห็นของที่มีค่ามาก เขาขอเราก็คงจะต้องให้ ก็เกิดเสียตายขึ้นมา เลยยกลูกชายมานอนที่ระเบียบหน้าบ้านออกนอกห้อง

ลูกชายก็มีความรู้สึกว่เวลานี้พ่อก็ดี แม่ก็ดี ไม่ใช่ที่พึ่งของเรา เราป่วยหนักจะหาหมอมา รักษาพ่อกับแม่จะเสียคยเงิน จะซื้อยาจากร้านหมอมารักษาแม่ก็ยงเสียคยเงิน เรานอนในห้องดี ๆ เวลานี้เราป่วยหนัก เอาเรามาอนไว้ที่ระเบียบบ้าน ไม่มีอะไรแวดล้อม ก็มีความรู้สึกว่ พ่อก็ดี แม่ก็ดี ทรัพย์สมบัติก็ดี ไม่ใช่ที่พึ่งของเราเวลานี้ เราป่วยหนัก เราไม่มีที่พึ่ง เคยได้ยินข่าวเขาเล่าลือกันว่ **สมเด็จพระสมณโคดม** เป็นพระใจดีมาก สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าสงเคราะห์ไม่เลือกว่ผู้ใด เขาจึง คิดในใจว่ ขอเวลานี้พระองค์สมเด็จพระจอมไตรคือพระสมณโคดม มาช่วยโปรดให้ ข้าพระพุทธเจ้าหายจากโรคภัยไข้เจ็บด้วยเถิด

เวลานั้น ก็เป็นเวลาท้องสมเด็จพระชินศรีบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไปบิณฑบาต พอดีกับ **พระอนนท** พอดีบ้านนั้นก็ทรงเปล่งฉัพพรรณรังสีรัศมี 6 ประการ เกิดเป็นแสงสว่าง ปรางูข้างหน้าของเธอ ความจริงนะ **มัญญุณฺทลลิต** เธอหันหน้าเข้าข้างฝา พอเห็นแสงแปลก ประหลาดก็เหลียวหน้าไปดูเห็นพระพุทธเจ้าข้า ก็นึกในใจว่ ขององค์สมเด็จพระจอมไตรบรม ศาสดา โปรดสงเคราะห์ให้ข้าพเจ้าหายจากโรคเดีวนี้เถิด ขณะที่เขานึกถึงพระพุทธเจ้ามารักษาให้ หายจากโรค แต่ความจริงเขาไม่ได้หาย คนมันถ้าจะตายเสียอย่างหนึ่งทำอย่างไรก็ตาย พระพุทธเจ้า เองก็ยังมีพยานเมื่อหมอดอายุขัย แต่ว่พระพุทธเจ้าก็ช่วยเขาได้ คือในขณะที่พระพุทธเจ้าผ่านไป ประเดีวเดียวเขาก็ตาย ตายทั้งๆ ที่จิตใจนึกถึงพระพุทธเจ้าอยู่ อาศัยบารมีขององค์สมเด็จพระบรม ครุและบุญที่เขานึกถึง ที่เรียกว่ **พุทธานุสสติ**

อย่างนี้เขาเรียกว่ **พุทธานุสสติ** นึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ ตายจากความเป็นคนก็ไป เกิดเป็นเทวดาบนสวรรค์ ชั้นดาวดึงส์เทวโลก มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่มีนางฟ้า 1000 เป็นบริวาร

ตามธรรมดาเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดี ทุกท่านมีสภาพเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง เมื่อตาย จากความเป็นคนไปเกิดในวิมานมีวิมานเป็นที่อยู่ มีบริวารเพื่อกทพย์มีความสุข ก็มักจะนึกย้อน ถอยหลังว่ เดิมทีเราเกิดเป็นมนุษย์ เราทำอะไรจึงได้สมบัติขนาดนี้ **มัญญุณฺทลลิต** ก็เช่นเดียวกัน ก็มี ความรู้สึกว่เวลานี้ เรามีวิมานเป็นทิพย์ เรามีกายเป็นทิพย์ เรามีนางฟ้าเป็นบริวารเป็นทิพย์ตั้ง 1000 องค์ ทุกอย่างเป็นทิพย์หมดมีความสุขหมด เพราะอาศัยบุญอะไรเป็นเหตุ ก็ทราบว่เพราะอาศัยนึก ถึงองค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ คือพระพุทธเจ้าให้ช่วยรักษาโรคให้หาย แต่กาลเวลาชีวิตของเรา เข้ามาถึง โรคไม่สามารถจะหายได้ และแล้วเราก็ตาย เราตายจากความเป็นคนมาเป็นเทวดามี ความสุขมากกว่ามาก เขาก็คิดย้อนถอยหลัง ไปถึงพ่อของเขาด้วยว่ เวลานี้พ่อกับแม่มีความสุขดีหรือ เปล่า ก็ทราบว่ เวลานี้ท่านผู้เป็นพ่อขี้เหนียวแสนขี้เหนียว เวลาลูกป่วยเสียคยเงินมากกว่าเสียคย ชีวิตของลูกคือเป็นมหาเศรษฐี เวลานี้มาขึ้นที่ปากหลุมฝังศพ มาขึ้นพรรณนาร้องไห้ขอให้ลูกกลับมา ใหม่ เพราะมีลูกคนเดียว ท่านจึงมีความรู้สึกว่ พ่อของเราเป็นคนพาล คำว่พาลนะ เขาแปลว่ โง่ พ่อของเราเป็นคนโง่เวลานี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงอุบัติขึ้นแล้วในโลก ไม่มี ความเคารพถือตัวว่เป็นคนมีธรรมะ แต่ความจริงธรรมะของพ่อเป็นธรรมะที่ผิดไม่ใช่ถูก ไม่สามารถจะ ช่วยให้พ้นทุกข์ได้ จึงตั้งใจจะไปสงเคราะห์พ่อให้มีความสุข

เธอจึงแปลงตัวเองให้เหมือนร่างเดิม มายืนร้องไห้ไถ่ๆ กับพ่อ พ่อท่านพอเห็นเข้าก็นึกว่า เด็กหนุ่มคนนี้มีรูปร่างคล้ายๆ ลูกของเรา ถ้าเราได้ไว้แทนลูกก็จะดีจะมีสุขขื่น จึงหันเข้าไปถามว่า พ่อหนุ่ม คุณ บารุขเจริญ เธอร้องไห้อยากได้อะไร พ่อหนุ่มก็ถามว่า คุณลุงร้องไห้อยากได้อะไร คุณลุงก็เลยบอกว่าเวลานี้ลูกชายของฉันตาย รูปร่างคล้ายๆ เธอรุ่นราวคราวเดียวกัน เขาตายศพเขาฝังอยู่ที่นี้ ลุงต้องการให้เขากลับมาเกิดใหม่ เป็นลูกใหม่ เพราะมีลูกชายคนเดียวและก็เธอละร้องไห้เพราะอะไร เธอก็ตอบว่า ผมมีรดทองคำอยู่คันหนึ่ง สวยงามมาก แต่ว่าเวลานี้ไม่มีลื้ออยากจะได้ลื้อรด ท่านลุงก็ถามว่า เขานึกในใจว่า ถ้าได้เด็กคนนี้ไว้แทนลูกของเรา สุขขจะมีขึ้น จึงถามว่า เจ้าต้องการอะไร ต้องการลื้อทองคำหรือต้องการลื้อแก้วมณี ลุงจะหาให้

มัญญกุนทล ก็คิดพ่อของเรา เมื่อเรามีชีวิตอยู่ แม้แต่ค่ายก็ยังมีเงินขี้เงินเยนไม่อยากจะเสีย ค่าหมอกก็ไม่อยากจะจ่าย กลัวเสียเงินมาก เวลานี้เราตายแล้วแปลงกายมาคล้ายรูปเดิม กลับจะให้ลื้อรดเป็นแก้วมณี หรือเป็นทองคำ เธอก็แกล้งบอกว่า คุณลุงครับ รดของผ่นะสวยมาก แก้วมณีก็ดี ทองคำก็ดี นี่เป็นลื้อรดไม่สมควรแก่ลื้อรดของผ่น ลุงก็ถามว่า อะไรล่ะที่พอสมควรแก่รดของเธอ เธอก็ตอบว่า ผมอยากได้ดวงจันทร์เป็นลื้อข้างหนึ่ง กับดวงอาทิตย์เป็นลื้อข้างหนึ่งถ้าได้ 2 อย่างนี้จะเป็นที่พอใจของผ่น

ท่านมหาเศรษฐีก็คิดว่า เด็กคนนี้นี่บ้า จึงบอกว่า เจ้าบ้า ใครเขาจะต้องการดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์มาทำเป็นลื้อรดได้ ดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์เกินวิสัยที่คนจะนำมาใช้ได้ **มัญญกุนทล** ก็ถามว่า ผ่นต้องการสิ่งที่คุณมองเห็น คือ ดวงจันทร์กับดวงอาทิตย์ แต่เวลานี้คุณลุงต้องการลูกชายที่ตายไปแล้ว คุณลุงทราบหรือว่าลูกชายอยู่ที่ไหน พราหมณ์ก็ตอบว่าฉันไม่ทราบ เธอถามว่าคนที่ต้องการสิ่งที่คุณมองเห็นกับคนที่ต้องการสิ่งที่คุณไม่เห็น ใครจะบ้ามากกว่ากัน

ก็รวมความว่า ลุงเสียท่า เธอก็แสดงความเป็นจริงว่า ผ่นก็คือลูกชายเวลานี้เกิดเป็นเทวดามีนามว่า **มัญญกุนทลเทพบุตร** มีวิมานทองคำเป็นที่อยู่ มีนางฟ้า 1000 เป็นบริวาร มีร่างกายเป็นทิพย์ ที่มาที่นี้ก็ต้องการจะมาแนะนำพ่อกับแม่ให้รู้จักการทำบุญ พราหมณ์ก็ถามว่า เข้าไปเกิดเป็นเทวดาเพราะอาศัยบุญอะไร เธอก็ตอบว่า อาศัยวิชาความรู้ของพราหมณ์นี่ไม่เกิดผล ที่ได้เป็นเทวดาจริงๆ เพราะอาศัยบารมีขององค์สมเด็จพระทศพล คือพระพุทธเจ้า เพราะก่อนที่จะตายเพราะนึกถึงพระพุทธเจ้า ก็คือ พระสมณโคดมให้มาช่วยรักษาโรคให้หายแต่ความจริงร่างกายมันจะตาย มันจะหายไม่ได้ แต่ว่า ตายจากความเป็นมนุษย์เกิดเป็นเทวดา เพราะอานิสงส์นึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพียงแค่ชั่วขณะเดียว

ถาอย่างนั้นก็ดี ขอพ่อขอแม่ก็ดี ทุกคนในบ้านนับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจงมีความเลื่อมใสในองค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดา คือ พระพุทธเจ้า โดยเฉพาะพระสมณโคดม และจงรู้จักการให้ทาน รู้จักการยกมือไหว้ รู้จักการรักษาสิลรู้จักการฟังเทศน์ ต่อไปเบื้องหน้าจะมีสุข เมื่อเธอพูดอย่างนี้แล้ว เธอก็แสดงตนเป็นเทวดาสวยงามมาก และก็ลงหายไปใ้อากาศ

ท่านพราหมณ์ฟังแล้วก็เกิดความดีใจ โอหนอ พระสมณโคดมมีคุณใหญ่เรานี้มีความโง่มาก ฉะนั้นวันนี้จะเลี้ยงอาหารพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมไปด้วยพระสงฆ์ทั้งหมด เวลานั้นพระสงฆ์บริวารมี 500 องค์เศษ จึงได้กลับไปบ้านบอกกับแม่บ้านว่า วันนี้ทำอาหารมาก ๆ หุงข้าวมาก ๆ ทำแกงมาก ๆ ทำขนมมาก ๆ ฉะนั้นจะเลี้ยงพระสมณโคดม พร้อมด้วยสาวกทั้งหมดประมาณ 500 องค์ และก็จะนิมนต์พระสมณโคดมเทศน์ พราหมณ์ก็เล่าเรื่องความเป็นมาให้ทราบ

ดังนั้นเมื่อพราหมณ์สังฆรรษาแล้ว ก็เดินทางไปจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระจอมไตร คือ พระพุทธเจ้า เวลานั้นคนที่ฟังข่าวก็เกิดแตกเป็นสองพวก พวกที่เป็นพราหมณ์จริงๆ ไม่เคยเคารพพระพุทธเจ้า เขาก็มีความรู้สึกว่ วันนี้เราอยากจะดูพราหมณ์ผู้นี้ไปย่ำยีพระสมณโคดม และพวกที่นับถือพระพุทธเจ้าก็คิดในใจว่า วันนี้จะดูลีลาพระสมณโคดม คือพระพุทธเจ้าทรมานพราหมณ์ผู้นี้ คนที่ไปก็ไปกันมาก พวกฟังข่าวก็ป็นเป็นสองพวกด้วยกัน เมื่อเข้าไปถึงแล้วพราหมณ์แทนที่จะนั่งยกมือไหว้เขาก็ไม่ทำ เขายืนเฉยๆ แล้วก็กล่าววาจาเรียกชื่อพระพุทธเจ้า สมัยนั้นการเรียกชื่อกันเขาถือเป็นการไม่เคารพ แต่ว่าพระพุทธเจ้าก็ไม่ทรงถือ เขาถามว่าพระสมณโคดม คนที่นี้ถึงชื่อท่านอย่างเดียวไม่เคยยกมือไหว้ ไม่เคยใส่บาตร ไม่เคยฟังเทศน์ ดายจากความเป็นคนเป็นเทวดามีไหม องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาตรัสว่า พราหมณะ ดูกร พราหมณ์คนนี้นี้ถึงชื่อตลาคต่ออย่างเดียว ไม่เคยยกมือไหว้ ไม่เคยฟังเทศน์ ไม่เคยใส่บาตรตายแล้วไปเกิดบนสวรรค์ไม่ใช่นับร้อยนับพัน นับเป็นโกฏิ

หลังจากนั้นองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าก็โปรดเรียก **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** ให้ **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** มาพร้อมด้วยวิมาน วิมานของ **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** ก็ลอยมาใกล้ เมื่อต่ำลงมาใกล้แล้วเธอก็ลงจากวิมานเข้าไปกราบองค์สมเด็จพระพิชิตมาร แสดงความเคารพ คนที่นั่งทุกคนมองเห็นเหมือนกันหมด เห็นเทวดาด้วย เห็นวิมานของเทวดาด้วย เห็นบริวารของเทวดาด้วย ก็เกิดความเลื่อมใสดังนั้นเมื่อเห็นเทวดามากราบองค์สมเด็จพระจอมไตร ก็เกิดความเลื่อมใสมากขึ้นนี้กว่าพระพุทธเจ้านี้ดีกว่าเทวดาแน่ สำหรับคนที่ไม่เคยเลื่อมใสในพระองค์นะแต่คนที่มีความเลื่อมใสอยู่แล้ว ก็เกิดปีติขึ้นมา

เวลานั้นองค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาโปรด ตั้งใจโปรดเฉพาะ **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** ก็ทรงเทศน์โปรดเมื่อเทศน์จบ **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** ก็เป็น พระโสดาบัน สำหรับคนที่ฟังทั้งสองฝ่ายนั้น ก็เป็นพระโสดาบันกันตามๆ กัน ก็นี้เป็นผลพลอยได้ หลังจากนั้นพราหมณ์ก็นิมนต์องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาสามมาสามพระพุทธเจ้า ไปบ้านเลี้ยงอาหารตามที่เขาคิดไว้

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย การที่ท่านทั้งหลายตั้งใจมาทำบุญกันวันนี้ ถ้าจะเปรียบบุญบารมีที่ท่านทำกันกับ **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** บุญบารมีและกำลังใจท่านดีกว่า **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** มาก เพราะว่า **มัญญูถุณฑลิตเทพบุตร** นี้ ไม่เคยเคารพพระพุทธศาสนามาก่อน ไม่เคยเคารพ

พระพุทธเจ้าด้วย ไม่เคยเคารพพระธรรมด้วย ไม่เคยเคารพพระสงฆ์ด้วย เพราะตระกูลของเขานั้น
อย่างนั้น

แล้วประการที่สอง ตัว **มัญจกณฺโฑทิวพฺบุตร** ไม่เคยให้ทานในกาลก่อนแต่อาศัยที่เขามานึกถึงพระชินวรคือ พระพุทธเจ้าในเวลาป่วยหนัก แต่เขาก็ไม่ได้นึกถึงด้วยความเคารพอย่างที่บรรดาท่านพุทธบริษัทนี้กอยู่เวลานี้ เอนึกถึงแต่เพียงว่าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าช่วยให้หายจากการป่วย มันเป็นความรู้สึกเขามาก แม้เป็นความรู้สึกที่เขามากก็จริงแต่ แต่ว่าเขาตายจากความเป็นคนเขาก็เป็นเทวดาได้ ในเมื่อคนที่นึกถึงพระพุทธเจ้าแล้วย่อมไม่พ้นพระพุทธเจ้า เขาเรียก **พุทธานุสสติ**

บรรดาท่านพุทธบริษัทที่เช่นเดียวกัน **มัญจกณฺโฑทิวพฺบุตร** ตายจากความเป็นคนก็ไปเกิดเป็นเทวดาอาศัย **พุทธานุสสติ** เบื้องแรก ก็ไปพบพระพุทธเจ้าเป็นครั้งที่สอง ฟังเทศน์อีกจบเดียวเป็น **พระโสดาบัน** แล้วเรื่องเทวดาก็ดี นางฟ้าก็ดี พรหมก็ดี ท่านเป็น **พระโสดาบัน** มันน้อยที่จะโง่กลับลงมาเกิดเป็นมนุษย์ พวกเทวดา พวกนางฟ้า พวกพรหม มีร่างกายเป็นทิพย์ มีใจเป็นทิพย์ มีตาเป็นทิพย์ เขามองพวกเรา เขาเห็นทุกข์ ทุกอย่าง เขาสามารถจะนึกถึงชาติต่างๆ ที่เขาเคยเกิดเป็นมนุษย์ได้ เป็นสัตว์เขาก็นึกได้ ว่าการเกิดเป็นสัตว์มันลำบากแค่ไหน การเกิดเป็นคนมันลำบากแค่ไหน การเกิดในอบายภูมิ เป็นสัตว์นรกมันลำบากแค่ไหน แต่ว่าทั้งนี้ต้องเป็นเทวดานางฟ้าหรือพรหม ตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไปนะ เพราะว่าเทวดานางฟ้าหรือพรหม ถ้าไม่ได้พระโสดาบันมีความประมาท มีความเมวมั่นในความเป็นเทวดา เป็นนางฟ้า เป็นพรหม ไม่บำเพ็ญกุศลต่อที่เรียกว่า เทวดาพาล พรหมพาลแบบนี้มีเยอะ พาลแปลว่า โง่ ไม่บำเพ็ญบุญต่อ

สำหรับท่านที่เป็น **พระโสดาบัน** ย่อมมีพระนิพพานเป็นอารมณ์ คือคนที่ต้องการเป็น **พระโสดาบัน** และเมื่อเป็น **พระโสดาบัน** แล้ว เขาคิดอย่างอื่นไม่มี เขาคิดอย่างเดียวว่า เมื่อไรเราจะเข้าถึงนิพพาน มีพระนิพพานเป็นอารมณ์

ฉะนั้นการบำเพ็ญกุศลต่อย่อมมีกับเทวดา นางฟ้า หรือพรหม ที่เป็น **พระโสดาบัน** นี้ถ้าจะเทียบความดีของบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน เวลานี้ทำอะไรบ้าง ก่อนจะมาท่านตั้งใจมาด้วยความเคารพ อันนี้ดีกว่า **มัญจกณฺโฑทิวพฺบุตร** แล้ว และคนที่จะมาตั้งใจมาด้วยดี ถ้าไม่เคารพในพระพุทธศาสนาทุกคนไม่มีที่มานี้มาด้วยความเคารพดีกว่าเขา 1 ประการที่ 2 เมื่อพบพระพุทธรูปที่ดีพบพระสงฆ์ที่ดี ใจด้วยความเคารพ ใจด้วยความตั้งใจจริง นี้ก็ดีกว่าเขา ประการที่ 3 บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ เป็น **สังฆทาน** อันนี้ก็ดีกว่าเขาไม่ให้เลย

และอีกประการหนึ่ง ท่านทั้งหลายตั้งใจ **สมาทานศีล** อันนี้ก็ดีกว่าอีก **มัญจกณฺโฑทิวพฺบุตร** ไม่เคยทำเลย และก็ตั้งใจฟังเทศน์ ก็ดีกว่าเขา **มัญจกณฺโฑทิวพฺบุตร** ไม่เคยฟังเทศน์ แต่เขาเป็น **พระโสดาบัน** ได้ในขณะที่เขาเป็นเทวดาด้วยฉันทใจ ในเมื่อบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจสร้างความคิดว่าเขามากอย่างนี้ ก็จงอย่าทิ้งความดี ความดีที่ควรจะรักษาไว้ ก็คือ

ทุกวันทุกคืน เอาเฉพาะเวลาว่างหรือเฉพาะกลางคืนก็ได้ หรือเฉพาะทั้งสองเวลาที่ดี ตั้งใจไว้ว่าเราจะบูชาพระ การบูชาพระจะสวดมนต์มากสวดมนต์น้อยอันนี้ไม่สำคัญอยู่ที่กำลังใจ ถ้าเราสวดมนต์ไม่ได้เลย ก็ตั้งใจว่า **นโม ตัสสะ ภควโต รหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ** นั่นแปลว่า ข้าพเจ้าขอเคารพพระพุทธเจ้าพระองค์นี้

เพียงเท่านี้ ก็เหลือแหล่แล้ว ว่าด้วยความเคารพจริงๆ ตั้งใจจริงๆ หรือถ้าว่ามากกว่านี้ **พุทธัง ศรัณฺยํ คัจฉามิ** ไปอีก 3 วาระ ตามที่ว่ากันมา เวลาที่เวลานั้นก็ว่าด้วยความตั้งใจ เคารพด้วยความจริงใจ เวลานั้นอนิสงส์สูงขึ้น เป็นทั้ง **พุทธานุสสติ** ด้วย เป็น **สัมมานุสสติ** ด้วย **สังฆานุสสติ** ด้วย เอาเพียงแค่นี้

บรรดาท่านพุทธบริษัทให้ท่านสังเกตว่าถ้าถึงเวลาจะบูชาพระ ถ้าวันไหนยังไม่ได้บูชาพระ วันนั้นไม่สบายใจ ต้องบูชาพระให้ได้ ถ้าจิตใจของท่านเป็นอย่างนี้แสดงว่าท่านมีกำลังใจเป็น **ฌานในพุทธานุสสติ สัมมานุสสติ สังฆานุสสติ** คำว่าฌานนี้เป็นกำลังสูง คำว่าฌานในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า ต้องไปนั่งขัดสมาธิจนเป็นฌาน ใอย่างนั้นเรียกว่าฝึกความเป็นฌาน ฌานจริงๆ ที่ทรงตัวก็คือ จิตนึกอยู่เมื่อถึงวาระจริงๆ จิตต้องการบูชาพระ

และการบูชาพระมีอะไรบ้าง นั้นมีพระพุทธรูป นั่งมองพุทธรูป เป็น **พุทธานุสสติ** กล่าวถึงพระธรรมเป็น **สัมมานุสสติ** กล่าวถึงพระสงฆ์เป็น **สังฆานุสสติ** ถ้าอย่างแท้จริงจริงๆ ก็ว่า **อติปิโส** อีกสักจบก็จะดีมาก **อติปิโส** บทต้นพรรณนาความดีของพระพุทธเจ้า บท **สวากขาโต** พรรณนาความดีของพระธรรม บท **สุปฏิปันโน** พรรณนาความดีของพระสงฆ์

แต่เท่านี้ บรรดาท่านพุทธบริษัท เพียงแค่นี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายถ้าทำได้ทุกวัน เวลาจะตายมันลงนรกกันไม่ได้แน่ เวลาเหลือ 2 นาที ก็จะหมดเวลา ทางที่ดีบรรดาท่านพุทธบริษัท **ตัด สังโยชน์ 3** ให้ได้ดีมากค่อยๆ ทำ **สังโยชน์ 3** นะ เป็น **พระโสดาบัน** และเวลานี้ทุกท่านได้ 2 แล้วคือ 1. นึกถึงความตายทุกคนถ้าไม่นึกถึงความตายจะไม่มีใครทำบุญ เพราะเกรงว่าจะตายจะไปลำบากซึ่งทำบุญ อันนี้เรามีแล้วที่เรียกว่า **สักกายทิฏฐิ** **ตัด สังโยชน์** ข้อที่ 2 **วิจิกิจฉา** คือตัดความสงสัยในพระพุทธเจ้า ในพระธรรม ในพระสงฆ์ ทุกอย่างมีแล้ว ท่านตัดได้แล้ว ท่านมีความเคารพที่เหลือตัวเดียว **สีลัพพตปรามาส** การรักษาศีลให้เคร่งครัดรักษาศีลอย่างจริงจัง อย่าให้ขาด เคยขาดมาในกาลก่อน ก็เป็นเรื่องของมันเวลานี้เรารักษาอย่าให้ขาด บางครั้งมันจะเผลอบ้างอะไรบ้างเป็นของธรรมดา เวลาใหม่ๆ แต่ว่าเมื่อตั้งใจรักษาจริงๆ ในไม่ช้าไม่นานไป สິลก็จะครบถ้วนบริบูรณ์

ก่อนจะหลับให้นึกทบทวนว่า เวลานี้ศีล 5 เรามีครบถ้วนไหม วันนี้มีมันบกพร่องข้อไหนบ้าง ถ้าทราบว่ามีบกพร่องข้อไหน คิดว่าพรุ่งนี้เราจะไม่ให้บกพร่องพอตื่นขึ้นเช้าเราคิดว่าวันนี้ศีล 5 เราจะไม่ยอมให้บกพร่อง เพราะก่อนจะหลับก็นึกทบทวนใหม่ ทำอย่างนี้ทุกวัน

บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านอาจมาคิดว่า ไม่เกิน 3 เดือน ทุกท่านจะมีศีลบริสุทธิ และมีศีลบริสุทธิ ก็นึกถึงใจว่าเราต้องการสวรรค์หรือพรหมโลกหรือว่านิพพาน ถ้าความเป็นพระสาค

บันเข้าถึงใจท่านจริงๆ ท่านจะมีความต้องการอย่างเดียวกันคือ นิพพานโดยเฉพาะ เพียงเท่านั้นแหละ บรรดาท่านพุทธบริษัทถ้าตายจากความเป็นคน ก็ลงอบายภูมิไม่ได้ จะเป็นเทวดา เป็นนางฟ้า เป็นพรหมก็ตาม ต่อไปก็นิพพานกันแน่ไม่ต้องลงมา

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้า เวลาหมดพอดี ก็ขอยุติพระธรรมเทศนาลงงไว้แต่เพียงเท่านี้ ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนานี้อาตมาขอตั้งสัตยาธิษฐานอ้างคุณพระศรีรัตนตรัย มีพระพุทธรัตตะ ธรรมรัตตะ และสังฆรัตตะ ทั้ง 3 ประการ จอจงคลบันดาลให้บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านมีแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์มงคลสมบูรณ์พูนผลและจงเจริญไปด้วยจตุพิธพรชัยทั้ง 4 ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่านมีความปรารถนาสิ่งใดขอให้ได้เช่นนั้นสมความปรารถนาจงทุกประการ อาตมาพรับประทานวิสาขมาในรัชมิกกถา ขอยุติพระธรรมเทศนาลงงไว้แต่เพียงเท่านี้ เอวังก็มีด้วยประการฉะนี้

พระธรรมเทศนา เรื่อง อธิษฐานบารมี

แสดงเมื่อ

วันพุธที่ 23 พฤษภาคม 2533

นโม ตัสสะ ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธัสสะ (3 จบ)

อัคราหิ อัครโน นาโถ โภ หิ นาโถ ปโรธิยา อัครนา หิ สุทนต์นะ นาถึง ลกฺติ พุทธํ ติติ

ณ โอกาสบัดนี้อาตมภาพจะแสดงพระธรรมเทศนา ในอัครนาคาถา เพื่อเป็นเครื่องโสรจ
สรงองค์รศทราบารมี ที่บรรดาท่านนริศราทานบดิทั้งหลายได้พร้อมใจกันมาบำเพ็ญมหากุศล คำว่า
เป็นมหากุศล คือกุศลใหญ่ มีอานิสงส์มากอันดับแรก บรรดาท่านพุทธบริษัทเข้ามาถึงในเขตวัด ต่าง
คนต่างบูชาพระรัตนตรัย มีพระพุทธรเจ้า พระธรรม พระอริยสงฆ์ เป็นต้น เพียงแค่นี้บรรดาท่านศา
สณิกชนก็ลงนรกไม่ได้อยู่แล้วต้องไปสวรรค์ และต่อมาบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน ตั้งใจ
สมาทาน ศีล อุโบสถด้วยความเคารพ การสมาทานศีลด้วยความเคารพนี้องค์สมเด็จพระชินศรี
กล่าวถึงอานิสงส์ว่า สีเลนะ สุกฺคิง ยันติ ผู้มีศีลย่อมมีความสุขทั้งชาตินี้และชาติหน้า สีเลนะ
โภกสัถฺปทา คนมีศีลในชาตินี้ ไม่มีการฝืดเคืองชาติหน้าเป็นมหาเศรษฐีใหญ่ สีเลนะ นิพฺพงฺติ ยันติ
ศีลเป็นปัจจัยให้เข้าพระนิพพานโดยง่ายนี้เป็นอานิสงส์

ต่อมาบรรดาท่านพุทธบริษัทได้พากันถวายทาน ทานที่ถวายวันนี้มี สังฆทาน จัดว่าเป็น
อานิสงส์ใหญ่ใส่พระพุทธรศาสนา การถวายนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวอานิสงส์ไว้ว่า
บุคคลใดถวายสังฆทานด้วยศรัทธาแท้ ของจะมากก็ตาม จะน้อยก็ตาม ไม่มีความสำคัญ แต่อานิสงส์
สังฆทานนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านถ้าตายจากความเป็นคน ถ้าไปเกิดเป็นคนใหม่อีกก็ชาติก็
ตามจนกว่าจะเข้านิพพาน ทุกท่านจะปราศจากความยากจนเจ็บใจ ดินแดนใดที่เต็มไปด้วยความ
อุดมสมบูรณ์พูนสุข คนที่ถวายสังฆทานแล้วจะไปเกิดที่นั่น ดินแดนใดที่มีความฝืดเคือง คนที่ถวาย
สังฆทานแล้วไม่เกิดที่นั่น เรียกว่ารวยจนกว่าจะเข้านิพพาน

มาตอนท้ายบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจสดับรับสรพุทธพจน์เทศนาอันเป็นคำสั่ง
สอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การตั้งใจฟังธรรม เป็น รัชมานุสสติกรรมฐาน ถ้าตั้งใจ
ด้วยความเคารพนะ เป็นตัว ปัญญา แต่ถ้าฟังไปด้วยคิดไปด้วยเป็น วิปัสสนาญาณ ติใหม่ อาจารย์
หง่า ดินา ถ้าดีก็จบแค่นี้ละเดี่ยวเทศน์ไปจะเลยดี

วันนี้ก็ขอเทศน์เรื่อง อธิษฐานบารมี คำว่าอธิษฐานบารมี บารมี แปลว่า เต็ม อธิษฐาน
แปลว่า การตั้งใจ มีความตั้งใจ เต็มอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะการตั้งใจไว้อย่างนั้น ย่อมมีผลกับ
บรรดาท่านพุทธบริษัท เวลานี้คนมีบารมีมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบารมีสูงสุดที่เป็นปรมัตถบารมี
นะมีมากเหลือเกิน คนที่มีบารมีที่เป็น ปรมัตถบารมี ก็คือ คนหวัง พระนิพพาน ถ้ามีบารมีไม่
ถึงปรมัตถบารมีจะหวังนิพพานไม่ได้ กำลังใจไม่พอ นี้คนที่หวังนิพพานมีเยอะ แต่บางคนมีบารมี

ขึ้นต่ำลงมา ปรารถนาแค่พรหม นี่ก็เป็น **อุบารมี** ที่คนที่มียามีต่ำมาหน่อย ปรารถนาแค่สวรรค์ก็ เป็นบารมีปกติ ก็ยังถือว่าเป็นความดี บารมีประเภทนี้ดีกว่าบำเพ็ญบารมีลงนรก

ที่นี้การบำเพ็ญบารมีนี้เขาทำกันอย่างไร บรรดาท่านพุทธบริษัทเพราะว่าถ้าบอกว่าบำเพ็ญ บารมีคนอย่างเราไม่ไหว นั่นเพราะไม่เข้าใจคำว่ามี **อธิษฐานบารมี อธิษฐาน** นี้เขาแปลว่าตั้งใจ บารมีแปลว่าเต็มใจเราเต็มใจจะไปสวรรค์ เราเต็มใจจะไปพรหมโลก เราเต็มใจจะไปนิพพาน ก็ ตั้งใจไว้ ทำความดีประเภทไหน ถวายสังฆทานกับพระก็ดี ถวายทานกับพระที่เป็นส่วนบุคคลก็ดี ให้ทานแก่คนก็ดี ให้ทานแก่สัตว์ก็ดี เราตั้งใจไว้ว่าการกระทำอย่างนี้เราต้องการไปนิพพาน อันนี้แหละเป็นอธิษฐานบารมี เราต้องการไปพรหมโลก คืออธิษฐานบารมี เราต้องการไปเกิดบนสวรรค์ ก็เป็นอธิษฐานบารมี เราต้องการให้ท่านประเภทนี้ เราให้ไปแล้วชาติหน้าขอให้อยู่ใหญ่ ก็เป็น อธิษฐานบารมี ที่นี้ถ้าตั้งใจไว้โดยจริงๆ จะมีผลตามนั้นเพราะกำลังของบุญกุศล

จะเล่าความเป็นมาของคนสักคนหนึ่ง วันนี้จะเล่าสัก 2 เรื่อง มันจะไปรอดหรือไม่รอด ถ้า ไม่รอดก็เอาเรื่องเดียว

ก็มีผู้หญิงคนหนึ่ง ท่านเกิดมาในเมืองมนุษย์ แต่ว่าก่อนที่ท่านจะเกิดนี้ ผู้หญิงเป็นนางฟ้าบน สวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก เป็นภรรยาของ **มาลาภารีเทพบุตร** วันหนึ่ง ท่าน**มาลาภารีเทพบุตร** พา บริวารทั้งหมด คือบริวารทั้งหลาย 1000 คนพร้อมด้วยภรรยาด้วย ไปเที่ยว **สวนนันทวัน** ที่ **ดาวดึงส์** ขณะที่ไปถึง **สวนนันทวัน** ก็ปรากฏว่า ภรรยาใหญ่ของท่านถึงวาระจุติ หมดสภาพจากความเป็น นางฟ้าต่อไปจุติลงมาเกิดในเมืองมนุษย์ เธอก็จุติจากนางฟ้ามาเกิดเข้าท้องคนในเมืองมนุษย์ออกจาก ท้องพ่อท้องแม่มาเป็นสาวก็แต่งงาน แต่งงานแล้วก็มีลูก 4 คน

ต่อมาเมื่อพอบองค์สมเด็จพระทศพลบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็มีความเลื่อมใส ฟังเทศน์ และปฏิบัติธรรมจนกระทั่งได้ทิพจักขุญาณ สามารถระลึกชาติได้เธอก็มีความรู้สึกตามความเป็นจริง ว่า ก่อนที่เธอจะมาเกิดเป็นคน เป็นภรรยาของ **มาลาภารีเทพบุตร** บนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** และ **มาลาภารีเทพบุตร** พามาเที่ยว **สวนนันทวัน** พอถึงเวลาจุติเธอก็จุติลงมา และต่อมาเธอที่บ้าน บอกสามีว่าฉันแก่แล้ว อายุ 50 ปีเศษ ขอปฏิบัติธรรมในสำนักขององค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ให้ เต็มที่ ในตอนเช้าก็ปิดกวาดสถานที่ จัดอาสนะ ปูผ้าบัง จัดน้ำใช้น้ำฉันบ้าง ก่อนพระจะกลับ พอ พระฉันเสร็จก็เก็บกวาดทุกอย่างให้เรียบร้อยและการทำงานอย่างนี้ ก็ปรากฏว่า เธออธิษฐาน หลังจากฟังเทศน์จบก็อธิษฐานว่าขอบุญบารมีอันนี้ขอส่งผลให้ข้าพเจ้ากลับไปเกิดในสำนักของสามี คือ **มาลาภารีเทพบุตร** บนสวรรค์ **ชั้นดาวดึงส์เทวโลก** ตั้งใจทำอย่างนี้ทุกวัน อธิษฐานอย่างนี้ทุกวัน พระทุกองค์ได้ยินหมด เวลาอธิษฐานก็ออกเสียงจนคนได้ยิน

ต่อมาไม่ช้าไม่นานเท่าใดนัก 2-3 ปี ก็ปรากฏว่าเธอก็ตายจากความเป็นคนขณะที่ **ปฏิบัติภา** เขาให้นามว่า **ปติปุชิกา ปติ** เขาแปลว่า ผัว **ปุชิกา** เขาแปลว่าการบูชา เขาแปลว่า หญิงบูชาผัว เธอ ทำบุญทุกครั้งอธิษฐานว่า ขอให้ได้ให้สำนักของสามี ขอให้เกิดในสำนักของสามี

เมื่อ **ปติปฐิกา** เธอตายแล้วพระก็ถามองค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ภัณฑะ ภควา ข้าแต่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าเจริญพระพุทธเจ้าข้า อยากจะทราบว่าเป็น **ปติปฐิกา** เธออธิษฐานทุกครั้งที่ในการทำบุญเสร็จ ว่าตายแล้วเขาขอเกิดในสำนักของสามี เวลานี้เธอไปเกิดที่ไหน องค์สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาก็ตรัสว่าเธอไปเกิดในสำนักของสามีของเธอ ทั้งนี้พระที่ไปถามเป็นพระใหม่ยังไม่ได้ทิพจักขุญาณ ก็ย้อนกลับไปที่บ้านของสามีของเธอ ไปถามว่าที่นี่มีผู้หญิงคนไหนตั้งครรภ์ใหม่บ้าง มีไหม คิดว่าถ้ามีผู้หญิงตั้งครรภ์ใหม่ ก็แสดงว่า **ปติปฐิกา** มาเกิดก็หาตั้งครรภ์ไม่ได้ จึงกลับมาเฝ้าองค์สมเด็จพระจอมไตรว่า ภัณฑะ ภควา ข้าแต่พระพุทธเจ้าไปมาแล้ว ที่บ้านนั้นไม่มีใครตั้งครรภ์ใหม่ พระพุทธเจ้าข้า

พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ภิกขเว ดูกร ภิกษุทั้งหลาย คำว่าเกิดใหม่ในสำนักของสามี ไม่ใช่สามีที่เป็นคน สามีที่เป็นเทวดา คือว่าหญิงคนนี้เป็นภรรยาของ **มาลาภริเทพบุตร** เมื่อขณะที่จะจุติลงมา **มาลาภริเทพบุตร** มาเที่ยว สวณนันทวัน เธอก็ถึงเวลาจุติ เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วก็ระลึกชาติได้ว่าเคยเกิดเป็นภรรยาของ **มาลาภริเทพบุตร** ก็ขอไปเกิดที่นั่นใหม่ เวลานี้เธอเกิดที่นั่น

นี่ตามพระบาลีก็มีอยู่ว่า เมื่อ **ปติปฐิกา** เธอตายจากความเป็นคนแล้วก็เป็นนางฟ้าตามเดิม กลับขึ้นไปบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เทวโลก มาเกิดอายุประมาณ 54 ปีไม่ใช่ให้หวนนะ อย่าไปเล่นหวนกันนะ กลับขึ้นไปแล้วปรากฏว่า **มาลาภริเทพบุตร** ยังไม่กลับจาก **สวณนันทวัน** เลย นะ อาจารย์หง่า เป็นไงเขาเที่ยวกันใช่ไหม เธอก็เข้าไปหา **มาลาภริเทพบุตร** ท่าน**มาลาภริเทพบุตร** ก็ถามว่าเออ ภิกษุณีดูกร น้องหญิง ตั้งแต่เข้ายันเที่ยวนี้ เธอหายไปไหน ฉันไม่เห็นหน้าเธอเลย

เธอก็ตอบกับ **มาลาภริเทพบุตร** ว่า ฉันจุติจากความเป็นนางฟ้า เกิดเป็นคนแล้วไปเกิดเป็นผู้หญิง แต่งงานแล้วมีลูก 4 คน เวลานี้อายุ 54 ปี ตายจากความเป็นคนอธิษฐานให้กลับมาเกิดใหม่ก็มาตามนี้

มาลาภริเทพบุตร ก็บอกว่า เธอ อย่าล้อฉันเล่นนา อะไรไปเกิดเป็นคนตั้ง 54 ปี นี่มันได้ครึ่งวันเท่านั้นเอง เพียงเข้าแค่เที่ยง ท่าน**มาลาภริเทพบุตร** ก็ซักถามว่า มนุษย์จริงๆ มีอายุขัยกี่ปี เธอก็ตอบว่ามนุษย์จริงๆ มีอายุขัยเพียง 100 ปี สมัยนั้น 100 ปีนะ เวลานี้อายุขัยเหลือ 75 ปีเท่านั้นนะ ท่าน**มาลาภริเทพบุตร** ก็ถามว่า อายุ 100 ปีนะ มันเท่ากับ 1 วันของ ดาวดึงส์ อยากจะถามว่ามนุษย์มีความประมาทหรือไม่ประมาท เธอบอกว่า มนุษย์มีความประมาทมากจนทำกรรมที่เป็นอกุศลมาก ไม่เคยคิดว่าจะตาย เธอก็สลัดใจ

ก็รวมความว่า การทำบุญประการใดบรรดาท่านพุทธบริษัท เป็นมหากุศลใหญ่อย่างวันนี้ ถ้าท่านตั้งใจไปไหนให้ตั้งใจตรงว่าการทำบุญวันนี้เราต้องการเกิดเป็นคน เป็นมหาเศรษฐี มันจะเป็นมหาเศรษฐีจริงๆ เพราะอำนาจสังฆทานหากว่าเราต้องการเป็นเทวดาเป็นนางฟ้า ก็จะเป็นได้ทันที ถ้าตายจากความเป็นคน ให้ตั้งใจไว้ อย่าเลิก ไม่ใช่ตั้งใจไว้เฉพาะวันนี้ ให้ตั้งใจทุกวัน ตอนค่ำหรือตอนเช้ามีด เวลาบูชาพระก็ตั้งใจไว้ตามนั้น นี่การฟังเทศน์ก็เป็นตัวปัญญาถ้าสมมติว่า ท่านตั้งใจ

จะไปเป็นพรหม คิดอยากจะเป็นพรหมไว้ทุกวัน ถ้าตั้งใจจะไปนิพพานก็สามารถจะไปได้ เพราะ การทำบุญวันนี้ นอกจากให้ทาน นอกจากรักษาศีล ยังฟังเทศน์ เทศน์นี้เป็นตัวปัญญา สามารถจะ นำไปนิพพานได้ นี่ก็เป็นอันว่า **อธิษฐานบารมี** ลำดับแรก สำหรับ **ปติปฐก** จบไปรายนึง เวลา เหลืออีก 10 นาทีเศษๆ ก็ขอเล่าอีกรายหนึ่ง รายนี้ไม่เข้านิพพานละ เอารวยกันดีกว่า ดีไหม **อาจารย์** หง่า เพื่อมันไปไม่ได้เราก็รวยกันก่อน แล้วเราก็ไม่ยอมรวยชาติเดียว รวยตั้งแต่ชาตินี้ไปจนกว่าจะถึง นิพพาน ถ้าตั้งใจจริง มันจะคล่องตัวตั้งแต่ชาตินี้ไป ฉันทเคยทำมาแล้วนะ เทศน์นี้เขาห้ามยกตัวเอง เป็นตัวอย่าง

ในเมื่อตัวอย่างที่เคยทำมาแล้วมันมีผล ก็ขอบอกให้ทราบนั่นคือเวลาทำบุญทุกอย่างให้ตั้งใจ อธิษฐานแบบ **พระอนุรุทธ พระอนุรุทธ** สมัยก่อน ก่อนที่จะเป็นอรหันต์ในชาติก่อนๆ โน้น เวลา ทำบุญทุกครั้ง จะใส่บาตรก็ดี จะให้ทานก็ดี จะบูชาพระก็ดีตาม จะสมาทานศีลก็ตาม จะเจริญพระ กรรมฐานก็ตาม ตั้งใจไว้อย่างเดียวโดยเฉพาะ ความจริงก็ไม่ใช่อะไรอย่างเดียวนะ 2 อย่าง ว่า **ขอบุญบารมี** ที่ข้าพเจ้าบำเพ็ญแล้วคราวนี้ ให้เป็นปัจจัยให้เข้าถึงพระนิพพานโดยง่าย แต่ว่า ก่อนที่จะถึงพระ นิพพานเพียงใด ถ้ายังเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ขออธิษฐานอย่างโน้น อธิษฐานอย่างนี้มันยุ่งไป เปล่าๆ ขอคำว่าไม่มีจงอย่าปรากฏแก่ข้าพเจ้าเท่านั้นพอ มันมีทุกอย่าง นี่ตามบาลีก็เล่าให้ฟัง

ต่อไปว่ามาในสมัยหนึ่ง ชาติสุดท้ายคือในทุกๆ ชาติที่เกิด ชาติไหนก็ตามถ้าต้องการ อย่างไหนก็ได้ อย่างนั้น ได้เสมอ ตามความต้องการ ตอนนี้มีว่ากันถึงชาติสุดท้ายที่มันมีความสำคัญ คือเกิดเป็นลูกของอาพระพุทธรเจ้าเอง ถ้าว่ากันโดยฐานะญาติ **พระอนุรุทธ** เป็นน้อง ลูกของ พระพุทธรเจ้านั่นเอง เป็นน้องของพระพุทธรเจ้า ขณะที่พระพุทธรเจ้าบรรลุนิเสกสัมมาสัมโพธิญาณ แล้ว เวลานั้น **พระอนุรุทธ** ยังไม่ได้บวช แต่อย่าลืมว่าคำอธิษฐานของท่านมี 2 อย่าง ว่า **ขอบุญบารมี** ที่ข้าพเจ้าบำเพ็ญนี้ ขอเข้าพระนิพพานโดยสะดวก คือเป็นอรหันต์โดยง่ายและประการที่ 2 ถ้ายัง เวียนว่ายตายเกิดเพียงใด ขอคำว่าไม่มีจงอย่าปรากฏแก่ข้าพเจ้า

มาวันหนึ่งทุกวัน **พระอนุรุทธ** ก็เล่นสนุกกับเพื่อน เมื่อถึงเวลาอาหารแม่ท่านก็ทำขนม ส่งไปให้ ท่านก็เลี้ยงเพื่อน ทำอย่างนี้ทุกวัน นี่ตามธรรมคาโบริณเขาบอกว่า เศรษฐียอมขาดไฟเงิน ใด คนถึงแม้ว่ามีฐานะดีๆ บางครั้งบางสิ่งบางอย่างก็ขาดเหมือนกัน เป็นอันว่าวันนั้นอุปกรรมในการ ทำขนมไม่มี เมื่อถึงเวลาที่จะเลี้ยงเพื่อน **พระอนุรุทธ** ก็บอกให้คนใช้ไปบอกแม่ว่า เวลานี้ต้องการ ขนมจะมากินเองและจะเลี้ยงเพื่อนด้วย แม่จึงบอกคนใช้ไปว่า ไปบอกลูกชายของเนนะว่าวันนี้ขนม ไม่มี เพราะอุปกรรมไม่มีจะทำ

พระอนุรุทธ ท่านไม่เคยรู้จักคำว่าไม่มี เป็นลูกเจ้ามันมีทุกอย่าง ก็เลยส่งคนใช้ไปบอกว่า ขนมไม่มีก็เอา จะกินขนมไม่มี จะกินขนมไม่มี **อาจารย์** หง่า ดีไหมว่างๆ ให้ที่บ้านทำให้กินนะ ว่างๆ ทำขนมไม่มีให้กินสักที บอกว่าขนมไม่มีก็เอา แม่ก็เลยคิดในใจว่า ลูกของเราเป็นลูกเจ้ามีฐานะดี ไม่

เคยขาดทุกสิ่งทุกอย่างแต่วันนี้มันขาดวันนี้ก็อยากจะสอนลูกชายให้รู้จักคำว่าไม่มีสักทีหนึ่ง ให้อ่านว่าไม่มีคือว่ามันไม่มีจะกิน ไม่มีจะใช้ มันก็มีขาดเหมือนกัน อุปกรณ์ทำงานไม่มี

จึงนำภาชนะเปล่าๆ มาลูกหนึ่ง มาวางเข้า และนำถาดเปล่าอีกลูกหนึ่ง มาครอบทำเป็นฝา และส่งให้คนใช้แบกไปให้ลูกชายฉัน ไปให้เขาจะได้รู้จักคำว่าขนมไม่มี ก็เป็นการบังเอิญอย่างยิ่ง บรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงจะถือบังเอิญก็ไม่ได้ เพราะว่าคำอธิษฐานบารมี นี้ถ้าบุคคลใดทำจริง เทวดาจะต้องรักษา เทวดาที่อารักขาจะต้องช่วยให้เป็นไปตามนั้น ไม่ใช่เราคนเดียวนะ เทวดาที่ประจำตัวเขาต้องทำด้วย เพราะว่า คนทุกคนที่เกิดมามีเทวดารักษาตัวทุกคน ไม่ใช่รักษาองค์เดียว คนหนึ่งมีเทวดารักษาตัวหลายองค์

ขณะที่คนใช้แบกถาดไปนั้น เทวดาที่รักษาตัวคิดว่าถ้าวันนี้ พระอนุรุทธ ไม่มีขนมจะกิน เราผู้อารักขาจะต้องหว่านแตก 7 เสี่ยงก็แยลีสี่ อารจารย์หง่า แยะไหมเทวดาก็ตายไม่ได้ ถ้าตายไม่ได้ยังไม่ถึงเวลาจะตายหว่านแตก 7 เสี่ยง ก็เจ็บสี่ ไซ้ไหมเล่าไม่ได้การเราจะไม่ยอมให้มีโทษอย่างนั้น จึงเนรมิตขนมทิพย์ใส่ให้เต็มถาด พอคนใช้นำเอาขนมไม่มีไปให้ท่าน ก็เปิดมาดูกลิ่นมันก็หอม หอมกว่าขนมธรรมดาเวลากินรสชาติอร่อยกว่าขนมธรรมดา มีรสชุ่มชื่น ก็แบ่งให้เพื่อนกิน

พอตอนเย็นท่านกลับบ้าน ก็ถามแม่ว่า พระเจ้าแม่ วันก่อนๆ นะแม่ไม่เคยรักลูกเท่าวันนี้ หรือ แม่ก็ถามว่าอย่างไร ว่าไอ้ขนมไม่มี ทำไมแม่ไม่เคยทำให้กินเลยละ ทำขนมอย่างอื่นให้กินมันอร่อยสู้ขนมไม่มีไม่ได้ แม่ก็เลยสอบสวนถามว่าเรื่องความเป็นมาอย่างไร ท่านก็บอกว่า ถาดให้ไป มันขนมมันเต็มหมด และกลิ่นมันก็หอมหวานชวนใจ อยากจะกิน กินแล้วก็อร่อยมาก ฉะนั้นตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปขนมอื่นไม่กินนะแม่เนาะ ขอกินขนมไม่มีอย่างเดียว ดีไหม อาจารย์หง่า

ก็เป็นอันว่า แม่สบาย เทวดาทำทุกวัน เธอก็ล่อขนมไม่มีทุกวัน นี้อธิษฐานบารมีนะ อย่าลืมนะ คำว่าอธิษฐานบารมีก็คือ ตั้งใจไว้อย่างใดอย่างหนึ่งให้จำไว้ถ้าพูดถึงบารมีบอกว่า แหม มันยากเหลือเกินๆ แต่ความจริงมันไม่ยาก ถ้าไม่โง่งนะมันไม่ยาก ถ้าโง่งมากยากมาก โง่งน้อยยากน้อย ฉลาดมากง่ายมาก ฉลาดน้อยง่ายน้อยลงไป และต่อมาท่านกินขนมไม่มีตลอดเวลา

เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบรรลุอุกฤษกสัมมาสัมโพธิญาณแล้วที่วังกันถึง ตอนนิพพาน ท่านอธิษฐาน 2 อย่างต้องการเป็นอรหันต์เร็วอีกด้วยท่านกับเพื่อนอีก 5 คน ก็พากันบวชในสำนักขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในสำนักขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตามประวัติ มีพระองค์เดียวที่ได้ วิชชาสาม คือ พระอนุรุทธ บอกรู้จักเป็น สุขขวิปัสสโก บ้าง จพภิกขุ บ้าง จพภิกขุ คือวิชาหก ปฏิสัมภัปโปโต ปฏิสัมภิกขุญาณ นี้มีมาก แต่ พระวิชชาสาม ถ้าพูดกันตามกลิ้ง ก็ต่ำกว่า จพภิกขุ เขา คือ พระอนุรุทธ เป็น พระวิชชาสาม มีองค์เดียวตามประวัตินะ มีจริงๆ ก็องค์ที่ไม่ทราบ พระวิชชาสามนี้ก็มี

1. ทิพจักขุญาณ เห็นผี เห็นนรก เห็นสวรรค์ เห็นเทวดา เห็นพรหมได้
2. ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติได้
3. อาสวักขยญาณ ทำกิเลสให้สิ้นไป

วันหนึ่งท่านตั้งใจศึกษาพระกรรมฐานจากพระพุทธเจ้าแล้ว ก็ลาองค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ไปเจริญในป่าไกลทะเล เจริญอยู่ได้ 2 วัน ก็ปรากฏว่า บรรลอรหันต์พร้อมด้วย วิชาสาม เมื่อบรรลุแล้วท่านก็คิดในใจว่า เพื่อนของเรามีไหมคนที่เคยร่วมบุญบารมีในชาติก่อนมีบ้างหรือเปล่า ที่จะสามารถบรรลุร่วมกับท่านก็ทราบจากกำลังของญาณ ว่าในชาติก่อนเราเคยเป็นคนเกี่ยวหญ้าช้าง และมีเจ้านายของเราซึ่งเป็นมหาเศรษฐี เคยร่วมโมทนาบุญกับเรา แต่เวลานี้เจ้านายคนนั้นไปเกิดเป็นลูกชายคนเล็กของเพื่อนที่อยู่จังหวัดโน้น ท่านตั้งใจจะสงเคราะห์

วันนั้นก็ในวันเข้าพรรษาพอดี ทำก็เหาะไปจากที่นั่นเดินไปบ้านเพื่อนซึ่งก็บอกว่าเวลานี้เป็นวันเข้าพรรษา เขานิมนต์จำพรรษาที่บ้านหลังนี้ ผมเปิดบ้านให้ท่านอยู่แต่ผู้เดียว แล้วก็ให้ลูกชาย 2 คน คือลูกชายคนหนึ่งอายุ 7 ปี เป็นคนพี่ คนน้องอายุ 7 ปี คนน้องเคยเป็นเพื่อนเก่า ปฏิบัติท่านอยู่เมื่อครบพรรษาแล้ว ท่านก็ลากลับเพื่อนก็บอกว่า ถ้าอย่างนั้นจะมอบลูกชายคนพี่อายุ 9 ขวบให้ ฉันไม่ต้องการฉันต้องการคนเล็ก คนใหญ่ไม่เอา เพราะเป็นเพื่อน ท่านมหาเศรษฐีก็อนุญาต ว่าเป็นเพื่อนกับท่าน ก็พาเด็กอายุ 7 ขวบมา อาศัยที่ท่านเคยทำบุญร่วมกันมาก่อน อธิบายละเอียดไม่ได้ เหลือเวลาอีก 3 นาที

ต่อมาก็ปรากฏว่าให้บวชเณร บวชเณรท่านก็ศึกษาวิชากรรมฐาน ไม่ช้าเธอก็บรรลุอรหันต์พร้อมไปด้วย อภิญญาหก เก่งกว่าอาจารย์ อาจารย์ได้ วิชาสาม เณรได้ อภิญญาหก

นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ชื่นเทศน์ไปเวลาไม่พอ ก็ขอแสดงให้บรรดาญาติโยมพุทธบริษัททราบว่า อธิษฐานบารมี ก็คือ การตั้งใจจริงๆ เท่านั้นเองพอฟังคำว่า บารมี จะรู้สึกว่ามันยากเหลือเกิน คนอย่างเราไม่มีบารมีฯ คำว่าบารมีนั้นก็แปลว่า มีกำลังใจเต็มที่ เต็มเปี่ยมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ โดยเฉพาะวันนี้เทศน์เรื่อง อธิษฐานบารมี ทุกคนตั้งใจไว้ว่าตายจากความเป็นคนเราจะเป็นอะไร บุญวันนี้เรามีอะไรบ้าง บุญไหว้พระพุทธเจ้า ไหว้พระธรรม ไหว้พระ อริยสงฆ์ หรือไหว้พระสงฆ์ อนุสสติทั้ง 3 ประการที่เรามีความเคารพนี้เป็นเทวดา เป็นนางฟ้า ได้แบบสบายๆ แม้แต่กำลังใจไม่เป็นฉาน ถ้าตั้งใจจริงๆ กำลังจิตมีความมั่นคงในพระพุทธ ในพระธรรม ในพระ อริยสงฆ์ จนจิตเป็นฉานไปเป็นพรหมได้ นอกจากนี้ศีลที่ท่านรักษา คือ

ศีลข้อที่ 1 ถ้าเราเว้นไว้ได้ด้วยเมตตาบารมี ตายจากความเป็นคน ถ้าไปเกิดเป็นคนก็จะเป็นคนสวย มีอายุยืนนาน มีโรคน้อย

ศีลข้อที่ 2 เราจะเป็นคนรวยทรัพย์ จะปราศจากไฟไหม้ น้ำท่วม ลมพัด โจรปล้น

ศีลข้อที่ 3 ถ้าเรารักษาได้ คนในปกครองจะว่าง่ายสอนง่าย ไม่คือดื้อ

ศีลข้อที่ 4 ถ้าเรารักษาได้ เราจะมีวาจาเป็นทิพย์ คือพูดอะไรก็ตามมีคนชอบฟัง ชอบเชื่อ

ศีลข้อที่ 5 ถ้าเรารักษาได้ เราจะไม่เป็นโรคปวดศีรษะ ไม่เป็นโรคเส้นประสาทไม่เป็นโรคบ้า

รวมความว่า อานิสงส์ทั้ง 3 ประการนี้ มีมหาศาล เป็นเทวดาก็ได้ เป็นพรหมก็ได้ และเป็นพื้นฐานของพระนิพพานด้วย ที่นี้บรรดาท่านพุทธบริษัททวายนาน ท่านวันนี้เป็นสังฆทาน เป็น

ปัจจัยให้เป็นมหาเศรษฐี เมื่อเกิดเป็นคน ถ้าเกิดเป็นเทวดาหรือเป็นพรหม แล้วก็ไปนิพพาน จะมี
ทิพยสมบัติมาก การฟังพระธรรมเทศนาของบรรดาท่านพุทธบริษัท เป็นเหตุให้เกิดปัญญา เข้า
นิพพานง่าย

เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ตั้งเวลาไว้ 30 นาที หมดแล้ว ขอลาก่อน ขอความสุข
สวัสดีพัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแต่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทุกท่าน สวัสดี

